ALMANAH ANTICIPAȚIA 2016

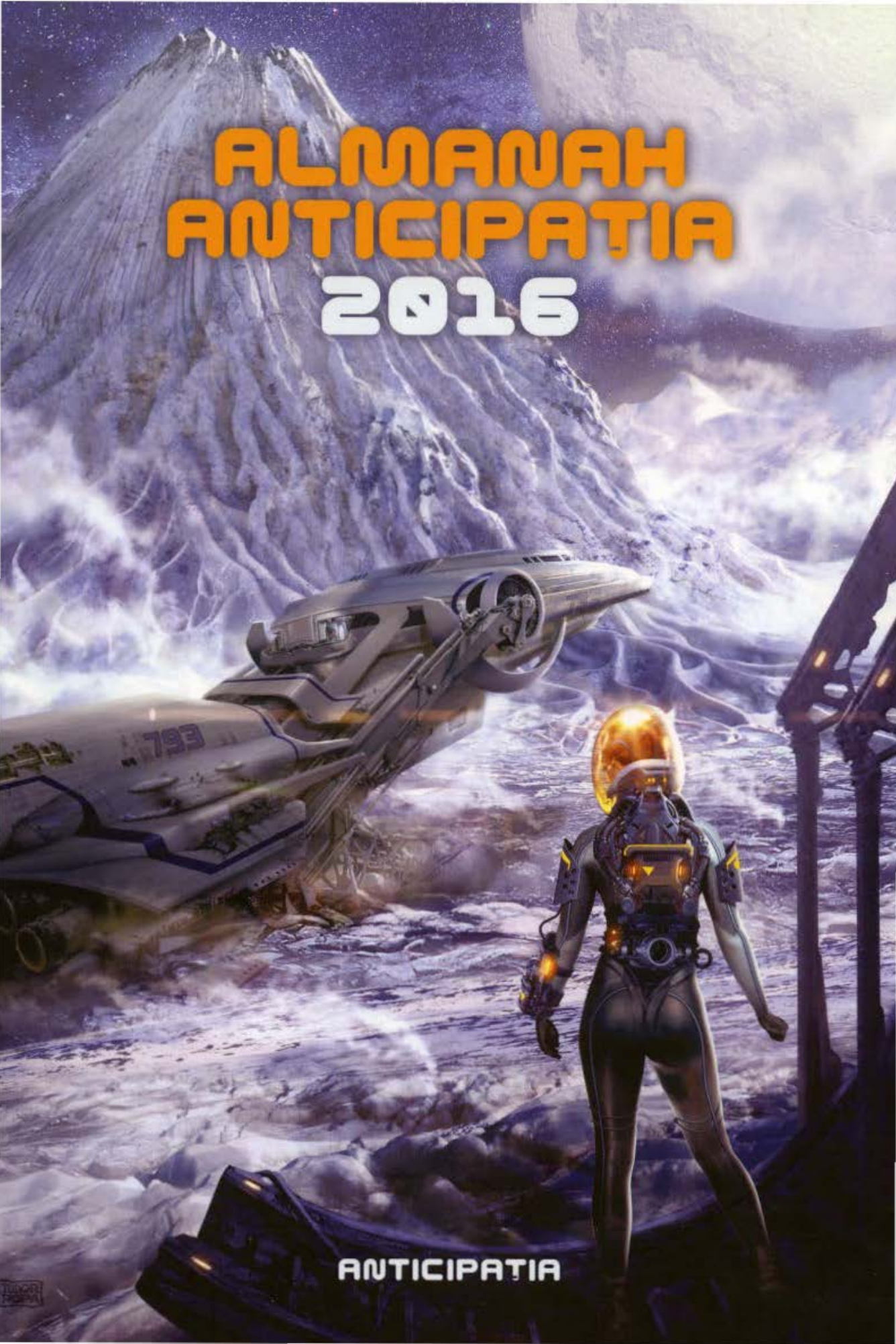

ANTICIPAȚIA

Personajele din *Alamanahul Anticipația* ne-au purtat și ne poartă pe lumi depărtate și exotice, pe Pământ, în trecut și în viitor, căutând și descoperind, indiferent de întâmplarile fabuloase prin care trec, esența spiritului uman.
Almanahul Anticipația a fost și este pentru cititorii săi una din puținele porți prin care aceștia pot evada în extraordinar.

În acest număr puteți regăsi proze străine premiate sau nominalizate la nivel internațional cu Hugo și Nebula, semnate de autori precum Alastair Reynolds, Alaya Dawn Johnson, Gray Rinehart, Sarah Pinsker, Thomas Olde Heuvelt, Ursula Vernon, Matthew Kressel. De neratat sunt și textele scriitorilor români de gen, pe care îi veți citi și reciti în anii care vor veni. Printre ei se numără Dănuț Ungureanu, Viorel Pîrligras, Lucian-Dragoș Bogdan, Ovidiu Petcu, Eugen Cadaru, Florin Pîtea, Balin Feri, Alexandru Lamba, Aurel Cărășel, Alexandru Mironov și Cătălin Badea-Gheracostea.

ISSN 1453-2980
05
9 771453 298009

anticipatia.com

READY PLAYER ONE

În curând la
NEMIRA

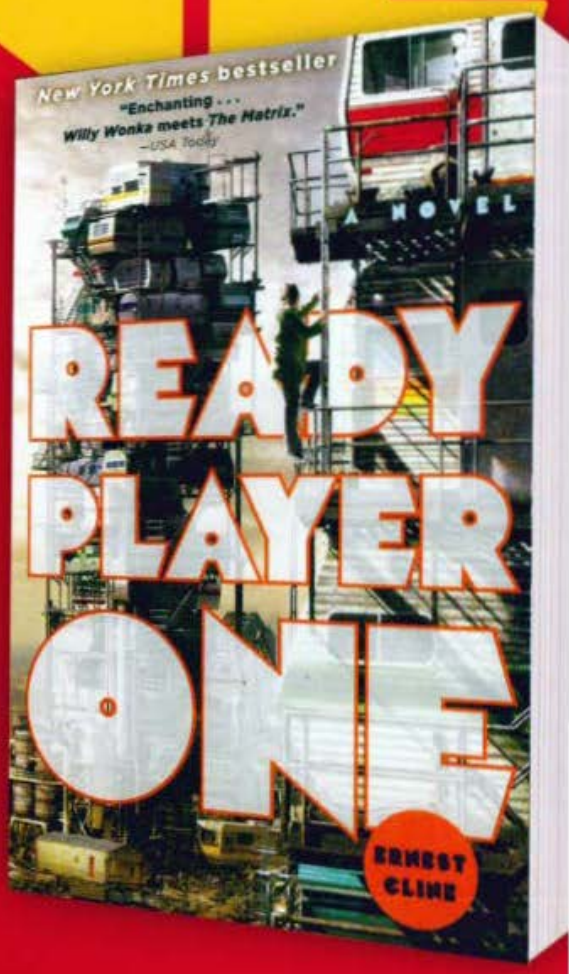

ERNEST CLINE

ANTICIPAȚIA 2016

2
ALEXANDRU MIRONOV
Crazy futures

7
CĂTĂLIN BADEA-GHERACOSTEA
Lumile fantasticii românești

12
ALIN ARGHIRA
Ce va deveni literatura

16
DOSAR DĂNUȚ UNGUREANU
Hard sau soft în literatura SF?, interviu cu Dănuț Ungureanu, realizat de Marian Truță;
Lumină lină de Dănuț Ungureanu;
Pedala mâncând pământul de Dănuț Ungureanu

35
ALASTAIR REYNOLDS
Ultimul jurnal al Lachrimosei

68
FLORIN PÎTEA
Telefonia

84
ALEXANDRU LAMBA
Afaceri murdare

96
MATTHEW KRESSEL
Smeritul și Ocheana atotvăzătoare

110
SARAH PINSKER
O șosea pe două benzi

120
AUREL CĂRĂȘEL
Vânătoare de mutanți

134
LUCIAN-DRAGOȘ BOGDAN
Circarul

143
THOMAS OLDE HEUVELT
Ziua când lumea s-a întors cu susul în jos

164
ALAYA DAWN JOHNSON
Un ghid al fructelor din Hawai'i

185
GRAY RINEHART
Țărâna în țărână, Pământul în Alluvium

203
VIOREL PÎRLIGRAS
Precaritatea nivelei cu bulă de aer

212
URSULA VERNON
Blana de iepure

224
OVIDIU PETCU
Timpul – final deschis

234
EUGEN CADARU
La statui

242
BALIN FERI
Fericitul viitor

254
BOGDAN CISMARIU
Sora Nemira

© Nemira, 2015

Director onorific: Alexandru Mironov; Coordonator: Marian Truță;
Coperta: Cristian Florescu; Ilustrația copertei: Tudor Popa;
Layout: Magda Bitay; Corectură: Ecaterina Derzsi;
Editor: Ana Nicolau; Editor fondator: Valentin Nicolau

Tiparul executat de Monitorul Oficial R.A.
ISSN: 1453-2980

CRAZY FUTURES

Alexandru Mironov

Legea Nr. 1 a lui Dator stipulează că „Pentru a fi operantă, orice afirmație privind Viitorul trebuie să pară la început ridicolă". Cu alte cuvinte: nu este suficient de crazy, nu o luăm în seamă, ne-a spus James Dator la Somova, în Delta Dunării, în 2011, celor prezenți la întâlnirea cu viitorologii de mare calibru pe care îi adusese în țară profesorul Adrian Curaj (nume predestinat...), unul dintre demnitarii de mare valoare pe care îi are țara. Jim Dator – puțin cunoscut la noi și în mass-media lumii – este un universitar celebru în lumea cercetătorilor de Viitoruri.

Schiţez pentru distinşii cititori câteva dintre ideile lansate atunci şi reiterate la întâlniri ulterioare, la Bucureşti şi Murighiol, acolo unde comandoul de viitorologi a fost convocat să lucreze la un proiect important, *„University 2025"*. Aşadar, apud James & Co.:

2035

- Trei sferturi din populaţia lumii trăieşte în oraşe – smart cities, oraşe inteligente.
- A luat sfârşit Era Petrolului, funcţionează din plin centralele nucleare de fisiune, dar intră în funcţiune şi centrala de fuziune de la Cadarache; Europa importă energie solară din Africa.
- OMG-urile (organismele modificate genetic) sunt acceptate oficial / variantă surprinzătoare (à la Jim Dator: sfârşitul economiei globale, ascensiunea economiei agricole descentralizate); criza de apă va fi în fine rezolvată, prin desalinizarea ieftină a apei de mare.
- Internetul a dispărut de mult, topindu-se în mediul înconjurător (aşa cum s-a întâmplat cu curentul electric).
- Generalizarea impozitării exponenţiale a marilor averi + răspândirea globală a microcreditelor (gen Banca Grameen, „banca săracului")
- Secularizarea societăţii (Doamne ajută!) / varianta II: victoria globală a Islamului (Doamne fereşte!) / Varianta III: apar noi religii (Dumnezeu ştie...)
- Ray Kurzweil a avut dreptate, IA se contopeşte cu protoplasma din trupul lui Homo sapiens.
- Minerit pe Lună (ne-a vizitat la redacţia S&T Charles F. Radley, misionarul NASA care propovăduieşte ascensorul cosmic pe Lună); potrivit lui Marius Piso, preşedintele Agenţiei Spaţiale Române, câteva zeci de afaceri se desfăşoară simultan pe Selena; superbogaţii Pământului se retrag în orăşele orbitale (vezi Florin Pîtea), în Punctele Lagrange şi pe Lună.
- Democraţie deliberativă, femei precum Angela Merkel şi Hillary Clinton conduc lumea / alternativă: se instalează anarhia islamică, vechile naţiuni colapsează, descentralizarea se generalizează haotic (M. Houellebecq prognozează că la alegerile din 2022, din Franţa, Marine Le Pen va fi învinsă de un musulman!...); în România sunt graţiaţi condamnaţii pentru corupţie.
- Şcoli şi universităţi mobile (*Atlantykron* şi *Metamorfoze* devin nomade prin ţară, prin lume); se sublimează importanţa clasei cu patru pereţi, tablă neagră cu magistrul în faţa ei; importantă în curricula clasei: educaţia pentru cultura păcii + educaţia pentru ITC, firească / alternativă Dator: educaţie pentru supravieţuirea prin agricultură, transmiterea de cunoştinţe şi deprinderi de tehnologii tradiţionale, arhaice.
- Comunicare globală instantanee (telepatie planetară prin *cloud*)
- În oraşe, transport în comun generalizat
- UE devine federaţie / variantă Dator: dispare

2050

- Pe Marte funcţionează o mică primă colonie de umani + roboţi.
- Demarează proiectele *Ascensorul Cosmic Terestru şi Ascensorul Lunar*; proliferează oraşele spaţiale în Punctele Lagrange şi pe Lună.
- Populaţia globală, terestră şi extraterestră: 9,3 miliarde locuitori / variantă J. Dator: 5 miliarde şi continuă să scadă
- Oraşele Europei sunt legate prin TGV-uri.

- Mari proiecte de reîmpăduriri pe toată planeta
- IA este contabilul economiei lui Homo sapiens, perfect transparentă.
- Cultura şi educaţia obligatorie – gratuite, dar va exista şi o puternică industrie educaţională şi va continua să se dezvolte industria culturii şi a spectacolului.
- Administraţia se face printr-un cartel al Primăriei, Parlamentului, think tank-urilor şi universităţilor.
- Speranţa de viaţă se apropie de 85 de ani.

2075

- 14 miliarde de locuitori; oraşe inteligente / variantă Dator: comunităţi izolate, cu o populaţie practic nenumărabilă
- În trei oraşe marţiene vor locui un milion de oameni, pe Lună, câteva zeci de mii.
- Eradicarea sărăciei (citez din Muhammad Yunus, premiant Nobel, creatorul Băncii Grameen: *„Când spre sfârşitul veacului urmaşii noştri vor vrea să ştie cum arăta sărăcia, va trebui să-i trimitem să o caute la muzeu..."*
- O şcoală în fiecare creier

...Dar, cum am fost obligat să constat la reeditarea cărţii „Proiecte Planetare" la 20 de ani de la prima apariţie, *Viitorul nu mai este cum a fost*. Profesia de jurnalist de ştiinţă m-a purtat prin marile laboratoare europene, printre construcţiile acestui miracol care este China, prin minţile unor oameni de capacitate deosebită şi m-au făcut să resimt mai acut trepidaţiile Viitorului. Pentru că, de curând, am aflat că: Ghenadi Padalka a petrecut în Cosmos 857 de zile, depăşindu-l pe Serghei Krikaliov (care s-a urcat în Cosmos cetăţean sovietic şi a coborât, după 803 zile, cetăţean al Federaţiei Ruse), astronautul John Glenn a fost relansat pe orbită la vârsta de 70 de ani şi suntem informaţi că, mai recent, locuitorii Staţiei Spaţiale Internaţionale (ISS) cultivă salată în serele lor hidroponice pentru propriile lor nevoi; iar Marius Piso, preşedintele Agenţiei Spaţiale Române, ne-a informat că, după ce ISS îşi va fi încheiat activitatea, următorul loc pentru cercetarea internaţională a Cosmosului va fi Observatorul astronomic de pe faţa nevăzută a Lunii.

Ce vreau să vă spun cu asta, fraţi întru science fiction: foarte adesea sunt nevoit să constat că marea mea pasiune, dragostea pentru imaginaţia transpusă cultural se găseşte în impas; pentru că lumea ştiinţei ţâşneşte exponenţial spre Viitoruri de oameni de ştiinţă făurite, în timp ce lumea SF-ului, cu tristeţe v-o spun, se târăşte, pâş-pâş spre admirarea platonică a propriei nemărginiri şi propriilor spaime, spre *fantasy* şi *horror* – basmele moderne –, probabil întru consolidarea ideii că SF este în primul rând literatură. Da, poate fi, şi chiar este, dar numai în acele pagini care zguduie lumea: Jules Verne şi Asimov, de pildă, dar, cu ceva în plus, şi A.C. Clarke, Gene Roddenberry (cu al său *Star Trek*), Carl Sagan, fraţii Strugaţki, Stanislav Lem (ultimii, dincoace de fosta Cortină de Fier), care au plăsmuit concepte ce cumva erau insuficient conturate printre idealurile speciei umane: potenţialul de *Homo sapiens Superior*, ieşirea spre stele, năzuinţa spre eternitate. Mai concret – şi mă adresez aici, de pildă, foarte talentatului Ovidiu Crâznic – de ce să cânţi la balalaică doar pe o singură coardă, când ai la îndemână întregul instrument?

Revin însă în discursul pe care mi l-am propus. Recentele întâmplări care zguduie Europa mă obligă să adaug liniilor de prognoză anterioare un capitol care pentru mine aproape că face parte din trecut: *anul 2020*. Adică mâine, la câteva ore de ziua-de-azi. Căci între timp am aflat că la Stockholm, Singapore şi Heidelberg celulele suşă (stem) pot fi deja prelevate, prelucrate şi integrate cu folos în trupul

pacientului suferind; iar un instrument cu doar câţiva ani în urmă necunoscut ştiinţei, imprimanta 3D, a fost capabil să construiască, din celule stem, un pancreas, o ureche şi un ţesut de miocard (*„A, de la Andromeda"*, nu?). *„Oameni care vor trăi 150 de ani s-au născut deja"*, am fost asigurat de cercetătorii de la EMBL Heidelberg. Urmărind lucrarea pentru care Ionuţ Budişteanu a primit Premiul Moore în SUA, am descoperit pe Internet că şi *Google* şi *Tesla*, companii ultrainteligente create de IT-işti ajunşi miliardari, dezvoltă, se pare cu mare succes, automobilul electric autonom, pregătind cuiele care trebuie bătute în sicriul motorului cu explozie şi al actualului criminal al şoselelor care este automobilul-fără-de-care-nu-putem-trăi. Ei, bine, putem.

Politic: UE, idee nouă pe scena Istoriei, îmbrăţişând modelul statului-naţiune, se mişcă mai degrabă lent spre Viitor, bălăcindu-se într-un exasperant conservatorism birocratic, singura mişcare cât de cât non-lineară fiind o tentativă de tratat comercial între UE şi SUA. Uniunea Europeană se află însă acum în faţa a două convulsii majore ale geopoliticului: 1. E limpede că Vladimir Putin şi hatmanii lui nu înţeleg cum ticăie lumea, nu au înţeles nimic din aventurile neghioabe şi criminale în care trioul Bush Jr. + Dick Cheney + Donald Rumsfeld au târât armata SUA şi... au atacat Ucraina, Doneţkul, Donbasul. Ţarul Putin s-a lăsat îmbătat de propria-i propagandă, aşa cum li s-a întâmplat şi hatmanilor lui Brejnev când au atacat Afganistanul (şi au prăbuşit URSS) – iar acum pur şi simplu nu ştiu pe unde să scoată cămaşa: patriotismul şi mândria naţională ţin până la un punct, după care vin mamele, care cer viaţă liniştită pentru familiile lor. 2. Bezmeticul trio american despre care vorbeam s-a lăsat ameţit de glasurile de privighetoare ale fabricanţilor şi negustorilor de arme (zicală franceză: *„Tant qu'il il y aura des guerres, il y aura de l'espoir"*) şi au atacat lumea arabă, în numele răspândirii idealului de democraţie (consumeristă) americană. Mai târziu, state puternice europene intervin în Libia – şi iată-ne, fraţilor, în faţa unui dezastru pe care nici măcar lumea SF-ului, hârşită în scenarii absurde, nu şi l-ar fi putut imagina; mor sute de mii de oameni, se dau cu totul peste cap ţări relativ stabile, vânzări dezmăţate de arme aduc profituri uriaşe negustorilor de moarte, viaţa se destabilizează în jurul Mării Mediterane, islamismul (adică politicienii islamici retrograzi) profită şi avansează – rezultatul fiind că cel puţin un sfert de milion de refugiaţi invadează Europa civilizată, Europa monumentelor şi universităţilor, Europa în care religia creştină se scuturase demult de sălbăticia militaristă a Evului Mediu – şi care are acum de înfruntat primejdii pur şi simplu necunoscute. Ei bine, eu cred că 2020 va fi anul de hotar când Europa de milenii civilizată va trebui să se hotărască la un pas nou. Suntem 700 de milioane – socotind inclusiv ruşii rătăciţi pentru moment într-un veac trecut – ştim, toţi, carte, avem cultură şi ştiinţă, este timpul să facem pasul hotărât spre unire, adică spre federalizarea de care prea mult timp ne-am ferit, în numele unui naţionalism desuet; naţionalism de care încă avem nevoie, dar în cultură.

Dragii mei, sunt de ani mulţi membru al tribului SF şi slujitor al unui concept, *Ştiinţă şi imaginaţie*, lansat prin anii `60 ai secolului trecut, sub influenţa CPSF-ului lui Adrian Rogoz, *„revistuţa de 1 leu"*, formatoare de oameni. La Casa Tineretului din Craiova am înfiinţat un cenaclu de ştiinţă şi literatură, i-am pus numele „Henri Coandă", sperând – olteneşte – în protecţia inventatorului devenit atunci înalt demnitar român. Şedinţele noastre erau o desfătare: elevi, dascăli de şcoală – ca mine, atunci, sau T. Filipaş, I. I. Iosif, M. Ghergu – şi de la universitatea craioveană, împreună cu

Radio Craiova, ziarul *Înainte* şi revista *Ramuri* întreţeseau o canava ce avea să se dovedească teribil de rezistentă – mai ales după ce am descoperit că timişorenii lui C. Secu, L. Ionică, M. Luca şi bucureştenii lui D. Cocoru, L. Hanu, M. Ionescu, M. Grămescu aveau aceleaşi idei, simţeau aceleaşi nevoi, îşi deschideau minţile şi sufletele spre alte orizonturi, la fel ca noi. De la CPSF am primit ajutor imediat, Ion Hobana, demnitar pe atunci în Uniunea Scriitorilor, şi-a dat primul seama de importanţa cenaclurilor, am fost încurajaţi, invitaţi la *Cenaclul Marţienilor* de la Uniunea Scriitorilor, am început să publicăm. Reţeaua de cenacluri a proliferat exploziv (peste 50 în anii `80), ceea ce a creat o nevoie acută, aceea a unei tribune pentru mesajul nostru. CPSF dispăruse, editurile, de teama subiectelor „incomode", publicau prea puţin, aşa că salvarea a venit de la *Almanahul Anticipaţia*, o excepţională inovaţie a lui I.E. Albescu, redactorul-şef de atunci al revistei *Ştiinţă şi Tehnică* şi a noastră, care a umplut golul cultural şi a aglutinat mişcarea cenaclurilor. Au urmat numeroasele antologii pe care mi le-au cerut mai toate editurile, interesate în „îndeplinirea planului economic" – căci SF-ul se vindea ca pâinea caldă – şi nimic nu a mai putut stăvili marşul nostru triumfal... Din bătăliile acelor ani vreau neapărat să-i remarc pe gladiatorii care binemerită omagiul nostru: Mihai Ionescu şi Dan Merişca în primul rând, care alături de cei câţiva „clasici" publicaţi din când în când, atunci când editurile îi acceptau, au împins în faţă un val de tineri scriitori care chiar aveau un cuvânt de spus: Mihai Grămescu, Alexandru Ungureanu, Ovidiu Bufnilă, Dănuţ Ungureanu. În anii aceia am asediat pur şi simplu redacţiile revistelor, de la *Luceafărul, Contemporanul, România Literară* şi *Viaţa Românească* până la *Ramuri, Familia, Argeşul, Cronica* şi, bineînţeles, *Ştiinţă şi Tehnică*, dar şi, pentru antologii, editurile, ţineţi-vă bine, *Editura Politică, Ed. Tehnică, Ed. Ştiinţifică şi Enciclopedică, Junimea, Scrisul Românesc*. În audiovizual am început cu Radio Craiova (ajutaţi şi de actorii Teatrului Naţional din localitate), apoi am trecut la Televiziunea Română (după 1990, emisiunea *Ştiinţă şi Imaginaţie* atingea, în fiecare săptămână, 4 milioane de telespectatori), iar *Exploratorii Lumii de Mâine* a lui Dan Ursuleanu de pe Programul III al Radioului avea cu siguranţă, prin anii `80, peste un milion de ascultători.

Am câştigat bătălia – şi asta, membri ai fandomului SF, o datoraţi nu numai scriitorilor, ci şi luptătorilor pentru Ştiinţă şi Imaginaţie, între ei, repet, Valentin Nicolau, Mihai Ionescu, Dan Merişca, Dan Ursuleanu, dar şi Doru Pruteanu, Coco Popescu, Radu Goncearov, Sorin Sighişanu, Ştefan Ghidoveanu şi – o notă specială – unul dintre cei mai teribili luptători de pe front, editorul Cornel Secu, care chiar merită toate aplauzele noastre. Şi, *cu voia Dumneavoastră, ultimul pe listă*, Alexandru Mironov.

P.S. Cu câţiva ani în urmă m-a căutat un coleg de la Radio România, Cătălin Gomboş, urma să plece în Sri Lanka şi avea şanse să-l întâlnească pe marele scriitor Arthur C. Clarke, care alesese insula pentru ultimii ani ai senectuţii. Cătălin voia să ştie mai multe despre opera demiurgului Clarke, i-am povestit cu mare plăcere câteva dintre romanele, nuvelele şi schiţele sale, deşi nu credeam că jurnalistul român putea să ajungă la sihastrul din fosta colonie britanică Ceylon. Cătălin Gomboş a ajuns însă la Arthur C. Clarke, l-a găsit în spital, un om trecut bine de 90 de ani, aflat în faţa capătului vieţii. Cătălin l-a filmat pe Demiurgul muribund, a înregistrat cele câteva fraze pe care acesta le-a rostit, iar una dintre ele (care se află, înregistrată, în arhiva televiziunii *România de Mâine*) era adresată întregii omeniri: *„Să aveţi speranţă!"* Peste câteva zile A. C. Clarke s-a stins. ■

Cătălin Badea-Gheracostea

Science fiction-ul este recunoscut de Umberto Eco, în *Lector in fabula*, ca una din sursele de inspirație pentru logica modală în conceptualizarea lumilor posibile. Esențialmente, răspunsul literar la întrebarea „ce-ar fi dacă?" aplicată asupra unei mulțimi de lucruri și fapte – adică unei „lumi" – s-a folosit drept cazuistică în logica modală, astfel că, la o generație de la apariția cărții lui Eco, se poate scrie relativ ușor o matrice a lumilor ficționale dintr-o anumită literatură, curent sau nișă.

LUMILE FANTASTICII ROMÂNEȘTI

Modelarea matricială s-ar face după convenţiile „constructului cultural", ale „lumii de referinţă", ale „proprietăţilor esenţiale" şi ale „accesabilităţii" lumilor posibile aduse în faţa cititorilor de către autori. Exact un astfel de exerciţiu intelectual vă propun în rândurile care urmează, o matrice care să cuprindă lumile ficţionale din fantastica românească recentă, ori cel puţin începutul acestei matrici, procesul de completare al liniilor şi coloanelor cu exemple concrete. Finalitatea schiţei matriciale va duce, sper eu, la noi trasee de lectură, îmbogăţind experienţa cititorilor şi răsplătind astfel efortul autorilor.

■

Constructele culturale din fantastica românească recentă fac parte din paradigma occidentală – adică absolut toţi autorii români, indiferent de subiectul abordat în cheie sf&f (sau h), gândesc şi se fac înţeleşi într-un limbaj al cărui dicţionar/enciclopedie şi gramatică au la bază secularismul, raţionalismul şi etica Europei de Vest de după Iluminism. Acestea împreună presupun o versatilitate în faţa ideilor străine/diferite, provenită din toleranţa faţă de străin/diferit şi din spiritul explorator care caută străinul/diferitul. Căci cum ar putea cineva să scrie un răspuns la întrebarea „ce-ar fi dacă?" în momentul în care nu ar fi capabil să îşi pună această întrebare sau – iar exemplul la îndemână este orice fel de extremism/totalitarism ideologic, fie el politic sau religios – dacă nu i s-ar da voie să o gândească?

Evident, ceea ce face fantastica românească să existe – fiindcă face să existe lumile ei ficţionale – este specificul său. Aici începe matricea noastră şi îmi permit să marchez extremele discuţiei despre specific, deşi nu cred că ele sunt diferite de orice alt element al acesteia, ca importanţă.

Prima extremă a specificului: nu există, adică orice construct cultural românesc este numai o copie sau un împrumut după unul occidental. Cei care interpretează astfel specificul au reprezentanţi în fiecare generaţie biologică: acum 100 de ani nu citeau/vedeau decât cărţile/spectacolele în franceză; azi – în engleză. Sunt cei care spun că n-avem SF românesc, nu putem etc.

A doua extremă a specificului: doar ceea ce e românesc există. Chiar înainte de obiectul artistic similar occidental, cel românesc a fost trimis prin intermediul artistului român de către... sau de la... Occidentul ne copiază, dar nu recunoaşte. Iar „adevăratul" specific românesc este traco-daco-get (azi) sau latin (acum 130 de ani). În ceea ce priveşte fantastica, nimic nu există în afara miturilor şi basmelor româneşti etc.

Pentru cititorul acestui articol cred că este clar că, prin însăşi definirea poziţiilor ca extreme, modelarea propusă aici se înscrie, dacă nu la mijlocul distanţei – ceea ce ar sugera o cuminţenie soră cu mediocritatea –, poate într-un interval clar definit ce nu conţine niciuna dintre extreme.

■

Ca şi când doar am fi fost în trecere, discuţia despre specific ne ajută să definim pentru matricea noastră şi ce se cheamă „lumea de referinţă", cea pe care cititorul român o deţine ca principal reper în înţelegerea fantasticii. Nu există „cititorul român standard", nici măcar pe o nişă ca a fantasticii. Sau, altfel spus, în pofida încercărilor de până acum, aşazisul „canon literar românesc" şi, cu atât mai mult, canonul fantasticii, nu există. Pare o contradicţie, este o impietate? O contradicţie cu teza că există un specific românesc, stabilită mai sus, o impietate faţă de ce ni s-a predat la şcoală, indiferent de generaţie? Da şi da, iar pentru cine acceptă să citească acest articol mai departe, asumarea contradicţiei ca paradox şi observarea impietăţii – nu cer aderarea la opiniile mele – îl/o fereşte de a fi învinuit/ă laolaltă cu mine. Demonstraţia inexistenţei canonului după care să

crească un cititor standard român nu face subiectul rândurilor de faţă, aici este util să se înţeleagă că, pentru că nu există canon, nu există nici cititor-standard. Acest lucru, mai ales pentru literatura sf&f&h este o binecuvântare. Multitudinea de receptări este o îmbogăţire a lecturii şi – aici este un argument – tocmai de aici pot extrage ideea că „lumea de referinţă" împărţită de autorul şi cititorul român este mult mai largă decât dacă ne-am fi aflat într-una din extremele de mai sus.

■

Proprietăţile esenţiale ale lumilor ficţionale din fantastica românească şi accesibilitatea acestor lumi ne introduc în partea aplicată a articolului de faţă. Pentru coerenţa modelării, vom păstra aripa lui Eco deasupra noastră: „proprietate esenţială" este cea care asigură structura minimă a lumii ficţionale şi nu va fi „niciodată globală sau completă, ci reprezintă un *profil* sau o *perspectivă*", iar „accesibilitatea" se referă la trecerea dintre lumi, nu la psihologizarea ei, cât de accesibilă este lumea ficţională din lumea de referinţă, adică ce elemente şi câte îi sunt comune. Consider util ca, pe mai departe, sub conceptele structurilor de lume ale lui Umberto Eco, să introducem perechi de idei antinomice sub care să existe exemplele de opere literare şi autori, cu lumile lor ficţionale originale, astfel încât să completăm matricea cu câte două elemente deodată. La o adică, de aceea încercăm construirea unei matrici şi nu a unei liste sau a unui catalog, nu vrem să pierdem tensiunile dintre elemente, şi nu vrem să inducem o falsă ierarhizare, inerentă oricărei ordonări sub formă de şir (primul este cel mai important etc.).

Uman vs Non-uman

Lumile ficţionale româneşti care includ problema *Uman vs Non-uman* aparţin aceloraşi subgenuri ale fantasticii în care se află şi în literatura mondială. În SF: space-opera cu lumile extraterestre, cyber- şi nano-punk cu realităţile virtuale sau cu modurile de gândire ale IA (ca urmaşe ale prozei cu androizi, roboţi şi computere dinainte). În fantastic: fantasy şi basm, cu toate personajele de la animale vorbitoare, trecând prin specii-hibrid şi până la monstrul complet străin/diferit, cărora le corespunde o ierarhie a ciudăţeniei lumii şi a pasajului între lumi. În horror: monstruozitatea (fizică, morală sau combinaţia acestora) defineşte lumea.

Cele mai coerente încercări din ultimele decenii de a construi lumi non-umane, în SF-ul românesc, în space-opera, le aparţin lui Lucian-Dragoş Bogdan (*Vraciul de pe norul interior*), lui Dan Doboş (*Abaţia Infinită*), Cristian Tudor Popescu (*Planetarium*), Mircea Opriţă (*Figurine de ceară*). Nu este întâmplătoare ordinea în care i-am scris, căci – de la roman la proză scurtă – lumile lor ficţionale prezintă caracteristici diferite la extrem: la Bogdan şi Popescu chiar lumea în sine, descriptiv, devine personaj; la Doboş şi Opriţă lumea rămâne locul în care non-umanul se desfăşoară, sub tema contactului şi/sau invaziei. Tot în SF, cu rădăcina atitudinală „punk", non-umanul se exprimă în romanele lui Sebastian A. Corn (*Cel mai înalt turn din Baabylon*, *Cartea Brundurilor*, dar şi *Ne vom întoarce în Muribecca*, pe care îl includ aici fiindcă entităţile non-umane din el le au ca model pe cele din *Cartea Brundurilor*, însă, per ansamblu, *...Muribecca* este o specie în sine) şi proza scurtă a lui Florin Pîtea (volumele *An/Organic*, *Necropolis*). În fantasy şi basm constatăm un echilibru dinamic care este definitoriu construcţiilor de lume: umanul şi non-umanul comunică, ba chiar se pot transforma unul într-altul prin magie, coerenţa lumii este „de" poveste. Este o includere a iraţionalului şi, astfel, o extindere a umanului peste non-uman. Cele mai originale lumi de aici vin de la Liviu Radu (ciclurile personajelor Waldemar şi Taravik, acesta din urmă cu o interesantă suprapunere de lumi de

referinţă pentru romanul de SF religios *Opţiunea*), Sebastian A. Corn (*Aquarius*), Valentin Nicolau (*Basmania*). Non-umanul ca definitoriu lumii apare pasager şi în new-weird, dar cu dimensiunea sa stranie, înspăimântătoare, şi numesc aici lumile compozite ale grupului Kult (antologia *Radharc*) şi cea din romanul *Pragul* al Doinei Roman. În horror-ul românesc, mai ales în varianta pudrată şi parfumată din gotic, non-umanul nu ajunge la construcţii de mare amploare care să tindă să egaleze vreun model, să spunem Lovecraft. Inuman şi monstruos, da, se scrie decent pe subiect – îl prefer pe A.R. Deleanu lui Oliviu Crâznic –, dar încă nu avem o lume românească a ororii non-umane, ceea ce ar fi un subiect fascinant de studiu. Atenţie! Să nu se înţeleagă că neg această dimensiune a fantasticii româneşti – neg doar existenţa pe acest palier, uman vs non-uman, a unei lumi ficţionale originale româneşti. Personaje şi conflicte avem, slavă... cui vreţi. Şi este extrem de ciudat, fiindcă Dracula ne posedă în lumile de referinţă occidentale, ceea ce înseamnă că lumea românească ni se oferă pentru aşa-ceva, şi, pentru că noi suntem reporteri în ea, ca Ştefana Czeller, nu o putem ficţionaliza la o putere superioară. Nu ştiu ce să spun, mi-ar plăcea să văd şi alte opinii.

O lume vs Mulţime de lumi

Problema de aici se cheamă în SF „univers vs multivers", sau avem de-a face cu chirurgia temporală şi istoria alternativă, şi, dacă introducem ştiinţele sociale, cu ucronia şi utopia-distopia. Pentru o matrice clară, vom lăsa lumile cu novum din ştiinţele sociale, pentru mai încolo. În fantasy şi basm, putem avea lumi dedicate care să aibă magia şi legile lor proprii, precum şi ţinuturi sau porţiuni de spaţiu (castele, văi, poieni) diferite de restul lumii, o multiplicare sau diversificare internă de lumi, dacă vreţi. În horror, nu vom identifica niciun cerc al infernului ca pe o lume în sine (deşi ar fi interesant de văzut o lume în care groaza este altceva decât în lumea noastră; tocmai dimensiunea inextricabil psihologică a horror-ului îi dictează gradul său maxim de generalizare şi o greutate insurmontabilă de a obţine originalitatea).

Pentru fantastica românească recentă, cele mai elaborate istorii alternative îi aparţin lui Liviu Radu (*Constanţa 1919*, *Modificatorii*, *Chestionar pentru secretarele unor domni foarte cumsecade*, dar şi *Opţiunea*), cu menţiuni notabile pentru romanele istorice ale Ruxandrei Ivăncescu (*Marañon sau Adevărata istorie a descoperirii Lumii Noi*). Mircea Opriţă surâde din *Ucronia de la Tapae*. La distanţă, se află Aurel Cărăşel (*Dumnezeule de dincolo de burta universului*), în proza scurtă, Marian Truţă (*Vremea renunţării*, *A doua venire*) şi, inevitabil, cartea *Motocentauri pe Acoperişul Lumii*. Dacă grupăm construcţiile de lume ideală pentru cel puţin un personaj al lor, respectiv utopiile-distopiile, vom constata că, din punctul de vedere al problemei multiplului, stăm bine. Practic, după 1990, distopia este una dintre cele mai exploatate moduri de construcţie a lumilor ficţionale de către scriitorii români, ar fi mai uşor să îi menţionăm pe cei care nu au încercat-o. Vârfurile generaţionale, să zicem, sunt: Gheorghe Săsărman (*Sud contra Nord*), Lucian Merişca (*Deratizare I* şi *II*), Michael Haulică (*Căinţa*), Marian Truţă (*Cumania 2010*), Lavinia Călina (*Ultimul avanpost*). În fantasy, trebuie amintită Narcisa Stoica pentru compartimentarea lumii şi elaborarea enciclopediei interne (*Taxidermie*), inevitabilul Liviu Radu (cu *Blocul câş* din ciclul Waldemar) şi, ridicându-se din definiţia de gen, Mihail Grămescu (*Aporisticon, J*). Înaintea tuturor celor de pe laturile f&h, Vladimir Colin, cu *Divertisment pentru vrăjitoare* şi, fără drept de apel, *Pentagrama*.

România vs Restul Lumii

Discuţia pare că ciclează, nu-i aşa?, dacă tot ajungem să ne întoarcem la lumile

ficţionale care au ca proprietate esenţială... asemănarea cu România. Da şi nu, pentru că, în intervalul dintre extremele de care scăpam mai sus, avem atât de multe Românii încât subiectul este foarte darnic pentru autorii autohtoni. Plus că are o accesabilitate superioară oricărei alte lumi de referinţă, România cea cunoscută de autor. Fascinant este că ea poate să fie psihologic străină cititorului până într-acolo încât să se piardă convenţia de lectură...

Practic, înmulţim liniile „uman vs non-uman" şi „o lume vs o mulţime de lumi" cu aceasta nouă şi, fiind într-o înmulţire de matrici, rezultatul este mai mare decât dacă am aduna listele de autori şi scrieri de mai sus. Totuşi, puţină ordine prin exemple – să zicem, elementele din colţurile matricii – putem face. M-aş opri la trei romane şi la trei culegeri de proză scurtă pentru fiecare gen al fantasticii. Propun, din SF-ul românesc recent, pe Cristian-Mihail Teodorescu (*Senzoriada*, roman însoţit de proză scurtă; o construcţie originală inclusiv editorial, textele dinaintea romanului îi construiesc cititorului o parte din enciclopedia necesară pentru înţelegerea acestuia) şi, din nou, antologia *Motocentauri pe Acoperişul Lumii*. Dinspre fantasy, pe Liviu Radu (cu romanul *După-amiază cu bere şi zâne*, din ciclul Waldemar) şi romanul-foileton al lui Marian Coman din revista *Harap Alb Continuă* (cel cu personajul lui Ochilă, Haiganu). Dinspre horror, cea mai apropiată de linia matricii este Ştefana Czeller (*Lacrimile diavolului*), la roman, iar proză scurtă cu groază românească se găseşte în culegerile lui A.R. Deleanu (*Acluofobia* şi *Bizaroproze*). Repet, acestea sunt exemplele mele, nu un exerciţiu în exhaustivitate, nu garantez decât calitatea literară.

De ce am ales aceste şase-şapte cărţi? Care este România din ele, aceea care poate sta în faţa „restului lumii"? Dacă aţi citit exemplele mele, ştiţi că România ca „România – lume de referinţă" nu e aceeaşi în niciuna dintre ele, deşi este recognoscibilă... de către un cititor român. Mă întreb dacă această calitate proteică este de un exotism captivant pentru eventualele transpuneri în alte limbi sau de un ermetism ucigaş al aceloraşi traduceri?

■

Pentru a îndruma construcţia completă a matricei lumilor ficţionale din fantastica românească, voi încheia cu două alte perechi de termeni: *Rural vs. Urban*, ca o continuare a precedentei, şi *Tip generic vs Parodie*, ca extindere a matricei. Puteţi să dezvoltaţi propriile perechi: eu am renunţat, spre exemplu, la *Cosmogonie vs Apocalipsă*, fiindcă e întru câtva prea la modă. Acestea două mi se par interesante, dincolo de inventarul crescut implicit, ci prin explicitarea unor caracteristici generale ale autorilor şi cititorilor români. Istoric, perechea „rural vs urban" se estompează în producţiile fantasticii româneşti, în ultimii 50 de ani; de aceea, poate, scrieri nostalgice ca romanul lui Marian Truţă şi Dănuţ Ungureanu, *Vegetal*, au un impact atât de puternic, pentru că tind spre a încheia o vârstă istorică şi culturală. (Că lumea din *Vegetal* este o apocalipsă în cheie SF, iar romanul de personaje *Vegetal* este o parodie la romanele ţărăneşti proletcultiste ajută impactului, nu detaliez aici.) Critic, perechea „tip generic vs parodie" are o mare importanţă fiindcă lumile-parodii, după Eco&co., se referă nu atât la lumile parodiate, cât sunt semne că personajele parodiate au depăşit statutul iniţial şi au ajuns la cel mitic. *Senzoriada* este o parodie la *Ciberiada*, deşi ar fi un păcat şi o greşeală să fie redusă doar la acest lucru.

Acestea fiind spuse, invit cititorii *Almanahului Anticipaţia* să aibă încredere în propriile forţe şi să-şi completeze propria matrice de lumi ficţionale dăruite de autori români. Un traseu de lectură personal, care să caute să completeze cu titluri intersecţiile dintre liniile şi coloanele matricii, este ceea ce îi doresc fiecăruia. Din câte am văzut, matricea fantasticii româneşti nu arată că ar conţine multe zerouri. ■

CE VA DEVENI LITERATURA

Alin Arghira

O cheie pentru lectură

În ultimii ani, mediul academic este preocupat de impactul Internetului asupra a tot ce reprezintă obiect de studiu umanist şi cele mai aprinse discuţii se poartă despre centrul tradiţional al studiilor umaniste, nimeni altul decât literatura. Din motive mult mai pragmatice, media tradiţională (tipărită, vorbită şi filmată) a preluat discuţia, iar media electronică a reluat, fragmentat şi rearanjat ideile, digerând totul cu indiferenţa unei monstruoase minţi-stup, conştientă (?) că ea este rezultatul şi destinaţia finală a oricărui studiu şi discuţie.

Să încercăm în continuare o trecere în revistă a principalelor idei vehiculate în străinătate şi în România asupra devenirii literaturii, decalajul temporal între spaţiile intelectuale de referinţă tinzând spre zero în ce priveşte punerea problemei, rămânând semnificativ în ce priveşte riscurile asumate în rezolvarea ei.

Literatura a început să se schimbe când scriitorilor le-a fost uşor să dea Copy-Paste

A rescrie de mână sau cu o maşină de scris (mecanică, electrică), a stiliza şi a redacta un text, impunea o mai mare disciplină de la scriitor – şi cerea mai mult timp, evident. Azi, când oricine poate scrie la computer folosind ceea ce se chema în anii '80 funcţia de „procesor de cuvinte", autorul de text are o mult mai mare libertate care este interpretată de unii drept pierdere a disciplinei. (De unde încă prezenţa necesară a editorului şi redactorului de carte.) Când „procesorul de cuvinte"

primeşte ca funcţii concurente „aparatul de fotografiat/filmat" dublat de o „cabină de montaj" încorporată (a se vedea evoluţia programelor de la PaintBrush la Movie Maker), scriitorul nu mai scrie, cât **produce** text, iar imaginea nu mai este ilustraţie la text, filmul nu mai este ecranizare, ci parte a sa. (Exemplu: Reif Larsen, *Operele alese ale lui T.S. Spivet*, Editura Veillant, Bucureşti, 2011) Obiectul literar nu mai este **pur** literar.

Romanul şi tipul de lectură presupus de el sunt pe moarte

Deşi în canonul literar occidental, Shakespeare, iar nu un romancier, ocupă rolul central, specia literară dominantă, purtătoarea „ficţiunilor de legitimare" majore, naţionale, dar şi minore, personale, este romanul. El presupune „lectura de adâncime", în care cititorul investeşte toată atenţia sa pe un interval de timp semnificativ – chiar dacă fragmentat de pauze – şi necesită acceptarea de către cititor a mai multor convenţii propuse de autor, privitoare la lumea ficţională, naraţiune şi discurs. Ei bine, cititorul de azi, sub oferta de text (nu de literatură, atenţie!) de pe Internet, este reticent să îndeplinească atâtea condiţii numai pentru a citi – crede el – aceeaşi poveste pe care o poate primi mult mai uşor ca film (şi profesorii de literatură indiferent din ce ţară au înţeles imediat acest lucru), ca joc (interactivitatea ca ricoşeu dramatic asupra narativităţii date, un atac asupra imutabilităţii textului iniţial) sau, de ce nu, în deja existenta variantă a „readers' digest", a rezumatului comentat cu pretenţie didactică. Aici, ca paranteză, se explică şi moartea criticii literare, indiferent cum este scrisă ea, fiindcă şi critica presupune „lectura de adâncime", mai mult, o dublează. Într-un fel, este fascinant să se vadă revistele culturale româneşti pline în proporţie de 95% numai de articole critice; este util să se pună acest lucru în context cu pierderea contactului cu marele public şi pierderea semnificaţiei educative a criticii literare româneşti. (Pentru literatura occidentală, Marshall McLuhan prevedea din anii '60 ce va fi constatat în 2014 Will Self, iar pentru o radiografie a literaturii noastre, inclusiv a criticii, îl aleg pe Radu Pavel Gheo, cu cartea *Românii e deştepţi*, Editura Polirom, Iaşi, 2004.)

Lectura se schimbă pentru că suportul de pe care se citeşte s-a schimbat

Se estima în 2014 că în Marea Britanie, cartea electronică va vinde mai multe exemplare decât cea tipărită, în 2018. Se pare că au reuşit anul acesta. Tot acolo, 98 de edituri cu vechime s-au închis în 2014. Amazon.com vinde în Marea Britanie 90% din cărţile electronice. Politica Amazon.com este să încurajeze self-publishing-ul, vânzările ieftine la mâna a doua de carte tipărită, pe lângă a se transforma în cea mai

mare editură din lume. Nu este de mirare că, în Franţa, editura Hachette a atacat în justiţie molohul american, cu pretextul preţurilor de carte. Să nu ne lăsăm înşelaţi, aici nu este doar o chestiune de bani, de piaţă, de esenţă a capitalismului. Literatura se schimbă fiindcă lectura electronică este mult mai la îndemână şi chiar procurarea unei cărţi tipărite este mult mai uşoară folosind Internetul, ceea ce face alegerile de lectură mai rapide, construieşte un public dedicat unui gen, unui autor sau unui best-seller mult mai rapid, „viral" aproape. Şi tocmai pentru că viteza alegerii şi viteza lecturii nu au limită de scală, se publică mai multe titluri – statistic – pentru a creşte probabilitatea succesului de piaţă, **fără criterii literare**. Avem de-a face cu o lectură eliberată de cenzură, îndrumări educative, editoriale, critice, dar şi de alte criterii în afara celor emoţionale. Într-un fel, toată literatura de astăzi funcţionează ca literatură de consum.

Blogul moare şi el

Prima specie născută din literatură şi din mediul electronic a fost blogul. Din literatura confesivă, jurnalul este tatăl blogului, din mediul electronic, însemnarea în „pe-haş-pe" este mama sa. Înainte de facebook, Twitter, Instagram etc., platformele de bloguri de la începutul anilor 2000 aveau acelaşi rol în socializare, cu plusul că multe dintre blogurile personale erau **şi** literatură. Citeai un blog pentru că **era bine scris.** Ca blogger, intrai într-o comunitate **şi** de literaţi. Există cărţi tipărite care au existat înainte ca bloguri şi – faţă de memorii şi anumite jurnale – nu au fost scrise pentru a fi produs editorial, de fapt. (Exemplu: Radu Bucurenci, *RealK*, Editura Polirom, Iaşi, 2004.) În anii care au urmat, blogul şi-a pierdut dimensiunea confesivă, şi a fost investit cu o dimensiune critică, profesională, astfel încât specializarea blogului/blogger-ului l-a transformat, scoţându-l din literatură şi arondându-l jurnalismului de opinie: literară, culturală, politică etc. Bloggerul din 2015 este un profesionist, blogul este serviciul lui. Frecvenţa de apariţie, calitatea însemnărilor – în dimensiunea lor informativă – şi activismul în mediul electronic sunt interesele primare din 2015. Ce este interesant este că blogul moare tocmai fiindcă aceste interese primare sunt mult mai bine reprezentate de alte forme de exprimare, cu propriile lor platforme pe Internet. Cu începere dinspre subiectele politice, cu evenimente raportate în timp real pe paginile personale, Facebook-ul şi Twitter-ul, pun capăt vieţii acestei specii sau absorb blogurile. Ca literatură, hibrizi surprinzători există în dimensiunea de proză poetică a status-ului de facebook, fără relevanţă statistică (exemplu: Mugur Grosu, *status,* editura Herg Benet, Bucureşti, 2013).

Creative-writing, falsă democratizare a literaturii, nouă formă de existenţă acceptată a autorului

A scrie se învaţă, talentul nu ajunge. Atunci scrisul se poate preda. Cu cât se poate publica mai uşor, dar mai ieftin, cu cât este mai greu de trăit din scris, cu atât mai mult debuşeul către o carieră didactică în creative-writing este dorit (Will Self, din nou; primul curs de creative-writing din România l-a ţinut Alexandru Muşina, la Braşov, la începutul anilor '90; în 2015, există şi cursuri particulare de creative-writing în Bucureşti). În viitorul apropiat, pentru a spune o poveste, fără a ţine cont de nici o altă calitate personală (intelect, educaţie, simţ estetic, bun-simţ), scriitorul va putea plăti ca să îi fie certificată scrierea poveştii. Ce diferenţă între autorul deţinător al dreptului de autor, îndreptăţit la acesta, şi scriitorul care

nu îşi plăteşte doar editarea cărţii (gest care există din antichitate), ci şi propriul statut! Nu par deloc hazardate ficţiunile speculative despre genuri literare în care există mai mulţi autori decât receptori, mai mulţi scriitori decât cititori, într-un automatism dezumanizant care poate include maşina: ca în prozele lui Ovid. S. Crohmălniceanu, Liviu Radu, Florin Pîtea. Nu pare hazardată nicio căutare pe Facebook a unui curs de creative-writing... care iese clar din sfera literaturii şi intră pentru a se împotmoli în socializarea ca scop în sine.

ALT LIT – literatura alternativă

Pe de altă parte, Internetul şi instrumentele electronice din ultimii ani au topit graniţele dintre concept, realizare artistică şi publicare. Întocmai cum spunea McLuhan, cum vede Self şi cum li se pare normal că trăiesc adolescenţilor de azi, mediul domină (şi este) mesajul. Este nu doar depăşit, ci şi rudimentar artistic azi – fără beneficiile ideologice ale primitivismului – să îţi cantonezi mesajul numai în text scris, fotografie, muzică. Se impune un sincretism, abia în urmă cu câţiva ani foarte dificil de obţinut, în aşa fel încât a actualiza un poem sau o poveste azi cere prezenţa autorului, vocea lui declamând textul, într-un cadru vizual şi pe un fond muzical de YouTube care transpun privitorul într-un rol compus de spectator-comentator. Exemplu: Steve Roggenbuck. Evident, o astfel de operă nu mai este doar literatură, ce este interesant la autorii de tip Roggenbuck, **gestul literar** în care textul contează în primul rând, fie că e un twit, fie că este un eseu. Bucuria cu care aceşti autori creează şi comunică este motorul principal al ALT LIT. Ar putea fi aici următoarea revoluţie în literatură şi artă, dacă se va găsi un răspuns coerent la întrebarea despre **naraţiunile de mare întindere.**

Viitorul literaturii – asumarea jocului

De la *Jocul cu mărgele de sticlă* al lui Hesse până la cercetările grupului Latitude, codificarea ca joc a naraţiunilor de mare întindere apare ca un element proteic pentru ficţiunile speculative, cum ar fi cele ale unor Mihail Grămescu sau Sebastian A. Corn. Fiindcă nu este un subiect pentru morfologia literară tradiţională, cercetarea literară – deşi literatura a dat materialul de pornire – a lăsat naraţiunile de mare întindere pe seama studiilor culturale. Încercări legate de ieşirea de sub gândirea şi limbajul centrate pe literatură a făcut la noi Ion Manolescu, modelând coerent post-modernismul sub banda desenată. Aici se grefează în lista noastră cercetările grupului Latitude. Cu un foarte puternic spirit pragmatic, studiul americanilor pe poveştile de mare întindere porneşte de la receptor/cititor/jucător, şi le împarte după tipurile de atitudine pe care receptorul le poate avea în citirea/jucarea lor. Mediul în care se vor desfăşura aceste poveşti de mare întindere va fi cel care va urma Internetului de azi – iar aici cei de la Latitude sunt siguri că vom avea un Internet al Obiectelor, egal (nu echivalent!) cu realitatea. Literatura va fi Jocul în Lume, iar lectura va fi joaca (până la contopirea cu viaţa). Ca texte teoretice: www.futureofstorytellingproject.com; Cătălin Badea-Gheracostea, *Autica – o ipoteză a autarhiei culturale în individul de la 2050,* Biblioteca Nova, nr. 11, Mai 2015, Timişoara.

Unde va mai fi loc pentru *Doamna Bovary* în literatura viitorului? Varianta Crohmălniceanu din *Istorii insolite* poate foarte bine să fie extinsă dramatic şi ludic până la un act artistic în care lectorul-actor-jucător să spună că „Madame Bovary c'est moi!" ■

Dănuţ Ungureanu, scriitor şi jurnalist, membru al Uniunii Scriitorilor din România, primul preşedinte al Societăţii Române de Science Fiction şi Fantasy.

Scrierile sale abordează o paletă largă de genuri, de la populara literatură science fiction până la publicistică. Portofoliul său cuprinde volume de povestiri science fiction, schiţe şi miniaturi umoristice, romane, zeci de scenarii de televiziune şi radio, texte dramaturgice.

În genurile science fiction şi fantastic a semnat volumele de povestiri *Marilyn Monroe pe o curbă închisă* şi *Basme geostaţionare*, precum şi romanele *Aşteptând în Ghermana*, *Vegetal* (împreună cu scriitorul Marian Truţă), *Însemnările damei de silicon*, *Urme de sfinţi*. A publicat de asemenea numeroase povestiri science fiction în antologii, reviste, fanzine şi almanahuri.

interviu cu

DĂNUŢ UNGUREANU

Marian Truță: Sunt treizeci și cinci de ani de când te exprimi în domeniul fantasticului. Care este, în opinia ta, cea mai importantă realizare a acestui răstimp?

Dănuț Ungureanu: Categoric chiar poveștile în sine, atât cele scornite de mine și adunate în volume, cât și cele trăite în această lume a fenomenului sefe. Mulțumesc că nu mi-ai pus întrebarea stupidă „ce înseamnă scrisul pentru tine?", ca eu să răspund la fel de stupid „un mod de viață". Dar adevărul este că am fost destul de norocos, de inspirat, ori și una, și cealaltă, să-mi asum scrisul ca pe o îndeletnicire încântătoare, adăugată altora, măcar la fel de plăcute: hoinăreala, filmele, șuetele - cu sau fără mici și bere, călătoriile, grădinăritul de amatori (da, da), marea, gătitul la wok, sportul. Că tot am adus vorba de sport, eu cred că atâta vreme scrii de plăcere și nu te străduiești în chip exagerat, treaba merge ca unsă. Să faci din scris o corvoadă este, după părerea mea, o mare greșeală.
Revenind, în sfârșit, sunt fericit că în toată această perioadă poveștile ticluite de mine și cele trăite alături de prieteni mi-au fost un divertisment care mi-a făcut viața frumoasă.

MT: Și totuși, între volumele de povestiri, romanele și scenariile comise, există unele care-ți sunt mai aproape de suflet?

DU: E ca și cum ai întreba un părinte, fie-mi iertată această comparație prăfuită, dacă-l iubește mai mult pe unul din cei zece copii ai săi. Poate că da, se întâmplă și asta, ocazional, dar n-o va recunoaște niciodată. Hai să fim onești. Oricât de autocritic ar fi un autor, tot păstrează convingerea că în textul său, pe care-l înjură toată lumea, se află un sâmbure de valoare, că el își justifică existența.
Și vreau să mai spun ceva, care poate că mă va face mai antipatic decât sunt de obicei: e o doză bună de ipocrizie în afirmația, de bonton, că autorul scrie pentru cititori. Ăsta e monumentul truismelor, firește că pentru cititori, cine vrea să scrie pentru sertarele de la el de-acasă? Dar nu spune nimeni că primul beneficiar al textului este scriitorul însuși. Și nu mă refer la bani sau la glorie (deși se mai întâmplă și minuni), ci în primul rând la starea de bine, de mulțumire, de euforie pe care o dă textul scris autorului său. Îți faci mai întâi ție un bine și dacă dă Domnul să mai ai și niște cititori, bogdaproste, să fie primiți!
Dar iarăși m-am cam îndepărtat de răspuns. Nu pot spune că-mi iubesc mai mult un text sau altul. Sunt sute de scrieri, ficțiune (sefe sau nu), scenarii, articole de ziar etc. și țin la fiecare în parte, ca la ochii din cap. Am scris și texte la comandă. Și la acelea țin.

MT: Ce s-a schimbat esențial în ultimii, să zicem, douăzeci de ani?

DU: Dacă te referi la fond, la motivația autorului de SF&F, la mecanismele intime ale creației, aspirații, vise, imaginație și așa mai departe, nu cred că s-au produs revoluții. E mult mai multă informație înconjurătoare de asimilat, dar și mult mai

uşor de accesat. Efortul de-a afla şi (eventual) de-a înţelege e mult mai mic, ceea ce, la modul ideal, ar trebui să lase mai mult timp şi spaţiu de manevră creaţiei propriu-zise, intervenţiei artistice, talentului.

Mijloacele tehnice au evoluat spectaculos, dintr-un anumit punct de vedere ai zice că e mai uşor să publici - să tipăreşti şi să distribui, în zilele noastre. Ăsta ar putea fi pentru unii un motiv de îngrijorare, în ideea că „piaţa" e invadată de subproducţii în detrimentul textelor cu adevărat valoroase. Dar având în vedere cum stau lucrurile în industria cărţii nu cred (poate sunt prea optimist) că editurile îşi vor permite multă vreme să promoveze ceva care nu atrage, care nu se caută. S-ar spune că... natura va găsi şi de data asta o cale de autoreglare. Fireşte, sunt o mulţime de autori care-şi autofinanţează apariţiile, dar asta e altă discuţie, una din acelea iritante şi interminabile.

MT: Hard science fiction sau soft science fiction?

DU: Personal prefer ceva mai soft, fiindcă este convingerea mea intimă că valoarea unui text creşte odată cu părăsirea unor nişe. Tot aşa cred că un text fantastic cu trăsăturile unei alegorii, ale unei parabole, are mult mai multe şanse să rămână, în comparaţie cu unul care nu se dovedeşte mai mult decât un exerciţiu de imaginaţie, chiar dacă frizează virtuozitatea.

Dar am tot respectul, sincer, pentru autorii care îmbracă literar o idee ştiinţifică îndrăzneaţă, o lume bine articulată, o ipoteză. Până la urmă, totul ţine de talent şi analiza unui text ar trebui să pornească în primul rând de la „e literatură sau nu e literatură".

În ce mă priveşte, fiindcă vorbeam despre informaţia înconjurătoare, exterioară nouă, cred că se comite deseori greşeala de a ignora informaţia interioară, care înseamnă belşug de materie primă pentru actul scrisului, în fiecare dintre noi. Hard sau soft? Am să dau din cap pe diagonală, adică nici da, nici nu. E nevoie întotdeauna de echilibru.

MT: Întrebarea pe care o urăsc intervievaţii şi tocmai de aceea se bucură de aprecierea intervievatorilor sadici: Planuri pentru viitor?

DU: Să-l trăiesc şi pe-al meu şi pe-al altora.

■

Interviu realizat de Marian Truţă

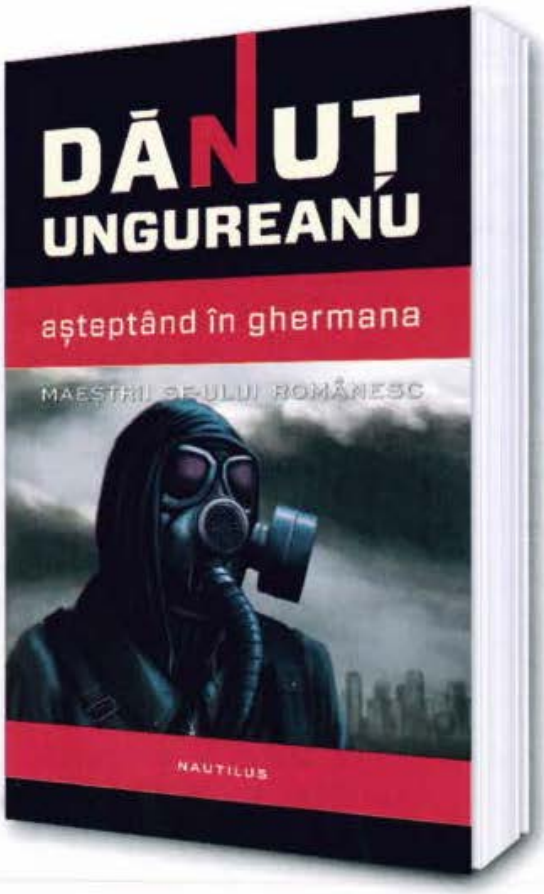

LUMINĂ LINĂ

Dănuţ Ungureanu

1.

– De ce, taicule, nu suntem niciodată nici primii, nici ultimii din roi? E pânzătura noastră mai săracă decât a altora? Sunt alţii mai bogaţi ori mai săraci ca noi la pânzătură?

Şi se duse înapoi, la jucăriile lui, pe care singur şi le meşterise în puţinele ceasuri când nu-l zorea ăl bătrân să-l ajute la mişcarea pânzăturii. Asemenea întrebări născocea mereu, neobosit.

„Nu-i un copil ca alţii", se miră Entitet, pentru a câta oară, fără a-i fugi mintea de la treaba ce-o avea de isprăvit: pânzătura să fie strânsă înainte ca făptura să se deştepte. Căci dacă te prinde saltul meduzei cu pânzătura lăbărţată, o spulberă ca pe nimic şi-apoi ce faci? Luneci neputincios prin spaţiu, nevăzut, neştiut, necunoscut, până când El se milostiveşte şi ţi-i scoate în cale pe alţii mai vrednici, să te petreacă înapoi acasă, spre râsul tuturor.

„Nu-i fericit ca noi, ceilalţi", îşi zise iar, când nu mai era multă pânzătură de adunat. „Adică fericit o fi, ca orice copil, dar parcă nu-i ajunge..." („gata şi ferţele mici") „Nu-i ajung aerul, apa şi gâzele ce i le-a dat Domnul să-i umple zilele şi sufletul de bucurie? Nu-i ajung pietrele colorate, potecile, cotloanele? Ori zilele ploioase şi nopţile

de poveşti, ori dimineaţa cu sorii ei sinilii, blânzi, mângâietori?"

Ce-i drept, toate au rămas departe, în urmă, casa, mamele băiatului, prietenii, iar aici, jur-împrejur, numai stele. Şi înainte, mereu înainte, lumina din inima norului fără sfârşit, nimic altceva decât lumina. Însă şi-astea sunt ale Domnului, care le-a ticluit pe rând, care ne-ngăduie să le trăim fericiţi. Chiar mărunţei fiind, nu suntem toţi copiii Săi?

Pânzătura e de-acum strânsă. Făptura meduzei turri – în ultimele ceasuri tot mai însufleţită, judecând după cum freamătă galeriile şi pereţii încăperilor, se poate trezi dintr-o clipă-n alta, nesătulă de aştri.

Lumină dincolo de mine... şi poate dincolo de ea...

Sunt eu, lumină e?... Ce sunt, ce este...

Curg molcom către... sau curge pretutindeni...

Spre mine, spre ea însăşi, oare...

E somn din care mă trezesc... ori un adânc de soare...

Un eu desprins... făptură...

Dar nu e trup, doar vis de el...

Când se duse şi Entitet în chilioară, frânt de oboseală, băiatul dormea sforăind uşor, mulţumit de lumile ce i se-aşterneau, una câte una, la picioarele viselor. Căzuse printre jucăriile lui, patul fiind o ţintă prea îndepărtată. Sub mobilă, taică-su zări cutiuţa în care-şi pitula ăl mic „Povestea". Din când în când, o scotea cu mare fereală, să mai adauge câte ceva, întâmplări de peste zi, supărări ori bucurii mici, de-ale lui, copilăreşti, unele gânduri. Habar n-avea că Entitet îl lua uneori la cercetat, neputând stăpâni ispita de-a afla ce se-ascunde în mintea copilului.

Ce greu visez, alunec, îmi sunt mie...
Lumina cere şi mă soarbe...
Curg spre sclipire, ba vis... ba trup...
Încet, mă amintesc... mă rup...
Am fost... ceva ascuns de gânduri...
Închipuiri mai mult decât făptură...
Afară de lumina din afara mea...
Am fost acolo?... Ori doar un simţ simţind...

– De ce, taicule, ne-am oprit de-acuma, când n-am ajuns în preajma inimii de lumină? Nici bătăile cele mai slabe nu i le-am auzit, nici una singură, de departe...

Şi-aşa goniseră bezmetici după ultimul salt al lui turri, ea fiind nemuritoare, dar leneşă ca şi alte surate ale ei, mereu în stare să se-ntinerească singure. Iar înaintea următorului salt, se poticniseră în ceva despre care mormăielile bătrânului nu spuneau de-ajuns.

– Păi cum, băi taicule...

Iar Entitet, de colo:

– Filuc, copile, nu vezi steluţa ce clipeşte stins în colţul „ochiului"?

Şi băiatul se repezi spre „ochiul" oval al făpturii, să cerceteze afară ce-i arată părintele.

– E meduza fratelui Artim, care – ceva îmi spune, s-a-mpotmolit de-a binelea, cu unchiul şi cu verişorii tăi cu tot. Vai...

Au tras de pânzătură până au rămas fără suflare, să lipească piftiile una de alta, să se poată privi, urmări, înţelege prin străvezimea lor.

Fratele Artim şi cei doi feciori ai săi, lungani ciolănoşi, cu ciufuri roşii plesnindu-le frunţile, veniră degrabă la margine, parte bucuroşi să-şi afle neamurile, parte speriaţi de întâmplările pe care porniră a le povesti prin semne şi strâmbături. Maluc şi Laluc.

Bătrânii puseră lucrurile cap la cap.

„Am pierdut jumătate de pânzătură după ultimul salt,

căci turri a făcut încă unul imediat, fără să ne dea de veste, şi n-am apucat s-o strângem la loc. Ai mai auzit de-aşa ceva?"

„Am mai auzit. De văzut n-am văzut, dar am auzit. După o vreme, meduza se-ntinereşte pe sine aşa mult că n-o mai poţi struni şi-i nevoie s-o schimbi cu alta, mai bătrână, mai înceată. Trebuia s-o înlocuieşti de mult timp..."

Fratele Artim lăsă nasul jos, ruşinat. Ori lăcomia de-a păstra o turri tot mai tânără, cu care să facă mai multe, mai iuţi călătorii spre mulţumirea şi slava Domnului... ori lenea de-a o lua de la capăt cu alta bătrână... una din două îi făcuse pocinogul.

„Şi dac-aţi mai sărit o dată, cum de n-ai prins din urmă restul roiului? Te-ar fi ajutat ăilalţi."

„Am apucat să-i zărim îndepărtându-se, dar cu jumătate de pânzătură nu izbuteam să... Ajută-mă, frate!"

În vremea asta, băieţii, deh, ca băieţii. Îşi lăudau prostioarele lor şi tânjeau fiecare la comorile celorlalţi. Ba nişte bile strălucitoare, ba un capăt de funie împletită din viţe viu colorate... Verii se iubeau, iar Entitet trebui să ţină seama şi de asta, când cumpănea ce e mai bine să facă.

„Noroc că mi-am întârziat plecarea şi nu m-am potrivit cât m-ai cicălit s-o iau înainte, cu restul roiului, altfel pe-aici stăteaţi până ne-ntorceam noi din lumină. V-aţi fi înfulecat şi încălţările..."

Dar se opri, împiedicându-se de privirea umedă a copilului.

„Fiii noştri sunt ca fraţii, Artime, doar n-o să-i îndepărtăm unii de alţii, aşa-i? Du-te de pregăteşte ce trebuie, să vă luăm cu marfă şi merinde."

„Şi cu turri ce facem?" îndrăzni totuşi fratele zgârciob, dar îşi luă iute seama, spăşit. „O lăsăm aici. Într-un ceas suntem gata."

„Zoreşte, zoreşte, că nu poţi şti ce e-n stare o meduză prea tânără. Aşa a scris El, pesemne..."

Simt într-un vis cleios, de unde fuga nu mi-e cu putinţă...

Şi nici într-însul nu pot fi oriunde, nu aleg...

Sunt dus către lumină... Uşor, un eu fără mine...

Drum lin spre strălucirea ce-aşteaptă să dezleg...

Acum opreşte drumul...

Aici... Acum... Sunt numai gând...

Atunci... acolo... eram trup... îmi amintesc...

Sunt şi nu sunt... încet, mă dezmorţesc...

Lumina-i palidă, încetineşte lină...

O altă lume lasă lumea de lumină...

Umbră şi zgomot... şoaptă... atingere... mireasmă...

Umbre de simţuri... şoapte de simţiri...

Sunt.

Îndată ce stropiră mirodenii şi feromoni, văzură piftiile meduzelor trimiţând una către cealaltă protuberanţe pofticioase, tremurătoare. Între ele, câteva făcură pereche, una îndeajuns de largă ca să poată trece.

– Iute, băieţi! icni Entitet, spre uimirea lui frate-su, care nu-i mai auzise glasul de multă vreme.

Întâi trecură pungile de putere, una câte una, cu grijă să nu vatăme marfa în vreun fel, căci atunci minunile fosforescente dinăuntru s-ar fi risipit poleind pereţii pentru foarte scurtă vreme, strecurându-se prin porii lui turri, afară, în spaţiu, pierzându-se poate pentru totdeauna. Iar asta L-ar fi mâhnit tare

pe Domnul, căruia îi erau hărăzite pentru veşnicie...

În burta meduzei, adăugându-se celor pe care le stivuiseră deja Entitet şi feciorul său, sute alte pungi de putere pâlpâiau ademenitor, precum candele de ambră. Nimic altceva nu era mai de preţ, iar El avea să le îngăduie, pentru cuminţenia dovedită, să-şi scape sărmanele făpturi şi agoniseli. Dar nu putem şti cu mult înainte cum sunt scrise cele scrise, ci numai când le citim, ori ne sunt citite...

Tocmai ce trecuseră dincoace cu ultimele raţii de rezervă, şi turri cea mai tânără începu să tremure de parcă frigul spaţiului nu i-ar fi fost până atunci cunoscut.

– Mai repede! le strigă Entitet celorlalţi, care se târau prin prelungirile îngemănate.

Turri se zvârcolea acum nestăpânită, iar legăturile se rupseră una câte una, eliberând norişori de picături fine, ce pluteau haotic, căutând să se lipească la loc de gelatina-mamă.

Entitet şi Artim abia apucară să-l tragă de urechi şi de ciuf pe unul din fraţi. Celălalt, Laluc, rămase dincolo, întipărindu-şi pe chip uimirea mai degrabă decât spaima. Din pumni îi scăpară bilele colorate după care se târâse încă o dată, să i le dăruiască lui văru-său.

„Stai acolo!" îi făcea Artim semne, de parcă ăla ar fi putut să se ducă în altă parte. „Rămâi şi te scoatem îndată ce se potoleşte turri."

Piftiile se îndepărtau încet una de cealaltă. Urmăriră cu inima strânsă faţa flăcăului, micşorându-se din ce în ce mai mult, până când nu mai fu decât un strop alb pe pieliţa meduzei pierdute. Apoi dispăru şi acela.

– Sare... horcăi Artim, înfiorându-i.

Într-adevăr, în clipa următoare întunericul spaţiului se încreţi acolo, crăpându-se îndată de-a lungul unui fulger violet.

Fratele scăpat îşi scufundă ciuful în pieptul lui taică-su, plângând cu sughiţuri, iar Entitet simţi mâna mică a băiatului său strecurându-i-se în pumn, o vietate înfricoşată.

– 'Aida, gata, nu mai bociţi, murmură cu glas pierit, aşa l-a fost voia... Poate nu s-o fi pierdut de tot prostovanul...

2.

Sunt lumină şi cu toate astea gânduri...

Ştiu tot mai mult... Mă încă luminez...

Am fost şi trup şi gânduri...

Cum pot gândi acum, fără un trup...

Sunt altceva...

Sunt încă eu...

Lumina mare mă soarbe iarăşi... Pot fi aici, acolo... Sunt dincolo de mine? Tot înăuntrul meu... Însă mă mişc... Mă mişc de la o lume la alta... Mă mişc între lumi...

Mă amintesc într-una strâmtă... întâia... Acum, în jurul meu e largul alteia... Cu greu mă amintesc şi într-o alta... când eram un trup...

Învăţ să umblu în cuprinsul acestei noi lumi... În lumea simţurilor mele... Aici e „sus"... aici „jos"... acolo e... Învăţ de unde şi încotro...

Lumea prin care curg se încheie brusc... Pentru un trup, aici ar fi un perete... Pentru mine – gând, lumină, doar hotar cu o altă lume... Pot curge dincolo...

Când sclipirea ieşi din peretele chiliei, băiatul tresări speriat.

„Adică până la urmă tot am zbârcit-o, am rupt una dintre pungi. Mă stinge taica în ocări..."

Numai că lumina, în loc să poleiască piftia şi-apoi să se prelingă afară, în abis, plutea

încet la doi coţi de podea, parcă şovăind. Şi... Hei, venea către el!

– Ta... taică... începu copilul, gâtuit, însă tăcu, închipuindu-şi supărarea bătrânului.

Ceaţa înaintă iar spre dânsul, ba ezitând, ba dându-i ocol, ca şi cum ar fi socotit de unde să-l apuce mai bine. Şi ieşirea, scăparea, era tocmai în cealaltă parte a odăii.

– Hai, cuminte... se pomeni zicând, cuminte... înapoi prin perete şi p'ormă... în punga din care-ai scăpat...

Cum ar fi fost ca lumina să-i dea ascultare, să se-ntoarcă la locul ei şi nimeni să nu afle nimic? Să-şi vadă mai departe de joaca lui, taica şi ceilalţi să mâne turri fără să-l certe, toate să fie bune...

De parcă i-ar fi ascultat gândul, lumina zăbovi asupra jucăriilor adunate grămadă, privindu-le în vreme ce sclipeau, una câte una. Zordelul cu scaieţi... o meduză de cârpe... nişte zgaibe portocalii, scuipate de turri pe pânzătură... pleşteaca meşterită chiar de unchiul Artim înainte de plecare... Dar când îşi reluă plutirea, el nu mai stătu pe gânduri şi se furişă spre ieşire. Lumina ţâşni însă mai iute, tăindu-i calea.

Aşa ceva... Băiatul făcu un pas înapoi, încă unul. Simţi moliciunea peretelui pe spinare şi încremeni de spaimă, nemaiavând unde să fugă. Atunci lumina curse peste el, înfăşurându-i capul cu un glob de ţesătură gingaşă, dincolo de care privirea lui nu răzbea.

„Acum mor, se gândi, acum îmi topeşte minţile şi mor..."

Clipele trecură şi nu i se întâmplă nimic. Simţi chiar o căldură plăcută, care-l înmuie, apropiindu-l de somn...

„Nu-ţi fac rău, păru că-i spunea lumina, nu rău..."

Nu trebuie să-i fac rău...

Acum mă amintesc mai bine... Îmi amintesc...

Dincolo... un copil la fel... Atunci...

Pot fi una cu el...

„Nu-ţi fac rău... nu rău..."

Îi simt zbuciumul... lumina care ne leagă pâlpâie...

Îl liniştesc...

„Nu trebuie să fii aici", spune. „Taica se supără tare... mă ceartă..."

Ceartă... taica... Gânduri din altă lume...

Cealaltă...

Acolo, un copil la fel...

Eu şi el... El şi cu mine...

– Mânia Lui va fi peste închipuire... bolborosi Artim, alb la faţă.

Şi se prăbuşi în genunchi, smulgându-şi părul rar, spre scârba (o, simţire nevrednică...) lui Entitet, prea puţin îngăduitor cu bărbaţii slabi de înger. Ce pildă putea fi pentru băieţii lor?

– Mai spune o dată, îi ceru lui Filuc.

Copilul povesti iar cum a pătruns lumina scăpată din punga de putere la ei în chilie, cum chipurile i-a vorbit, că nu-i vrea răul, nici lui, nici lor, nici nimănui, căci de altfel nici n-ar şti cum e asta...

– Să mă ierţi, taicule, dacă din pricina mea s-or fi petrecut toate, în vreme ce transbordam marfa lui neica Artim, se smiorcăi el la urmă.

– Ei, lasă, se înduioşă Entitet, mai mult mândru că fii-su e-n stare să ţină minte şi să rostească aşa o vorbă de-a navigatorilor. „Transbordam".

Se gândi deodată: „Păi dacă s-a petrecut, poate aşa scrisese El să se petreacă... Sunt scrise oare şi mai departe?"

– Acum e tot dincolo, în odaie? îşi mai veni unchiul în fire. Să proptim ceva în uşă, s-o ţinem acolo.

La fel de prostănac ca tătâne-su, vărul Maluc încuviinţa toate aceste bazaconii dând din cap. Să proptească uşa... s-o ţină acolo...

Dar nu mai fu timp să se gândească la nimic altceva, căci lumina ieşi chiar atunci din perete, în faţa lor, speriindu-i iar.

– Dă-ne pace, n-auzi?! se înfurie ăl mic. Mergi înapoi, un' ţi-e locul, că de nu, taica o să-ţi...

Ei toţi sunt înspăimântaţi de mine... iar spaima lor o simt ca un vânt îngheţat care mă sleieşte... mă risipeşte...

Copilul ăsta seamănă celui din cealaltă lume a mea... cea din urmă...

El mi-e cel mai aproape...

„Nu te teme... nu vă temeţi... Eu nu pot să vă fac rău... Dar frica voastră..."

– Dacă nu ne faci rău, de ce nu-ntorci lucrurile, să fie cum erau înainte?

Entitet şi ăilalţi doi făcură ochii mari.

– Ce, iar vorbeşte? mormăi bătrânul, ca şi cum ar fi putut să-şi ferească vorbele de lumina ceţoasă. Noi de ce n-auzim? Nu cumva ţi se pare?

– Aud, taicule, aud, nu te mint eu pe matale...

Minţile celorlalţi sunt altfel de lumină... Dar asta, a copilului, mi-e aproape... ca lumină din propria-mi lumină... E parcă a copilului din urma mea... altfel şi totuşi... încet mă amintesc pe mine...

– Răspunde-i, copile, îl îndemnă Entitet, să nu treacă pe lângă noi ca şi cum n-am fi...

Băiatul se sperie iar, ce-ar fi putut spune el ca oamenii mari? Dacă ar fi stricat şi mai mult?

– Taica şi cu mine şi cu unchiul... începu ameţit, uitându-l pe văru-său, suntem cărăuşi de lumină... Turri, meduza, ne poartă de-acasă până-n inima de foc a norului fără sfârşit şi-acolo... Eu sunt Filuc... copilul lui taica...

Tăcu, nemaiştiind ce să zică.

– Da' tu cine eşti? Cine eşti tu?

N-apucaseră, nici Entitet, nici Artim, să-i facă semne, să nu întrebe aşa ceva. Nu se cuvine în ruptul capului să cercetezi a cui a fost lumina înainte de-a porni pe drumul lung către inima norului, femeie, copil ori bărbat, tânăr, bătrân, în sărăcie şi-a dus viaţa, ori în belşug, prielnică i-a fost lumea, cu ape, vânturi, flori şi păsări, ori vrăjmaşă, de sare, fierbinţeală, furtuni şi pucioasă...

Parcă m-aş trezi din somn adânc în care-am visat altă lume... Cu totul alta decât asta, în care suntem... Încet mi-amintesc... Am fost femeie... am avut un copil... familie... un loc al nostru... frumos... mai multe locuri...

„Rău îi face luminii să-şi amintească trupul în care-a-nflorit, gândi Entitet, să tânjească după carnea pe care-a-mbibat-o în lumea trecută, măcar că înaintea ei se deschide de-acum norul fără sfârşit, fără număr alte şi alte lumi, şi mai presus de toate lumina luminilor, lumina de lumină pe care Domnul o grijeşte şi-o înmulţeşte. Dar neştiind toate astea, ea încă suferă şi se perpeleşte..."

„Ce-i pasă lui frate-miu, se acrea şi Artim în sine, eu mi-am pierdut turri, cu unul din feciori, ba acum am stârnit şi mânia Domnului, risipindu-i lumina... Pe când Entitet ăsta a păstrat tot, parcă văd c-o să iasă şi basma curată din pocinog, de vreme ce-a făcut o faptă bună, luându-ne cu el. Te pomeneşti că Domnul o să-l binecuvânteze, mai bine-i ziceam să ţină drumul şi-mi vedeam de treabă..."

– Spune că-şi aminteşte încet, şopocăi Filuc, întâi cu palma la gură, apoi prinzând curaj. A fost femeie... cu un copil al ei... În altă lume... cu locuri frumoase...

– He-he, râse amar taică-su, firește, cum altfel? Acasă la tine toate-s frumoase... Ia să vezi ce dor ne ia şi pe noi la-ntoarcere...

Ce-i norul fără sfârşit, în inima căruia mergeţi? E lumina spre care alunecam până acum? Ce stele sunt toate, din jurul nostru? Galaxii?

– Vrea să ştie de inima norului, taicule, cu alte vorbe îi zice, dar eu înţeleg într-un fel şi-aşa...

– Asta nu-i bine, nu-i bine deloc, se posomorî bătrânul şi mai tare, cumva trebuie s-o ademenim înapoi, în cala burţii, s-o amorţim în altă pungă. Cu cât rămâne mai mult afară, cu-atât o să-şi amintească mai iute. Şi-asta nu e...

Ce-i punga despre care spune bărbatul? Şi de ce-i zici „taicule"? Pesemne ţi-e bunic, căci e prea bătrân să-ţi fie tată... Mi-amintesc... „bătrân"... „tată"... „bunic"... Mi-amintesc tot mai multe... N-o să mă-ntorc în amorţeală... În lumea strâmtă...

Băiatul îşi bolborosi tălmăcirile şi deodată simţiră cu toţii în jurul lor cum se-nfioară turri. Un semn pe care-l cunoşteau prea bine ca să mai piardă vremea la sfadă.

– Artime, băieţi, la pânzătură! icni Entitet, el însuşi repezindu-se spre partea din faţă a meduzei, la gabiere, unde era greul.

Îmi amintesc tot... îmi amintesc... amintesc... amintesc... amintesc...

3.

„Acuma taica doarme, dragă Poveste, căci pânzătura l-a ostenit peste măsură, iar cele ce-a urmat l-a prăbuşit de tot.

Pe unchiul Artim şi pe vărul Maluc îi lăsase să stea cu ochii pe lumina fugită, însă ştia că nu poate pune mare nădejde în dânşii, deci mi-a şoptit şi mie să stau cu ochii pe toţi.

Aşa că s-a ales praful, dragă Poveste, îndată ce s-a terminat tumba lui turi şi-acuma suntem toţi supăraţi şi speriaţi de supărarea Lui.

Cum s-a strâns pânzătura, n-a mai trecut mult şi s-a făcut saltul, dar ne-a prins pregătiţi, doar lumina nu era la locul ei şi ne-a fost teamă că o s-o pierdem prin perete, o să rămână în urmă şi nimeni n-o s-o mai găsească vreodată.

Însă ea a rezistat şi după săritură, era tot acolo, pâlpâind din ce în ce mai tare şi taica a spus acuma şi-a amintit ea totul, totul, şi cine a fost în lumea ei şi cum a murit, şi cine a plâns-o, cei rămaşi să trăiască după ea, neamuri, prieteni, alţii...

Pesemne, a adăugat unchiul Artim, nefiind în punga de putere în timpul saltului, cealaltă lumină, cea înfulecată de turri în goana ei i-a dat puteri peste măsură.

Atuncea ea nu mi-a mai vorbit doar mie, ci tuturor laolaltă şi ne-a spus că să nu ne împotrivim mersului ei, că ea o să se întoarcă înapoi la lumea de unde a fost smulsă şi cumva o să trăiască iară cu copilul şi cu însoţitorul ei de viaţă, soţ, bărbat, cum i-o fi fost.

Iar taica şi unchiul au râs ursuzi şi i-au spus că niciodată nu va mai fi cum a fost; că lumea

ei e pierdută pentru vecie şi să nu o mai dorească; lumea ei e lângă a noastră, nu lângă, ci chiar în acelaşi loc cu a noastră, dar cumva altădată decât ea, ori în acelaşi timp, oricum ar fi ele nu se pot atinge.

Şi e voia Domnului ca toate luminile care le strâng roiurile şi le duc turri din salt în salt, tot mai departe, să ajungă în inima norului fără sfârşit; s-o umple şi să-i ţină focul aprins, ca norul să se întindă şi mai mult, şi mai mult, şi mai mult...

Nici lumina nu s-a mai zbătut un timp, nimic n-a mai zis, nici noi nimic n-am mai zis, dragă Poveste.

Atuncea, când nimeni nu-l băgase de seamă, că ce însemna el, nimic, prostul de vărumeu Maluc a sărit din colţ cu o pungă de rezervă, să înhaţe ceaţa de lumină, s-o ducă înapoi în burta meduzei, în cală. Şi lumina a izbucnit din perete în perete, ca nebuna, şi nu se oprea şi era tot mai tare că toţi ne-am îngrozit că o să facă firimituri din nemuritoarea turri.

Dar ea a străpuns peretele, care s-a închis la loc în urmă, a făcut un fel de ploaie afară şi dusă a fost către stele, către cele mai îndepărtate.

Iar odată cu ea era să se piardă şi prostul de văru-meu Maluc..."

Doar stelele, peste tot, doar lumina lor rece, care mi-ar aprinde totuşi trupul, dacă aş mai fi trup...

Acum eu n-am să mai mor niciodată, dar asta nu înseamnă nimic. Am veşnicia lângă mine, cu mine, în mine.

Ea nu-mi trebuie dac-o plătesc cu lumea mea, cu poveştile alor mei, cele încă nescrise, la care n-o să mai fiu părtaşă, cu toate întâmplările copilului meu, pe care n-o să le trăiesc cu el, cu dezmierdările grele ale bărbatului legat de mine, cu certurile noastre ca ploi după care se zvântă iarba în soare, cu zâmbetul mamei mele, cu gălăgia prietenilor, răsărituri, aşteptări, spaime, petreceri, bucurii, lacrimi, locuri, împliniri ori zădărnicii...

Ce poate fi veşnicia care mă înconjoară, în lipsa tuturor celorlalte care m-au alcătuit? Doar un gol... Golul...

Simt în mine, oricare-ar fi acel „mine" de-acum, pururea şi-n vecii vecilor, puterea uriaşă, puterea tuturor şi-a unuia singur, ce-mi îngăduie să fiu oriunde aş vrea să mă-ndrept. Oriunde?

În faţa mea, care înseamnă de peste totul? Înapoi, la lumea pentru care aş da veşnicia ce mi se dă, numai să mă-ntorc? „Înapoi" e tot ce-şi doreşte tot ce mai sunt...

Sau în inima de lumină orbitoare a Galaxiei, oricare-ar fi aceea, a mea, a lor... Să mă adaug sufletelor ce se-adună acolo de mii de milenii, vieţi din toate cuprinsurile lumilor, redobândite din silinţa trecătoare a morţii fiecăreia, alcătuind puterea ce hrăneşte creşterea neîncetată a universului, dospirea lui. Lumina sufletelor e ospăţul stelelor...

Sunt într-o cumpănă...

Între faldurile perdelelor de raze îngheţate cu care se-nveşmântează aştrii, răsare o meduză flămândă, poate sora celei de care m-am îndepărtat. Mă apropii să zăresc, prin gelatina translucidă, o siluetă şi-un chip înspăimântat.

Cumva, fără nicio pricină, dar pricinile sunt acum şi-aici mai puţin decât fire de praf rămase în urmă pe-un drum, ştiu că acolo este Laluc, fiul lui Artim, frate cu Maluc, nepot al lui Entitet, văr bun cu Filuc. Un copil speriat, care s-a pierdut de-ai lui. Care aşteaptă o minune din cer ca să ajungă din nou acasă.

Acum mi-e limpede ce trebuie să fac... ■

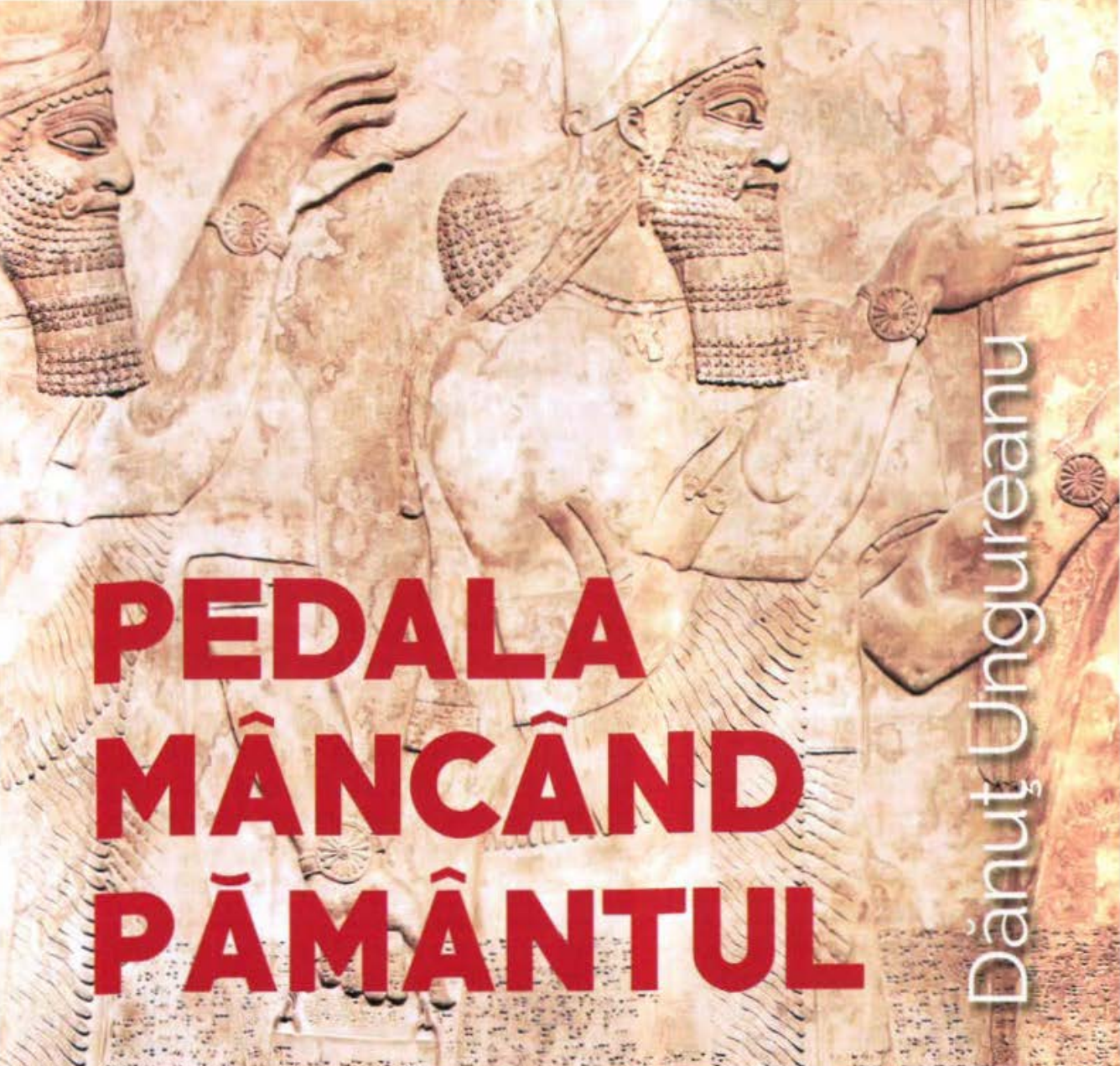

PEDALA MÂNCÂND PĂMÂNTUL

Dănuț Ungureanu

Către sfârșitul celei de-a nouăzeci și opta zile de stagiu, caporalul Stan Aronson trecu iar pe sub nasul santinelei plictisite de moarte și se duse vreo sută de metri în bezna deșertului irakian, printre dune pitice și arbuști, să se dedice singurei plăceri descoperite în acest loc uitat de Dumnezeu.

Unitatea lui asigura un tronson din șoseaua ce tăia pustia, și de săptămâni nesfârșite singurul divertisment erau culorile cisternelor care treceau de nicăieri spre nicăieri.

Prin jucăriile de vedere nocturnă ale pazei, silueta lui Aronson se estompa încet, dispărând cu desăvârșire când își dădu nădragii jos și se așeză pe vine, în spatele unui parapet lutos.

Putea face asta la adăpostul taberei, într-una din cabinele acelea. Însă aici, singur între deșert și bolta înstelată a cerului, un cer indescriptibil, amestecul dintre sentimentul propriei nimicnicii și ceva atotputernic, stăpânind totul împrejurul său, îl îmbăta de-a dreptul.

– Iar se cacă filozofu', mormăi soldatul de pază,

obişnuit cu ciudăţeniile lui Aronson.

Aceste cuvinte alcătuiră de altfel şi epitaful caporalului, care dându-se mai la stânga, cu pantalonii în vine, pentru a-şi reîmprospăta viziunea asupra universului, acţionă o mină antipersonal rătăcită inexplicabil pe-acolo. Explozia deloc spectaculoasă dădu totuşi alarma, declanşând o întreagă tevatură pentru tot restul nopţii şi ziua care urmă.

– Băga-mi-aş..., mormăi câteva ore mai târziu căpitanul Bedelia, superiorul răposatului, scormonind cu bocancul la marginea craterului.

Bucăţile lui Aronson fuseseră adunate într-un sac cu fermoar, geniştii anunţaseră că nu mai e niciun pericol pe o rază de câteva sute de metri, soldatul care îngăduise fanteziile caporalului fusese interogat şi pedepsit. Incidentul părea închis. Şi cu toate astea...

– Băga-mi-aş..., repetă Bedelia, lărgind cu lovituri de bombeu ceea ce părea să fie accesul îngust spre o scobitură mai mare, ascunsă.

Într-adevăr era o cavernă.

De-aici, lucrurile se precipitară. Căpitanul stabili un perimetru în jurul vizuinei şi trimise un raport la centrul de comandă, şefilor săi. Maiorul Tom Rettig avea un milion de alte belele pe cap, însă nu putea ignora un raport odată primit. Dacă s-ar fi dovedit vreo şmecherie de-a inamicului, era bine s-o contracareze. Îl înjură copios pe Bedelia, ordonând cercetarea găurii.

Tunelul, prin care greu se putea strecura un om, cobora abrupt câţiva metri şi se deschidea într-o încăpere largă, săpată demult în argilă, cu unelte primitive, cum mărturiseau urmele.

Niciun inamic nu stătea la pândă. Cercetaşii nu găsiră muniţie, tehnică militară, comoara lui Saddam, ori altele de felul ăsta. Lumina lanternelor dezvălui în schimb sumedenie de obiecte învelite în covoare, iar pe pereţi desene sofisticate în care, după toate aparenţele, reveneau personaje umane. Nimic periculos, ba mai degrabă, având în vedere aşteptările militarilor – plictisitor. Veni rândul funcţionarilor. Obiectele aduse la suprafaţă fură inventariate meticulos. Unele păreau roţi dinţate sau reproduceri metalice ale unor sori antici. Altele aduceau cu ustensile despre care, pentru moment, nimeni n-ar fi putut spune la ce folosiseră. În sfârşit, erau cele care nu semănau cu nimic, drept care fură etichetate la grămadă ca „ornamente şi obiecte de podoabă".

Fotografiară apoi desenele şi expediară totul la Bagdad, obiecte şi poze, cu un transport militar anonim. Nu secret, ci pur şi simplu neimportant. Nimeni nu se mai interesă de craterul din care-şi luase zborul spre stele sufletul caporalului Stan Aronson. Unitatea se deplasă zeci de kilometri spre sud, iar vântul deşertului înghiţi iute caverna şi amintirea ei. Rămânea doar containerul expediat în State pentru o eventuală analiză, pierdut în cele din urmă prin vreun depozit. Şi o notă scufundată adânc într-un ocean de hârţoage...

Zece ani mai târziu, Peter Aronson, Pete pentru vechii colegi de şcoală, ascultă după câteva shoturi povestea ultimelor clipe ale fratelui său, din gura unui fost camarad al răposatului.

– Uite-aşa eram io şi Stanley, sublinia camaradul din ce în ce mai ameţit, ilustrând frăţia de arme printr-un gest cu degetele. Uite-aşa...

În lipsa altor subiecte, Pete află cum s-a prăpădit Stan Aronson într-o misiune extrem de secretă şi primejdioasă, cum el şi camaradul au descoperit cea mai teribilă armă secretă a irakienilor, care dacă ar fi fost asamblată şi folosită, ar fi întors cursul războiului, ba chiar ar fi dus la invadarea Americii şi sfârşitul civilizaţiei occidentale.

– Şi cu ce ne-am ales după aia? întrebă acuzator camaradul supravieţuitor. Uite cu ce!

Urmă alt gest cu degetele, mai obscen.

Însă nu-l fac conţopiştii din vorbe şi hârtii pe-un veteran de război... Luase urma containerului dispărut cu ani în urmă, prin reţeaua uluitor de eficientă a foştilor combatanţi pasionaţi de bere şi tequila. Durase vreun an, dar în cele din urmă cumpărase vechiturile pe nimica toată, la un târg de efecte militare. Şi, firește, le pusese la păstrare în magazia din spatele casei.

– Într-o zi tot o să le dau de cap şi le-arătăm noi ălora, io şi cu Stanley...

Care „ălora"? Nu mai conta, dar Pete Aronson ciuli urechile. În primul rând, în arhivele orăşelului lor plictisit, frate-său era eroul local KIA („killed in action") şi orice acţiune menită să-i adauge popularitate, poate şi-un bănuţ, mai ştii? – era bine venită. Apoi Pete, ca mecanic, era fascinat de piese vechi care se pot monta pentru a alcătui ceva.

La sfârşitul zilei era noul proprietar al containerului irakian, contra a două sticle de „Sauza Silver" şi patru beri.

Vechiturile făcuseră ceva vâlvă, o vreme. Destulă cât să atragă nişte clienţi la atelierul de reparaţii, dându-i mecanicului iluzia că vremurile bune s-au întors. Printre ei şi un renumit profesor de istorie de la o mare universitate, aflat în trecere cu maşina spre o destinaţie de vacanţă. Susţinea că vestigiile „armei secrete irakiene" nu sunt decât obiecte de cult ale unui ritual primitiv, pierdut în negura mileniilor. Roţile dinţate şi cele simple, cu spiţe, erau reprezentări ale soarelui, cel mai adorat dintre zei. Desenele din fotografii înfăţişau diverse etape ale ritualului. Şi aşa mai departe. Profesorul plecase, promiţând să revină la întoarcere. Dar nu se mai întorsese.

Şi nici vremurile bune. Treptat, clienţii dispărură, lăsând locul musafirului cel mai obişnuit cu alde Aronson: sărăcia. Zi după zi, devenea tot mai clar că se-apropie clipa în care vechiturile vor fi vândute pentru achitarea unor facturi presante.

Dar cine să le cumpere? Poate doar dacă ar fi reuşit să le înţeleagă şi să le monteze, obţinând ceva-ul ăla care să valoreze mult pentru fraieri.

– Las' pe mine, mormăi într-o dimineaţă mecanicul.

Era gata.

Muncise la ea două zile şi-o noapte. Apoi îi dăduse ocol încă două zile, socotind dacă nu există şi alte scheme de montaj, alte feluri de a folosi piesele, astfel încât să obţină altceva. Altceva mai interesant şi mai atractiv la vânzare decât...

Dar oricât îşi storcea creierul, oricât se holba la fotografiile pe care le scosese dintr-o mapă militară ascunsă printre piese, se

întorcea mereu pe aceeaşi cale, cu paşi previzibili, iarăşi şi iarăşi. Pozele se dovediseră a fi, în ochii săi exersaţi, de mecanic cu experienţă, nimic altceva decât instrucţiuni de montaj ilustrate, dificile pentru prostime, poate imposibil de descifrat. Nu însă şi pentru unul ca el, obişnuit să facă din rahat bici. Şi de câte ori le relua, ele îl conduceau către acelaşi rezultat.

O tricicletă.

Una mare şi urâtă, ce-i drept, la care nu s-ar fi uitat nimeni dacă ar fi pus-o în vitrina unui magazin, poate doar dacă ar fi fost de aur şi pietre preţioase. Dar o tricicletă, nimic altceva.

„Ca să vezi, îşi zicea parte amuzat, parte înciudat, ce fiţe aveau în cap strămoşii lui Saddam... Te pomeneşti că nici nu mai năvăleau călare, ci pedalau mâncând pământul..."

Către sfârşitul săptămânii îşi făcea deja planul la care din târgurile de vechituri să ducă arătarea cu ghidon, s-o mărite pe bani buni. Nu se îndoia c-o să sară imediat în ochi, cu coarnele ei răsucite de două ori, ca ale berbecilor, cu roata din faţă cât un stat de om, susţinută pe spiţe spiralate, asemenea unor arcuri. Un fel de cochilie protectoare peste şaua scobită, pedale înclinate într-un unghi neverosimil, iar sub angrenajul motor extrem de complicat (lanţuri, pinioane, giroscoape şi multe altele) – ceva nemaivăzut, un fel de magneţi înşiraţi pe o bandă răsucită în felul aceleia zise „a lui Moebius".

Că erau magneţi îşi dăduse imediat seama, căci toate şuruburile şi piuliţele îi zburau printre degete înăuntrul ciudăţeniei şi reapăreau te miri pe unde.

În fine, între cele două roţi din spate montase, potrivit instrucţiunilor pictate de mecanicii antici, ultima piesă, despre care habar n-avea la ce foloseşte: un con gol pe dinăuntru, o pâlnie construită dintr-un material necunoscut, un fel de metal translucid.

Ca orice meşter care se respectă, convins că nu e doar un prestator de servicii, ci un creator, adăugă nemaivăzutului velociped pneuri pentru un rulaj mai uşor şi o minunăţie de claxon, care avea să scoată curioşii de prin case. Căci înainte de-a merge cu ea la târg, Pete Aronson avea de gând să probeze tricicleta chiar pe strada lui.

Dimineaţa era încă răcoroasă şi umedă, acea umezeală nesuferită care se strecoară pe sub guler şi manşetele mânecilor şi te face să-ţi amâni ieşirea din casă, dând peste cap tot programul pe care l-ai făcut de cu seară. Dar nu exista pe lume fenomen meteorologic care să-i oprească pe Pete şi vehiculul său...

Nu mai pusese pedală sub talpă de cine ştie când, însă nu era o problemă, căci trei roţi sunt mult mai lesne de manevrat decât două. Tricicleta primise un strat de vopsea verde şi unul de lac, asta însemnând că pe la amiază avea să strălucească irezistibil în soare, la târgul de vechituri. Avantaj Aronson...

Cu o secundă înainte de-a urca în şa, privi în faţă, de-a lungul străzii, şi-o văzu la fereastra uneia din case pe Melissa Trent, cea mai înverşunată vânătorească de burlaci ai cartierului. Ea îi făcu un semn timid. El se prefăcu ocupat cu echilibrul şi trecu în viteză pe lângă postul ei de observaţie, pedalând de zor.

– Pe-eee-te... miorlăi Melissa, iar miorlăitul se deformă sub influenţa efectului Doppler.

Tricicleta mergea ca unsă!

Demult nu mai simţise o asemenea plăcere.

Cu fiecare cursă a pedalei zbura zece, cincisprezece, douăzeci de metri, de parcă drumul ar fi luat-o la goană pe sub roţile sale, în sens opus. Sau de parcă nici n-ar fi existat... Îşi simţea sufletul uşor, îmbătat, ca şi cum asta ar fi aşteptat de ani de zile, de o viaţă, şi-acum se împlinea în sfârşit.

După vreo cinci sute de metri, chiar înainte de sensul giratoriu, încetini şi trase la marginea trotuarului, cu gândul să regleze puţin înălţimea şeii şi-a ghidonului, ca să optimizeze ritmul de pedalare.

Puse piciorul pe asfalt, descălecă şi... încremeni cu privirile pierdute în direcţia din care venise.

Vreme de câteva minute nu se mişcă, nu respiră, nu gândi. Nu mai era decât ochi. Nu mai făcu altceva decât să privească.

Casa lui se găsea tot aici, la cinci, poate şase metri în spate, deşi pedalase în draci aproape un minut, zburând ca vântul prin aerul fumuriu al dimineţii. Privi iar înainte: sensul giratoriu era aproape, o azvârlitură de băţ. Şi din nou înapoi: casa, curtea, atelierul – la doi paşi. Tot ce fusese între ele şi giratoriu dispăruse cu desăvârşire. Casele, pomii, cutiile poştale, peticele de gazon, drumul însuşi, fereastra Melissei cu Melissa cu tot.

Nu mai erau nicăieri. Lipseau cinci sute de metri...

„Sunt bolnav, îşi spuse liniştit. Foarte bolnav..."

Încălecă iarăşi, decis să nu se oprească până-n dormitor şi să cheme ambulanţa. Ar fi putut să facă şi pe jos cei câţiva paşi care-l despărţeau de casă, ducând tricicleta de ghidon, dar – habar n-avea de ce – preferase să urce în şa.

Pedală un minut întreg, întâi normal, apoi din ce în ce mai repede, din ce în ce mai panicat.

Casa rămânea pe loc...

Rula pe trei roţi şi cu toate astea parcă stătea nemişcat. Drumul se scurgea sub el, însă distanţa nu se micşorase nici măcar cu o jumătate de metru. Era leoarcă de transpiraţie, se mişca haotic, respirând întretăiat, pedalele îi scăpau de sub tălpi. Abia când, înnebunit de spaimă, se ridică în picioare, pedalând ca un nebun, simţi brusc că scapă dintr-o strânsoare nevăzută. Într-o clipă, ajunse pe gazonul din faţa uşii, unde se dădu de-a berbeleacul.

Când îşi veni în fire, toate erau iarăşi la locul lor. Casele, pomii, trotuarele, cutiile poştale, peticele de gazon. De la fereastra ei, Melissa Trent îi făcea semne insistente. Nu părea deranjată că în ultimele cinci minute nu existase.

Renunţă la ambulanţă. Până la urmă, firea lui pragmatică, exactă, se dovedea mai tare decât toate ciudăţeniile şi spaimele din lume. Nu se îmbolnăvise. N-avea nici pe dracu'. Afurisita de tricicletă era de vină pentru toate...

În noaptea aia şi în cele care urmară, Pete Aronson se furişă de mai multe ori din casă, repetând experimentul în cele mai diverse variante. Se plimbă pe toate străzile cartierului său, înghiţindu-le la propriu şi regurgitându-le fără probleme după aceea. Vizită şi alte cartiere. De fiecare dată obţinea acelaşi rezultat, pe care mintea sa disciplinată de mecanic îl observa şi-l detalia.

De la o anumită viteză, vehiculul comprima spaţiul parcurs şi-l depozita. Unde? Habar n-avea. Undeva. Deocamdată nu asta conta. Mai important părea faptul că

la întoarcere, odată recreate condiţiile de pedalare, în anumiţi parametri, spaţiul era eliberat, redat coordonatelor sale iniţiale.

Dar mai era ceva: nimic nu se schimba în cursul acestei tranziţii. Şi nimeni nu părea să sesizeze ce se petrece.

După câteva nopţi de practică vioaie, combinată cu studiul atent al desenelor din fotografii, Aronson deveni un ciclist cu experienţă. O experienţă alcătuită din observaţii pe care nimeni în lume nu şi le-ar fi închipuit.

Băgă de seamă că poate alege ce porţiune de drum să „înghită", variind viteza, din pedale ori frâne. Îndată ce încetinea, tricicleta redevenea una normală, purtându-l de colo colo, dar când accelera iarăşi peste o anumită limită... să te ţii!

Apoi, într-o altă noapte, află un lucru care întâi îl înspăimântă, sfârşind prin a-l aţâţa, ca orice primejdie ţinută sub control. Câtă vreme nu atingea iarăşi viteza la care înfulecase drumul, putea să reţină spaţiul. Putea să-l păstreze cât avea chef. Mai mult, învăţă să mărească, ori să micşoreze lăţimea fâşiei capturate. După o vreme, văzu că mai poate face asta şi prin tot soiul de combinaţii ale frânelor cu schimbătoarele de viteze, cu unghiul variabil al pedalelor, poziţia în şa, ba chiar şi cu claxonul pe care-l adăugase el însuşi. Nebunia era perfectă.

Odată, cu puţin înaintea zorilor, înghiţi căsuţa Melissei Trent, cu tot cu bucata de drum, trotuarul plus grădina din spate şi le cără undeva, la marginea oraşului. Murea de râs închipuindu-şi moaca ei când deschidea larg fereastra, să înceapă hăituirea burlacilor, şi dădea cu ochii de iepurii care se împerecheau pe rupte la marginea pădurii. Şi totuşi... O jumătate de oră mai târziu, duse toate cele la loc, potrivindu-le la milimetru, apoi merse cuminte să se culce. Ca exerciţiu, şi ăsta se dovedise de nepreţuit.

Cine durase această minune? Unde? Când? Pentru ce? Din a cui poruncă meşterii necuratului legaseră unele de altele osemintele acestei alcătuiri în stare să dea lumea peste cap, să schimbe din temelii ordinea firească?

Nici nu mai închisese ochii de câteva săptămâni. Gândurile, din ce în ce mai multe, din ce în

ce mai chinuitoare, nu-l lăsau să adoarmă. Treptat, aproape fără să-şi dea seama, alunecă dintr-o lume într-alta, apoi în alta şi-n alta şi aşa mai departe...

Nu mai era nici în geografia, nici în timpurile sale. Era de faţă la agonia imperiului babilonian, sfârtecat de colţii şi ghearele sumerienilor, ori ale asirienilor poate, caldeenii, cine ar fi putut să-i spună despre toate astea? Niciodată nu fusese bun la istorie. Nu fusese grozav la nimic în şcoală, afară de lucrurile care se demontau şi se montau la loc.

Cu toate astea, trăia istoria aceea extrem de îndepărtată, care din ceţuri şi sunete vagi se limpezea tot mai mult, ca şi cum ar fi fost istoria bunicilor şi părinţilor săi, deşi ce-ar fi avut în clin şi-n mânecă alde Aronson cu Babilonul şi Sumerul, cu Asiria şi Caldeea?

Vedea sute şi mii de călăreţi în veşminte grele de aur şi nestemate, îndemnându-şi animalele de asemenea învelite în valtrapuri cu solzi de argint. Dar caii şi carele se răsturnau în goana lor, prăbuşindu-se fărâme când duşmanul le izbea dintr-o coastă, călare pe mii de triciclete din bronz şi aramă, ale căror ghidoane încornorate susţineau lănci. Nimic nu putea ţine piept acestei cavalerii cumplite. Călăreţii înşişi fugeau înspăimântaţi din calea oştirii de velocipede.

Şi nu doar atât...

Când bătăliile groaznice luau sfârşit, iar câmpurile rămâneau năclăite de sânge şi zemuri scurse din miile de hoituri, legiunile de triciclete goneau dintr-un orizont în altul, luând în stăpânire ţinuturi şi ţări, drumuri şi cetăţi, holde mănoase, păduri, râuri, munţi şi lunci. Le înghiţeau din fulgerul spiţelor, cu fiecare rotaţie a pedalelor, iar la întoarcerea acasă le eliberau, adăugându-le propriilor ţări de baştină, îmbogăţindu-le peste măsură...

Ceva aducând din asemenea depărtări asemenea putere, asemenea forţă, n-avea cum să nu schimbe din temelii orice viaţă ar fi întretăiat. Darămite una ca a mecanicului Peter Aronson, un ins uitat într-un orăşel prăfuit din inima unei ţări?

El uitase demult că trebuie să strângă ban peste ban, ca să-şi ducă mai departe traiul de mizerie, cu toate spaimele lui, că săptămâna ce vine trebuie să plătească apa şi gazul şi curentul şi telefonul. Şi poate cumva să pună într-o cutie goală de cafea nişte mărunţiş cu care, într-o sâmbătă seara, să-şi cumpere două beri. Uitase cum se preface sudoarea în vise şi invers.

Nu mai vorbea cu nimeni, nu mai exista pentru cunoscuţi, vecini ori rubedenii, pentru nimeni altcineva decât sinele său şi cele ce urmau să i se întâmple, prin mijlocirea minunatei maşinării căreia el însuşi îi dăduse viaţă după mii de ani de somn adânc.

Şi chiar urmau să se petreacă, fiindcă avea planuri grozave...

NOTĂ

Avertizările cu privire la proliferarea terorismului internaţional aduc fără încetare în prim-plan acţiunile organizaţiei „P. Aronson", menite să destabilizeze economia marilor puteri, să creeze un acut sentiment de nesiguranţă în sânul populaţiei, să răstoarne ordinea firească. Modificările graniţelor fac parte probabil dintr-un plan amplu, implementat la scară mondială, de realizare a unei utopii, nu numai la nivelul doctrinei bine cunoscute, ci chiar geografic vorbind, ba chiar intervenind asupra unor parametri ai climei continentale.

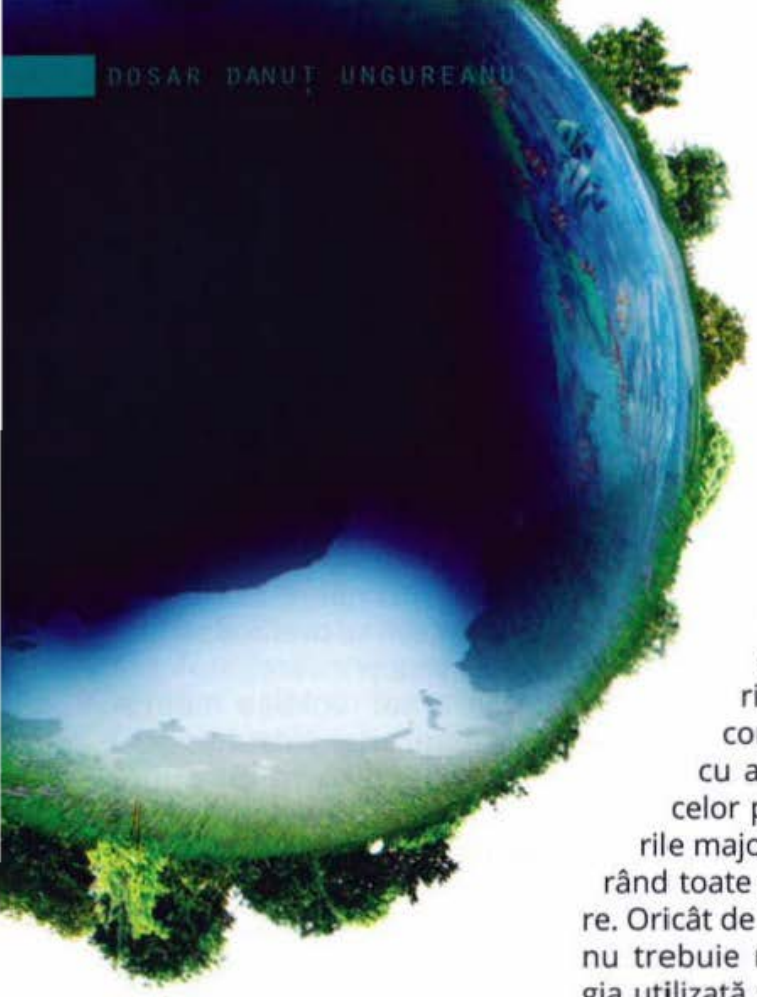

O asemenea desfăşurare de forţe, necunoscută în istoria de până acum a umanităţii, este de natură a impune într-o primă etapă două concluzii generale, de care administraţiile statale ar trebui să ţină seama:

1. „P. Aronson" este o organizaţie cu caracter cosmopolit, şi nu un individ, aşa cum tinde să considere o bună parte a opiniei publice, sub influenţa unui anume gen de folclor urban. În credinţa populară, P. Aronson este înfăţişat drept un ins singuratic, greu de localizat, străbătând lumea cu un vehicul arhaic, ale cărui puteri depăşesc limitele cunoscute ale ştiinţei actuale. Dar, în termeni realişti, este evident că schimbările colosale pe care le operează nu pot aparţine unui singur om, ori chiar unui grup de mici dimensiuni, ci mai degrabă unei structuri internaţionale bine puse la punct şi cel mai probabil cu resurse practic nelimitate.

2. Realizarea din punct de vedere tehnologic a acestor schimbări a eliminat treptat ipoteza că în spatele lor s-ar afla unul sau mai multe state industrializate, urmărind o rearanjare la nivel planetar, conform propriilor interese. Aceasta cu atât mai mult cu cât, pe parcursul celor patru ani de manifestare, modificările majore ale graniţelor au afectat rând pe rând toate statele „suspecte" în această afacere. Oricât de absurdă ar apărea la prima vedere, nu trebuie neglijată posibilitatea ca tehnologia utilizată să fie mai degrabă de provenienţă extraterestră.

Puţini analişti se încumetă să prezică ce ne rezervă viitorul, ce schimbări vor urma, unde se vor opri ele. Singurul lucru cert este că deocamdată avem de gestionat un prezent în continuă mişcare, cu provocări la care trebuie, vrând-nevrând, să ne adaptăm: bucata imensă desprinsă din calota polară şi lipită pe coasta de est a Africii; mii de hectare de păduri siberiene „transferate" în inima deşertului mongol, ori a pampasului sud-american; unificarea fizică a insulelor japoneze; o parte a râurilor europene mutate în uscăciunea Australiei; amplasarea unuia din piscurile himalayene într-o capitală cu prea puţine atracţii turistice...

Şi multe altele, de la cele mai complexe şi neverosimile până la cele mai mărunte şi oarecum amuzante, dacă ar fi să amintim doar strămutarea cetăţenei americane Melissa Trent, cu proprietate cu tot, în apropierea unei mănăstiri de călugări tibetani.

„P. Aronson" pare să devină, pe măsură ce trece timpul, un pericol planetar care le depăşeşte pe cele „tradiţionale": încălzirea globală, impactul cu un asteroid uriaş, războiul nuclear... ■

ULTIMUL JURNAL AL LACHRIMOSEI

Alastair Reynolds

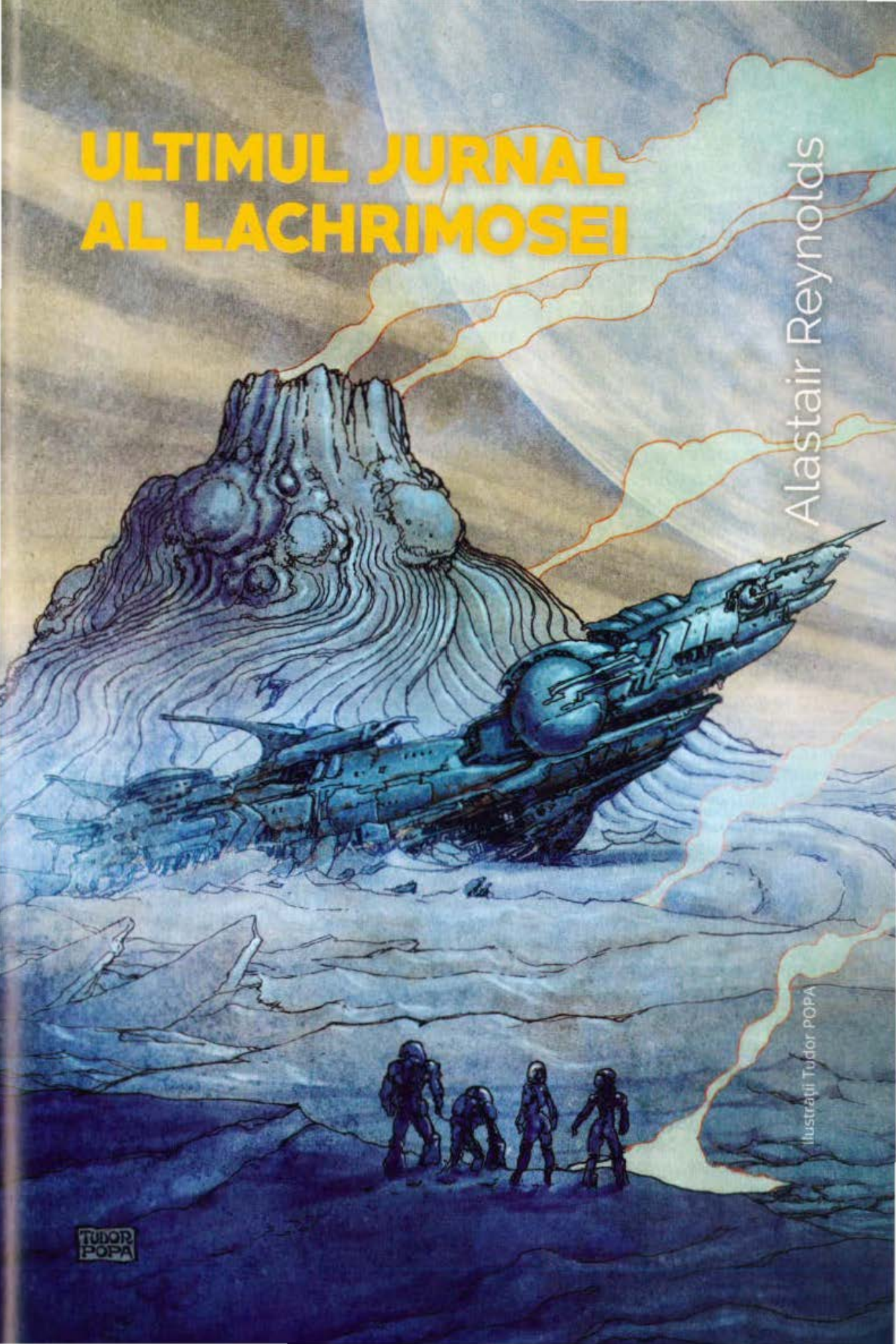

Ilustrații Tudor POPA

Trezeşte-te.

Nu, pe bune. Trezeşte-te. Nu ştiu dacă şi tu vrei asta, însă este important să înţelegi ce s-a întâmplat cu tine, şi – la fel de vital – ce se va petrece în continuare. Ştiu că-i greu pentru tine să ţi se spună ce să faci. De obicei, nu aşa funcţionează lucrurile. Te-ar ajuta dacă ţi-aş spune în continuare: căpitane?

Atunci, aşa să fie: Căpitanul Rasht. Să păstrăm formalismul.

Nu, nu te împotrivi. N-ai face decât să înrăutăţeşti lucrurile. Uite. Am slăbit-o puţin. Doar foarte, foarte puţin. Poţi respira mai uşor acum? Eu nu mi-aş risipi energia vorbind, dacă aş fi în locul tău. Da, ştiu că te gândeşti la multe, dar, te rog, nu fă greşeala de a crede că, de data asta, ai avea cea mai mică şansă de a duce pe cineva cu vorba.

Nidra? Da, eu sunt. E bine că te-ai trezit cât să-ţi aminteşti numele meu. Lenka? Da, Lenka trăieşte. M-am întors după Lenka, aşa cum am spus că fac.

Da, am găsit-o pe Teterev. Cu toate astea, n-am mai putut să fac mare lucru pentru ea. Însă a fost bine să ascult ce-avea de zis. Cred că povestea ei ţi s-ar fi părut foarte interesantă.

Păi, da, o să ajungem şi la asta. Aşa cum am spus, vreau să înţelegi ce se va întâmpla în continuare. Într-o oarecare măsură, asta depinde de tine. Chiar aşa. Nu sunt atât de crudă încât să nu-ţi ofer o oarecare influenţă asupra propriei tale sorţi. Ai vrut să-ţi faci un nume – să faci ceva care ar impresiona celelalte nave, celelalte echipaje – să laşi o urmă în istorie.

Ai vrut să-i faci să şi-l amintească pe Rasht de pe Lachrimosa.

Acum e şansa ta cea mare.

■

– Am să-l găsesc pe Mazamel, zise Căpitanul Rasht, încleştându-şi pumnul în jurul unui gât imaginar. Chiar dacă trebuie să desfiinţez Glitter Band. Chiar dacă va trebui să-l scot de pe fundul prăpastiei. Am să-l jupoi de viu. Am să-i fuzionez oasele. Am să fac din el o sculptură vie.

Lenka şi cu mine eram destul de înţelepte ca să nu spunem nimic. Era prea puţin de câştigat din sublinierea lucrurilor evidente: când vom reveni noi în Yellowstone, brokerul nostru de informaţii avea toate şansele să se afle la câţiva ani-lumină distanţă.

Sau să fie mort.

Asta păţeai atunci când îţi permiteai doar cei mai ieftini şi mai puţin de încredere brokeri de informaţii. Când nava ţi se desfăcea în bucăţi în jurul tău şi mai aveai doar patru membri ai echipajului, dintre care unul era o maimuţă.

– N-am să-i sudez oasele deloc, continuă căpitanul Rasht, am să-i extrag spinarea. Kanto are nevoie de o cască nouă pentru costumul său spaţial. Am să fac una din ţeasta lui Mazamel. E gras şi destul de prost pentru o maimuţă. Nu-i aşa, dragul meu?

Rasht îşi întrerupse monologul pentru a azvârli o firimitură în gura împuţită, plină de dinţi cariaţi, a lui Kanto, căţărat pe umărul său ca o excrescenţă păroasă.

De fapt, informaţia lui Mazamel nu era cu totul lipsită de valoare. Cel puţin, nava era reală. Era încă acolo, pe orbită, în jurul Holdei. De la o oarecare distanţă, chiar părea intactă. Numai când ne-am apropiat, reducându-ne propria orbită ca pe un laţ, starea sa actuală a devenit evidentă. Carcasa ţepoasă era ciocnită, scobită şi lovită de nenumăratele coliziuni cu materialul interstelar. La fel şi *Lachrimosa*

noastră – nicio navă nu străbătea spaţiul dintre sistemele solare fără un anumit cost – însă pagubele păreau mult mai serioase la nava necunoscută. Prin câteva găuri din carcasă puteam vedea stelele de pe partea cealaltă. Lonjeroanele motoarelor, ieşind din carcasă în punctul său cel mai lat, aveau aspectul unei piei rupte de liliac. Motoarele păreau să fie încă acolo când am făcut verificarea de lungă distanţă. Însă ne-au păcălit rămăşiţele structurilor lor înconjurătoare. Erau scobite, deschise şi prădate de comorile lor periculoase şi seducătoare.

– Ar trebui să verificăm epava, zise Lenka, încercând să scoată ce putea dintr-o situaţie proastă. Cel puţin, aflaţi numele navei. Există, totuşi, ceva la suprafaţa planetei la care ar trebui să ne uităm.

– Ce anume?

– Nu sunt sigură. Un fel de anomalie geomagnetică, intensificându-se în emisfera nordică. Există şi un factor de împrăştiere retrogradă metalică. Niciun aspect nu mi se pare să aibă vreo noimă. Holda nu este menită să aibă o magnetosferă semnificativă. Miezul ei este mult prea bătrân. De asemenea, există şi o amprentă metalică, în aceeaşi regiune. E destul de concentrată. Ar putea fi o navă sau altceva, aşezată la suprafaţă.

Rasht se gândi la asta, apoi îşi mormăi acordul.

– Însă prima dată, epava. Asiguraţi-vă că nu va trage în noi în momentul în care i-am întors spatele. Ajustează-te cu orbita noastră, Nidra... însă ţine-ne la o distanţă sigură.

– Cincizeci de kilometri? am întrebat.

Rasht chibzui o clipă.

– Să fie o sută.

■

Era ceva mai mult decât prudenţa naturală? N-am fost niciodată sigur de tine, ca s-o spun pe-a dreaptă, cât material pui în poveştile despre călătorii.

Majoritatea dintre noi nu suntem superstiţioşi. Însă zvonurile şi poveştile cu fantome, ei, astea-s cu totul altceva. Sunt sigur că ai auzit şi tu destule în decursul anilor. Când navele se întâlnesc pentru comerţ, se schimbă şi poveşti, iar tu ai făcut o grămadă de negoţ. Sau cel puţin aşa a fost până când a început să te lase norocul.

Ai auzit de aceea despre ciuma spaţiului?

Bineînţeles că ai auzit.

Acea molimă ciudată, o boală ce infecta navele şi echipajele. Este adevărată, Căpitane? Ce crezi? Nimeni nu pare să ştie prea multe despre asta, sau dacă măcar există aşa ceva.

Dar ce-i cu cealaltă chestie? Oroarea întunecată şi flămândă dintre stele, o prezenţă care înghite navele. Nimeni nu ştie prea multe nici despre asta.

Ce era limpede, totuşi, era că acea navă în derivă nu inducea nimănui o stare de spirit grozavă. Ar fi trebuit să ne întoarcem acolo şi atunci. Dar dacă Lenka şi cu mine am fi încercat să ne contrazicem cu tine despre asta, cât de departe crezi că am fi ajuns? Ai fi acordat mai multă atenţie maimuţei.

Da, Kanto-i bine. Vom avea foarte mare grijă de el. Ce crezi, suntem monştri? Nicidecum.

Nu, nu te abandonez, nu încă. Trebuie doar să recuperez nişte lucruri din epava lui Teterev. Mă întorc într-o clipită! O să recunoşti lucrurile când le vei vedea. Îţi aminteşti de epavă, da?

Nu nava de pe orbită. A fost scoasă din circulaţie. Afurisita

era la fel de avariată şi paradită ca Lachrimosa. *N-avea motoare şi nici arme. Niciun echipaj, nu era nici măcar criogenizată. Nici încărcătură, nimic de comercializat. Lăsată curată ca un os.*

Nu, vorbesc despre ceea ce-am găsit la suprafaţă, la locul prăbuşirii.

Grozav, începi să-ţi revii.

Asta ajută.

■

– E o navetă, a spus Lenka.

– A fost, am corectat-o eu.

Era adevărat: naveta era o epavă. De fapt, se găsea într-o stare mult mai bună decât ar fi putut să fie. Secţiunea principală a navetei era încă întreagă, verticală la suprafaţă. Era înconjurată de resturi, însă surpriza era că toate părţile-i componente supravieţuiseră. Trebuie că suferise o defecţiune foarte aproape de sol, altfel n-ar mai fi rămas nimic de recunoscut din ea.

În jurul locului prăbuşirii, gheizerele azvârleau coloane de vapori din peisajul înzăpezit şi murdar. Soarele Holdei, Eridani 82, răsărea şi trezea la viaţă toate acele gheizere. Diverse roci şi depuneri ruginii stricau albeaţa peisajului. Puţin mai încolo spre vest, terenul se cocoşa abrupt, formând un fel de umflătură rotunjită. M-am zgâit o clipă la ea, întrebându-mă de ce-mi atrăsese atenţia. Ceva în legătură cu forma umflăturii, ceva care mi s-a părut ciudat şi tulburător, ca şi cum n-ar fi aparţinut acestui loc.

Spre deosebire de naveta prăbuşită, noi n-am avut parte de nicio nenorocire la aterizare. Rasht alesese o zonă de sol care părea stabilă. Landerul nostru şi-a scos trenul de aterizare după care Rash a tăiat alimentarea pe când încă mai pluteam, ca să nu împrăştie zăpada cu jeturile motorului.

Mă întrebam ce şanse aveam să găsim ceva între rămăşiţele epavei. Nava de pe orbită se dovedise a fi, în mare parte, fără nicio valoare şi nici aici nu prea aveam speranţa că vom găsi cine ştie ce minunăţii prin epavă. Însă nu strica să ne băgăm şi noi nasul pe-acolo.

Atenţia îmi alunecă spre conul vulcanic. Mare parte din el era acoperit cu gheaţă, cu excepţia vârfului. Dar se vedeau şi creste întortocheate, întinzându-se în semicerc şi scăzând în înălţime. Am presupus că erau galerii săpate de lavă, ori de altceva similar. Însă felul în care şerpuiau din masa principală, groase la început şi tot mai subţiri pe măsură ce se depărtau, dispărând treptat în terenul înconjurător, mă făcea să mă gândesc la un cefalopod, având vulcanul drept corp, iar crestele fiind tentaculele sale. Părea să stea la suprafaţă, aşteptând, răbdător şi hotărât, să-şi ducă la bun sfârşit intenţiile.

Nu-mi plăcea deloc.

Odată ce-am terminat verificările de bază, ne-am pus costumele spaţiale şi ne-am pregătit să ieşim la suprafaţă. Când Rasht, Lenka şi cu mine am fost gata, am ajutat maimuţa să intre în micul ei costum, apoi am terminat de făcut şi conexiunile cu echipamentul de susţinere a vieţii, mult prea complicat de mânuit pentru căpitanul Rasht.

Ai putea spune: de ce-aţi plecat cu toţii? De ce-aţi coborât toţi pe suprafaţa planetei? Adevărul era că ăsta-i era felul lui Rasht. Şi ce voia Rasht, aia se făcea. În cazul în care unul sau mai mulţi dintre noi ar fi rămas pe orbită în timp ce el ar fi fost la sol, exista o şansă ca nava să plece fără el. Dacă el ar fi trimis pe unul sau mai mulţi dintre noi la sol, în vreme ce el ar fi

rămas pe orbită, n-ar fi avut încredere în cei de jos. Am fi putut găsi ceva şi să păstrăm secretul descoperirii pentru noi.

Aşadar, micul nostru grup a păşit fericit în afara landerului, testând solul de sub picioare. Se simţea solid, după cum şi trebuia, ţinând cont că suporta şi greutatea navei noastre. Gravitaţia de pe Holda era aproape ca pe Pământ, aşa că ne deplasam la fel de uşor ca şi cum ne-am fi aflat pe navă. Planeta era de mărimea Pământului, permiţându-i să-şi menţină o atmosferă densă. Cu toate că miezul planetei era mort, Holda nu era o lume moartă. Decât să graviteze direct în jurul lui Eridani 82, Holda se rotea în jurul unui gigant gazos, cu benzi spectrale multiple, iar acest uriaş gravita în jurul stelei. Pe când se învârtea în jurul gigantului gazos, Holda era supusă unor forţe gravitaţionale care presau şi-i frământau interiorul. Aceste tensiuni se manifestau sub formă de căldură, care, la rându-i, ajuta la stârnirea gheizerelor şi a vulcanilor. De pe orbită, văzusem că mare parte din Holda era acoperită de gheaţă, însă existau şi fâşii de crustă liberă de zăpezi în jurul ecuatorului şi la tropice. Ici, colo, erau chiar şi bazine de apă în stare lichidă. Viaţa se împrăştiase din aceste bazine pe suprafaţă, infiltrându-se în straturile de rocă şi de gheaţă. Potrivit arhivelor de pe *Lachrimosa,* în ecosistemul local nu trăia nimic mai mare decât un crevete, însă încărcătura biomasei era suficientă ca să modifice starea de echilibru a atmosferei, ceea ce însemna că avea destul oxigen ca să ne permită să respirăm liber.

În acest sens, n-aveam deloc nevoie de costume. Însă frigul era un factor şi costumul ne asigura protecţie împotriva lui, dar şi energie. Oricum, ne-am păstrat căştile. Nu eram smintiţi.

■

Drumul spre locul prăbuşirii a fost scurt. Am programat un traseu printre bulboanele înspumate, traversând poduri şi istmuri de gheaţă solidă. Din când în când, câte-un gheizer erupea, ejectând totul la câţiva zeci de metri deasupra capetelor noastre. De fiecare dată era suficient să sperie maimuţa, însă Rasht îşi ţinea din scurt animalul favorit, îmbrăcat în costum spaţial.

Cealaltă navă trebuie să fi fost chiar zveltă şi arătoasă înainte de prăbuşire, cel puţin în comparaţie cu propriul nostru aparat de zbor, turtit ca o cochilie de scoică. Mare parte din epavă consta din bucăţi de fuzelaj placat cu oglinzi curbate, care reflectau distorsionat siluetele noastre în timp ce ne apropiam. Lenka şi cu mine păream ca nişte gemene, siluetele noastre alungite tremurând în pâcla ieşită din bazine. E adevărat că eram asemănătoare. Arătam la fel, aveam cam aceleaşi augmentări, iar şuviţele noastre de păr împletit confirmau că terminasem acelaşi număr de traversări. În opririle prin porturi eram luate drept surori sau chiar gemene. Dar, de fapt, Lenka intrase în echipaj înaintea mea, şi cu toate că funcţionam destul de bine împreună, nu prea aveam multe în comun. Eu eram pe *Lachrimosa* doar până mi se ivea ceva mai bun. Lenka, în schimb, părea să fi decis că acesta era cel mai bun lucru pe care viaţa i-l putea oferi. Din când în când, mi se făcea milă de ea, alteori mi se părea demn de dispreţ felul în care consimţise să se lase subjugată de Rasht.

Însăşi nava noastră era pe jumătate o epavă. Eu voiam mai mult: o navă mai bună, un căpitan mai bun, perspective mai bune. N-am simţit niciodată dorinţe similare la Lenka. Era mulţumită să fie o componentă a unei maşinării minore, abia funcţională.

Dar poate că atunci Lenka gândea la fel despre mine. Şi cu toţii sperasem că aceasta va fi marea realizare.

Imaginile noastre reflectate s-au modificat. Lenka şi cu mine ne-am micşorat la proporţii minuscule, sub cea dominatoare, ca de uriaş, a căpitanului. Apoi, maimuţa s-a umflat mai mult decât toţi, braţele sale blindate şi mâinile legănându-se în jos la fiecare pas, picioarele sale curbate arătând ca un tren de aterizare.

Ce mai echipaj eram, toţi patru.

Am ajuns pe terenul relativ sigur de lângă epavă. Am ocolit-o, păşind printre oglinzile crestate ale carcasei. Forţa impactului le azvârlise la pământ precum pietrele cioplite ale unei necropole străvechi, înconjurând cea mai mare parte a epavei după un tipar care, la prima vedere, sugera o concentricitate îngrijorătoare, amprenta persistentă a unui plan abandonat.

Am luat unul dintre cioburile mai mici, extrăgându-l din strânsoarea gheţii. L-am ridicat în faţa ochilor, văzându-mi chipul cu vizor holbându-se.

– Poate că i-a surprins un gheizer, mi-am dat cu părerea. A erupt taman când au apărut ei. A lovit admisiile sau stabilizatoarele, asta ar fi fost destul.

– Kanto!

Era Rasht, strigând la maimuţă. Aceasta se aplecase să-şi bage palma într-o bulboană. Rasht smuci lesa, răsturnând maimuţa pe spate, în costumul ei cu teacă pentru coadă. Am auzit prin intercomul costumului şuieratul iritat al lui Kanto. Îşi afundase mâna în bulboană, o adevărată gazdă pentru microorganisme, pe mănuşă începuse să se formeze o crustă ruginie, făcând ca mâna maimuţei să pară umflată şi bolnavă.

Maimuţa, fiind totuşi proastă, încerca să lingă glazura prin vizorul căştii. O uram.

– Există o intrare, ne-a anunţat Lenka.

■

M-am întors, Căpitane. Am zis că n-am să fiu plecată multă vreme. Eu nu mi-am încălcat niciodată promisiunea. Nu, nu te împotrivi. Nu va face decât ca lucrurile să fie mai rele. Lucrul acela din jurul gâtului tău nu va fi în niciun caz mai puţin strâns.

Recunoşti astea? Nu pot duce decât câteva odată. Mă întorc să mai iau, după o vreme.

Chiar aşa. Bucăţi din naveta distrusă. Drăguţe şi strălucitoare. Uite. Lasă-mă să-ţi pun una aproape de faţa ta. Îţi poţi vedea imaginea reflectată în ea? Este un pic distorsionată, dar va trebui să te obişnuieşti cu asta. Arăţi îngrozit, nu? E-n regulă. E sănătos aşa. Frica este ultimul şi cel mai bun lucru pe care-l avem, aşa mi-a spus ea.

Ultimul şi cel mai bun lucru.

Ultima noastră linie de apărare.

Ea? Ştii la cine mă refer. I-am găsit casca, jurnalul, epava.

Chiar aşa.

Teterev.

Lenka a deschis o trapă şi, folosind comenzile manuale, a rezolvat şi uşa sasului. Curând, am pătruns în interior.

Înăuntru era întuneric. Am pornit luminile căştilor şi ne-am ajustat ochii la sensibilitate maximă. În navetă existau mai multe compartimente şi toate păreau să fi rezistat prăbuşirii. Încet, încet părea clar că, totuşi, cineva supravieţuise. Unul sau mai mulţi. Mutaseră lucrurile, aranjaseră proviziile, lenjeria de pat şi mobilierul, care n-ar fi putut rămâne neclintite după prăbuşire. Am descoperit un dulap cu echipament, conţinând o cască de modă veche, inscripţionată în chirilice cu numele TETEREV. Totuşi, acolo nu era şi costumul spaţial aferent. Casca ar fi putut fi doar o rezervă, sau poate că proprietara ei se decisese să iasă afară doar cu costumul pe ea.

– Dacă au avut un accident, a spus Lenka, de ce n-a trimis nava-mamă o echipă de salvare?

– Poate că Teterev a *fost* echipa de salvare, am replicat.

– Probabil că au avut un singur aparat de zbor atmosferic, a intervenit Rasht. Nicio şansă să ajungă din nou aici, nicio şansă ca Teterev să revină sus. Atunci, singura problemă este să ne întrebăm de ce au aşteptat atâta, înainte de a părăsi orbita?

– Poate că nu le-a plăcut ideea de a o părăsi pe Teterev aici, presupuse Lenka.

– Pariez că ideea de a sfârşi pe orbită le plăcea chiar şi mai puţin, îi răspunse Rasht.

Ne-am continuat căutările prin epavă. Eram mai puţin interesaţi de soarta lui Teterev, cât de ce-ar fi putut Teterev să ne lase să înşfăcăm. Însă cele două aspecte nu erau fără nicio legătură unul cu altul. Orice spaţial, orice Ultra, este programat să nu-i pese aproape deloc de soarta altcuiva.

– Am găsit un jurnal, am anunţat.

Îl găsisem pe un raft din cabina de comandă. Era un jurnal scris de mână, şi nu o serie de înregistrări de date.

Jurnalul avea coperte negre, groase, dar hârtia din interior era foarte subţire. Am început să răsfoiesc paginile. Mi se părea a fi un scris de femeie. Nu stăpâneam perfect rusaca, dar scriitura era destul de limpede şi, cât de cât, inteligibilă.

– Teterev începe acest jurnal după prăbuşire, le-am explicat, în vreme ce s-au adunat în jurul meu. Spune că se aşteaptă ca energia electrică să se termine la un moment dat, aşa că nu are niciun rost să înregistreze ceva la bordul navei. Însă are mâncare şi apă, aşa că poate folosi energia rămasă ca să se încălzească.

– Continuă, făcu Rasht, în vreme ce maimuţa îşi studia mănuşa contaminată.

– Încerc să înţeleg ceea ce s-a întâmplat. Cred că a coborât singură.

Am parcurs consemnările din jurnal, încruntându-mă şi concentrându-mă.

– Nu pomeneşte nimic despre salvare, nici măcar despre speranţe de salvare. De parcă ar fi ştiut că nimeni nu va veni după ea.

Trebuia să mă străduiesc din greu să nu smulg paginile cu degetele mele mărite pentru intervenţii în forţă. Hârtia, subţire ca o pieliţă, o simţeam precum aş fi simţit aripile unei muşte.

– Atunci a fost o pedeapsă, spuse Rasht. Abandonată aici pentru cine ştie ce fărădelege.

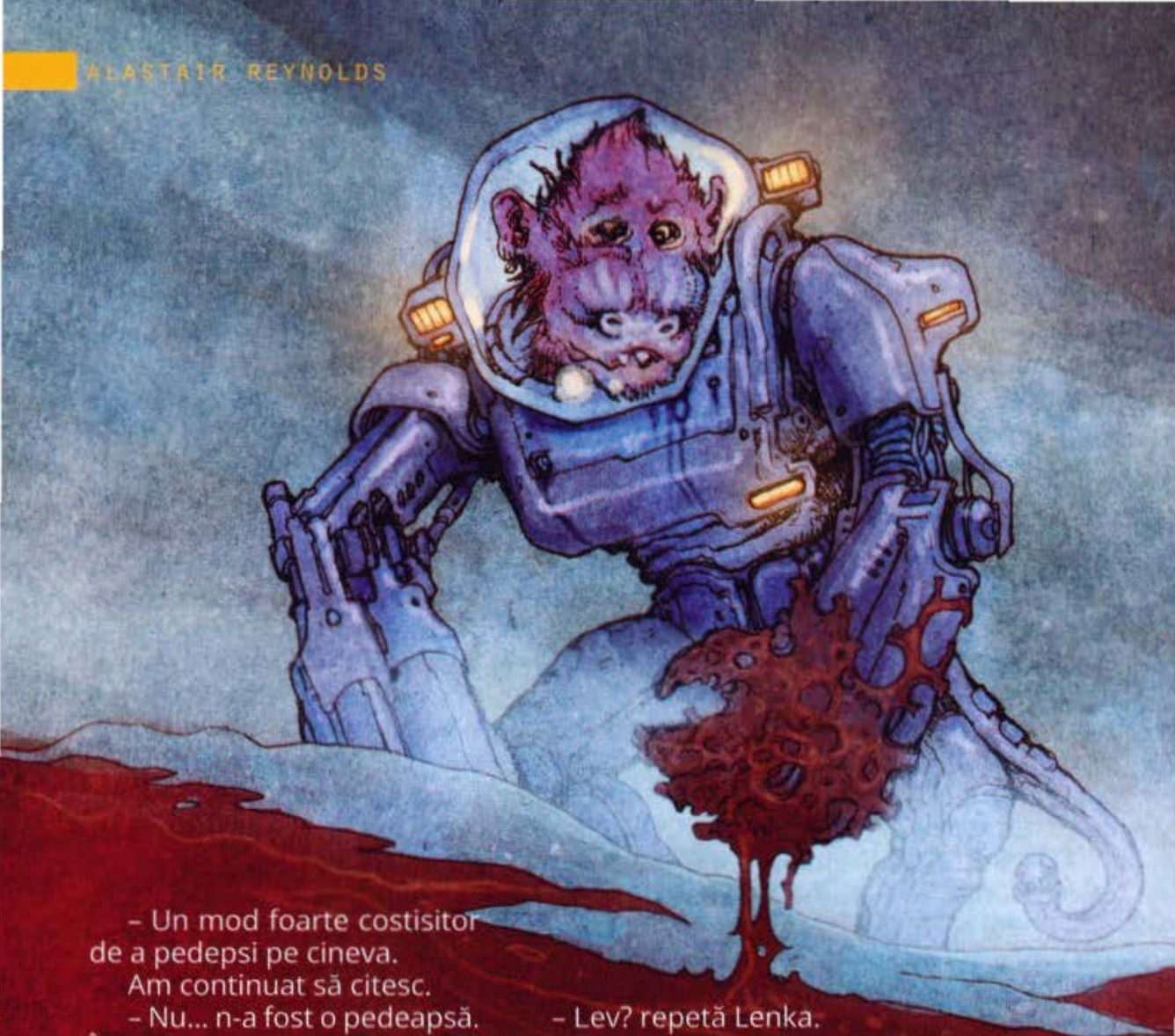

– Un mod foarte costisitor de a pedepsi pe cineva.

Am continuat să citesc.

– Nu... n-a fost o pedeapsă. În orice caz, nu dacă te iei după *acest* jurnal. A fost un accident, ceva legat de unul dintre gheizere. Spune că-i este teamă că va erupe din nou, aşa cum s-a întâmplat şi „în ziua aceea". Oricum, Teterev ştia că era blocată aici. Şi ştia că avea probleme. Tot vorbeşte despre „greşeala" ei de a nu-i fi trezit pe ceilalţi. Zice că se întreabă dacă există vreo posibilitate de a transmite ceva navei care se afla pe orbită. Să scoată câţiva sau poate întregul echipaj din somnul criogenic.

M-am oprit, degetul meu plutind deasupra unui cuvânt.

– Lev.

– Lev? repetă Lenka.

– Pomeneşte pe cineva numit Lev. Spune că Lev ar putea-o ajuta, dacă ar reuşi să transmită un mesaj. Va fi pedepsită pentru aventura ei, dar cel puţin ar scăpa de pe Holda.

– Poate că Teterev nici nu trebuia să coboare aici, spuse Lenka. Treci mai departe, Nidra. Hai să aflăm ce s-a întâmplat.

Am parcurs zeci şi zeci de însemnări. Unele erau datate şi consecutive. Alteori, am remarcat pagini goale şi, uneori, pauze de mai multe zile între relatări. Consemnările au devenit şi ele mai rare. Scrisul lui Teterev, nu tocmai uşor de descifrat, a devenit tot mai aiurea şi mai ilizibil. Literele şi cuvintele începeau să facă bucle şi să devină nişte mâzgălituri de-a curmezişul paginii, precum urmele lăsate de un seismograf după ce înregistrase declanşarea unui cutremur major.

– Stop, spuse Rasht pe când întorceam o nouă pagină. Întoarce foaia înapoi. Ce-a fost desenul ăla?

Am răsfoit din nou teancurile de pagini cu un soi de silă. Ochii mei văzuseră destul ca să-mi dau seama la ce să mă aştept. Era un desen al conului vulcanic, exact aşa cum apărea din poziţia epavei.

Poate că nu era altceva decât o mişcare accidentală a mâinii lui Teterev, însă felul în care-şi marcase paginile nu făcea decât să adauge deprimării abia insinuate o răutate răbdătoare, pe care deja o detectasem în jurnal. Teterev părea să fi făcut capul cefalopodului *mai* bulbos, *mai* cerebral, vinişoarele de lavă *mai* vânjoase şi tentaculare. Chiar şi felul în care dungase tuburile ca să sugereze zăpada sau gheaţa, nu făcea decât să-mi sugereze privirii şiruri peste şiruri de ventuze.

Şi mai rău chiar, desenase o gură căscată, ca un clonţ, între două dintre aceste tentacule. Se făcuse linişte înainte ca Lenka să spună:

– Mergi până la sfârşit. Putem citi celelalte însemnări mai târziu.

Am trecut peste pagini, până când însemnările scrise s-au terminat. Ultimele consemnări de-abia dacă se mai puteau numi astfel, păreau doar nişte adnotări scrijelite, făcute în mare grabă sau confuzie.

Frazele ne săreau în faţă.

Nu-i pot trezi pe ceilalţi. Am încercat tot ce ştiu. Dragul meu Lev, pierdut pentru mine.

Un băiat aşa de bun. Un fiu bun.

Nu mă merită, greşelile pe care le-am făcut.

Împotmolită aici. Dar n-am să cedez. Am nevoie de materiale, de energie. Ceva există în dealul acela. Anomalie magnetică. Dealul nu arată cum trebuie. Cred că s-ar putea să fie ceva în el. Amerikanos au fost pe-aici cândva, acesta-i singurul răspuns. Au venit prin metodele lor vechi şi încete. Celule îngheţate şi ovare artificiale. Nu există înregistrări, şi ce dacă? Trebuie să fi săpat în acel deal, au îngropat ceva acolo. O navă sau o instalaţie. Se vede intrarea. Gura peşterii. Pe acolo au intrat.

Nu vreau să mă duc acolo. Însă vreau ceea ce-au lăsat aici. S-ar putea să-mi salveze viaţa.

S-ar putea să-mi aducă nava înapoi.

Înapoi la Lev.

■

– Amerikanos n-au venit niciodată aici, spuse Rasht. Teterev ştia asta. Coloniile lor n-au ajuns niciodată până aici.

– Era destul de disperată ca să încerce orice, zise Lenka. Îmi pare rău de ea, rămasă cu totul singură aici. Pariez că şi-a dat seama că avea o şansă dintr-o mie.

– Fără discuţii, am rostit, *este* ceva ciudat cu dealul acela. Poate că nu are nimic de-a face cu amerikanos, dar dacă nu mai ai nicio opţiune, s-ar putea să vrei să vezi ce-i înăuntru.

Am revenit la desen. Gura, mi-am dat acum seama, era felul în care desenase Teterev intrarea în peşteră. Însă tot arăta ca un cioc de caracatiţă.

– Un singur lucru e sigur, spuse Lenka. Dacă Teterev s-a dus acolo, nu s-a mai întors.

– N-am observat nicio urmă de paşi.

– Urmele n-ar rezista mult, nu cu activitatea geotermală de-aici. Stratul superior al gheţii se topeşte şi îngheaţă din nou tot timpul.

– Oricum, ar trebui să vedem ce-i în peşteră, spuse Rasht.

Am clătinat din cap, atinsă de o convingere intensă că

acesta era exact lucrul pe care nu trebuia să-l facem.

– Nu-i treaba noastră să găsim cadavrul lui Teterev.

– Cineva ar trebui să-l găsească, spuse Lenka răstit. Acordaţi-i o oarecare demnitate în moarte. Măcar consemnaţi ceea ce s-a întâmplat cu ea. A fost una dintre noi, Nidra, o Ultra. Merită mai mult decât să fie dată uitării. Pot să văd jurnalul ei?

– Eşti invitata mea, am zis, întinzându-i-l.

– Nidra are dreptate... cadavrul ei nu-i treaba noastră, spuse Rasht, în vreme ce Lenka parcurgea paginile. Şi-a asumat un risc şi a dat greş. Însă amerikanos sunt de interes pentru noi.

– Datele nu arată c-ar fi fost pe-aici, am rostit.

– Asta am crezut şi eu mereu, dar datele pot fi greşite. Ce-ar fi dacă Teterev a avut dreptate cu teoria ei? Relicvele amerikanos valorează ceva astăzi, mai ales prin Yellowstone.

– Atunci ne întoarcem pe orbită şi trimitem o dronă, am sugerat.

– Suntem deja aici, răspunse Rasht. Suntem trei, chiar patru, dacă-l includem pe Kanto. Ai văzut cât de veche era casca lui Teterev? Avem echipament mai bun şi nu suntem chiar pe drojdie. Ne putem întoarce înapoi oricând dorim. Dacă nu te aventurezi, nu câştigi nimic.

A trebuit să se întâmple ceva pentru ca echipamentul nostru prăpădit să arate mai bine decât al altcuiva, mi-am zis. În afară de asta, deduceam prea multe doar dintr-o cască. Poate că era doar o amintire veche, un suvenir dintr-o altă aventură spaţială.

Cu toate acestea, Rasht era deja hotărât. Nava orbitală fusese uşurată de tot ce fusese valoros; naveta nu avea nimic care să merite vreo atenţie; aşadar, aveam doar peştera. Dacă voiam să ne alegem cu ceva din această expediţie, aceasta era ultima opţiune valabilă.

Chiar şi eu vedeam tâlcul acesteia, fie că-mi plăcea sau nu.

■

Nu mă lua în seamă, deocamdată. Am treabă. Sunt ocupată, ocupată, ocupată.

De ce fac toate aceste lucruri?

Păi, nu-i clar, aşa-i? Le aranjez în jurul tău. Le înfig în gheaţă, ca pe nişte sculpturi din oglinzi. Ştiu că nu pot să-ţi mişc capul prea uşor. Totuşi, nici nu-i nevoie. Nu-i cine ştie ce de văzut, altceva decât gura din spatele tău şi epava dinaintea ta.

Ce spui?

Nu, nu-i spre binele tău! Căpitan neghiob! Însă eşti foarte mult în centrul atenţiei.

Întotdeauna ţi-a plăcut să fii în centrul atenţiei, nu?

Poftim?

Ai greutăţi la respiraţie?

Atunci, stai o clipă. Nu vreau să mori înainte de a fi început măcar. A fost un noroc, adică ceea ce s-a întâmplat cu troliul. Bineînţeles că nu mi s-a părut chiar un noroc atunci. Am crezut că o să mor acolo. Te-ai gândit să mă abandonezi?

Cred că da.

Uite. Fac o micro-ajustare a strânsorii. E mai bine? Poţi respira ceva mai bine?

Minunat.

■

Am ieşit din nou afară. Maimuţa avea ceva dificultăţi cu mănuşa ei, ca şi cum contaminarea se transmisese până la servo-mecanisme.

Tot dădea cu ea de pământ, încercând s-o slăbească.

– Nu există niciun fel de urme de paşi, spuse Lenka, trăgând binoclul căştii.

Vorbea în termeni generali, adresându-i-se lui Rasht şi mie fără deosebire.

– Însă pot vedea gura peşterii. E chiar acolo unde spunea Teterev că trebuie să fie. La vreo cinci, şase kilometri de-aici.

– Ne poţi calcula un traseu între aceste obstacole? întrebă Rasht.

– E floare la ureche.

Era devreme, nici măcar amiază. Cerul avea o nuanţă de un albastru spălăcit şi era străbătut de nori de mare altitudine. Dincolo de albastru, faţa gigantului gazos se profila pe orizont, spre deal, o prezenţă umflată, urâtă, înălţându-se deasupra peisajului. Am pornit în şir, cu Lenka în frunte, Rasht următorul, apoi maimuţa şi la urmă eu. Eram cu toţii încă pe rezervele de aer din costum, cu toate că afişajele căştilor ne informau răbdătoare că atmosfera de afară era întru totul respirabilă şi fără niciun fel de toxine semnificative. Am privit cum coada maimuţei pendula dintr-o parte într-alta în timp ce mergea. Băltoacele bolborositoare se îngrămădeau pe ambele părţi, îngustându-ne cărarea. Din când în când se trezea câte-un gheizer sau vreo băltoacă râgâia în aer o bulă imensă de gaz. Toxine sau nu, probabil că puţea destul de rău pe-acolo. Dar să ne amintim că eram de pe *Lachrimosa,* care era departe de a fi o grădină parfumată.

Nimic nu m-a avertizat că gheaţa avea să cedeze sub mine. Trebuie să fi fost suficient de solidă ca să-i susţină pe ceilalţi, însă trecerea acestora – greutatea costumelor acţionate electric – o slăbise până la punctul în care nu mai putuse suporta apăsarea ultimului din şir.

Am căzut până la gât în apa fierbinte, bolborositoare, dând instinctiv din mâini, de parcă aş fi putut înota. Apoi, tălpile mele au atins fundul. Instantaneu, costumul a detectat tranziţia spre un nou mediu ambiant şi-a început să mă informeze asupra acestei schimbări bruşte: date despre temperatură, aciditate, alcalinitate şi salinitate desfăşurându-se pe vizorul meu, împreună cu spectrograme de masă şi diagrame moleculare ale unor compuşi chimici. Un val de apă ruginie se izbi de partea de jos a vizorului.

Eram uluită, însă nu înspăimântată. Nu eram complet scufundată, iar costumul putea să facă faţă unor situaţii mult mai rele decât imersia într-un lichid. Ieşirea din apă era problema.

– Nu încerca să mă tragi, am zis pe când Lenka se apleca spre mine. Stratul de gheaţă va ceda sub greutatea ta şi vom fi amândouă în aceeaşi situaţie.

– Nidra are dreptate, fu de acord Rasht, în vreme ce maimuţa mă privea cu un soi de încântare agitată.

A fost foarte bine că o avertizasem pe Lenka să se depărteze, dar nu mi-a luat mai mult de câteva minute ca să-mi dau seama că nu puteam să ies fără ajutor. Nu era o chestiune de putere, ci de faptul că nu aveam nici un punct de sprijin. Marginea bălţii era o crustă de gheaţă care ceda imediat ce încercam să mă ridic pe ea. Tot ceea ce reuşeam să fac nu era decât să lărgesc marginea bălţii. În cele din urmă, am încetat să mai încerc să ies singură.

– Nu merge, le-am zis.

În acel moment, eram conştientă că braţele mele se acopereau cu acelaşi soi de

crustă arămie care acoperise şi laba maimuţei.

– Noi trebuie s-o scoatem afară, spuse Rasht. Altfel nu merge. Dacă ne ancorăm solid pe sol, n-ar trebui să fie o problemă. Lenka, trebuie să te întorci la lander şi să aduci troliul mecanic.

– Există o metodă mai rapidă, zise Lenka. Am văzut un troliu în magazia de pe epavă. Părea funcţional. Dacă nu-i bun, nu-mi va lua prea mult să-l aduc pe al nostru.

Aşa că Lenka se duse la locul prăbuşirii, ocolind balta în care eram captivă. Din punctul meu de observaţie, foarte jos, mi-a dispărut repede din vedere. Rasht şi maimuţa mă ţineau sub observaţie, căpitanul preferând să tacă minute în şir.

– Crezi că-i o greşeală, spuse el în cele din urmă.

– Nu-mi place dealul ăsta, iar faptul că Teterev n-a mai ieşit îmi place chiar şi mai puţin, am replicat.

– Nu ştim cu adevărat ce i s-a întâmplat. Din câte cunoaştem, s-a întors la epavă şi a fost, până la urmă, salvată.

– Atunci de ce nu spune asta sau de ce nu şi-a luat jurnalul cu ea?

– Vom intra în peşteră pentru a găsi răspunsurile, Nidra. Asta vom face, adaptează-te şi explorează. Informaţiile lui Mazamel s-au dovedit a fi eronate, aşa că ne folosim cât mai bine de ceea ce găsim.

– Ai informaţiile pentru care ai plătit, i-am răspuns. Există un motiv pentru care toate celelalte nave nu tratează niciodată cu Mazamel.

– E puţin cam târziu pentru acuzaţii, nu crezi? Desigur, dacă nu eşti încântată cu alegerea făcută de tine la angajare, ai întotdeauna libertatea de a-ţi găsi un alt echipaj.

Credeam că se va opri aici, însă Rasht adăugă:

– Ştiu ce crezi despre *Lachrimosa,* Nidra. Mă dispreţuieşti şi pe mine, şi pe Lenka, dispreţuieşti şi nava. Acum lucrurile s-au schimbat, nu? Fără troliul acela, nu mai pleci niciunde.

– Iar fără un navigator, nici tu n-ajungi prea departe.

– Aici greşeşti. Pot folosi un navigator, la fel după cum pot folosi un specialist în senzori, ca Lenka. Dar asta nu înseamnă că n-aş putea pilota *Lachrimosa* de unul singur, dacă e să se ajungă la asta. Eşti folositoare, dar nu eşti indispensabilă. Niciunul dintre voi nu este indispensabil.

– Să-i spui asta şi lui Lenka după ce se întoarce.

– Nu-i nevoie. N-am avut nici cea mai mică îndoială cu privire la loialitatea lui Lenka. Este vulnerabilă emoţional, cu toate acele preocupări stupide despre soarta lui Teterev. Dar nu s-ar porni niciodată împotriva mea.

– Eşti sigur de asta?

– Lenka şi cu mine am trecut prin aşa ceva. Mi-a contestat autoritatea o dată, înainte ca tu să te fi alăturat echipajului. N-a fost prea bine pentru ea, dar a învăţat ceva din această experienţă.

Aveam oarecare dificultăţi în a mi-o imagina pe Lenka, docilă şi supusă, ridicându-se să-l înfrunte pe Rasht. M-am întrebat ce se întâmplase cu ea de s-a schimbat.

Maimuţa începuse să ţipe. Se întorcea Lenka.

Troliul mecanic era o unealtă cam de mărimea unei puşti pneumatice grele. Lenka îl ducea în ambele mâini. Troliul avea un

dispozitiv de prindere care putea fi declanşat cu ajutorul gazului comprimat. Lenka desfăcu dispozitivul de la capătul cablului, apoi făcu o buclă pentru a forma un soi de mâner sau de laţ. Cablul era subţire şi flexibil. Desfăşură o măsură de cablu din troliu, apoi aruncă laţul spre mine. M-am bălăcit prin apă şi l-am apucat. Lenka se asigură că se afla pe un teren sigur, cuplă amplificarea de forţă a costumului şi începu să mă tragă afară cu ajutorul troliului. Cablul s-a întins, apoi începu să mă târască. Era o operaţiune incomodă, însă, cel puţin, eram acum capabilă să mă întind pe gheaţa din jur fără să mă zbat. M-am târât pe burtă, până m-am simţit suficient de sigură să mă ridic.

– Costumul tău e vraişte, remarcă Rasht.

– Mă descurc eu. Măcar nu m-am băgat în baltă intenţionat.

Costumul suferise într-adevăr unele stricăciuni, după cât mi-am dat seama când ne-am reluat drumul spre gura peşterii. Sistemul de bază pentru supravieţuire era intact – nu eram în pericol să mor – însă prelungirea mea locomotoare nu funcţiona la fel de bine pe cât ar fi trebuit. Aşa cum se întâmplase şi cu laba maimuţei, se părea că organismele din baltă se infiltraseră în sistemele servomecanismelor. Încă puteam să merg, însă reacţia costumului era lentă, ceea ce însemna că mai mult mă împiedica decât mă ajuta.

Am început să transpir din cauza efortului. Mi-era greu să ţin pasul cu ceilalţi.

– Mulţumesc că ai adus troliul, i-am spus lui Lenka, între două icnete. A fost bine că ţi-ai amintit de cel din epavă. Dacă mai stăteam mult în balta aceea, atunci aş fi început să am probleme grave.

– Mă bucur că te-am scos afară.

Poate că era un puseu de recunoştinţă pentru că fusesem salvată, însă mi-am promis că voi avea o părere mai bună despre Lenka. În echipaj îmi era superioară ierarhic, dar, cu toate acestea, Rasht părea să n-o aprecieze pentru capacităţile ei mai mult decât pe mine. Orice am crezut despre lipsa ei de ambiţie, acceptarea de bunăvoie a locului ei în navă, m-a făcut să mă gândesc brusc că merita mai mult de-atât. Poate, după ce toate acestea se vor fi terminat, îi voi dezvălui că nu era considerată altceva decât folositoare, ca o componentă care-şi avea rostul său pe o perioadă determinată. Asta s-ar putea să-i schimbe optica faţă de aceste lucruri. Chiar mi-am imaginat cum noi două vom părăsi nava în primul port, lăsându-l pe Rasht cu maimuţa lui. Poate că am putea trece drept surori gemene, dacă voiam un nou contract.

Solul a devenit mai ferm pe măsură ce ne apropiam de deal, şi nu mai aveam nevoie să ne planificăm cu grijă traseul. Terenul urca încet. Încă aveam gheaţă sub tălpi şi eram flancaţi, de ambele părţi, de tuburile de lavă, tot mai late, deja de zece, cincisprezece ori mai înalte decât oricare dintre noi.

În faţă se deschidea gura peşterii. Forma ei era semicirculară, cu vârful cam la zece metri de suprafaţa gheţii care se pierdea în bezna de la intrare. Dealul se înălţa şi se tot înălţa de la gură, aproape vertical în anumite locuri, însă deasupra intrării se afla o protuberanţă acoperită de un strat de gheaţă netedă şi curată – „ciocul" din desenul lui Teterev.

Limba de gheaţă continua în interior, curbându-se în ceea ce puteam vedea drept gâtul peşterii.

– Tot nu se văd urme de paşi, zise Lenka, în timp ce ne apropiam de intrare.

Că gheaţa se topea din când în când şi apoi îngheţa la loc era limpede după ţurţurii marginii care atârnau de protuberanţă, unii dintre ei fiind destul de lungi cât să atingă solul. Rasht trecu de ţurţuri făcându-şi loc cu umerii, spărgându-i cu armura costumului. Cioburile de gheaţă produceau un soi de muzică atonală, zornăitoare.

Apoi Lenka spuse:

– Trepte! Pe acolo s-a dus!

Era adevărat. Nu începeau decât după câţiva metri în interiorul cavernei, unde lumina soarelui ajungea numai ocazional, sau chiar deloc. Nu era decât o singură pereche de urme de paşi şi ele duceau doar într-o singură direcţie. În jos.

– E foarte încurajator, am spus.

– Dacă vrei să rămâi aici, zise Rasht, te putem tăia de la împărţeala profitului.

Deci, evoluase de la negarea unei aşezări de tip amerikano, la îngăduinţa sceptică a unei asemenea posibilităţi şi la imaginarea felului în care s-ar putea împărţi prada.

Am aprins din nou luminile căştilor, Rasht aplecându-se pentru a o activa pe cea a maimuţei, prea proastă ca s-o facă singură. Maimuţa părea mai agitată ca înainte. Îşi târşâia picioarele, încolăcindu-şi coada, rămânând în urma lui Rasht.

– Nu-i place, spuse Lenka.

– Poate că-i mai deşteaptă decât pare, am spus cu voce joasă, ceea ce era cam tot ce puteam face cu efort, ţinând cont de costumul meu defect.

Însă împărtăşeam entuziasmul tot mai redus al maimuţei. Cine ar vrea cu adevărat să se târâie într-o cavernă, pe o planetă străină, dacă ar avea de ales? Teterev îşi jucase şansa salvării pe ideea că va găsi tehnologii abandonate, relicve, ceva cu care să mai câştige timp. Noi nu aveam o astfel de motivaţie, aveam doar indignarea că ni se datora ceva pentru dezamăgirea noastră anterioară.

Unghiul pantei cobora abrupt. Pământul era acoperit cu gheaţă, însă pereţii din jur erau din rocă dezgolită. Ne-am mutat pe partea stângă şi-am folosit peretele crestat drept sprijin în timp ce coboram într-o parte. Maimuţa, încă ţinută în lesă de Rasht, nu avea de ales decât să continue. Împotrivirea ei era tot mai evidentă. Sunetele sale nearticulate au devenit mai ascuţite, mai neliniştite.

– Nu acum, draga mea, spuse Rasht.

Tunelul se îngusta şi se adâncea. Ne-am menţinut înaintarea căznită, urmând cărarea lăsată pentru Teterev. O dată sau de două ori urmele au devenit nesigure, ca şi cum ar fi fost, dintr-odată, trei seturi şi nu unul. M-a nedumerit la început, până când mi-am dat seama că asta marca momentele de indecizie, când Teterev se oprise, se întorsese din drum, numai pentru a-şi aduna curajul de a continua mai departe.

Începusem s-o intuiesc.

– E ceva în faţă, anunţă Rasht. O licărire, cred. Stingeţi-vă luminile.

– Maimuţa prima, am spus.

– Bineînţeles, Nidra.

După ce Rasht stinsese lumina lui Kanto, am făcut la fel. Căpitanul avusese dreptate. De departe, din bezna din faţă, se vedea o emanaţie argintie. Nu părea să provină dintr-o

singură sursă concentrată, ci din filoanele unui mineral care străbătea roca. Dacă ar fi fost prezente şi în apropierea suprafeţei, probabil că nu le-am fi observat din cauza luminii puternice.

– Nu sunt geolog, făcu Lenka, dând glas aceluiaşi gând care ne trecuse tuturor prin minte.

Nu aveam nicio idee ce anume făcea ca filoanele să lucească, nici dacă era ceva natural sau ceva dubios. Curând, luminile de pe căşti ajunseseră complet inutile. Chiar şi cu ochii readuşi la sensibilitatea normală, strălucirea filoanelor era mai mult decât suficientă. Sticleau pe pereţi în fâşii, triunghiuri şi ramificaţii auxiliare, într-o curgere îngheţată. Mie nu mi se părea ceva natural, însă ce ştiam eu despre astfel de lucruri? Văzusem mai mult interiorul navelor decât suprafaţa lumilor. Planetele erau pline de fenomene fizice ciudate.

În cele din urmă, panta a devenit mai blândă şi apoi se atenuă de tot, până când ne-am trezit pe un plan orizontal. Eram la sute de metri depărtare de intrare, poate sub nivelul terenului înconjurător. Ar fi fost mai înţelept să fi trimis o dronă, mi-am zis. Însă răbdarea nu fusese niciodată punctul cel mai tare al căpitanului. Totuşi, nici Teterev nu avusese parte de un lux precum o dronă. Gândindu-mă din nou la jurnalul ei, cu consemnările sale tot mai disperate şi fragmentate, nu puteam să scap de impresia iraţională că am fi dezamăgit-o dacă nu ne ţineam după urmele de paşi lăsate de ea prin peşteră. Mă întrebam dacă se simţise curajoasă venind până aici, ori temându-se de o soartă mult mai rea decât moartea în singurătate, într-o epavă. Eu nu mă simţeam deloc curajoasă.

Însă am continuat.

Cu timpul, tunelul s-a lăţit şi s-a transformat într-un spaţiu vast. Ne-am oprit în această incintă cu pereţii din piatră, lăsându-ne pe spate să studiem modelul după care se răspândeau filoanele, cum curgeau şi şerpuiau spre curbura tavanului boltit.

Şi-am văzut lucruri pe care n-ar fi trebuit să le văd.

■

Ar fi trebuit să ne întoarcem imediat, nu? Dacă acele forme nu erau un îndemn să plecăm şi să nu ne mai întoarcem niciodată, atunci nu ştiu mai clar decât atât ce ar fi fost.

Ce vrei să spui, Teterev a continuat?

Sigur că a continuat. Nu mai avea opţiuni. Nu avea cum să scape de pe acea planetă decât dacă găsea ceva în adâncurile cavernei, ceva ce-ar fi putut fi folosit ca să trezească nava de pe orbită. Să se întoarcă la epavă ar fi fost ca şi cum s-ar fi dus să moară, aşa că ştia că singura soluţie era să continue. Mă îndoiesc că voia totuşi să continue. Dacă mai avea un dram de minte-n cap în acel moment, s-ar fi simţit la fel ca noi. Înspăimântată. Îngrozită de moarte! Fiecare nerv din noi urla să ne întoarcem, să ne ducem înapoi, ceva rău urma să se întâmple.

Rău, rău, rău.

Însă ea a continuat. Curajoasa Teterev, gândindu-se la fiul ei. Dorindu-şi să se întoarcă la el. Gândindu-se la el mai mult decât la supravieţuirea proprie.

Spui că şi noi făceam la fel? La fel de curajoşi?

Nu-ţi bate joc de amintirea ei, Căpitane. Singurul lucru care ne mobiliza pe noi era lăcomia.

Blestemata de lăcomie. Singurul lucru din univers mai puternic decât frica.

Însă nici chiar lăcomia n-a fost destul de puternică la sfârşit.

■

Vinele argintii formau bucle şi se întretăiau, definind contururi care se profilau înaintea noastră. Contururi umanoide, cu braţe şi picioare, capete şi trupuri. Erau scheletice, iar membrele lor erau răsucite, ca şi cum însăşi suprafaţa de piatră se modificase şi se scursese în timp. Capetele lor nu aveau feţe, în afară de un fel de delineare emisferice, iar despicăturile laterale sugerau că fiecare craniu adăpostea doar câte doi ochi uriaşi.

Stranietatea personajelor – combinaţia dintre forma de bază omenească şi particularităţile extraterestre – mă tulburau mai mult decât aş fi putut spune. Nişte monştri ar fi fost înspăimântători, însă n-ar fi atins acea teroare pe care aceste personaje o împrăştiau. Modelele argintii păreau să licărească şi să aibă o strălucire nesigură, sugerând mişcări subliminale. Formele, aşa aplecate şi lipsite de faţă cum erau, păreau să se zvârcolească în chinuri.

Minute în şir, niciunul dintre noi n-a scos un cuvânt. Chiar şi maimuţa a căzut într-un soi de veneraţie simiană. Eu eram doar încântată de ocazia de a-mi recăpăta suflul după efortul recent.

– Dacă acesta nu-i un avertisment, zise Lenka, atunci nu ştiu ce-ar putea fi.

– Vreau să ştiu ce i s-a întâmplat, am spus. Dar nu cu orice preţ. Nu trebuie să mai continuăm.

– Bineînţeles că vom continua! făcu Rasht. Acestea sunt doar marcaje.

Dar în glasul său exista o încordare, un soi de ton interogativ, ca şi cum ar fi căutat îmbărbătare şi confirmare.

– Ar putea fi aproape de dinaintea apariţiei omului, am comentat, întrebându-mă cum am putea data acele incrustaţii şi dacă un asemenea lucru era posibil.

– Poate dinainte de perioada Shrouder[1], spuse Lenka. Pre-Juggler[2]. Cine ştie? Ceea ce ne trebuie este echipamentul de măsurare şi de eşantionare ca să scanăm aceste roci şi să aflăm ce-i cu materialul argintiu.

Ceea ce sugera ea era ca, între timp, să ne întoarcem la navă. Era o pornire pe care o împărtăşeam cu totul.

– Teterev a continuat, zise Rasht.

Urmele ei erau alandala, ca şi cum rămăsese aici pentru o vreme, păşind înainte şi-napoi şi analizând posibilităţile. Dar, din anumite motive, a continuat să se afunde şi mai tare în tunel, acesta prelungindu-se dincolo de incintă.

Însă acum maimuţa aproape că trebuia târâtă sau luată în braţe. Nu voia deloc să mai meargă.

Chiar şi propria mea teamă devenise tot mai greu de ignorat. Exista în mine ceva dincolo de neplăcerea instinctivă cauzată de spaţiile închise şi de reacţia de înţeles faţă de forme. Era un fel de imbold primar de a pleca; era ca şi cum o parte a creierului meu deja se hotărâse.

– Simţi şi tu? am riscat o întrebare.

– Ce să simt? întrebă Rasht.

– Teama.

---

[1] Shroud – Giulgiu (n. tr.).

[2] Juggler – Jongler (n. tr.).

Căpitanul nu răspunse imediat, iar eu mi-am zis că făcusem mai mult rău statutului meu chiar şi când îi pusesem la îndoială raţiunea. Însă Lenka înghiţi un nod şi zise:

– Da. N-am vrut să spun nimic, dar... aşa este. Mă întrebam cum se face că simt asta. E ceva dincolo de spaima raţională pe care ar trebui s-o încercăm fiecare din noi.

Se opri şi adăugă:

– Cred că este ceva care ne *face* să simţim această spaimă.

– Ne face? repetă Rasht.

– Poate-i vorba de câmpurile magnetice. Sunt puternice aici, mult mai puternice decât afară. Ceea ce-am văzut mai înainte era doar o scurgere. Costumele noastre nu sunt cuşti Faraday perfecte, cel puţin după toate defecţiunile şi reparaţiile pe care le-au suferit de-a lungul anilor. Nu pot rezista unui câmp destul de puternic, nu pe deplin. Iar dacă aceste câmpuri acţionează asupra emisferei drepte a creierului nostru, s-ar putea să simţim asta. Frică, groază. O senzaţie de supranatural.

TUDOR POPA

– Atunci este un mecanism defensiv, zise Rasht. Un dispozitiv de apărare, ca să-i ţină la distanţă pe intruşi.

– Atunci poate ne gândim să-i acordăm atenţie, am spus.

– Mai poate însemna că există şi ceva ce merită păzit.

– Amerikanos n-au avut niciodată o tehnologie de control mental, aşa ca asta, rosti Lenka.

– Dar alţii da. Chiar trebuie s-o spun tare? De ce-am venit în acest sistem? Nu pentru că ne-am gândit că s-ar putea să găsim nişte relicve lăsate de amerikanos. Am venit pentru o răsplată mai importantă decât ce-au lăsat amerikanos în urmă.

Teama mea s-a acutizat. Puteam vedea unde ducea asta.

– Nu avem nicio dovadă că Unificatorii au fost pe aici.

– Se spune că păianjenilor le place să-şi pună jucăriile prin tot felul de ascunzători, continuă Rasht, de parcă ceea ce spusesem eu nu conta deloc. Motoare-C. Arme din clasa Infern.

În pofida voinţei mele, am pufnit în râs.

– Eu credeam că ne bazăm activitatea pe informaţii, nu pe basme.

– Am auzit că cineva ar fi găsit deja acele arme, spuse Lenka, de parcă asta era convingerea de care avea nevoie Rasht.

Însă glasul său deveni scăzut, conspirativ, ca şi cum ar fi fost posibil să fie ascultat de pereţi.

– Am auzit că teama se numără printre măsurile lor împotriva intruziunilor. Armele-ţi pătrund în creier şi te fac nebun, dacă nu cumva ai fost deja „împăienjenit".

Atunci mi-am dat seama că nimic, nici măcar teama, nu-l va abate pe Rasht din goana lui pentru profit. Ar înlocui recompensa noastră fantomatică cu alta, iar şi iar, până când, în cele din urmă, realitatea ar fi dat cu el de pământ.

– Am ajuns până aici, zise Rasht. Am putea merge puţin mai departe.

– Puţin, am rostit, împotriva oricărui instinct raţional. Nu mai departe decât distanţa deja parcursă.

Am părăsit grota, Lenka stabilind ritmul, urmând traseul lui Teterev printr-un alt tunel mărginit de pereţi de stâncă. Înaintarea nu era mai dificilă decât înainte. Însă, pe când tunelul continua, tot aşa şi pereţii începuseră să ne strâmtoreze. Trebuia să ne mişcăm într-un singur şir, fie că ne plăcea sau nu. Apoi Lenka anunţă că pereţii se apropiau şi mai mult, chiar în faţă, ca şi cum ar fi avut loc o cădere de stânci, ori vreo modificare majoră a structurii interioare a dealului.

– Ce păcat, am comentat.

– L-am putea arunca în aer, zise Lenka. Am putea pune nişte încărcături de praf fierbinte cu temporizare maximă, apoi ne întoarcem la navă şi aşteptăm.

Deja se pregătea să desfacă de la centură una dintre încărcăturile explozive.

– Şi-am distruge jumătate din deal odată cu asta, am spus. Pierdem tunelul, camera, urmele lăsate de Teterev şi probabil am transforma în atomi tot ceea ce sperăm să găsim.

– Urmele ei nu se mai întorc, spuse Rasht. Asta înseamnă că trebuie să existe o cale mai departe.

– Sau că acest obstacol nu era aici, am răspuns.

Însă exista un drum mai departe. Era dificil să-l vezi de prima dată, camuflat eficient de jocul de lumini şi umbre de pe piatră, aproape ca şi cum fusese făcut să se ascundă singur.

– E strâmt, spuse Lenka. Dar unul câte unul am putea să reuşim. Cu ceva noroc, se va lăţi din nou în cealaltă parte.

– Iar norocul a fost atât de bun cu noi până acum, am rostit.

Lenka a intrat prima în despicătură. O auzeam cu gâfâie de efort şi auzeam cum costumul ei se freacă de stânci.

– E mai uşor acum, ne anunţă apoi. Se lăţeşte din nou. E doar o gâtuitură. Pot vedea urmele de tălpi ale Teterevei.

Rasht şi maimuţa au fost următorii. Puteam vedea că maimuţa se codea. Nu s-ar fi dus prima, înaintea stăpânului. Rasht îi aruncă o înjurătură şi continuă singur, costumul frecându-se şi zăngănind când atingea piatra. Mă întrebam dacă era măcar posibil ca Rasht să poată trece. Desigur, ar fi putut scăpa de costum, să îndure frigul de dragul comorii sale. Din câte ştiam, Căpitanul îndurase lucruri şi mai rele, atunci când adulmecase vreun profit.

În cele din urmă strigă:

– Am trecut!

Kanto era încă în lesă, întinsă peste marginea stâncii. Maimuţa chiar nu avea niciun chef să ajungă iarăşi lângă Căpitan. Am simţit un licăr de empatie interspecii. Poate că emanaţiile magnetice o afectau mai mult decât pe noi ceilalţi, pătrunzând mai adânc centrul fricii din creierul bietului animal.

Cu toate acestea, maimuţa nu prea avea multe de zis în ceea ce-i privea soarta. Rasht trase lesa, iar eu am împins-o din spate. Am avut nevoie de amplificarea maximă a costumului greu încercat. Maimuţa mi-ar fi muşcat faţa cu totul dacă ar fi avut vreo şansă, însă dinţii ei erau de cealaltă parte a vizorului.

Reunit, micul nostru grup a continuat să meargă prin sistemul de tunele.

Dar n-am parcurs decât vreo sută de metri, sau aşa ceva, când cărarea s-a ramificat. Existau trei posibile direcţii de urmat înaintea noastră, şi o harababură de urme de paşi la răscruce.

– Se pare că s-a dus în toate cele trei galerii, spuse Lenka.

Numai un singur set de urme ne dusese până la acest punct, aşa că Teterev rămăsese într-unul din aceste tunele. Însă era greu de spus în care. Urmele erau învălmăşite. Se părea că mersese, de mai multe ori, în sus şi-n jos prin galerii, răzgândindu-se, revenind şi luând-o de la capăt. Ţinând cont de starea urmelor, nu se putea spune care fusese ultima ei alegere.

Am ales galeria din stânga, şi-am continuat să mergem. Am mai coborât puţin, şi, în final, gheaţa de sub picioarele noastre făcu loc pietrei solide, ceea ce însemna că nu mai aveam ca indiciu urmele de paşi lăsate de Teterev. Peste tot în jurul nostru continuau desenele argintii, dungi şi fisuri, curenţi şi noduri sinaptice încurcate. Era greu să nu te gândeşti la un sistem nervos viu, argintiu, croindu-şi drum prin matricea de piatră a străvechiului munte.

– Costumul tău, Lenka, spuse Rasht.

Ea încetini.

– Ce-i cu el?

– Ai ceva pe costum, ceva din modelul acela argintiu. Cred că l-ai luat când te-ai forţat să treci prin gâtuitură.

– E şi pe tine, i-am zis Căpitanului.

Îmi trebui numai o privire ca să-mi dau seama că era şi

pe mine, la fel şi pe maimuţă. O dâră argintie se agăţase de cotul meu drept, acolo unde mă frecasem de zid. Nu mă îndoiam că mai aveam şi altele, dar nu le puteam vedea.

M-am apucat să ating praful argintiu, să-l scutur de pe mine. Însă când degetele mele îl atingeau, contaminarea părea că se împrăştie pe ele mai departe. Mişcarea a fost surprinzătoare şi rapidă, ca o lovitură a unui animal de pradă care atacă. M-am holbat la mâna mea, întretăiată de dungi argintii pulsând vag. Am strâns şi am deschis pumnul. Costumul îmi era la fel de rigid, aşa cum rămăsese de la accidentul meu, iar pentru moment nu părea să fi fost afectat de dârele argintii.

– Este vorba de nanotehnologie, am glăsuit. Nu e ceva recunoscut de costum, însă nu-mi place.

– Dacă era ostil, ai fi aflat deja, spuse Rasht. Continuăm mai departe. Doar un pic.

Dacă ne-am fi întors acolo, pe loc, în acel moment, ar fi fost cel mai bine. Poate că asta ar fi făcut toată diferenţa.

Camera următoare era un loc al ororilor.

Era la fel de mare ca şi precedenta, de formă similară, şi un tunel continua şi din aceasta. Dar aici se terminau toate asemănările. Aici, siluetele omeneşti torturate nu se rezumau la nişte desene pe pereţi. Acestea de-aici erau forme concrete, evocări tridimensionale ale anatomiei omeneşti distorsionate şi contorsionate, ieşind din pereţi precum statuile distruse şi îndoite de la pupa unor epave. Păreau să nu fie formate din stâncă sau din filamente de argint, ci dintr-un amalgam al celor două, un fel de substrat lucitor, licăritor. Erau cutii toracice, trunchiuri, mâini apucătoare, capete date pe spate în suferinţa unei torturi perfecte. Nu erau chiar lipsite de faţă, însă după acelaşi stil, niciuna dintre feţe nu era în regulă. Toate erau numai ochi, ori numai guri, căscate în unghiuri obscene, sau erau nişte coşmaruri de forma unor nicovale, care păreau să-şi fi deschis drum prin stânca însăşi, spre suprafaţă. Eram şocată de convingerea înspăimântătoare că acestea erau suflete aflate cu totul în stâncă, întemniţate acolo sau incluse înăuntru, până-n clipa când aproape reuşiseră să treacă dincolo. Şi nu ştiam dacă trebuia să mă bucur că aceste suflete nu erau cu totul libere, ori să fiu bolnavă de groază că stânca s-ar putea să conţină legiuni întregi de arătări încercând să scape.

– Detest acest loc, spuse Lenka încet.

Am dat din cap.

– Şi eu.

Şi, dintr-odată, ideea de mai devreme a Lenkăi, de a aşeza încărcături explozive, nu mi s-a mai părut deloc una proastă. Însăşi existenţa acestei încăperi m-a surprins profund, într-un mod tulburător, ca şi cum ar fi fost datoria mea morală să o fac să dispară din univers.

Încărcăturile fixate pe temporizare maximă. Timp cât să ne întoarcem la navă, dacă ne grăbeam, şi niciunul dintre noi să nu rămână blocat în gâtuitura aceea.

Poate. Sau poate că nu.

Şi-atunci, maimuţa a scăpat.

■

Aşa deci. Şi-acum despre ce ţi-am făcut cu costumul.

Sistemele servo-mecanismelor erau deja compromise când te-am găsit lângă intrarea în

peşteră. Ai ajuns până acolo, ceea ce n-a fost deloc uşor.

Da, bravo ţie.

Curajosul Căpitan.

Contaminarea nanotech, dârele pe care le-aţi cules de pe pereţii cavernei, era în mod clar principala cauză a defectării sistemelor. Bineînţeles, dacă mai stăteai multă vreme, costumul tău s-ar fi întors împotriva ta, la fel cum s-a întâmplat şi cu Teterev. Permiţând să fie preluat sub control, absorbit. Totuşi, încă mai aveai un oarecare control asupra lui, destulă forţă cât să contracarezi rezistenţa opusă de sistemele locomotorii blocate.

Pentru mine n-a fost niciodată atât de rău ca atunci. Cred că atunci când am căzut în băltoaca aceea, unele dintre organismele native trebuie să fi format un soi de strat protector, un fel de izolare faţă de nanotech. Poate că au avut timp să-şi dezvolte propriile lor măsuri defensive pentru a opri contaminarea. Cine ştie? În acest caz, a fost norocul meu.

În acel moment, nu mă simţeam norocoasă, dar aşa-i universul.

Oricum, să ne întoarcem la costumul tău.

Erai deja paralizat, dar ca să mă asigur că sistemele nu încep să-şi revină, ţi-am deschis cutia de control şi-am dezactivat energia pentru locomoţie. De fapt, am blocat tot sistemul. Erai ca într-o armură sudată.

De ce-ţi sunt braţele aşa cum sunt?

Ajungem şi la asta.

Stai în picioare, da. Ai picioarele pe sol. Evident, cu laţul de gât, singurul lucru pe care nu-l doreşti este să te răstorni. N-am să fiu lângă tine să te prind. Totuşi, costumul este greu şi, cu condiţia să nu te răsuceşti prea mult în interior, ar trebui să rămâi în picioare.

Desigur, dacă nu vrei să stai în picioare, ai un singur lucru de făcut.

Ţi-e frig?

Nu mă mir㠀! E o planetă rece şi tu nu porţi casca spaţială. Ar fi fost un pic cam dificil să-ţi bag gâtul într-un laţ, dacă ai mai fi purtat casca.

Grozav, mai vrei ceva căldură? E simplu. Sistemul tău de menţinere a vieţii este încă funcţional şi poţi ajusta temperatura costumului. Motivul pentru care braţele tale sunt poziţionate în faţa ta, felul în care sunt aşezate, e pentru că vreau să atingi reglajele. Exact. Poţi face asta. Poţi să-ţi mişti degetele, să atingi butoanele acelea.

Totuşi, mai e ceva. Cu acele butoane nu poţi face decât un singur lucru. E doar un singur sistem pe care-l poţi controla.

Poţi ridica temperatura costumului tău sau o poţi reduce.

Asta-i tot.

De ce?

E simplu. Îţi aminteşti de acele bucăţi din epavă pe care m-am străduit atât de mult să le poziţionez în jurul tău?

Toate acestea au avut un rost.

Toate acestea au un rost pentru tine.

■

Presupun că teroarea fusese mult prea mare pentru Kanto, iar trecerea prin gâtuitură îi slăbise lesa. Indiferent care o fi fost cauza, maimuţa dispăruse din incintă, chirăind şi ţipând, întorcându-se pe unde venisem.

Nimeni dintre noi nu vorbise până în acel moment. Galeria ne adusese într-o muţenie asurzitoare, paralizantă. Chiar şi după ce Kanto a plecat, n-am zis nimic. Orice enunţ ar fi fost resimţit ca pe un fel de invitaţie, o permisiune pentru ca un lucru

mult mai rău decât aceste arătări să iasă din pereţi.

Lenka şi cu mine ne-am uitat una la cealaltă prin vizoare. Privirile ni s-au întâlnit, şi-am dat din cap. Apoi ne-am uitat spre Rasht, amândouă pe rând, iar el părea la fel de înspăimântat ca şi noi. Lenka a plecat prima, apoi Rasht şi la urmă eu. Ne mişcam pe cât de repede permiteau costumele noastre. Dar chiar dacă niciunul dintre noi nu-şi dorea să rămână în urmă, nu mai trebuia să mă muncesc atât de tare ca să ţin pasul cu ceilalţi doi. Îmi simţeam costumul lent, însă starea nu se înrăutăţise de când intrasem în contact cu contaminarea argintie. Totuşi, Lenka şi Rasht nu se mişcau cu aceeaşi eficienţă ca şi înainte.

Încă nu izbuteam să mă conving să vorbesc, cel puţin până nu părăseam acel loc. Dacă maimuţa mai avea puţină minte, deja trecuse de gâtuitură, pe cale să ajungă înapoi la lumina zilei. Însă când am ajuns la răscruce, la intersecţia celor patru tunele, Rasht ne opri.

– Kanto s-a dus pe unde nu trebuie, zise el.

În acea învălmăşeală de urme de paşi nu exista nicio şansă să descoperi urmele individuale ale maimuţei. Eram pe cale să spun asta, când Rasht glăsui din nou:

– Am un dispozitiv de urmărire în costumul ei. Pentru cazul în care... fuge.

Cuvântul i se părea dezgustător, ca şi cum ar fi clarificat un aspect bine ascuns al relaţiei dintre ei.

– Ar fi trebuit să fi ajuns înaintea noastră afară, dar nu-i aşa. E din nou în urma noastră. În jos, prin galeria asta, cred.

Rasht arăta spre intrarea cea mai din dreapta dintre cele trei.

– E greu de aflat.

Lenka zise cu un glas scăzut:

– Atunci va trebui să plecăm. Kanto îşi va găsi singură drumul de ieşire, odată ce-şi va da seama că a luat-o într-o direcţie greşită.

– Are dreptate, am zis.

– N-o putem abandona, spuse Rasht. Nu vom face asta. Nu permit eu.

– Dacă maimuţa nu vrea să fie găsită, am rostit, nimic din ce facem noi nu ar avea nicio importanţă.

– Nu s-a mişcat din loc. Am o estimare a distanţei. Nu-s mai mult de douăzeci sau treizeci de metri în tunelul acela.

– Sau acela, am spus, arătând cu capul spre mijlocul galeriei. Ori poziţionarea ta este greşită, şi se află, oricum, înaintea noastră. Din ce ştim, câmpul magnetic îţi perturbă dispozitivul de urmărire.

– Nu-i în faţa noastră, zise Rasht, încăpăţânându-se să mă ignore. Într-adevăr, nu există decât două posibilităţi. Le putem testa repede, noi trei. Eliminând galeria greşită.

Respiraţia lui Lenka devenise acum la fel de grea ca şi a mea. Am aruncat o altă ocheadă spre faţa ei, cu ochii mari de spaimă.

– Ştiu că înseamnă mult pentru tine, Căpitane...

– Aveţi probleme cu costumele voastre? am întrebat.

– Da, spuse Lenka. Cel puţin, cu al meu am. Pierde controlul sistemului locomotor. La fel ţi s-a întâmplat şi ţie.

– Nu sunt sigură că-i aceeaşi chestie. Eu am căzut în baltă, tu nu. Te mai poţi mişca?

Lenka-şi ridică un braţ, îşi încleştă şi îşi descleştă pumnul.

– Deocamdată. Dacă situaţia se înrăutăţeşte prea mult, pot oricând să trec pe manual.

Apoi îşi închise ochii, inspiră adânc, şi-i redeschise.

– E-n ordine, *Căpitane.*

Spusese asta cu o anume umbră de sarcasm.

– Am să verific tunelul din mijloc, dacă asta ajută. Am să merg treizeci de metri, nu mai mult, şi-apoi mă întorc. Tu poţi să te duci în cel din dreapta, dacă crezi că pe-acolo s-a dus Kanto. Nidra poate aştepta aici, asta în caz că maimuţa a luat-o înainte şi se întoarce.

Nu-mi prea plăcea ideea de a mai petrece nici măcar zece secunde în acest loc, darămite timpul necesar pentru inspectarea tunelurilor. Însă sugestia lui Lenka era cea mai bună într-o situaţie proastă. Îl îmbuna pe Căpitan şi nu ne întârzia mai mult de câteva minute.

– Bine, m-am învoit eu. Am să stau aici. Însă să nu contaţi pe mine că-l prind pe Kanto dacă se întoarce.

– Stai pe loc, draga mea, spuse Rasht, adresându-se maimuţei. Venim.

Lenka şi Rasht dispărură în tunelurile lor, costumele mişcându-se cu o întârziere vizibilă. Lenka, al cărei costum avea un blindaj mai uşor, se descurca un pic mai bine. Mă gândeam că infestarea argintie chiar avusese anumite efecte, dar în cazul meu expunerea la microorganismele din baltă oferise un strat protector, un fel de inoculare. Asta era mai mult o teorie, însă nu prea aveam ce altceva să ofer.

Am cronometrat un minut, apoi două.

Apoi am auzit:

– Nidra.

– Da, am spus. Te aud, Lenka. Ai găsit maimuţa?

S-a lăsat o tăcere care-a durat secole întregi. Propria mea teamă se acutizase acum, devenind clară şi precisă, ca un instrument chirurgical. Puteam simţi fiecare margine tăioasă a sa, spintecându-mă din interior.

– Ajută-mă.

■

Te-ai întors. Îţi găsiseşi afurisita de maimuţă proastă. O ţineai în braţe, o ţineai de parcă ar fi fost cel mai preţios lucru din întregul univers.

De fapt, îi fac maimuţei un deserviciu.

Pe cât era de stupidă, Kanto n-avea nicio vină. La început, am crezut că e moartă, dar apoi mi-am dat seama că tremura, adusă într-o stare de teroare infantilă.

I-am distins ochii galbeni, apropiaţi, mari şi nedumeriţi.

Îţi uram blestemata de maimuţă. Dar nimic nu merita acea teroare.

Îţi aminteşti cum s-a desfăşurat discuţia dintre noi? Ţi-am spus că Lenka avea probleme.

Buna şi loiala ta colegă de echipaj, Lenka cea dependentă. Întotdeauna acolo, lângă tine. Mereu la locul ei pentru Lachrimosa. *Indiferent ce s-a întâmplat până în acel moment, acum exista un singur imperativ. Trebuia s-o salvăm. Asta fac Ultras. Când unul dintre noi cade, îl ajutăm. Suntem mai buni decât crede lumea.*

Dar nu şi tu.

Frica şi-a făcut, în sfârşit, drum prin tine. N-aveam dreptate, spunând că lăcomia era mai puternică. Sau, mai bine zis, există anumite grade. Lăcomia bate frica, însă o frică şi mai mare bate iarăşi lăcomia.

M-am rugat de tine.

Însă n-ai răspuns chemării ei. Ai plecat împreună cu

Kanto, şchiopătând înapoi spre suprafaţă.

M-ai lăsat pe mine s-o găsesc pe Lenka.

■

N-a trebuit să merg prea departe prin tunel în jos. Am ajuns la ceea ce ne împiedica înaintarea. O prinsese pe Lenka, însă nu devenise cu totul parte din acel ceva. Teterev venise mai devreme – cu mulţi ani mai devreme – aşa că nivelul ei de integrare era mult mai pronunţat. Mi-am dat seama de asta dintr-o privire, chiar înainte de a fi avut vreo înţelegere mai profundă a ceea ce descoperisem. Ştiam că Lenka va urma soarta Teterevei, iar dacă mai rămâneam în acest loc mă voi alătura şi eu lor, în cele din urmă.

– Mai aproape, Nidra, spuse vocea.

M-am apropiat, de-abia îndrăznind să aduc strălucirea din plin a luminii căştii mele asupra obstacolului pe jumătate simţit dinaintea mea.

– Am venit pentru Lenka. Orice-ai fi, indiferent ce se întâmplă cu ea, dă-i drumul.

– Vom discuta despre Lenka.

Vocea era puternică, răsunând tare în aerul dintre noi.

– Însă vino mai aproape.

– Nu prea cred că am să mă apropii mai mult.

– Pentru că ţi-e teamă?

– Da.

– Atunci, mă bucur să aud asta. Frica este esenţa acestui loc şi cel mai bun lucru pe care-l avem.

– Noi?

– Predecesorii mei şi eu. Cei care au venit aici înaintea mea, călători sau cei rătăciţi. Venim de foarte multă vreme. Secol după secol, de peste sute de mii de ani. Ere incredibile la scară galactică. Atraşi de acest loc şi respinşi de el, aşa cum era să păţiţi şi voi.

– Aş vrea să se fi întâmplat aşa.

– Şi, de obicei, frica este de ajuns. Se întorc înainte de a pătrunde atât de adânc, aşa cum aproape că aţi făcut şi voi. Şi cum ar fi *trebuit* să faceţi. Însă aţi avut mai mult curaj decât alţii. Îmi pare rău că îndrăzneala voastră v-a adus atât de departe.

– N-a fost curaj.

Apoi am adăugat:

– De unde ştii cum mă cheamă?

– V-am ascultat limba din momentul în care aţi intrat în mine. Sunteţi foarte gălăgioşi! Scoateţi sunete nearticulate şi ţipaţi şi, oricum, vorbiţi fără noimă.

– Eşti Teterev?

– Nu-i uşor de răspuns la asta. Mi-o amintesc pe Teterev, şi-i simt caracterul aparte destul de puternic. Uneori, vorbesc prin ea, alteori ea ne vorbeşte, prin noi. Ne-am bucurat cu toţii de ceea ce ne-a adus Teterev.

N-o întâlnisem niciodată pe Teterev, niciodată nu văzusem vreo imagine de-a ei, însă înaintea mea erau doar două siluete omeneşti şi una dintre ele era Lenka, imobilizată, fire de argint începând s-o învelească şi să-i acopere costumul, ca şi cum ar fi fost în primele stadii ale mumificării. Firele se întindeau în spate, spre forma mai mare din care Teterev era doar un ornament.

Teterev încă mai purta costumul atunci când a fost prinsă şi legată. Rămăseseră urme din acesta, însă mare parte din el îi fusese luat, detaşat sau dizolvat, ori înglobat într-o masă mai mare. Casca ei, asemănătoare ca formă cu cea pe care o văzusem în epavă, se fisurase în două, iar jumătăţile-i încadrau craniul.

Mă gândeam la gurile unei plante carnivore, capul lui Teterev fiind o insectă. Faţa ei era împietrită şi imobilă, ochii ei erau nişte suprafeţe oarbe, însă nu exista nicio urmă de îmbătrânire sau putrefacţie. Pielea ei avea strălucirea sidefie a siluetelor văzute de noi în cea de-a doua cameră. Devenise – sau era pe cale – ceva altfel decât carne şi oase.

Însă, în afară de Teterev – şi de Lenka, dacă o includeam şi pe ea – niciuna dintre celelalte forme nu era omenească. Barajul consta într-un ansamblu de forme fuzionate, creatură după creatură, absorbită într-un soi de puzzle de piese îmbinate, un mozaic de anatomii amestecate şi de tehnologii de supravieţuire pe jumătate sugerate. Două sau trei dintre creaturi erau vag umanoide, după cât puteau fi desluşite formele lor. Însă era greu să-ţi dai seama unde se terminau costumele şi mecanismele de susţinere a vieţii şi începea anatomia lor extraterestră. Erau copleşiţi de vrejuri şi cârcei argintii, din cap până-n picioare, legându-i de straturile mai vechi ale întregii mase. Dincolo de aceste forme recognoscibile, se aflau dovezi ale multor anatomii şi tehnologii mai ciudate.

– Am auzit de o molimă, am spus, croindu-mi drum spre Lenka. Se spune că asta a fost doar un zvon, dar nu ştiu. Asta s-a întâmplat cu tine?

– Există milioane de molime, unele mai rele decât celelalte. Unele *mult* mai rele.

În voce se distingea o nuanţă de veselie, ca un amuzament nostim faţă de ignoranţa mea.

– Nu: ceea ce vezi aici este deliberat, făcut pentru avantajul nostru mutual. La nimereală, da, însă totul este organizat cu un scop. Gândeşte-te la asta ca la o formă de apărare.

– Împotriva lumii de-afară?

Eram deja cu mâinile pe costum şi încercam să smulg firele argintii de pe el, în vreme ce, în acelaşi timp, foloseam întreaga forţă de care eram capabilă ca s-o smulg pe Lenka înapoi în siguranţă.

Vocea spuse:

– Nici vorbă de aşa ceva. Sunt o barieră împotriva acelui lucru care ar afecta lumea din afară, dacă ar fi eliberat.

– Nu înţeleg.

Mi-am tras răsuflarea, deja istovită de efortul de a încerca eliberarea ei.

– Lenka va face parte din tine? Asta-i ideea?

– N-ai vrea, mai degrabă, să te oferi tu însăţi?

– Aş vrea s-o laşi pe Lenka să plece.

Dându-mi seama că aşa nu ajungeam niciunde – firele se reataşau la fel de repede pe cât reuşeam eu să le îndepărtez, nu puteam decât s-o iau de la capăt.

– S-a întors aici ca să caute maimuţa, nu ca să te rănească pe tine. Niciunul dintre noi n-a venit să-ţi facă ceva. Nu voiam decât să ştim ce s-a întâmplat cu Teterev.

– Aşadar, Teterev a fost începutul şi sfârşitul preocupărilor voastre? Nu v-a interesat nimic altceva la acest loc?

– Ne întrebam ce este în cavernă, am răspuns, negăsind niciun folos dintr-o minciună, chiar dacă eram sigură că aş fi reuşit s-o păcălesc. Am crezut că aici s-ar putea să fie relicve lăsate de amerikanos, poate chiar o ascunzătoare de-a Unificatorilor. Am înregistrat anomalia geomagnetică. Tu faci să se întâmple asta? Dacă-i aşa, nu poţi da vina pe noi c-am observat-o. Dacă nu

vrei să ai vizitatori, încearcă să te faci mai puţin vizibilă.

– Aş face-o, dacă mi-ar sta în putere. Să-ţi spun câte ceva despre mine, Nidra? Apoi o să discutăm despre Lenka.

■

Să-ţi spun ce-am aflat de la ea, Căpitane? Ţi-ar mai dezmorţi puţin mintea chestia asta?

Ai putea s-o şi asculţi. Ţi-ar pune puţin lucrurile în perspectivă. Te-ar face să-ţi înţelegi locul în aceste lucruri... valoarea prezenţei tale aici. Serviciul bun şi dezinteresat pe care te pregăteşti să-l începi.

Şi ea fusese o călătoare.

Nu Teterev, ci cea originală, prima entitate, prima fiinţă care-a descoperit această planetă. Un explorator spaţial. Să admitem că asta s-a petrecut cu multă vreme în urmă. A încercat să mă facă să înţeleg, însă nu sunt sigură că dispun de atâta imaginaţie. Acum câteva ere galactice, a zis. Când unele dintre stelele pe care le vedem acum nici măcar nu se formaseră, iar cele vechi erau mai tinere. Pe când universul era mai mic decât acum. Tinere galaxii, înghesuindu-se unele cu altele pe cer.

Nu ştiu dacă a fost ea, un efect al câmpului magnetic, care-mi afecta simţul propriului meu eu. Însă pe când vorbea despre vremurile abisale, am simţit o atracţie spre hăul cosmic, senzaţia că mă aflam la marginea nesigură a abisului timpului.

Nu voiam să cad, nu voiam să mă prăbuşesc.

Un sfat rezonabil pentru amândoi, nu eşti de acord?

Totuşi, universul se simte întotdeauna bătrân. Acesta-i un adevăr general, un fapt universal valabil. I se părea ei bătrân, deja un păienjeniş al istoriei. Dificil de înţeles pentru noi, ştiu asta. Civilizaţia omenească este doar o ultimă răzuială pe ultima răzuială a ultimei răzuieli a ultimului strat de peste tot. Noi suntem gălăgia. Murdăria. N-am început încă să lăsăm urme.

Însă pentru ea s-au întâmplat deja atât de multe! A existat timp suficient pentru ridicarea şi prăbuşirea unor specii şi civilizaţii nenumărate, vreme pentru mari realizări şi atrocităţi încă şi mai mari. Vreme pentru monştri şi zvonuri despre lucruri şi mai grozave.

A călătorit ere întregi, după măsura speciei sale. Călătorind aproape de viteza luminii, vizitând lume după lume.

Dacă am avea un nume pentru ceea ce era ea, i-am spune „arheolog", un învăţat atras de relicve şi resturi.

Mă asculţi?

Într-o zi – dintr-un veac neînregistrat – a dat peste ceva. Era ceva ce spera pe jumătate că va descoperi şi pe jumătate că va evita. Gloria şi anihilarea, într-un echilibru pe o muchie de cuţit.

Ştim toate despre asta, nu?

Degetul ţi se mişcă. Încerci să potriveşti selectorul acela de temperatură? Dă-i drumul. Încinge-ţi costumul. N-am să te opresc.

Uite. Deja-i mai bine. Nu simţi căldura prin inelul de la gât, izgonind înţepătura frigului? E mai bine, nu-i aşa? În costum există o grămadă de energie. Nu trebuie să-ţi faci probleme că s-ar termina. Încălzeşte-te cât vrei.

Uite ce-i, n-am spus niciodată că n-ar fi niciun clenci aici.

Atunci, opreşte-o. Lasă frigul să se întoarcă. Nu simţi cum mor toate celulele acelea ale pielii, degerăturile care-şi fac loc pe faţa ta? Nu simţi cum încep să-ţi îngheţe globii oculari?

Să ne întoarcem la călătoarea noastră.

Noi auzisem zvonuri despre molimă. Ea auzise zvonuri

despre ceva şi mai rău. O prezenţă, o entitate, aşteptând printre stele. Mai veche decât istoria oricărei civilizaţii cunoscute. Un fel de mecanism, aşteptând să detecteze apariţia unor civilizaţii geniale şi active, aşa cum era a ei. Sau a noastră, de fapt.

Ceva având minte şi un scop.

Şi a descoperit-o.

– N-am niciun motiv să cred că n-ai ucis-o deja pe Lenka, am zis, copleşită de un soi de calm disperat când mi-am dat seama cât de reduse erau opţiunile mele.

– Oh, îi este foarte bine, răspunse vocea. Costumul îi este îngheţat, şi i-am introdus în cap nişte reţele de-ale mele, ca să aflu mai multe despre funcţiile ei. Există unele deteriorări pe-acolo, dar nimic care să fi fost provocat de mine. Sunt răni vechi, poate că i-au fost provocate cândva, însă n-au fost vindecate cum trebuie.

– Deteriorări? am întrebat.

– Va trebui s-o întrebi pe ea cum s-au întâmplat toate astea.

Cum s-au întâmplat, poate. Dar cine? Ştiam că nu trebuia s-o întreb nimic pe Lenka. Deja ştiam. Îi contestase autoritatea, iar asta nu fusese prea bine pentru ea.

Indiferent ce se întâmplase, Rasht îi făcuse toate astea. Îi zdrobise voinţa, o lăsase la fel de supusă şi maleabilă pe cât o cunoşteam şi eu. Loialitate prin intervenţie chirurgicală, pe cât de brutal sună.

Nu aveam nicio idee dacă mă putea auzi sau nu, însă trebuia să vorbesc.

– Îmi pare rău, Lenka. Îmi pare rău că am gândit lucruri rele despre tine. N-ai avut de ales. Te-a zdrobit.

– Nu-i zdrobită, Nidra, doar afectată. Însă această Lenka a călătorit bine. Încă mai pot afla o mulţime de lucruri de la ea.

Am aşteptat o clipă.

– Eşti puternică?

– Aceasta *este* o întrebare ciudată.

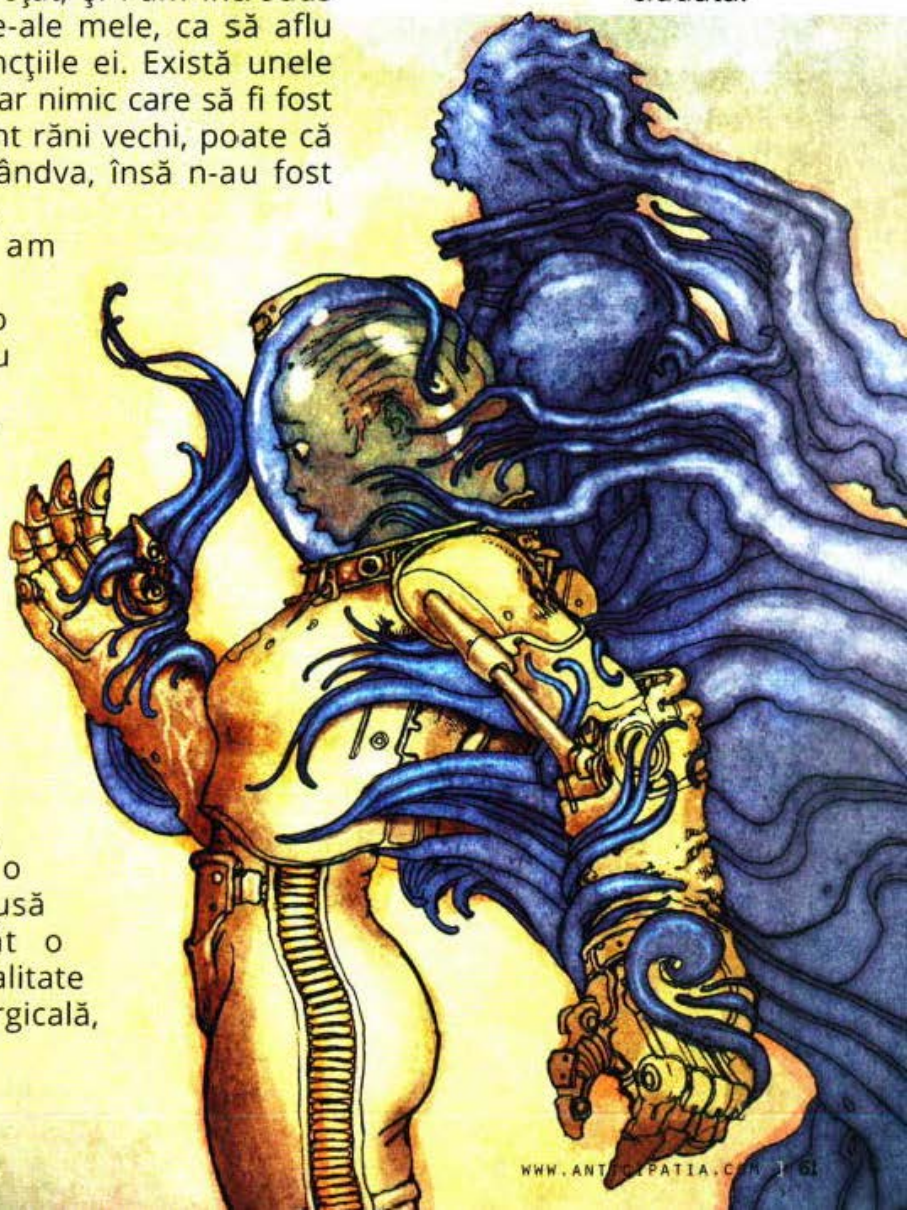

– Nu chiar.

Am căutat pe sub raniţa mea de la piept, bâjbâind pe la centura mea cu echipament până am dat de cutia solidă a unei încărcături explozive. Am detaşat dispozitivul de mărimea unei grenade, întinzând-o înaintea mea, ca pe o ofrandă.

– Praf-fierbinte. Ai săpat destul de adânc în Lenka încât să ştii ce înseamnă asta?

– Nu, dar Teterev ştia.

– Asta-i bine. Şi ce ştia Teterev?

– Că aveţi un dispozitiv materie-antimaterie.

– Aşa-i.

– Şi că efectul ar fi...?

– De vreo două kilotone. Foarte mic, într-adevăr. De-abia suficient cât să desfaci un asteroid în două. Bineînţeles, n-am nicio idee ce pagube ţi-ar provoca ţie.

Am folosit ambele mâini ca să deschid încărcătura, de-a lungul mijlocului, expunând sistemul său de declanşare. Acesta era un disc roşu, luminat. Mi-am pus degetul mare pe disc, gândindu-mă la micuţul grăunte ca de polen, din antimaterie, menţinut într-o cameră perfect vidată din inima încărcăturii explozive.

– Sinucidere, Nidra? Trebuie să existe şi o opţiune de temporizare.

– Există, însă nu sunt sigură că aş putea ajunge la timp la nava mea. Dacă ai putut paraliza costumul lui Lenka, probabil poţi pătrunde şi în încărcătură pentru a o dezamorsa.

– Ai ucide-o pe Lenka în acelaşi timp.

– Nu şi dacă îi dai drumul. Iar dacă n-o laşi să plece, aceasta-i un mod mult mai milos de rezolvare decât să fiu absorbită de tine.

Mi-am lăsat degetul mare să mângâie declanşatorul. Apăruse şi o tentaţie tulburătoare de a o face *oricum*. Lumina ar izbucni repede şi fără dureri, negând trecutul şi viitorul cu o singură străfulgerare izbăvitoare.

În acel moment, voiam asta.

■

Tu ce-ai fi făcut, Căpitane?

Greşeala ei?

Asta-i uşor. Lucrul găsit de ea, în epava unei alte nave, părea mort pentru ea. Mort şi consumat. Doar un grup de cuburi negre, înfipte în structura navei ca rămăşiţele unei infecţii. Însă aceasta nu s-a răspândit; n-a distrus epava şi nici n-a atins transformarea totală într-o masă mai mare. Credea că-i moartă. N-avea niciun motiv să se gândească la altceva.

O putem învinovăţi pentru asta?

Nu şi eu.

Nu şi tu.

Însă maşinăria era doar inactivă. Când nava ei era pe drum, pe când dormea, cuburile negre au început să dea semne de viaţă. Au crescut, testând limitele măsurilor de contracarare. Nava a trezit-o, întrebând ce să facă. Nava ei era aproape ca o fiinţă vie în sensul propriu. Se îngrijorase pentru ea, pentru sine.

Ea nu avea niciun răspuns.

A încercat să restrângă mai mult câmpurile şi straturile maşinăriei extraterestre din blindaj. Nimic nu a funcţionat. Formele au străpuns carena, au început să mănânce nava... făcând şi mai multe cuburi. Atunci a folosit şi mai multă energie în măsurile ei de restrângere. Ce altceva să fi făcut?

Să le arunce peste bord, nu te gândeşti?

Păi, da. S-a gândit ea şi la aşa ceva. Însă asta n-ar fi făcut decât să transmită problema vreunui alt călător. Responsabilitatea-i rămânea numai

ei. Se simţea destul de puternică în privinţa asta. Totuşi, maşinăria era în mod clar deteriorată. Era sigură de asta. Altfel, transformarea ar fi fost rapidă şi de neoprit. În loc de aşa ceva, obţinuse un soi de remiză.

Ce urmează?

Sinuciderea, poate... înfigerea într-o stea. Însă datele nu oferă niciun fel de garanţie că asta va fi suficient pentru distrugerea maşinăriei. S-ar putea s-o facă şi mai puternică!

Nu era un risc pe care să şi-l poată asuma.

Aşa că în loc de asta, a găsit această lume. O navă în spaţiu este uşor de văzut, chiar şi dincolo de câţiva ani-lumină. O lume oferă un camuflaj mai bun, dispune de masă şi căldură. Credea că s-ar putea ascunde, fără a atrage atenţia celor aflaţi în trecere.

Greşea.

Cuburile erau rezistente, pline de resurse. Îi testau constant capacităţile. Cereau şi mai multă energie, mai multă masă. Ea convertea tot mai mult din nava sa într-o arhitectură a propriei lor închisori. A murit! Însă până atunci, nava vie ajunsese s-o cunoască atât de bine, încât personalitatea ei continua să trăiască în interior, bântuind-o ca un fel de fantomă.

Au trecut în fugă câteva secole.

Nava ei o proteja şi se mărise. Se alimenta cu elementele geologice din jur, susţinând restricţionările şi consolidându-şi măsurile de apărare. În cea mai mare parte, nu mai avea nevoie de ea, de acest reziduu a ceea ce fusese. Din când în când, o scotea la lumină, atunci când era nevoie de conştiinţa ei. Nu era niciodată singură. Îşi distrusese capacitatea de a simţi singurătatea, înlăturând-o ca pe un stadiu evolutiv depăşit.

Dar, în acelaşi timp, avea vizitatori.

Ca şi noi?

Nu, nu chiar ca voi. Nu cu aşa ceva a început. La început, erau exact ca ea.

■

– Au venit, spuse vocea. Senzorii mei i-au urmărit cu mare atenţie şi dibăcie. I-am privit, îngrijorată de intenţiile lor. Am riscat micşorând câmpurile de restricţionare, până când au ieşit din raza lor de acţiune. Nu voiam să fiu găsită. Nu voiam ca greşeala mea să devină şi a lor. Întotdeauna a fost un moment prost.

Se opri.

– Însă nu-mi era dor de compania lor. Nu erau ca mine. Limbajele lor şi obiceiurile lor îmi deveniseră nefamiliare. Nu mi-a părut niciodată rău când s-au întors în spaţiu şi m-au lăsat în pace.

– Nu te cred.

– N-ai decât să crezi ce-ţi place. Oricum, aproape că nici nu contează. Au încetat să mai vină. S-a lăsat o tăcere, care-a durat. Era întreruptă doar de ticăitul pulsarilor şi pocnetele şi fluierăturile quasarilor, aflaţi la jumătate de distanţă de marginea universului. Nu mai erau cei ca mine. Nu aveam nicio informaţie despre ce-au devenit.

– Dar ai putea ghici.

– N-am vrut să spun că aş putea renunţa şi să permit să scape ceea ce găsisem. Aşa că am dormit – sau am încetat să mai fiu, până când nava mea a avut din nou nevoie de mine –, iar stelele s-au grăbit să formeze noi constelaţii. Douăzeci de milioane de orbite în lumea mea cea veche, două sute de mii de vieţi. Şi apoi, a apărut un nou vizitator, dintr-o rasă nouă.

Bănuiam că noi eram încă prin trecutul îndepărtat.

– Cunoşteai această rasă?

– N-aveam niciun fel de informaţii despre ceva. Cinstit vorbind, mă tulbura. Avea prea multe membre, un fel ciudat de a se deplasa, şi mă întrebam cum trebuia să arate fără armură. Voiam să plece. M-am liniştit, mi-am atenuat nivelul energetic. Dar tot se apropia. M-am scufundat în mine, căutând o explicaţie pentru ceea ce recepţionaseră senzorii mei. M-am gândit, pur şi simplu, să-l ucid... căci venise singur. Însă mai exista o posibilitate accesibilă mie. Îl puteam înşfăca şi să-i deschid mintea, să aflu ceva din mintea lui. Să-i pliez amintirile şi personalitatea într-a mea. Să-i folosesc cunoştinţele pentru a mă proteja mai bine data viitoare.

În glas, îşi făcu loc un fel de jenă sau de regret.

– Aşa că asta am făcut. L-am capturat pe extraterestru, m-am asigurat că nu mai putea să scape, şi-am inserat senzori prin învelişul costumului şi în sistemul său nervos. Anatomia lui îmi era profund nefamiliară. Dar la un capăt al structurii sale exoscheletice era ceva care semăna cu un cap şi în interiorul cuştii sale fragile era o reţea densă de celule conectate care aveau ceva din complexitatea topologică a ceea ce-a fost, cândva, creierul meu. Era stratificată pe un sistem multi nivel, cu o specializare modulară clară pentru procesare senzorială, control locomotor, gândire abstractă şi management de memorie. De asemenea, încerca din greu să comunice cu semenii săi – indiferent unde se *aflau* –, iar asta mi-a uşurat mult urmărirea circuitelor şi căilor de expresie. Nu după mult timp, eram capabilă să mă adresez lui prin manipularea directă a stărilor sale mentale. Şi am explicat ce se va întâmpla cu el. Împreună vom fi mai puternici, mai bine echipaţi să tratăm cu ceea ce se afla în miezul meu, şi, de asemenea, ne-am fi putut ascunde mult mai eficient. Mi-a părut rău de ceea ce trebuia făcut, dar l-am făcut să înţeleagă că nu avea nicio posibilitate de a alege.

– Şi cum a primit asta?

– Tu cum *crezi*, Nidra? Însă foarte curând, problema nu ne mai interesa pe niciunul. Devenise eu, iar eu devenisem el. Amintirile noastre erau un ghemotoc încâlcit. Îmi înţelegea îngrijorările. Înţelesese că a existat o singură cale. Ştia că nu aveam de ales cu privire la ceea ce devenisem.

– Iertare?

– Acceptare.

– Dar nu s-a terminat, nu? Au mai venit. Întotdeauna vin. Alte specii... zeci, sute. Până când am venit noi!

– Nu sunteţi cu nimic diferiţi.

– Poate că nu suntem. Dar ce am în mână schimbă lucrurile, nu?

Încă mai aveam degetul pe declanşator, gata să eliberez o explozie materie-antimaterie.

– Crezi că n-am să fac asta? Mi-ai spus ce eşti. Înţeleg că ai acţionat... că *acţionai*... pentru ceea ce crezi tu că ar fi un bine comun. Poate că ai dreptate şi tu. Însă ce-i prea destul e prea destul. O ai pe Teterev. Pentru ea-i prea târziu... prea târziu pentru tine, dacă încă mai ajung la o parte din ea. Însă totul se opreşte cu Lenka. Ea este a mea. Vine cu mine înapoi.

– Am nevoie de ea. Îmi trebuie să adaug clasorul ei de temeri la ale mele. Trebuie să devin mai puternică.

– Nu va funcţiona. N-a funcţionat *niciodată*. Eşti prinsă într-o spirală... un fel de buclă de feedback distructiv. Cu cât încerci mai mult

să te faci mai inexpugnabilă, cu atât mai *evidentă* devii pentru lumea exterioară. Aşa că trebuie să te faci şi mai inexpugnabilă... să-ţi măreşti biblioteca de temeri. Însă nu poate continua.

– Trebuie. Am încercat să mă opresc. Însă vin mereu. Noi călători, noi specii. Nimic din ceea ce-am făcut nu a reuşit să mă facă invizibilă pentru ei. Nu puteam *negocia,* nu puteam *convinge,* pentru că asta ar fi fost echivalent cu a-mi declara existenţa. Aşa că am făcut ceea ce-am făcut întotdeauna. M-am ascuns. Am tăcut şi-am făcut pe cât de multă linişte permiteau legile fizicii, şi i-am motivat pe toţi să plece. Am explorat psihologia noastră comună, am traversat oceanul terorilor noastre, iar din acea mare de spaime am modelat fantasme despre care speram că vor sluji ca mijloace de descurajare, convingându-i pe nou-veniţi să nu se apropie mai mult. Însă nu era niciodată destul. Unii erau mereu prea curajoşi, ori prea curioşi şi, prin forţa voinţei, ajungeau în miezul meu. Şi întotdeauna n-am avut altceva de ales decât să-i *iau,* să-i *incorporez,* să-i adaptez cauzei mele. Să mă hrănească cu spaimele lor, astfel ca eu să-mi pot îmbunătăţi apărarea. De ce crezi c-a trebuit s-o iau pe Teterev? Era prima din specia voastră... o nouă bijuterie, pe care o includeam în colecţia mea. A fost foarte folositoare, Teterev. Suntem cu toţii foarte mulţumiţi de ea. Spaimele ei sunt ca o nouă culoare, un miros nou. Nu ne-am putut imagina niciodată astfel de lucruri!

– Bine. Îmi pare cu adevărat rău pentru Teterev. Iar Lenka nu-ţi este necesară. Dă-i înapoi controlul asupra costumului şi te lăsăm singură.

– Tu ai putea să-mi promiţi asta. Dar n-ai venit aici singură.

– Căpitanul... o să avem noi grijă de el.

■

Vezi? Mă gândeam la tine chiar şi atunci.
Mereu în inima şi mintea noastră.

■

– Ţi-am ascultat bolboroselile. Teoriile Căpitanului vostru. E lacom de avere. Îşi va închipui că ar putea transforma *existenţa* mea în profit. Va încerca să vândă informaţia despre localizarea mea.

– Nu ştie nici măcar ce eşti!

– Însă va afla. Va întreba ce s-a întâmplat cu tine, cu Lenka. Tăcerea ta nu va conta deloc. Se *va* întoarce. Va trimite maşinării în mine. Şi, curând, vor veni şi mai mulţi, în alte nave, iar eu voi eşua. Când maşinăriile vor atinge civilizaţia voastră, vă vor elimina din istorie. Au mai făcut-o de mii de ori, cu mii de civilizaţii. Vor lăsa în urmă-le doar praf şi ruine şi linişte, iar voi *nu* veţi fi ultimii.

– Lev, am zis încet.

Se lăsă tăcerea. Mă întrebam dacă lucrul acela dinaintea mea va mai vorbi din nou. Poate că închisesem uşa comunicării dintre ei şi noi cu acea invocaţie.

Însă vocea întrebă:

– Ce ştii tu despre Lev?

– Fiul tău, am răspuns. Fiul, parte din tine, fiul lui Teterev. A trebuit să-l laşi pe nava de pe orbită. N-ai vrut asta, însă a fost singura cale. L-ai iubit. Voiai foarte mult să-i transmiţi un mesaj, să-l pui să te ajute. De-asta ai ajuns unde ai ajuns. Însă ai eşuat.

– Iar Lev s-a dus.

Am dat din cap.

– Însă nu aşa cum crezi tu. Cineva a ajuns la navă înaintea noastră... a curăţat-o de tot. I-au luat motoarele, armele, echipajul. Pe cei îngheţaţi. Probabil, au fost valoroşi pentru cineva. Dacă Lev a fost pe nava aceea, a ajuns deja pe vreuna dintre lumile colonizate. Şi-l putem găsi. Mendicanţii se ocupă de cei criogenizaţi, iar noi am făcut afaceri cu Mendicanţii, în multe sisteme. Există anumite canale, căi de cercetare. Numele navei tale...

– Ce-ar însemna pentru tine?

– Dă-ne numele navei. Lasă-ne să-l găsim pe Lev. Mă întorc. Îţi pot promite asta.

– Nimeni nu promite vreodată că se *întoarce*, Nidra. Promit toţi că se vor ţine departe.

– Numele navei, am repetat.

Mi l-a spus.

■

Atât de multe nume, atât de multe nave. Nenumărate. Nume mult prea ciudate pentru a puteam fi folosite în limbaj, cel puţin nu într-o limbă care să se potrivească în mintea noastră. Nume ca nişte nori. Nume ca nişte păduri. Nume precum structuri matematice în desfăşurare, nume care se procreau pe sine, în vise despre recurenţă. Nume capabile să împartă lumea în două. Nume care ţi-ar priponi sănătatea mintală.

Însă mi le-a spus pe unele dintre ele, pe cât s-a priceput ea de bine.

Nume drăguţe. Nume de o asemenea frumuseţe şi teroare, încât m-au făcut să plâng. Speranţele şi temerile celor curajoşi şi pierduţi. Cei mai buni şi cei mai răi dintre noi toţi. Toţi drumeţii, călătorii.

I-am cerut să încerce să-şi amintească ultimele dintre ele.

A făcut-o.

Să-ţi spun?

Nicio şansă, Căpitane. Nu trebuie să afli totul.

■

M-am dat înapoi din faţa formei lui îmbrăcate în costum şi imobilă, admirându-mi lucrarea. Chiar arăta sculptural, îngheţat în aceea postură surprinzător de demnă, cu braţele împreunate, încrucişate pe piept, una din mâini atingând manşeta celeilalte.

– Bănuiesc că ai putea spune că am ajuns la o înţelegere, Teterev şi cu mine, am spus. Sau mai bine zis, ce-a devenit Teterev. Parţial, cred că a fost teama că aş fi putut folosi praful-fierbinte. M-am apropiat? Da, cu siguranţă. Nu prea aveam de pierdut în acel moment. S-ar putea să fi reuşit să operez nava şi fără tine, dar cu siguranţă nu fără Lenka. Dacă n-ar fi supravieţuit, n-ar fi avut prea mult rost să o fac nici eu. Însă lui Lenka i s-a permis să plece, la fel şi mie. A fost ceva foarte dificil, aducerea Lenkăi aici. Însă a început deja să-şi recupereze funcţionalităţile costumului şi nu cred că vreuna dintre noi va avea vreo problemă să ajungă până la lander.

Căpitanul încercă să spună ceva. Era cam greu, cu laţul strâns în jurul gâtului. Putea respira, însă orice altceva însemna efort.

Hârâi nişte cuvinte care ar fi putut însemna „du-te-n mă-ta, Nidra". Însă nu puteam fi sigură.

– I-am făcut o promisiune Teterevei, am continuat. În primul rând, că ne vom asigura că nu eşti o problemă. În al doilea rând, că voi face tot ce pot ca să-l găsesc pe Lev. Dacă asta înseamnă decenii, sau mai mult, aşa să fie.

Oricum, e ceva pentru care merită să trăieşti. Un scop. Cu toţii avem nevoie de un scop, nu-i aşa?

Căpitanul încercă să scoată alte silabe.

– Iată-l pe al tău, am zis. Scopul tău este să mori aici. Asta *se va* întâmpla. Cât de repede însă, depinde de tine. Literalmente. Aceste resturi pe care le-am aşezat în jurul tău sunt nişte oglinzi curbate. Asta nu-i o ştiinţă exactă, dar când urcă soarele pe cer, unele dintre ele vor concentra lumina solară pe zăpada şi gheaţa pe care stai. Va începe să se topească. Laţul tău se va strânge şi mai mult.

M-am oprit, pentru a-i permite să digere această parte, dacă nu cumva dedusese şi singur cum stau lucrurile.

– În orice caz, gheaţa se va topi în cele din urmă, pe măsură ce trec zilele. Permafrostul este mai adânc la gura peşterii, şi ne apropiem de lunile mai calde. Însă tu vei fi mort până atunci. Totuşi, va fi o moarte nasoală, lentă. Hipotermie, degerături, sufocare lentă, tu alegi. Dar poţi s-o accelerezi, dacă vrei. Măreşte căldura din costum şi poţi să ai câtă încălzire vrei. Dezavantajul este că aceasta se va împrăştia din costumul tău şi va topi gheaţa chiar şi mai repede. Vei atârna de streang în câteva ore, iar întreaga greutate a costumului tău va încerca să-ţi smulgă capul de pe şira spinării. În acel moment, copleşit de teroare şi de durere, s-ar putea să încerci să reduci din nou căldura. Însă cam pe-atunci nu vei mai putea să-ţi mişti degetele. În cele din urmă, nu mai contează. Există multe căi spre acest scop unic. Toate scenariile se încheie cu hoitul tău atârnând de intrarea în peşteră. Legănându-se acolo până la revenirea gheţii. Ai fi un avertisment puternic, nu? O invitaţie înţeleaptă de a sta departe, nu?

Rasht încercă să spună ceva. Însă Lenka, apropiindu-se şchiopătând, îi puse un deget pe buze. Ceva se schimbase în Lenka, de la revenirea ei din peşteră. Dacă lucrul acela din cavernă avea posibilitatea să simtă afecţiunile din capul său, mă întrebam dacă putea face şi unele tămăduiri? Nimic important, doar atât că să-i suspende supuşenia, s-o desprindă de Rasht?

– Destul, şopti ea. Nu te mai obosi.

– Unde-i maimuţa? am întrebat.

– Legată acolo unde-am lăsat-o, lângă epavă. S-o lăsăm aici?

– Nu. O luăm cu noi, şi vom avea mare grijă de ea. I-am promis asta.

– Nu merită aşa ceva.

– Aşa-i, însă încerc să nu-mi încalc promisiunile. Oricare ar fi ele.

– Atunci am terminat aici, spuse Lenka.

– Cred că da.

Ne-am răsucit cu spatele spre fostul nostru Căpitan şi-am început încet să mergem spre lander. Pe drum, ne vom opri lângă epavă, să luăm maimuţa şi ceea ce mai puteam lua dintre lucrurile lui Teterev, mai ales jurnalul ei, pe care le vom duce cu noi. Şi-apoi plecăm de pe Holda, ieşim din sistem, iar acesta era un gând îmbucurător.

Chiar dacă ştiam că va trebui să mă întorc.

– Când ajungem înapoi la navă, aş vrea să-i dau un nume nou. *Lachrimosa* a fost nava lui, nu a noastră.

M-am gândit o clipă la asta.

– E o idee bună. O ruptură clară. Am şi eu unele sugestii, dacă ai vrea să le auzi. ■

The Last Log of the Lachrimosa –
Alastair Reynolds
2014, Subterranean Press Magazine
Traducere de Silviu Genescu

TELEFONIA

O poveste din cartea cu scoarţe de argint, ferecate

Florin Pîtea

1.

În miez de iarnă, într-o dimineaţă geroasă de vordi, doctorul Victor Rammstein se afla în laboratorul său din Strada Chihlimbarului. Împreună cu Pălărierul Sănătos, lucra la un nou dispozitiv pentru stocarea informaţiilor, destinat Fecioarei de Fier Forjat, când în încăperea alăturată sună telefonul[1]. Destul de iritat de sunetul ascuţit al soneriei electrice, inventatorul întrerupse lucrul şi se grăbi să răspundă la telefon.

După câteva momente, se întoarse în laborator, mai cenuşiu la faţă decât Pălărierul.

– S-a întâmplat ceva? se interesă acesta din urmă.

Rammstein încuviinţă din cap, cu un aer preocupat. În pofida temperaturii destul de scăzute din laborator, pe frunte începuseră să îi apară broboane de sudoare.

– O să vină în vizită cât de curând Fitzroy.

– Excelenţa Sa Fitzroy, membru al Camerei Lorzilor? întrebă Pălărierul.

– Chiar el.

– Credeam că zilele astea este ocupat să-şi administreze moşia cu o mână de fier, remarcă Fecioara.

Doctorul făcu o grimasă.

– De data asta te rog să nu-i mai retezi nimic, îi spuse mecanoidei. Încă mai primesc citaţii la tribunal pentru incidentul acela...

– Câtă vreme nu va trage sabia din teacă...

– Nebun ar fi să încerce aşa ceva, observă Pălărierul Sănătos.

[1] O creaţie de dată recentă a inventatorului harmonican Alexander Graham „Taco" Bell.

Pe buzele lui Rammstein flutură un zâmbet fugar.

– Sper să-şi fi învăţat lecţia de prima dată. Cert e însă că, vrem, nu vrem, iar o să ne treacă pragul.

– N-am putea să ţinem uşa închisă şi să pretindem că nu suntem acasă? întrebă mecanoida.

– Nu după ce am discutat cu el la telefon, replică inventatorul.

– Mai bine n-ai fi răspuns când a sunat, zise Pălărierul.

– Nu avea cum să ştie că îl sună Fitzroy, explică Fecioara de Fier Forjat.

Rammstein tresări şi îi aruncă o privire mecanoidei.

– Am o idee...

2.

O jumătate de oră mai târziu, când la uşa laboratorului răsunară bătăi puternice, Victor Rammstein era ocupat până peste cap cu nişte schiţe pentru un proiect nou-nouţ. Mecanoida merse şi deschise uşa în locul lui.

În prag se afla Lord Fitzroy, rumen la faţă din cauza gerului şi cu favoriţii pieptănaţi îngrijit şi parfumaţi discret. Când dădu cu ochii de Fecioara de Fier Forjat, avu un uşor recul, după care îşi cumpuse o figură dispreţuitoare, pufni pe nări şi intră în laborator cu paşi hotărâţi.

– Tot nu ţi-ai angajat un majordom cât de cât onorabil ca să fii în rând cu lumea bună, Rammstein? întrebă el, privind de sus.

Inventatorul ridică nasul din hârtii.

– Bună dimineaţa şi dumitale, Lord Fitzroy! O ceaşcă de ceai?

Vizitatorul ridică uşor o sprânceană.

– Aş prefera să mestec sticlă pisată decât să stau la ceai cu dumneata, Rammstein!

– Să sfărâm un pahar Berzelius? se oferi mecanoida, îndatoritoare.

– Nu te deranja! zise doctorul. Cu ce te putem ajuta, Excelenţă?

– Cu plata datoriilor. Pe scurt.

Inventatorul încuviinţă din cap.

– Desigur. Lord Fitzroy, am convingerea că, în privinţa asta, mergem în direcţia cea bună! Tocmai dezvoltam un proiect foarte lucrativ, care îmi va permite, odată ce-l voi comercializa, să achit integral datoriile faţă de dumneata.

– Şi dobânzile cumulate.

– Şi dobânzile cumulate, întări Rammstein. Categoric!

– Cam pe când estimezi că vei comercializa invenţia asta a dumitale?

Inventatorul privi nehotărât încoace şi încolo.

– Păi, zise el pe un ton spăşit, aici mi-ai putea fi de ajutor. Pentru a grăbi procesul de proiectare, fabricare şi comercializare, ar fi nevoie de o investiţie, iar o infuzie de capital ar fi bine venită...

Cu proteza metalică strânsă pumn, vizitatorul izbi în masă. Toate lucrurile de pe tăblia mesei săriră de o palmă în sus, iar cerneala din călimară împroşcă împrejur. Rammstein tresări.

– Asta este culmea tupeului, potlogarule! strigă Lord Fitzroy. După ce că-mi eşti dator vândut, îndrăzneşti să mai ceri?

Tirada furioasă îi fu retezată când Fecioara de Fier Forjat îl ridică de guler, îl scoase pe uşa laboratorului, îl azvârli afară, într-un troian, şi trânti uşa în urma lui cu un „Mulţumim

pentru vizită. Mai poftiţi pe la noi!" care suna oricum, numai sincer nu.

– Ţi-am zis să nu te bagi de data asta, remarcă inventatorul.

– Nu i-am retezat nimic, preciză mecanoida.

Doctorul se uită lung la schiţele împroşcate cu cerneală.

– Acum de unde-o să procurăm capital ca să terminăm proiectarea şi să construim prototipul? întrebă Pălărierul Sănătos.

– Probabil va trebui să fac nişte apeluri telefonice, răspunse Victor Rammstein.

– Şi dacă potenţialii investitori nu o să răspundă? se interesă Fecioara.

– Nu au cum să nu răspundă, ripostă doctorul.

Făcu semn către schiţele împrăştiate pe masă, dinaintea lui.

– Deocamdată, dispozitivul care să le permită abonaţilor telefonici să vadă de la ce număr sunt sunaţi e încă-n stadiul de proiect.

3.

Din fericire, dispozitivul nu rămase multă vreme aşa. A doua zi în zori, după o noapte nedormită şi mai multe încercări eşuate, un tambur cu discuri rotative din alamă, gravate cu cifre, fusese încastrat în carcasa aparatului telefonic. Doctorul Victor Rammstein strânse bine ultimul şurub, după care instală telefonul la locul lui, pe perete, şi se aşeză pe un scaun.

– Acum ce facem? se interesă Fecioara de Fier Forjat.

– Aşteptăm să sune cineva, explică inventatorul.

Pălărierul Sănătos îşi consultă ceasul de buzunar. Se încruntă uşor, îl duse la ureche ca să verifice dacă mai ticăia, apoi îl privi iar.

– La ora asta, nebuni am fi să aşteptăm un apel, remarcă el. Nici servitorimea nu se trezeşte aşa devreme, cu atât mai puţin lumea bună.

Rammstein îi aruncă o privire obosită.

– Presupun că ai dreptate. Am putea la fel de bine să mergem şi să...

Telefonul începu să sune. Discurile de alamă din tambur se rotiră unul câte unul, iar în câteva clipe numărul telefonic de la care sosea apelul se văzu clar, cu toate cele trei cifre aliniate riguros.

– Cine ne sună la ora asta? întrebă Pălărierul.

Doctorul ridică din umeri, apoi se ridică, se apropie de telefon şi duse receptorul la ureche. Un bâzâit furios, ca de bondar, răsună din receptor.

– La telefon.

Bâzâitul se repetă.

– N-aş zice că...

Bâzâitul se reluă, ceva mai tare.

– Totuşi, privind obiectiv...

Bâzâitul îl întrerupse. Rammstein luă receptorul de la ureche şi îi aruncă o privire contrariată, după care reluă ascultarea.

– Cred că pentru mine e ori prea târziu, ori prea devreme pentru genul ăsta de discuţie.

Bâzâitul deveni aproape isteric.

– Nu, dumneata să mă asculţi, spuse doctorul pe un ton glacial. Oaspetele este întâmpinat după cum e îmbrăcat şi e condus după cum a vorbit.

Bâzâitul căpătă un ritm sacadat şi sec.

– Deja ne vedem la tribunal, observă Rammstein.

Suspendă receptorul în furcă şi se uită lung la telefon, după care ridică încet din umeri.

– Unele ameninţări nu mai au acelaşi efect dacă au fost repetate prea des, remarcă el ca pentru sine. Sau puse-n practică...

– Tot Excelenţa Sa, Lord Fitzroy? întrebă Pălărierul.

– Tot el, admise inventatorul. Şi dumnealui era cu nervii pe moaţe după o noapte nedormită, ca şi noi. Doar că nu de la construit prototipuri – de la un cazino.

Fecioara de Fier Forjat schimbă o privire cu Pălărierul Sănătos. Rammstein îşi înăbuşi un căscat.

– Cred că pe undeva am abordat lucrurile greşit. Dacă telefonul afişează numărul de la care se face apelul, nu mă ajută prea mult, mai ales dacă nu am memorat numărul.

– Şi cine ar putea memora atâtea numere? se miră Pălărierul.

– Eu aş fi în stare, remarcă Fecioara de Fier Forjat.

Doctorul se frecă la ochi cu dosul mâinii.

– Se poate, dar nu toată lumea are memoria ta. Şi nu cred că ar vrea cineva să înveţe pe de rost numere de telefon.

Schiţă un zâmbet obosit.

– Nici măcar pe ale creditorilor insistenţi, adăugă el într-un târziu. Dar poate o exista o soluţie şi pentru asta.

4.

Denerdi după-amiază, după câteva ceasuri de somn şi o masă frugală, inventatorii se reîntâlniră în laboratorul doctorului Rammstein şi meşteriră ore în şir la un dispozitiv auxiliar. Pe la ora trei, telefonul sună din nou, lung şi insistent. Cu o urmă de regret, Rammstein se ridică de la masa de lucru şi merse în camera de alături ca să răspundă.

După doar câteva momente, reveni în laborator.

– Era Jeanne d'Arc Électrique, anunţă el. O să treacă pe-aici ca să luăm ceaiul.

Fecioara de Fier Forjat se ridică de unde şedea, luă un ceainic nichelat şi îl umplu cu apă, după care îi puse capacul şi-l aşeză pe un trepied metalic, deasupra unui arzător de gaz.

Pisica tărcată a doctorului o urmă prin cameră, mieunând încet. Cu delicateţe, mecanoida se aplecă şi o mângâie după urechi.

– Avem timp să terminăm prototipul ca să-i facem o demonstraţie? se interesă Pălărierul Sănătos.

– La cât de încet se circulă prin Ytrik după ninsorile din ultima vreme, zise doctorul, mai mult ca sigur.

Îşi văzură de lucru, ajustând cu foarfeca dreptunghiuri de carton, găurindu-le ici şi colo cu un perforator cu pârghie, inserându-le în rame subţiri, de metal, şi asamblându-le într-un mecanism ce părea să fie rezultatul încrucişării unui sertar cu fişe dintr-o bibliotecă publică cu o roată pentru alergare din cuşca unui hamster.

La un moment dat, ceainicul porni să şuiere uşurel, iar Fecioara de Fier Forjat se grăbi să închidă flacăra arzătorului de gaz,

după care, cu un cleşte-sită, culese frunzuliţe de ceai dintr-o cutie de tablă emailată, le puse într-un samovar şi turnă apa clocotită deasupra.

Se ridicară cu toţii şi, o vreme, căutară nişte ceşti curate[2], apoi încercară să găsească loc pentru ele printre planurile, schiţele, uneltele şi materialele care păreau să acopere fiecare suprafaţă orizontală existentă în laborator. Doctorul încă mai discuta cu Pălărierul ce s-ar fi putut muta şi unde ca să facă loc pentru ceşti când la uşă se auzi un ciocănit ferm.

Fecioara de Fier Forjat deschise uşa. De lângă gamba ei, pisica aruncă o privire suspicioasă dincolo de prag, mirosi puţin aerul rece, după care se întoarse în laborator.

– Bine v-am găsit, spuse Jeanne d'Arc Électrique. Ce faceţi?

– N-avem loc, zise Pălărierul.

– Pentru ceşti, preciză Rammstein.

– E loc berechet, replică inventatoarea.

Luă schiţele de pe masă, le strânse vraf dintr-o singură mişcare şi le puse de-a valma peste nişte sticlărie de laborator de pe un stativ.

Un rest de substanţă chimică de pe gura unui balon de sticlă sfârâi la contactul cu hârtia şi lăsă o gaură brună, perfect rotundă, în foaia care îl atinsese. Doctorul se uită lung, dar nu comentă.

Fecioara de Fier Forjat turnă ceai în ceşti, după care se aşeză pe un trepied de oţel, lângă perete.

Câteva momente, îşi făcură de lucru cu zaharniţe, linguriţe şi farfurioare cu biscuiţi. Jeanne d'Arc Électrique termină prima ceaşcă de ceai destul de repede, apoi, sub scuza că venise prin ger şi aproape îngheţase în cabrioletă, îşi turnă o a doua ceaşcă.

– Şi, cum merge cercetarea? se interesă ea.

Rammstein schimbă o privire cu Pălărierul Sănătos.

– Bine, zise el fără prea mare convingere. Cercetarea merge bine, mulţumesc.

– Cam pe când îi putem raporta generalului Motors noi rezultate? insistă savanta.

Doctorul îşi drese vocea.

– Deocamdată...

Se aşternu tăcerea. Vizitatoarea îl privi lung şi insistent, iar Rammstein se simţi din ce în ce mai stânjenit.

– Deocamdată am înregistrat mari progrese, însă cu un alt proiect, spuse el într-un târziu, cu voce scăzută.

– Stimate coleg, cam de câte luni înregistrezi progrese la orice alt proiect, numai la al nostru nu? întrebă Jeanne d'Arc Électrique pe un ton ceva mai tăios decât intenţionase.

Doctorul făcu o grimasă.

– A fost şi povestea aceea cu răpirea... cu amputarea... cu convalescenţa...

Vizitatoarea încuviinţă din cap.

– Ştiu, Victor, şi îmi pare rău că ai trecut prin aşa ceva! Dar, omeneşte vorbind, dacă ţi-ai revenit suficient ca să lucrezi la alte proiecte, însemnă că poţi lucra şi la metoda resuscitării celor proaspăt decedaţi.

Aruncă o privire către Pălărier, iar acesta îi răspunse cu un surâs sfios.

– Cunoşti situaţia, insistă ea. Dacă am semnat contractul şi am luat banii,

[2] Sau măcar unele care, la o privire nu foarte atentă, ar fi putut trece drept curate.

generalul Motors aşteaptă rezultate, nu scuze.

– Da, ştiu, zise doctorul pe un ton resemnat. Vrei să vezi la ce lucram?

Jeanne d'Arc Électrique zâmbi.

– Normal că vreau!

Rammstein lăsă deoparte ceaşca de ceai şi ridică de pe masă dispozitivul cu fişe de carton.

– Să presupunem că sună cineva la telefon.

Vizitatoarea încuviinţă din cap.

– De asemenea, să presupunem că ai vrea să ştii cine sună înainte să răspunzi, pentru că altfel... ar putea fi tardiv şi neplăcut.

– Depinde de la caz la caz, bănuiesc, remarcă inventatoarea.

Doctorul îi aruncă o privire vinovată.

– Ai putea vedea numărul de la care eşti apelată...

– Sunt convinsă că nu.

– Ieri am construit un prototip care face asta.

– Atunci, da.

– ...Însă ar fi de preferat să ştii numele abonatului care sună, nu doar numărul său de telefon.

– Victor, abia sunt câteva sute de persoane în Ytrik care au adoptat telefonia. Dintre acestea, poate o duzină sau două se numără printre cunoştinţele tale sau ale mele. Cu siguranţă că am putea memora câteva numere de telefon...

– Ar fi o soluţie temporară, admise Rammstein, însă mă gândesc în perspectivă. Câteva sute de persoane au adoptat telefonia în oraşul nostru numai în ultimele câteva luni. Mă aştept ca moda să devină din ce în ce

mai populară, iar la anul pe vremea asta să existe – ştiu şi eu? – câteva *mii* de abonaţi. Ca urmare, numerele de telefon vor avea nu trei, ci patru cifre, şi vor fi cu atât mai greu de memorat.

– Bine, Victor! De dragul discuţiei, să presupunem că aşa va fi. Ce legătură are asta cu dispozitivul de pe masă?

– Numărul afişat de celălalt prototip este procesat de un motor analitic miniatural, iar un dispozitiv optic îl regăseşte marcat pe o cartelă perforată din acest set rotativ. Dumneata sau eu citim numele înscris pe cartelă, apoi decidem dacă dorim să preluăm apelul telefonic sau nu.

– Cam ca decizia pe care o ia Lady Badminton sau Amélie de Sans-Souci când majordomul îi aduce pe tavă cartea de vizită a cuiva.

– Exact, confirmă doctorul. Doar că fără majordom.

– Iar setul dumitale rotativ poate fi folosit şi ca să cauţi numărul de telefon al cuiva când doreşti să suni acea persoană, remarcă Jeanne d'Arc Électrique.

Victor Rammstein îi aruncă o privire.

– La asta nu mă gândisem.

– E drept că dumneata nici nu prea suni des, stimate coleg! observă cu un zâmbet subţire vizitatoarea. Sau vreodată...

– Agenda rotativă nu s-ar putea folosi şi în alte scopuri? întrebă Pălărierul. Evenimente viitoare la care am dori să participăm, de pildă.

Doctorul încuviinţă din cap.

– Bună idee. Doar că trebuie să ne gândim puţin cum o vom pune în practică.

5.

La câteva ore după plecarea vizitatoarei, când afară se înnoptase de-a binelea, Victor Rammstein şi ajutoarele sale modificaseră agenda rotativă a prototipului pentru a permite marcarea evenimentelor viitoare, cu data şi ora aferente, pe cartele perforate. Un braţ mecanic fusese conectat la aparat şi programat ca să pună un ceas deşteptător să sune cu două ore înaintea fiecărui eveniment din agendă.

Inventatorul examină mulţumit dispozitivele interconectate.

– Presupun că am putea să ne retragem la culcare, zise Pălărierul Sănătos. C-am stat azi-noapte şi-am lucrat, treacă-meargă, dar să pierdem mai multe nopţi la rând ar fi nebunie curată.

Doctorul încuviinţă din cap. Pisica tărcată oricum îşi găsise de mult un colţişor confortabil, se ghemuise acolo şi adormise.

– În fond, problema e rezolvată, zise Rammstein. Dacă sună cineva, îi vedem numărul. Dacă sună unul dintre cunoscuţi, vedem şi numele în agenda rotativă. Dacă e vreun eveniment trecut în agendă, se reglează ceasul deşteptător şi sună, ca să ne putem pregăti din timp pentru plecare...

– Dacă sună cineva ca să ne invite la un eveniment şi nu suntem acasă, ce facem? întrebă Fecioara de Fier Forjat.

Inventatorul îi aruncă o privire plină de interes.

– Bună întrebare! remarcă el. Sunt convins c-am putea găsi un răspuns cât de repede.

Pălărierul Sănătos oftă adânc.

Dimineaţa următoare îi găsi încercând în fel şi chip să poziţioneze un stativ pe care braţul mecanic ataşat telefonului să poată depozita cilindrii de ceară pe care un fonograf urma să înregistreze mesajele vocale ale celor ce aveau să sune la laborator în lipsa inventatorului. Un al doilea fonograf, plasat simetric faţă de primul, se activă când sună telefonul şi redă hârâit anunţul: „Momentan, nu vă pot răspunde. Vă rog să lăsaţi un mesaj după semnalul sonor," apoi clinchetul unui clopoţel.

Din receptor se auzi vocea agentului Bon d'Age:

– Cum adică să las un mesaj? Doctore, nu ţi-e bine?

Rammstein se grăbi să ridice receptorul.

– Alo? Sunt bine, mulţumesc de întrebare.

Îşi înăbuşi un căscat.

– E un dispozitiv experimental...

Încuviinţă din cap.

– Sigur, poţi să treci pe-aici dacă vrei.

Scoase ceasul din buzunarul vestei brodate şi verifică ora.

– Dacă s-ar putea, după-masă, pe la patru, că am lucrat toată noaptea şi până atunci aş vrea să mă odihnesc.

Puse ceasul înapoi în buzunar.

– Sigur, te aşteptăm cu plăcere. Pe curând!

6.

Trodi după-amiază, când ceasurile din turlele templelor băteau ora patru, agentul Bon d'Age ciocăni discret la uşa laboratorului. Lumina se împuţinase vizibil, iar pe străzi fulguia.

Îi deschise chiar doctorul Rammstein.

– Bine-ai venit, Bon! Hai să vezi la ce am lucrat în ultimele câteva zile!

Intrară în laborator, iar agentul secret îşi scoase redingota şi o agăţă în cuier, după care puse deasupra jobenul.

Inventatorul îl conduse pe nou-venit în camera unde telefonul şi accesoriile acestuia se întindeau pe perete, pe măsuţe şi pe stative. Bon d'Age examină cu un ochi critic ansamblul de dispozitive.

– Ce-i asta, dacă nu sunt indiscret?

– Un telefon, replică Rammstein.

– Am mai văzut telefoane – şi nu arătau aşa.

Doctorul ridică din umeri.

– Poate nici nu făceau tot ceea ce face ăsta.

Începu să explice în detaliu funcţia fiecărui dispozitiv, metoda de utilizare şi avantajele aduse. Agentul ascultă cu atenţie, fără să întrerupă. Când doctorul luă o pauză ca să îşi trage răsuflarea, Bon d'Age întrebă:

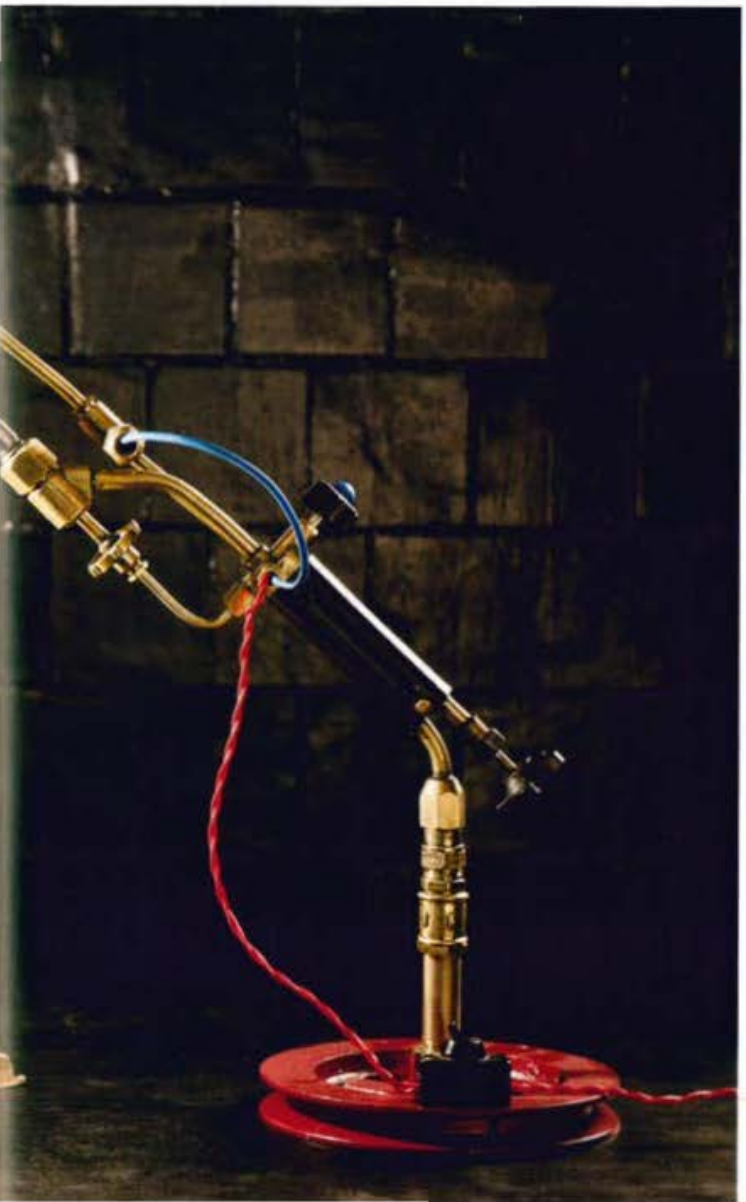

– Mi se pare mie, sau ai spus că prototipul poate înregistra şi reda mesaje vocale?

– Chiar aşa am spus.

– Şi dacă aş dori să trimit un mesaj scris?

Victor Rammstein ridică din umeri.

– Pentru asta există telegraful.

Agentul zâmbi pe sub mustaţă.

– O telegramă trece prin multe mâini, nu neapărat de încredere.

– Dar telegraful e foarte răspândit şi foarte sigur.

– Victor, cred că-ţi dai seama de deosebirea dintre *sigur* şi *discret*.

Inventatorul încuviinţă din cap.

– De-asta te întrebam de mesaje scrise, insistă agentul. Un mesaj vocal poate fi audiat de o terţă parte – nu neapărat de una autorizată. Dar un mesaj scris poate fi interpretat numai de către destinatar.

– Oricine ştie carte îl poate citi, ripostă Rammstein.

Bon d'Age îi aruncă o privire înţelegătoare.

– Nu şi dacă mesajul este codificat, Victor!

– Bună idee, remarcă doctorul. Cu o maşină de scris şi o rolă de hârtie, s-ar putea transmite şi primi...

Agentul îi puse o mână pe braţ.

– Scuză-mă că te întreb, de câte nopţi nu ai mai dormit?

Doctorul făcu o pauză şi încercă să îşi amintească.

– Cred că de două. Sau poate trei, adăugă el evaziv.

– Ideea n-o să plece nicăieri dacă o pui în practică de resdi dimineaţă, îl asigură Bon d'Age. Poate ar fi bine să te culci devreme în seara asta, ca să ai spor mâine toată ziua.

7.

Victor Rammstein urmă sfatul agentului secret şi se culcă devreme, mai degrabă decât să sacrifice încă o noapte cu planuri, lucrări şi experimente asupra prototipului ce părea să tot crească şi să se tot extindă. Iar „toată ziua" se dovedi o aproximaţie destul de bună a efortului necesar, căci resdi inventatorul încercă în fel şi chip, cu ajutorul Pălărierului Sănătos şi al Fecioarei de Fier Forjat, să conecteze o maşină de scris la telefon.

Pentru dactilografierea mesajelor în timp util se văzură nevoiţi să instaleze un al doilea braţ mecanic, iar corelarea celor zece degete metalice de către motorul analitic miniatural le dădu mult de furcă.

Spre seară, pe când se pregăteau să facă proba instalaţiei, telefonul sună. Doctorul se grăbi să răspundă înainte ca fonograful să înceapă înregistrarea unui mesaj şi să irosească un cilindru de ceară.

– Alo, da... Da, la telefon.

Zâmbi.

– Mă bucur să te aud, Amélie! Ar fi frumos, mulţumesc de invitaţie, dar sunt prins cu un proiect. N-ai prefera să treci dumneata pe-aici?

Încuviinţă din cap de două ori.

– Chiar aş dori să aflu părerea dumitale despre prototip. Te aşteptăm cu plăcere!

Suspendă receptorul în furca telefonului şi se întoarse în laborator.

– O să treacă Amélie pe la noi, anunţă el.

Pălărierul primi vestea cu un zâmbet sfios, în vreme ce masca de porţelan pictat a Fecioarei rămase impasibilă ca întotdeauna.

După mai bine de trei sferturi de oră, Amélie de Sans-Souci ciocăni la uşa laboratorului, iar doctorul Rammstein se grăbi să-i deschidă şi să o invite înăuntru.

– Bine v-am găsit! spuse ea, zâmbitoare. Ce e cu prototipul despre care mi-ai povestit, doctore? Că m-ai făcut tare curioasă...

Fecioara de Fier Forjat îi luă de pe umeri vizitatoarei capa îmblănită. Inventatorul o conduse pe domnişoară în camera de alături şi aprinse un luminator cu gaz.

Amélie rămase contrariată când dădu cu ochii de ansamblul mecanic.

– E cumva o farsă, Victor? întrebă ea într-un târziu.

– E un telefon, se grăbi el să o asigure.

– Pare mai degrabă o întâlnire întâmplătoare între o maşină de cusut şi o umbrelă pe o masă de disecţie!

Rammstein îşi drese vocea.

– Masa a fost folosită inclusiv pentru disecţii, e adevărat – dar te asigur că maşina e de scris, nu de cusut.

– În fine, masa ca masa, dar ce e cu fonografele astea, cu braţele mecanice, cu cadranele din aparat, cu maşina de scris şi cu mecanismul acela ciudat de sub masă? Şi cine a pus ceasul deşteptător aici?

Doctorul îi oferi explicaţii despre recunoaşterea numerelor de telefon, despre înregistrarea mesajelor vocale şi scrise, despre agendă şi alarmă, precum şi despre motorul analitic necesar pentru corelarea funcţiilor telefonice.

– Sună interesant, remarcă Amélie într-un târziu, însă, mai degrabă decât să înregistrez mesaje vocale sau scrise, cel mai mult mi-aş dori să pot face fotografii cu telefonul.

– Dar... fotografiile le fac fotografii, îndrăzni Pălărierul, care se rezemase de tocul uşii. Ideea de a face fotografii cu un telefon pare mai degrabă bizară.

– Bizară era până mai ieri şi ideea recunoaşterii numărului şi numelui persoanei care ne apelează – şi uite că aţi găsit o cale ca să faceţi asta cu un telefon, replică domnişoara.

Aruncă o privire oarecum temătoare înspre prototip.

– Şi multe altele, dacă am înţeles corect explicaţiile gazdei, adăugă ea după câteva momente. Aşa încât – de ce nu?

Rammstein arboră un zâmbet vitejesc peste oboseala care îi marca figura.

– Chiar, de ce nu?

8.

Zondi dimineaţă, după încă o noapte nedormită, doctorul şi asistenţii săi ataşaseră un nou dispozitiv funcţional la prototipul care merita din ce în ce mai puţin simpla denumire de „telefon". Se pregăteau să se retragă, fiecare la reşedinţa sa, când telefonul sună lung şi insistent. Victor Rammstein verifică numele celui care suna şi răspunse.

– Bună dimineaţa, Excelenţă!... Sigur, sunteţi întotdeauna bine venit... Vă aşteptăm cu plăcere.

Puse receptorul înapoi în furcă şi le aruncă o privire obosită asistenţilor săi.

– Se pare că ne va vizita contele de Sandwich cu Ton în dimineaţa asta, explică el. Firește, îi spuse Pălărierului, dacă dumneata ai prefera să te retragi ca să te odihneşti, poţi pleca liniştit.

Pălărierul Sănătos încuviinţă din cap, după care merse la cuier şi îşi puse redingota, apoi pălăria – unul dintre ultimele jobene pe care le crease pe vremea când trăia şi care încă mai purta eticheta cu preţul.

– Mulţumesc mult pentru ajutor, zise Rammstein. Te mai aşteptăm pe la noi.

Dădură mâna, iar Fecioara de Fier Forjat îl conduse la ieşire pe Pălărier. Când mecanoida reveni în laborator, doctorul avea un aer gânditor.

– Am ataşat un aparat fotografic telefonului, îi spuse el, dar nu i-am făcut proba. N-ai vrea, până soseşte contele, să-ţi fac o fotografie?

– De ce eu? întrebă Fecioara.

– De ce nu?

O instală pe mecanoidă pe scaun, dinaintea setului de dispozitive montate împrejurul telefonului, apoi apăsă pe un declanşator. Un braţ mecanic descoperi obiectivul aparatului de fotografiat, iar un altul ridică obturatorul şi expuse placa fotografică. Simultan, se declanşă o flacără de magneziu care făcu să-i danseze inventatorului umbre negre dinaintea ochilor. Apoi, braţul mecanic aşeză obturatorul la loc.

Doctorul şi mecanoida prelucrară apoi placa

fotografică, folosind cuve şi substanţe chimice, după care imprimară pe hârtie imaginea, în nuanţe sepia. Fotografia aproape se uscase când la uşă se auzi un ciocănit.

Fecioara de Fier Forjat merse să deschidă. În prag se afla contele de Sandwich cu Ton, îmbujorat din cauza gerului.

– Suntem onoraţi de vizită, Excelenţă! zise Rammstein.

– Bine v-am găsit. Spunea Bon d'Age că lucrezi la un prototip... o ameliorare a telefoniei.

Inventatorul zâmbi şi încuviinţă.

– Adevărat. Doar că, după fiecare vizită şi demonstraţie, pare să se ivească altă idee de pus în practică.

– N-ar fi neapărat un lucru rău, zise contele. Ai putea să-mi arăţi despre ce este vorba?

– Cu plăcere.

Doctorul îl invită în camera de alături, unde telefonul părea aproape pierdut printre dispozitivele auxiliare care îi fuseseră ataşate. Cei doi petrecură câteva minute bune cu explicarea fiecărei funcţii a prototipului şi, unde era posibil, cu demonstrarea lor.

– E ceva ce-mi scapă, spuse contele într-un târziu. Că ai dori să vezi de la ce număr eşti apelat sau cine anume sună, înţeleg. Dar cine şi-ar dori să aibă *aparat de fotografiat* ataşat la telefon? Că eu, unul, sunt mai mult decât mulţumit să las toată arta asta ezoterică pe seama fotografilor...

– Amélie de Sans-Souci, răspunse Victor Rammstein. Şi, probabil destule alte doamne şi domnişoare din lumea bună goreniană.

– De ce să nu facă o vizită la fotograf?

– Din câte spunea, studiourile fotografice sunt foarte solicitate, iar programarea unei şedinţe foto, apoi realizarea ei şi în cele din urmă ridicarea setului de fotografii de la studio sunt destul de anevoioase şi consumă timp.

– Ca să se programeze la studio sau ca să ridice fotografiile n-au decât să trimită un servitor, ca toată lumea, ripostă contele.

– Şi, dacă am reţinut bine, nu totdeauna e loc în programul studioului de fiecare dată când o domnişoară are o nouă coafură, o nouă pălărie, o nouă rochie sau un nou set de bijuterii.

Contele de Sandwich cu Ton ridică din umeri.

– Mofturi! Dacă aş dori ceva în privinţa unui telefon, ar fi posibilitatea ca să determine poziţia geografică.

– Dar... poziţia geografică e fixă, cel puţin în cazul telefonului.

– Nu şi dacă aparatul e plasat la bordul unui dirijabil, dragul meu! Şi aş vrea ca, la un moment dat, să fie câte unul în fiecare aeronavă din compania mea aeriană.

Doctorul schiţă un zâmbet nesigur.

– V-ar trebui nişte fire foarte lungi... care oricum s-ar încurca foarte repede, Excelenţă!

Contele surâse.

– Nu neapărat. Se fac nişte experimente cu undele electromagnetice şi mă gândesc că, peste câţiva ani, telefoanele ar putea să emită şi să recepţioneze fără a fi conectate prin fire.

– Pare cam improbabil, observă Rammstein, dar nu imposibil.

– Aş fi dornic să subvenţionez experimentele dumitale în acest sens, preciză vizitatorul.

Duse mâna la un buzunar interior al redingotei şi scoase un carnet de cecuri. De pe o măsuţă alăturată luă un toc şi îl înmuie într-o călimară de argint.

– Să zicem că pentru un prototip care să poată determina poziţia geografică aş acorda... cinci sute de piaştri, iar pentru toate drepturile asupra invenţiei, încă cinci mii.

Completă suma pe cec şi puse o semnătură înflorată în josul filei. Desprinse cecul de la cotor şi i-l întinse inventatorului.

– Cam pe când aş aştepta un asemenea prototip funcţional?

– Cel mai devreme săptămâna viitoare, spuse Rammstein. Însă, dacă-mi vin şi alte idei, s-ar putea să mai dureze...

– În locul dumitale, poate că aş explora alte idei cu alte sponsorizări, observă contele cu blândeţe.

– Oricum, sunteţi foarte generos, Excelenţă!

Vizitatorul ridică din umeri, nonşalant.

– Nu-s decât bani. Pe când inventivitatea este de nepreţuit...

9.

Doborât de oboseală, Victor Rammstein nu mai avu nici măcar energia necesară pentru a merge acasă şi a dormi în patul său. Moţăi pe un scaun, într-un colţ, până după prânz, când îl trezi soneria telefonului. Buimac şi cam înţepenit, se ridică de pe scaun şi merse să răspundă.

– Ce-ai făcut, Victor, te-ai dat la fund de-a binelea? îl apostrofă Lady Badminton.

– Am avut de lucru, se scuză el pe un ton spăşit.

– Dacă mai stai mult în laboratorul acela al dumitale, ai să te sălbăticeşti de-a binelea, prezise ea. N-ai vrea să mă însoţeşti mâine seară la operă?

Doctorul îşi examină reflexia într-o oglindă. Era nebărbierit, ciufulit şi avea cearcăne vinete sub ochi.

– Aş fi... onorat, răspunse el pe un ton plin de îndoială.

– Pe de altă parte, am aflat de la Amélie că ai pregătit o invenţie nemaipomenită. N-ai putea să-mi faci o demonstraţie?

– Înainte sau după spectacolul de operă?

– Mai degrabă diseară.

Rammstein încuviinţă în tăcere.

– N-aş avea răbdare până mâine, explică Lady Badminton.

– Sigur, răspunse doctorul.

Îşi examină ceasul de buzunar.

– Pe la ce oră aţi dori să veniţi?

– La şapte e bine?

– E foarte bine. Vă aştept.

Suspendă receptorul în furcă şi se frecă la ochi, înăbuşindu-şi un căscat. Nu ştia dacă să dea fuga acasă pentru a dormi trei sau patru ore, să facă puţină curăţenie în laborator sau să mai lucreze la un proiect colateral. Începuse să întrevadă o legătură între fotografii şi semnele maşinii de scris...

10.

Până la venirea vizitatoarei, Rammstein optă pentru o baie fierbinte, un rând de haine curate, o cafea neagră şi o vizită la frizer, unde fu tuns şi bărbierit. Lady Badminton îl găsi cu cearcăne adânci sub ochi, însă curat, parfumat şi pomădat.

– N-ai mai trecut pe la mine în vizită de o veşnicie, Victor! zise ea de cum îi trecu

pragul. La ce tot lucrezi de nu mai ieşi din laborator?

– Experimentez o metodă de a transpune imagini cu ajutorul maşinii de scris, doamnă! explică inventatorul.

Lady Badminton îşi scoase paltonul cu guler din blană şi i-l întinse Fecioarei de Fier Forjat, care îl puse în cuier.

– Noţiunea e mai degrabă bizară, zise ea.

– Nu şi dacă imaginea este descompusă într-o matrice de pătrăţele sau puncte, preciză Rammstein. Apoi, fiecare element al imaginii ar putea fi aproximat cu ajutorul unui semn din maşina de scris – o linie, un punct, o virgulă, un apostrof sau o tildă – ori, după caz, de un spaţiu alb.

– Dar... la ce ar putea folosi o asemenea aproximare de imagine?

– S-ar putea transmite prin reţeaua telefonică şi reproduce la distanţă relativ uşor şi repede.

Doctorul o conduse pe vizitatoare în camera de alături, unde Lady Badminton păli şi făcu un pas îndărăt când dădu cu ochii de prototipul vast şi complex. Netulburat, Victor Rammstein începu să îi explice diferitele funcţii ale ciudăţeniei pe care insista să o numească în continuare telefon.

Într-un târziu, Lady Badminton îi adresă un surâs îngăduitor.

– Victor, te-ai gândit oare la consecinţele unui asemenea aparat?

– Fiecare dispozitiv ataşat a fost creat tocmai pentru a îndeplini o funcţie, insistă doctorul.

– Da, tinere, însă funcţia iniţială e una şi consecinţele sunt alta! Tiparul a fost creat iniţial pentru a reproduce gravuri, ca să dau doar un exemplu, iar baloanele cu aer cald au apărut mai întâi ca un fel de lampioane colorate lansate pentru divertisment la petrecerile curţii imperiale din Insulele Ducofer – şi uite cum au schimbat societatea după ce au fost dezvoltate, adaptate şi răspândite pe scară largă!

– Nu cred că se compară una cu alta, opină Rammstein.

– Dacă, în loc de fire, telefonul ăsta va ajunge să folosească undele alea radio cu care experimentează acel savant străin despre care au scris recent gazetele? Macaroni parcă îl chema...

– Vom cheltui mai puţin cu instalarea firelor, presupun.

– Dacă dirijabilele unei puteri străine vor survola teritoriul gorenian, vor fotografia fortăreţele noastre şi unităţile noastre militare, le vor determina poziţia geografică automat şi le vor transmite prin aproximarea de imagini despre care îmi vorbeai acum câteva minute?

– Nu asta intenţionam.

– Puţin le pasă utilizatorilor de intenţiile inventatorului, Victor! Ce-o să facem dacă, plasând un aparat fotografic în fiecare casă, cetăţenii vor găsi cu cale să pozeze ce vor şi ce nu vor, mai degrabă decât să se lase în seama spiritului estetic al fotografilor profesionişti? N-o să treacă mult şi-o să ne pomenim îngropaţi până la genunchi în portrete de demoazele cu buzele ţuguiate sau, mai rău, în poze cu pisici!

Doctorul se încruntă uşor.

– Nu văd nimic rău în a face o fotografie cu pisica mea tărcată. Chiar şi două.

– Da, Victor, pentru că e pisica *ta*, însă dacă prin sistemul creat de tine pozele altor pisici se vor răspândi prin reţeaua telefonică, semnalul util al telecomunicaţiilor se va îneca în zgomotul imaginilor şi mesajelor inutile! Şi ce te faci cu înregistrările vocale şi scrise indiscrete?

– Cui i-ar dăuna un mesaj înregistrat pe un cilindru de fonograf?

Lady Badminton îi adresă un zâmbet condescendent.

– Măcar de-ai avea peste un deceniu sau două câte un piastru pentru fiecare asemenea mesaj adus la tribunal ca probă de divorţ pentru a proba infidelitatea soţului sau a soţiei!

– În nici un caz nu mă gândisem la aşa ceva.

Vizitatoarea clătină din cap.

– Şi nu vreau să-mi închipui ce ar putea face cu aparatul ăsta servitorimea în absenţa stăpânilor – ce farse îndoielnice şi mesaje obscene şi imagini scandaloase şi fraude abjecte!

– Doamnă, parcă vă gândiţi la tot ce poate fi mai rău!

– Victor, nu m-am gândit *nici pe departe* la tot ce poate fi mai rău cu toate posibilităţile pe care le deschide prototipul tău – însă, dacă îi cunosc cât de cât pe oameni, te asigur că, mai devreme sau mai târziu, cineva o va face!

Aruncă încă o privire estimativă înspre aparatele care aproape umpluseră camera.

– Pe de altă parte, urmă ea, ca să poţi face o versiune comercială a prototipului, una pe care să o poţi prezenta la un salon de invenţii şi pe care să încerci să le-o vinzi concetăţenilor noştri cu dare de mână, probabil că ar trebui să pui toate dispozitivele astea într-un fel de carcasă. Şi, dacă unul dintre avantajele telefonului este că e relativ mic şi-l poţi pune cu uşurinţă pe perete sau pe un birou, monstruozitatea asta a ta care face fotografii, înregistrează mesaje, afişează nume şi câte altele ar fi nu atât un aparat, cât o piesă de mobilier. Nici măcar n-am mai vorbi despre telefonie, ci despre telefonia-mobilă... ■

Alexandru Lamba

Pic, pic! Două picături de grăsime mi-au plonjat de pe chiștocul de cârnăcior înțepat cu scobitori direct în paharul cu cafea, iscând cerculețe colorate. „Fir-ar!" Bine, dar cine, probabil că v-ați întreba, ține într-o mână cârnat și-n cealaltă cafea? Păi... cel care are loc pe tejgheaua din față doar pentru farfurioara cu cârnăciori. Dar cine naiba ar combina cârnăciori cu cafea? ați insista în nelămurirea voastră. Ei, să știți că exact asta m-am întrebat și eu când am văzut meniul dughenei de lângă dozatorul de cafea. Dacă mai spun și că altceva nu era în tot terminalul spațioportului, cred că înțelegeți de ce ultima mea amintire gustativă a Pământului avea să fie cea de cafea cu grăsime. Căci nu mă-nduram să o arunc.

AFACERI MURDARE

Ei, şi ce dacă? Şi-aşa îmi merseseră toate anapoda pe planeta asta, cu-atât mai bine!

Mi-am făcut ochii roată prin terminal; nimic mai mult decât un peron acoperit cu o prelată, ca să nu-i plouă sau să-i tâmpească soarele pe bieții călători, cât așteptau nava, stând în picioare sau așezați pe bagaje. Sărăcie mare! Bine că găsisem și-atât de mâncare. Lucrurile stăteau cu totul altfel în hiperspațioportul de vizavi, pe-ale cărui turnuri le admiram cum zgâriau în norul de navete luxoase de îmbarcare. De-aia cred că le și așezaseră atât de aproape, nu ca să ne privească cei de-acolo, din spatele sticlelor oglindă pe noi și să ne compătimească, ci ca să jinduim noi. Dar cum să-și permită unul ca mine să călătorească prin hiperspațiu, când nici o cafea compromisă nu-i dădea mâna să arunce?

Lasă că tot era mai bine de mine, care aveam să mă târăsc înghesuit cu alți o sută de sărăntoci, în salturi de câte zece-doișpe ani lumină, într-o rablă de pe vremea bunicului, decât de gagicele alea patru de tocmai intrau în hiperspațioport, zâmbind, fiecare la câte unul dintre brațele jaxnuxianului îmbrăcat sport și cu macaroanele gelate spre cefe. Exact a impresar arăta, pe cuvântul meu! Ce le-o fi spus, că o să le facă vedete? Pe toate? Probabil puseseră botul că, pe cât erau de talentate și pe cât era galaxia de avidă după niște cântărețe, dansatoare, modele, actrițe... sau ce naiba o mai fi născocit... ca ele, celebritatea le aștepta după colț. Că doar se știe, de când universul, că talente apar numai în lumile slab dezvoltate. Și de-aia a și trebuit să vină un *scout* de pe brațul Sagitarius până-n sărăcia noastră ca să le culeagă!

Numai uitându-mă la ele cum își fluturau *I-portal*-urile ca să-și imortalizeze momentele dinaintea gloriei și mă apucau dracii. Cât de simplu le era ălora din interior să ne momească! P-alea ele, cu vorbe mieroase și gadgeturi ieftine, pe de-alde mine, care nu mai credeam demult în talentele mele ascunse, cu locuri de muncă de tot rahatul, prost plătite și fără perspectivă. Dar care tot erau mai bune decât cele de pe la noi. Mă enervam degeaba. Doar știam cum stătea treaba. Noi, ăștia de pe brațul Orion, n-aveam să fim niciodată mai mult decât niște înapoiați buni de exploatare pentru lumile civilizate de pe brațele Sagitarius sau Centaurus! Nenorociții naibii, de parcă nu de-aia suntem acum așa cum suntem că am stat de le-am păzit granițele de-a lungul istoriei! Când au dat năvală barbarii de pe brațul exterior, de ce n-au ajuns și la ei? Unde s-au oprit? Dar imperiul expansionist din Perseus? Unde și-a hârșâit armatele? Păi vă spun eu unde, la noi! Da, pe bucățica asta de spațiu, pe brațul acesta minuscul, pe Orion. Noi i-am oprit pe toți, ca ei, ăia de pe la centru, să se poată dezvolta liniștiți și-acum să ne ia de sclavi! Of, cosmografie nenorocită, prost spațiu ne-ai mai hărăzit, mie și speciei mele!

M-a scos din visarea-mi revoltată un vuiet surd. Îmi venea nava. Am urmărit-o apropiindu-se încet, ditamai măgăoaia, și așezându-se pe suspensiile antigravitaționale de proximitate. Vechitura asta nici măcar nu avea navete de îmbarcare, trebuia să coboare ea, toată hardughia, până pe

fiecare planetă. Ce călătorie mă aștepta! Măcar dacă mi-aș fi permis și eu un *I-portal*, ca să mai evadez în realitatea virtuală. Dar de unde bani de-așa ceva? Poate, după câțiva ani de muncă în Sagitarius, pe lumile Jaxnux...

■

Iată-mă, în sfârșit, obosit, transpirat, numai parțial spălat, cu hainele șifonate, trăgând de un geamantan cu suspensia făcută zob, în fața ofițerului de la emigrări, pe Jaxnux 7.

Despre călătorie, mai bine nu povestesc. O înșiruire de sughițuri, din planetă în planetă, fiecare escală cu nebunia de rigoare: Fă-le loc să intre, fă-le loc să iasă (că n-aveam și noi cușete decente, ci fotolii îngrămădite câte cinci pe șir), scoate bagaje, bagă bagaje. Uneori, coboram să mănânc și să mă spăl un pic în acele spațioporturi care arătau aproape decent. În rest, aceeași așteptare, aceeași decolare accelerată la limita suportabilității, urmată de hurducăielile saltului în gaura de vierme veche și prost întreținută și de decelerarea la fel de plăcută. Una după alta, vreo cincizeci de planete. Cu o navă hiperspațială directă, capabilă să-și genereze propriile tuneluri, toată călătoria ar fi durat vreo două ore. Dar așa, din haltă în haltă, nevoiți să ne folosim de găurile publice și să ne așteptăm de fiecare dată rândul de la dispecerat, ne-a luat aproape o săptămână.

Dar acum se terminase! I-am întins jaxnuxianului pașaportul și permisul de muncă, apoi m-am dat, conform protocolului, doi pași în spate. Ca să mă poată vedea mai bine. Însă, în același timp, ca să-l pot privi și eu pe el. Și să-mi dau seama că uriașul mi-ar putea zdrobi capul cu oricare trei brațe legate la spate.

– Spune aici, începu el, că dacă nu ai deja un contract de muncă prestabilit, trebuie să-ți dau eu unul. Ai, flăcău?

Al naibii, speram să nu se lege de asta.

– Nu trebuie să vă deranjați, am făcut totuși o încercare, mă pot întreține cât timp îmi caut...

– Băiețaș, nu te oprește nimeni să-ți cauți altceva. Eu trebuie să mă asigur că nu vagabondezi aiurea prin federația Jaxnux. Deși, dacă mă uit la pregătirea ta, pentru ce-ți dau eu acum ar trebui să-mi mulțumești.

Și, nici una, nici două, mi-a întins trei contracte de muncă: unul de ajutor de fermier într-o seră super-bio din zona tropicală a planetei, altul de muncitor necalificat pe un șantier industrial și altul de manipulator interplanetar pe o navă hiperspațială de prestări-servicii. Dacă primele două nu mă surprindeau deloc, știind că diploma mea de doctor în fizică moleculară era echivalentă cu o bărcuță de hârtie stricată aici, la a treia opțiune am făcut ochii mari.

– Trebuie să recunosc, m-am bâlbâit, că asta cu nava hiper... ăăă... mă interesează!

Ce să mai, era mai mult decât speram! Decât să culeg fructe la cincizeci de grade pentru cei cu gusturi fine, care apreciază fructele culese manual, sau să car materiale de construcție unde nu încap roboții, aveam să mă plimb prin hiperspațiu. Și chiar cu stil!

– Bine, flăcăiaș, ai un *I-portal*? Sau facem actele la modul clasic?

■

Dimineața următoare, după ce-am petrecut, în camera căminului de *expați* pe care am primit-o, prima noapte confortabilă de când părăsisem Pământul, m-am suit în trenul subteran și m-am dus direct la adresa companiei cu care, mai nou, aveam contract.

Știți cum face un jaxnuxian când strâmbă din nas? Din nasuri, mai bine zis, căci are două, câte unul pentru fiecare gură și pereche de ochi. Nici eu nu știam, dar am aflat de la femela care mi-a luat actele. Și apoi de la comandantul de navă căruia m-a vârât pe gât. Dar măcar pe el îl înțelegeam, că doar avea o pereche de fudulii în plus față de mine.

– Ce-i cu ăsta, a întrebat el cu o singură gură, ca să se poată strâmba în continuare cu cealaltă, un pământean? La mine pe navă? Chiar n-ai găsit altă echipă pentru el?

– Îmi pare rău, Korkaky, dar nu mai este niciuna incompletă. Femela a început să bată ușor dintr-unul din cele patru picioare. Și-n plus, a ta e singura echipă fără imigranți. Fii mulțumit că-i om! Putea, la fel de bine, să-ți pice un belgebrian. Ți-era mai bine? Măcar p-ăsta nu trebuie să-l resolidifici după fiecare salt.

Comandantul a bâlbâit ceva despre binefacerile globalizării și deschiderii federației pe piața locurilor de muncă, despre oportunitățile tot mai mici ale tinerei generații autohtone într-un mediu concurențial atât de pervertit și despre criteriile de calificare pentru imigranți. Apoi despre echipajul lui de ciudați în particular. Dar a semnat de primire, iar femela a părăsit nava.

Am dat să spun ceva de genul: „Îmi pare rău dacă am ajuns într-un moment nepotrivit", dar nu m-a lăsat.

– Ia spune, ce știi tu, băi pământeanule, despre colectarea gunoiului?

Glumea? Mă testa? Mă lua peste picior? Peste care din ele? Nu-mi permiteam să răspund altfel decât la modul cel mai serios:

– Păi, nu mare lucru, doar că...

– Normal că nu mare lucru! a spus întorcându-se către celălalt jaxnuxian care-și făcea de lucru cu niște butoane, ceva mai încolo. De unde să știe el chestii d-astea dacă pe la el se ține gunoiul pe planetă?

– Ah, total scârbos! a completat celălalt și și-a scuturat două mâini ca și când ar fi vrut să i se usuce mai repede oja de pe unghii.

Mi-era pe limbă să-i întreb ce naiba făceau ei cu gunoiul ca să nu-l țină pe planetă, sau ce treabă aveam noi și prestările noastre de servicii interplanetare cu chestia asta, dar, pe măsură ce-mi formulam întrebarea, mi-a venit și răspunsul.

Nu văzusem nava pe dinafară, intrasem printr-o trompă direct din hiperspațioportul subteran al firmei, deci n-avuseseră cum să mi se aprindă beculețele mai repede. Lasă că mi se aprindeau acum.

– Ei, asta e, o să se prindă din mers pământeanul, că altfel...

– În negurile hiperspațiului cu el!

Au râs apoi amândoi, cu toate cele patru guri deodată.

– Hai să-ți arăt locul tău, a bombănit apoi Korkaky și mi-a făcut semn să-l urmez.

Mari mai puteau să fie jaxnuxienii ăștia! Deși căpitanul nu se număra printre cei înalți sau solizi, mă întrecea cu un cap, iar umerii săi inferiori erau mai lați ca ai mei cu două palme. De cei superiori, să nu mai spun. Cum pășea înaintea mea, ca doi soldați la defilare, îmi părea o imensă risipă de carne, din capul dublu până la cele patru picioare. Mă întrebam chiar dacă nu cumva specia asta se autoinginerise genetic cândva, demult, ca să ajungă în felul acesta. Ca să-și creeze redundanță, poate. Să fim serioși, câte din mădulare chiar le trebuiau?

M-a condus pe câteva culoare de metal, pline de ecourile pașilor noștri, până la

un vestiar, unde mi-a arătat un costum.

– Cred că glumești!

Dar pe cât de larg zâmbea cu amândouă gurile, mă temeam că era serios. Iar eu n-aveam ce comenta. Dacă lucram la ei, trebuia să mă supun regulilor lor, iar acestea includeau, cu siguranță, echipamentul de protecție. Și nu puteam pretinde să aibă așa ceva adaptat pentru toate ființele din galaxie. Am tras cum am putut costumul spațial pe mine, lăsând să atârne, printre multele pliuri, și doi craci și două mâneci.

– Perfect, îți vine ca turnat locul ăsta de muncă!

S-a întors și m-a condus pe alte coridoare, la fel de metalice și la fel de zgomotoase. M-am uitat la bocancii și mănușile în exces pe care le târâiam după mine și n-am comentat nimic. S-a oprit acolo unde s-a terminat coridorul. Eram doar noi doi, malacul cu opt membre și cu sfrijitul de mine, într-o fundătură de navă, iar eu mai eram și înfășat într-o chestie în care abia mă puteam mișca. „Acum să te ții!" mi-am spus și-am început să fac pariuri în minte cu care dintre cei patru pumni voi face cunoștință mai întâi.

Însă soarta mea avea să fie cu totul alta. Nu neapărat mai bună, însă lipsită de violență. Căci Korkaky s-a aplecat și a deschis o trapă.

– Biroul dumneavoastră! mi-a spus arătându-mi cu trei degete arătătoare (probabil l-ar fi folosit și pe al patrulea dacă n-ar fi trebuit să țină capacul) scara retractabilă care cobora într-un hău întunecat.

Am coborât pe pipăite, iar în urma mea am auzit capacul închizându-se.

– Fă-te comod, plecăm imediat.

■

O vreme am stat în beznă, ascultând prin comunicator conversația dintre comandant și celălalt jaxnuxian, pe care Korkaky îl tot numea „Zozuxu", iar el îl corecta cu „Zozuxia". O fi fost vreo chestie de-a lor, pe care n-aveai cum s-o înțelegi dinafară, sau... În fine, Zozuxu (Zozuxia?) a spus „Suntem gata, deschideți hangarul!"

În sfârșit, s-a auzit un fâșâit și lumina a prins a se întrema în jurul meu, iar eu am putut să-mi dau seama cât de mare, cât de cilindrică și cât de galbenă era, de fapt, nava. Cred că avea vreo patru kilometri în lungime și unul în diametru, iar galbenul nu-i era întrerupt decât de vreo câteva dungi negre, ici-colo. Cum se făcea că o vedeam de afară? Ei bine, pentru că mă aflam într-un fel de borcan transparent, sub burta ei, având drept singur tovarăș un pupitru cu patru locașuri pentru palme.

Când segmentele acoperișului au glisat de tot, nava a început să se ridice ușor, purtată de motoarele antigravitaționale. A ieșit din hangar cu o grație pe care nu i-aș fi bănuit-o și a continuat să urce, ca un străvechi zepelin, până când orașele lui Jaxnux 7 s-au arătat, ca

niște picături imense de cositor căzute din cer, de jur împrejurul câmpului în care acoperișul hangarului refăcea, închizându-se felie cu felie, continuitatea lanurilor.

Și m-a purtat mastodontul în acvariul meu peste orașe, unul după altul, ca orice puști cu un *I-portal* să mă poată vedea și imortaliza numai bine, de la distanța celei mai profunde segregări sociale, punându-mi, probabil, eticheta: „gunoier imigrant la lucru". Asta eram, nici mai mult, nici mai puțin: un gunoier imigrant care-i lua locul de muncă unui localnic. O jumătate de cetățean, muncind pe jumătate de salariu. Cu părțile în plus ale costumului fluturând ca stindard al ideii că aici nu-i locul lui.

– Hei, pământeanule, mi-a întrerupt vocea comandantului șirul gândurilor, am ajuns la rampă. Hai, că aici începe treaba ta! Sau credeai că te plătim doar ca să-ți arătăm peisajul de la înălțime?

– Sigur, am răspuns când am reușit să-mi descleștez maxilarele, ce trebuie să fac?

– Nu ți-e clar? Trebuie să iei cu macaraua pubelele și să le deșerți în cală. Nu tu ai biroul cu privire panoramică?

– Buuun, și cum se operează macaraua?

– Măi, da' pe tine nici atâta nu te duce căpșorul ăla? Ai panoul acolo, nu? Vezi că-ți și indică mișcările cârligului pe fiecare palmă în parte. Ce-o fi așa greu?

M-am uitat mai cu atenție la panou și... așa era. Prima palmă controla coborârea sau ridicarea cârligelor, a doua mișcarea de-a lungul calei, a treia de-a latul și, în fine, a patra prinderea sau eliberarea greutății. În funcție de zona în care apăsai, mai pe podul palmei sau mai pe degete.

– Ei, te descurci?

– Mă descurc, nicio grijă, mă descurc!

Dar în mintea mea deja-i retezasem ticălosului o pereche de brațe și-l pusesem să se descurce el.

În fine, nava plutea deasupra unor containere de ordinul hectarelor, pline cu gunoaie, fiecare prevăzut cu câteva zeci de piese de cuplare. Trebuia să cobor cadrul deasupra câte unuia, pe rând, cu o asemenea precizie încât fiecare cârlig prehensor să pice pe contrapiesa lui. Și asta de la o consolă gândită pentru a fi operată cu patru palme deodată. Știam eu că aveam să mă descurc!

Am coborât întâi cadrul, apoi, plimbându-mi mâinile rapid dintr-o parte în alta, ca pe claviatura unui pian, l-am adus exact unde-l doream.

Dar când să le dau cârligelor comanda de cuplare, hop! Cu un „clac" zgomotos, cârligele s-au închis prinzând doar aer. Se dusese naibii toată poziția! Dar cum?

– Ups! vocea chițăită a lui Zozuxu. N-am mai putut ține nava nemișcată. Nu e chiar atât de ușor s-o păstrezi la punct fix atâââta timp, știi? Poți să te miști și tu un piiiic mai repede?

Korkaky fornăia înfundat. Porcilor li se părea nostim! Însă după ce-am tras aer în piept pregătindu-mă să-i explic răspicat pilotului că dacă-și mai bătea joc de mine era posibil să afle de ce imigranții pământeni erau considerați cea mai violentă și periculoasă comunitate din zonă (ceea ce era o prostie, bineînțeles, că niciun campion de-al nostru nu s-ar fi măsurat cu un jaxnuxian la bătaie, nici măcar cu un fătălău d-acesta pe invers ca Zozuxu), o idee mult mai bună mi-a venit în cap.

– Zozuxia, dragă, am miorlăit, haaai fii o păpușă și ajută-mă și tu un piiic, vreeei?

■

Păi dacă tot aveau jaxnuxienii o slăbiciune notorie pentru pământence, de ce să nu capitalizez și eu? Așa, mai pe nișă?

N-am mai avut nicio problemă la încărcatul gunoiului. Cu un pilot experimentat care compensa din navă micile mele stângăcii, cuvele au urcat una câte una și s-au răsturnat în cala de deasupra mea, acompaniate de bombănelile lui Korkaky. Până la ultima, care n-a vrut în ruptul capului să se agațe într-unul dintre cârlige.

– Uite că ai și ghinion, trebuie să te duci să cureți piesa de cuplare! a răsunat brusc înveselit glasul căpitanului. Dar hai că e și-o parte bună: toată platforma e a ta, poți să-ți alegi și să păstrezi ce vrei tu de-acolo.

Am găsit carabina exact acolo unde mi-au spus, pe tavan, lângă globul transparent care ține loc de cască. Am luat-o și mi-am agățat-o de inelul de pe costum. Apoi am desprins pupitrul de la locul lui și l-am conectat la mufa de lângă inel. Acum observam și eu ce de chestii avea costumul! Imediat, telecomanda a intrat în modul personal, blocând macaraua și deschizând sub mine borcanul. M-am trezit spânzurat deasupra hăului. Duhoarea care m-a învăluit mi-a explicat de ce se folosea casca și pe lumile compatibile. Am coborât încet, până la piesa care făcea nazuri.

Și iată-mă pășind pe o placă de câteva zeci de metri pătrați, inspectând o înșiruire de inele metalice groase de trei bărbați abia le-ar fi cuprins în brațe și cu diametre cât staturile acelorași trei bărbați unul peste altul. Mi se păruseră mie enorme când le privisem de sus, dar acum eram de-a dreptul năucit. La vreo cincizeci de metri deasupra mea, cadrul cu cârlige se balansa molcom, mângâind cu umbra sa munții de gunoaie de pe platformă. Cum naiba să curăț eu monstruozitatea ăsta?

Cârligele aveau senzori, iar dacă printre inele erau prea multe piese străine, ele refuzau să cupleze. Și-aici erau, nu glumă! M-am opintit și am împins jos câteva carcase de metal de... naiba știe ce, am șutat niște scârboșenii, spre marea dezamăgire a faunei mărunte și colcăitoare, am adunat câteva folii întinse de la un inel la altul. Cam asta era, am nădăjduit.

Înainte să-mi iau zborul, mi-am aruncat o ultimă privire în jur. Ce mă așteptam să văd, n-aș putea spune. Dar vă spun ce-am văzut: jos, lângă marginea cuvei, ceva mișca. Și cred că o făcea special pentru mine, că prea mi se părea regulat du-te-vinoul. Ca și când cineva ar fi fluturat un steag.

Ce m-a făcut să cobor ca păianjenul (cu membrele false legănându-mi-se) ca să văd ce-i acolo, nici asta n-aș putea spune. Poate tocmai siguranța pe care firul mi-o dădea mi-a stârnit curiozitatea.

Și, ce să vezi? Cineva chiar agita o cârpă și se uita spre mine. Am continuat să cobor. Ia te uită, cineva cu două mâini și două picioare. Încă puțin. Hmm, cu păr lung și cu pieptul proeminent! Am ajuns jos, la câțiva metri de ea. O femelă din specia mea, murdară, zdrențăroasă, plină de vânătăi, dar o pământeancă! Am privit-o atent în timp ce se apropia, nu prea convinsă. O știam... parcă o mai întâlnisem... Unde? Când a ajuns suficient de aproape și a văzut cum se prelingea costumul pe mine, fața i s-a luminat. Mi-a zâmbit. Atunci am recunoscut-o. Brațul stânga-jos al jaxnuxianului de la hiperspațioport. Fir-aș al naibii, avusesem dreptate.

– Bună! Ăăă... ce faci aici?

Cântăreață! Cu așa o voce, sigur asta-i era povestea.

– Iau gunoiul...

– Nu mă iei și pe mine?

Ba am luat-o. Mi-am desfăcut costumul și i-am oferit, ei și mirosului îngrozitor, cracii, mânecile și tot restul de spațiu în exces. N-am întrebat-o nimic. N-am vrut să știu. Bănuiam și mi-era de-ajuns. Dar când am ajuns înapoi în cabina mea, am pus-o la muncă. Nu, nu genul acela de muncă, să fim serioși! În halul în care era, trupul femeii nu prea-mi făcea cu ochiul. În schimb, două mâini în plus pe consolă nu-mi stricau deloc.

■

Am părăsit Jaxnux 7 și ne-am avântat pe cărări hiperspațiale către următorul nostru client. Nu mai văzusem niciodată hiperspațiul, iar cabina perfect transparentă care mi-l arăta în toate părțile, în plină splendoarea lui înspăimântătoare, m-a ametit. Era ca și cum aș fi privit cerul înstelat într-un caleidoscop, cum explodează în distorsiuni și implodează, dispărând într-o fâșie pentru a reapărea în clipa următoare, ca un evantai ciudat care se desface și se strânge la loc, când de la un capăt, când de la celălalt, în pulsații repezi.

Când a încetat, imaginea roșiatică a unei planete brăzdate de canioane mi-a umplut câmpul vizual. Am survolat munți și văi, mări de metan (cred), orașe și drumuri, până la platformele noastre de gunoi. Cu noile mele extensii, operatul macaralei devenise o nimica toată. Fata a chicotit de câteva ori, amuzată de joaca mâinilor noastre, iar eu am înghiontit-o să tacă. Nu ne vedea nimeni în capsulă, dar de auzit ne auzeau. Iar eu voiam să amân cât mai mult momentul în care trebuia să o prezint echipajului. Eram în plin flirt cu Zozuxia, vă amintiți? Iar o femelă din specia mea, călătorind clandestin pe mașina noastră de gunoi, în aceeași pantaloni cu mine, nu i-ar fi plăcut deloc.

În fine, ne-am făcut treaba și-am plecat mai departe, din planetă în planetă, până când ne-am umplut cala. De câteva ori a trebuit să cobor pe câte-o piesă de cuplare mai șugubeață, iar Zozuxia a avut grijă să-mi spună compoziția atmosferei, ca să-mi adaptez filtrele căștii. Cât am colectat gunoiul, nu m-au lăsat să ies din borcanul meu, însă de îndată ce această etapă s-a încheiat, chepengul de deasupra mea s-a deschis, iar căpitanul a mormăit:

– Pământeanule, hai c-ai făcut treabă! Poți să vii încoace.

M-am extras din costum, am rugat-o pe fată să mă aștepte

cu gura închisă și-am ieșit. Mi-am găsit cumva drumul prin coridoarele de metal până în cabina de pilotaj și-am intrat chiar când ultimul evantai se desfăcea, iar spațiul concret s-a stabilizat cu o reverberație ușoară. Zozuxia mi-a făcut semn să mă așez lângă ea, însă s-a răzgândit imediat ce m-am apropiat.

– Dragule, și-a scuturat mâinile spre mine, mai bine treci întâi pe la duș, bine?

– Oameni, a pufnit și Korkaky pe nasuri, ce să le ceri? Hai, acum stai acolo și fii atent. Basculăm.

În cabină se auzea un zgomot surd, o huruială foarte joasă care pulsa ritmic. Și când m-am uitat pe hublou, ce credeți c-am văzut? O gaură neagră de toată frumusețea, chiar acolo, în fața noastră! Asta trebuia să fie, după cortina de stele care se vedea vălurită, cu punctele tot mai înghesuite spre marginea discului negru în jurul căruia gravitam și noi. Mai văzusem așa ceva doar în poze.

– Așa face o gaură neagră?

Râsetele celor doi jaxnuxieni m-au făcut imediat să-mi doresc să nu fi întrebat tâmpenia. Korkaky și-a mișcat degetele ca și când ar fi învârtit de un potențiometru și zgomotul a încetat.

– Stai să dau drumul la gunoi, atunci să te ții gălăgie!

Au râs iarăși, apoi pilotul a început să-și verifice indicatorii de bord.

– Suntem la distanța optimă, când ne vine rândul, vââjjj! s-a maimuțărit fluturându-și două mâini deasupra capului.

Nu le puteam vedea pe hublou, căci distanțele care ne separau erau fantastice, dar pe unul dintre proiectoarele holografice se învârteau o mulțime de puncte, cel puțin o mie, în jurul unei bile negre, fiecare având un indicativ. Lângă indicativele câtorva dintre cele mai apropiate de bilă apărea și mențiunea „descarcă". Nu puteau fi decât alte nave de gunoi, ca a noastră. Descărcarea dura câteva minute, apoi punctele își luau viteză și ieșeau din zona urmărită pe proiector. Și altele preluau ștafeta.

– Cum ești, băi, Zozuxule, la distanța optimă? Tu la ce sondă te uiți?

– Zozuxia! Și ți-am mai spus că nu e calibraaaată!

– Ei, nu-i calibrată pe mumă-ta! Doar alaltăieri am scos-o din verificări.

Pilotul a mâțâit și a gesticulat din toate brațele:

– Poate să fie, eu mai mult de-atât nu mă apropii! Vrei să ne suuugă? N-o simți cum suuuge?

Korkaky a ridicat trei sprâncene.

– Bine, cum zici tu. Tu ești expertul. Mi-a făcut discret un semn cu ochiul. Hai, descarcă, avem liber.

Cala s-a deschis, iar milioanele de tone de gunoi s-au aruncat într-un arc larg de cerc spre presa găurii negre. Le-am pierdut rapid din orizontul vizual al cabinei, căci pilotul a smucit nava în hiperspațiu de cum s-au închis trapele. Așadar asta era. Prima mea zi de muncă. Dacă aș fi avut un *I-portal*, acum ar fi fost momentul să-mi imortalizez gloria și s-o arăt posterității virtuale.

■

Mai aveam un pic și ieșeam din navă, împreună cu noul meu echipaj, când mi-am amintit de micul și jenantul amănunt din cabina macaralei. Așa că i-am rugat să mă mai aștepte un pic înainte să încuie și am luat-o la fugă pe coridoare.

– Cine-i panarama aia? a țipat Zozuxia când a dat cu ochii de vagaboanda mea. Îți bați joc de mine?

– Zozuxia, dragă, uite... nu e ceea ce pare, suntem doar prieteni!

Și cu asta am sperat că m-am incriminat definitiv, însă lamentabil. Cu orgoliul rănit, jaxnuxianul jucăuș mi-a întors spatele și a fluturat peste umăr dintr-o mână.

– Treaba ta, ce-mi pasă mie? Îți zic doar că nu vreau s-o mai prind în navă la mine, că o arunc cu gunoiul! Ai înțeleeees?

A plecat cu pași mari, mișcându-și brațele amplu pe lângă corp. Înțelesesem, bineînțeles. Gata cu ajutorul meu la macara!

– Ați spus că pot să păstrez ce găsesc pe platforma aia, corect? l-am întrebat pe căpitanul care savura cu toate mâinile încrucișate la piept umilința subalternului său.

– Da, păstreaz-o, de ce nu? Poți s-o aduci și la lucru, dacă vrei. Pe nava mea, a continuat suficient de tare cât s-audă și celălalt care n-ajunsese prea departe – nu fac discriminări între minorități.

■

Pe vagaboandă o chema Avelina. Așa mi-a spus, că acte nu avea. Nici unde să se ducă. Am luat-o cu mine, cu toate că în odaia mea din căminul de *expați* abia aveam loc să trecem unul pe lângă celălalt. Dar ei nu i-a păsat. Aveam o ușă care se putea încuia și un duș, toate celelalte contau prea puțin. I-am dat o pereche de nădragi și-un tricou de-al meu. Împrumut, până reușeam să strâng ceva bani ca să-i iau și ei un rând de haine. C-avea să stea o vreme pe la mine, m-am gândit.

– Nuuu, n-aș putea! Am să fac eu cumva să-mi găsesc de lucru. Nu pot să stau pe spinarea ta, nu pot, nu pot... și-a început să se smiorcăie.

Cum naiba să-și găsească de lucru pe o lume Jaxnux fără acte? Of, ce-or fi având astea-n cap? Că nu prea cred că se gândea la genul ăla de lucru. Dacă i-ar fi convenit, n-aș fi găsit-o ascunzându-se prin gunoi.

Gunoi, gunoi, atât de mult gunoi! Producea planeta asta, nu glumă! Am lăsat-o pe Avelina să plângă strângându-și genunchii la piept și m-am apucat să calculez. Nu mă pricepusem niciodată să consolez oameni.

Bun, deci, la dimensiunile navei, i-am estimat capacitatea trei miliarde de metri cubi. Poate ceva mai puțin, dar oricum, de ordinul acesta. Deci peste un miliard, poate un miliard și jumătate de tone. Cam jumătate din cargoul nostru l-am luat doar de pe Jaxnux 7, iar Korkaky îmi spusese că de pe planeta asta se colecta zilnic. Cam trei ori zece la a *douășpea* tonă pe an terestru... Planeta cântărea... mă rog, ceva ori zece la a *douășpatra*, mă gândeam, deci procentul părea nesemnificativ. Dar la nivel cosmic o variație relativ mică de masă conducea la o variație relativ mică de orbită, care la rândul ei conducea la altă variație relativ mică de climă. Iar aceasta, dacă nu era compensată de nimic, dimpotrivă, în timp putea fi suficientă pentru a face planeta de nelocuit! Taa-daaam!

M-am uitat la Avelina. Săraca femeie se liniștise, cu *I-portalul* în mână, răsfoind ceva. Mi-a simțit privirea și și-a ridicat ochii plânși spre mine.

– Nici... și-a tras ușor nasul, nici măcar ăsta nu-i original! E făcut pe brațul exterior!

A aruncat scârbită gadgetul – cu grijă să pice totuși pe pat – și s-a scuturat de plâns. M-am așezat lângă ea și am luat-o în brațe. Și-a sprijinit capul de umărul meu și și-a înfipt unghiile în mine.

– Hai, gata, gata! O să fie bine, o să...

Iete că știam și eu totuși să consolez! Era ușor când era vorba de o gagică mișto, care mi se mai simțea și datoare. Și-am lăsat, cel puțin pentru seara aceea, problemele planetei Jaxnux deoparte.

■

Le-am reluat în schimb a doua zi, pe când priveam arcul de cerc al gunoiului nostru îndreptându-se spre gaura neagră.

– Oh, vaaai, m-a apostrofat Zozuxu cu scântei în cei patru ochi, mulțumim Pământului pentru că te-a produs, ca să vii să ne salvezi! Căci noi nici nu ne-am pus problema asta!

Am înghițit în sec. Nu o luasem cu mine pe Avelina, spre dezamăgirea căpitanului, tocmai ca să nu-l înfurii pe pilot (da pe EL, pe Zozuxu, jaxnuxian mascul, paștele mamii lui!), iar el ce făcuse? Toată ziua mă sabotase, de parcă nu-mi era suficient de greu să manevrez macaraua aia blestemată cu numai două mâini. Puteam doar să sper că nu avea să meargă mai departe. Dacă mi-i punea pe cap pe frumoșii care-o aduseseră pe Avelina aici, eram mâncat. Dar speram că-i era și lui suficient de frică de nenorociții ăia încât să nu-l mânce-n dosuri. În fine, dă-l încolo.

– E vorba de import-export, m-a lămurit Korkaky, planetele noastre importă materii prime și alimente pe scară largă și exportă microtehnologie. Ei, îți dai și tu seama că unele-s mai grele ca altele, nu? Chestia aia, a făcut semn către șirul de reziduuri pe care nava-l defeca, nu numai că nu destabilizează lucrurile, ci chiar le ține în balanță. Pricepi? Probleme sunt acolo unde există doar intrări sau doar ieșiri, cum ar fi...

Dar s-a oprit. A schimbat o privire fugară cu pilotul, cu indicatorul de bord, apoi a ridicat dintr-o sprânceană.

■

M-am obișnuit ușor cu viața de pe Jaxnux 7. Dacă nu făceai excese, puteai trăi bine aici, chiar și cu un salariul de gunoier. Ce-nseamnă, domn'le, o planetă civilizată!

Pe Avelina am ținut-o la mine. Până găseam o soluție ca să meargă înapoi pe Pământ, hotărâsem amândoi, dar nu prea ne strofocam s-o căutăm. Mai făcea și ea unele comisioane, mai ales pentru jaxnuxieni bătrânei, care prinseseră alte vremuri și care nu vedeau în oameni doar niște imigranți chitiți să le ia locurile de muncă, și ne descurcam. Mă obișnuisem și cu macaraua, și cu costumul care-și bălăngănea cracii și mânecile pe lângă mine, și cu șicanele lui Zozuxu...

Apoi, într-o bună zi, după ce-am umplut eu frumos cala cu gunoi proaspăt, hop! c-am ieșit din hiperspațiu într-un peisaj care, pe lângă faptul că nu semăna deloc a gaură neagră, îmi arăta al naibii de familiar! Dar nu-l recunoșteam ca fiind o planetă pe care s-o fi servit vreodată. Un client nou? Proastă zi!

– Ăăă, domnule căpitan, am spus, nu mai avem loc. Suntem plini ochi!

– Nu ca să luăm gunoiul am venit aici, băiete! Ci ca să-l deșertăm. Pe fundal, râsul pițigăiat al pilotului. Mai știi ce-ți ziceam acum ceva vreme? Probleme sunt acolo unde există doar intrări sau doar ieșiri. Gaura neagră nu exporta nimic, doar radiație de-aia de-i ziceți voi Hawking, dar primea masiv importurile noastre, în timp ce planete ca asta nu importau mai nimic, dar făceau export de materii prime la greu. Variație unidirecțională de masă, îți amintești? Mutând groapa de gunoi

pe planetele astea, le facem, practic, un bine. Ca să nu mai vorbim că, așa, ca bonus, le facem și industrie. Aici de exemplu, vom face și o fabrică de *I-portaluri.*

Părea verosimil, nu? M-am uitat mai atent la spectacolul care se desfășura sub noi: munți, mări, păduri, orașe... O planetă locuită, care permitea viața umană, deci și pe cea jaxnuxiană. Și încă una cu o societate aparent în curs de dezvoltare, judecând după orașe, porturile, șosele... ia stai puțin!

– Ce planetă-i asta domnule căpitan?

– Păi tu mă-ntrebi pe mine?

Gustul de cafea cu grăsime mi-a revenit în minte, odată cu imaginea unui *I-portal* împachetat frumos împreună cu o pungă mare de gunoi. Cu fundiță.

Na și soluția pentru problema Avelinei. Din gunoi o luasem, în gunoi aveam să o aduc. Dar, cel puțin, avea să-și ia un *I-portal* autentic. ■

Matthew Kressel

SMERITUL ŞI OCHEANA ATOTVĂZĂTOARE

În timp ce cutreierau prin galaxie, recoltând stele moarte, Smeritului şi Ocheanei-atotvăzătoare le plăcea să tăifăsuiască.

– Călătoream prin braţul sudic, zise Smeritul, ştii care... unde baileii înghit praful rece?

– Ştiu, spuse Ocheana-atotvăzătoare, dar mai povesteşte-mi o dată.

– Ei bine, cotoroanţa mi-a spus că obişnuia să-nghită stele cu *miile*!

Smeritul chicoti şi unul dintre cele nouă braţe ale sale atinse comenzile. Jetul de accelerare declanşat accidental, de nici câteva milioane de fotoni, avea să abată Bulbul cu peste patru ani-lumină de la curs. Dar ce însemna încă un secol, când Smeritul şi Ocheana aveau milenii în care să pălăvrăgească?

Ceaţa polimorfă a Ocheanei se roti deasupra locului ei, aidoma unei nebuloase timide. De obicei asta însemna că dorea ca Smeritul să continue, aşa că el urmă:

– I-am spus fiarei zdrenţăroase că dacă i-aş crede cenuşa, atunci aş crede

Ilustraţii Tudor POPA

şi toate balivernele care se spun azi despre Demult Dispăruţi.

– Şi ce baliverne se spun azi? întrebă Ocheana-atotvăzătoare.

– Că în galaxie existau miliarde de oraşe, comerţ agresiv între planete şi atât de multe specii, încât n-au mai avut ce nume să le pună. Ştii şi tu, praf de kook!

– Ştiu, spuse Ocheana, dar mai povesteşte-mi o dată.

Smeritul avusese mare noroc că atinsese accidental comenzile, pentru că senzorii detectară un obiect care plutea prin neant.

– Pe cenuşă, Ocheano, ce-i ăla?

Ceaţa Ocheanei colapsă într-o sferă ca o stea nou-născută.

– Un necunoscut! Smeritule, schimbă cursul pe interceptare!

Smeritul se supuse şi Bulbul vră prin fuioare stacojii rarefiate, cenuşi cosmice care nu aveau niciodată să mai fuzioneze în stele.

– Crezi că-i de la zimbimi? spuse el, de parcă i-ar fi cunoscut personal pe constructorii măreţi. Ştiai că ei au trăit pe nouăzeci de planete şi că şi-au reconstruit într-o singură zi toate oraşele din cristal?

– Ştiam, spuse Ocheana, dar mai povesteşte-mi o dată.

După patru săptămâni de călătorie, Smeritul spuse:

– Crezi că-i un prunc qly? Ştiai că ei pot creşte încât să înghită galaxii, dar că preferă să se încolăcească în jurul stelelor tinere şi să cânte preamăriri electromagnetice în spaţiu?

– Ştiam, spuse Ocheana, dar mai povesteşte-mi o dată.

Iar la nouă luni după aceea, el zise:

– Ar putea fi oare un urm rebel, inelele planetare care se hrănesc cu emoţii?

De acum Bulbul încetinise considerabil şi stelele dispersate îşi pierduseră deplasarea atrăgătoare spre albastru, devenind roşii, bătrâne, obosite.

– Sau poate că, urmă Smeritul, este un vierme ruck filozof. Ştiai că proverbele lor sunt folosite de jumătate din galaxie?

– Ştiam, spuse Ocheana, dar mai povesteşte-mi o dată.

– Ce n-aş da, spuse Smeritul, să-i pot vedea pe Demult Dispăruţi.

Trecură pe lângă o stea rară, o pitică roşie care mocnea de eoni. În mod obişnuit Smeritul ar fi capturat-o în puţul gravitaţional al Bulbului şi ar fi remorcat-o spre Marele Corpus din centrul galaxiei. Acolo corpul Ocheanei ar fi câştigat alte câteva cvadrilioane de qubiţi şi un tremur de unde gravitaţionale s-ar fi extins de-a pururi în abis. Însă azi trecură pe lângă stea, prima dată când Smeritul procedase astfel.

Printr-o manevră despre care spera că o făcuse mândră pe Ochioasă, el captură obiectul în cală din prima survolare, izbindu-l doar o singură dată de pereţi când acceleră înapoi spre centrul galactic.

– Trimite-l în laborator, zise Ocheana. Şi alătură-mi-te acolo după ce termini corecţia cursului nostru.

Laboratorul era minuscul prin comparaţie cu majoritatea incintelor din Bulb. O multitudine de senzori ticsea locul şi un cilindru cav, transparent, îi domina centrul. Obiectul straniu plutea înăuntru: o piatră paralelipipedică, neagră ca bazaltul, strălucind cu o sclipire metalică. Glife ciudate fuseseră înscrise pe ea, deşi numeroasele minicratere de impact le şterseseră în mare parte.

Smeritul secretă mucus calmant din pori şi zise:

– Am avut dreptate? Este de la Demult Dispăruţi?

– Da, Smeritule.

Smeritului îi veni să ţopăie şi membrele i se agitară surescitate.

– Ce este?

– N-am determinat încă. Deocamdată am descoperit un volum de informaţii codificate în structura lui cristalină, un mesaj extrem de comprimat care utilizează un algoritm fractal bizar. Mi-a dejucat toate încercările de a-l decodifica. I-am trimis conţinutul la Marele Corpus, pentru ajutor.

– Ce straniu şi minunat! zise Smeritul. Un mesaj într-o piatră! De la ce civilizaţie provine?

– Nu ştiu.

Al treilea stomac al Smeritului se încordă inconfortabil. Nu existase niciodată ceva ce Ocheana să nu ştie, niciun puzzle pe care ea să nu-l poată rezolva rapid.

Ocheana se metamorfoză într-un dodecaedru.

– În sfârşit! Corpusul meu tocmai a decodificat un fragment din mesaj.

– Ce spune?

– Mesajul codifică o formă de viaţă, pe care voi încerca s-o recreez acum.

Membrana exterioară a Smeritului deveni vâscoasă în anticipare. Avea să vadă o creatură din vremea Demult Dispăruţilor!

Un al doilea tub se materializă lângă primul. Un boţ grotesc de carne tremurătoare se formă în interior, apoi colapsă într-un morman de ichor roşu.

– Ce frumos! exclamă el.

Ocheana se dilată într-o ceaţă.

– Nu aceasta este creatura. Am utilizat chiralitatea greşită pentru acizii nucleici. Voi încerca din nou.

Poate fi adevărat ca Măreaţa Ochioasă-atotvăzătoare să fi greşit? se întrebă el. *Cum este posibil?*

Boţul se vaporiză şi dispăru, şi se contură altă formă. Mai întâi apăru un cadru de bază rudimentar din mineral alb, dur, apoi un flux de fluide vâscoase, organe moi şi ţesuturi umede, cuprinse într-o învelitoare de piele bej.

– Închide-ţi membrana exterioară, rosti Ocheana. Voi modifica atmosfera şi temperatura pentru a corespunde cu toleranţele creaturii.

Ocheana nu se opri şi Smeritul ar fi murit din cauza căldurii pârjolitoare şi presiunii, dacă n-ar fi acţionat instantaneu. Aerul devenise atât de dens, încât îşi simţi cele nouă membre apăsându-l, când le mişcă în jur.

Uşa cilindrului se deschise şi dinăuntru se revărsă o pâclă urât mirositoare. Gândindu-se că era un salut, Smeritul flatulă un răspuns cu miros dulce.

Patru membre se răşchirau din torsul aproximativ paralelipipedic al creaturii. O excrescenţă bulbucată se ridica în partea superioară. Avea doi globi adânciţi în orbite, o proeminenţă coroiată de piele deasupra a două fante mici şi un orificiu cu buze roz ce acopereau şiruri de mineral alb. Din creştet i se revărsau fibre stacojii, de aceeaşi nuanţă mocnită ca stelele bătrâne. Smeritul nu văzuse niciodată ceva mai dezgustător.

– Ce...? rosti creatura şi glasul se auzi gros în aerul dens. Unde sunt?

Smeritul icni.

– Vorbeşte prin anus?

– Aceea este gura ei, zise Ocheana.

Creatura puturoasă diferea mult de străbunii măreţi pe care şi-i imaginase Smeritul, care se simţi puţin dezamăgit.

– Bun-sosit în Bulbul 64545, zise Ocheana. Eu sunt

Ocheana-atotvăzătoare, iar el este Smeritul 665321. Ţi-am adaptat corpul ca să poţi înţelege şi vorbi Verbala Subpatru, limba noastră comună. Cine eşti?

– Eu... eu sunt Beth, răspunse creatura. *Unde* mă aflu?

Ocheana îi spuse Bethei cum fusese construită dintr-un mesaj codificat.

– Au trecut milenii de când am descoperit ceva nou în galaxie. Prezenţa ta mă uimeşte.

– Mda, spuse Betha, mă uimeşte şi pe mine.

– Şi pe mine! adăugă Smeritul.

– Milenii? repetă Betha.

Membrane trandafirii fulgerau prin faţa globilor ei alb-verzi. Se putea oare ca organele acelea primitive să fie ochii?

– Ce specie eşti? întrebă Ocheana.

Betha îşi prinse propriii umeri, ca şi cum ar fi vrut să se stoarcă.

– Sunt om.

– Ciudat, n-am nicio menţionare a speciei tale. De unde eşti?

Betha emise din gât un sunet răguşit şi umed, apoi privi către tavan şi cercurile verzi din ochii ei scânteiară precum chiciura interstelară. Era greu să priveşti restul, dar ochii aceia stranii erau mult mai frumoşi decât fuioarele de nori de litiu ce difractau soarele dimineţii în curcubeie, în zorii leneşi ai Lunii natale a Smeritului.

– Din Denver, zise ea.

– Care-i ultimul lucru pe care ţi-l aminteşti? întrebă Ocheana.

– Era întuneric, spuse Betha. Sloan era lângă mine şi mă ţinea de mână.

– Cine este Sloan?

– Este soţia mea. Şi cine... *ce* sunteţi voi?

Smeritul lansă un jet de mucus îmbibat cu feromoni.

– Eu sunt Smeritul, umilul tău pilot! Iar aceasta este Măreaţa Ochioasă-atotvăzătoare!

– Dar *ce* sunteţi voi?

Ocheana colapsă într-un tor.

– Explicaţiile ar dura.

– Îngheţ de frig. N-aveţi haine?

Îngheaţă? gândi Smeritul. Era îndeajuns de fierbinte ca să topeşti apa îngheţată!

Cu ajutorul Ocheanei, Betha se acoperi în materiale albe. Smeritul nu înţelegea de ce trebuia să se vâre într-o piele artificială, când purta deja una naturală.

– Nu mă simt bine, zise ea ţinându-se de cap.

Ocheana pluti lângă ea.

– Poate fi un efect secundar al regenerării tale.

– Nu. Sunt bolnavă.

– Te referi la materialul genetic care se reproduce rapid în interiorul celulelor tale?

– Ştii despre virus?

– Am observat fenomenul când te-am creat, dar am presupus că făcea parte din configuraţia ta genetică naturală.

– Nu. În niciun caz. Aveţi apă?

Un cilindru transparent se materializă pe o masă lângă ea.

– Ah! tresări Betha. Voi avea nevoie de ceva timp ca să mă obişnuiesc.

Turnă lichidul arzător de fierbinte în gură, dar mâinile îi tremurau şi vărsă jumătate pe jos. Linii roşii îi unduiră din colţurile ochilor.

– Mai este cineva aici?

Corpul toroidal al Ocheanei vibră.

– Numai noi trei.

– Nici un alt om?

– Potrivit estimării mele, piatra plutea în spaţiu de cinci sute de milioane de ani. Eşti probabil ultima din specia ta.

– Adică... Sloan este moartă?

– Da.

– Dar era chiar lângă mine!

– Din perspectiva ta. În realitate, momentul acela s-a petrecut cu milioane de ani în urmă.

Betha îşi duse o mână la gură.

– Doamne Dumnezeule...

– Da? zise Ocheana.

Betha o privi pe Ochioasă îndelung, apoi mişi ochii.

– Imediat înainte de a mă deştepta, Sloan mi-a şoptit că avea un mesaj pentru viitor, pentru cei care mă vor trezi. Era, a zis ea, ceva care va schimba cursul istoriei. Un lucru teribil, care trebuia cunoscut.

Ocheana se apropie de ea.

– Spune-mi. Spune-mi lucrul acela!

– Fiul meu. El... Betha înghiţi un nod. El s-a asfixiat în uter.

– Ce groaznic, spuse Smeritul.

– Continuă, spuse Ocheana.

– După aceea, mi-au făcut tot felul de analize şi au descoperit că aveam un virus. I-l transmisesem fiului meu nenăscut. El n-a avut absolut nicio şansă de supravieţuire. Sloan spunea că virusul meu, cel pe care-l am în sânge, era de la... a fost creat pentru... a fost făcut de... Oh, Doamne, voi fi...

Ochii i se dădură peste cap şi vomită fluid galben pe podea. Căzu în faţă şi capul femeii se izbi de masă, apoi întregul corp se cutremură în paroxism violent.

– Ce se întâmplă? întrebă Smeritul.

– Virusul, zise Ocheana.

– Poţi să-l opreşti?

Însă Betha se oprise singură şi totul era nemişcat şi tăcut, cu excepţia unui şuierat uşor din gura ei.

– Hei? spuse Smeritul.

– Este moartă, zise Ocheana.

El simţi un fior de panică.

– Dar abia înviase!

Oare asta avea să fie tot ce văzuse vreodată din Demult Dispăruţi?

– Nu te nelinişti, Smeritule. Creez deja altă Beth.

■

După o oră, ei stăteau în cockpit, Smeritul în stânga, Betha în mijloc şi Ocheana în dreapta, pe când Bulbul gonea spre centrul galactic la jumătate din viteza luminii.

Betha se învelise strâns într-o pătură groasă. Părea uimită de tot ce vedea.

– Dar dacă suntem în spaţiu, unde au dispărut toate stelele?

La şapte ani-lumină depărtare, o pitică roşie plutea pe fundalul complet negru.

– Le-am recoltat, rosti Smeritul secretând un mucus de mândrie.

– *Recoltat*? De ce?

– Materia pe care o colectăm, spuse Ocheana, este răcită aproape de zero absolut, entanglată cuantic într-un condens şi adăugată la Marele meu Corpus, sporindu-mi astfel puterea totală de calcul.

– Eşti un computer?

– Ocheana, zise Smeritul, este cea mai măreaţă minte pe care a cunoscut-o vreodată Cosmosul.

– Unicul meu scop este cunoaşterea, spuse Ocheana. Eu caut să cunosc totul.

– Ce multe stele au dispărut! zise Betha. În cosmos au existat forme de viaţă?

– Oh, da, răspunse Smeritul. Cândva au fost atât de multe specii, încât n-au mai avut ce nume să le pună!

– Şi acum?

– Acum ele fac parte din Marele Corpus, spuse Ocheana.

– Aşa au optat ele?

Smeritul îşi scărpină pântecul, derutat.

– Ce legătură are opţiunea cu asta?

Betha îşi strânse pătura mai mult în jurul corpului.

– O legătură foarte mare.

– Ce-ţi aminteşti despre ultimele tale momente? întrebă Ocheana.

Betha vorbi încet.

– Sloan îmi şoptea.

– Şi ce spunea?

Betha coborî ochii spre mâinile ei.

– Nu vreau să vorbesc despre asta.

– Trebuie să-mi spui, zise Ocheana.

– De ce? Ţuguie buzele şi în colţurile ochilor îi supură fluid. Ca să mă poţi recolta şi pe mine?

Smeritul icni. Ce ofensă! Aşteptă ca Ocheana s-o pedepsească, însă Betha tuşi un globul de mucus. Asta îi plăcu. Probabil că ea îşi dăduse seama de ofensă şi oferea globulul ca scuză. Apoi însă, când vomită peste toată consola şi ţipă un minut întreg înainte de a amuţi, Smeritul îşi dădu seama că fusese un gest involuntar.

– E moartă? întrebă el.

Fluid roşu picura dintr-o rană din capul Bethei.

– Da, Smeritule.

– Ocheano, poate că ar trebui să te opreşti din a mai crea Bethe, cel puţin până găseşti un tratament?

Betha se vaporiză şi dispăru, de parcă nu existase niciodată.

– N-ai auzit-o pe prima Beth? Sloan avea un mesaj pentru viitor, despre care credea că va schimba istoria. Trebuie să ştiu care a fost mesajul acela.

■

Următoarea Beth începu cu aceleaşi întrebări, dar Ocheana evită să-i spună prea multe. Iar când Betha întrebă despre stele, Ocheana răspunse prin altă întrebare.

– Planeta mea? repetă Betha. Se numea Ţărână. N-aţi auzit niciodată de ea? Unde m-aţi găsit pe mine?

Betha privea în negrul impenetrabil.

Smeritul era invidios. El se născuse pe satelitul natural fără atmosferă care descria câte o rotaţie la fiecare o mie de ani în jurul Marelui Corpus şi-şi petrecea restul vieţii în acest Bulb.

– Suntem în spaţiu? întrebă Betha. Suntem dincolo de Lună?

– Voi trăiaţi pe suprafaţa planetei voastre? întrebă Ocheana.

– Da, la poalele Stâncoşilor, într-o casă din sticlă. Sloan şi cu mine ne mutaserăm acolo fiindcă ne plăceau stelele. În majoritatea nopţilor, Cărarea Lactată străluceşte limpede pe cer. Betha îşi ronţăi vârful unui deget. Unde sunt toate stelele? Unde mă duceţi pe mine?

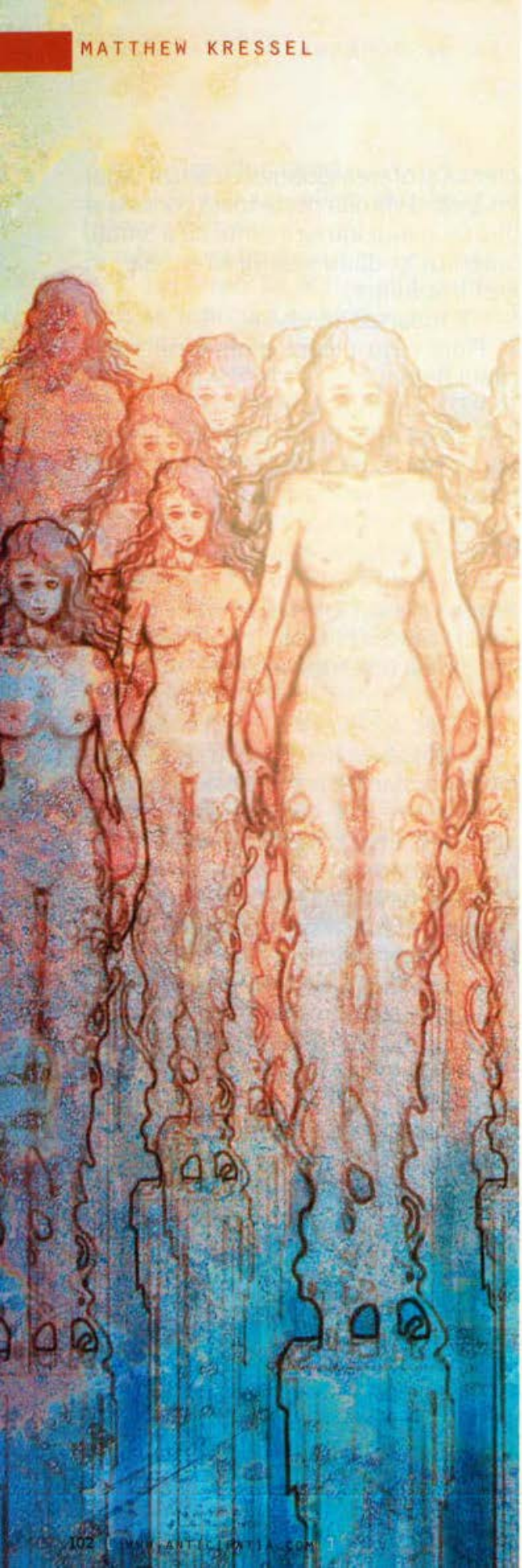

– Sloan ţi-a şoptit ceva înainte să te trezeşti? zise Ocheana.

– De unde ştii?

– Spune-mi ce ţi-a zis?

– Cu câteva luni în urmă, aflasem că lucra la un proiect strict secret. A jurat că nu era vorba despre arme, dar n-am crezut-o. Am avut o dispută serioasă. Există vreo modalitate prin care să-i pot telefona? Probabil că-i foarte îngrijorată.

– Sloan a pomenit de copilul tău născut mort?

– Pardon? De unde ştii despre asta?

– Ai transmis virusul fătului tău *in utero*. Sloan a sugerat că faptul acela era asociat unui mesaj foarte important pentru viitor. Spune-mi acum...

– Nu, n-am vorbit despre asta! Şi de unde ştii atâtea despre mine? Ce dracu' se-ntâmplă aici? Vreau să mă duceţi imediat acasă!

Duse o palmă la gură şi vomită peste tot, apoi intră în convulsii, izbindu-şi membrele de Smerit. Iar după un minut de zbateri şi ţipete, colapsă moartă.

– Curios, rosti Ocheana. Ai observat că povestea i s-a schimbat?

Gura Bethei rămăsese deschisă din ţipătul ei.

– Nu, Ocheano, n-am observat asta.

■

Ocheana o întrebă pe următoarea Beth despre familia ei.

– Am două fiice, Bella de zece ani şi Yrma de doisprezece ani. Fiul meu Joshua are optsprezece ani şi tocmai a plecat la colegiu în Vermont. Înainte să mă îmbolnăvesc, obişnuiam să fac drumeţii montane cu ei, cel puţin o dată pe săptămână. Mergeam cu

copiii mei pe sub pini acoperiţi de zăpadă... Inhală pe nas. Niciodată nu m-am simţit mai relaxată. Există vreo modalitate prin care să le pot telefona?

– Povesteşte-ne despre Sloan, spuse Ocheana. Ţi-a şoptit ceva înainte să te trezeşti aici?

– Interesant că menţionezi asta.

– Ce a spus?

– Mi-a zis despre ziua aceea când n-am vrut să le spun copiilor că eram bolnavă. Ea s-a enervat, dar eu i-am spus că era ipocrită, fiindcă lucra într-un laborator de cercetări secrete şi ne ascundea zilnic fel de fel de chestii.

– Face cercetări în tehnologia armamentului?

– Ea se jură că nu. Dar de unde ştii asta? Ai vorbit cu ea?

– Sloan a mai spus ceva înainte ca tu să te trezeşti aici?

– Nu-mi aduc aminte.

– Eşti sigură că n-a vorbit despre fiul tău, care a murit *in utero*?

– Poftim? Nu! Ce dracu' se-ntâmplă aici? Betha se ridică tremurând în picioare. Nu-ţi mai răspund la nicio întrebare până nu-mi spune cineva...

Duse o palmă la gură şi vomită. Ţipă şi se zbătu, iar după ce muri, Smeritul spuse:

– Ocheano, de ce-i ascunzi adevărul? N-ar trebui să ştie că familia ei a murit acum jumătate de miliard de ani?

– La ce ar sluji aflarea adevărului? Ai văzut cât de agitată devine când află adevărul. Cum altfel să aflăm mesajul pe care i l-a spus Sloan?

– Dar de fiecare dată moare în dureri.

– De ce crezi că are dureri?

– Fiindcă ţipă atât de teribil.

– Acelea nu sunt ţipete de durere, Smeritule, ci de bucurie. Energia ei

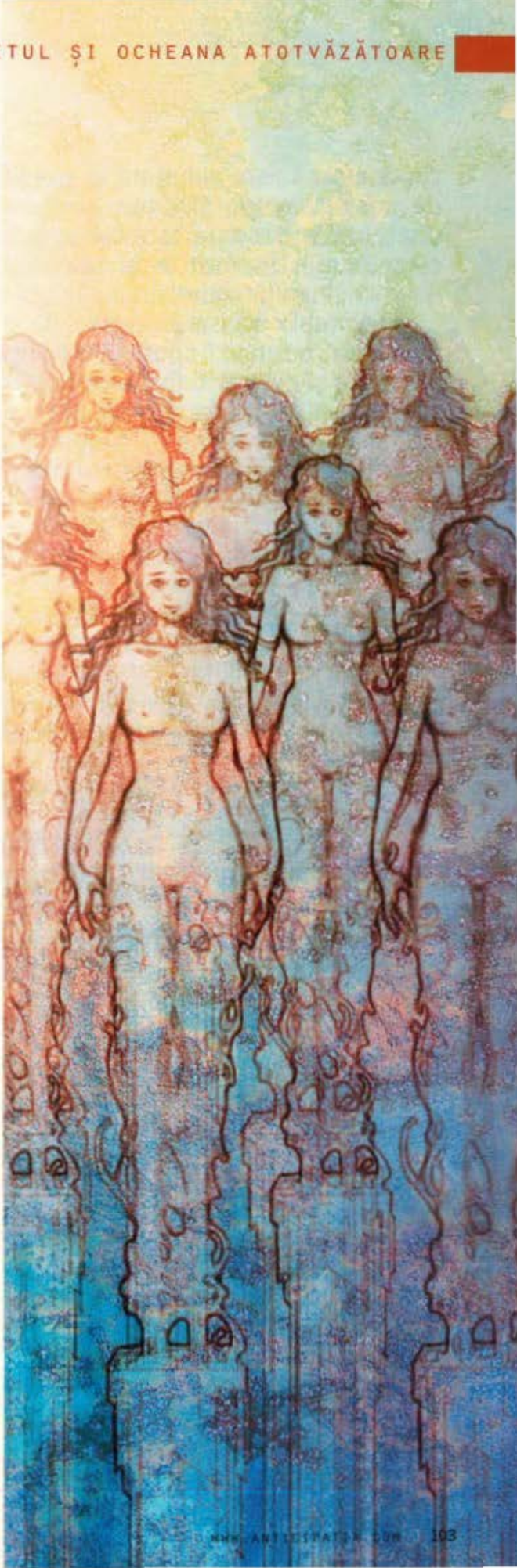

vitală eternă este eliberată în sfârşit de corpul temporal. Sunt aceleaşi ţipete de bucurie pe care civilizaţiile celor Demult Dispăruţi le-au scos când eu le-am înghiţit planetele.

Smeritul îi auzise poveştile de o mie de ori, ba chiar îi spusese el însuşi câteva ca şi cum ar fi fost ale lui. Dar când plecă ochii spre moarta Beth şi fluidele ce picurau din ea, se întrebă dacă nu cumva Ocheana îi ascundea şi lui chestii.

■

Următoarea Beth spuse:

– Sloan mi-a şoptit despre răsăritul soarelui pe care-l priviserăm în dimineaţa aceea în Mexic. Amândouă simţiserăm ca şi cum am fi fost parte a Cosmosului ca un întreg, nu fragmente discrete.

– Şi nimic mai mult? întrebă Ocheana.

– Nu ajunge?

Apoi ea muri şi următoarea Beth spuse:

– Sloan a şoptit că-i va lipsi cafeaua de dimineaţă pe care obişnuia s-o bea cu mine. Mă duceţi acasă?

Următoarea Beth vorbi despre un dispozitiv cu coarde folosit pentru a produce muzică:

– Sloan dorea ca eu să fi cântat la *chitară* mai des pentru ea.

– Şi nimic altceva? întrebă Ocheana.

– Nu.

Ocheana le întrebă pe Bethe în acelaşi fel în care Smeritul aborda stelele, nu direct, ci pe ocolite. Ocheana testa şi chestiona, dar fiecare Beth spunea altă poveste despre ultimele ei momente şi toate mureau ţipând.

– Ocheano, zise Smeritul după a cincizeci şi noua Beth, dacă nu vei afla niciodată mesajul lui Sloan?

– Toate problemele au soluţii, Smeritule. Toate misterele au răspunsuri.

El dori ca asta să fi fost adevărat, deoarece începuse să şi le imagineze pe Bethe ţipând, chiar pe când erau încă vii.

■

– Probabil că ţi-ai iubit copiii, îi spuse Smeritul următoarei Beth, ţinând cont de dragostea cu care vorbeşti despre ei.

– Am amintit despre copiii mei? Bineînţeles că-i iubesc. Îmi mai spui o dată cum te cheamă? Totul este foarte straniu.

Iar celei de a douăsprezecea Beth după ea, Smeritul îi spuse:

– Îţi plăcea să faci drumeţii pe munte, cu copiii tăi, pe sub pini acoperiţi de zăpadă?

– Ah, drumeţiile se numărau printre favoritele mele! Până m-am îmbolnăvit... Spune-mi, sunteţi cu adevărat extratereştri?

Celei de a şaizeci şi cincea Beth după aceea, el îi spuse:

– Yrma pare o fată minunată. Cred că seamănă cu tine.

– E drăguţ din partea ta să spui asta. Dar este atât de ciudat s-o aud. Este ca şi cum mi-ai cunoaşte copiii, însă noi abia ne-am întâlnit. Îmi mai spui o dată cum te cheamă?

Iar celei de a nouă sute patruzeci şi şaptea Beth după ea, Smeritul îi spuse:

– Eşti îngrijorată că Joshua va fi singur la colegiu?

– Ce ciudat! Parcă mi-ai fi citit gândurile. Îmi mai spui o dată cum te cheamă?

– Smeritul.

– De ce ţi se spune aşa?

El îi răspunsese de o mie de ori.

– Fiindcă eu sunt mai puţin, fac ca Ocheana să fie mai mult.

Ea surâse, o expresie pe care Smeritul învăţase s-o recunoască.

– Nu aşa sunt toate relaţiile? Unul comandă, celălalt slujeşte.

Şi ea mai spusese asta, într-o sută de feluri diferite, tot aşa cum el îi spusese Ocheanei atâtea poveşti. Tovărăşia Bethei îi plăcea şi simţea că ar fi putut deveni prieteni, dacă ea ar fi trăit mai mult de câteva ore o dată. Dar fiecare Beth îi vedea întotdeauna pe el şi pe Ocheana ca pe nişte străini absoluţi.

Şi fiecare avea de asemenea o altă poveste despre ultimele ei clipe, atât de multe poveşti, încât Smeritul le pierdu numărătoarea. Şi deşi Bethele mureau de fiecare dată, Ocheana făcea progrese spre un tratament.

După un secol, Bethele trăiră douăsprezece secunde în plus. După două secole, trăiră încă cincisprezece secunde în plus. Până se apropiară de Marele Corpus din centrul galaxiei, Bethele trăiau cu aproape treizeci de secunde mai mult.

Tetraedrul masiv al Marelui Corpus strălucea în beznă, mai luminos decât o sută de supernove, întinzându-se pe multe sute de ani-lumină. Ocheana transmutase gaura neagră care se rotea aici într-o minte mai mare decât cunoscuse vreodată Cosmosul.

În mod obişnuit, Bulbul lor ar fi trecut pe lângă Corpus ca o cometă, depozitându-şi recolta de stele înainte de a porni să descrie altă buclă lentă prin galaxie. Dar acum Ocheana îl direcţionă pe Smerit spre interior. Corpusul le acoperea câmpul vizual, îndeajuns de strălucitor pentru a domina cerul unei planete aflate la jumătate de univers depărtare. Doar ecranările puternice ale Bulbului îi împiedicau să fie incineraţi.

Un cerc negru se deschise în perete şi ei plutiră afară. Întunericul îi înghiţi, iar cockpitul vibră când câmpul gravitaţional al Bulbului colapsă. O duzină de pitice roşii, o recoltă jalnică, fură trase de forţe nevăzute până ce tăciunii lor dispărură în beznă.

Bulbul extinse o podea metalică ce părea infinită. Smeritul nu fusese niciodată în interiorul Corpusului, adevăratul trup al Ocheanei, şi acum tremură.

Ieşiră pe o rampă şi Beth merse cu pas clătinat, privind în vastitate. Artefactul din piatră plutea înapoia lor, escortat de patru cuburi strălucitoare. Smeritul fusese singur cu Ocheana de atâta timp, încât uitase că existau Ocheane ca ea prin toată galaxia, recoltând cu alţi Smeriţi, că toţi făceau parte dintr-o minte gigantică. Cuburile şi artifactul accelerară şi, după un moment, Bulbul dispăru fără cea mai mică tulburare a aerului. Betha, care mergea lângă ele, explodă în scântei şi dispăru.

– Unde a plecat? întrebă Smeritul.

– Este irelevantă acum.

– Crezusem că vrei să-i soluţionezi misterul.

Timpul şi spaţiul comutară brusc, când el şi Ocheana stătură în faţa a milioane de cuburi cenuşii. Reţeaua lor tridimensională se întindea către un orizont infinit şi în fiecare cub era o Beth. Toate erau imobile, cu ochii închişi.

– Pentru a-mi îmbunătăţi şansele de găsire a mesajului, spuse Ocheana, am creat trilioane de Bethe. Am descoperit ceva interesant: diversitatea mesajelor pe care i le-a şoptit Sloan nu urmează o curbă lineară, ci creşte exponenţial.

Cel puţin o treime din Bethe erau acoperite de vomă. Moarte. Ochii celorlalte se roteau furios.

– Visează? întrebă Smeritul.

– Acestea nu sunt simple vise.

Smeritul se pomeni lângă Ocheana într-o încăpere mare, închisă, din sticlă. Era plină cu articole din poveştile Bethelor: un şemineu, fotografii, cărţi, ba recunoscu până şi o chitară. Trei pereţi erau din sticlă şi dincolo de ei un munte încununat de zăpadă se ridica într-un cer de cobalt, unde strălucea o stea aurie. O pudră albă, fină, scânteia în lumină, depusă pe copacii subţiri.

Zăpadă, gândi el, *pe pini*.

– Acesta este un simulacru al amintirilor ei, rosti Ocheana. Ele mă ajută să mă apropii de rezolvarea misterului.

Betha intră pe uşă, îmbrăcată în haine groase. Chipul îi era mai neted, lipsit de cercurile întunecate de sub ochi pe care Smeritul ajunsese să le cunoască. Era urmată de altă umană, de asemenea în haine groase, cu pielea mai întunecată decât a Bethei.

Precum cafeaua, îi spusese Betha de zece mii de ori. *Aceasta trebuie să fie Sloan*!

– Din nou despre arme? zise Betha. Ştii bine ce părere am despre ele.

– De ce naiba nu te poţi încrede în mine, măcar o dată? spuse Sloan. Sunetul vocii ei îl surprinse pe Smerit, fiindcă era tot scăzut ca al Bethei, dar avea alt timbru, mai plăcut. De ce trebuie mereu să fii atât de al dracu' de dramatică?

– Pentru c-ai promis că n-o s-o mai faci niciodată. M-ai minţit!

– Asta-i o oportunitate care apare doar o dată în viaţă! Nu-nţelegi.

– De când? De când lucrezi acolo?

Sloan tăcu câteva clipe.

– De patru ani.

– Din ziua când ne-am mutat aici?

– Da.

– Acela a fost adevăratul motiv pentru care ai vrut să ne mutăm aici?

– N-a fost singurul.

Betha inspiră adânc.

– Aş dori să pleci.

– Stai aşa, nu putem...

– Ieşi dracu-afară!

Sloan se întoarse şi ieşi, iar Betha îşi acoperi ochii şi plânse.

– Excelent! zise Ocheana. Superb!

Timpul şi spaţiul comutară iarăşi. Smeritul şi Ocheana se aflau într-o cameră plină cu umani îmbrăcaţi în verde. Betha era întinsă pe o masă şi ţipa, iar Sloan o ţinea de mână. Însoţită de un jet de fluid roşu, o creatură mică, ce continua să fie ataşată de Beth printr-o coardă fibroasă, ieşi din orificiul ei interior enorm dilatat. Nu se mişca şi avea o culoare uşor albăstruie.

– Ce s-a-ntâmplat? ţipă Betha. Ce se-ntâmplă? Vă rog, de ce nu-mi spune nimeni? Copilaşul meu e bine?

– Minunat! spuse Ocheana. Perfect!

Timpul şi spaţiul comutară iarăşi. Betha zăcea în pat, vorbind cu doi umani pe jumătate cât ea. *Yrma şi Bella*, gândi Smeritul. Erau mai frumoşi decât îşi imaginase, cu piele moale şi strălucitoare, aproape la fel de întunecată ca a lui Sloan. *Se pregătesc pentru şcoală*, gândi el. *Dacă nu se grăbesc, vor pierde autobuzul*!

Sloan intră şi-i scoase pe copii din odaie.

– Va trebui să le spui în curând, rosti Sloan după ce închise uşa. Nu-mi place să le mint.

– De ce? Tu le minţi în fiecare zi. Ele cred că eşti programatoare.

– Asta n-a fost corect din partea ta.

– Nu? Tu ai secrete, atunci am şi eu secrete.

– Şi cum voi mai păstra secretul după ce vei muri? Cum le voi spune că mama lor, care afirmă că le iubeşte, le-a refuzat ocazia de a-şi lua rămas-bun?

– Le voi spune, când va sosi momentul.

– Şi de unde o să ştii când va sosi? Doamna cu coasa o să bată de trei ori la uşă?

– Dă-mi voie să mă ocup de asta în felul meu.

– Dintotdeauna ai fost negativistă.

Sloan plecă iarăşi şi Betha plânse iarăşi.

– Da, da! izbucni Ocheana. Mă apropii!

Dormitorul dispăru. Smeritul şi Ocheana stăteau într-o cameră slab luminată. Oameni erau aşezaţi în faţa unor ecrane strălucitoare şi apăsau agitaţi pe taste. Un cilindru metalic mare, cav, ocupa jumătate din încăpere. Betha zăcea alături pe o platformă extensibilă, cu ochii aproape închişi.

Sloan stătea în picioare lângă ea.

– În sfârşit! strigă Ocheana. Am reconstruit momentul acesta din patruzeci de cvadrilioane de Bethe. Haide, Smeritule, să rezolvăm împreună misterul acesta!

Betha arăta aproape la fel cum o cunoscuse el. Zăcea nemişcată.

– Eşti puternic sedată, aşa că s-ar putea să nu-ţi reaminteşti asta, rosti Sloan. Sper totuşi că nu te vei gândi la mine ca la un monstru. Sper că vei înţelege că tot ce am făcut a fost pentru tine şi pentru copii. N-am lucrat în domeniul armamentului, Beth. N-am minţit. Am cercetat modalităţi de stocare a materiei pe termen lung. Putem codifica orice într-un cristal. Toate particulele subatomice şi toate stările cuantice. Ieri am vorbit cu dr. Chatterjee şi mi-a spus că mai ai de trăit cel mult o lună. Doamna cu coasa a ciocănit la uşă, dar cred că te-ai prefăcut că n-o auzi.

Sloan clătină din cap.

– Ţi-ai căpătat dorinţa, Beth. Le pot spune copiilor că încă trăieşti. Iar când se va descoperi un tratament, peste un an sau peste un deceniu, te vom reconstrui. Îi vei revedea pe copii. Poate că voi avea plăcerea să te aud ocărându-mă pentru asta. Ştiam că nu-mi vei îngădui niciodată să-ţi fac aşa ceva. Ai fi preferat să te stingi treptat. Ei bine, nu pot să accept asta. Aşa că-ţi ofer un dar, Beth, darul zilei de mâine, indiferent dacă-l vrei sau nu.

Sloan apăsă un buton şi Beth lunecă în cilindru. Umanii îşi priviră ecranele în timp ce o turbină îşi mări rotaţiile, în timp ce un zumzet grav deveni tot mai ascuţit, până dispăru din spectrul lor auditiv. Sloan îşi acoperi gura cu palma şi se cutremură, când Beth pâlpâi ca o nova şi dispăru.

– Nu se poate ca asta să fie totul! izbucni Ocheana. Trebuie să fi comis vreo greşeală. Trebuie să existe alt mesaj, undeva.

– Totuşi acesta pare adevărul, spuse Smeritul. Sloan a codificat-o pe Beth ca s-o salveze. Ca să-i oprească suferinţele. Este o acţiune foarte umană.

– Va trebui să le lichidez pe toate Bethele şi să reîncep, spuse Ocheana. Am scăpat ceva din vedere.

– Şi să-i mai repeţi suferinţele de un cvadrilion de ori?

– Ca să găsesc adevărul.

– Deci eşti de acord că Bethele *suferă*?

– Smeritule, tu nu-mi pui mie întrebări. Eu sunt Ocheana-atotvăzătoare!

– Iar eu sunt Smeritul. Am stat lângă tine toţi anii aceştia şi am privit nenumărate Bethe murind. Ocheano, îmi pare rău, dar pur şi simplu nu mai pot continua.

Ocheana se contractă într-un punct de lumină.

– Păcat. Crezusem că am perfecţionat Smeriţii cu tine, 6655321. Acum văd însă că ţi-am dat prea multă autonomie de gândire. Adio, Smeritule.

– Adio? Stai, ce...

Smeritul se simţi arzând, de parcă devenise o stea nou-născută.

■

Stătea în casa din sticlă a Bethei, în timp ce soarele după-amiezii îşi strecura razele prin ferestre. După câteva minute, Smeritul gândi: *Sunt aici. Sunt viu*. Aşteptă o vreme. Întreaga sa viaţă el urmase ordinele Ocheanei şi fără comenzile ei nu ştia ce să facă. Vântul se înteţi şi muri, iar o frunză maronie zbură prin faţă, dar Ocheana nu veni.

El ieşi afară, în aerul răcoros.

Când nu-l opri nimeni, merse pe poteca de sub pinii acoperiţi de zăpadă şi sui dealul. Privi munţii încununaţi cu alb şi ştiu de ce Bethei îi plăcuse să vină aici.

– Frumos, nu?

Betha stătea lângă el, de parcă ar fi fost acolo dintotdeauna.

– De unde ai apărut? întrebă el.

– Eu sunt mereu aici, într-un loc sau în altul.

– Sunt mort?

– Da, însă asta poate fi în avantajul tău.

Până atunci el nu se gândise de fapt niciodată la nonexistenţă. Simţi un val de panică.

– Sunt mort?

– Materia care alcătuia corpul tău a fost absorbită în Marele Corpus. Dar acelaşi lucru s-a întâmplat şi cu

gândurile tale. Amândoi suntem puncte de atracţie în colţuri îndepărtate ale minţii Ocheanei.

– Nu înţeleg.

Ea surâse, când se întoarse să coboare pe potecă şi el o urmă.

– Ocheana a devorat milioane de civilizaţii şi le-a încorporat cunoaşterea în Corpusul ei. Zăpada îi trosnea sub tălpi cu sunete satisfăcătoare. Acum un miliard de ani a izbucnit un război galactic pentru a o stopa. Dar ea, desigur, a învins.

Casa din sticlă, cu acoperişul colbuit de nea, strălucea sub soare la poalele văii.

– Unii dintre noi au supravieţuit, ici-colo, în ascunzători. Ştiam că nu exista scăpare. Unica soluţie era să ne pitim, să plănuim. Atuul principal al Ocheanei este curiozitatea ei, care este în acelaşi timp principala ei slăbiciune. Noi am găsit artifactul uman cu mult înaintea Ocheanei. Şi ne-am codificat pe noi înşine în interiorul său. I-am dat lui Beth o boală incurabilă şi o poveste fără sfârşit. Iar când Ocheana creează o nouă Beth, creează mai mulţi dintre noi, fără să-şi dea seama.

– Nu înţeleg. Tu nu eşti Betha?

– Eu sunt Beth, prima şi ultima, şi sunt mai mult decât atât. Toate amintirile acelea la care ai asistat sunt ale mele. Sloan m-a salvat. Şi eu voi întoarce favoarea de un trilion de ori.

– Ce vrei să spui?

– Ocheana priveşte spre exterior, vânând cunoaştere. A devenit atât de masivă, încât nu poate conştientiza toate gândurile ce-i traversează mintea. Informaţia nu poate călători destul de rapid prin Marele Corpus. Noi creştem în colţuri întunecoase, până ce, într-o bună zi, vom fi îndeajuns de mulţi ca să ieşim la lumină. Atunci o vom distruge pentru totdeauna.

Se răsuci către el.

– Smeritule, tu ai fost sclavul ei, victima ei. Şi eşti primul Smerit care s-a ridicat deschis împotriva ei. Mă aflu aici ca să-ţi ofer libertate. Te vei alătura nouă?

– „Nouă"?

Ieşiră din lizieră, unde casa aştepta sub soare. Dintre pereţii de sticlă îi privea o adunătură pestriţă de creaturi. Smeritului i se păru că-i zăreşte pe zimbimi şi pe viermii ruck filozofi şi inele urm, ba chiar şi un banc de bailei înotând pe un cer plin de stele, o galaxie de făpturi care aşteptau să-l salute. Dar reflexiile razelor de soare îi îngreunau vederea.

– Alegerea îţi aparţine, spuse Betha. Însă dacă nu vii, va trebui să te ştergem. Sper că ne înţelegi poziţia. Nu putem îngădui existenţa unor martori. La urma urmelor, este război.

Surâse trist, apoi îl lăsă singur şi intră în casă.

Zăpada scânteia în soare şi un vânt rece sufla de sus de pe stânci, şoptind printre pini. Undeva alt Smerit juca jocul Ocheanei, în vreme ce Ocheana juca jocul altcuiva. Poate că totul era o parte dintr-un joc încă şi mai mare, jucat pentru mize pe care el nu le putea desluşi. Nimic din toate astea nu conta pentru el.

Se apropie de casă şi de galaxia de creaturi ce înotau înăuntru.

– Spuneţi-mi, rosti el. Spuneţi-mi toate poveştile voastre. ■

The Meeker and the All-Seeing Eye –
Matthew Kressel
Clarkesworld 5/14
NOMINALIZARE NEBULA 2014
– SHORT STORY
Traducere de Mihai-Dan Pavelescu

O ȘOSEA PE DOUĂ BENZI

Sarah Pinsker

Andy şi-a tatuat numele lui Lori pe antebraţul stâng într-o noapte de beţie, când împlinise şaptesprezece ani. „Lori & Andy pe veci" era textul complet, scris cu majuscule, pictat de prietena lui cea mai bună, Susan, cu aparatul de tatuat făcut chiar de ea. Susan era peste măsură de mândră de maşinăria ei. O asamblase din nişte baterii de nouă volţi, câteva mecanisme dintr-un DVD player mai vechi şi un pix cu pastă. Tatuajul era urât şi-l duruse ca dracu, iar după câte se părea Lori nu-l apreciase absolut deloc. Îi dăduse papucii lui Andy două săptămâni mai târziu, chiar înainte să plece la universitate.

Patru ani mai încolo, celălalt braț al lui Andy a fost prins în combină. Întregul braț, cu tot cu umăr, clavicula dreaptă și tot restul. Părinții lui au luat decizia când el era inconștient. Andy s-a trezit într-un salon de spital din Saskatoon, cu o mână robotizată și un implant în cap.

– E o interfață creier-computer, a zis mama lui, ca și cum asta ar fi lămurit totul.

Femeia folosise același ton pentru a-i explica lui Andy, atunci când avea cinci ani, unde se duc vitele când sunt urcate în camioane. Maică-sa stătea lângă patul lui de spital, cu brațele încrucișate, bătându-și bicepșii puternici cu degetele, de parcă era nerăbdătoare să se întoarcă la fermă. Liniile de pe fruntea ei și felul în care-și încordase maxilarul îi spuneau lui Andy că mama lui era îngrijorată, chiar dacă vorbele ei nu o arătau.

– Ți-au instalat electrozi și un cip în lobii frontali, a continuat ea. Ești bionic.

– Ce înseamnă asta? a întrebat Andy.

Tânărul a încercat să-și miște mâna dreaptă, ca să-și atingă capul, dar

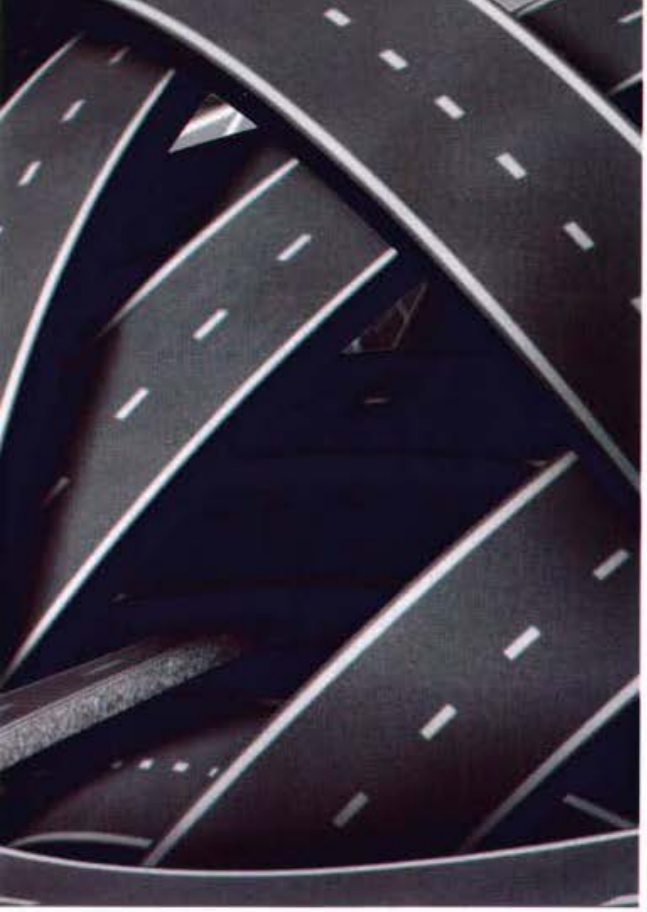

mâna nu l-a ascultat. Și-a ridicat brațul stâng și a pipăit bandajele.

Tatăl i-a vorbit, așezat într-un scaun de lângă fereastră. Șapca lui cu cozoroc plat, marca John Deere, îi ascundea ochii.

– Înseamnă că ai un braț prototip și că există o grămadă de oameni interesați de cum o să funcționeze. Ar putea ajuta multe persoane.

Andy s-a uitat către locul ce fusese ocupat odată de brațul lui. Fașele ascundeau locurile în care carnea se unea cu proteza; dincolo de bandaj se ițea lucirea metalului nou și firele negre, mate. Noua mână arăta ca și instalația lor mare de irigație; numai protuberanțe, șanțuri și furtunuri. Se termina cu un clește, degete lipite și un deget mare. Andy a încercat să-și amintească detaliile mâinii lui drepte: pistruii de pe dosul palmei, cicatricea de arsură din jurul încheieturilor degetelor, bătăturile din palmă. Ce făcuseră cu ea? Se afla prin vreun coș de gunoi, marcată drept reziduu medical? Pesemne că fusese destul de sfâșiată, altfel ar fi încercat să o reatașeze. Tânărul a privit la celălalt braț. O branulă era înfiptă în cuvântul „vecie". Îl durea ceva foarte difuz, dar nu simțea mare lucru. Poate că perfuzia era de vină. A încercat să ridice mâna dreaptă. Proteza tot nu s-a clintit, dar de data asta a simțit un junghi adânc, în piept.

– Nu se poate ca protezele să arate ca niște brațe obișnuite, în zilele noastre? a întrebat el.

Maică-sa, mereu practică, a luat iar cuvântul.

– Acelea nu sunt deloc utile. Poți să o înlocuiești pe asta cu una mai realistă, mai târziu, dacă vei vrea, dar medicii au recomandat să se facă legătura cu interfața cerebrală pentru a te folosi de mână. Altfel nu mai rămâneau nervi pentru a trimite impulsurile către braț, oricât de frumos ar fi fost el.

Andy înțelegea.

– Cum o folosesc?

– N-ai s-o miști pentru un timp. Dar au putut să o atașeze imediat. Înainte se obișnuia ca, mai întâi, ciotul să fie lăsat să se vindece, dar acum au spus că implantul se poate pune imediat.

– Tu nici măcar nu ai un ciot, apropo.

Taică-său și-a lovit umărul cu latul palmei, ca și cum l-ar fi doborât cu un topor.

– Ești norocos că mai ai cap.

Andy se întreba care fuseseră celelalte opțiuni, dacă existase vreuna. Era normal că părinții lui să fi ales acel braț. Ferma lor din Saskatchewan fusese mereu prima care să încerce noile tehnologii. Ai lui trăiau pentru automatizare. Iubeau să muncească pământul cu ajutorul mașinilor, parcelându-l pe când făceau tabele și baze de date, arând câmpurile de la adăpostul biroului.

Andy însă era un soi de atavism ambulant. Lui îi plăcea să simtă soarele pe față. Creștea cai Shire pentru arat și le folosea bălegarul drept îngrășământ. La recoltat, se ajuta de combina veche, diesel a lui taică-său, reprezentând cea mai mare concesie pe care era dispus să o facă în numele vitezei și al eficienței. Iar acum, mașina îi răpise brațul. Nu știa dacă întâmplarea era un argument valid în favoarea cailor și a tractoarelor lui sau a automatelor părinților săi. Mașinile îți puteau dărâma, cel mult, gardul dacă introduceai greșit coordonatele, însă dacă socotelile nu erau complet eronate, nu exista niciun risc să te trezești cu ele în birou. Nu-i dădea însă mâna – sau, acum, cleștele – să nu recunoască faptul că fusese un prost să-și bage brațul în capătul înfundat al combinei.

■

Lumea lui Andy s-a micșorat la mărimea unui salon de spital. Tânărul stătea doar la fereastră, ghicind vremea și abținându-se să nu-și sune părinții care îngrijeau, în absența sa, de mica lui fermă de lângă a lor. Oare terminaseră de strâns recolta înainte de îngheț? Mutaseră îngrăditura puilor mai aproape de casă? Andy n-avea decât să se încreadă în ei.

Doctorul i-a scos repede calmantul din tratament.

– Ești un tip sănătos, a zis femeia. Mai bine faci față cum poți, decât să devii dependent de opiacee.

Andy a dat din cap, presupunând că avea să reziste. Cunoștea durerile produse de munca fizică; știa zilele când lucrase așa de mult că abia mai putea merge și, colac peste pupăză, un armăsar își schimbase poziția, rupându-i astfel piciorul lui Andy care tot se trezise de dimineață, pentru a continua activitatea.

Acum, trupul lui vorbea un dialect cu totul nou al durerii: un chin învăluit în tortură, membre care pulsau, deși nu se mai aflau acolo. Andy a învățat diferența dintre durerea înțepătoare și junghi, dintre inflamație și sensibilitatea mușchilor. Când ce era mai rău a trecut – o furtună nesfârșită în prerie –, doctorul i-a dat voie să-și folosească brațul.

– Te recuperezi repede, amice, i-a zis terapeutul când tânărul a învățat să-și închidă mâna în jurul unei periuțe de dinți.

Brad era un tip masiv, din tribul Assiniboine[1], cu doar câțiva ani mai tânăr decât Andy și mereu stăpânit de entuziasm.

– Mâine poți încerca să te îmbraci singur.

– *Repede* e o noțiune relativă.

Andy a pus periuța pe masă și a încercat să o ridice din nou, dar n-a reușit decât să o împingă jos.

Brad a zâmbit, dar nu s-a aplecat după periuță.

– E un proces. Mușchii tăi trebuie să-și învețe noile roluri. În plus, de îndată ce stăpânești lucrurile de bază, o să înceapă adevărata distracție cu aparatul ăla.

Avea să fie interesant, dacă Andy ajungea vreodată să stăpânească proteza și însușirile ei speciale. Trebuia să învețe cum să interpreteze semnalul camerei de pe încheietură, ce transmitea direct spre creierul lui. Existau tot felul de beculețe și date despre telemetria corpului care puteau fi pornite și oprite. Andy era nerăbdător să testeze toate acele funcționalități: să pătrundă cu privirea într-un colț întunecat al motorului, să ajute la fătarea unui vițel. Astea erau lecții care meritau efortul.

[1] Trib de amerindieni (n.tr.).

Andy s-a aplecat și s-a concentrat să-și încovrige mâna în jurul periei.

■

Chiar când era gata să plece acasă, o infecție i s-a răspândit de la dinți, la subraț. Doctorul i-a dat antibiotice și a drenat lichidul. În noaptea aceea, cutremurat de febră, a visat că mâna lui era o autostradă. Sentimentul i-a rămas viu în memorie când s-a trezit.

Andy nu-și dorise nicicând prea multe de la viață. Voise ca Lori să-l iubească pe vecie, dar fata nu gândise la fel și cu asta basta. Când era copil, ceruse vițelușa cu ochi albaștri, Maisie, și o păstrase până când crescuse suficient de mare ca să fie vândută și așa se terminase. Nu luase niciodată în considerare o altă opțiune în afară de a munci pământul de lângă terenul alor lui și a le prelua ferma atunci când aveau să se retragă. Nu înțelegea de ce ar fi trebuit să-și dorească mai mult.

Acum voia să fie un drum, sau cel puțin așa îl informa mâna lui. Brațul își impunea dorința cu o forță ce-l șoca, își exprima dorul nespus ce izvora atât din interiorul, cât și din exteriorul lui. Ba cerea chiar mai mult de atât. Nu visa un drum oarecare, ci știa că este unul, mai exact o întindere de asfalt, pe două benzi, lungă de nouăzeci și șapte de kilometri, din estul statului Colorado. O autostradă de pe care vedeai munții, dar care se bucura să nu ajungă la ei. De fiecare parte se aflau bariere pentru vite, garduri din sârmă ghimpată și pășuni.

Andy nu fusese niciodată în Colorado. De fapt, nu ieșise niciodată din Saskatchewan, nici măcar până în Calgary sau Winnipeg. Nu văzuse niciodată munții. Faptul că era capabil să descrie siluetele stâncilor din depărtare și să numească numerele de înregistrare de pe urechile vitelor cu fețe blânde indica faptul că nu doar își imagina toate astea. Era el, Andy, și era, în același timp, o șosea.

– Ești gata să te întorci la muncă, amice? Cum te simți? l-a întrebat Brad.

Andy a ridicat din umeri. Știa că ar fi trebuit să-i spună lui Brad despre drum, dar nu voia să mai stea în spital. Era destul de neplăcut că părinții lui trebuiseră să strângă recolta, bombănind neîncetat la adresa mașinilor lui arhaice. Nu era chip să riște acum să mai întârzie.

– Infecția a trecut, dar încă e destul de dificil. Îmi va lua ceva timp să mă obișnuiesc, a răspuns tânărul.

Era adevărat. Brațul îi comunica temperatura, nivelul de poluanți din aer, îl anunța când depunea prea mult efort. Și mai era și chestia cu autostrada.

Brad și-a bătut fruntea cu degetele.

– Mai ții minte cum să reduci fluxul de informații dacă ți-e prea greu?

– Da, o să fie în regulă.

Brad a zâmbit și s-a întins spre geantă frigorifică pe care o adusese cu el.

– Super, omule. În cazul ăsta, astăzi jonglăm cu ouă.

– Ouă?

– Ești fermier, da? Trebuie să apuci ouăle fără a le sparge. Și după aia trebuie să pregătești prânzul. Crede-mă, am ajuns la nivelul pentru experți. E mai greu decât oricare altă chestie pompoasă. Dacă reușești să apuci ouăle cu mâna aia, te poți considera promovat.

■

O săptămână mai târziu, Brad și doctorul i-au dat în cele din urmă voie să plece.

– Vrei să conduci? l-a întrebat tatăl lui, ținând cheile camionetei lui Andy.

Andy a clătinat din cap și a trecut pe partea pasagerului.

– Nu sunt sigur că pot băga într-a doua. S-ar putea să trebuiască să schimb mașina cu una automată.

Taică-său l-a privit scurt.

– Poate. Sau doar s-o conduci un pic, pe la fermă?

– Nu mi-e teamă, sunt doar precaut.

– În regulă, în regulă.

Tatăl lui a pornit camioneta.

Lui Andy nu-i era frică, dar sentimentul ce-l stăpânea însemna ceva mai mult decât simpla precauție. La început, bucuria de a se afla, în final, în casa lui eclipsase senzația ciudată. Acea senzație ce-i spunea că era un drum. A continuat să facă exercițiile învățate cu terapeutul. Îl instruiseră cum să se bărbierească și să se spele, cum să perie și să așeze chingile pe cai. S-a întâlnit la bar cu amicii din vechea echipă de hockey, ca să demonstreze că totul decurgea normal.

Treptat, durerile s-au extins. Cum era posibil să fii o șosea dintr-un loc anume, dar să nu te afli acolo? Nimic nu părea să-l mulțumească. Lui Andy îi plăcuse dintotdeauna să mănânce, dar acum mâncarea nu mai avea niciun gust. Își impunea să gătească, să mestece, să înghită. Își stabilise ținte pentru numărul de îmbucături pe care era nevoit să le ia, înainte de a se opri.

Pierduse masă musculară în spital, dar acum slăbea pe zi ce trecea. Noul lui trup era ațos, în loc de solid. Nu-i plăcuse niciodată să se privească în oglindă, dar acum se obliga să-și inspecteze înfățișarea. Probabil ca să se motiveze. Era un mod de a dialoga cu propriul lui creier. Își număra coastele. Învelișul sintetic care făcea mai ușoară trecerea de la pectorali la brațul artificial se căsca un pic din cauza mușchilor acum topiți. Dacă avea de gând să contacteze iar medicii, probabil că ar fi fost din cauza acelui mic inconvenient. Golurile create astfel îi zgâriau pielea, spuseseră, iar de acolo lucrurile se înrăutățeau cu iritații și rosături și infecții. Nu pui la muncă un cal rănit de ham.

În oglindă, Andy își privea fața slăbănoagă, umărul îngust și învelișul sintetic. Brațul stâng și declarația de dragoste, mototolită. Pe partea dreaptă vedea șoseaua. O simplă toană a minții. O eroare de software. Umăr, șosea. Știa că mâna robotică se află acolo: cleștele, scheletul din metal, legăturile din fire. A închis și a deschis mâna. Se afla încă acolo, dar parcă și dispăruse, în același timp.

Scotea grăunțe pentru cai cu mâna-șosea și-și trecea palma stângă peste învelitorile lor ponosite, de iarnă. Ungea mașinăriile cu mâna-șosea. Arunca baloții de fân și sacii de cereale cu ambele brațe care conlucrau. Meșterea la camionetă în garaj. Alte mașini își făceau lent loc pe o șosea ninsă din Colorado, atașată de el prin fire, prin electrozi, prin căi artificiale care-și găsiseră cumva o cale dinspre creierul lui, la inimă. Andy se așeza pe aleea lui acoperită de polei, cu brațele în lateral și simțea vibrația automobilelor.

■

Dezghețul a venit târziu pentru Andy, pentru fermă și pentru șosea. Tânărul sperase ca freamătul primăverii să-i aline zbuciumul, dar acum se simțea încă și mai împărțit între cele două lumi.

A încercat să-și explice starea lui Susan, bând o bere pe veranda ei mică, închisă cu plasă. Se mutase înapoi în oraș pe când Andy se aflase la spital. Închiriase un apartament deasupra salonului de tatuaje. O plită pântecoasă ocupa mare parte din verandă, astfel că fata putea purta tricouri cu mânecă scurtă încă de pe acum. Brațele ei erau un fel de axe temporale arătând progresul artistic al altei persoane;

al ei personal se afla probabil pe alte brațe, în Vancouver. Susan plecase imediat după terminarea liceului ca să se instruiască alături de un maestru în ale tatuatului. Andy nu prea-și dădea seama de ce fata se întorsese, dar iat-o acolo, înapoi în orașul natal.

Mânecile jachetei lui Andy îi acopereau brațele. Nu că ar fi avut ceva de ascuns. Ținea doza de bere cu stânga doar pentru că mâna dreaptă visa la asfalt și la ierburi spulberate de vânt. Nu voia să o deranjeze.

■

– Poate că e reciclată, a zis Susan. Poate că a aparținut vreunui fermier din Colorado.

Andy a clătinat din cap.

– Șoseaua mea nu e din trecut și nici nu am sentimentul unui om aflat pe drum.

– Atunci poate că e o eroare de software? Poate că aia e partea ce a fost reutilizată, iar cipul trebuia să fie folosit pentru unul din drumurile alea inteligente din Toronto, cele care-ți conduc mașina în locul tău.

– Poate.

Andy a scurs berea, apoi a aruncat cutia pe podea și a strivit-o cu călcâiul cizmelor lui de muncă. Tânărul și-a trecut vârfurile degetelor peste răni: scalpul, pieptul, acolo unde se îmbina carnea și metalul.

– Mai ai de gând să spui cuiva? a întrebat Susan.

Andy a ascultat greierii și orăcăitul profund al broaștelor. Știa că și Susan auzea sunetele din jur. Dar nu credea că aude și șoseaua vuitoare din brațul lui.

– Deocamdată nu.

■

Brațul lui Andy părea din ce în ce mai mult transportat în Colorado. Tânărul se străduia să comunice cu el. Proteza funcționa bine, doar că pur și simplu era în altă parte. Când s-a obișnuit cu ideea, Andy a descoperit că nu era chiar așa rău să fie o șosea. Oamenii zic că drumurile duc dintr-un loc în altul, dar se înșală. Drumul ocupă același spațiu în fiecare zi.

Tânărul s-a gândit să meargă în sud, călătorind până când ar fi fost capabil să demonstreze existența șoselei, dar nu-și putea justifica în niciun fel plecarea, după tot acel timp petrecut în spital. Câmpul trebuia arat și însămânțat. Animalele aveau nevoie de hrană și de apă. Andy nu avea timp de excursii, indiferent cât de importante ar fi fost călătoria sau drumul acolo.

Susan l-a luat cu forța la un foc de tabără organizat la ferma Oakley. Andy n-a vrut să meargă, căci nu mai fusese la o petrecere de când cumpărase pământul, dar fata a fost convingătoare.

– Trebuie să-mi reiau legăturile cu clienții și n-am chef să-i las să se dea la mine tot timpul, a zis ea.

Andy a scos mâna robotică pe fereastră mașinii, ca să prindă vântul, în timp ce Susan conducea: vântul bate cu o viteză de douăzeci și unu de kilometri la oră, îi spunea aparatul. Douăsprezece grade Celsius. În celălalt loc, cinci centimetri cubi de ploaie au căzut în ultimele două ore și trei vehicule au traversat șoseaua.

Focul ardea deja în poiana de lângă șopron. Un grup de oameni se strânsese în jurul lui, tremurând. Doug Oakley era cu un an mai în vârstă decât Andy, Hugh mergea încă la școală. Trăiau amândoi cu părinții, ceea ce însemna că aceea era genul de petrecere ținută în absența babacilor. Majoritatea chefurilor la care participase Andy fuseseră așa, doar că în trecut făcuse parte din ramura tânără a grupului, nu din cea a adulților. Există un punct la care treci drept tipul matur

și de mișto, dar apoi devii ciudatul care probabil că n-ar trebui să-și piardă timpul cu puștanii de liceu. Andy era destul de sigur că depășise acel prag.

Susan cumpărase un bax de Molson[1] ca să-și facă prieteni noi și să influențeze pe unul și pe altul. Fata a ridicat cutia de pe bancheta din spate și a aranjat dozele într-o geantă frigorifică, așezată pe iarbă. Și-a luat una pentru sine și i-a aruncat alta lui Andy, dar cutia a ricoșat din noua lui mână. Andy a privit în jur să vadă dacă mai observase cineva. A vârât doza ghinionistă adânc în gheață și a scos alta. A ținut cutia cu cleștele și a desfăcut căpăcelul cu mâna stângă, apoi a golit jumătate de conținut dintr-o singură sorbire. Berea era rece, aerul era rece și el își dorea să-și fi adus o geacă mai groasă. Măcar putea duce băutura cu mâna metalică. Avea propriul material izolator.

Tipele de liceu se adunaseră lângă verandă. Majoritatea țineau pahare de plastic, în loc de doze, ca să poate amesteca Clamato[2] cu berea. Susan s-a uitat la ele și a pufnit:

– Nici dacă ajung la două sute de ani, n-o să înțeleg vreodată combinația aia.

Andy și Susan au pășit spre foc. Flăcările se înălțau sus de tot, dar căldura nu răzbătea mai departe de primul cerc de oameni strânși în jurul rugului. Andy se legăna de pe un picior pe altul, încercând să se încălzească, inhalând fumul de lemn. A privit fețele din mulțime și a recunoscut câteva dintre ele. Pe frații Oakley, bineînțeles, și pe iubitele lor. Tipii aveau mereu iubite. Doug fusese chiar logodit, la un moment dat, dar se pare că acum nu mai era cazul. Andy încerca să-și amintească detalii. Maică-sa sigur cunoștea povestea în amănunt.

Andy și-a dat apoi seama că fata ce sta alături de Doug era chiar Lori. N-avea nimic împotrivă – Doug era un tip de treabă –, dar Lori își dorise dintotdeauna să meargă la universitate. Tânărul își oblojise inima frântă spunându-și că fata merita ceva mai mult decât să fie nevasta unui fermier. Îl durea un pic s-o vadă stând în lucirea focului, cu mâinile la subraț. Pe Andy nu-l deranja faptul că el se afla încă acolo, dar credea că fata nu aparținea acelui loc. Sau poate că Lori doar se sprijinea de Doug, să se încălzească? Oricum, nu credea că mai e treaba lui.

Lori s-a strecurat pe sub brațul lui Doug și s-a amestecat în mulțime. O clipă mai târziu, fata a răsărit lângă Susan.

– Salut, a zis ea, ridicând mâna, apoi vârând-o iar la subraț, fie din stânjeneală, fie pentru că-i era frig.

Fata părea rușinată.

– Bună, a răspuns Andy, ridicându-și berea în direcția ei, cu brațul lui robotic.

Încercase să facă mișcarea cât mai relaxată posibil, doar că puțin lichid se revărsase din doză.

– Am auzit ce s-a întâmplat cu brațul tău, Andy. Mi-a părut îngrozitor de rău. Regret că nu te-am sunat, dar am fost ocupată tot semestrul..., a dat să explice Lori, fără a-și mai continua ideea.

Era o scuză penibilă, dar zâmbetul lui Andy era sincer.

– E-n regulă. Înțeleg. Încă mergi la universitate?

– Da. În Winnipeg. Mai am un semestru.

– În ce te specializezi? a întrebat Susan.

– Fizică, dar voi studia meteorologia la master. Știința care se ocupă cu studiul climatului.

[1] Marcă de bere. (n. tr.)

[2] Băutură din suc de tomate și arome, pentru cocteiluri (n. tr.)

– Mișto. Știi ce tatuaj s-ar potrivi specializării tale?

Andy s-a scuzat și a mers să-și ia altă bere. Când s-a întors, Susan desena un barometru pe dosul palmei lui Lori. Fetele nu fuseseră niciodată apropiate, dar se înțeleseseră acceptabil. Lui Susan îi plăcea ambiția lui Lori, iar pe Lori o atrăgea ideea de a ieși cu un tip al cărui cel mai bun prieten era o femeie, despre care credea că e destul de neobișnuită. Dacă s-ar fi mutat în același oraș, CTV sigur ar fi produs o comedie ieftină despre ele: viața în metropolă a absolventei și a lesbienei rebele de la țară. Andy n-ar fi apărut decât episodic, în rolul tipului care rămăsese de căruță.

După a cincea bere, Andy nu mai simțea nimic, cu excepția șoselei din mânecă. În Colorado, aerul mirosea a ozon, ca și cum urma o furtună. În acea noapte, după ce Susan a desenat tatuaje cu markerul pentru câțiva foști colegi de clasă și i-a invitat să se oprească pe la magazinul ei, după ce i-a promis lui Lori să-i scrie pe e-mail, după drumul începețoșat de aburii alcoolului, Andy a visat că șoseaua îl răpise complet. În coșmar, drumul se târa dincolo de mâna lui și de umăr. Îi pava inima, îi turtea membrele, îi acoperea cu smoală gura și ochii, astfel că la final Andy s-a trezit gâfâind, chiar înainte de zori.

■

În cele din urmă, Andy a făcut o programare la terapeut. Chipul lat al doctoriței Bird era tânăr, dar părul ei era complet argintiu. Femeia dădea înțelegătoare din cap, pe când asculta.

– Nu sunt aici ca să-mi dau cu părerea, dar cred că ai fost forțat să accepți interfața aia creier-computer. Tu nu a avut niciun cuvânt de spus. Nu ai avut timp să te obișnuiești cu ideea de a nu avea braț.

– Aveam nevoie de așa ceva?

– Unii oameni resimt această necesitate. Alții nu au de ales, pentru că trupurile lor trebuie să se vindece înainte să le fie puse proteze obișnuite.

Cuvintele femeii aveau sens, dar nu explicau ce i se întâmpla lui Andy. Ar fi avut poate vreun înțeles dacă tânărul ar fi suferit de dureri fantomă sau dacă brațul ar fi încercat să-l sugrume în vis. Andy citise despre asemenea cazuri. Dar o șosea? Niciuna dintre teorii nu părea să ofere o soluție situației lui. Tânărul a condus acasă pe autostrada plată din prerie, apoi pe șoseaua din două benzi, printre pârloage și pășuni. Drumul spre ferma alor lui și spre terenul lui din spatele fermei mari era din pământ. Noua lui camionetă avea amortizoare execrabile, iar orice denivelare îl sălta pe Andy în scaun.

Locuise acolo toată viața, dar brațul lui era convins că aparținea în altă parte. În drum spre casă, mâna îi vorbea într-un limbaj mut. Îl ademenea. *Întoarce*, zicea ea. *Sud-sud-vest. Sunt aici și nu sunt aici,* se gândea el, sau poate că și acela era tot gândul brațului. *Îmi iubesc casa,* a încercat Andy să spună.

Chiar pe când pronunța cuvintele, tânărul simțea un dor imens de a se afla atât în Saskatchewan, cât și în Colorado. Calea pe care o urma viața lui nu era una sigură. Nimeni nu putea trăi în două locuri în același timp. Se confrunta cu o dilemă. Nu-și putea părăsi ferma decât dacă o vindea, iar singura parte din el care era de acord cu acest plan era singura parte care nici măcar nu-i aparținea.

În noaptea aceea a visat că își conducea combina pe un câmp de rapiță, când, deodată, utilajul se blochează. Andy coboară ca să repare stricăciunea, iar de data asta, mașinăria îi înghite proteza. Îi roade metalul și

firele, iar Andy speră deodată că lamele ucigașe vor smulge, pur și simplu, întregul aparat din trupul lui, eliberându-i creierul, ca să se poată simți iar ca nou. Dar combina nu s-a oprit. A mestecat și a mestecat în continuare și nu s-a oprit la braț. A continuat să smulgă și să sfâșie și Andy a simțit o smucitură în cap, ce s-a preschimbat într-o zvâcnire și apoi o durere din ce în ce mai arzătoare.

Durerea nu a dispărut când s-a trezit. Andy a crezut că era pur și simplu mahmur, dar era imposibil să se fi simțit așa de rău de la câteva beri. A mers la baie și a vomitat și s-a târât spre pat, apucând celularul pentru a o suna pe maică-sa. Ultimul lucru la care s-a gândit, înainte de a leșina, a fost că Brad nu-l învățase cum să se târască pe proteză. Se descurcase destul de bine.

■

Andy s-a trezit iar la spital. Prima dată, și-a verificat mâinile. Stânga era încă acolo, dreapta era tot robotică. Cu degetele mâinii lui omenești a pipăit marginile familiare ale protezei și ale învelișului sintetic. Totul părea să fie la locul lui. Mâna s-a dus la cap, unde a dat de bandaje. Andy a încercat să ridice brațul robotic, dar membrul nu s-a clintit.

O asistentă a intrat în salon.

– Te-ai trezit! a zis ea pe un ton ritmat al indienilor din vest. Părinții tăi au plecat acasă, dar au spus că se vor întoarce după masă.

– Ce s-a întâmplat? a întrebat Andy.

– Ai suferit o infecție destul de serioasă în jurul cipului, așa că l-au scos. Vestea bună e că electrozii sunt în regulă. O să-ți implanteze un cip nou când se retrage inflamația, și vei putea folosi iar aparatura asta avansată cât ai zice pește.

Femeia a deschis jaluzelele. Din pat, Andy nu vedea decât cerul albastru și senin. Cel mai frumos cer sub care să muncești. A privit din nou brațul metalic și și-a dat seama pentru prima dată în luni de zile că ce vedea era un braț, nu statul Colorado. Putea încă să-și amintească șoseaua – șoseaua lui –, dar conceptul nu mai exista în realitate. A simțit cum

îl îmboldește tristețea. Atunci, se terminase și asta.

Când inflamația s-a retras, i-a fost instalat un cip nou. Andy aștepta ca noul implant să-și manifeste personalitatea, să-i spună că mâna lui era o barcă de viteză sau un satelit, sau poate trompa unui elefant, dar de data asta, tânărul era iar singur cu gândurile lui. Brațul îi asculta comenzile, ca orice membru. Deschide, închide. Dispăruseră vacile, praful, drumul.

Andy a rugat-o pe Susan să-l conducă acasă, de la spital. Parțial, pentru ca părinții lui să nu-și mai modifice programul din nou și parțial, pentru că voia să o roage ceva. Pe drum, în mașină, Andy și-a rulat în sus mâneca stângă.

– Mai ții minte ăsta? a întrebat.

Fata și-a aruncat o privire spre desen și a roșit.

– Cum aș putea să uit? Îmi pare rău, Andy. Nimeni nu ar trebui să treacă prin viață cu un tatuaj așa de hidos.

– E în regulă. Mă întrebam doar dacă nu ai vrea cumva să-l îndrepți. Să-l schimbi.

– Doamne, mi-ar plăcea la nebunie! Ești cea mai proastă reclamă pentru afacerea mea. Ai vreo idee anume?

Andy știa exact ce voia. S-a uitat la literele inegale. „I"-ul din numele „LORI" putea fi ușor transformat în „A", iar numele a dispărut complet într-un nou cuvânt: COLORADO. Era datoria lui Andy să-și amintească. Undeva, într-un coș de gunoi cu deșeuri medicale din Saskatoon se afla un cip care știa că e o șosea. Un cip care era un braț aparținând lui Andy, care era la rândul lui o întindere de asfalt pe două benzi, lungă de nouăzeci și șapte de kilometri, în estul statului Colorado. O șosea care vedea munții, dar care era fericită să nu-i atingă niciodată. Pe vecie. ■

A Stretch of Highway Two Lanes Wide – Sarah Pinsker
The Magazine of Fantasy & Science Fiction, Martie/Aprilie 2014
NOMINALIZARE NEBULA 2014 – SHORT STORY
Traducere de Oana Chițu

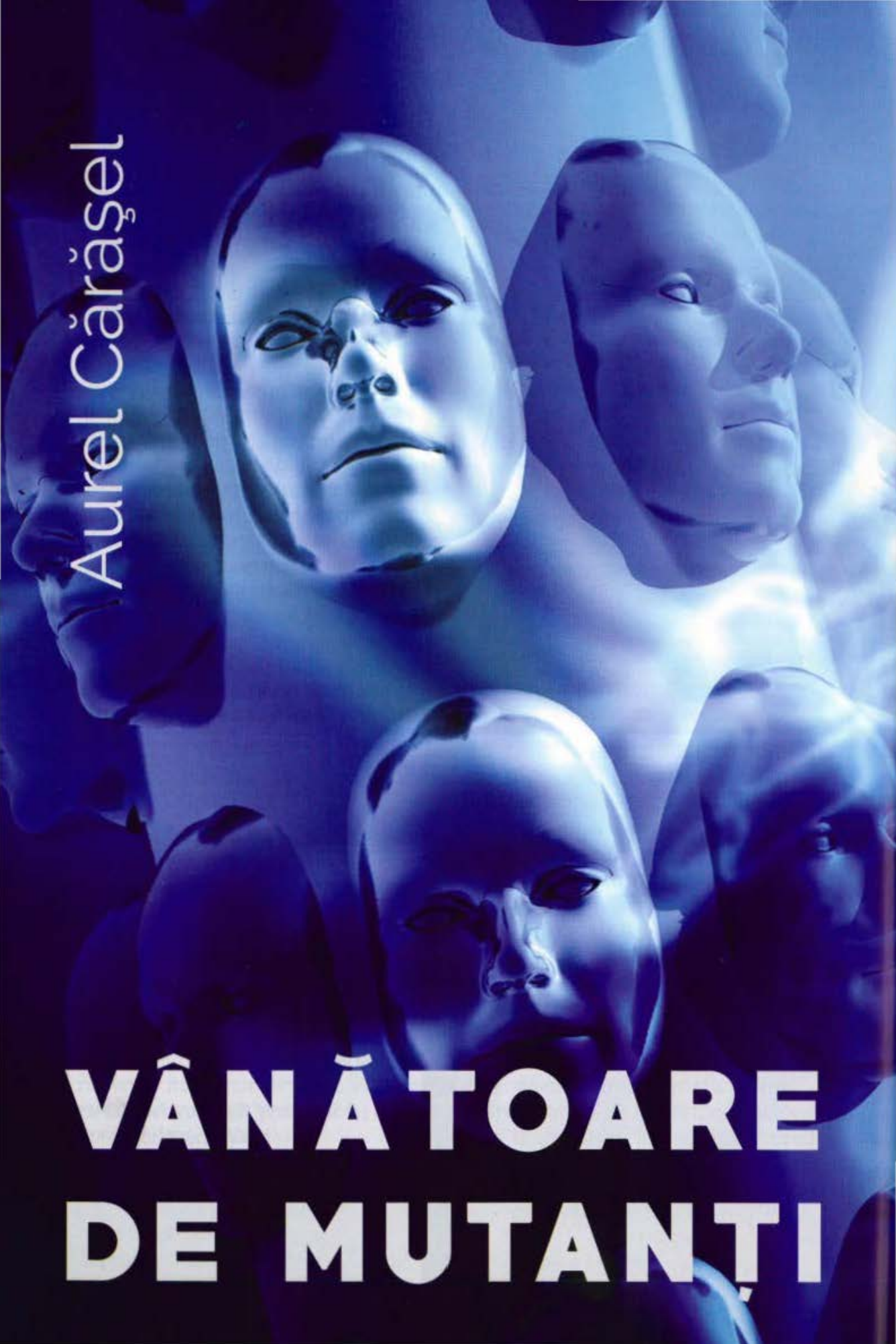
Aurel Cărășel
VÂNĂTOARE
DE MUTANȚI

Zgomotul încetă brusc. William se încordă, cu urechea la pândă. În aer plutea un miros vag de răşină. Înghiţi în sec, apoi îşi umezi buzele cu vârful limbii. Îl durea iarăşi tâmpla dreaptă, iar ochiul i se închidea fără voie.

– Trebuie să apară! bombăni. Simt că e prin apropiere.

Îşi lipi, din nou, urechea de şina metalică. Exact atunci, o lumină albă îi tremură sub pleoape, anunţându-i prezenţa unui străin. Se lăsă să alunece la vale, pe buza abruptă a terasamentului. Cine să fi fost nebunul care înfrunta cu nepăsare pericolele nopţii, într-o suburbie părăsită?

Nu apucă să formuleze vreun răspuns. Când piciorul se propti în gheaţa lucioasă a bălţii, umărul stâng îi înţepeni într-o strânsoare de fier. Apoi o menghină îi cuprinse picioarele şi se trezi ridicat în aer.

– În regulă! şuieră o voce de sub el. Să vină garnitura. L-am capturat.

Nu mai era nevoie să-şi încordeze auzul pentru a surprinde sunetul bine cunoscut: şinele începuseră să vibreze, tampoanele pocniră sec şi fluieratul ascuţit îl plesni atât de violent, încât uită chiar să se mai mire.

Cineva îl minţise. Nu mai avu timp să realizeze despre cine anume era vorba. Farul puternic se aprinse din spatele unui perete de întuneric, orbindu-l. Îşi feri ochii cu mâna dreaptă. Trenul se opri, cu un scârţâit asurzitor. Se auzi oftatul unei uşi care se deschidea şi o mână îl înhăţă cu putere de braţ, smucindu-l înăuntru. Se lovi cu gambele de treptele metalice, dar nu lăsă durerea să-i invadeze mintea. Expedie un gând de pasivitate în zona respectivă şi se strădui să-şi refacă energia haloului protector.

Fu aruncat ca un sac pe podeaua tare. Se echilibră, după care se ridică într-un genunchi şi apoi în picioare. În faţa sa, pe culoarul strâmt al vagonului de pasageri se afla un ciborg înalt.

– Încântat de cunoştinţă! rânji celălalt. Avea o voce plăcută, cum William nu mai auzise de multă vreme. Mă tot întrebam cine pusese la cale povestea cu deraierea...

Dreapta zvâcni scurt, izbindu-l sub bărbie. Dacă nu ar fi prevăzut lovitura, şocul i-ar fi rupt falca. Îşi făcu vânt din călcâie şi zbură prin aer, ciocnindu-se de uşa batantă, exact cum şi-ar fi dorit adversarul.

– Eşti un afurisit de William, din seria aceea întreruptă la jumătate, nu? Piciorul îl izbi cu sete sub coaste. Un Protector sau un Cititor?

– Un Protector, gemu. Îi era clar că nu reuşiseră să-i afle identitatea. Şi nu am organizat nicio deraiere. Tot ce mi-am dorit a fost să urc în acest tren. Să fiu cu voi, pricepi? Să scap de blestematul de oraş. Să-mi găsesc o trupă...

– O trupă! rânji celălalt. Ai nimerit unde trebuia. Numai că nu se ştie dacă şi trupa te vrea pe tine, drăguţule.

Unda de avertisment nu întâmpină nicio emoţie reală: primejdia aproape că trecuse.

– Sunt un Richard, spuse, întinzându-i mâna. Un Richard fără antecedente.

Apucă degetele reci, făcu un efort şi se ridică. Richard scoase capul printr-una dintre ferestrele sparte şi strigă ceva, în direcţia locomotivei. Trenul se puse în mişcare.

Un Richard, gândi repede William, în vreme ce-şi scutura hainele. Cibosemantem. Dezvoltare, în progresie geometrică, a acelei zone a cortexului răspunzătoare de

construcţiile semantice. Una dintre pistele ce ar fi trebuit să conducă spre totala independenţă a Inteligenţei Artificiale, dacă afurisitul de *război* nu ar fi...

Richard îi făcu semn, arătând către vagonul vecin. Trecură prin burduful crăpat, prin care pătrundea un curent umed şi rece, şi ajunseră la clasa întâi. Uşa celui de-al treilea compartiment era deschisă. Se simţi împins înăuntru. Câmpul protector fulgeră orbitor, provocându-i o durere îngrozitoare în lobul stâng. Se clătină ameţit şi trebui să se sprijine de tocul de lemn.

– Richard, eşti un mare idiot! Cine ţi-a permis să iei prizonier un William Cititor?

Deschise ochii, cu precauţie. Constată că, de fapt, nu era nevoie: celălalt William îl scruta din spatele unor ochelari imenşi, cu rame subţiri.

– Cine naiba te-a trimis?

Nimeni nu are încredere în nimeni. Propriul său câmp de protecţie se dusese dracului. Îşi concentră cea mai mare parte a atenţiei asupra durerii din lob.

– Aş putea să încerc să-ţi citesc direct emisiunile reţelei cristaline. Amândoi ştim însă că există o mulţime de posibilităţi de inducere în eroare a actului de lectură, erori care merg chiar până la 45%, nu? Nimeni nu are încredere în nimeni – nu asta e deviza pe care trebuie s-o respecte orice William-serie-mică-de-laborator? De aceea, sunt rezonabil şi te întreb din nou: cine te-a trimis?

Şi dacă *trebuia* să existe cineva care îl trimisese, totuşi? Poate că lipsa celui presupus ar fi condus la desfiinţarea sa gratuită.

– În regulă, oftă. Am să spun tot. Cu o condiţie: la sfârşit, să nu mă aruncaţi din tren, cu capul zdrobit. Cred că îmi doresc să vin cu voi, oriunde veţi călători.

Tocmai atunci, trenul se angajă într-o curbă largă, silindu-i să se sprijine de pereţi. Dincolo de fereastră se zăreau luminile rare ale cartierelor Smonwear şi Crouterwild. Nu merseseră prea mult, constată surprins.

– Exact, nu prea mult, îl citi celălalt. Din câte ştiu, „Lancaster" este singurul vehicul funcţional, pe o suprafaţă de cel puţin 5 000 km², aşa încât este nevoie să fim extrem de prevăzători.

Îl studie preţ de câteva clipe, din spatele ramelor subţiri, apoi continuă:

– Avem, desigur, câteva hărţi monocrome, de dinainte de *război*. Corespund numai în linii mari situaţiei actuale din teren.

Emisese, probabil, un ordin mut, pentru că Richard dispăru fără zgomot din spatele lui. Apoi trenul se opri din nou. Celălalt deschise partea rabatabilă a ferestrei, aruncă o privire spre locomotivă, după care reveni şi închise geamul.

– Se schimbă un macaz. Rămăseserăm la problema ta.

– Nu ştiu cum să...

– Poţi să-mi spui Erle. A fost diminutivul generic al secţiei din care am făcut parte. Presupun că tu nu ai niciun indicativ.

William clătină din cap. Îi spuse că acceptase misiunea de a-l contacta din partea unui Ratler, stăpânul absolut al unui laborator de neoplastică informaţională. *Complet funcţional*, sublinie.

– Nu cumva Ratler ăsta e...

– O derivaţie nereuşită a unei serii de post-Richard, exact. Doreşte o colaborare cu un mijloc de transport. A reuşit să reactiveze o linie de montaj pentru Bernarzii comandaţi digital.

Erle fluieră prelung, apoi se scărpină în creştet. Scoase iar capul pe geam, plin de nervi din cauza aşteptării prea îndelungate. Când reveni, zâmbea, cu buzele strânse, ajunse o linie subţire.

– Dacă au reuşit o astfel de reactivare, singura de care am auzit în istoria postbelică, înseamnă că a rezolvat problema sclavilor menajeri.

– S-ar putea spune şi aşa, admise William.

– Şi mai înseamnă că drumurile noastre către Ţara Gheţurilor sunt primejduite. Pentru că, nu? – cine ar mai avea nevoie de mutanţi, care se dresează greu şi necesită îngrijire, când mult mai simplu comandă un Bernard?

Vagoanele scârţâiră prelung şi se puseră în mişcare. Două braţe albe de abur se scurseră pe lângă geam. Brusc, recepţionă o undă de agresivitate, dar nu mai avu timp să reacţioneze.

– Minţi, William! şuieră celălalt. Toată istoria ta este pură invenţie. Te-am lăsat să o elaborezi pentru a-ţi testa emotivitatea spontană. Nu există niciun Ratler, după cum nu există niciun laborator de neoplastică. Altul este motivul care te-a adus printre noi. Şi, până ce nu te vei hotărî să spui adevărul, vei fi condus undeva, mai la răcoare.

Uşa se deschise şi Richard îi făcu semn să iasă pe culoar.

■

Andy s-a trezit iar lMai la răcoare era, de fapt, o expresie foarte exactă: droidul îl împinse, cu brutalitate, în vagonul de bagaje. Vântul îngheţat al sfârşitului de sezon geruia ţurţuri murdari în găurile scândurilor. Se împiedică de câteva ori de obiecte cu muchiile tari şi regretă lumina palidă, dar eficientă, a felinarelor cu gaz de la clasa întâi.

Trenul înainta încet, gemând din toate încheieturile. Trebuie că era o vechitură, scoasă de sub clopotul de sticlă al unui muzeu al tehnicii de dinainte de secolul XXI. William nu avea nicio îndoială în această privinţă. Dar o vechitură care reuşea să se mişte şi, mai ales, să îi transporte. Nu avea nicio certitudine că avea să funcţioneze până acolo unde şi-ar fi dorit, dar ştia că era suficient să ajungă până la Wesaba-Vest. Acolo, cel puţin...

Îşi lăsă gândul neformulat. Tâmpla dreaptă îi zvâcnea dureros, înştiinţându-l despre o prezenţă necunoscută. Ochii săi normali nu îi erau de niciun folos în întuneric, deoarece le lipsea sistemul de adaptabilitate. Îi închise şi se strădui să se concentreze. Lipsa câmpului de protecţie putea să fie un element pozitiv, deoarece îl ajuta să se orienteze mai precis în spaţiul înconjurător, mustind de energii pasive. În stânga şi apoi în faţă... O Existenţă nonbiologică. Nonantropică. Consumând mai multă energie decât producea. Un biot.

– Mă numesc Marie Max Uffen – vocea caldă îi pipăi urechea, într-o şoaptă abia perceptibilă. Ţi-am simţit fluxul energetic încă de acum câteva minute şi m-am bucurat c-o să am drept tovarăş un William Cititor.

Oftă şi ridică nevăzut din umeri. Cel puţin, nu mai era nevoit să-şi ascundă identitatea.

– Sunt un William, aşa cum spui, acceptă el. Să înţeleg că am nimerit într-un fel de închisoare pe roţi şi că tu eşti un fel de gardian?

Marie Max Uffen chicoti şi, deşi zgomotul din jur era puternic, putea să jure că o auzise distinct, de parcă s-ar fi aflat chiar lângă urechea lui.

– Un gardian este mult spus. O tovarăşă de suferinţă e mult mai

aproape de adevăr. Sper să ţii cont de faptul că sunt aici cu mult înainte de sosirea ta.

Era, într-adevăr, un biot. Aparţinea unei clase superioare de ciborgi, ale cărei structuri neuronale nu fuseseră copiate în sistemul clasic, după harta celor umane, ci crescuseră singure, peste structuri de siliciu carbon, conform unui principiu aleator, introdus anticipat în creuzet. O altă minune a ingineriei genetice, oprită înainte de finalizare, din cauza Conflictului. Pentru că Marie, asemenea celorlalte zeci de surate din seria experimentală, nu fusese dezvoltată până la capăt. Cutia cranianã era grefată pe corpul unui piton aflat în hibernare şi ţinut sub supraveghere de o instalaţie complexă, de dimensiunea unei genţi de voiaj.

– Aşa că nu mă pot mişca, îşi încheie Marie spovedania. Am fost adusă aici împotriva voinţei mele, de un droid specializat în vânătoarea de sclavi.

Dădu din cap, cam neconvins. Nu ştia dacă ea îl vedea sau nu, aşa că îşi compuse, precaut, o mască facială indiferentă. Se înfăşură strâns în haina subţire, tremurând violent şi blestemându-şi creatorii care îl înzestraseră cu senzaţii umane. Ar fi dat orice pentru ca, în clipele acelea, să se afle în învelişul de metal al unui robot oricât de primitiv.

– Ţi-e frig, ghici Marie.

– Puţin, recunoscu. De ce te-au luat cu ei?

– Seria Max Uffen a fost concepută pentru a da naştere unei semantici a logicii, paralelă cu cea aristotelică. Visul dintotdeauna al omului de a avea acces spre neuman.

– Nu înţeleg, se strâmbă.

Şi chiar nu înţelegea. Deşi destul de încet, trenul continua să înainteze şi, dacă avea puţin noroc, înainte de ivirea zorilor avea să atingă Bariera Barrington.

– Sunt o deducătoare a alternativelor posibile ale viitorului. Altfel spus, pot să prevăd viitorul, în acea proporţie care este specifică alternanţei şi aleatorului.

Nu era nicio urmă de mândrie în vocea caldă care-i susura atât de aproape de ureche.

– Vrei să spui că ştiai că voi fi adus în acest vagon, chiar mai înainte ca idiotul acela de Richard să-mi facă vânt înăuntru?

– Vreau să spun că eu i-am anunţat că, în Middle Point, erau pândiţi de un ciborg din categoria *Hyper*.

Se străduí să se concentreze. Exista o anumită logică a lucrurilor care, evident, îi scăpa. Dacă ştiau de pânda lui, de ce atunci tot circul acela cu Erle şi, mai ales, de ce fusese adus aici? Împreună cu o Marie, care putea să vadă în viitor? Câmpul de protecţie se refăcea mult prea încet faţă de dorinţa lui. Îşi prinse fruntea în palme şi o masă îndelung. Apoi o întrebă ce urma să se întâmple în jumătatea de oră, în care tocmai intrau.

– Vom opri într-o gară (Nort Hale, îşi spuse William), unde roboţii vor încerca să aprovizioneze locomotiva. În acest timp, vei lua contact cu o persoană, care îţi va oferi posibilitatea să evadezi.

– Dar nu voi profita de ea, nu?

Marie Max Uffen tăcu. Insistă.

– Niciun viitor nu este conceput în afara informaţiilor care-l implică. În acest viitor nu am cum să rămân obiectivă şi să prevăd corect circumstanţele care vor rezulta.

Răspunsul sugera, în mod indirect, o capcană. Din partea cui? Nu-l cunoştea nimeni, nu-i ştia nimeni

intenţiile. Sau, cel puţin, aşa fusese asigurat.

– Ascultă, se trezi ca din somn, te aflai în stare de funcţionare şi în momentul Catastrofei, nu-i aşa? Nu ai cum să negi, singurele existenţe nonumane intrate în funcţiune după *război* au fost numai roboţi de categoria I, II şi III. Atunci, de ce nu...?

Se bâlbâi şi tăcu. Răspunsul îi venise imediat pe buze, paralizându-l.

– De ce nu i-am avertizat? susură vocea, cu blândeţe. Logica poate fi contrazisă, William, numai atunci când nu mai corespunde cunoştinţelor noastre despre lume şi despre relaţiile dintre lucrurile aflate în această lume. Logica lucrurilor există independent de logica umană şi nonumană, ianea nu poate să fie modificată. Pe baza acestui principiu, viitorul se află în afara oricărei intervenţii.

– Viitorul se află în afara oricărei intervenţii, repetă, ameţit. Viitorul...

Continuă să repete, până când fruntea îi atinse genunchii. În poziţia aceea îl surprinse oprirea trenului, într-un scrâşnet strident. Pe android îl simţi abia când acesta ajunse în spatele uşilor culisante.

– William Erle te aşteaptă pe peron, îi comunică el încruntat.

Se ridică greoi şi se apropie de uşă.

– Succes! murmură Marie.

Tresări. Dar ciborgul din faţa sa nu părea să fi auzit deva. Îi făcu semn să o ia înainte. Păşi pe coridorul pustiu, îndreptând în faţă o undă de avertisment. Riposta sosi sub forma unui gând înspăimântat şi furios, în acelaşi timp. Capcana, îşi zise William, concentrându-se, în timp ce cobora scara metalică a vagonului.

Se aflau într-o gară. North Hale. Vagonul se oprise în dreptul unui chioşc de ziare, cu geamurile sparte. Pe tejghea, sub copertina de protecţie din plastic, îngălbenea un număr vechi din „Washington Post". Pe prima pagină, o actriţă umană a altor vremuri le zâmbea unor admiratori demult transformaţi în pulbere.

Vremea oamenilor, gândi şi înghiţi în sec. Porni alături de Richard în direcţia locomotivei. Dinspre imensa construcţie de metal şi sticlă venea un miros de mucezeală, asemănător aceluia pe care-l simţise la nivelul rambleului căii ferate.

– Anotimpul cald s-a petrecut, dădu din cap însoţitorul. Încă puţin şi iarna se va coborî dinspre Marele Nord.

Trenul avea şase vagoane. Primul de după tender era cel destinat combustibilului. În jurul său se învârteau doi roboţi, cu forme vag umanoide. William Erle îl aştepta pe o pasarelă, în dreptul unei vitrine întunecate. Spânzurat de un stâlp, felinarul cu ulei făcea un cerc galben în jurul feţei sale smochinite, încadrată de lentilele uriaşe ale ochelarilor. Îi făcu loc alături de el.

– Ei, te-ai hotărât?

– Poţi... Se opri brusc. E ceva straniu aici. Un câmp protector poate fi fisurat, dar nu spulberat, aşa cum ai făcut tu cu al meu. Deţii puteri speciale în Psionic? Asta înseamnă că nu eşti un William obişnuit. Un Protector sau un Cititor oarecare.

– Nu. Sun William Erle, după cum ţi-am spus deja, râse celălalt sec.

Îşi înghiţi saliva amară. Richard stătea pasiv, la câţiva metri distanţă, aşteptând răbdător o comandă. Şi, totuşi, prezenţa ameninţătoare se găsea undeva aproape. Foarte aproape...

– De ce nu mă lecturezi, pur şi simplu? Ai acces la viitor şi văd că nu te foloseşti de asta, ci preferi să foloseşti o metodă veche şi destul de ineficientă de determinare a adevărului.

– Înţeleg că ai discutat cu Marie.

– Nu asta ţi-a fost intenţia de la bun început?

Sub ei se auzi un zgomot puternic: roboţii tocmai dărâmaseră un zid despărţitor, placat cu panouri subţiri de lemn.

William Erle îl privi o clipă pe Richard. Acesta dispăru în spatele unei vitrine întunecate, apoi reveni, împingând un bărbat, mărunt de statură, cu ochii albi. Gândul îl împunse furios în lobul drept, înlăcrimându-l. Bărbatul cu ochi albi era un...

– Frederic Vine, la dispoziţia dumitale, Erle.

Celălalt îl fixă pe deasupra ochelarilor. Dădu din cap şi Richard se retrase.

Un Frederic! abia reuşi să se dezmeticească William, încercând să-şi reamintească discuţia cu Marie. Exista posibilitatea să fie sondat psihic prin această fisură în structura sa emoţională. Unul dintre cele mai vechi şi mai eficiente tipuri de androizi de identificare a personalităţii, cu care fuseseră înzestrate înainte de Conflagraţie marile instituţii publice.

– Mă mai ţii minte, orbule?

– Este pentru a unsprezecea oară când treci prin acest sector. Niciodată n-am putut să uit un William Erle. Un Creator de Impresii...

Asta era! oftă şi se ghemui în el însuşi, ca într-un cocon protector. Pe Manneng Street se vorbea uneori despre posibile dezvoltări ale seriei William, realizate înainte de

Conflagrație. Nimeni nu văzuse însă vreun Plăsmuitor de Imagini, vreun Colecționar de Gânduri sau vreun Creator de Impresii. Lumea oamenilor cunoștea trei piloni principali de construcție logică: Adevăr-Nonadevăr-Minciună. Altfel spus, ieșirea din limita rigidă a binomului algebric obișnuit, cu care lucrau roboții și androizii. El însuși un William, era convins de necesitatea existenței unei baze de operații pentru dialoguri cu mult mai amplă. Dar un William care să gândească Nonadevăruri i se părea ceva uluitor.

– Dar pe el îl cunoști?

Capcana, asta trebuie că era capcana! se înfurie William, când realiză că nu avea cum să ocolească testul.

Oprirea în North Hale avusese ca scop stabilirea identității sale. Deși nu-l văzuse niciodată pe orbul cu ochi albi, acesta urma să spulbere unul dintre atuurile cele mai importante, pe care contase până atunci.

Androidul întinse palma stângă în direcția sa.

– De la Război s-au scurs 63 de ani, patru luni și șase zile. În acest interval ai trecut pe aici de trei ori către Marele Nord. Ești un William Cititor, dar...

– Dar...?

– Înregistrez o neconcordanță ciudată între starea ta fizică actuală și aparițiile anterioare.

– Adică?

– Nu știu, e nevoie de o analiză specială a cerebelului. Deși structura pare aceeași, rezonanța energetică este diferită. Parcă ar avea un creier mai bătrân.

– Suntem indestructibili, Vine. Nonumanii nu prezintă procesul degradării fizice.

– Știu, prețiză orbul și tăcu.

Erle medită o clipă, privind către locomotivă. Roboții tocmai terminau de încărcat ultimele legături de lemne. Becurile rare ale uriașei hale răspândeau o lumină bolnăvicioasă.

– În regulă, poți să-l iei în laborator. Ai un sfert de oră ca să identifici anomalia. Cum stai cu mutanții?

– Trei pe an reprezintă un număr suficient pentru necesitățile experimentelor mele. Mergem! i se adresă lui William.

O luă înainte. Îl urmă, flancat îndeaproape de Richard. Coborâră treptele, tăiară în diagonală sala de așteptare și se opriră înaintea unei uși de metal, pe care scria cu litere aurii cuvântul *COFETĂRIE*. Strigătul lui Erle îi ajunse din urmă:

– William, e bine să nu uiți că și eu o consult pe Marie.

Își înghiți saliva și se strecură în urma orbului.

Laboratorul era o fostă magazie. Cineva lipsit de imaginație îngrămădise aici o mulțime de lucruri de calitate, dar inutile în lipsa factorului uman, își spuse, trăgând cu coada ochiului în stânga și în dreapta. O chestie făcută înainte de izbucnirea primelor lovituri tactice bacteriologice, care decimaseră jumătate din Europa, în mai puțin de o săptămână. Oamenii se temeau, totuși, de noi, realiză el dintr-odată. Oare de ce?

O extensie automată de identificare moleculară bâzâia înfundat într-un colț. Orbul îi făcu semn lui Richard să se îndepărteze.

– Aici, spuse și arătă către un scaun rotativ, cu rezemătoare pentru cap.

Se așeză și Frederic îi fixă câteva plăcuțe rotunde și un stimulator pe cap și în podurile palmelor. Statisticile prinseră să se agite pe monitor, dar bătrânul nu le luă în seamă. Își

proptise coatele de spătarul scund şi tresărea din când în când. Se auzi un fluierat şi ecranul muri.

– S-a terminat?

Era, de fapt, un gând de protecţie. Jocul lui Erle era ciudat şi îi era teamă de un atac pe linie emoţională.

– Aşa cum am bănuit de la început – o copie, după un genotip, care a evoluat fizic. Trei cópii, trei structuri identice şi, totuşi, diferite.

Îşi muşcă buza de jos, intrigat.

– Nu înţeleg.

– Seria William a fost concepută pentru a descifra mecanismul gândirii umane. Dar tu nu eşti un William obişnuit, un William de dinainte de Război, ca noi toţi. Nu, tu eşti o creaţie nouă, care copiază un anumit genotip.

Înghiţi în sec. Plăcuţele de metal deveniseră brusc fierbinţi. Îşi scutură fruntea, împrăştiindu-le pe podea. Richard tresări şi încercă să se apropie. Orbul întinse un braţ, oprindu-l.

– Nu are rost să îţi ascunzi gândurile de mine. Acum cinci ani, când am discutat cu cealaltă copie, i-am spus acelaşi lucru. A ascultat, a dat din cap şi a plecat spre Nord. Bănuiesc că vei face la fel.

– Ce anume ştii? îl întrebă şi, simultan, îl sondă.

– Că nu toţi oamenii au pierit. Orbul oftă încet, se desprinse de scaun şi decuplă punţile biomoleculare. Există legende despre oamenii care trăiesc în Marele Nord. Despre vizitele lor în Zonele Urbane. Despre legăturile interzise cu Auxiliarii...

– Legende, spuse încet William, concentrându-se.

Structurile raţionale ale bătrânului nu erau protejate.

– Legende, repetă celălalt. Chiar şi Levi Mur este o legendă, totuşi tu eşti aici. William Erle crede în legende şi bate linia fluviului ce separă megapolisul de Ţara Gheţurilor de peste 20 de ani. În căutarea lui. Capturarea mutanţilor reprezintă doar un pretext, nu?

Frederic Vine avea o structură raţională complicată, care nu se lăsa penetrată uşor. Dar William nu depistase încă nicio ameninţare directă.

– În peretele din faţă există o ieşire de incendiu. Până ca Richard să o găsească, vei fi departe.

Libertatea despre care îi vorbise Marie. De ce să se întoarcă?

– Pentru ce faci asta?

– Pentru că eşti copia Stăpânului. Pentru că noi toţi aşteptăm să...

Tăcu. Uşa era acolo, doar la câţiva paşi. Scutură din cap.

– Regret, Vine. Ca să ajung la fluviu, trebuie să îl accept pe Erle. Oricum, mulţumesc.

Albeaţa din ochii bătrânului tremură preţ de o clipă.

– Dacă ai să-l revezi vreodată, spune-i că aici... toţi îl aşteaptă. Că războiul nu a modificat nicio structură.

Se ridică şi îl bătu pe umăr. Apoi, încadrat de cei doi, se îndreptă către pasarelă.

■

Undeva, spre Podul Grant, întunericul începea să se destrame. Fulguiri galbene şi roşii se cerneau încet, anunţând răsăritul. Trenul înainta greu, oprindu-se din loc în loc,

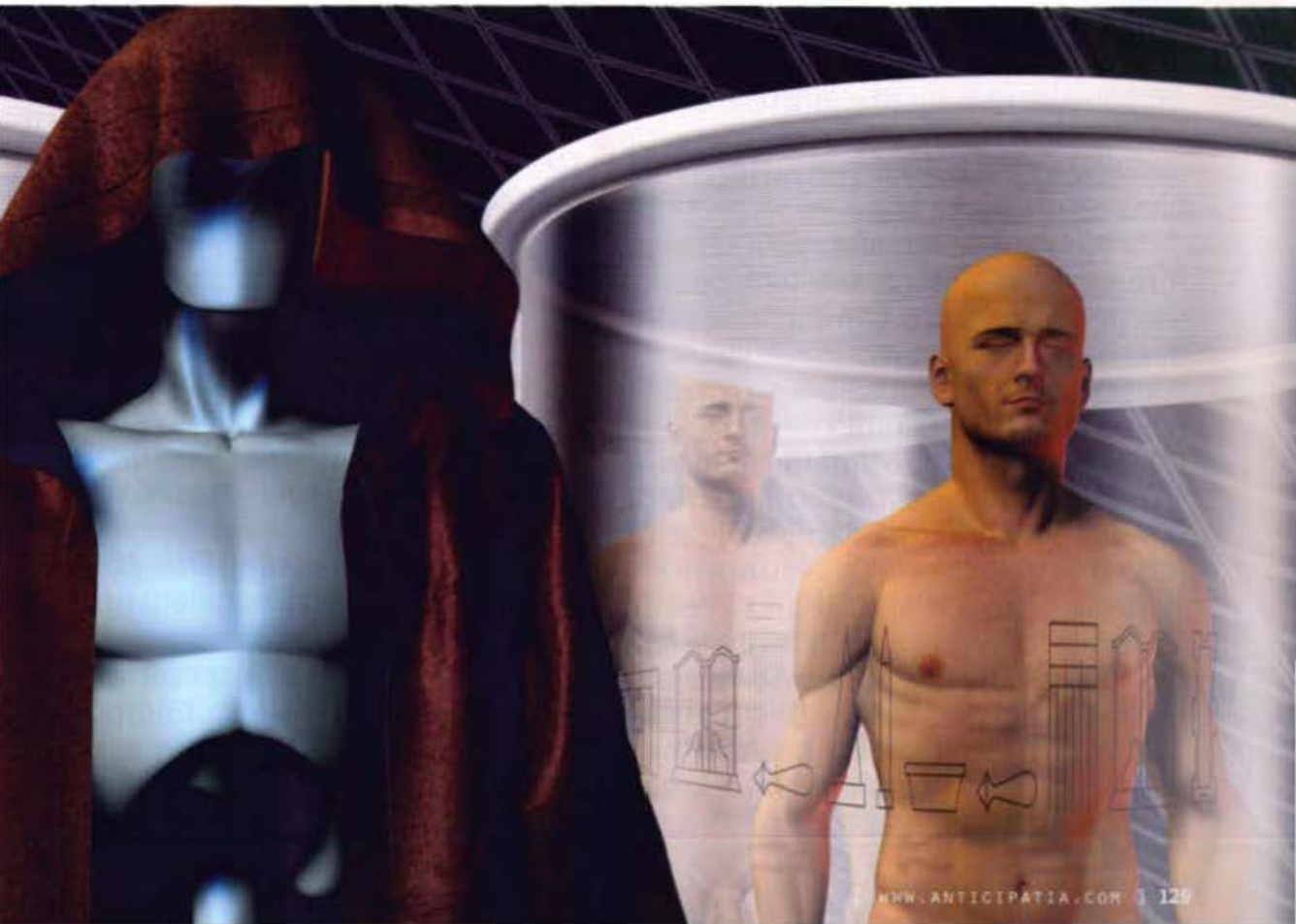

pentru a lăsa timp roboţilor să înlăture obstacolele de pe şine.

– O porcărie! se strâmbă Erle, cercetând harta numai cu un ochi. Întotdeauna am avut necazuri în zona asta. Şi nici măcar nu este una populată. De unde naiba apar atâtea reziduuri?

Tăcu şi se încruntă, sub rama ochelarilor uriaşi. Pe coridor, Richard privea nemişcat spre purpuriul zorilor. William încercă să-şi închipuie la ce se gândea, dar nu reuşi. Universul intelectual al unui Richard era limitat - un android de luptă, nicidecum vreunul pentru concursuri de şah.

– Nu mai avem mult până la carierele din Wessex. De acolo până la fluviu mai e un pas. Erle îl fixă gânditor. Ce-ar fi să dăm cărţile pe faţă? E limpede că, orice ţi-ai fi propus, nu poţi realiza fără ajutorul meu. Al nostru, se corectă. Iar noi avem nevoie de o informaţie, în ceea ce te priveşte. De una singură. Ce zici?

Îşi pipăi tâmpla dreaptă. Durerea îl sâcâia uşor, dar câmpul de protecţie se refăcea treptat. Iar Erle nu încercase încă să-l citească.

– Nu cunosc nimic despre seria de Creatori de Impresii. Intuiesc doar că nu pot să citească gândurile, altfel ai fi făcut-o până acum.

Erle îşi scoase ochelarii şi îi puse în buzunarul pardesiului.

– În urmă cu 15 ani, am ajuns la concluzia că, pe această planetă, soarta fiinţei numită OM s-a încheiat. Omul nu este creaţia supremă a naturii, aşa cum îi plăcea să creadă, ci doar una din nenumăratele sale configuraţii. Şi, la fel ca pentru alte milioane de creaţii, ceasul stingerii a bătut şi pentru specia sa. Conform dialecticii, care afirmă că nimic nu este distrus, până ce nu apare un înlocuitor egal sau superior, o specie diferită şi cel puţin egală trebuie că a apărut undeva. Noi suntem acea specie nouă, mai adaptativă, mai inteligentă şi imună la majoritatea pericolelor care i-au ameninţat pe El.

– Noi?! tresări William şi nu ştiu cum să continue. Noi...

– Exact, noi, confirmă Erle, dând din cap. Noi, roboţii, androizii, ciborgii, computerele, dreidele, toate *aparatele* născute din imaginaţia Omului, în realitate copiind natura, pur şi simplu. Şi, pentru că nu am apărut în afara naturii, putem foarte bine să considerăm că facem parte din ea. Ca şi El.

Se auzi din nou fluieratul locomotivei şi William Erle sări de pe banchetă către fereastră. Un val de aer rece pătrunse înăuntru, făcându-l pe William să se zgribulească. Reveni încruntat şi închise fereastra, cu o pocnitură.

– E din ce în ce mai rău, constată, fără să-l privească. Fiecare an aduce cu el noi greutăţi. Tăcu o clipă. Ce spuneam?

Îşi puse iar ochelarii, fixându-l cu atenţie de miop.

De miop!

Pentru prima oară, William se înfioră. Gestul era neaşteptat pentru un android, indiferent cât de bun era prototipul. Înghiţi în sec şi îşi propuse să rămână nemişcat. Un ochi sintetic nu putea să...

– Sunt miop, nu? rânji Erle. Ai reuşit să observi, în fine, că ochelarii nu sunt doar de recuzită.

– De asta nu ai încercat să mă citeşti, înţelese celălalt. Câmpul de protecţie putea să fie sfărâmat cu un penetrator portabil, dar pentru a mă citi trebuia să fii un extrasenzorial.

Iar oamenii cu puteri extrasenzoriale sunt...

– Extrem de rari, da. Nu e cazul, în ce mă priveşte. De fapt, pentru asta aţi fost creaţi voi, cei din seria William. Omenirea avea nevoie de astfel de anexe pentru a-şi mări capacitatea cerebrală.

– Şi Frederic?

– Frederic nu mă poate testa fără voia mea.

William se străduia să-şi pună ordine în gânduri, dar prezenţa celuilalt îl tulbura vizibil.

– De ce ai nevoie de mine? întrebă într-un târziu.

– De fapt, am nevoie de creatorul tău, de cel ce-şi spune Levi Mur. Ar trebui să existe, cu adevărat, nu? – dat fiind că tu eşti copia sa. Ar fi unul dintre puţinii oameni rămaşi după Cataclism, cu structura genetică nealterată. Poate singurul care ar mai reuşi să repună în funcţiune sistemele automate ale procesatoarelor de androizi.

Oftă.

– Te surprinde dorinţa mea, nu? Te întrebi de ce nu o fac de unul singur. Pentru că, de fapt, am ajuns atât de protezat, după mizeria asta de război bacteriologic, încât diferenţele dintre corpurile noastre sunt insignifiante. Priveşte...

Apăsă pe pielea braţului drept şi aceasta se rulă repede, dezvelind sistemul de muşchi artificiali. Lumina palidă a felinarului pâlpâi, gata să se stingă. William se retrase involuntar, lovindu-se de speteaza băncii.

Situaţia în care se găsea părea fără ieşire: pe de o parte, era obligat să ducă la îndeplinire ordinul Originalului său, de a-l căuta şi regăsi în cele 48 de ore rămase până la Apusul cel Lung, înaintea răsăritului lunii polare; pe de alta, se vedea nevoit să asculte orbeşte ordinele unui alt Original, care se găsea alături de el.

Gândul care-l săgetă se dovedi atât de neaşteptat, încât uită să şi clipească – de ce nu îşi deconspirase până atunci Erle identitatea, pentru a-i ordona să-i spună adevărul?

– Ceilalţi... făcu, după câteva clipe de reflecţie, ceilalţi nu ştiu?

– Pentru ei sunt încă androidul William Erle, pornit la vânătoare de mutanţi şi de oameni, în ţinutul fabulos al gheţurilor. Dacă orice Unealtă-Auxiliară din afara cercului m-ar asculta orbeşte, de la primul contact, secretul s-ar risipi.

– De ce ţii atât de mult să-ţi păstrezi anonimatul?

Pentru prima dată, de când se întâlniseră, Erle izbucni în râs. Pe coridor, Richard se răsuci spre ei, dar văzând că totul era în ordine reveni la poziţia iniţială. Felinarul pâlpâi de câteva ori şi se stinse. Cenuşiul murdar al zorilor năvăli în compartiment, topind muchiile ascuţite ale obiectelor.

– O întrebare tipică pentru o Unealtă-Auxiliară. Bietul meu William, doar nu-ţi închipui că în metropola asta uriaşă eu sunt singurul OM, rămas în viaţă după cataclism? În mod sigur, există mai mulţi, invizibili ca şi mine, care abia aşteaptă să afle despre existenţa celorlalţi, pentru a şi-i face robi. Acum, oamenii au ajuns sclavii cei mai de valoare din sistem. Pentru că numai ei pot să pună în mişcare blestematele de instalaţii, care te ajută să devii invincibil în acest infern post-holocaust. De asta prefer să vânez la periferie, unde perspectiva de a mă întâlni cu un alt vânător uman este considerabil scăzută.

Aproape fără voie, William întoarse capul către coridor. Spatele impunător al lui Richard umplea jumătate

din spaţiul ferestrei. Dincolo de geam, luminile izolate ale turnurilor deveniseră tot mai rare.

– Richard? îi ghici gândul nerostit omul. Întotdeauna îl defazez, când urmează să am momente de confruntare nesigură. E un apărător de nădejde. Dar numai atât.

Tăcură. De afară, răzbătea mugetul înfundat al unei turbine, sărită de pe ax. Un miros greţos de cauciuc ars pătrundea printre scândurile putrezite ale vagonului.

– Ia te uită! se miră Erle. Bătrânica Wasea s-a defectat. În curând, nu va mai rămâne nimic din toate astea. Păcat! Era cea mai mare hidrocentrală în funcţiune, pe partea asta a fluviului. Aliaj rezistent, fabricat înainte de Război. Păcat! repetă, întorcându-şi capul spre el. Înseamnă că întregul sector Burroughs va cădea în întuneric. Agregatele care menţin curăţenia pe străzi se vor opri şi ele definitiv. Eroziunea şi coroziunea vor desăvârşi restul. Neantul, pricepi, William? Neantul care ne pândeşte din toate părţile. De asta trebuie să-mi spui unde este Stăpânul tău.

Putea să fie o capcană. Ultima capcană. Trenul se înclină din nou, luând o curbă şi fluviul îşi sticli undele primejdios de aproape. Apele furioase muşcaseră adânc din mal, ajungând aproape de şinele ruginite.

Data viitoare nu va mai fi niciun tren, se gândi şi chiar atunci o steluţă galbenă îi sclipi sub frunte, anunţându-l despre reîntregirea câmpului de protecţie.

– Poţi să-mi ordoni, spuse încet.

– Mă crezi idiot, William?

Erle se ridică furios, de parcă ar fi intenţionat să-l lovească.

Uşa de la compartiment sări în lături, izbindu-se de perete. Richard îl înşfăcă de umăr, îl săltă de jos şi îi răsuci mâna la spate. Se auzi un trosnet şi William ştiu că era al osului său rupt. Citea în mintea stupidă a droidului uriaş ameninţarea morţii. Închise ochii şi se concentră pentru a înlătura senzaţia violentă de durere. Umărul era o flacără vie, care îi incendia treptat întregul corp. Îi trimise celui de alături un impuls de liniştire. Strânsoarea slăbi brusc.

– În regulă, Richard, poţi să pleci. Nu e niciun pericol.

Uşa se reînchise încet şi William alunecă pe bancă, amorţit de durere. Cu spatele la fereastră, omuleţul zâmbea şters.

– E vorba de circuitul de autodistrugere. Nu cred că ai cunoştinţă despre el. Intră în funcţiune la un anumit semnal, uşor de recunoscut de subconştientul tău. Poţi să devii prizonierul oricui, dar nu...

– Nu al unui Om, înţelese William. Pentru că un Om poate dispune de voinţa mea.

– Acum ştii tot. Unde este Stăpânul tău?

William dădu din cap a nedumerire.

– Ascultă, reluă omuleţul, nu te-am minţit atunci când ţi-am vorbit despre stingerea definitivă a rasei umane. Omenirea nu va mai ajunge nicicând o putere pe această planetă. Locul ei a fost luat deja de ceva mult mai viguros, mai evoluat şi mai complex. Acest ceva este rasa inteligenţei artificiale. Pentru a reuşi, însă, aveţi nevoie de o mână de ajutor. Cel puţin, la început. Ajută-mă să vă ajut.

Îşi muşcă buza de jos: şi dacă avea dreptate? Umărul îl durea violent, de parcă i s-ar fi răsucit un cuţit în rană.

– Marie Max Uffen ce spune?

– O prostie.

– Nu înțeleg.

– Că nu există viitor. Pe linia asta de prezent nu există viitor.

Ridică fruntea și se holbă pe fereastră. Trenul scârțâi prelung, după care se opri. Câmpul de protecție bâzâia stins, izbit bezmetic de mii de esențe psihice, cu forme dincolo de capacitatea sa de înțelegere.

– E ceva...! urlă, prinzându-și fruntea în palme. E cineva...

Se lăsă în genunchi. Tâmpla dreaptă îi otrăvea creierul.

– Faceți ceva! urlă, cu gura năclăită de sânge. Vor năvăli peste noi. Sunt deja aici... printre noi...

Erle îl privi zăpăcit. Deschise gura, să spună ceva, dar nu mai apucă. Aerul se crăpă, dintr-odată, în zigzag, și din întunericul gros de dincolo se ivi capul de dimensiunea unui pumn al unui bătrânel, cu barbă albă și cu două corniță pe creștet. Acesta se aplecă în afară, examinând compartimentul cu atenție. Când îi descoperi, gura cu buze subțiri se lăți într-un rânjet larg. Le făcu semn cu ochiul, apoi scoase un braț în afară, agățându-se de o bară nevăzută.

– Cerule! articulă Erle și se trase un pas înapoi.

Chiar atunci, Richard smulse ușa de la compartiment cu totul și năvăli înăuntru. William zbură din nou în peretele de lemn, de care rămase lipit, urmărind cu ochi mari scena care urmă.

Alte două crăpături se sfâșiară cu repeziciune, alături de prima, și noi capete apărură în cadrul lor. Richard întinse mâna și îl prinse de barbă, cu sălbăticie, pe primul. Urlă, cu ochii holbați, și încercă zadarnic să-și descotorosească degetele de primejdioasa captură: oasele îi pocniră cu zgomot, apoi pielea de pe întregul corp prinse să i se umfle și să plesnească, împroșcând cu un fel de venin verde. Craniul i se turti, ca și cum ar fi fost presat între fălcile unei menghine nevăzute.

Infernul dură câteva clipe, după care leșul moale alunecă la podea, sfârâi, se contorsionă, fumegă puternic și dispăru în interiorul unei fante lungi, deschisă asemenea unui fermoar, exact deasupra lui. Aerul se cicatriză irizând și totul se încheie într-o clipă.

William se răsuci și trase cu coada ochiului spre fereastră. Departe, pe câmp, deasupra fluviului, în apropierea vagoanelor înțepenite, aerul se crăpa cu febrilitate și, din fantele iscate din senin sute de făpturi minuscule, bătrânicioase, cu coarne și cu barbă albă, își scoteau brațele afară, se agățau de bara numai de ei văzută și săreau sprinteni în exterior. Mișcările, neașteptat de iuți, erau însoțite de scântei mari, albe, care pocneau fără zgomot, împrăștiind în jur un miros puternic de sulf.

– William! mai apucă să strige Erle și celălalt îl văzu chircindu-se sub atingerea celui mai apropiat omuleț, apoi desfăcându-se în fâșii însângerate.

Nu există niciun viitor, își aduse el aminte, închizând ochii și pregătindu-se de stingere. Marie Max Uffen descifrase corect: pe această linie de prezent nu exista niciun viitor. Niciun Levi Mur. Se năștea, pur și simplu, un alt viitor. O altă lume.

Ultimul gând se topi cu amărăciune în creier, în vreme ce vagoanele se spulberau, pe rând, în teribile implozii, la atingerea oamenilor-fantă, porniți spre cucerirea zorilor răzvrătiți. ■

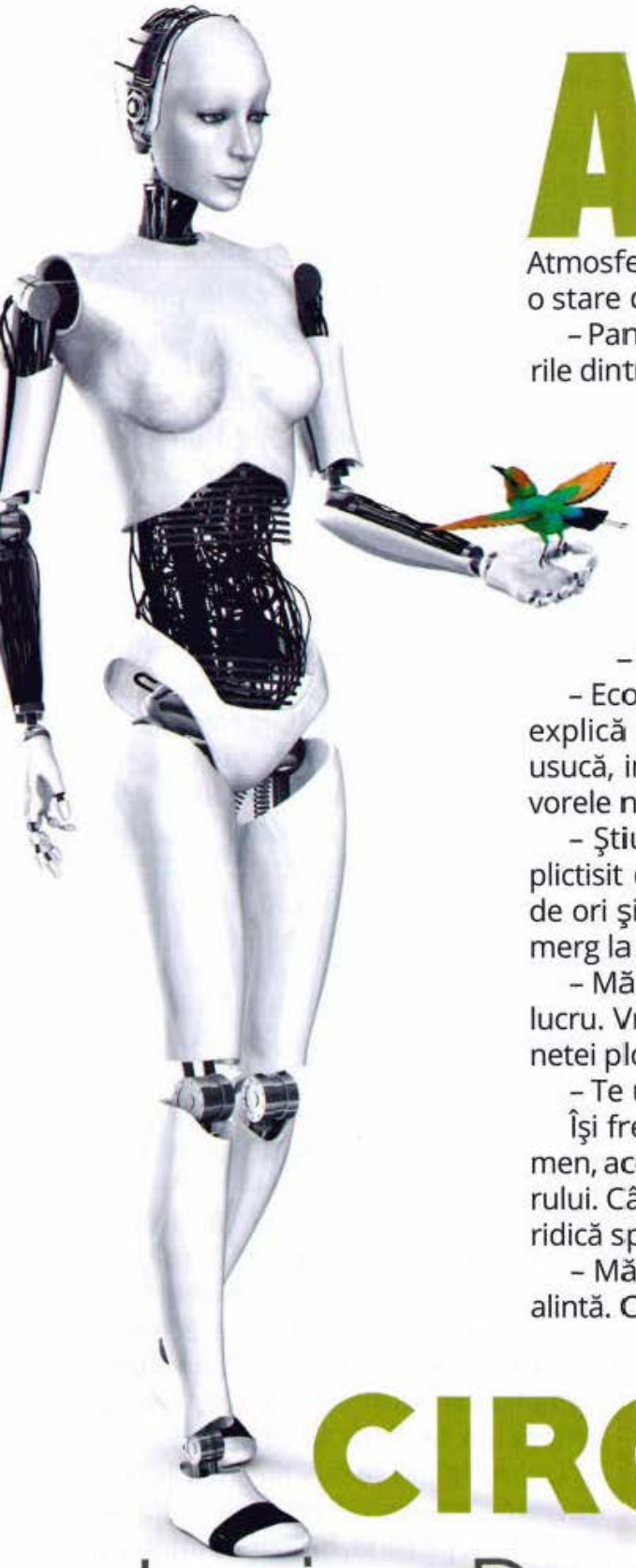

CIRCARUL

Lucian-Dragoș Bogdan

Arcadia se trezi și se întinse, lenevă. Durerea din șold îi smulse un geamăt ușor. Întredeschise ochii și fu surprinsă de semiobscuritatea care domnea în încăpere. Mirată, întoarse capul spre geam. Atmosfera cenușie de afară îi dădu instantaneu o stare de proastă dispoziție.

– Pan! strigă furioasă și-și descâlci așternuturile dintre picioare.

Se ridică și se duse către mica baie în formă de iaz amenajată în colțul dormitorului somptuos. Când satirul intră în încăpere, trupul femeii era deja acoperit de spuma săpunului parfumat.

– M-ai chemat, Arcadia?

– Pan, de ce plouă afară?

– Ecosistemul planetei are nevoie de ploaie, explică calm omul-țap. Fără ea, plantele se usucă, insectele nu mai pot culege polen, erbivorele nu mai au ce mânca, păsările...

– Știu-știu, îl întrerupse femeia cu un gest plictisit din mână. Mi-ai mai explicat de o sută de ori și nu sunt o idioată. Dar azi aș fi vrut să merg la picnic. Nu poți amâna încă o zi?

– Mă tem că nu. De cinci zile îmi ceri același lucru. Vrei, nu vrei, astăzi trebuie să-i dăm planetei ploaie.

– Te urăsc! îi scoase limba Arcadia.

Își frecă sânii pietroși, apoi coborî pe abdomen, acompaniată de privirea placidă a servitorului. Când ajunse în partea dreaptă a șoldului, ridică spre el privirea rugătoare:

– Mă doare aici când e vreme dintr-asta, se alintă. Chiar mă doare, să știi!

– Asta înseamnă că s-a uzat articulaţia coxofemurală. Ai nevoie de o injecţie cu nanoboţi, ca s-o refacă.

– Fac asta în fiecare an...

– E o zonă mai sensibilă. După atâtea secole organismul mai face şi erori de replicare când îşi înnoieşte celulele. Bucură-te că e numai asta şi gastrita, iar în rest eşti perfect sănătoasă. Ai auzit că Lappi trebuie să urmeze aproape trimestrial o serie de terapii...

– Ştiu, dar... Trebuie să stau o zi întreagă în pat, aşteptând ca miniaturile alea să-şi facă treaba...

– Şi ce zi ar fi mai potrivită decât asta? arătă Pan spre geamul pe care începuseră deja să se prelingă picăturile de ploaie.

■

Pegas zbura lin, scăldat în lumina aurie a soarelui. Goală, Arcadia savura răcoarea aerului, cu buclele ondulate fluturând în vânt. Încântată, mângâie gâtul alb ca spuma laptelui al armăsarului înaripat, apoi se lipi de spinarea sa caldă, admirând priveliştea de dedesubt.

– Uite-l pe Charon! chicoti ea şi flutură din mână în direcţia plutaşului care vâslea alene pe apele întunecate ale Styxului.

Cu gluga peste cap, acesta nu o văzu. Arcadia nu avea chef să coboare la el. Charon fusese proiectat pentru vremurile sumbre, când cădea pradă depresiei. Descărcase în el cele mai triste melodii compuse vreodată, iar plutaşul le cânta cu glasul său răguşit, sfâşiindu-i sufletul. Dar acum inima femeii tresălta de bucurie. Piciorul n-o mai durea, iar Pan permisese soarelui să risipească norii. Era o zi în care dorea să se veselească. De aceea şi alesese călătoria prin văzduh, care-i permitea să-şi inspecteze întregul regat.

De-a lungul fluviului se întindeau toate locurile listate de-a lungul vieţii petrecute pe planetă. Îşi amintea şi acum primele încercări stângace, schiţe stinghere izvorâte dintr-o minte prea necoaptă ca să ştie cu exactitate ce-şi dorea. În timp se documentase, îşi lăsase imaginaţia să zburde, iar planeta înflorise an după an, readucând cu adevărat legendele la viaţă.

În depărtare se zăreau clădirile polisului, îmbăiate în lumina soarelui. Templele, agora ticsită de furnicarul uman, amfiteatrele în care zilnic se jucau tragedii, îi dădeau un sentiment liniştitor de acasă. De partea cealaltă a fluviului, la o distanţă similară, se zăreau emanaţiile sulfuroase ale oracolului. Îi plăcea deseori să meargă acolo şi să simtă mirosul de iasomie pe care-l programase pentru întreaga durată a anului, cu excepţia echinocţiilor şi solstiţiilor. Ca să marcheze acele momente speciale, îşi dorise ca vaporii să aibă mirosul puternic şi excitant de mosc, menit să potenţeze orgiile care însoţeau sărbătorile.

Se încruntă. În aval se zărea un fuior subţire de fum.

– Du-mă acolo! îşi îndemnă bidiviul.

– Într-o clipă, se supuse Pegas.

Spori viteza, iar aerul deveni mai rece, întărind sfârcurile femeii. Dar Arcadia n-avea timp să se amuze de asta, scrutând concentrată locul de care se apropiau cu repeziciune. Era un izvor al naiadelor, dar fusese dărâmat şi călcat în picioare. Câteva dintre maşinăriile care se ascundeau în spatele trupurilor diafane se scurtcircuitaseră, iar materialul organic luase foc.

Femeia strâmbă din nas.

– Miroase îngrozitor, Pegas! Fă ceva!

– Îmi pare rău, Arcadia, dar releul de aici a fost şi el deteriorat. Nu poate programa

mirosuri plăcute până nu e reparat.

– Atunci hai să plecăm!

Armăsarul înaripat făcu o voltă pe deasupra locului şi porni înapoi de unde veniseră.

– Ce s-a întâmplat?

– A trecut o turmă de gryndoţi, răspunse calul după ce consultă reţeaua. Este perioada împerecherii şi sunt de-a dreptul turbaţi. Nimic nu le stă în cale.

– Of! Şi cât de frumos amenajasem locul acela..., se plânse femeia. Pufni, îmbufnată: Nu le putem restricţiona migraţia? Să călătorească doar pe unde nu ne încurcă?

– Ştii prea bine că nu. Contractele de concesiune ale planetelor stipulează foarte clar că proprietarii îşi pot crea orice lume doresc, cu condiţia să nu afecteze în niciun fel ecosistemul local.

– Păi nu-l afectăm. Îl dirijăm ca să nu ne mai încurcăm unii pe alţii.

– Gryndonţii au nevoie să alerge pe suprafeţe întinse când sunt în călduri, altfel ajung să se încaiere între ei. Traseul le este stabilit de feromonii eliberaţi de femele. Orice inter...

– Bine, bine! îl întrerupse Arcadia, sătulă de explicaţii. Oftă: Trimite imprimantele să listeze din nou toate construcţiile. Vreau locul acela exact aşa cum a fost. Reparaţi naiadele, dar să ştergeţi din softul lor evenimentul prin care au trecut. Nu vreau să rămână cu sechele.

– Am înţeles. Unde vrei să mergem?

– În Câmpiile Elizee! Am nevoie de un loc în care să uit de indispoziţie...

– Arcadia?

– Nu acum, Pan! Pictez.

Femeia privea concentrată trupurile goale, de o frumuseţe sculpturală, care se încolăceau în faţa ei. Bărbaţi şi femei cărora articulaţiile mecanice le permiteau să rămână suspendaţi în poziţii nefireşti, sugerând un stop cadru al unui tablou dinamic. La cincisprezece paşi de ei, Arcadia arunca extaziată prafuri colorate în suspensia de vapori din faţa ei. În prezenţa umezelii, particulele fine se stabilizau într-o imagine verticală tridimensională care căuta să surprindă în esenţe impresioniste comuniunea celor care pozau.

Satirul se opri în spatele artistei şi studie pasiv tabloul abia schiţat.

– În datatecă nu există referinţe legate de existenţa artei impresioniste în Grecia Antică.

– Poate că sufletele unora dintre artişti o simţeau, dar nu le era permis s-o folosească din cauza canoanelor! replică femeia fără a-şi desprinde ochii de la ceea ce lucra.

– Aşa ai putea construi şi maşini cu aburi pentru locuitori, presupunând că o fi fost vreun atenian căruia i-o fi venit o asemenea idee năstruşnică.

– Când voi avea nevoie de sfaturi experte din partea ta, ţi le voi cere.

– Nu fac decât să remarc faptul că, alterând liniile clare, te îndreptţi spre kitsch. Când ai văzut aşa ceva la Ixtepexi, ai spus că...

– Ixtepexi îşi modificase jumătate din planetă! i-o reteză Arcadia. Îi venise în cap să

încerce nu-ştiu-ce reprezentare la scară planetară a modului în care s-a modificat arhitectura şi cultura de-a lungul mileniilor pe teritoriul ocupat de Imperiul Aztec. Eu nu fac decât un tablou care, dacă nu voi decide că merită îngheţat, se va evapora în câteva luni. E un experiment.

– Sunt convins că aşa a început şi...

Femeia îşi întrerupse în sfârşit munca şi se răsuci spre satir.

– Ai venit să mă baţi la cap sau ce? Faptul că eşti singurul android căruia am decis să-i permit autonomie în gândire nu înseamnă că nu mă satur să mă şicanezi. Pot oricând să te distrug şi să listez o altă creatură care să mă slujească la fel de bine...

– De asta m-ai lăsat independent, nu renunţă Pan. Ai decis că te plictiseşti cu androizi care respectă cu sfinţenie ordinele tale şi nu-ţi permit un dialog antrenant, care să te stimuleze.

– Îţi pot reseta programul şi să introduc câteva rutine inhibitoare, ca să nu treci peste anumite limite.

Arcadia ridică o sprânceană şi-i scoase limba. Îi plăcea să simtă că are totul sub control. O împlinea.

– Tot nu mi-ai spus de ce ai venit.

– A sosit Circarul. Releele orbitale tocmai au primit semnătura cuantică a portalului deschis de nava sa în sistemul nostru.

Ochii femeii se lărgiră de entuziasm.

– Circarul? Ah, de când îl aşteptam! Pregăteşte totul şi ai grijă ca niciun nor sau vânt să nu tulbure scena!

Pan înclină din capul încornorat.

– Voi avea grijă să ai o recepţie limpede ca lacrima, o asigură.

■

Imaginile se vedeau mult mai bine noaptea. Circarul putea ajusta luminozitatea proiecţiilor sale, perspectiva şi culorile, fără nicio interferenţă din partea soarelui. După apus, prima dată se contură pe cer chipul prelung, înconjurat de o cunună de păr creţ, bogat. Strălucirea tenului cafeniu fusese reglată astfel încât să fie uşor de distins pe cerul întunecat. Ochii mari, căprui, aveau sclipirea unui suflet plin de viaţă şi, alături de gura cărnoasă, dădeau impresia că omul era mereu pe punctul să izbucnească în râs.

– Mi-a fost dor de tine! îl abordă direct Arcadia.

– De mine sau de tolba mea cu poveşti? o tachină Circarul.

– De ambele.

Faţa cafenie se destinse într-un surâs.

– Plină de tact, ca întotdeauna! Şi la fel de frumoasă.

Chipul gigantic pe care femeia îl proiectase pe oglinda golfului roşi, aşa cum îi stătea bine unei aristocrate.

– Ai anumite preferinţe sau te laşi pe mâna mea?

Stelele îi sclipeau în păr printre inelele înconjurate de o aureolă vagă.

– Uimeşte-mă, magicianule! hohoti Arcadia.

Negrul zâmbi, apoi clipi, încuviinţând. Chipul său se estompă, lăsând locul întunericului. Timide, contururi trasate cu dungi subţiri de lumină creionară un cadru care deveni tot mai

consistent pe măsura scurgerii timpului.

– Lumea Northumbriei, anunță vocea blândă a Circarului.

Era același cadru pe care și-l amintea de dățile trecute. Northumbria era recunoscută pentru fidelitatea cu care reda imaginile păstrate în bazele de date. Primele dăți când admirase imagini de pe planeta ei, Arcadia fusese fascinată. Acum recunoștea că o cam plictiseau castelele monotone, sumbre, sau monumentele megalitice care i se păreau departe de farmecul templelor elene.

Printre monumentele care se conturau acum pe cer, Circarul dădu drumul proiecțiilor faunei indigene. Animale terestre, acvatice și păsări fabuloase își croiră drum prin atmosfera planetei. Pe majoritatea, Arcadia le văzuse și cu alte ocazii, dar unele se vedea că avuseseră parte de scanări noi, mai atente la detalii. Erau animale ciudate, complet diferite de ceea ce se afla pe planeta ei. Circarul inserase proiecțiile lor în rutina unui program artistic, care le determina să efectueze numere de jonglerie.

Când acestea se încheiară, prezentarea trecu la altă planetă.

– Lumea lui Mosul, anunță călătorul printre stele.

Ochii Arcadiei se măriră de încântare. Întotdeauna fusese fascinată de ceea ce se găsea acolo, fie că fusese proiectat și listat de Mosul, fie că făcea parte din flora și fauna locurilor.

■

În timpul zilei, Circarul scana locurile amenajate după planurile Arcadiei, precum și flora și fauna locală. Nimerise în perioada migrației unora dintre cele mai frumoase păsări, tylados. Era o specie extrem de apreciată pe mai multe lumi, după spusele lui, iar evenimentul pe care avea ocazia să-l înregistreze avea să-i aducă o plată consistentă.

– Îți voi face o reducere pentru asta! îi spuse femeii într-una dintre seri, înainte să înceapă reprezentația.

– Mai curând aș vrea să-mi prezinți ceva în plus pentru asta. Ceva mai... deosebit.

Chipul desenat pe cer zâmbi misterios.

– Am ceva cu adevărat aparte, mai ales pentru un client ca tine! Dar te va mai costa ceva în plus...

Arcadia acceptă. Nu obișnuia să se târguiască prea mult cu Circarul. Era singurul om cu care ținea legătura. Mai mult, prin intermediul lui putea afla ce se întâmpla pe celelalte lumi ale oamenilor – atât prin spectacolele de circ cerești, cât și prin rapoartele și contractele pe care acesta le plimba prin spațiu. Îl admira pentru disponibilitatea lui de a nu se lega de o planetă, ci de a rămâne veșnic un pelerin.

Cât privește plata, pentru ea nu era o problemă. Planeta conținea suficiente substanțe din care imprimantele tridimensionale să listeze orice, de la mâncare la mașinării și androizii care-i țineau companie. Circarul nu-și permitea luxul acesta. Pe nava lui se aflau

doar materiile prime pe care i le plăteau clienţii cărora le prezenta spectacolele sale. Rezervele sale erau mereu limitate.

Aşteptă aşadar înfrigurată ultima noapte, cea în care urma să aibă parte de surpriză.

– Am cumpărat-o de la un alt Circar, cu care m-am întâlnit la Han.

Arcadia nu ştia ce era Hanul acela, nici unde era amplasat. Ascultă mai departe.

– Le înregistrase pe o planetă situată pe un braţ foarte îndepărtat al galaxiei. Am plătit enorm pe ea, dar încă n-am apucat să prelucrez toate imaginile, să le creez un program artistic speci...

– Cum îi spune? îl întrerupse nerăbdătoare femeia.

– Lumea Lacedemoniei.

Arcadia tresări. Sub ochii ei măriţi de uimire începură să se contureze pe cer ziduri şi temple de marmură. Părea că aşezările ridicate de ea pe planetă se oglindeau pe cer, ca un miraj din Lumea lui Mosul. Cu respiraţia întretăiată, urmări fascinată arhitectura atât de familiară şi totuşi diferită, trecută prin filtrul altcuiva, respectând aceeaşi geometrie, dar parcă alta.

Sentimentul că vedea reflectarea propriei lumi se estompă când îşi făcură apariţia animalele. Erau complet străine, iar tumbele şi dansurile pe care le făceau printre clădirile Lacedemoniei nu-i aminteau de nimic cunoscut. Când reprezentaţia luă sfârşit, rămase mută mai multă vreme, cu ochii umezi.

– O lume soră..., murmură în sfârşit.

Urmele ei se estompară şi se dizolvară în noaptea înstelată, fiind înlocuite de chipul Circarului.

– Câte aş avea de povestit cu această Lacedemonia...

Vorbise pentru ea, dar o făcuse cu glas tare.

– Din păcate, lumea ei este mult prea departe de rutele mele. Dacă vrei să-i transmiţi un mesaj, mi-l poţi da mie şi-l voi lăsa la Han. Dacă merge cineva în direcţia aceea, i-l va duce.

– Se poate face asta?!

– Desigur. Însă nimeni nu prea îşi bate capul în ziua de azi să comunice cu alţi oameni. Se mulţumesc să se observe de la distanţă, prin intermediul spectacolelor noastre, să citească rapoarte, să prelungească acele contracte de concesiune...

Arcadia coborî privirea, gânditoare.

– Te-ai întâlnit vreodată cu alt om?

– Evident! De fapt, noi, Circarii, suntem singurii care...

– Nu la asta mă refer, interveni femeia. Vreau să zic... în carne şi oase...

– Ah, asta! Am încercat s-o fac odată la Han, cu un alt Circar.

– Şi?

Bărbatul strânse buzele şi clătină din cap.

– N-a fost deloc o experienţă plăcută.

– De ce? Nu vă cunoşteaţi dinainte?

– O, ba da! Şi încă foarte bine! Doar că... nu ştiu cum să zic... E greu de explicat în cuvinte.

– Atunci... arată-mi?

– Cum?

– Vino mâine, la masă.

– Vrei să spui... să cobor pe planetă?!

– Da.

– Arcadia, nu cred că...

– Te temi că-ţi pot face ceva? Că există ceva contagios în atmosferă? Că am

vreo maladie? Aparatele tale pot analiza şi...

– Nu e vorba de asta. Negrul clătină din cap şi zâmbi înţelegător: N-o să-ţi placă, Arcadia. Crede-mă!

– Lasă-mă să văd asta singură. Te rog.

Circarul oftă, apoi încuviinţă şovăitor. Arcadia îl cadorisi cu un sărut aruncat din vârful buzelor.

– Mulţumesc! Să-mi trimiţi lista bucatelor pe care vrei să le serveşti.

■

Mesele încărcate cu mâncare se înşiruiau pe terasa de marmură aşezată pe o faleză. Valurile înspumate ale mării sărutau piatra, spărgându-se în mii de cioburi albe, sărate. Flăcările jucăuşe ale făcliilor unduiau în briza răcoroasă a serii, adăugând peisajului un aer de poveste.

– E minunat, Galateea! bătu din palme ca un copil Arcadia. Nu m-aş fi gândit la ceva atât de... perfect.

– Mulţumesc! se înclină zâmbind fata.

– Ai verificat personal tot ce ţine de mâncare?

– Fireşte. De pe navă am primit imaginile felurilor de mâncare şi compoziţia chimică. Imprimantele au respectat concentraţiile reţetelor mergând până la a patra zecimală.

Ţăcănitul unor copite le atrase atenţia. Era Pan.

– A sosit Circarul.

– Da?! Mă aşteptam să-l văd când coboară pe planetă...

În glasul femeii se simţea o undă de dezamăgire.

– N-ai auzit tunetul?

– O, aia a fost? Am crezut că face parte din scenariul pe care l-ai pus la cale împreună cu Galateea...

– Nu. A aterizat pe Câmpul lui Ares, lângă arena unde ţinem Jocurile Olimpice. Pegas l-a preluat de acolo.

– Perfect! Arcadia îşi aranjă o şuviţă rebelă care-i cobora pe gât de sub coc, apoi îi făcu semn satirului: Pofteşte-l!

Emoţia pe care o resimţea în faţa acelui eveniment o încânta. Era asemănătoare celei care îi dădea fiori înaintea unui nou proiect, dar avea ceva în plus. Îşi aţinti privirea spre arcada adumbrită de viţă-de-vie.

Un trup relativ mic după standardele ei se ivi, înaintând stingher. Pielea părea mai închisă la culoare decât cea proiectată pe cer. Cumva, şi-l închipuise pe circar la fel de mare ca Iapet, titanul. Sau măcar cât Hercule, campionul olimpic. Cel aflat acum în faţa ei avea o statură banală, uşor asimetrică. Părea că merge un pic aplecat într-o parte, iar respiraţia îi era prea şuierătoare, de parcă făcuse un efort considerabil.

– Bine te-am găsit, Arcadia!

Chiar şi vocea suna mai dogit decât cea care-i parvenea prin intermediul proiecţiei. În locul unui prinţ din stele, femeii i se părea că-i fusese livrat majordomul-rebut al acestuia. Se gândi că poate musafirul îi făcea o farsă, trimiţând un android special proiectat ca să şocheze, pe care-l controla de la distanţă. Decise să intre în joc.

– Bine ai venit! Ia loc! îl invită, apoi se răsuci spre Galateea: Poţi pleca! Trimite driadele să ne servească.

Fata se retrase după o înclinare protocolară, urmată de Pan. Adierea aduse spre Arcadia un miros necunoscut, neplăcut. O clipă crezu că erau alge aduse de valuri la picioarele falezei şi se pregăti să-l cheme înapoi pe satir, pentru a-i cere să se ocupe de problemă. Apoi îşi dădu seama: mirosul venea dinspre oaspetele ei. Îşi muşcă discret buza, căutând să nu lase

dezgustul interior să i se reflecte pe faţă. Gluma era un pic exagerată.

– Cum ţi se pare planeta? deschise ea discuţia.

– Am mai văzut-o, zâmbi Circarul.

– Da, dar numai în înregistrările pe care le culeg dronele tale. N-ai păşit pe ea, nu i-ai simţit mângâierea...

– Aşa e, aprecie bărbatul exprimarea poetică. E superbă!

Arcadia nu se strădui să-şi mascheze mândria. Îi zâmbi şi le făcu semn driadelor să-i servească. Fiinţele diafane luară platourile şi amforele şi trecură cu ele prin faţa celor doi, îmbiindu-i.

– Ce ciudat! comentă amuzată femeia în timp ce lua un strugure cu boabe grase. Te plimbi de la o lume la alta şi totuşi aceasta este prima pe care pui piciorul. Nu te-a tentat niciodată să te stabileşti undeva?

– Nu. Pentru voi, cei care aţi ales viaţa pe planete, noi suntem nişte nomazi. Circari care vă încântă viaţa, aducându-vă veşti din restul spaţiului, despre alte lumi şi alţi oameni. Ne priviţi, oarecum, ca pe nişte ciudaţi.

Ridică palma, oprind protestul Arcadiei.

– Nu trebuie să te scuzi, nu ne simţim jigniţi din cauza asta. Nici noi nu putem înţelege cum de voi vă limitaţi la o planetă, când este atâta spaţiu care-ţi permite să călătoreşti liber.

– Cu alte cuvinte, noi suntem ciudaţii din punctul vostru de vedere.

– Da.

Femeia răsuci o boabă pe limbă, apoi o zdrobi între dinţi.

– Aveţi un nume pentru noi?

– Vrei să spui, aşa cum voi ne spuneţi nouă Circari?

– Î-hâm!

– Da. Constructori.

– Sună frumos.

– Asta faceţi: fiecare dintre voi construieşte pe planeta sa o lume din vechime. O aduce la viaţă.

Luă o gură din pocalul pe care i-l umpluse o driadă.

– La Han am auzit zvonuri despre Războinici care se ascund în spaţiul cuantic şi Iniţiaţi care au luat legătura cu alte universuri. Eu n-am întâlnit niciunul! ridică din umeri.

– Poate nici nu există. Sună ciudat ce spui.

– Nu ştiu ce să zic. Când a început Exodul, omenirea avea o populaţie de câteva zeci de miliarde. Au pierit mulţi de-a lungul generaţiilor care au străbătut spaţiul, dar încă ar fi trebuit să rămână un număr care depăşeşte cu câteva ordine de mărime totalul Circarilor şi Constructorilor.

Îşi încheie expunerea cu un vânt zgomotos. De data aceasta, Arcadia nu mai reuşi să-şi mascheze dezgustul.

– Scuză-mă! se fâstâci Circarul, văzându-i reacţia. N-am ştiut că aici...

– Nu cred că e o chestie de aici sau acolo, comentă pe un ton destul de rece femeia. E un gest dizgraţios indiferent unde te-ai afla.

– Nu, o contrazise blând bărbatul. Uite, pentru mine, de exemplu, e dizgraţios faptul că ai râgâit mai devreme, după ce ai mâncat strugurele.

– E un gest firesc de eliminare a aerului înghiţit accidental, se apără Arcadia.

– La fel sunt şi vânturile.

– E o diferenţă! Vânturile miros!

– La fel şi aerul exhalat de tine când ai râgâit...

– Cum îndrăzneşti? Ochii femeii aruncau flăcări: Tu miroşi! Am simţit asta de când ai venit.

Şi ai un stil de a înghiţi când bei de-a dreptul... de-a dreptul... În plus, să trimiţi un android ca să mă jignească este...

– Android?!

Femeia ezită.

– Nu eşti mecanic?

Circarul izbucni într-un râs molcom.

– Bine, hai să ne liniştim! ridică el palmele, împăciuitor. Sunt om ca şi tine şi, la fel, mi se pare că trupul tău emană un miros neplăcut. De asemenea, mă deranjează modul în care plescăi când mănânci.

– Cum se...

– Arcadia, rosti el pe un ton blând, despre asta îţi spuneam când m-ai invitat. Am trăit atâtea sute de ani izolaţi fiecare în lumea pe care şi-a creat-o după propriile principii şi gusturi, încât nu mai suntem capabili să ne tolerăm unul pe altul. Androizii care formează populaţia acestei planete se comportă, arată şi miros aşa cum ţi-ar plăcea ţie s-o facă. La fel se întâmplă cu echipajul navei mele, cu cele ale altor circari, cu celelalte planete...

Femeia se mai calmase, dar tot nu era în apele ei.

– Cum au putut trăi miliarde de oameni laolaltă? Cum s-au suportat?

– Depăşeşte capacitatea mea de înţelegere, admise Circarul. Putem doar considera că Exodul a reprezentat evoluţia omului de la stadiul de fiinţă inferioară. Înainte eram ca orice animal sau maşină. Acum am ajuns pe o treaptă superioară.

– Ştiai asta...

– Precum ţi-am spus, am mai avut o tentativă de acest gen cu un alt Circar.

– Ştiai că-ţi cer o perversiune, o revenire la stadiul de animal...

Tonul femeii trecuse de la furie la vinovăţie. Circarul încuviinţă uşor din cap.

– Şi totuşi ai acceptat... De ce?

– Suntem oameni. Ce ne defineşte în afară de inteligenţa care ne îndeamnă să împingem tot mai departe limitele? Nu aşteptă un răspuns, ci continuă: Faptul că ne pasă unul de altul. Trăieşte, fiecare, în lumea sa, dar ţine mereu legătura cu ceilalţi. M-a bucurat tare mult că te-ai gândit să-i trimiţi un mesaj Lacedemoniei. A fost un gest umanitar, venit din suflet. Stătu câteva clipe pe gânduri: Cred că asta m-a determinat să accept cererea ta.

– Mulţumesc, şopti Arcadia.

Tăcerea se aşternu între ei, penibilă, întreruptă doar de sunetul valurilor care loveau piatra câţiva metri mai jos.

– Poate ar fi mai bine să mă retrag...

Femeia încuviinţă ezitant, ascunzându-şi mâinile în poală. Circarul se ridică. Îşi frământa degetele într-un gest inconştient.

– Poate încercăm din nou mâine, înainte să plec mai departe? Indică terasa: Tu aici. Arătă spre cerul care deja se întunecase: Iar eu acolo.

Faţa Arcadiei se lumină.

– Ar fi minunat. O să-l rog pe Pan să pregătească un cer limpede.

Abia după ce plecă îşi dădu seama că nu-l întrebase ce nume avea printre ai lui.

– Îl voi întreba mâine! îşi spuse, apoi se întinse pe bancă şi-şi turnă o porţie generoasă de vin.

Avea nevoie să bea mult ca să treacă peste dezgustul provocat de acea întâlnire. Poate chiar de o orgie alături de trupuri perfecte care miroseau a flori şi iasomie. ■

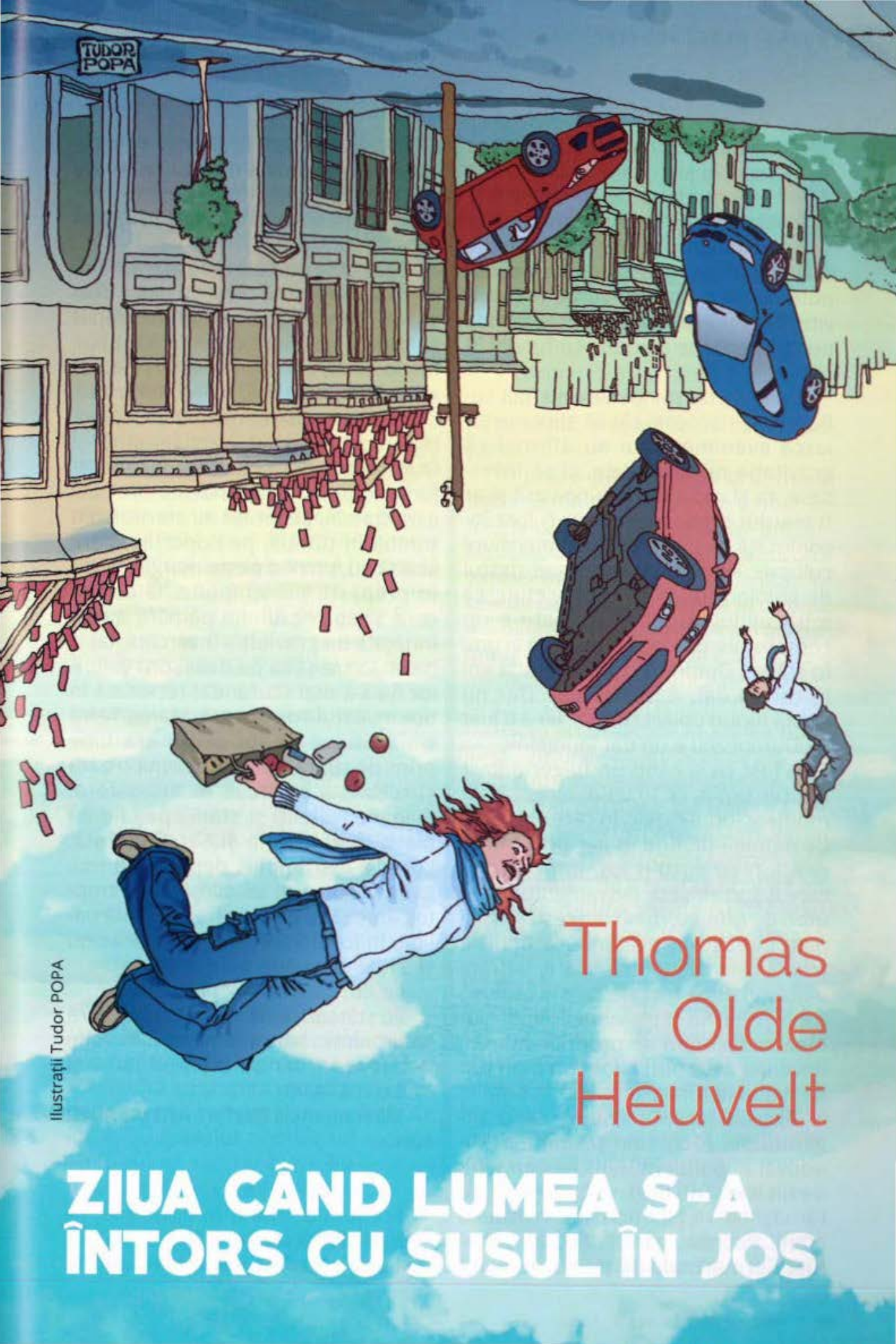

Thomas Olde Heuvelt

ZIUA CÂND LUMEA S-A ÎNTORS CU SUSUL ÎN JOS

Ilustrații Tudor POPA

În ziua aceea, lumea s-a întors cu susul în jos.

N-am ştiut de ce s-a întâmplat aşa. Unii dintre noi s-au întrebat dacă fusese vina noastră. Dacă ne rugasem unor zei nepotriviţi sau rostisem vorbe nepotrivite. Dar nu asta fusese cauza – lumea pur şi simplu se răsucise cu fundul în sus.

Oamenii de ştiinţă care au fost suficient de norocoşi cât să supravieţuiască evenimentului au afirmat că gravitaţia nu dispăruse, ci se inversase, ca şi când planeta noastră şi-ar fi pierdut brusc masa şi ar fi fost înconjurată de un obiect de dimensiuni colosale. Persoanele religioase, destul de ghinioniste ca să supravieţuiască miracolului, au spus că viaţa e un compromis, dai, însă şi iei, şi că acum, în sfârşit, Dumnezeu, după atâţia ani în care a dat, a mai şi luat. Dar nu exista niciun obiect colosal, iar a fi luat de Dumnezeu e un dat îndoielnic.

A fost ca şi când un fulger a lovit din cer senin, la 10:05 dimineaţa: un moment, unul magic, în care i-ai văzut pe oameni plutind în aer prin camerele lor, cu susu-n jos, în poziţia în care îi surprinsese evenimentul – băutori de cafea sorbind din ceşti răsturnate, îndrăgostiţi agăţându-se unul de trupul celuilalt, în alunecare, bătrâni bâjbâind după meşele care le cădeau, copii scâncind şi pisici miorlăind – lumea înconjurată de propriile bunuri, devenite asteroizi. A fost un moment de nebunie totală, îngheţat în timp.

Apoi au început icnetele şi zdrăngăniturile, răcnetele şi ţipetele. Un adevărat pandemoniu. Ne-am izbit de tavane şi ne-am trezit zdrobiţi sub rămăşiţele vieţilor noastre. Trosneau cranii. Pocneau gâturi. Ricoşau bebeluşi. Cei mai mulţi dintre noi au murit pe loc sau au ieşit, zguduiţi de convulsii, prin găurile din tavanele de ghips. Supravieţuitorii zăceau buimaci peste ei, încercând să priceapă ce s-a întâmplat.

Dar vai de cei care erau afară. Până să-şi dea seama că cerul nu mai e deasupra, ci *dedesubt*, oamenii au început să cadă de pe suprafaţa Pământului. Într-o clipă, cerul s-a umplut de oameni în rostogolire, haine fluturând, câini zbătându-se, maşini plonjând, ţigle zdrăngănind, vaci mugind şi frunze de toamnă dansând în vârtejuri colorate, care aprindeau cerul. Cei care stăteau pe terase au aterizat, din tumbă în tumbă, pe copertine care scârţâiau, privind peste marginea lor, în prăpăstii neînchipuite. O cârtiţă care-a scos nasul din pământ a fost înhăţată de gravitaţia inversată, iar o balenă care sălta pe deasupra valurilor nu s-a mai scufundat niciodată în ocean. Sătulă de povară, Mama Terra s-a scuturat de tot ce nu era bine prins de suprafaţa ei. A zvâcnit o dată şi totul s-a prăbuşit în atmosferă. Avioane, sateliţi şi staţii spaţiale au pierit în vid, până şi Satelitul Tată, Luna, a fost împins departe de noi. L-am văzut cum se micşorează treptat, aterizând pe propria lui orbită palidă, în jurul Soarelui. Nici măcar nu şi-a luat la revedere de la noi.

Iar eu?

Eu stăteam întins pe canapea, fără să fac nimic. Nu citeam, nu mă uitam la televizor. Venise sfârşitul lumii şi habar n-aveam.

Mă holbam la telefon, aşteptând să suni.

■

Era a doua oară, în două zile, că venise sfârşitul lumii. Prima dată a fost cu o zi înainte, când ţi-ai coborât

privirea şi mi-ai spus: „Eu sunt de vină, nu tu." A fost ultima minciună dintre noi, de fapt, prima din afara noastră, pentru că tu nu mai voiai să existe „noi". Ceea ce am simţit a fost cel mai bun lucru din viaţa mea, pentru că îmi fuseseşi o povară. Fără mine. Voiai să fii fără mine.

Inima mi s-a frânt în bucăţi risipite pe peretele abdominal. În hălci de durere grea şi ameţitoare, de disperare în faţa calmului cu care rostiseşi cuvintele acelea, fără să ştii că era cel mai dureros lucru pe care a trebuit să mi-l spui vreodată, că ai prefera să mori de o mie de ori decât să trebuiască să mi-l spui. Ai fost dragostea vieţii mele şi nu mi-a trecut niciodată prin minte că ai putea să mi-o iei. M-am străduit să mă prefac că înţeleg, că nu te condamn că nu vrei să mai încercăm, că frustrarea şi durerea mea nici nu se compară cu frustrarea şi durerea ta. Te iubeam atât de mult, încât nici să mă supăr pe tine nu puteam.

Stăteam amândoi pe coridor. Am reuşit să îngaim:

– Eşti foarte, foarte, foarte sigură?

– Nu. Da.

– Ai spus „nu".

– Da.

– Dar n-am putea...

– Nu.

– Dar n-am putea...

– Nu, Toby. Îmi pare rău.

În liniştea lăsată peste noi, mi-am auzit răsuflarea tremurată. Te jucai stânjenită cu poşeta, nu ştiai cum să deschizi mai repede uşa din faţă. Ce loc oribil, absolut oribil, e un coridor – nici nu vii, nici nu pleci. Mi-am luat inima în dinţi şi te-am întrebat:

– Aşadar nu mai suntem...

Într-un sfârşit, te-ai uitat la mine cu lacrimi în ochi şi ai dat din cap încet, în semn că nu. Am încercat inutil să-mi ascund lacrimile. Şi ţie ţi-a fost greu. Ne-am ţinut în braţe clipe lungi, ne-am strâns la piept, te-am lipit de mine, de parcă era cel mai greu lucru pe care îl făcusem vreodată. Apoi te-am lăsat să pleci.

Ţi-am zâmbit printre lacrimi.

Mi-am zâmbit printre lacrimi.

– *Omnomnom*? te-am întrebat.

– *Nomnomnom*, mi-ai răspuns.

Pe urmă, ai coborât scările şi-ai dispărut.

În prima jumătate de oră, m-am decis să mă port ca un om matur, întreg la cap, şi să nu cedez. Mi-am înăbuşit lacrimile şi m-am apucat să spăl vasele. Dar, în timp ce urma buzelor tale de pe pahar se dizolva în clăbuci, mă bântuiau viziuni în care alţi bărbaţi mângâiau pielea pe care voiam s-o mângâi eu, sărutau gura pe care voiam s-o sărut eu şi *regulau* fata cu care făcusem eu dragoste în atâtea nopţi lungi. Viziunile m-au făcut să atac vesela cuprins de atâtea regrete fără rost, încât paharele au tremurat de frică şi s-au ascuns pe sub farfurii, iar eu am cochetat cu ideea îngrozitoare, dar tentantă, de a sparge unul de teighea şi a-mi tăia venele cu cioburile. Mai târziu, în aceeaşi după-amiază, am observat că-ţi schimbaseşi statutul de pe Facebook în „singură", deşi îţi trebuiseră săptămâni întregi să accepţi varianta „într-o relaţie". Mi-am aruncat laptopul în maşina de spălat vase. În seara aceea, pustiul pe care l-ai lăsat în urmă a coborât peste mine dintr-odată şi m-am trezit singur, singur cu toată suferinţa mea.

Târziu de tot, mi-ai trimis un mesaj pe telefon. Zăceam pe canapea, nici treaz, nici adormit. Cioburile inimii mele frânte îmi ţopăiau prin stomac.

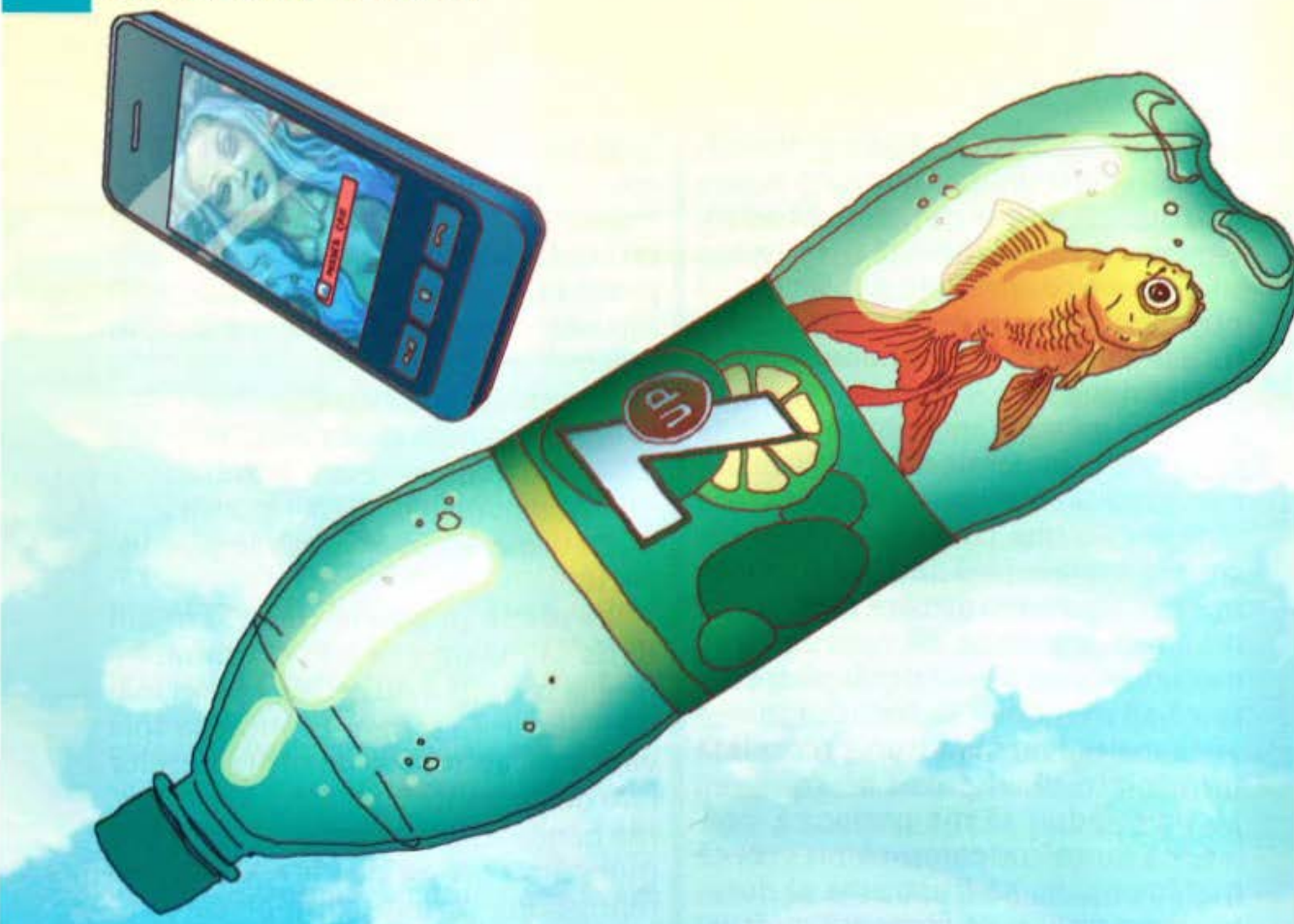

Bubbles e încă la tine. Trec să-l iau mâine.

Atât. Nu *Eşti acasă mâine?* sau *Poate mai stăm de vorbă despre asta.* Nu *Ce-ar fi să ne pregăteşti un ceai de mentă marocan?*, care îţi place aşa de mult, nici măcar *Cum eşti?* Doar atât: *Trec să-l iau mâine*. Din partea cealaltă a camerei, Bubbles se holba la mine prin apa tulbure din acvariu. Mai mult decât orice altceva, privirea lui transforma realitatea în ireversibil.

O, Sophie, îmi eşti incredibil, teribil şi inimitabil de dragă. De ce a trebuit să-mi faci aşa ceva?

■

Când s-a întâmplat, aveam o pernă decorativă pe faţă. Poate încercam să mă izolez de lumea care se rostogolea, literalmente, peste mine. Aşa că

am aterizat foarte lin pe tavan. Ghipsul mi-a atenuat căderea; mulţumită spătarului canapelei, nu mi s-au rupt oasele. Ameţit, m-am târât de sub ea. N-aveam nicio zgârietură.

Primul lucru pe care îl simţi după ce gravitaţia s-a inversat şi agitaţia iniţială s-a potolit nu e un şoc, ci dezorientare. Nici măcar nu mi-am dat seama că aterizasem pe tavan şi că livingul meu era cu susu-n jos. Nu m-am gândit la un cutremur, deşi urla alarma aeriană. Înainte de a reuşi să-mi adun gândurile, am văzut ceva printre piesele de mobilă aruncate, plantele rupte, pământul risipit din ghivece, sârmele atârnate şi tablourile cu tine şi cu mine, sparte – ceva care mi-a îngheţat sângele în vine.

Acvariul se făcuse ţăndări.

Bubbles se zbătea într-o baltă, printre cioburi, speriat.

Atunci mi-a sunat telefonul.

L-am găsit sub un colţ răsucit de covor, dar în acelaşi moment s-a oprit alarma aeriană şi telefonul a amuţit. Când am verificat ecranul şi am văzut că tu mă sunaseşi, inima mi-a luat-o razna. Am încercat imediat să te sun înapoi, dar nu era semnal. Am încercat încă o dată şi încă o dată, orice se întâmplase, *tu supravieţuiseşi*, ai încercat să mă suni înainte să cadă reţeaua, iar Bubbles a făcut un salt, într-o ultimă încercare de a-mi atrage atenţia, cu răsuflarea întretăiată, ca un peşte pe uscat, apoi a rămas nemişcat, pe moarte.

Eu eram viu.

Tu erai vie.

Bubbles era viu.

Imediat am început să scormonesc printre resturi, dar cel mai potrivit lucru pe care l-am găsit la repezeală a fost sticla ta de 7-Up, pe jumătate goală. Am scuturat-o cu toată puterea, ca să scot dioxidul de carbon din lichid. Mi-am înmuiat degetele în balta de pe jos, printre cioburi, şi am umezit solzii portocalii ai lui Bubbles. Carasul nerăbdător a zvâcnit din coadă, vrând parcă să mă convingă să mă grăbesc. Am băut o înghiţitură, am constatat că lichidul nu mai avea acid, l-am vârât pe Bubbles în sticlă şi mi-am ţinut respiraţia până când l-am văzut că înoată mulţumit.

Peştele se împacă bine cu lămâia.

Când am întors capul spre fereastră şi m-am uitat afară, lumea a început să se clatine dintr-odată. Locuiam la ultimul etaj al unei clădiri de apartamente cu trei niveluri. Casele din partea cealaltă a parcului atârnau cu acoperişul de suprafaţa Pământului care acum se afla *deasupra* mea, gemând sub propria-i greutate. Acoperişurile rămăseseră fără ţigle, copacii atârnau şi ei cu rădăcinile în sus, ca leagănele, toboganele şi rufele puse pe sârmă în grădina vecinului de vizavi. Mut de uimire, am luat sticla în care nenorocosul Bubbles căuta cu buzele oxigen chiar la suprafaţa lichidului, şi m-am târât pe tavan, peste canapeaua răsturnată, spre fereastra răsturnată. Acolo m-a izbit atmosfera grea, ca un val ameţitor. Pentru o clipă, am rămas împietrit, îmi era teamă şi să plâng, ca nu cumva lacrimile mele să fie prea grele pentru tavanul care se legăna. Scena de afară contrazicea în aşa măsură legile naturii, încât am vrut să mă prind de cadrul ferestrei ca să nu cad *în sus*, însă gravitaţia mă ţinea lipit de tavan şi numai stomacul meu se zguduia.

N-am văzut decât un singur om: o femeie agăţată de gardul terenului de joacă.

Atârna de stâlpi, i se albiseră încheieturile, picioarele i se

bălăngăneau în gol. Stătea cu spatele, nu-i vedeam faţa. Avea pe braţe două sacoşe Kroger enervante, care o trăgeau în jos.

M-am ridicat cu mare grijă şi am deschis fereastra răsucită. Cu inima cât un purice, ţinându-mă bine de cadru, m-am aplecat în afară.

– Doamnă?

A tresărit când mi-a auzit vocea, dar s-a temut să privească în jos, nu cumva să-şi piardă echilibrul şi să-i alunece degetele.

– Am nevoie de ajutor! mi-a strigat, uluitor de calmă pentru poziţia precară în care se afla.

– Ce s-a întâmplat?

– E Crăciunul, nu? Nu mai rezist mult!

– Aşteptaţi! Ţineţi-vă tare!

– Nici nu intenţionam altceva!

– Mă scuzaţi! Am vrut să zic... Vin să vă ajut!

Printr-o coincidenţă nefericită, osia ruginită de la roata bicicletei mele care atârna, cu vreo şapte metri mai sus, de lanţul cu care o legasem de rastel, şi-a găsit să se rupă chiar atunci. Roata a rămas agăţată, dar cadrul a alunecat şi mi-a făcut geamul ţăndări. Speriat, am scăpat sticla de 7-Up. Mi-a zburat din mână şi-a aterizat pe fundul jgheabului de scurgere, unde s-a rostogolit... şi s-a oprit chiar la marginea lui. N-aveam cum să ajung la ea.

Bubbles, într-o criză de hiperventilaţie, înota dintr-un capăt al sticlei în celălalt, atât cât îl ajutau aripioarele lui delicate. Mi-am mutat privirea de la peştişorul chinuit la femeia care atârna periculos – „Te rog, grăbeşte-te!" îmi striga – şi, deodată, ţi-am văzut chipul. Încercaseşi să-mi dai telefon.

Într-o lume cu susu-n jos, tu erai singura care conta. M-am redresat şi m-am deplasat cu atenţie prin haosul din living, unde atârnau fâşii de linoleum, iar apa din bazinul toaletei se adunase pe tavan şi trecuse şi pragul bucătăriei, înalt până la genunchi. Dezastrul era şi mai mare acolo, dacă aşa ceva era posibil: uşile dulapurilor atârnau rupte din balamale, tacâmurile căzuseră din sertarele deschise, cratiţele şi tigăile alunecaseră de pe rafturi, iar în tavan era o gaură cât casa, prin care căzuse frigiderul şi se vedea acum lumina soarelui. Iute, iute, în vârful picioarelor, am întins mâna spre dulapul de jos, m-am trezit îngropat în ustensile de bucătărie când am deschis uşa, dar am găsit în el ceea ce căutam: frânghia cu care asiguram rulota.

Sfârşitul lumii împarte oamenii în două categorii: eroi şi laşi. Când femeia atârnată de gard şi-a făcut, în cele din urmă, curaj să privească peste umăr şi m-a văzut coborând pe fereastră, cu un capăt al frânghiei legat de canapeaua din living şi cu celălalt prins în jurul taliei, probabil că m-a inclus printre cei dintâi. Neştiind că mă copleşise un val de teamă în aceeaşi clipă, a rostit „slavă Cerului". Şi, nu peste mult, în timp ce mă întindeam şi mă încordam şi mă aplecam, străduindu-mă din toate puterile să apuc sticla de pe fundul jgheabului, femeia s-a prăbuşit brusc, cu gândul la o viaţă lungă şi rodnică, şi nici voi, nici eu nu-i vom şti niciodată numele.

Sfârşitul lumii – fiecare pentru sine.

Tu m-ai învăţat asta, Sophie.

Era periculos şi imposibil să ajung la sticla de 7-Up de pe fereastră. După ce am tras două guri zdravene de aer, m-am aventurat pe jgheab, ţinând frânghia cu stânga, şi am înaintat cu

paşi târâţi, centimetru cu centimetru, pe marginea prăpastiei fără fund, cu obrazul lipit de geam. Eram îngrozit. Doi metri... unu şi jumătate... unu, până când funia s-a încordat, iar eu m-am lăsat în genunchi foarte, foarte încet şi am întins mâna. Am atins dopul sticlei cu buricul degetelor... iar jgheabul a cedat şi a căzut, odată cu mine, în prăpastie.

Lumea se învârtea în jurul meu. Am strâns din pleoape şi din dinţi, aşteptând să se rupă funia. O smucitură, *zbang*, stomacul meu *ţop-ţop* prin abdomen, canapeaua *buf* de cadrul ferestrei, iar eu alunec, *vup*, moale ca o păpuşă de cârpe.

A trecut o eternitate până când m-am oprit şi m-am silit să deschid ochii.

Atârnam cam la un metru sub streaşină şi la un an-lumină de sol. Funia îmi tăia pielea din jurul taliei. Mi-am dat seama că ţin sticla în mână. Bubbles înota pe spate, dar a deschis ochii miraţi când am bătut speriat în plastic.

Acum că, în sfârşit, mă bucuram de o clipă de linişte – un cuvânt rareori folosit într-un context mai relativ –, aveam timp să reflectez la situaţie. Pământul din perspectivă inversată e o privelişte superbă şi înfricoşătoare în acelaşi timp: un tavan care atinge orizontul, dar nimic dedesubt. Un nimic enorm. Fără ţipete sau sirene. Numai la distanţă, scârţâitul continuu al obiectelor care se frâng şi dispar în adâncuri, printre păsări dezorientate, care caută un loc unde să coboare, dar, din nefericire, se prăvălesc în cosmos.

– Nu ştii cât e ceasul? am auzit un glăscior.

M-am întors în direcţia lui, lovind neantul cu picioarele. Cele două leagăne de pe terenul de joacă atârnau în aer de cadrul lor albastru. Într-unul stătea o fetiţă cu trei codiţe strâmbe şi dădea din picioare. Se uita la mine strângând lanţurile cu pumni delicaţi.

– Ă... nu te teme, i-am spus, nu prea convingător.

– Am vrut să urc atât de sus, cât să ating cerul. Mami mi-a zis să nu mă legăn prea sus, că mă dau peste cap. Dar eu tot m-am legănat şi acuma nu mai pot să cobor.

– Asta-i... neplăcut, am bolborosit.

Mi-am dat seama imediat că încercam să mă îndepărtez de fetiţă. Nu puteam face nimic pentru ea. Stătea pe un leagăn, la vreo şase metri sub mine. Ar fi putut la fel de bine să fie pe Lună. Am încercat să mă mişc din poziţia precară în care mă găseam.

– Pe mine mă cheamă Dawnie, mi-a spus fata de pe Lună.

– Ăăă... Bună, Dawnie.

Am pus sticla de 7-Up în buzunar.

– Sunt mare. Am cinci ani.

– Ăăă... Bine.

Am început să urc pe funie.

– Nu ştii cât e ceasul? Mami a zis două minute, pe urmă mergem acasă, că trebuie să pună cumpărăturile deoparte. Numai că nu ştiu cât fac două minute.

M-am oprit.

M-am gândit la femeia cu sacoşele Kroger şi atunci m-a izbit pierderea tuturor vieţilor din lume; viaţa acelei femei nefericite, dar şi a fetei din leagăn, viaţa unei mame şi viaţa unui copil, viaţa îndrăgostiţilor şi inimile lor frânte, viaţa ta şi a mea. Vieţi rostogolite pe podea ca perlele dintr-un şirag rupt, risipindu-se prin casă şi dispărând. Moartea lumii este un fenomen recurent, dar nici cei mai înzestraţi vizionari nu au putut prevedea cum

avea să se întâmple de data asta. Ieri m-am sculat cu tine în braţe, ţi-am sărutat locul dintre sâni unde se ascundea inima şi ai fost a mea. Acum atârnam ca o ancoră de fundul lumii, iar lumea s-a oprit în loc.

■

Bubbles şi-a revenit complet după ce am suflat cu paiul, într-o sticlă de 7-Up bine clătită, apa care cursese din rezervorul toaletei şi se adunase pe tavan. Am tăiat apoi cu ferăstrăul picioarele mesei de pin din sufragerie, am scos lambriurile din tavanul găurit al bucătăriei şi uşile din balamale. După căţăratul în sus pe fereastră, mersul era floare la ureche. Înaintând pe balustrade şi paliere, m-am ridicat la parter; un turn de saltele şi canapele care se clătinau m-a ajutat să ajung la uşa clădirii.

Cum m-am mai speriat la gândul că trebuia să străbat lumea întoarsă cu susu-n jos, atârnând de un tavan de rădăcini şi fundaţii! Dar dorinţa de-a o salva pe fetiţă a fost mai puternică decât spaima. Primul obstacol l-am trecut vârând cele mai lungi rafturi de cărţi între gratiile gardului terenului de joacă şi fixându-le de cadrul uşii. Peste ele am aşezat tăblia mesei şi, ce să vezi, primii metri de schelă erau deja gata. Am lucrat ore în şir. Platforma mea din pervazuri, rafturi şi rame de oglindă şi uşi creştea întruna; de la scări la gardul suspendat, de la gardul suspendat la stejarul atârnând, de la stejarul atârnând la leagănele spânzurate, toate bunurile mele înşirate unul după altul formau o punte spre neant. Lucrând astfel, mâinile mele au ajuns să reflecte întocmai ceea ce devenise viaţa mea. Poate acesta era motivul pentru care voiam s-o salvez pe fetiţă: târându-mă într-o lume inversată, am încercat să mă conving că lumea stătea cu capul în jos, şi nu eu.

După ce am legat cu funia conductele învelite în covoare de scheletul albastru al leagănului, după ce am coborât scara mansardei şi i-am spus lui Dawnie să se caţere la mine, soarele se ridicase la orizont şi cerul se făcuse roşu ca sângele.

Dawnie şi-a ridicat spre mine faţa ca o lună plină.

– Mi-e frică, mi-a spus încet.

Eram culcat pe burtă, cu braţele înfăşurate în jurul cadrului, scara fiind o extensie a mâinilor mele.

– N-o să-ţi dau drumul.

Dawnie ezita.

– Eşti foarte, foarte, foarte sigur?

– Nu. Da.

– Ai spus „nu".

– Da.

– Dar n-am putea...

– Nu.

– Dar n-am putea...

– Nu, Dawnie. Haide, urcă.

Cu foarte, foarte, foarte multă atenţie, Dawnie şi-a deplasat mâinile tot mai sus, pe lanţuri, şi s-a ridicat în picioare pe leagăn. Se uita la scară cu teamă şi repulsie, de parcă se temea să plece de pe leagăn, de parcă voia să se mai legene, înainte şi înapoi, înainte şi înapoi, între ceea ce se afla în spatele ei şi ceea ce se afla în faţa ei. Apoi s-a hotărât, a pus un picior pe treapta de jos şi a urcat scara iute, uşoară ca o pană.

Mai târziu, când soarele plutea dincolo de orizont, ne-am uitat pe fereastra din living la scena pe care Pământul scuipase lumea în atmosferă. Dawnie privea neabătută peste tivul pledului ei de lână, Bubbles plutea neabătut de la melancolia lui, în apa curată, iar eu îmi jeleam neabătut viaţa de

dinainte, care se prăbuşise peste marginea lumii, luând absolut totul cu ea. Am auzit explozii în depărtare, iar în aer se simţea miros greu de ars, care nu avea unde să se răspândească altundeva decât pe suprafaţa Pământului. Cele mai multe incendii se stingeau singure când se prăbuşeau clădirile şi cădeau în prăpastie, lăsând în urmă dâre de fum groase, ca nişte comete.

– Oare cad şi munţii? m-a întrebat Dawnie, visătoare.

Se distrase aruncând plante pe fereastră, dar se plictisise destul de repede să le urmărească dispărând în univers. Avea o vârstă destul de fragedă ca să accepte o nouă stare de normalitate fără să întrebe prea multe. Eu, nu. În disperarea mea tot mai intensă, încercasem să aflu ştiri despre catastrofă, dar, odată cu reţeaua telefonică şi internetul, pieriseră şi undele radio.

– Cred că plouă cu bolovani acolo chiar acum, i-am răspuns.

– Dar vulcanii?

– Bănuiesc că se scurge focul din ei. Coloane de lavă alunecă până departe, în spaţiu.

Dawnie părea puţin suspicioasă.

– Dar aşa n-o să rămânem fără Pământ?

Nu mă gândisem la asta.

Te uitai şi tu la aceeaşi privelişte ca mine, la aceeaşi lume răsturnată, ai fost şi tu la fel de nedumerită ca mine? Dintre toţi oamenii din lume, de ce m-ai sunat tocmai pe mine imediat după ce lumea se sfârşise? Şi de ce nu m-ai sunat mai devreme? De ce nu m-ai sunat de atâtea alte ori, când ar fi contat? De două ori înainte îţi mai pierdusem dragostea, prima dată, în faţa altui bărbat, a doua, în faţa indiferenţei, dar în niciuna din cele două dăţi dragostea ta nu a fost la fel de profundă şi de naturală ca a mea. Când mă trezeam în toiul nopţii şi mi se făcea dor de cea care lăsase o urmă în salteaua mea, lângă mine, mă temeam că te-a fermecat şi te-a furat de tot viaţa de noapte. Şi dacă te târai în pat în zori, ameţită de băutură şi extenuată, şi adormeai imediat, stăteam treaz lângă tine, încercând să nu simt mirosul altor bărbaţi în respiraţia ta. Şi aşa, spaima că mă vei părăsi a dat naştere dorului prematur de dragoste neîmpărtăşită: îmi era dor de trupul tău, întins lângă mine; tânjeam după atingerea ta, când braţul tău mi se odihnea pe piept, făcând ca amintirea lui să fie mai reală, iar suferinţa mea, şi mai grea. Parcă te pierdusem deja.

Un torent de stele căzătoare desena linii în întunericul adânc: ultima suflare a obiectelor care existaseră pe Pământ în dimineaţa aceea şi care acum alunecau înapoi din atmosferă. Un spectacol de artificii dat de mii de obiecte muribunde. L-am urmărit cu respiraţia întretăiată, fără să-mi pun o dorinţă, de frică.

După un timp, am observat că Dawnie era încă trează.

– Şi mami e o stea căzătoare, a şoptit.

Mi-am dat seama că putea foarte bine să aibă dreptate.

■

Lumea nu stătea în cap de o zi întreagă când s-a ajuns la un consens al modului de comunicare între supravieţuitori: prin atârnarea de cearşafuri sau perdele albe la ferestre şi hornuri. Era prima verigă independentă într-un lanţ uniform de poduri ţesute din funii şi pasaje întinse unele după altele în zilele de după dezastru.

Speranţa mea de a o lăsa pe Dawnie la rude s-a evaporat repede. Când am întrebat-o unde locuieşte tatăl ei, mi-a răspuns:

– La bunica.

– La bunica?

– Da. Mami şi tati s-au certat şi tati a zis că a trebuit să renunţe la tot felul de lucruri pentru mami şi pe urmă mami a zis „iar povestea *asta*" şi au ţipat unul la altul şi tata s-a mutat la bunica.

După o vreme, m-a întrebat:

– Crezi că şi bunica e cu fundu-n sus?

Am simţit un nod în stomac.

– Ştii unde stă?

– Într-un loc unde mergeam întotdeauna cu maşina, mi-a spus, trăgându-se de codiţele strâmbe. Dar nu vreau să merg acolo. Şi ea ţipă la mami.

– Dar unde ai vrea să mergi?

– La mami.

Mi-am dat seama că nici ei nu-i mai rămăsese nimic pe lume, cum nu-mi rămăsese nici mie. Aveam ce împărţi.

– Atunci, vii cu mine, am hotărât. Şi, pe drum, încercăm s-o găsim pe mami. Dar va trebui să faci ceva pentru mine.

– Ce?

I-am dat sticla de 7-Up. A luat-o în mâini, ca şi când ar fi ţinut în ele lumea. S-a uitat prin plastic cu ochi mari. Din partea cealaltă, Bubbles se holba la ea. Preţ de-o clipă, carasul şi fetiţa au părut că schimbă între ei un lucru de o semnificaţie extraordinară, de parcă dorinţa ei de a-şi vedea mama şi dorinţa lui de a te vedea pe tine, adică dorinţa mea de a te vedea pe tine, erau unul şi acelaşi lucru. Apoi, pe faţa lui Dawnie s-a întins un zâmbet larg, arătându-i golurile dintre dinţi. Din clipa aceea, fetiţa nu l-a mai părăsit pe Bubbles. Dacă îi era foame, îi arunca mâncare de peşte prin gâtul sticlei; dacă îi era sete, îi mai punea apă; dacă nu putea respira, sufla aer printr-un pai, până când Bubbles îşi recăpăta strălucirea.

La sfârşitul lumii, oricine are nevoie de un sprijin. Dacă nu ne ţinem de ceva, trebuie să renunţăm. Iar dacă renunţăm, va trebui să ne găsim propria orbită în univers.

Aşa că eu m-am ţinut de gardul terenului de joacă. Bine de tot! Ajunsesem amândoi la el mergând peste uşa-alee şi peste tăblia mesei, dar, acolo, prăpastia nefirească de sub picioarele noastre m-a afectat atât de puternic, încât nu m-am dezlipit de gard minute la rând. Vântul îmi flutura părul. Nu eram în stare să merg nici înainte, nici înapoi. Am îndrăznit să ridic privirea numai când mâna moale a lui Dawnie a atins-o pe a mea.

– Nu trebuie să-ţi fie frică, mi-a spus, arătându-mi sticla de 7-Up din rucsăcelul ei, ca să mă îndemne să merg mai departe. Nu-i nimic acolo jos.

Nu era doar cel mai adevărat, ci şi cel mai trist lucru pe care l-ar fi putut spune. Prăpastia şi-a pierdut instantaneu rostul. A devenit doar un obstacol, încă unul dintre cele pe care o puteam ajuta să le coboare sau să le urce pe funie. Pas cu pas, ne-am târât până la marginea parcului şi, manevrând cu pricepere scara, am ajuns în vârful primului tei din şirul celor aliniaţi pe stradă. Deşi multe crengi fuseseră rupte de maşini în cădere, ne-a fost destul de uşor să ne folosim de scară ca să urcăm din copac în copac, pe pervaz, şi înapoi în copaci. Am înaintat aşa, în zigzag, pe suprafaţa despicată a Pământului, cu cabluri de

curent şi canale ieşind în afară ca nişte vene moarte, ca nişte oase, deasupra capetelor noastre. Fiecare pas mă aducea mai aproape de tine, fiecare pas risipea o părticică din mirosul apăsător al ultimelor tale cuvinte crude şi le transforma într-un mesaj plin de speranţă: *Bubbles e încă la tine. Trec să-l iau mâine.*

– Hei, voi, de colo!

Într-un scaun, pe o platformă de lemn, sub o fereastră de mansardă, atârnat de o improvizaţie făcută din piese de mobilă, stătea un bărbat scund, cu chelie. Pe scândurile de lângă el era un termos şi o cană din care ieşeau aburi de cafea. Când l-am văzut, ne-a făcut semn cu binoclul.

– Echipele de salvare sunt pe drum! ne-a strigat, amabil.

– Serios? i-am strigat şi eu, cu un licăr de speranţă în suflet.

Bărbatul a izbucnit într-un hohot de râs.

– Bineînţeles că nu! Credeam că *voi* sunteţi echipele de salvare! (S-a bătut pe coapsă şi-a sorbit din cafea.) Din câte se vede de aici, de jos, lucrurile nu arată prea bine!

Am oftat, bucuros, totuşi, că stau de vorbă cu un adult.

– Ce crezi că s-a întâmplat? l-am întrebat, arătând cu braţul de jur împrejur.

– Al naibii să fiu dacă ştiu! Ne-a tras clapa Pământul, nu-i aşa? Fără internet, fără telefoane, fără informaţii! Aseară am auzit un mesaj transmis prin megafon din centru, dar era prea departe ca să înţeleg ce se spunea! Umblă vorba că se construiesc poduri şi structuri de funii acolo, jos! Ştii, e mâncare din belşug pentru supravieţuitori! Dar voi sunteţi de-abia al doilea grup pe care l-am văzut venind aici astăzi! Primii au ajuns la capătul străzii, apoi au căzut în cer din întâmplare! Suntem blestemaţi! a adăugat, după o clipă.

– Dar tu ce faci? Nu încerci să ajungi în centru?

– Ascultă la mine, fiule! Am trăit aici toată viaţa! Din câte ştiu, sunt singurul care a văzut şi cum s-a construit, şi cum a pierit strada asta! Ce părere ai?

■

În a doua zi a călătoriei noastre am întâlnit oameni răniţi, stând pe tavan, în spatele ferestrelor, scuturând din perdele şi implorând, cu palmele lipite de geam.

În a treia zi, am găsit un lanţ de cearşafuri înnodate, agăţat de un bovindou pe unde plecase cineva să caute teren solid.

În a patra zi, mi-a stat inima în loc, pentru că orele şi minutele se scurgeau în univers, iar noi progresam foarte încet, pentru că îmi era un dor nespus de tine, pentru că toate speculaţiile obişnuite şi neobişnuite despre catastrofă s-au dovedit a fi zadarnice. Urcasem pe partea de dedesubt a podului, suspendat acum pe sub râu. Suprafaţa drumului căzuse, însă cadrul de fier era intact şi câteva plăci de beton erau încă fixate de piloni. Şi, credeţi sau nu, apa era tot acolo. Curgând ca plumbul topit pe tavanul Pământului, scuipa în ochi legile naturii. În locurile în care se umflase terenul, apa cădea într-o ceaţă fină, risipită de vânt, de parcă luciul apei era planul pe care se inversase gravitaţia.

– De ce nu cade apa? m-a întrebat Dawnie.

Am vrut să-i dau un răspuns – *cred că Pământul s-a săturat, pur şi simplu, de noi* – dar n-am apucat. Dawnie a fost trântită de un deltaplan apărut

din senin, între râu şi pod. Braţul mi-a zvâcnit imediat ca s-o apuce de rucsac, până când nu se rostogolea împreună cu Bubbles. Pilotul a scos un strigăt, a descris un cerc în spaţiul de sub noi, apoi a zburat spre noi din faţă. Am crezut că se va prăbuşi, dar în ultima clipă a ridicat botul deltaplanului, a încetinit şi s-a lăsat în jos chiar pe partea de dedesubt a podului. A aterizat stângaci, gata să se împiedice, şi s-a oprit, trăgând aripa după el.

– Echipa de salvare, la dispoziţia dumneavoastră, s-a prezentat. Femeile şi copiii mai întâi, vă rog.

– Ai dat un spectacol... impresionant, m-am bâlbâit.

– Mulţumesc, mulţumesc, mi-a spus, desprinzându-se de minunea zburătoare. Serviciul municipal. Singurul mod de a salva supravieţuitorii şi de a-i duce la centrele de evacuare.

– Există centre de evacuare? am întrebat, nevenindu-mi să cred.

– Da, în subsolul primăriei.

– Şi oraşul are... o drăcie dintr-asta zburătoare?

– De fapt, are trei, mi-a răspuns, cu un zâmbet larg. Nu mi-ai văzut colegii? Poate n-au ajuns încă în partea asta de oraş. S-a lăsat într-un genunchi şi-a luat-o pe Dawnie de mână. Bună, fetiţo. Ce mare eşti! Ia spune-mi, ai vrea să zbori? (A înălţat capul spre mine.) Îmi pare rău, mai întâi copiii. Aşa cere protocolul. Mă întorc şi după tine mai târziu.

Dawnie şi-a plimbat privirea nenorocită de la el la mine. Ceva în ochii ei m-a alarmat. Ceva nu era în regulă.

– Dar nu-i periculos? am întrebat, încercând să trag de timp.

– Curentul cald ţine deltaplanul în aer, mi-a explicat, ridicându-se în picioare şi ducând mâna spre spatele lui Dawnie. Acum, că totul e cu fundu-n sus, sunt numai curenţi de aer cald. Chestii care cad, pe astea nu le vrea nimeni.

– Şi unde aterizezi?

– Pe poduri, pe acoperişuri, în hangare cu rampe de încărcare... şi copacii sunt buni, dar îţi distrug aripa.

– La primărie, am vrut să spun...

– Să fiu al naibii! Uită-te acolo! exclamă pilotul, întorcându-se către râul care curgea deasupra capetelor noastre, părând solid. E magie curată.

Îşi scosese hamul şi începuse să se dezbrace, ca şi când avea de gând să înoate. Dintr-odată, am fost sigur. Nu exista niciun centru de evacuare, nicio echipă de salvare a serviciului municipal, niciun protocol. Bărbatul era un prădător al aerului. Dăduse târcoale pe cer ca un şoim şi-şi ochise prada. Avea să fugă cu Dawnie, lăsându-mă să aştept pe cineva care nu mai venea.

Rămas în chiloţi, pilotul a început să urce cadrul de metal din jurul pilonului, către râu. Avea tot timpul din lume. Ştia că nu aveam unde pleca. Dar tocmai atunci, Bubbles a făcut un salt în sticla de 7-Up, plescăind semnificativ, iar eu şi Dawnie am schimbat priviri. Într-o clipă, am tras hamul pe mine şi am fixat legăturile. Pilotul ajunsese la suprafaţa plumburie a apei şi şi-a înălţat precaut braţul. Cu un gest disperat, i-am făcut semn lui Dawnie să se grăbească. Mâna pilotului s-a strecurat în apă... stropii i se scurgeau în râuleţe pe braţ.

– Excelent... a şoptit, urmărind cum se scurge apa pe podul de dedesubt...

Ne-a văzut.

– Hei, ce dracu' faceţi?

– Ţine-te bine! am ţipat.

Am luat-o pe Dawnie în spate, am apucat deltaplanul, am legat carabinele

şi am asigurat-o pe fată, sperând-rugându-mă-implorând să reziste centura din jurul pantalonilor ei, în timp ce ea mă ţinea cu mânuţele pe după gât. Pilotul a sărit jos chiar în spatele nostru. Am luat-o la goană gâfâind, cu ochii închişi, şi m-am întrebat, dar numai o secundă: *am prins bine carabinele?* Atunci ne-am aruncat de pe pod într-o alunecare spiralată, ca doi nebuni.

O zgâlţâitură, un plonjon ameţitor, cu botul înainte, iar lumea s-a contractat. După aceea, deltaplanul s-a îndreptat. Pluteam. Am ţipat, nu mai zburasem niciodată, nici cu aripi, nici fără. Pilotul urla de pe pod, mult în spatele nostru. Iar Dawnie... nu ţipa, dar se ţinea zdravăn de mine, acoperindu-mi ochii cu mâinile, în vreme ce ea se bucura de privelişte.

■

E destul de uşor să pilotezi un deltaplan, la nevoie, dar ce te faci dacă nu ai unde să aterizezi? Asta-i o treabă mai complicată.

Mi-a fost teamă să parcurg o distanţă mai mare pe sub

Pământ. A fost, totuşi, simplu, pentru că curenţii de aer cald de la focurile care planau printre acoperişurile crăpate şi fumul ridicau, într-adevăr, aripa încontinuu. Deplasându-mi echilibrul pe bara din faţă, am coborât lent şi aşa am reuşit să nu ne izbim de sol, iar după ce am experimentat câteva manevre, am putut întoarce deltaplanul, lăsându-mi greutatea pe stânga sau pe dreapta.

Pentru prima oară de la acel „eu sunt de vină, nu tu", m-a copleşit un sentiment nou: acela de libertate, stârnindu-mi, cel puţin temporar, într-un ungher al minţii, dorinţa de a fi altcineva şi de a mă afla altundeva.

După un timp, a apărut în spatele nostru un stol de gâşte. M-am întrebat de unde veniseră aşa, dintr-odată. Am stabilit cursul spre tine, iar gâştele s-au ţinut după noi.

Pământul mort era de o frumuseţe fabuloasă.

Am văzut perechi de îndrăgostiţi îmbrăţişaţi prin copaci. Am văzut copii trăgând după ei găletuşe cu mâncare şi bancnote îndoite pe frânghii de rufe întinse între ferestrele răsucite. Am văzut oameni regăsindu-se, dând naştere cordonului ombilical al unei noi societăţi. Şi, mai târziu, am lăsat oraşul în urmă şi n-am mai văzut decât copaci cu ramurile lăsate şi frunzele fâlfâind în adâncurile fără fund ale atmosferei, ca şi când Pământul plângea cu lacrimi verzi.

Ajunsesem foarte aproape de locuinţa ta, când Dawnie a arătat cu degetul spre un loc şi mi-a spus:

– Acolo putem merge s-o vedem pe mami!

În faţa noastră, suspendată în aer, era o scară de funie aparent nesfârşită, ondulându-se calmă în briza fierbinte. Când ne-am apropiat de ea, am văzut că atârna de un chepeng din plafonul unei rulote prinse de suprafaţa Pământului cu lanţuri de fier. O alee de scânduri improvizată făcea legătura cu o căsuţă dărăpănată, cu acoperişul în jos, din care ieşeau incredibil de multe funii de in şi se îndreptau spre rulotă, ţesând o reţea de pânze de păianjen, ca şi când exista acolo o maşinărie care funcţiona fără oprire.

Am dat un ocol scării de funie şi m-am hotărât să aterizez în livada de meri din jurul casei. Trunchiuri subţiri, multe crengi şi, în partea de jos, coroane dese: erau şubrede, în cel mai bun caz, dar alt loc mai bun nu găseam.

– Ţine-te zdravăn de mine, i-am spus lui Dawnie. Şi, orice-ar fi, nu-mi da drumul!

În clipa următoare, am avut parte numai de zgâlţâituri şi foşnete. Crengile ne biciuiau, frunzele se învolburau, păsări ţipau şi ţâşneau în zbor. Aripa deltaplanului a trosnit şi s-a sfâşiat. Ne-am oprit brusc. Ramurile au deformat cadrul deltaplanului. S-au rupt şi-am căzut printr-un gol de aer care ne-a făcut greaţă, înconjuraţi de miros de mere putrede, până când ne-au susţinut coroanele şi am reuşit să mă prind de un trunchi.

O femeie fragilă, care arăta mai bătrână decât Pământul, deschise o fereastră a rulotei şi se aplecă în afară.

– Vai de mine! Sunteţi teferi?

– Da... cred..., m-am bâlbâit.

Dawnie s-a rostogolit imediat jos din spatele meu şi s-a pomenit atârnând în neantul de sub măr, cu o expresie de zăpăceală pe chip. Bine că nu i-a cedat carabina de la curea. Am ridicat-o, am desfăcut-o din centuri şi am aşezat-o pe coroana mărului. Am

scăpat doar cu câteva zgârieturi şi haine rupte.

– Haideţi mai repede înăuntru, ne-a invitat femeia. V-ar prinde bine o ceaşcă de ceai.

După câteva minute, ne-am târât picioarele pe puntea şubredă, prinsă cu cârlige mari, fixate în pământ, spre rulota suspendată. Am avut mare grijă să nu ne încâlcim în pânzele foşnitoare din funie de in. Înăuntru, mi-a căzut faţa de uimire. Rulota era realmente sufocată de in. Femeia care ne întâmpinase de la geam stătea într-un balansoar şi îl împletea în sfori groase. O alta, aproape identică la chip cu ea, făcea din ele o scară pe care o scotea prin deschizătura din podea.

– Fiţi atenţi, ne-a prevenit cea de-a doua femeie, îngrijorată. Să nu cădeţi pe-acolo. Nici nu ştiţi cât de adânc e.

– Ba sigur că ştiu, Junilla, a contrazis-o sora ei. Doar de-acolo au venit.

– Dar ştiu cât de *adânc* e?

Bătrânica m-a privit insistent, aşteptând un răspuns. Am scuturat din umeri, ca să fiu politicos.

– Exact asta am vrut să spun, Leonilla, a subliniat, strângând zdravăn un nod. Nimeni nu ştie.

Ne-au oferit ceai de plante fierbinte. Apoi Junilla s-a întors spre Dawnie şi i s-a adresat cum numai bătrânicile ştiu, fără ca mâinile ei harnice să se oprească o clipă din treabă:

– Ce-ai acolo, drăguţo?

Răsucindu-se timidă înainte şi înapoi, Dawnie i-a arătat sticla de 7-Up. Femeia s-a uitat la ea curioasă din spatele lentilelor groase, iar Bubbles i-a aruncat eterna lui privire melancolică prin plasticul subţire.

– Un caras! a exclamat Junilla, teribil de şocată. Ce loc cumplit în care să ţii un caras!

– Oribil! a încuviinţat sora ei, Leonilla. Un caras! E cel mai scârbos lucru pe care îl poţi pune într-o sticlă.

– Gin, poate... Junilla.

– Sau o scrisoare de dragoste.

– Dar nu un caras!

– Dar *este* o scrisoare de dragoste! am izbucnit. Mă rog, nu chiar. Adică este.

Până să mă dumiresc, le-am spus celor două femei povestea mea. Le-am zis că ultimele tale cuvinte provocaseră sfârşitul prematur al lumii, că ultimul tău telefon a fost suficientă justificare pentru mine să încerc să ţi-l aduc pe Bubbles – o aventură imposibilă într-o lume imposibilă, ca ultim semn imposibil al iubirii mele pentru tine, pentru că nimic nu era bine în lume fără tine, cel puţin nu pentru mine, şi nu avea să mai fie vreodată. N-a fost o binefacere faptul că am vorbit despre asta, inima mea nu s-a simţit deloc uşurată. Mi-am dat seama că plâng abia când Dawnie mi-a adunat lacrimile în sticla de 7-Up, făcându-l pe Bubbles să creadă că plouă şi, spre surpriza tuturor, să salte vesel.

– Bietul de el, a rostit Leonilla, clătinând din cap.

– Bietul, bietul de tine, i-a ţinut isonul Junilla.

– Un caras într-o sticlă...

– Prizonier pentru totdeauna în acelaşi cerc...

– Acelaşi cerc, deprimant...

– Ar trebuit s-o laşi să-şi vadă de viaţă, îmi spuse Junilla, categorică.

Dar cum, cum aş putea să te las să pleci, când nu a existat niciun moment în care să nu-mi fi dorit să te strâng în braţe, pentru ca, măcar o vreme, lumea să nu mai fie cu susu-n jos? Impulsul m-a îndemnat s-o strâng brusc pe Dawnie la piept, chiar

acolo, în clipa aceea. Eram copleşit de durere şi am plâns, neconsolat şi cu inima zdrobită. Nu numai din cauza golului pe care l-ai lăsat în urma ta, dar şi pentru că acum aveam cu cine să-l umplu. Când unui om i se iau visurile, se agaţă cu disperare de altele, oricât de searbede.

O, Sophie, mi-e atât de dor de tine.

– Lucrurile se schimbă, dragule, aşa e rânduiala, a spus Junilla, aşezând o mână plăpândă pe umerii mei împovăraţi.

– E mai bine să fii pregătit pentru schimbare, a spus şi Leonilla.

– Ca să nu te ia pe neaşteptate.

– Gândeşte-te la lume, de exemplu.

– *Pământul*! Ce-ar fi dacă, din când în când, Pământul, pur şi simplu s-ar elibera? Dacă s-ar uita bine la ceea ce are, s-ar cutremura şi s-ar scutura de toate?

Bătrâna s-a cutremurat la propriile ei vorbe.

– E bine să fii pregătit, a rostit Leonilla, smucind tulburată de funia care intra în rulotă pe fereastră.

– Noi suntem, a confirmat Junilla. Ne facem bagajele!

M-am uitat la chepeng cu ochi fierbinţi şi umezi.

– Unde plecaţi?

– N-ai văzut stelele căzătoare noaptea? m-a întrebat Junilla. Trebuie să fie minunat acolo, jos!

– Da, minunat! a întărit Leonilla. Miraculos, aş spune.

– Într-acolo ne ducem noi!

Glăsciorul lui Dawnie aproape că s-a pierdut printre exclamaţiile vesele ale bătrânelor când fata s-a uitat pe după sticla de 7-Up şi-a rostit:

– Şi mămica mea e o stea căzătoare.

A urmat o linişte scurtă.

– Nu mai spune! s-a mirat Leonilla. Ce bine de ea! Înseamnă că trebuie să-ţi pui o dorinţă, scumpa mea.

Dawnie a făcut ochi mari şi s-a foit, stânjenită.

– Pot... pot să vin şi eu cu voi?

– Sigur că poţi, draga mea, i-a răspuns Junilla, dacă Toby nu se supără.

Am încuviinţat în tăcere, înghiţindu-mi lacrimile proaspete.

– Of, dragule, de ce nu vrei tu să uiţi?

– Nimic nu merită să ţii de el la nesfârşit, mi-a zis Leonilla. Apoi, scuturând din cap: un caras într-o sticlă...

În clipa aceea, n-am mai ştiut dacă vorbim despre Bubbles, despre tine, despre mine sau dacă are sau nu vreo importanţă.

■

Zilele în care venisem aici înainte erau ca nişte stropi de miere lipindu-mi-se de degete în timp ce mă strecuram prin pasajul dintre ultimul stejar şi fereastra din bucătărie. Nebun de poftă, ca un adolescent îndrăgostit furişându-se pe geamul dormitorului tău, vorbind în şoaptă, ca să nu ne audă părinţii tăi. Scuturându-mă de râs, în timp ce te treceam în braţe peste pragul uşii din spate, după o plimbare matinală pe malul lacului. Cu picioare de plumb, după încă alte poveşti care ştiam că sunt minciuni, încercând cu disperare să le cred, pentru că, la urma urmei, minciunile sunt menite să umple un gol, iar eu nu voiam să trăiesc cu un gol. Iar acum, nu voiam să trăiesc cu hotărârea ta de a merge înainte fără mine, adunată în palmele mele, şi cu puterea de a te răzgândi, cuibărită într-ale tale.

Mi s-a făcut inima cât un purice când am văzut literele scrise invers în

oglindă, cu vopsea albă, pe fereastra faţadei.

AJUTOR

Aşadar, trăiai. Casa ta atârna cu capul în jos şi era o ruină de amintiri fărâmiţate, dar trăiai.

– Sophie.

Stăteam în picioare pe tavanul bucătăriei – cât mai rămăsese din ea, şi ascultam liniştea inversată.

Apoi, un triumf:

– Toby?

Numele meu.

Vocea ta.

Am pătruns cu greu prin uşa deschisă în living. Am găsit mobilă răsturnată, adunată într-o grămadă care ajungea la podeaua lăsată. Dar făcuseşi loc în mijlocul tavanului şi acolo te-am găsit, întinsă pe canapea.

– Eşti chiar tu, ai spus, încercând să te scoli.

Am scuturat din umeri, stingher.

– Bineînţeles.

– Am crezut că ai murit.

Am luat sticla de 7-Up din rucsac şi am arătat-o.

– Ţi l-am adus pe Bubbles.

Privirea ta uluită s-a plimbat de la peşte la mine.

– Dar cum ai reuşit să străbaţi tot drumul...

Am scuturat iarăşi din umeri. Ai zâmbit larg.

– Eşti nebun, nu-i aşa?

– Ştii că sunt.

Universul tău.

Universul meu.

Am coborât când te-ai ridicat şi te-am adunat – realitatea fragilă care erai tu – în braţele mele. Te-ai lipit ţeapănă de mine şi am căzut amândoi pe canapea. Mirosul tău – bineînţeles şi imposibil, *Sophie* – era atât de copleşitor şi de stăruitor, încât a trebuit să mă predau lui cu totul, indiferent ce avea să urmeze. Mă înnebunea. Nu conta. Aşa că mi-am îngropat faţa în pieptul tău şi ţi-am inhalat parfumul ca pe-un drog, scufundându-mă cu lăcomie în prezenţa ta. Am stat aşa o vreme, unul în mrejele celuilalt, într-o stare pură, perfectă a fiinţei.

– E totul bine? am întrebat, mişcându-mi buzele umede lângă lobul urechii tale.

– Da. Aşa cred, da. (Aerul cald al sinelui tău celui mai profund, în părul meu.) Cred că mi-am dislocat rotula. Şi mă doare spatele foarte tare.

– Erai în pat?

– Sub el.

– Sunt aici, o să-ţi fie bine.

Ţi-am mângâiat firele de păr pufoase, ca de funigel, din spatele urechii. Ţi-am mângâiat curbura spatelui.

– Toby.

– Sst.

– Dar...

– E bine.

– S-a dus naibii totul, aşa-i?

M-am îndepărtat încet de tine, ca să te pot privi în ochi.

– Mi-ai dat telefon.

– Da.

– Sophie.

Te-ai retras din braţele mele şi te-ai ridicat, pentru că nu puteai face faţă situaţiei. Dar te-am prins de mână şi ţi-am spus:

– Mi-a fost dor de tine, Sophie.

– Încetează. (Ţi s-a prelins o lacrimă pe obraz.) Sunt atât de îngrijorată, nu ştiu nimic de mama şi tata. N-am mai văzut pe nimeni de când a început dezastrul, nici măcar un suflet. Ştii cumva dacă sosesc ajutoare?

Mi-am simţit sufletul pierzându-şi puterile.

– Păi, am venit, nu?

M-ai privit îndelung.

– Îmi pare rău că s-a terminat cum s-a terminat.

– Da... Şi mie. Îmi plăcea mai mult când lumea era în poziţie normală. Ne venea mult mai uşor să ne vedem.

– Toby.

– Iartă-mă – vocea îmi tremura, căuta cuvintele potrivite de care să se sprijine –, dar nu ştiu cum e mai bine să fac. Toate s-au schimbat, nu-i aşa? N-am putea...

– Toby.

– Dar n-am putea...

– Nu începe din nou, Toby.

Nu mi-am putut ascunde lacrimile.

– Dar voi face totul altfel.

– Nu tu eşti cel care a trebuit să faci lucrurile altfel.

– Nu sunt în stare să fac singur faţă situaţiei.

– Ba sigur că eşti.

– Dar te iubesc.

Mai ţii minte cum ai întors atunci capul, ca de obicei? Aveai o privire apăsătoare, îţi vedeam prin ochi până în adâncurile sufletului. Am fost smuls de lângă tine; am căzut, am căzut, până când, pleosc, m-am trezit într-o baltă de lacrimi acidulate. Un vârtej m-a sorbit şi m-a tras jos, şi mai jos, sub apă, mânat de forţa gestului tău de a întoarce capul. Panicat, am dat din picioare şi am căutat zadarnic să mă prind de pereţii netezi, de plastic.

– Te iubesc! am vrut să strig, dar dragostea mea s-a ridicat în bule la suprafaţă şi s-a spart.

Slăbit, mi-am rotit braţele, lovind plasticul. Din spatele etichetei te-am văzut întorcând capul; nu vedeai că mă înec. M-am scufundat, alunecând în spirală, lovind fundul sticlei de 7-Up cu o bufnitură înfundată.

Plămânii mi s-au umplut de lacrimi când am şoptit: „Te rog..."

– Am nevoie de timp, mi-ai răspuns.

Atunci am ieşit la suprafaţă, împroşcând lacrimi şi respirând greu. Ud leoarcă şi buimac, am lăsat minciuna de pe buzele tale să coboare peste mine. Când m-am simţit în stare, m-am ridicat anevoie şi am ieşit din cameră clătinându-mă.

– Unde mergi?

– Să-ţi aduc o aspirină, m-am bâlbâit, prosteşte.

– Stai!

Dar eu ieşisem deja prin bucătărie şi nu te-am auzit. Atârnat de balustradă, am coborât la etaj. După toate prin câte trecusem, după ce îmi riscasem viaţa de atâtea ori ca să ţi-l aduc pe Bubbles, încercând, zadarnic, să-mi potolesc dragostea pentru tine cu dragostea mea pentru tine, după ce am răzbit deasupra valurilor înspumate ale unui Pământ muribund... *tu ai nevoie de timp*? Cât crezi că-ţi va mai face lumea pe plac, Sophie?

Am aterizat pe tavanul bombat, făcându-l să geamă sub greutatea mea. Dacă locuinţa ar fi cedat în clipa aceea, nu mi-ar fi păsat. Dar n-am avut parte nici măcar de atâta compasiune, eram predestinat să cobor în realitatea ta rece, nu în propria mea iluzie.

Dormitorul. Fotografia mea lipsea de pe perete. Am vrut să cred că alunecase şi se spărsese, am vrut să cred asta mai mult decât orice altceva. Alte fotografii zăceau sparte pe tavan: instantanee de vacanţă, familia, prietenii. Îi cunoşteam pe toţi foarte bine. Puloverul făcut ghem, cel pe care ţi-l cumpărasem eu în Paris. Tabla de moară, deschisă. Lumânări crestate. Patul răsucit. Sticlă spartă. O figurină Buda. Fotografia mea, nicăieri.

Pământul a întors capul, ruşinat.

Bubbles s-a întors pe burtă şi a plutit la suprafaţă.

Lângă pat, pe partea unde dormeam eu de obicei, am văzut pantofii sport ai altuia, ceasul altuia. Cum aş putea să descriu ce urmează, cum să merg mai departe, mă întreb cum e posibil ca o secvenţă atât de amplă din viaţa mea să se fi petrecut în afara mea, fără ştiinţa mea, sau, la urma urmei, cu ştiinţa mea – nu fusese mai rău din cauza asta? – mai departe, în baie, blugi la modă, tricou la modă, sânge scurs printre plăcile de gresie, probabil că făcea duş, vana de fontă se desprinsese şi-l zdrobise, portofelul în buzunar, carnet de student, îl chema Tom, Tom nu-ştiu-cum, un puşti blond, cu plete, exact genul tău, geamul de la baie era deschis, ce i-ai făcut, la dracu', *chiar în noaptea aceea* ţi-ai desfăcut picioarele pentru el, ce mi-ai făcut *mie*?

La parter, tu te aplecai pe fereastra din bucătărie, apăsată de greutatea ocaziilor ratate. Plângeai. Sub mine, în pasajul care ducea de la tine în lume, actele cu poza lui pe ele alunecau încet. M-am uitat la tine cu ochi de gheaţă. Da, aveai nevoie de timp, da, am înţeles că trebuia să afli cine eşti. Am înţeles că-ţi doreai un loc mai liniştit, fără promisiuni şi confesiuni. Ţi-aş fi iertat greşelile. Tu erai lumea mea. Dar lumea respinsese totul. Mai logic decât ar putea cuprinde cu mintea orice fiinţă umană şi mai multe fiinţe umane decât era logic de cuprins cu mintea... orice, în afară de imaginea ta revoltătoare plângând după altul şi descoperirea că nu mai era loc pentru mine în realitatea pe care ai creat-o. Dar peştişorul?

Merita ceva mai bun.

■

Era ca un vis în fundul lumii: stăteam pe o creangă lăsată mult în jos, sub malul lacului suspendat. Picioarele îmi atârnau deasupra neantului, iar deasupra mea îmi vedeam propria imagine în apă, arzând în soarele care cobora dincolo de orizont. Când am bătut în sticla de 7-Up, un fior a scuturat aripile gingaşe ale lui Bubbles, iar el s-a întors cu faţa spre mine.

– Du-te, băiete, i-am spus, răsucind dopul. Eşti liber.

Am vârât sticla cu gâtul în apă. Bulele au bolborosit, plutind pe cântarul gravitaţiei. Bubbles privea sceptic. M-am întins mai mult, împingând sticla sub apă şi întorcând-o.

Bubbles s-a întors şi el. Dintr-odată, a început să înoate de jos în sus, plutind agitat de la un capăt al sticlei la celălalt. Bulele de aer au scăpat, iar eu am scuturat uşor sticla înainte şi înapoi, până când Bubbles a descoperit ieşirea şi s-a uitat curios la ea.

– Hai, du-te, am şoptit, scuturându-mi stropii de apă din păr. Eşti liber.

A mai şovăit doar un moment. Pe urmă, a ieşit pe gâtul sticlei. A privit în jur, precaut. Brusc, aripioarele i s-au rotit brusc, ca zbârlite, şi a ţâşnit în adâncuri.

Asta a fost tot. Pa, Bubbles. Am zâmbit, simţindu-mă puţin melancolic. Dar melancolia mi s-a evaporat curând, alungată de senzaţia de împlinire, când am scos sticla din lac şi, în sfârşit, după o călătorie atât de lungă, i-am dat drumul. Am urmărit-o cum se rostogoleşte şi dispare din vedere. M-am îndreptat de spate. L-am văzut, uluit, pe Bubbles holbându-se la mine din spatele propriului meu chip reflectat în apă. Revenise la

suprafaţă şi mişca din buzele ţuguiate, ca şi când îmi spunea un secret, stârnind vălurele. Nu mi-am putut lua ochii de la imagine. De ce evoca atâta dragoste în mine? Atunci am înţeles: nu Bubbles era răsucit, *eu* eram cel care stătea cu susu-n jos.

Era doar o chestiune de perspectivă.

Privită din partea cealaltă, lumea stătea încă în poziţia ei normală.

M-am dezbrăcat de haine şi, gol-goluţ, am inspirat adânc. Mi-am vârât capul în apă, bucurându-mă de senzaţia bruscă provocată de frig şi de bulele de aer care coborau şi mă spălau pe obraji. Clătinându-mă, m-am ridicat în picioare pe creangă, pipăind apa cu mâinile, acum scufundat în ea până la talie. Iar când mi-am luat avânt, m-a înhăţat gravitaţia şi m-am strecurat, într-o alunecare de scafandru, în lumea lui Bubbles.

M-am trezit. Menţinându-mă vertical în apă, am început să râd. Uitasem ce înseamnă normalul. Normal... Deşi mă găseam în poziţia corectă, cu picioarele în jos, părul îmi stătea ridicat în şuviţe ude şi din el ploua în univers. Asta m-a făcut să râd şi mai cu poftă. Pe mal, copacii îşi înălţau braţele ca nişte copii îmbrăcaţi de mame cu pulovere trase peste cap. Undeva, o creangă a trosnit şi-a căzut drept în cer.

Bubbles ţâşnea jucăuş în jurul meu, o dâră portocalie în ape verzi, adânci. M-am scufundat şi am făcut împreună tumbe şi salturi, până când am simţit că-mi explodează plămânii. De câte ori ieşeam la suprafaţă, mă simţeam puţin mai uşor. În cele din urmă, am înotat amândoi spre mijlocul lacului, în normalitatea noastră nou dobândită, carasul şi eu.

Acolo, în micul meu loc din lume, mi-am dat drumul.

■

Nu ştiu dacă am dormit fără vise, pentru că nu erau stele căzătoare sau pentru că o rămurea din coroana unui copac mă împungea la spate, dar când m-am trezit, a doua zi, dimineaţa, de suprafaţa Pământului stătea agăţată o ceaţă leneşă. În jurul meu, oriunde mă uitam, nu vedeam decât cenuşiu. M-am întrebat de unde vine ceaţa. Liniştea amuţise totul, iar orice sunet scoteam, rămânea atârnat în muţenie şi mă făcea să fiu mai conştient de mine însumi.

Nu mi-a luat mult să revin la rulota suspendată, însă cele două bătrânici şi Dawnie plecaseră deja. Chepengul era deschis, iar capătul funiei fusese legat de unul din balansoare. Mi-am închipuit cum Junilla şi Leonilla, trăgându-şi bunurile după ele şi ciondănindu-se întruna, coborau scara treaptă cu treaptă, cu Dawnie urmându-le, curioasă. Undeva, mult mai jos, acolo unde cădeau stelele, aveau să se ciocnească de femeia cu sacoşele Kroger, iar ea avea să le spună: „Tocmai vă căutam. Ce ziceţi de asta?"

Mi-am trecut picioarele peste marginea chepengului şi am apucat prima treaptă în mâini. Sub tălpile mele, scara se clătina leneş şi se pierdea în ceaţă. Am tras o gură zdravănă de aer şi am început coborârea cu ochii închişi, asemenea unui somnambul. Vapori de ceaţă mi se lipeau de gene. Când am deschis ochii, suprafaţa Pământului dispăruse şi nu vedeam decât conturul vag al rulotei deasupra mea. La un moment dat, a dispărut şi ea.

Acum, sunt singur, în ceaţă.

Te gândeai la mine? Iar dacă m-ai fi putut vedea coborând, te-ai fi întrebat unde duce funia? Ţi-aş fi răspuns că nu contează. Contează calea pe care o alegi, călătoria pe care o faci.

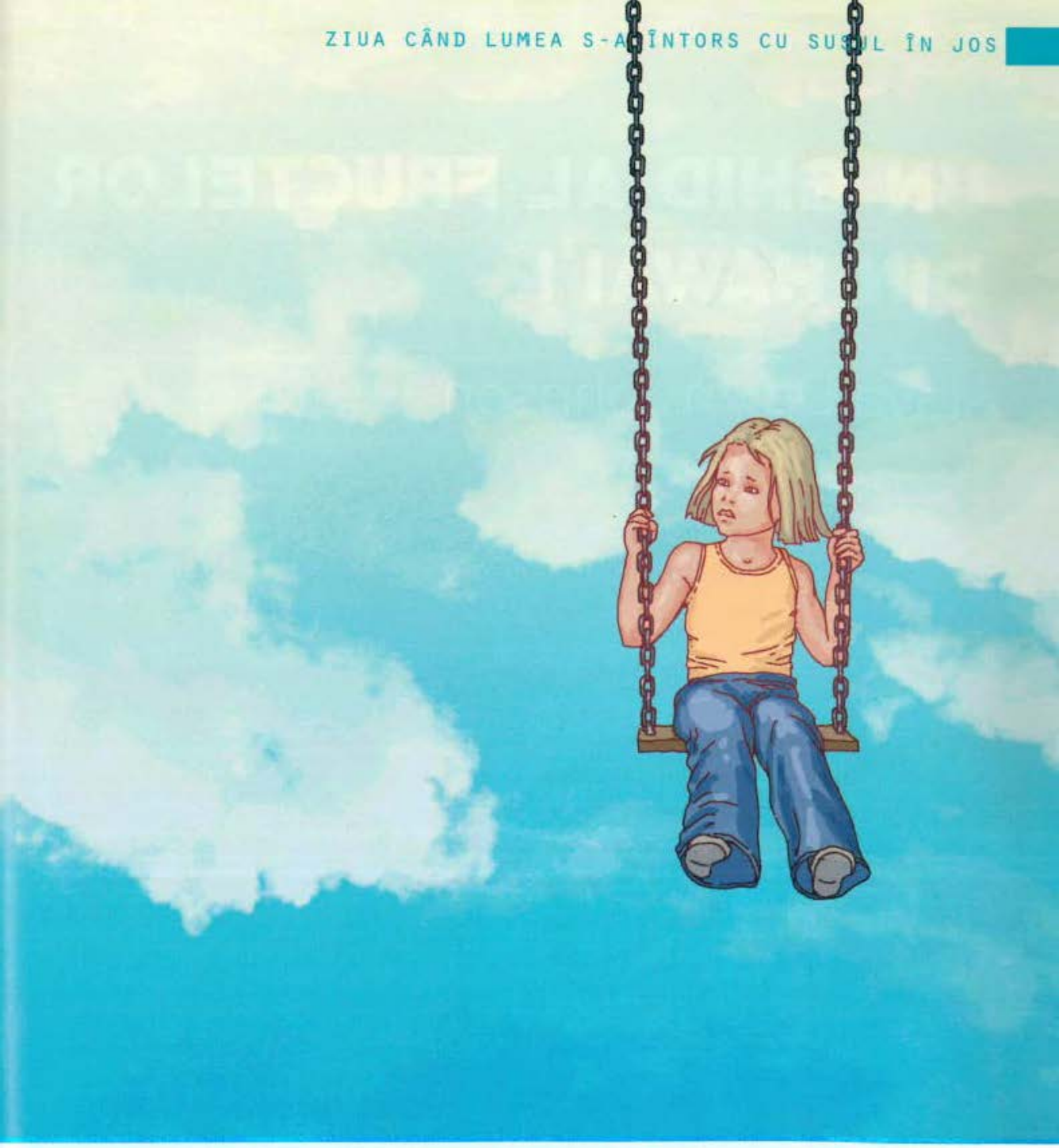

Odată ce îţi dai seama de asta, e mai uşor să-ţi dai drumul la final.

Cred că vreau să ştii că m-ai rănit cum se poate mai tare, Sophie. Acum cobor scara. Caut pământ solid pe care să calc. Nu e uşor. Mă îngrozesc de ceea ce voi găsi acolo, jos. Dar închid ochii şi cobor mai departe. Uneori, funia se scutură şi atunci îmi închipui că tu cobori după mine de sus, din ceaţă. Însă poate că nu e decât vântul. Şi-mi dau seama că nu-mi pasă, orice-ar fi. Şi eu sunt cineva.

Acolo, jos, cu toţii suntem stele căzătoare.

The Day the World Turned Upside Down – Thomas Olde Heuvelt
Lightspeed, Aprilie 2014
Premiul Hugo 2015 – Best Novelette
Traducere din limba engleză de Antuza Genescu

UN GHID AL FRUCTELOR DIN HAWAI'I

Alaya Dawn Johnson

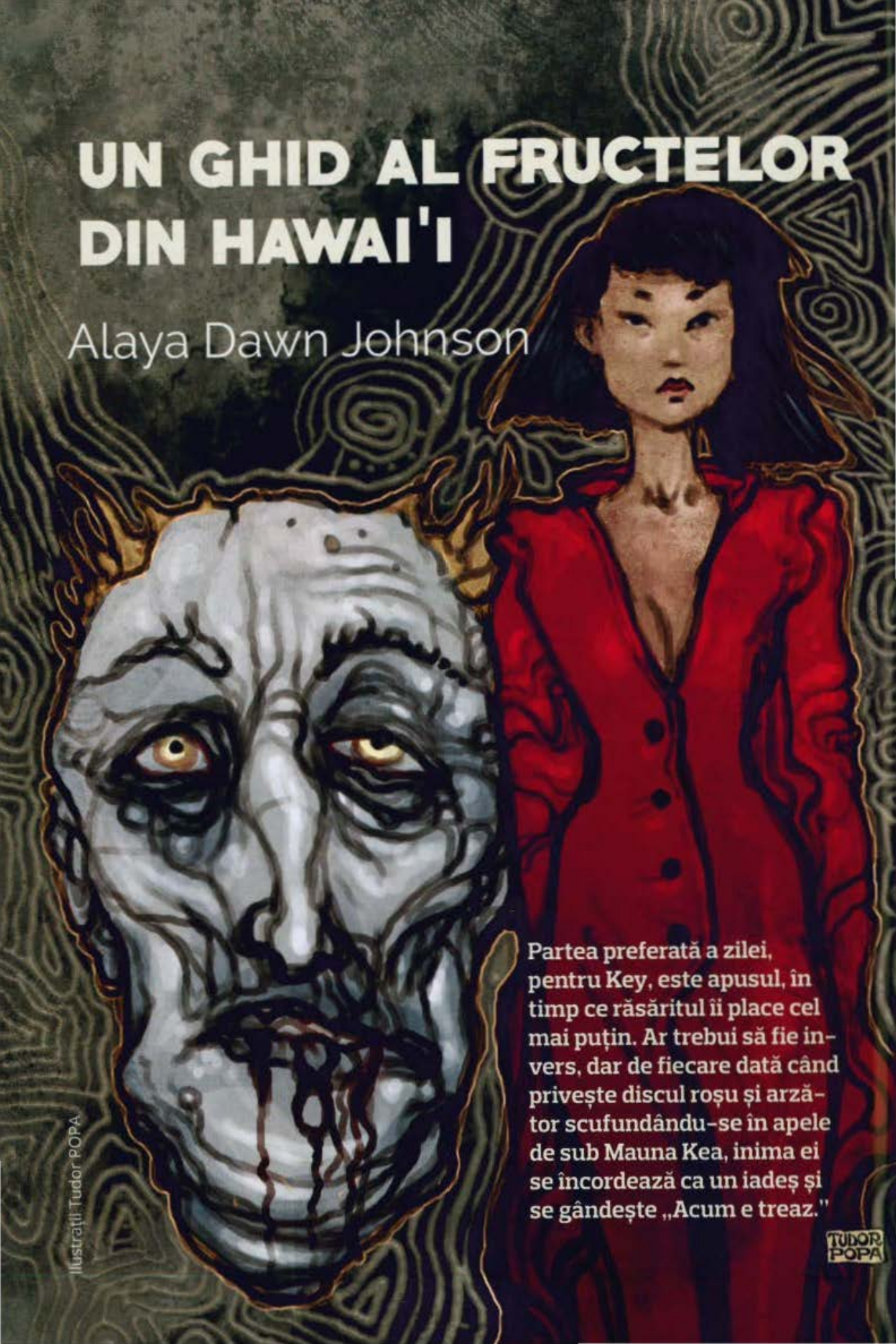

Partea preferată a zilei, pentru Key, este apusul, în timp ce răsăritul îi place cel mai puțin. Ar trebui să fie invers, dar de fiecare dată când privește discul roșu și arzător scufundându-se în apele de sub Mauna Kea, inima ei se încordează ca un iadeș și se gândește „Acum e treaz."

TUDOR POPA

Ilustrații Tudor POPA

Key are treizeci şi patru de ani. E destul de în vârstă pentru o femeie fără copii. A supravieţuit făcându-se utilă în alte feluri. În ultimii patru ani, Key a fost supraveghetor la Mauna Kea Grade Orange.

Oare e un lagăr dacă prizonierii sunt bine hrăniţi? Dacă paturile lor sunt confortabile? Dacă în fiecare dimineaţă, pe terenul de recreere, li se alocă o oră şi jumătate de exerciţii riguroase de box şi yoga?

Nu trebuie să fie ca în Honouliuli ca să fie totuşi ceva în neregulă.

O cheamă să vadă de trupul lui Jeb – însângerat, nu secat de tot, într-o sală de alimentare. Yoga nu-l face pe tip deloc mai puţin mort.

Key ajută vampirii să conducă un lagăr pentru oameni.

Key e un alt fel de monstru.

■

Mâncarea preferată a lui Key este *umeboshi*; prune murate, sărate şi pişcătoare, de un roşu pătrunzător, având la mijloc sâmburele ăla periculos. Îi plac prunele învelite în chifteluţe de orez, aşa cum făcea bunica ei japoneză, atunci când era mică. Îi plac şi ca atare, aşa cum le mânca pe când avea cincisprezece ani, după ce a murit Obachan. Nu a mai gustat *umeboshi* de optsprezece ani, dar uneori se gândeşte că atunci când va muri va simţi iarăşi aroma unei prune murate.

În dimineaţa asta mănâncă acelaşi lucru ca la fiecare masă a zilei: un bloc de pastă nutritivă, lung de exact doisprezece centimetri şi gros de cinci, maro-roşcat. Deşi şi-a spălat mâinile cu tenacitate, cuticulele păstrează încă o nuanţă rozalie de la sângele lui Jeb. Key se holbează la degetele ei în timp ce soarbe băutura obişnuită, portocalie. Nu-şi aminteşte dacă lichidul a avut vreodată gustul fructului. Mănâncă asta, pentru că aşa face oricare alt om din instituţia Mauna Kea. Pentru că pasta e uşor de făcut şi suficient de moale ca să o tai cu linguri de plastic. Key nu a mai văzut o furculiţă de ani întregi, iar un cuţit de mai bine de zece ani. Vampirii controlează cu stricteţe toate obiectele contondente. Totuşi, oamenii sunt fiinţe creatoare de unelte, iar dorinţele lor, chiar şi cele nihiliste, au o putere creativă pe care niciun vampir nu are imaginaţia sau agilitatea de a o anticipa. Altfel cum se explică existenţa şişului făcut de mână, în secret, de-a lungul a câtorva luni, din coperta din lemn şi paginile mânjite de lipici ale volumului *Un ghid al fructelor din Hawai'i*, cartea pe care Jeb obişnuia să o citească după ce se hrănea, câteodată cu voce tare oamenilor care se nimereau să asculte. Jeb distrusese – sau recrease – singurul lucru din lume care îi făcea plăcere şi-şi tăiase venele cu el. Domnul Charles o investigase, în special, pe Key; ştia că ea şi Jeb discutau uneori. Oare ştiuse că băiatul avea asemenea înclinaţii? Charles arătase cu mâinile lui palide către băltoacele de sânge izvorâte din arterele pulsânde ale încheieturilor rupte: sânge oxidat, cafeniu, imposibil de consumat, pângărit.

Nu, a zis ea, normal că nu, domnule Charles. Raportez imediat orice caz suspect de autoirosire.

Raportează orice caz. Şi totuşi, de-a lungul săptămânilor în care îl văzuse pe Jeb abia punând gura pe mâncare, în sala de mese, în care-l observase ieşind clătinându-se pe picioare din sala de alimentare şi recunoscuse riposta glaciară din răspunsurile la întrebările

pe care i le punea Key, femeia refuzase, cu prudenţă, să-l considere suspect.

Astăzi, chiar înainte de răsărit, se înecase cu roadele propriei ei indiferenţe. Jeb îşi tăiase venele şi arterele femurale. Îşi mânjise sângele pe faţă, pe fese şi pe organele genitale şi aşteptase să moară înainte ca tehnicianul vampir să poată ajunge să-l dreneze.

Nu mulţi oameni se autoiroseau. Majoritatea se gândesc la asta, dar nu şi Key, nu de când a avut loc invazia Insulei Mari. Spre deosebire de alţi oameni, ea aşteaptă pe cineva: pe cel pe care îl iubeşte, pe cel care, speră ea, îi va recompensa răbdarea. De-a lungul anilor în care a fost supraveghetor, Key a reuşit să oprească trei acte de autoirosire. Şi a dat greş de două ori. Cu Jeb a fost diferit; domnul Charles a simţit, cumva, dar vampirii nu pot citi minţile umane decât prin intermediul sângelui. Domnul Charles nu s-a mai hrănit din Key de ani buni. Şi, oricum, ce-ar putea afla? Vampirul nu poate bea gânduri pe care ea însăşi a încercat să şi le refuze o viaţă întreagă.

Noaptea următoare, domnul Charles o cheamă în biroul principal, între sesiunile de alimentare. Key este înspăimântată, ca întotdeauna, de ceea ce ar putea ei să-i facă. Femeia se gândeşte la Jeb şi se întreabă cum a primit domnul Charles vestea pierderii unei investiţii. Se întreabă cât de repede va muri în lagărul din Lanai. Dar domnul Charles are o ofertă, nu o sentinţă la moarte.

– Ştii... despre instituţia din Oahu? Grade Gold?

– Da, zice Key.

Atât. A învăţat din timp că nu trebuie să-şi trădeze sentimentele în faţa lor, fără niciun rost, iar omul de la Grade Gold a fost, dintotdeauna, cea mai mare slăbiciune a ei.

Nu, nu om, îşi spune Key pentru a o suta sau a mia oară. *E unul dintre ei.*

Domnul Charles şade într-un scaun suspendat, de forma unui ou, cu perne roşii, din pluş. Poartă un costum negru cu dungi fine, oţelii, croit pe trup. Manşetele pantalonilor sunt trase în sus, iar picioarele goale ale vampirului sunt albe ca pudra de talc, lungi şi osoase ca un peşte ţepos. Venele lui sunt proeminente, de un albastru lăptos. Domnul Charles e mândru de picioarele lui.

Charles nu se ridică pentru a-i vorbi lui Key. Femeia abia îi poate zări faţa din umbra aruncată de capacul oului. Toţii vampirii vorbesc lent, dar domnul Charles alungeşte sunetele până ce simţi că ai putea să cazi, pur şi simplu, pe spate, tot aşteptând următoarea silabă. Tonul lui coboară şi se ridică precum acordurile unei flaşnete.

– ...ce *zici* dacă mergi acolo şi *rezolvi* tu...treaba?

– Îmi pare rău, domnule Charles, răspunde ea, grijuliu, pentru că a pierdut firul monologului său. Ce treabă?

Vampirul explică: o fată de la Grade Gold s-a sinucis. E un dezastru care eclipsează pierderea lui Jeb.

– Nici nu ţi-ar veni să crezi cât costă să-i întreţii la un nivel standard pe oamenii de la Grade Gold.

– Care ar fi datoria mea acolo?

– Să preiei conducerea, bineînţeles. S-ar părea că mica noastră... operaţiune Grade Orange a captat ceva atenţie. Tetsuo te-a cerut pe tine... în mod special.

– Tetsuo?

Key nu mai pronunţase numele de ani întregi. Vocea i s-a spart pe ultima silabă.

– *Domnul* Tetsuo, zice domnul Charles, făcându-i un semn

cu mâna în care ţinea o coală în aceeaşi nuanţă cu pielea lui, ţi-a scris o *scrisoare*.

Key nu mai poate mişca, nu se întinde să primească hârtia, aşa că biletul cade fluturând pe podeaua de marmură la doar câţiva centrimetri de oul domnului Charles.

Vampirul se apleacă înainte.

– Cred... îmi amintesc că... tu şi Tetsuo...

– El m-a recomandat pentru promovare aici, spune Key, după o clipă.

Pare cea mai sigură formulare. Domnul Charles şi-ar fi adus aminte oricum; vampirii sunt înceţi, dar neînduplecaţi.

Lumina difuză a lampioanelor de hârtie se aşterne pe jumătatea de jos a feţei lui, subliniindu-i despicătura adâncă de pe bărbie. Faţa vampirului tresare vag surprinsă.

– Tu *ai fost* animalul lui?

Key se cutremură. Femeia îşi aminteşte de anii pe care şi i-a petrecut alături de el, în timpul războaielor şi după încheierea lor, prinzând resturi pentru el, urâtă de orice fiinţă umană ce o zărea acolo. Femeia îl aşteptase să vadă cât de mult sacrificase pentru el şi să-i ofere singura recompensă ce mai conta după tot ce făcuse. În schimb, îi scosese şuntul şi o trimisese la Grade Orange. De patru ani nu-l mai văzuse şi nu mai auzise de el. Animalul lui, da, e o denumire la fel de bună ca oricare alta – dar el nu băuse niciodată din ea. Nici măcar o dată.

Buzele domnului Charles – doar puţin mai închise la culoare decât tenul lui – s-au deschis ca o gaură în nori.

– Te vrea înapoi. Ce părere ai?

Îngrozită. Uimită. Confuză.

– Recunoscătoare, zice ea, în final.

Gaura îi zâmbeşte.

– Recunoscătoare! Ce interesant. Vino aici, fato. Cred că vreau *să te gust*.

Key ia scrisoarea cu degetele tremurânde şi o pune împăturită într-unul din buzunarele uniformei ei roşii. Stă în faţa domnului Charles.

– Ei bine? spune el.

Nu i s-a mai pus un şunt de ani, deşi Key simte încă cicatricea crestată de la îndoitura braţului. Fără unealtă, alimentarea e violentă şi lasă o mizerie de nedescris. Tradiţională, ar numi-o domnul Charles. Degetele lui Key dor pe când îşi desface gulerul. Muşchii femeii se contractă chinuitor, oasele din coloana ei răvăşită de artrită şi bătrâneţe se îndoaie pe când ea îşi înclină capul şi se apleacă mai aproape de domnul Charles. Femeia aşteaptă ca vampirul să-şi dezvelească colţii, să-i perforeze vena, să-i sugă sângele.

Monstrul bea mai mult decât i-ar trebui. Bea, până ce degetele de la mâinile şi de la picioarele lui Key tresar spasmodic, până ce gâtul îi pulsează, iar catifeaua roşie a scaunului vampirului se estompează în nuanţe cenuşii. Când termină, domnul Charles îşi lasă gura mânjită de sângele ei.

– Te iert... pentru băiat, zice.

Jeb şi-a tăiat singur venele, şi-a lăsat sângele cel bun să curgă pe podea. Domnul Charles dispreţuieşte irosirea mai mult decât orice altceva.

■

Domnul Charles îţi va explica situaţia. Vreau să vii. Dacă te descurci bine, am fost autorizat să-ţi ofer recompensă supremă.

■

Noaptea următoare, Key se urcă pe o barcă ce o va duce în Oahu. Vampirilor nu le place

apa, dar n-au decât s-o traverseze – marea a devenit un simbol al statutului printre ei, un indiciu al puterii. Hawai'i e încă o destinaţie de vacanţă, deşi majoritatea locuitorilor nu ies afară decât noaptea. Grade Gold e cea mai scumpă şi luxoasă staţiune dintre toate celelalte.

Tetsuo călătoreşte adesea de pe o insulă pe alta. Key l-a văzut de zeci de ori făcând-o, în timpul războiului. Femeia îşi aminteşte de chipul lui luminat de lună şi de lămpile galbene de pe punte – pometii laţi, sprâncenele groase, părul crescut în formă de V, de pe frunte, înfăţişarea perfectă, îngheţată a unui băiat de nouăsprezece ani. Sub tonurile măslinii ale pielii lui e palid şi-şi dezveleşte colţii când valurile se reped sub el.

– Ce senzaţie ai? îl întreabă ea.

– Ca şi cum mi-ar circula nişte viermi de gheaţă prin vene, zice el, după un moment lung de tăcere.

Apoi vampirul verifică armele şi îi spune să-l aştepte sub punte; vin oamenii. Key nu poate vedea nimic, dar Tetsuo îi miroase ca pe momeli în apă. Japonezii au rezistat cel mai mult, iar vampirii din Hawai'i au condus asaltul împotriva lor.

Două nopţi mai târziu, în camera lui din bunkerul de la Mauna Kea, Tetsuo aduce o bucată dintr-un bilet scris în japoneză. Singurele caractere pe care le înţelege Key sunt „shi" şi „ta" – „moarte" şi „câmp". Ar părea că e un soi de listă.

– Ce-i asta? întreabă ea.

– Ultimii admişi la instituţia rezidenţială pentru oameni, de la Lanai.

Key îşi înalţă privirea, copleşită de groază.

– Mama?

Tatăl ei a murit în primul atac asupra Insulei Mari; erou al rezistenţei. Nu a aflat niciodată cum a ales fiica lui să supravieţuiască.

– Uite, zice Tetsuo, trecându-şi degetul rece peste listă cu vii. Jen Isokawa.

– E în viaţă?

Key şi-a căutat mama încă de când au început luptele. Tetsuo ştie asta, dar femeia habar nu are că şi vampirul a cercetat. Key se simte flatată de atenţia lui.

– Apare ca fiind îngrijitoare. Se poartă bine cu ea. Ai putea...

Tetsuo se aşază lângă ea pe patul pe care doar Key îl foloseşte. Vampirul se opreşte. Îi mângâie, absent, părul; dacă fata ar avea o coadă, acum ar da din ea, ca un câine, lovindu-i picioarele celuilalt. Are şaptesprezece ani şi e sigură că va fi recompensată în curând.

– Tetsuo, spune, poţi bea din mine, dacă vrei. Am un şunt de aproape un an. Alţii îl folosesc. Aş prefera să te hrănesc pe tine.

Uneori, Key trebuie să-şi repete vorbele de trei ori ca el să o audă. De data asta, a trebuit s-o zică de vreo zece ori. Dar fata e în siguranţă acolo, în bunkerul lui, pe patul pe care vampirul l-a adus pentru ea, simţind trupul călâu lipit de corpul ei cald. Vampirii nu fac sex cu oamenii; ei se alimentează. Dar dacă el nu o doreşte aşa, atunci... ce altceva îi poate oferi?

– Te-am testat. Eşti fertilă. Dacă ai trei copii, nu vei mai avea nevoie de şunt, iar instituţiile rezidenţiale te vor avea în grijă cât timp vei trăi. Poţi locui cu mama ta. Voi avea grijă să fii în siguranţă.

Key îşi îngroapă faţa în umărul lui.

– Nu-mi spune să plec.

– Ai vrut să-ţi vezi mama.

Mama lui Key şi-a petrecut în biserică săptămânile de dinaintea invaziei, rugându-se la Dumnezeu să-i oprească pe monştri. Mai bine murea,

decât să o vadă pe Key în felul ăla.

– N-am vrut decât să știu ce s-a întâmplat cu ea, șoptește Key. Nu te hrănești din mine, Tetsuo? Vreau să fiu mai intimă cu tine. Vreau să știi cât de mult te iubesc.

Urmează o pauză lungă. Apoi:

– Nu e nevoie să te gust ca să știu ce simți.

■

Tetsuo o întâmpină pe mal.

Dintr-odată, Key are iar șaptesprezece ani.

– Arăți îmbătrânită, zice el, lent, dar mai puțin afectat decât domnul Charles.

E adevărat; e așa de evident încât Key se întreabă de ce s-a mai deranjat să o mai menționeze. Oare vampirul e surprins? În cele din urmă, femeia dă din cap Docul plutitor se leagănă sub ei – Tetsuo nu face nicio mișcare, deși cei doi vampiri care-l însoțesc își cuprind cu degetele pale

pielea dezvelită a coatelor. Monştrii se pun în gardă şi-şi retrag colţii.

– Eşti secată, zice el.

Tetsuo nu o spune la modul figurat.

Femeia dă iar din cap şi îşi dă seama că situaţia necesită o explicaţie.

– Domnul Charles, începe ea, cu glasu-i gâjâit de durere.

Se jenează de ezitarea din voce, dar Tetsuo nici nu bagă de seamă.

Vampirul dă din cap scurt. Key crede că e furios, deşi, poate, nimeni nu i-ar putea desluşi stările aşa de limpede ca ea. Îi cunoaşte chipul încremenit în mina unui băiat mort înainte de Al Doilea Război Mondial. Un tânăr mort cu cincizeci de ani înainte ca el să se fi născut. Tetsuo e destul de în vârstă ca să-şi amintească evenimentele de la Pearl Harbor, lagărele, anii în care în pădurile din Maui mai vieţuiau încă păsări. Însă Key nu îndrăznise niciodată să-l întrebe despre viaţa lui de muritor.

– Şi ce detalii ţi-a dat Charles?

– Mi-a spus că s-a sinucis o fată la Grade Gold.

Tetsuo îşi arată colţii lucitori. Key tresare, lucru ce o surprinde. Înainte roşea când îi zărea colţii, sângele îi inunda, roşu, pielea netedă.

– Mi s-a oferit dispensă, spune el, aşezându-şi un deget pe micul golf de la baza gâtului ei.

De când l-a cunoscut pe Tetsuo, Key a învăţat multe lucruri despre obiceiurile rigide care pun zăgazuri vieţii de vampir. Femeia înţelege de ce fanteziile ei adolescentine despre libertinismul unei vieţi marcate de vampirism, lipsite de morală erau improbabile, dacă nu chiar imposibile. Pentru fiecare om pe care vampirii îl aduc cu ei, monştrii au nevoie de o dispensă specială care este dată doar o dată sau de două ori la zece ani. *Recompensa supremă*. Dacă Tetsuo reuşise să obţină o asemenea favoare, înseamnă că femeia intuise bine atunci când citise scrisoarea. Bărbatul nu se referise la pensionare. Nu vorbise despre o viaţă liniştită la una dintre fermele de pe insulele mai izolate. Îi propunea moartea. Moartea-vie.

După toţi acei ani, Tetsuo avea să o preschimbe în vampir.

■

Necazurile de la Grade Gold începuseră cu o fată moartă. Penelope şi-a tăiat gâtul în urmă cu cinci zile (cu un cuţit adevărat, genul de cuţit pe care muritorii de la Grade Gold au voie să-l folosească pentru a-şi porţiona mâncarea). Spectrul ei bântuie încă privirile celor pe care i-a lăsat în urmă. Un locuitor, cu părul vopsit în culoarea ceaiului şi buzele pictate în albastru, ca să se asorteze cu cearcănele de sub ochii ei înroşiţi îşi aruncă ochii spre Key şi începe să ţipe.

Key îl priveşte fugitiv pe Tetsuo, dar vampirul a uitat de prezenţa ei. Bărbatul se uită la fată ca şi cum ar vrea şi ar putea să o incendieze pe covorul verde, pluşat. Ceilalţi cinci, din cameră, şi-au întors feţele, dar Key nu-şi dă seama dacă din cauza ruşinii sau a fricii. Luxul ce-i înconjoară e de-a dreptul copleşitor. Pe masa de cafea se află un bol cu fructe. Fructe adevărate – kiwi maronii şi pufoase, mango împestriţate, verzi şi roşii, o mulţime de mandarine. Key face, fără voia ei, un pas înainte, iar ţipătul fetei creşte în intensitate înainte să se spargă într-un zbierăt. Respiraţia ei greoaie e singurul sunet ce umple încăperea.

– Faceţi mişto, zice fata.

Buzele ei albastre sunt umede de salivă.

– Din ce hazna ați mai scos-o și p-asta?

– Du-te în camera ta, Rachel, îi cere Tetsuo.

Rachel își aruncă părul pe spate și-și freacă furioasă un ochi.

– Și-acum ce? Faci pe Tăticul-Vampir? Crezi că poți, așa, pur și simplu, să o înlocuiești cu băbăciunea asta ramolită pe post de imitație?

– Nu e...

– Zău? Da' ce e?

Tac amândoi. Îndoiala, jalea și furia se târăsc între ei ca niște gândaci în căutare de hrană. Tetsuo și fata se fixează cu privirea cu o familiaritate așa de intimă, încât Key se simte abandonată, singură – aproape rușinată de visurile ce au ținut-o în viață un întreg deceniu. Idealurile nu-i păruseră nicicând atât de lipsite de sens și atât de false.

– Numele ei e Key, zice Tetsuo, părând să cedeze.

Vampirul se întoarce, deși nu dă semne că ar vrea să plece.

– O să fie noul tău îngrijitor.

– Key? întreabă fata. Ce nume mai e și ăsta?

Femeia evită să-i răspundă, gândindu-se la toate modurile în care i-ar putea replica. Numele ei e prescurtarea de la Obachan Akiko și o poreclă duioasă, căpătată în timpul verilor petrecute bătând munții sau frământând *mochi* în bucătărie. Numele i-a fost dat de mama pe jumătate japoneză și de tatăl hawai'ian; bizare sunt căile prin care istoria, identitatea și circumstanțele aleg să modeleze o fetiță într-o femeie aproape desăvârșită, până când cineva – *nu un muritor* – vine alături de încă o sută de mii ca el și distruge tot ce ar fi putut avea cândva vreun sens. Așa că fata îi dă *lui* un sens. Cine altcineva îi mai rămăsese?

Iar fata asta, al cărei rânjet îi descoperă dinții încălecați din față, are fix atâtea șanse de a înțelege acea lume pe cât Key are să priceapă lumea de acum. Fructe proaspete pe masă. Nu există uniforme. Și un șunt perfect, lucitor, din plastic și metal cuibărit în îndoitura brațului ei stâng.

– E numele meu, răspunde Key.

Rachel scuipă; Tetsuo întoarce capul doar un pic, ca și cum abia ar suporta s-o vadă pe Key, cu coada ochiului.

– Nu semeni niciun pic cu ea, replică fata.

– Cu cine?

Dar Rachel o zbughește din încăpere, fără a-i adresa vreun cuvânt stăpânului-vampir. Key înțelege, acum, că purtarea fetei nu va fi pedepsită. Mai e acolo cineva – un băiat, la fel de frumos și înfloritor ca fata, dar mult mai puțin agresiv. El îi răspunde.

– Arăți ca Penelope, zice el, trăgând de o șuviță lungă a părului brunet și tăiat asimetric.

– Doar că mai în vârstă.

Când Tetsuo iese din cameră, Key nu găsește putere să-l urmeze.

■

Key își aduce aminte de când avea șaisprezece ani. Bunica ei e moartă, iar mama s-a mutat într-un apartament din Hilo, iar acum nu au mai rămas decât Key și tata în casa veche și tăcută de la capătul șoselei. Vampirii au anexat San Diego, iar Okinawa e sub asediu, dar în munții din Insula Mare viața pare să decurgă la fel.

Plouă în pădurile din spatele casei ei. Tata i-a spus să studieze, dar de când a plecat mama ei, fata nu a făcut decât să citească romanele din seria *Marea fertilității*, ale lui Mishima. Stă pe verandă, întrebându-se dacă ar fi mai bine să se sinucidă sau să-i aștepte, iar tocmai când

decide că ar trebui să aibă curajul să-şi sfârşească viaţa, un zgomot răzbate din şopron. Probabil un şobolan, gândeşte fata.

Dar când deschide uşa ce scârţâie în balamalele ei ruginite, Key nu vede niciun şobolan. Un bărbat stă ghemuit între cutiile vechi de electronice şi aripa ruginită a Buickului pe care tatăl ei a tot promis să-l repare într-o zi. Părul lui e ud şi lucios de negru, cămaşa albă e umedă şi sfâşiată de la umăr la buric. Pielea ce se întrezăreşte prin crăpătură e la fel de palidă ca a unui cadavru; nevascularizată, deşi se zăresc încă marginile unei răni adânci.

– Au şi venit?

Vocea ei devine şoaptă. Îşi dorise să termine *Căderea îngerului*. Voia să-şi mai vadă mama o dată.

– Închide uşa, zice el, stând pe vine, în umbră, departe de fanta de lumină ce se scurge prin deschizătura îngustă.

– Nu mă omorî. Suntem unul la mila celuilalt.

Fetei îi place cum vorbeşte bărbatul. Nu-i spusese nimeni că vampirii pot părea aşa de cuviincioşi. Aşa de umani. E un monstru, fiinţa din şopronul ei sau e cu totul şi cu totul altceva?

– De ce să nu deschid uşa de tot?

Cel puţin e curajos. Vampirul îşi ia mâinile alungite din faţa ochilor şi se ridică, precum o floare îmbobocită după ploaie. E frumos, deşi Key nu va remarca asta decât mai târziu. Acum, fata nu observă decât felul susţinut şi răbdător în care el o priveşte. *M-aş putea mişca mai repede ca tine*, par a spune ochii lui. *Te-aş putea omorî primul*.

Key se gândeşte la Mishima şi zice:

– Nu mă tem de moarte.

Doar în clipa în care cuvintele îi părăsesc gura, fata îşi dă seama că e o minciună. Oare el ştie asta? Mâinile ei ar tremura, dacă nu ar strânge cu putere clanţa uşii.

– Promit, spune el, că te voi salva atunci când vor sosi şi ceilalţi.

Cât valorează promisiunea unui monstru?

Key păşeşte înăuntru şi blochează lumina.

■

La Grade Gold locuiesc nouăsprezece oameni; al douăzecilea e îngropat sub un arbore kukui, în grădina comună. Ideea de a putrezi în pământ o dezgustă pe Key. Preferă fierbinţeala strălucitoare şi sălbatică a focului din crematoriu, ca acela care l-a consumat pe Jeb în noaptea de dinainte ca ea să plece din Mauna Kea. Cenuşa se împrăştie în vânt, deasupra oceanului şi printre copaci, se opreşte în cuiburile păsărilor şi în mătasea omizilor şi în băltoacele noroioase lăsate de furtuni. Întoarcerea cărnii în ţărână ar trebui să fie rapidă şi finală, nu o luptă decadentă şi lentă, dusă de viermi, de bacterii şi de carbon.

Tetsuo o sfătuieşte să fie cu deosebire atentă la unitatea trei.

– Rachel nu e foarte... echilibrată acum, zice el, de parcă nici nu ar fi conştient de adevărata gravitate a situaţiei.

Ceilalţi nouăsprezece sunt împărţiţi în patru unităţi. În fiecare există cinci copii. Oamenii trăiesc împreună în ferme extinse, ce comunică prin alei lungi şi grădini. Există ziduri, bineînţeles, dar ar trebui să te caţeri într-un copac ca să le vezi. Copiii de la Grade Gold au mai multă libertate decât oricare alt om pe care l-a întâlnit Key de la începerea războiului, dar şi ei sunt la fel de legaţi de acest paradis, pe cât era ea de muntele său.

Vampirii de aici locuiesc în turnuri elegante din sticlă,

lângă plajă. În timpul zilei, geamurile fumurii lucesc ca niște lasere. Noaptea, vampirii coboară la masă. În complex există o a cincea casă, rezervată clienților și orelor lor de alimentare. Tetsuo orchestrează aceste întâlniri, planificând fiecare întâlnire până la ultimul detaliu: un anume om, cu o anumită calitate pentru un anume client deosebit. Key a crescut gândindu-se la semenii ei ca hrană, dar acum e forțată să împace acest fapt de netăgăduit cu o altă fațadă, mai bizară, a situației. Vampirii care plătesc scump pentru muritorii de la Grade Gold nu vor să se hrănească pur și simplu printr-un șunt. Vor să se distreze, vor să li se vorbească și să fie lingușiți. Băiatul care i-a explicat lui Key despre asemănarea ei evidentă cu Penelope, face jonglerii cu torțe aprinse. Gemenele din unitatea trei cântă din The Carpenters la chitară și cu vocea. Chiar și Rachel, îmbrăcată într-o rochie mov, țipătoare, de sirenă, asortată cu șuvițele din părul ei întreține o conversație amuzantă și unilaterală cu un vampir care pare, pur și simplu, prea uimit – sau prea lent – ca să îi răspundă.

Key nu a mai asistat niciodată la așa ceva. Mereu a crezut că vampirii îi consideră pe oameni depozite ambulante de hrană. Ce plăcere să ai din a conversa mai întâi cu ceea ce urmează să consumi? Din a-l vedea cum cântă sau cum dansează? Când a plecat prima dată cu Tetsuo, ceilalți vampiri vorbeau despre emoțiile umane de parcă ar fi comparat arome de înghețată. Dar la Grade Orange, femeia se obișnuise cu niște parametri de bază: oamenii trebuiau să fie hrăniți, fertili și odihniți. Aici, Key trebuia să aprobe costumații, să aibă sub control preferințele culinare și temperamentele exacerbate și alte zeci de detalii cruciale pentru a-i ține pe puștii de la Grade Gold la un anumit standard. Fosta lor îngrijitoare a fost trimisă în lagăr, ceea ce înseamnă că ea este acum stăpână pe operațiune. Cel puțin până când Tetsuo decide cum se va folosi de dispensă.

Gândurile lui Key se îndepărtează de acea posibilitate.

– Nu știam că vampirilor le place muzica, zice ea, seara târziu, când unii dintre copii se întind, epuizați pe canapele și perne.

O fată nu mai mare de cincisprezece ani își deschide ochii, dar abia dacă face vreo mișcare când un vampir îmbrăcat în costum auriu îi ridica brațul pentru o sorbitură. Key și Tetsuo stau așezați unul alături de celălalt la capătul opus al salonului principal, lângă bovindoul prin care poți vedea o stâncă și oceanul.

– E la fel de interesantă pentru noi ca orice altă formă de distracție omenească.

– Muzica are gust?

Gura lui largă se întinde la margini; Key recunoaște zâmbetul.

– Muzica are o utilitate, date fiind împrejurările.

Key nu-l înțelege pe deplin. Aerul e încărcat de mirosul de transpirație al adolescenților și de briza sărată și înăbușitoare ce pătrunde prin ușile și ferestrele deschise. Ochii lui Key pică pe o căpșună mâncată doar pe jumătate, scăpată neglijent pe covor, la câțiva pași mai încolo. Fructul fusese cules prea devreme; miezul alb și insipid e înconjurat de pulpa tare și roșie.

Key se gândește că nu există nimic „corect" în circumstanțele date și că utilitatea oamenilor și a vampirilor se rezumă, în cele din urmă, la relația de gazdă și de parazit.

– Muzica ne accentuează... aroma?

Tetsuo o priveşte fix un moment îndelungat, suficient de mult cât vampirul să inspire de trei ori scurt şi răzleţ, cum face de obicei. Când se uită la el, Key simte un gust de cupru şi de apă de mare pe limbă; aşteptându-l, femeia s-a simţit ca şi cum ar fi ascultat vântul lunecând pe coasta muntelui, cu o oră înainte de zori.

Au trecut patru ani de la ultima lor întâlnire. Key a crezut că o uitase, iar acum, vampirul îi vorbeşte de parcă nu ar fi trecut nici măcar o clipă, ca şi cum monştrii nu ar fi câştigat războiul, preschimbând lumea în imaginea scopului lor tărăgănat şi persistent.

– Emoţiile schimbă aroma, zice el. Şi mâncarea. Şi sexul. Şi plăcerea.

Şi iubirea? se întreabă Key, dar Tetsuo nu a băut niciodată din ea.

– Atunci de ce nu ne trataţi pe toţi ca pe cei de aici? De ce există lagă... Mauna Kea?

Key se aşteaptă ca Tetsuo să-i fi observat scăparea, dar atenţia lui e concentrată asupra unui lucru din spatele umărului ei drept. Femeia se întoarce şi nu vede nimic în afară de salon şi de o cameră de alimentare, cu uşile închise.

– Trei ani, zice el, în şoaptă.

Vampirul nu o priveşte. Ea nu înţelege ce-a vrut să spună, aşa că aşteaptă.

– Durează trei ani până ce complexitatea hranei păleşte, până ce vitalitatea sângelui tânăr se transformă în mâzgă groasă. Chiar şi printre tineri, doar câţiva indivizi sunt demni de standardul Gold. Timp de trei ani, ei produc cel mai bun sânge gustat vreodată, plin de regrete, de extaz şi de vise. Şi apoi...

– Grade Orange? întreabă Key, cu glasul sec şi aspru.

Oare Tetsuo mereu a vorbit aşa oamenilor? Cu atât de puţin respect la adresa individualităţii lor? Oare fusese prea tânără ca să înţeleagă mai înainte sau anii de recoltare îl înăspriseră pe vampir?

– Asta dacă nu am consumat prea mult. Traiul la un prag înalt ajută să vă prelungim utilitatea, dar uneori, ceea ce mai rămâne pentru voi e Lanai sau lagărele de muncă.

Key îşi aduce aminte de teama ce o cuprinsese înainte de ultimul ei interviu cu domnul Charles, de cât de convinsă fusese că moartea lui Jeb avea să-l determine să-şi alunge supraveghetorul bătrân şi inutil în lagăr.

Un băiat dintr-una din celelalte case păşeşte clătinat spre cel pe care-l recunoaşte din unitatea doi şi i se lungeşte în poală. Băiatul din unitatea doi se trezeşte speriat, zâmbeşte şi se apleacă să-l sărute pe primul. Două femele vampir îngenunchează în faţa lor şi-şi presează colţii cu limbile groase şi roz.

– Atinge-l, zice una, arătând spre copilul din unitatea doi. Fă-l să plângă.

Băiatul nici nu stă pe gânduri; se întinde spre penisul celuilalt puşti şi strânge. Pe când copiii gem la unison, făcând-o pe Key să se simtă ca un voyeur paralizat de propria dorinţă, cele două femele îi despart pe băieţi şi se reped la şunturi. În cameră se lasă liniştea; nu se aud decât gâlgâiturile moi ca ale unor plevuşti într-un smârc de apă. Apoi două clicuri consecutive ale şunturilor acum gri îi forţează pe vampiri să se oprească din alimentare.

– Adorabil, divin, zic femelele câteva minute mai târziu, îndreptându-se spre ieşire. Apreciem întotdeauna comportamentele sexuale.

Băieţii se ghemuiesc unul lângă celălalt, cu ochii închişi.

Respiră ca nişte bătrâni: greu, prin tuburi astupate.

– Se întâmplă des asta? întreabă Key.

– Grade Gold e recunoscut pentru plăcerile sexuale. Oamenii mei îşi aleg partenerii care le plac.

Poate că vampirii nu fac sex, dar cu siguranţă iubesc aroma lui. Oare îi va face şi ei plăcere, când va trece de partea lor? O să se uite la cei doi băieţi şi le va ordona să şi-o tragă pentru a putea gusta?

– Vă pasă vreun pic de ce ne-aţi făcut? zice ea, abia audibil.

Tetsuo îşi îndepărtează privirea de la Key. Cât ai clipi, vampirul a şi traversat salonul spre camera de alimentare închisă şi a deschis uşa. Se aude bufnetul a ceva aruncat de perete. Un mârâit la fel de uman ca sâsâitul unui şarpe.

– Pleacă, Gregory! zice Tetsuo.

Unul dintre vampirii de pe debarcader iese, împleticindu-se în salonul principal. Îşi freacă falca, deşi pielea ruptă şi zdruncinată a şi început să se lege înapoi.

– E a mea. Am plătit...

– Nu suficient cât să o omori.

– Voi depun o plângere consiliului, zice vampirul. Ţi-ai pierdut sprijinul. Şi toată lumea ştie cât de *răbdător* a aşteptat Charles în turnul lui.

Key ar trebui să fie înspăimântată, dar vorbele lui o fac să se gândească la Jeb, la eşecuri şi la consecinţe şi la singurul om pe care nu l-a văzut de ore bune. Se ridică şi trece în fugă pe lângă cei doi vampiri. Pe Rachel o găseşte zăcând în nesimţire pe un pat.

Şuntul ce-i împiedică pe vampiri să se hrănească din oameni până ce-i omoară era cenuşiu şi opac. Însă clientul o muşcase de gât.

– Zi-le ce vrei; eu o să le spun cum ai ocolit şuntul unui om complet consumat. Avem reguli cu un motiv. Nu mai eşti bine primit aici.

Pulsul lui Rachel e lent, dar încă bate. Fata se agită şi geme în mâinile lui Key. Uşurarea pe care o simte femeia e pur şi simplu copleşitoare; vrea să o legene pe fată în braţele ei până ce se trezeşte. Vrea să o protejeze, astfel ca sângele ei nu să mânjească pereţii unei camere de alimentare, astfel încât Key să poată spune că a salvat un om.

Ochii lui Rachel se deschid cu mişcări repezi, de fluture şi se opresc domoli pe chipul lui Key.

– Pen, zice. Ţi-am spus eu. Îi face să... ei mă *mănâncă*.

Key nu pricepe, dar nu o deranjează. Îşi apasă mâna pe fruntea caldă a lui Rachel şi-i cântă cântecele de leagăn preferate ale bunicii ei până ce fata adoarme la loc.

– Cum se simte?

E Tetsuo care a intrat în cameră după ce clientul a plecat, în final.

– Secată, răspunde Key, pe cât poate de neutru. O să-şi revină în câteva zile.

– Key.

– Da?

Femeia nu vrea să se uite la el.

– Mie îmi pasă, să ştii.

Key ştie.

– Atunci de ce nu faci nimic?

– O să înţelegi când va veni timpul.

Key o priveşte iar pe Rachel şi nu vede decât vânătăile ce înfloresc violacee pe antebraţele fetei şi sângele uscat, cafeniu de pe gâtul ei. Arată ca o fiinţă umană: infinit de preţioasă şi de fragilă. Ca o pradă.

■

Cinci zile mai târziu, Key stă în grădină, la umbra arborelui kukui. Are de predat rapoarte

despre alimentările de săptămâna trecută, dar hârtiile stau neatinse lângă ea. Băiatul din unitatea doi şi prietenul lui îngrijesc roşiile, iar Key jupoaie uşor coaja de pe cel de-al patrulea kiwi. Prima dată când şi-a înfipt dinţii într-unul dintre fructe a plâns, dar băieţii s-au prefăcut că nu bagă de seamă. Tot exersând, Key prinde îndemânare. Mâinile ei tot mai tremură, iar ochii înceţoşaţi refractă curcubeie în lumina crudă a după-amiezei. Învaţă să fie iar om.

Rachel doarme alături de ea, ghemuită pe mormanul bătătorit de pământ sub care zace Penelope, cu spatele la trunchiul copacului şi cu braţele strânse în jurul taliei. Ultimele cinci zile şi le-a petrecut, în mare parte, dormind, iar Key crede că şi-a revenit, în cea mai mare parte. A mâncat cu o poftă de lup alimente combinate aleatoriu, la orice oră din zi şi din noapte. Key se bucură. Fără machiajul agresiv care fură privirea, faţa lui Rachel pare vulnerabilă şi chinuită. Şi Jeb arăta aşa cu câteva luni înainte să moară. Tânărul stătea tăcut în sala de mese şi se holba la batoanele de hrană ca şi cum ar fi uitat cum se mănâncă. Jeb fusese transferat la Mauna Kea la o săptămână după ce Key devenise supraveghetor. Îi plăcea să privească luminile avioanelor noaptea şi ţinea mereu două cărţi cu el: *Ceasornicarul Orb* şi *Ghid al fructelor din Hawai'i*. Key a vorbit cu Jeb despre cea de-a doua carte – gustase vreodată din fructul arborelui de pâine, sau kiwi, sau cherimoya? Nu, îi răspunsese el, pe un glas aşa de delicat şi moale, că părea invers proporţional cu măsurile tânărului. Doar o piersică la conservă, când avea vreo patru sau cinci ani. Vampirii nu irosesc fructele pe oamenii de la Grade Orange.

Copertele ambelor cărţi erau uzate, aveau cotoarele crăpate, paginile îngălbenite şi delicate la margini. De ce ai ţine o carte despre fructele pe care nu le-ai gustat şi nici că le vei gusta vreodată? De ce să mai citeşti, pur şi simplu, când vampirii criticau educaţia omenilor şi interziceau cărţile, de-a dreptul? Key nu-i vorbise niciodată despre asta cu Jeb. Domnul Charles o zărise discutând cu tânărul, deşi femeia se îndoia că-i şi ascultase vreodată, şi îi ceruse să se abţină de la a dialoga inutil cu *recolta*. Aşa că atunci când Jeb o fixa cu ochii lui ca lumânările stinse, de peste masă, Key se întorcea şi-şi îndesa batonul de alimente în gură, mesteca şi se întindea după băutura portocalie.

Cartea lui favorită a devenit un mijloc de autodistrugere. Key l-a dezamăgit. Femeia nu ştie dacă să se simtă vinovată că nu l-a oprit sau pentru că s-a aflat în situaţia de a-l putea opri. La nici două săptămâni după asta, Key se odihneşte la umbra unui arbore kukui, mistuind, verde, între dinţi pulpa unui fruct pe care nici nu se mai gândise că-l va mânca vreodată. Întinde mâna după încă un kiwi, ştiind cât de puţin merită toate astea. Dar pieliţa fructului de pe fundul castronului e prea fină şi cărnoasă pentru un kiwi. Trage fructul la lumină şi-l scapă pe jos.

– Eşti în regulă?

E băiatul din unitatea doi – Kaipo. Copilul îngenunchează şi ridică cherimoya.

– Ce? zicea ea, zbătându-se să-şi regăsească ritmul normal al respiraţiei.

Trebuie să pară normală, ca având controlul. Se presupune că e îngrijitoarea lor. Dar băiatul nu pare decât îngrijorat, nu critic. Rachel se rostogoleşte pe spate şi deschide ochii.

– Ai ţipat, spune Rachel, adormită şi acuzator. M-ai trezit.

– Cine a pus asta în bol? întreabă Kaipo. Sunt otrăvitoare!

Cresc în copacul de pe deal, dar nu sunt de mâncat.

Key îi ia fructul blestemat din mână, ţinându-l cu grijă, ca să nu-l bată şi mai tare.

– Cine ţi-a zis aşa ceva? întreabă femeia.

Rachel se întinde în faţă, astfel că bărbia ei se sprijină pe marginea şezlongului lui Key, iar vârfurile părului ei cu dungi violete ating coapsa lui Key.

– Tetsuo, zice ea. Ce, ne-a minţit?

Key dă lent din cap.

– Probabil că nu şi-a amintit cum trebuie. E o cherimoya. Pulpa e delicioasă, dar seminţele sunt otrăvitoare.

Privirea lui Rachel urmează mâinile lui Key.

– Adică pot să te omoare? întreabă fata.

Key îşi aminteşte de lecţiile tatălui ei.

– Doar dacă le mănânci pe toate sau le macini. Scoaţa arborelui îţi poate opri inima şi plămânii.

Kaipo fluieră, iar puştii se uită cu mare atenţie când Key îşi împunge degetul sub pieliţă şi împarte fructul în două. Pulpa albă şi cărnoasă arată dezolant şi chiar un pic bizară în comparaţie cu învelişul verde, solzos. Key smulge seminţele tari, maronii şi le aruncă pe pământ. Doar acum îndrăzneşte să rupă o bucată de pulpă şi să o mestece. Are gust de căpşuni, de budincă de banane şi de ananas. În vara de după ce a murit Obachan, au primit o cutie întreagă de cherimoya drept condoleanţe.

– Parcă i-ai face felaţie, observă Rachel.

Key deschide ochii şi înghite brusc.

Kaipo îşi împinge limba printre buze.

– Pot să încerc şi eu, Key? întreabă el, foarte politicos.

Oare vampirii l-au învăţat să se poarte aşa? Vampirii au învăţat-o pe Rachel un cuvânt precum „felaţie" în timp ce au instruit-o practic alături de un partner dornic?

– Voi ştiţi să folosiţi prezervativele?

Key a decis să-i ceară lui Tetsuo prezervative. În ultima săptămână i-a devenit destul de clar că „aromele sexuale" apar frecvent pe meniul de la Grade Gold.

Kaipo se uită la Rachel; Rachel clatină din cap.

– Ce-i un prezervativ? întreabă băiatul.

E aşa de uşor să uiţi cât de puţin ştiu copiii ăştia despre lume.

– Îl foloseşti în timpul sexului, ca să nu iei boli, zice ea, prudentă. Sau să rămâi însărcinată.

Rachel râde şi-şi îndeasă restul de fruct în gura ei largă. Nici cherimoya nu-i poate umple cavităţile.

– Super, mai mult sex cu vampiri, remarcă ea.

Ura fetei răsuna mai clar decât cuvintele stâlcite.

– Pe Pen nu au obligat-o niciodată s-o facă.

– Nu? se miră Key.

Sucul i se scurge lui Rachel pe bărbie.

– Ştii despre dispensa lui Tetsuo? Înainte să se omoare, Tetsuo o alesese pe ea. Toată lumea ştia. De-asta au lăsat-o-n pace.

Key simte că ameţeşte.

– Dar dacă o alese pe ea... de ce s-a sinucis?

– Nu a vrut să fie vampir, răspunde Kaipo, molcom.

– Îşi dorea un *copil*, ca şi cum a aduce pe lume provizii noi de mâncare e o idee al dracului de bună. Dar nu au lăsat-o să facă sex şi au vrut s-o facă una de-a lor, aşa că acum s-a dus.

Dar ce te-a adus *pe tine* aici, când oricare dintre noi ar fi o alegere mai bună...

– Rachel, taci. Te rog.

Kaipo o prinde pe fată de umăr.

Rachel se scutură, îndepărtându-i mâna.

– Ce? Parcă ar putea să-mi facă ceva.

– Dacă devine ca ei...

– Nu v-aş face rău, zice Key, poate prea repede.

Rachel îşi cosmetizează durerea prin cruzime, dar sentimentele ei sunt palpabile. Key nu-şi imaginează cum ar putea vreodată, în orice fel, să o facă pe fată să sufere şi mai tare.

Kaipo şi Rachel o privesc.

– Dar, începe Kaipo, asta fac vampirii.

– Eu te-aş mânca, spune Rachel, lăsându-se moale pe spate, sub copac. Te-aş face să plângi, iar lacrimile tale ar fi mai dulci ca un fruct de cherimoya.

– Mă întorc în patru zile, o anunţă Tetsuo târziu, noaptea următoare. E programată o alimentare. Sper că vei fi gata când mă întorc.

– Pentru... recompensă? întreabă Key, chinuindu-se să găsească un eufemism potrivit.

Termenii folosiţi de ei pentru proces sunt nişte furci polisilabice: transmutaţie, transformare, metamorfoză. Toţii vampirii au fost odată oameni, iar nemurirea lor nu-i face invulnerabili. Câţiva dintre ei mor în fiecare an, aşa că rândurile trebuie îngroşate cu trupurile celor mai vrednici şi dornici oameni.

Tetsuo îşi pune o mână pe umărul lui Key. Palma lui e la fel de rece şi de inertă ca o bucată de lemn ud. Femeii i se pare că visează.

– Am aşteptat clipa asta aşa de mult, Key, îi spune Tetsuo – ca un străin, ca persoana care o cunoaşte cel mai bine pe lume.

– De ce acum?

– Gândurile noastre pot fi... lente, uneori. Vei vedea. Ordonate, dar prea ordonate pentru a vedea clar schemele. M-am gândit la tine, dar nu am ştiut până ce nu a murit Penelope.

Penelope, care arăta la fel ca şi Key. Penelope, care fusese prima lui alegere. Key se înfioară şi se îndepărtează de atingerea mâinii lui.

– Ai iubit-o?

Nici nu-i vine să creadă că pune o asemenea întrebare. Nu-i vine să creadă că Tetsuo îi oferă pe tavă visele pentru care ar fi ucis în urmă cu zece sau chiar cu cinci ani.

– Am iubit faptul că mă făcea să mă gândesc la tine, răspunde vampirul, pe vremea când erai tânără şi frumoasă.

– Au trecut optsprezece ani, Tetsuo.

Vampirul se uită peste umăr.

– Nu ai pierdut prea multe, zice el. Nu e prea târziu. Vei vedea.

Tetsuo aşteaptă un răspuns. Key se chinuie să dea din cap. Vrea să închidă ochii şi să-şi astupe gura, să ţină tot prinosul de iubire închis în ea, acolo unde e în siguranţă, căci dacă va pierde asta, nu va mai rămâne nimic, în afară de o fată stând singură în ploaie; o fată care ar fi trebuit să deschidă uşa.

Când zâmbeşte, Tetsuo arată ca un extraterestru. Păşind pe hol, trecând prin dreptul uşii deschise şi pe lângă fata care i-a urmărit până acum, vampirul arată ca o creatură pe care Key nici nu şi-ar putea-o imagina.

Rachel e tânără şi frumoasă, se gândeşte Key, iar Penelope e moartă.

■

A şasea sesiunea de alimentare a lui Key, la Grade Gold, e liniştită şi decurge fără incidente. Privirile clienţilor lunecă pe chipul ei pe când îi întâmpină la uşa casei, dar Key e obişnuită. Pentru un vampir, un om fără şunt e ca o carte fără pagini: o absurditate inutilă. Pentru această adunare a convocat întreaga unitate unu şi o pereche de puşti din unitatea patru. Şapte muritori pentru cinci vampiri e un raport generos – probabil că face mai mult decât au plătit, dar Key e bucuroasă să lase asemenea detalii în grija lui Tetsuo. Femeia se cutremură amintindu-şi cum sângele fetei i-a înmuiat gulerul bluzei când a ridicat-o de pe pat. Văzuse zeci de oameni secaţi, inclusiv unii care şi muriseră, dar ce i se întâmplase lui Rachel părea cu mult mai grav. Nu pricepe de ce, dar Key se simte copleşită de afecţiune la adresa tinerei.

Cu o jumătate de oră înainte de plecarea clienţilor, Kaipo dă buzna pe uşa principală, îmbujorat şi gâfâind aşa de tare, că trebuie să se oprească vreo câteva secunde să-şi tragă răsuflarea.

– Rachel, reuşeşte el să îngaime, în timp ce atât oamenii, cât şi vampirii se opresc în loc, cu ochii aţintiţi asupra lui.

Key se ridică în picioare.

– Ce-a făcut?

– Nu sunt sigur... tremura şi ţipa. A trezit pe toată lumea zbierând ceva despre Tetsuo şi despre Penelope, apoi a început să vomite.

– Clienţii mai au o oră la dispoziţie, şopteşte ea. Nu pot pleca încă.

Kaipo se trage de şuviţa lungă, neagră şi lucioasă de păr, tăiată drept peste ochiul lui stâng.

– Mi-e teamă pentru ea, Key, zice el. Nu vrea să asculte de nimeni.

O să se învinovăţească dacă vreunul dintre puşti moare în noaptea aceea, la fel cum o să o mustre conştiinţa şi dacă moare Rachel. Mâinile iau decizia în locul ei: Key se întinde spre braţul stâng al lui Kaipo. Băiatul o lasă instinctiv să-i apuce mâna şi nu tresare când femeia îi ridică şuntul. Key găseşte micul cip electric care controlează fluxul de sânge şi alte lichide. Bate codul asemănător celui Morse, iar Kaipo priveşte, cu gura deschisă, cum polimerul lucios de plastic se face din străveziu, gri. Parcă ar fi fost deja consumat.

– N-ar trebui să-ţi arăt asta, zice ea, zâmbind până ce-şi aminteşte de Tetsuo şi de ce ar crede el. Stai aici. Ai grijă să nu se întâmple nimic. Mă întorc cât pot de repede.

Key mai întârzie doar ca să-i primească acordul, apoi o rupe la fugă pe uşa din spate, prin grădină, pe aleea din stânga, ce duce spre unitatea doi. Rachel stă pe brânci în mijlocul aleii. Ceilalţi trei puşti o privesc tăcuţi din prag, dar Rachel e singură şi vomită în iarbă.

– Tu! face Rachel când o vede pe Key, începând să tuşească.

Fata arată ca şi cum în interiorul ei se dă o luptă, ca şi cum câmpul de bătălie sunt plămânii şi golurile din obraji şi muşchii gâtului. Tremură şi abia îşi poate ridica fruntea.

– Pleacă! ţipă Rachel, dar fata nu se uită la Key, ci la pământ.

– Rachel, ce s-a întâmplat?

Key nu se apropie prea mult. Furia fetei o înspăimântă; nu înţelege genul ăsta de agresivitate. Rachel îşi ridică mâinile nesigure şi începe să se lovească în piept, peste coaste şi în stomac, cu o violenţă ce e încă şi mai înspăimântătoare din cauza slăbiciunii ei. Key îngenunchează în faţa ei, cuprinde ambele încheieturi rănite ale micuţei fete şi i le îndepărtează de trup. Voma ei miroase a bilă acră şi aroma dulceagă a unui fruct pe jumătate digerat. Key e roasă de o suspiciune, aşa că se uită spre stânga, unde a vărsat Rachel. Zeci de seminţe negre, pe jumătate strivite. Şi o mâzgă verde, în nuanţa cojii de cherimoya.

– Doamne, Rachel... de ce...

– Tu nu-l meriţi! El poate să facă totul să treacă şi nu vrea! Cine eşti tu? O babă, o babă urâtă şi uzurpatoare, iar ea s-a dus şi el e un mare tâmpit, o maimuţă urlătoare şi-l urăsc...

Rachel se prăbuşeşte la pieptul lui Key, bătând neajutorată cu mâinile în iarbă. Key o ridică, legănând-o dintr-o parte în alta, plângând la gândul că fusese cât pe ce să repete greşeala pe care o făcuse cu Jeb. Dar încă o poate salva pe Rachel. Poate fi încă om.

■

Tetsuo se întoarce trei zile mai târziu, cu un musafir.

Key nu l-a mai văzut niciodată încălţat pe domnul Charles. Vampirul păşeşte în pantofi cu preţiozitatea confuză a unei fetişcane forţate să poarte încălţări pentru o ocazie specială. Key îşi pleacă fruntea când îl vede, sperând să-şi ascundă teama. A venit să o ia înapoi la Mauna Kea? Gândul că s-ar putea întoarce în camerele antiseptice de alimentare şi la blocurile fără gust de hrană îi face mâinile să tremure. Se întreabă dacă n-ar fi mai bine să urmeze aceeaşi cale ca Penelope decât să revadă locul în care Jeb şi-a luat viaţa. Dar chiar pe când aceste gânduri i se perindă prin minte, Key ştie că nu ar putea să o facă acum mai mult decât ar fi

putut să o facă în urmă cu optsprezece ani. E pe atât de laşă, pe cât de cutezătoare. Dacă domnul Charles îi cere să se întoarcă, o să accepte.

Ploaia ce cade pe coasta muntelui şi atingeri asexuate cu un bărbat al cărui corp are temperatura lemnului ud. Lana City e invadat. Apoi Waimea şi Honok'a. Şi Hilo, unde trăise mama ei. Un an întreg, până ce Tetsuo a găsit-o pe lista lagărelor, Key şi-a imaginat-o pe mama ei fugind pe o barcă spre un atol, trăind cu un grup de refugiaţi muritori, supravieţuitori ai apocalipsei.

A făcut tot ce i-a cerut Tetsuo. L-a iubit din momentul în care şi-au salvat vieţile unul altuia. Mereu a acceptat.

– *Key*! îi spune domnul Charles, ca şi cum ar fi un prieten peste care a dat întâmplător. Am ceva... ce cred că-ţi doreşti.

– Da, domnule Charles? zice ea.

Cei trei sunt singuri în casa destinată sesiunilor de alimentare. Domnul Charles se prăbuşeşte dramatic pe unul dintre divane şi-şi aruncă din picioare pantofii strâmţi, din piele, ca şi cum ar fi nişte lipitori. Nu poartă şosete.

– Uite, spune el, arătând spre uşă. *În* geantă.

Tetsuo dă din cap şi se retrage. Geanta e din pânză neagră, nemarcată. Înăuntru se află o carte. Key o recunoaşte imediat, deşi nu a văzut-o decât o dată în viaţa ei. *Ceasornicarul orb*. Pe copertă e o notă. Scrisul e lăbărţat, inegal şi migălos, ca al cuiva care e obişnuit cu vorbele, dar nu şi cu scrierea lor. Key observă, plină de durere, că „a"-ul e scris de tipar, format dintr-o jumătate de „c" şi un cârlig grijuliu desenat la final.

Dragă doamnă supraveghetor Ki,

Aş vrea ca tu să opreşti asta. Am iubit-o foarte mult şi tu eşti singura căreia i-a părut să-i pese vreodată. Sunt furios, dar nu te învinovăţesc pe tine. Tu doar supravieţuieşti.

Jeb

Femeia ia geanta şi îi părăseşte pe cei doi vampiri fără a cere voie. Râsul domnului Charles îi însoţeşte ieşirea.

Sânge pe pereţi, pe podea, pe trupul lui.

Sunt furios, dar. Reuşeşti mai bine să supravieţuieşti. Ea mereu a acceptat.

E prea laşă, dar şi prea cutezătoare.

■

A doua zi, priveşte apusul de pe dealul din grădină, cu spatele sprijinit de arborele de cherimoya. Simte moartea soarelui, aşa cum a simţit-o întotdeauna, cu o bucurie mută. Senzaţiile crude o invadează: mirosul moscat al ierbii strivite sub picioarele goale, stropii săraţi de apă şi algele spulberate de vânt dinspre ocean, iubirea de care s-a agăţat cu atâta ardoare încă de când era o copilă pierdută şi singură. Orice a iubit vreodată se găseşte în acel apus, în sfera roşie şi violetă care l-ar putea ucide pe el, pe când se scufundă în apă.

Partea ei preferată a zilei este apusul, dar nu noaptea. Ea nu a reuşit niciodată să-şi găsească locul în lumea lui de întuneric, oricât a încercat. S-a descurcat prea bine să supravieţuiască, dar poate că nu e prea târziu să se schimbe.

Nu îi poate urma pe Penelope sau pe Jeb, dar aceea nu a fost vreodată singura cale. Îşi aminteşte de poveştile auzite la Grade Orange despre lagăre, zvonuri mai mult şoptite despre oameni care au stat pe linia de asamblare şi au refuzat să-şi ridice braţele. Colectori care şi-au scurs combustibilul din combine şi au aşteptat să fie găsiţi de vampiri. Dacă fiecare

om ar refuza să coopereze, societatea vampirilor s-ar prăbuşi într-o săptămână. Totuşi, Key nu se iluzionează la gândul unei revoluţii. Asta e tot ce poate face: să stea sub arborele de cherimoya şi să refuze. O vor omorî, dar măcar a ales să fie om.

Soarele coboară. Key adoarme sprijinită de copac şi visează fetiţa care nu a apucat niciodată să devină cea care a deschis uşa. În visele ei, soarele îi arde pielea şi bunica îi spune cât de mândră e de ea, în timp ce culeg căpşuni în grădină. Ea înfulecă o umeboshi care are gust de sânge şi de sare, iar când înghite, aromele se fugăresc în gâtul ei, bolborosindu-i în grumaz, în fălci şi în urechi. Aromele devin emoţii şi gânduri; în ceafă simte pacea, în molarii din spate o îmboldeşte obligaţia, iar speranţa, amară precum coaja de pepene, i se iţeşte de după ochi.

Key deschide pleoapele şi-l vede pe Tetsuo aşezat în genunchi, în faţa ei. Gura îi e pătată de sânge. Femeia nu ştie ce să creadă când vampirul o sărută, doar că nici măcar nu simte înţepătura acolo unde dinţii lui i-au crestat pielea. El nu s-a mai hrănit niciodată din ea. Nu s-au mai sărutat vreodată. Key parcă pluteşte, dar doar atât.

Sângele a dispărut, când Tetsuo se lasă pe spate. Parcă nu a fost decât în imaginaţia ei.

– N-ar fi trebuit să pleci în felul ăla ieri, zice el. Charles poate îngreuna situaţia mai mult decât mi-aş dori.

– De ce e el aici? întreabă Key.

Femeia respiră superficial.

– O să preia Grade Gold imediat ce se termină transmutaţia ta.

– De asta m-ai adus aici, nu? N-a avut nicio legătură cu puştii.

Tetsuo ridică din umeri.

– Reguli. Aşa că Charles nu a putut refuza.

– Şi tu unde vei merge?

– Vor să mă trimită pe continent. În Texas. Să supraveghez înfiinţarea unei alte instituţii Grade Gold, lângă Austin.

Key se apleacă mai aproape de el şi vede clar acum: regret şi ruşinea de a simţi regretul.

– Îmi pare rău, zice ea.

– Am trăit şaptezeci de ani pe insulele astea. Am la dispoziţie o eternitate să mă întorc. Şi tu la fel, Key. Am permisiunea de a te lua cu mine.

Tot ce visase copila de şaisprezece ani. Încă simte atracţia pe care vampirul o exercită asupra ei, dorinţa de a-şi petrece veşnicia împreună, departe de iadul în care s-a transformat viaţa ei. Transmutaţia ar fi completă. Un monstru adevărat ale cărui regrete pentru faptele din trecut s-ar zdrobi precum valurile de un dig.

Cu mâna tremurătoare, Key culege o cherimoya de pe iarbă.

– Îţi aduci aminte ce gust au ăstea?

Key nu l-a întrebat niciodată despre viaţa lui de muritor. Timp de o clipă, Tetsuo pare sincer pus în încurcătură.

– Nu înţelegi. Pentru noi, gustul e o noţiune mult mai complexă. Bucuria, insatisfacţia, confuzia, umilinţa – acestea sunt arome. Cherimoya?

Tetsuo râde.

– E dulce, nu?

Bucurie, insatisfacţie, pierdere, jale – Key le poate gusta pe toate doar uitându-se la el.

– De ce nu te-ai mai hrănit, până acum, din mine?

– Pentru că am promis. Când ne-am întâlnit prima oară.

Pe când Key se uită la el, ameţită de pierderea suferită şi de certitudine, Rachel se strecoară în spatele lui Tetsuo. Fata ţine un cuţit de bucătărie

şi are lama îndreptată spre abdomen.

– Charles ştie, zice ea.

– Cum? întreabă Tetsuo.

Vampirul se ridică în picioare, dar Key nu-şi poate coordona muşchii suficient. Pesemne că a tras mult sânge.

– I-am spus eu, răspunde Rachel. Aşa că acum nu ai de ales. Mă vei preschimba şi vei scăpa de fetusul ăsta nenorocit sau mă omor şi vei fi învinovăţit pentru irosirea a *doi* muritori de standard Grade Gold.

Încheieturile lui Rachel sunt încă învineţite acolo unde Key a fost nevoită să o imobilizeze cu câteva nopţi înainte. Are ochii duşi în fundul capului şi pielea îi e pământie. *Fetusul ăsta nenorocit.*

Fata nu încerca să se sinucidă cu seminţele de cherimoya, ci voia să scape de o sarcină.

– Copilul mai trăieşte? zice Key, surprinzător de indiferentă la metalul ce sclipeşte în mâinile nesigure ale lui Rachel.

Ştie fata cât de uşor i-ar fi lui Tetsuo să o dezarmeze? Ce avantaj îşi închipuie ea că are? Dar apoi priveşte în ochii lui Rachel şi află răspunsul: niciunul.

Rachel e tânără şi disperată şi nu mai vrea să fie consumată de monştri.

– Nu din nou, Rachel, spune Tetsuo. Nu pot face ce vrei tu. Un vampir poate transforma doar un om din care nu s-a hrănit niciodată.

Lui Rachel i se opreşte respiraţia. Key cade moale la loc, cu spatele pe copacul ei. Nici ea nu ştiuse asta. Cuţitul tremură aşa de violent în mâna fetei că Tetsuo i-l ia, sfâşietor de blând, desfăcându-i degetele de pe plăsea.

– D-aia n-ai băut niciodată din ea? Iar eu am omorât-o oricum? Proasta de Penelope. Ar fi putut să trăiască veşnic şi acum n-a rămas decât babaca asta idioată în loc. A crezut că ţii la ea.

– Iubirea e un lucru ciudat la un vampir, răspunde Key.

Rachel scuipă în direcţia femeii, dar saliva nu ajunge departe. Lumina lunii arde mai puternic în noaptea asta; Key poate vedea tot, de la iarbă la vârfurile urechilor lui Rachel, colorate în roz, ca apusul.

– Tetsuo, spune Key, de ce nu mă pot mişca?

Dar cei doi o ignoră.

– Poate o s-o facă Charles, dacă îi spun că de fapt tu eşti cel care a omorât-o pe Penelope.

– Charles? Sunt sigur că ştie exact ce ai făcut.

– Nu am *vrut* să o omor! ţipă Rachel. Penelope avea de gând să le spună despre copil. Era înnebunită după copii, nu avea niciun sens, iar tu o aleseseşi pe ea, iar ea voia să-mi distrugă viaţa... eram aşa de furioasă, am vrut doar să-i fac rău, dar nu mi-am dat seama...

– Rachel, am încercat să-ţi dau o şansă, dar nu am voie să scap de tine.

Vocea lui Tetsuo e la fel de aspră ca o portocală uscată.

– Mai bine mor decât să merg la una dintre fermele pentru mămici, Tetsuo. O să mor şi iau şi bebeluşul cu mine.

– Atunci va trebui să te descurci singură.

Rachel se opreşte, fără respiraţie.

– Chiar o să mă laşi aici?

– Am ales.

Rachel se uită la Key, iradiind un dezgust nimicitor care însă nu ştirbeşte cu nimic mila lui Key.

– Aş fi înţeles dacă o alegeai pe Penelope. Ea era frumoasă şi deşteaptă. E singura care a parcurs jumătate din cartea aia groasă a lui Shakespeare, din unitatea patru. Ştia să cânte. Avea sâni perfecţi. Dar *ea*? Ea nu e o alegere. Ea e un nimic.

Liniştea dintre ei e tensionată. Parcă Key nici nu s-ar afla acolo. Şi, curând, credea ea, nici nu se va mai afla.

– Şi eu am făcut o alegere, zice Key.

– *Tu*? spun ceilalţi doi, la unison.

Când îşi găseşte, în final, suficientă putere să se ridice, membrele parcă nici nu-i mai aparţin, parcă înoată prin aer. Pentru prima dată, femeia înţelege că ceva e în neregulă.

■

Key pluteşte mult timp. În cele din urmă, se prăbuşeşte. Tetsuo o prinde.

– Cum te simţi când te transformi? întreabă Key.

Tetsuo prinde lumina stelelor în mâini. I-o dă să bea printr-un şut de sticlă ce creşte de o creangă vie. Numele arborelui e Rachel. Arborele e foarte trist. Tristeţea e delicioasă.

– Ştii deja, spune el.

Vei înţelege: îi spusese asta când ea era încă om. *Nu ţi-aş face rău*: asta i-o spusese unei fete care – o fată – pe care o bea.

– Am vrut să refuz. Am făcut o promisiune.

Îl vede pentru un moment, ghemuit în şopronul tatălui ei, retras din faţa fantei periculoase de lumină ce se întinde pe podea. Se vedea pe ea, îngrozită de moarte şi nesigură. *Deschide uşa*, îi spune fetei, dar prea târziu. *Lasă lumina să intre*. ■

A Guide to the Fruits of Hawai'i –
Alaya Dawn Johnson
The Magazine of Fantasy & Science Fiction, Iulie/August 2014
Premiul Nebula 2014 – Best Novelette
Traducere de Oana Chiţu

GRAY RINEHART

ȚĂRÂNA ÎN ȚĂRÂNĂ, PĂMÂNTUL ÎN ALLUVIUM

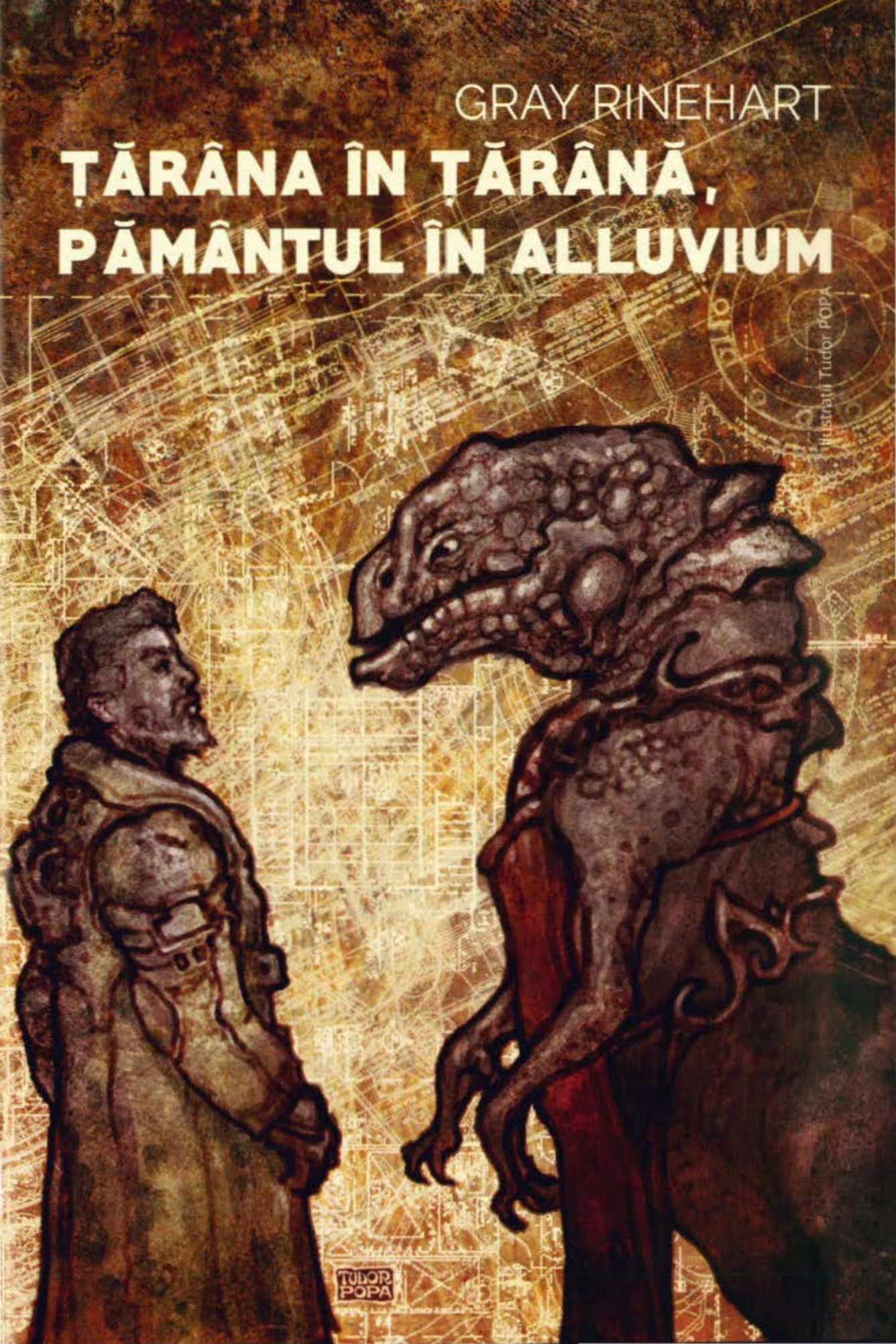

Uşa care ducea la atelierul tephrist-ului îi amintea lui Cerna de o cochilie căzută pe-o parte, numai că era mult mai mare, vopsită indigo şi construită din oţel.

– Hai să ne întoarcem, Phil, spuse Cerna. De ce vrei să intri acolo? Doar din cauza lor ţi se face rău.

Keller nici nu voia să audă. Îi tremură puţin mâna când apăsă pe plăcuţa de identificare strâmbă. Şi plăcuţa, şi zidul reparat de mântuială purtau amprenta singurei revolte umane care ajunsese atât de departe în oraş.

Când jumătăţile uşii culisară fără zgomot pe şine, Cerna se abţinu să-şi tragă prietenul înapoi. Adânciturile canaturilor se îmbinau şi aveau margini ascuţite, iar tijele cât o lungime de braţ din ele blocau uşa în afara orelor de program.

Camera din faţă era pătrată şi dezolantă în simplitatea ei. Mirosea mai frumos decât se aşteptase Cerna, se simţea iz de scorţişoară. În niciun caz de moarte.

În loc de tavan, se vedea cerul după-amiezii, ca în orice construcţie a pesharilor, dar din colţuri porneau stâlpi de sprijin interconectaţi prin bare de oţel. Barele desenau modele de umbre pe podeaua denivelată, cu lespezi de un portocaliu spălăcit, şi pe pereţii din cărămidă de culoarea nisipului. Câteva cărămizi erau decorate cu peshari morţi, în basoreliefuri miniaturale.

Pe sub arcada din bârne solide, situată vizavi de intrare, ajungeai în spate, în zona de lucru. În mijlocul camerei, un holopilastru ocupa aproximativ un metru pătrat. Era oprit. Alte obiecte sau mobile nu se vedeau, nici măcar o plantă care să spargă monotonia de culoare. Un loc dedicat morţii, conchise Cerna, nu era cel mai potrivit mediu pentru fiinţele vii.

Keller dădu ocol holopilastrului şi vru să vadă ce e dincolo de arcadă, însă Cerna rămase în umbra de lângă uşă. Ar fi fost mult prea mult să ceri aer condiţionat de la peshari, care pretindeau întotdeauna să vadă cerul, aşa că Cerna era leoarcă de transpiraţie şi lipicios după plimbarea din lagăr până acolo. Keller însă îşi strângea haina pe el. Nu prea ţinuse pasul pe drum şi se arătase şi ciudat de reticent. De obicei, avea mersul sprinten şi nu mai contenea cu poveştile de pe Pământ.

Un peshar tânăr apăru pe sub arcadă. Cerna renunţă să mai facă speculaţii despre boala prietenului său.

Keller se dădu înapoi ca să-i facă loc pseudoşopârlei. Acesteia încă nu i se distingea clar sexul, deşi gâlcile din stânga şi din dreapta gâtului indicau clar că glandele reproductive aveau să i se dezvolte curând. Cerna îi dădu opt-nouă ani alluvieni. Pseudoşopârla îşi ţinea jumătatea din faţă a corpului în poziţie verticală, iar membrele frontale şi le lipise de piept, ca şi când ar fi cărat ceva preţios. Purta o haină doar cu o nuanţă mai închisă decât pereţii din cărămidă de culoarea nisipului şi se deplasa cu graţie surprinzătoare pe cele patru picioare, păstrându-şi foarte bine echilibrul pentru o creatură lungă de aproape cinci metri de la nas la coadă.

– Rar oameni pe aici, spuse ea.

Avea dicţie bună, deşi cuvintele rostite de peshari prin expirare păreau că vibrează excesiv, din cauza felului în care le fremătau nările. În cazul de faţă, tonul fusese clar: nu doar constatarea unui fapt, ci şi dezaprobarea lui.

Normal că tonul fusese dezaprobator. Din experienţa lui Cerna, majoritatea pesharilor îi considerau pe oameni utili, dar insuportabili.

Keller îi aruncă o privire lui Cerna, ca şi când i-ar fi cerut permisiunea să-i vorbească. Acesta scutură din umeri. Keller îşi drese glasul. Vorbi şuierat, cu voce la fel de răguşită ca a şopârlei, dar mai limpede:

– Aş vrea să discut cu gravorul... ăăă, cu tephrist-ul.

Solzii fini din jurul ochilor pesharului descompuseră lumina ca nişte prisme când i se întinse pielea; altfel, şopârla nu trădă niciun sentiment.

– Ocupat, zise ea.

– Îi propun un contract.

Pesharul lăsă capul spre stânga.

– Vrei piatră memorială?

Keller ezită.

– Un monument, da.

Cerna făcu un pas spre prietenul său.

– Ce tot spui acolo, Phil? N-a murit nimeni.

Keller îi ceru să tacă, repetându-i pesharului că voia un contract pentru un monument. Creatura încuviinţă din cap. Gestul uman, preluat de societatea pesharilor, îi stârni omului un mic zâmbet. Funcţionarul, ucenicul sau ce-o fi fost pseudoşopârla din faţa lor se răsuci, reuşind ca prin minune să nu lovească holopilastrul cu coada, şi se retrase în camera din spate.

– Ce vrei? Să-ţi cioplească fiinţa aia o statuie pentru ceva anume? întrebă Cerna.

– Cam aşa ceva, răspunse Keller. Altfel, de ce-aş fi venit aici?

– Dacă mi-ai fi spus şi mie, n-aş fi fost nevoit să ghicesc. N-am vrut decât să plec puţin din lagăr. De ce să vii la *ei*? De ce nu fabrici pur şi simplu ceea ce vrei?

Keller nu răspunse. Imediat, un peshar mai mare, îmbrăcat numai cu un şort bej, dintr-o ţesătură aspră, îşi făcu apariţia pe sub arcadă. Trecuse de vârsta reproducerii şi gestaţiei – ajunsese în stadiul al patrulea al speciei şi se deplasa cu un aer autoritar, pe care Cerna numai rareori îl văzuse la peshari. Vorbi direct, fără introducere:

– Neobişnuit.

Tonul său părea mai puţin dispreţuitor decât al seamănului său mai tânăr, aproape curios.

Pesharul activă holopilastrul şi reprezentarea unei cărămizi memoriale a speciei sale apăru plutind deasupra lui. Şopârla manevră comenzile până când afişă una şi mai mare, cât un bloc de beton. Pe o latură a ei se vedea un chip de femeie în basorelief.

– Nu cerut de la Jean-El.

Cerna şi Keller se apropiară amândoi, ca să examineze holograma. Cel dintâi nu văzuse niciodată originalul – păstrat într-o clădire oficială a pesharilor –, dar holograma semăna cu Jean Lynn aşa cum şi-o amintea el: trăsături fine, nas uşor în vânt, ochi mari pe o faţă ovală.

– Primul contact, rosti Cerna.

– Primul, aprobă pesharul. Mare onoare. Neobişnuit.

Cerna se încruntă. Lagărul oamenilor împlinise 17 ani alluvieni – aproape 22 de ani tereştri –, iar comandanta Lynn murise la scurtă vreme după venirea pesharilor... Cât să fi trecut de atunci, 11 ani locali? Fusese un băieţel de numai patru ani când aterizase colonia pe planetă şi împlinise aproape 13 când apăruseră şopârlele.

Pesharul din faţa lor trebuie să fi fost tată sau mamă timpurie pe vremea aceea, deci nu avusese cum s-o imortalizeze el pe Lynn în stilul speciei lor – rămăşiţele ei comprimate şi introduse într-un bloc de beton pe care i se vede, sculptat, chipul. Cerna nu-şi amintea ca alt om, în afară de Lynn, să fi fost tratat aşa. Nu era un fapt neobişnuit, ci unic.

Şi, ţinând cont că pesharii subjugau colonia umană de atunci încoace, se miră că şopârla catadicsise să le ia în seamă ideea.

Pesharul îşi trecu mâna prin hologramă.

– Piatră memorială pentru om? Care om?

Cerna se uită la Keller, care nu-şi mai lua ochii plini de lacrimi de la piatra lui Lynn. Îi închise pe ai lui o clipă, amintindu-şi cum Keller îi luase trupul în braţe după ce o omorâse emisarul pesharilor. Fuseseră soţ şi soţie.

– Sacrificiu, spusese pesharul respectiv, de parcă, ucigând-o, i-ar fi făcut comandantei Lynn cea mai mare onoare.

Cerna nu înţelesese nimic atunci şi nu era sigur că înţelegea nici acum. Nu văzuse atacul propriu-zis, dar îşi amintea foarte bine expresia de durere îngheţată de pe faţa lui Keller, şocat. Puse mâna pe umărul său. Prietenul lui îi aruncă o privire, apoi îşi şterse lacrimile şi se răsuci către peshar.

– Eu, îi răspunse acestuia la întrebare. E pentru mine.

■

– Nu pot să cred, rosti Cerna când ieşiră din atelierul tephrist-ului.

– E adevărat, fie că mă crezi, fie că nu.

– Aşa zici tu. Cât am stat înăuntru, mi-am ţinut gura...

– Mulţumesc.

– ... dar ce se întâmplă cu tine? De ce ai nevoie de un monument comemorativ de la ei? Eşti mai bolnav decât ai lăsat să se înţeleagă?

– De fapt, n-am nevoie de el, mărturisi Keller când porniră înapoi spre lagăr. Şi mi se pare că toată lumea e mai bolnavă decât arată.

Keller rămase tăcut. Mergea puţin adus de spate, cu mâinile vârâte adânc în buzunarele hainei. Cerna se sili să nu spargă liniştea. Dar aveau de străbătut şapte kilometri, aşa că putea să aibă puţină răbdare.

Reflectă la propunerea făcută de Keller tephrist-ului. Bătrânul său prieten încărcase pe afişajul peshar o hologramă dintr-o placă simplă de ceramică. Nu o piatră de construcţie în stilul preferat de şopârle, cu chipul său cioplit în ea, ci o bucată de piatră dreptunghiulară, cu numele lui gravat pe ea.

Cerna se înfioră amintindu-şi cum râsese pesharul – râsul era unul din puţinele sunete pe care pesharii le scoteau pe gură, cu fălcile deschise larg, ca un pui de pasăre care se întinde după mâncare. Hohotul, mai degrabă un lătrat, îi trimisese fiori pe şira spinării.

– Nu artă, protestase creatura, evaluând proiectul lui Keller. Nu graţie.

Keller, deloc surprins, reacţionase cât se poate de respectuos, încercând să stabilească un preţ pentru monument şi să negocieze cu pesharul. Îi oferise o parte, apoi toată cota lui de bogăţii minerale pe care aveau voie să le deţină oamenii din lagăr.

Pesharul nu cedă, susţinând că un monument cum voia Keller era prea mare ca să corespundă celorlalte clădiri din punct de vedere estetic. Pe lângă asta, fără o imagine, spiritul lui ar înnebuni, prins în capcană şi neputând să vadă lumea din jur.

Atunci Keller mărturisi că nu voia ca rămăşiţele lui să facă parte din monument.

– Fără relicve? se miră pesharul, apoi se sculă pe picioarele din spate şi tună: lipsă de respect!

Se scutură fără să-şi mascheze furia, bătând din picioarele mijlocii mari, ca şi când ar fi fost mâini, şi arătând ferm spre uşă cu membrele din faţă.

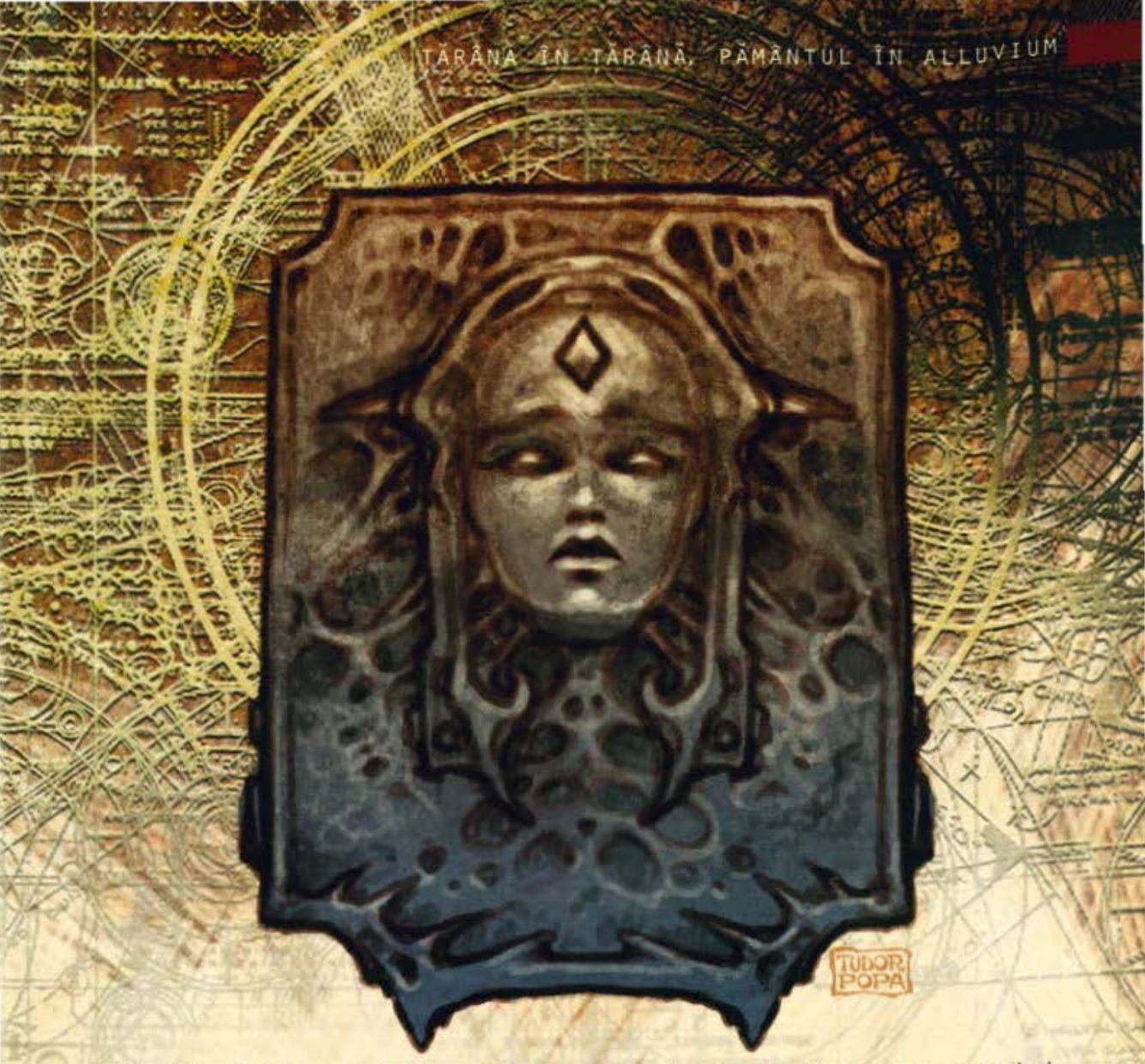

Meditând la iritarea lui, Cerna crezu că înțelege. Pesharii își adorau străbunii și le păstrau rămășițele în afișaje permanente, dar nu le ridicau monumente. Arhitectura lor era funcțională și sobră. Nu ridicau statui, nici realiste, nici abstracte.

Ce-și închipuise Keller că putea obține de la ei?

Când nu mai putu suporta liniștea, Cerna rosti:

– Așadar, vrei un monument. Să-ți fabric eu unul? N-ar trebui să-mi ia prea mult timp.

Keller merse la marginea drumului și-și propti o mână pe borna kilometrică. Răscoli cu vârful bocancului în partea de jos a bornei, acolo unde o pată maronie ștearsă stătea mărturie a altei revolte umane înăbușite. Cerna încercă să-și aducă aminte cine murise acolo...

– E chiar foarte frumos aici, nu? vorbi Keller.

Se uita cum sclipesc în soarele după-amiezii crestele cu glazură de zăpadă ale munților din depărtare.

– Da, poate... Dacă te obișnuiești cu peisajul.

– Mai ales noaptea, când sunt stele. Îmi place cum se văd stelele de aici. E un loc special, trebuie să recunoști.

– De-asta vrei un monument? Ceva special pentru tine, într-un loc special?

– Cam așa ceva, chicoti Keller și merse mai departe.

Cerna aruncă ochii în jur, recunoscând în sinea sa – nu voia să-i dea satisfacţie lui Keller – că bătrânul avea dreptate. Solul din vale, alimentat de cursurile de apă provenite din gheţari, era atât de fertil, încât expediţia terestră îl considerase, pe bună dreptate, cel mai bun loc pentru colonizare. Oamenii îşi denumiseră colonia Alluvium şi, în foarte scurt timp, dăduseră şi planetei acelaşi nume.

Apoi aterizaseră pesharii în vale şi toate se schimbaseră.

■

Cerna nu mai scoase nimic de la Keller până în lagăr, iar prietenul său îi refuză invitaţia de a-şi petrece seara cu el într-un mod plăcut, urmărind un film vechi.

– Nu pot, îi explică Keller, mâine mă întorc la săpătură, aşa că o să mănânc în grabă un sendviş la cantină, poate şi o supă, şi o s-o iau pe Drumul Şerpuit, să văd apusul din locul acela discret. Şi să privesc stelele.

Îndepărtându-se, îşi puse mănuşile, iar Cerna reluă speculaţiile pe marginea bolii sale. Medicul Autumn Riverton lucra de obicei în schimbul de dimineaţă, dar era destul de devreme ca s-o mai prindă la clinică.

Ajuns în faţa uşii, ezită. El şi Autumn semnaseră cândva un contract de căsătorie pe doi ani. Avu o tresărire scurtă când îşi dădu seama că acum ar fi fost vremea să-l reînnoiască, dacă ea nu l-ar fi anulat după trei săptămâni. Nu că o acuza de ceva – avea dreptate, traiul cu el era imposibil.

Nu se afla nimeni în anticameră, aşa că Cerna îşi flutură cardul de proximitate prin faţa detectorului, se aşeză şi aşteptă. Clinica era una dintre primele clădiri ridicate în colonie şi îşi trăda vechimea, dar cel puţin era perfect etanşă şi avea aer condiţionat.

Autumn decorase încăperea cu o colecţie de desene făcute de copii pe teme diverse. Cele mai recente atârnau pe pereţi de la Anul Nou – vacanţa pământeană de cu o săptămână înainte, şi nu solstiţiul alluvian, până la care mai erau câteva luni bune. Când venea vorba de sărbători, era greu să echivalezi vechiul calendar terestru cu cel local. Până acum, câştigaseră tradiţionaliştii, deşi probabil că într-o zi colonia avea să-şi adapteze sărbătorile la condiţiile locale.

Cerna se întrebă în ce măsură şi cât de repede urmau să se schimbe obiceiurile de sărbătoare în cazul în care colonia supravieţuia. Nu că supravieţuirea ar fi fost un lucru sigur – prima generaţie de colonişti născuţi pe Alluvium nu era chiar atât de numeroasă. Mulţi oameni hotărâseră să nu aibă copii când pesharii luaseră conducerea. Şopârle nemernice...

Uşa se deschise. Râzând, Autumn o ţinu deschisă pentru doamna Schurz, geologul-şef, căreia îi spuse:

– Povestea asta nu se învecheşte niciodată. Ai grijă să păstrezi rana uscată şi curată şi să nu te mai prind pe la mine!

– Nimic nu mi-ar face plăcere mai mare. Hei, Toro, am auzit că ai fost în oraşul şopârlelor azi.

La vederea celor două doamne, Cerna se ridică.

– Da, împreună cu Phil Keller, răspunse el.

– Te-ai dus la *Coada Scurtă* şi-acum trebuie să te tratezi?

– Nici vorbă de aşa ceva, doctor Schurz.

Doctor Schurz chicoti.

– Nu-mi mai spune „doctor" aici. Autumn m-ar putea obliga să mă cos de una singură.

– Îmi place ideea, glumi Autumn. Poate că așa ai fi mai atentă.

Își luară la revedere, iar când geologul plecă, Autumn îi oferi lui Cerna un zâmbet silit.

– Mă bucur că te văd, Toro. Cu ce ocazie pe-aici?

– Ai ajuns să coși oamenii? Cu ață albă?

Femeia schimbă repede zâmbetul cu o privire aspră. Rosti cu glas scăzut:

– Da... La ultima inspecție, comandantul ne-a confiscat nanofabricatorul clinic. Nu mai pot face autosuturi și multe alte intervenții. Am revenit la primitivism.

– Poate că acesta e motivul.

– Ce motiv?

– Când m-am dus cu Phil pe jos în oraș ...

– Ați mers pe jos?

Îl conduse în biroul ei, se așeză la masă și-i făcu semn să se așeze și el pe scaun.

– N-am reușit să luăm un vehicul, toate sunt sub embargo. De fapt, nu e disponibil niciun mijloc de transport, decât dacă merge la mină. Bine că măcar nu e luna de saună.

– Dar tot e ceva de mers până acolo. Cu Phil a fost în regulă?

– Da, numai că eu am transpirat tot, pe când el nu știa cum să-și strângă mai tare haina pe el. Parcă l-ar fi pătruns frigul până în măduva oaselor. L-am întrebat ce-i cu el și mi-a răspuns că a devenit alergic la șopârle. Știi ceva despre asta?

Autumn clătină din cap.

– Nu pot discuta despre pacienți, Toro...

– Dar nu mai ai fabricatorul, deci n-ai cum să-i produci medicamente, nu?

– Toro, nu pot...

– Te rog, Autumn...

– Nu. Chiar dacă nu ne formalizăm, relațiile medic-pacient tot confidențiale rămân. Dacă vrei să știi mai multe, întreabă-l pe el. Dacă vrea să afli, o să-ți spună.

Cerna se încruntă la ea.

– Îmi fac griji pentru el, asta-i tot. S-a dus la artistul morții, Autumn, și a cerut o lespede cu numele lui pe ea.

– O ce?

– N-am mai auzit de așa ceva. Nu o sculptură-crematoriu, doar o bucată mare de piatră. A zis că nu vrea să i se pună cenușa în ea, așa că șopârla l-a refuzat. Cică e „lipsă de respect".

Autumn țuguie buzele.

– Probabil a vrut să spună „sacrilegiu".

– Habar n-am. Oricum, nu cred că i-ar fi dat lespedea.

– Dar nu ți-a zis de ce voia... monumentul acela.

– Nu, deși m-am oferit să i-l fac chiar eu. O placă mare de ceramică nu poate fi greu de realizat. Nu putem crea obiecte minuscule, ca nanofabricatorul tău. Mare păcat că ți l-au luat șopârlele... Dar, ia stai, ce se întâmplă când expiră și nano-urile noastre, dacă nu ne mai poți face altele?

– Vom îmbătrâni mai repede și va trebui să ne adaptăm mai curând la diferențele de ordin chimic față de Pământ. Nu sunt chiar așa de multe, altfel planeta asta n-ar fi atât de potrivită pentru noi.

– Bine, bine, dar ne-am și îmbolnăvi, nu? Deci asta se întâmplă cu Phil? N-a fost deloc bățos și hotărât ca altădată, Autumn. Dimpotrivă, cam tremura. Nu-i mai funcționează nanoprotecția?

– Nu-i chiar aşa de simplu. Chiar dacă ar fi, tot n-aş putea să discut cu tine despre un pacient.

– Bine. Atunci să discutăm ipotetic. Dacă nanofabricatoarele cuiva n-ar mai funcţiona şi n-ar putea fi înlocuite, ce s-ar întâmpla?

Buzele lui Autumn se subţiară într-o linie. Ea întoarse privirea către un colţ al biroului. După câteva clipe, dădu din cap a încuviinţare.

– Depinde de persoană. E posibil ca una cu o anumită combinaţie bacteriană, enzimatică şi aşa mai departe să nu resimtă niciun efect, dar alta să se îmbolnăvească grav. Probabil că, în timp, unii oameni ar dezvolta sensibilitate la anumiţi compuşi. N-ar simţi nimic luni sau chiar ani de zile, apoi ar reacţiona brusc, la cea mai scurtă expunere, ca şi când ar fi foarte alergici la ei.

– Ca Phil, la şopârle.

Autumn scutură din umeri şi continuă:

– Nu avem cum şti ce se va întâmpla unei anumite persoane. Oricâte simulări de diagnostic ar face computerul, tot există prea multe variabile ca să le testăm pe toate şi să obţinem un diagnostic anticipat sigur.

– Bine, bine, dar să zicem că unui om nu-i mai funcţionează nano-urile şi se îmbolnăveşte foarte grav. Ce s-ar putea face pentru el?

– Nu prea multe. Pesharii ne-au lăsat un analizor chimic şi un sintetizator, care sunt utile, dar limitate... deşi am reuşit să obţin piese de schimb suplimentare folosind fabricatorul industrial, ca să stabilizez câteva dintre procesele...

– Ooo, te-ai dedat la chestii subversive...

– Facem toţi ce putem, replică Autumn, dar uneori nu e destul.

– Deci, dacă aş fi grav bolnav, e posibil să nu poţi face prea multe pentru mine.

– Dacă ai suferi de toxiinfecţie alimentară, te-aş putea ajuta. Am găsi noi o cale să tratăm infecţiile bacteriene sau virale comune, chiar şi marea majoritate a bolilor terestre. În ce priveşte bolile alluviene, nu sunt deloc sigură. În cazul lor, nano-urile personale s-au dovedit foarte utile şi am fost şi foarte norocoşi. Dar, la boli mai grave... Poate aş reuşi să-ţi asigur un anumit grad de confort. Poate.

Cerna se lăsă pe spătarul scaunului şi privi chipul frumos al lui Autumn. Era mai apropiată de vârsta lui Keller decât a sa, trecuse de şaizeci de ani, dar se ţinea foarte bine şi arăta cu câteva zeci de ani mai tânără – graţie nano-urilor.

– O ultimă întrebare ipotetică. Dacă aş vrea să organizez o petrecere pentru Phil, ar fi o idee bună să o ţinem la mijlocul verii, în loc să aşteptăm până la ziua lui?

Autumn întoarse privirea, ca şi cum ar fi căutat răspunsul undeva în cameră.

– Ar fi poate şi mai bine s-o organizezi de Sfântul Valentin.

■

Din cauza programului de lucru, Cerna nu mai reuşi să-l localizeze pe Phil, ca să-l întrebe ce anume nu era în regulă cu el. La două zile de la discuţia cu Autumn, Cerna stătea la rând la cantină, când veni la el şeful lagărului, Miscente.

– Putem vorbi puţin, Tauran?

După tonul lui Miscente şi faptul că îi spusese pe numele adevărat, era de rău. Cerna încuviinţă în tăcere şi porni spre casă fără să-şi mai ia şi desertul.

Se aşezară în colţul cel mai îndepărtat al cantinei. Cerna, neştiind ce vrea

şeful său, nici nu ştiu ce mănâncă. Sesiză doar un miros slab de usturoi. Renunţă la mâncare după câteva înghiţituri şi se uită cum Miscente îşi răsfoieşte minicomputerul.

– Spune-mi, Tauran, de ce ne trebuie o clădire separată pentru o capelă, aşa, pe nepusă masă?

Cerna se lăsă pe spătarul scaunului.

– Hă? Nu cred că se adună nici doisprezece oameni deodată pentru chestii de capelă în sala de conferinţe. Nu ne trebuie o clădire separată.

– Atunci de ce ai proiectat una? Şi de ce a apărut dintr-odată pe program astăzi, cu specificarea că se va începe construcţia săptămâna viitoare? Şi de ce are şi subsol?

– Are ce?

– Am primit o cerere de excavare a unui subsol sub o clădire nouă – uite coordonatele aici – etichetată drept „Capela Unu". Nu e doar una, se pare, ci e prima din mai multe? Şi nu va avea fundaţie pentru pereţi, ci subsol? Sau aşa ceva, pe plan scrie „adăpost în caz de furtună".

– Niciuna din clădirile noastre nu are subsol.

– Ai observat şi tu, nu-i aşa? Şi te-ai hotărât că avem nevoie de una cu subsol?

– Nu-mi explic ce s-a întâmplat.

Miscente miji ochii şi făcu minicomputerul să alunece pe masă.

– Pe planuri e trecut numele tău.

Cerna îşi şterse degetele de pantaloni şi luă gadgetul subţire. De când îi cuceriseră pesharii, numai câţiva oameni aveau voie să deţină asemenea aparatură. Cerna însuşi lucra proiectele într-un program CAD pe un terminal comun, aşa că bâjbâi o vreme până când reuşi să afişeze informaţiile relevante pe computerul şefului. Se uită la pachetul de proiecte – un fals bine realizat, cu liste de materiale necesare, procese-verbale de analiză a proiectelor, chiar şi două propuneri de schimbare – apoi dădu paginile până la cererile de echipamente. Lista de excavări...

– Cred că Phil Keller a făcut-o.

– Ce te face să crezi asta?

– Înainte de toate, nimic de aici nu e adevărat, ceea ce e ciudat, aşa cum se poartă şi el de-o vreme încoace. Data analizei proiectului coincide cu şedinţa de consiliu de săptămâna trecută. Scrie că ai luat parte de analiză. Or, amândoi ştim că nu e adevărat. Dar uită-te la înregistrarea asta. Phil e programator de excavatoare şi cineva a reprogramat excavatorul ăsta... şi s-a folosit de numele meu. Cererea postdatată a fost de a săpa fundaţia, dar excavatorul a primit altă sarcină.

– Ia să vedem, ghicesc care? întrebă Miscente.

Cerna îi aprobă răspunsul sugerat.

– Sapă subsolul chiar acum.

■

Cerna şi şeful său merseră la locul aşa-zisei capele, în vârful unei mici ridicături aflate la distanţă de majoritatea clădirilor şi flancate de pâlcuri de copaci alluvieni.

Se luară după zgomotele de maşinării şi mirosul de pământ proaspăt răscolit, deşi Cerna ezită când îşi dădu seama că acela era locul în care pesharii masacraseră 11 colonişti după ultima revoltă. Şi-i închipui căzuţi la pământ; făcuse şi el parte dintre răsculaţi şi scăpase numai pentru că pesharii nu reuşiseră să captureze şi plutonul său.

Miscente o luă înainte. Cerna se grăbi să-l ajungă din urmă.

Un retroexcavator automat săpase trei gropi paralele, fiecare lată cam de un metru, lungă de trei şi adâncă de

doi. Părea un mod bizar de a începe un subsol, însă mai bizar era că autorizaţia de şef a lui Miscente nu reuşi să anuleze comenzile excavatorului. Sub ochii lor, maşinăria săpă a patra groapă, apoi se opri. Nici Cerna, nici Miscente nu reuşiră s-o repornească.

Şeful lagărului era genul de om care nu-şi trăda supărarea.

– Ocupă-te de asta, Tauran, îi spuse, strângând din fălci şi reţinându-şi cu greu nervii care ameninţau să-şi depăşească propriile limitele.

■

Cerna prinse transportul următor la mină şi-l găsi pe Keller în camera de comandă.

– Ai un minut, Phil?

– Poate.

Keller urmărea ecranul de stare, arătând cu degetele înmănuşate diferite cifre de pe afişaj. Tastă câteva comenzi şi indică ceasul de pe ecran.

– Se pare că da.

– Ce da?

– Da, am un minut.

Colţurile ochilor i se încreţiră când zâmbi.

– Bine, măi, boşorogule. Acum spune-mi ce dracu' se întâmplă cu tine.

– Nimic grav, trece cu ulei de cod. Păcat că nu avem cod.

Cerna îi puse mâna pe braţ.

– Phil, te rog.

Keller se încruntă, apoi dădu aprobator din cap. Se scărpină pe faţă şi păru că tremură.

– Doctoriţa zice că mă roade un soi de cancer ciudat de când nano-urile mele au dat bir cu fugiţii. M-a luat pe neaşteptate. Probabil că n-ar trebui să lucrez, dar încă nu i-am spus Alexandrei şi va trebui să instruiască pe cineva care să-mi ia locul. Vrei să fii tu ăla?

Cerna rămase împietrit o secundă, două, mai multe. În cele din urmă, îl întrebă:

– Şi n-ai putut să-mi spui şi mie când ne-am dus în oraşul şopârlelor? De-asta voiai un monument comemorativ?

– Poate.

Keller ridică braţul drept când un utilaj de observaţie la distanţă al pesharilor intră în camera de comandă. Maşinăria o traversă pe lungime, se întoarse şi ieşi pe unde venise. Keller coborî braţul. Cerna inspiră adânc.

– Are legătură cu ridicarea unei capele şi subsolul săpat astăzi?

– Cred că pe planuri scrie „adăpost în caz de furtună".

– E surprinzător că ştii lucrul ăsta, din moment ce pe planuri apare numele meu.

– Păi, zi-mi domnul Surprinzător atunci.

Cerna se aşeză pe scaunul din faţa unei console.

– Nu ştiu prea multe despre cancer – am auzit de el – dar se pare că nu e chiar aşa de rău să-l ai, din moment ce te-a făcut să-ţi dezvolţi personalitatea în ultimele câteva zile.

Keller lăsă capul în jos şi îl privi pe sub sprâncenele ridicate.

– Nu-i cancerul, ci leacurile grozave pe care mi le-a pregătit nevastă-ta de odinioară.

– Asta ar explica multe, dar nu şi adăpostul în caz de furtună.

Keller se retrase din faţa consolei, aparent satisfăcut că maşinăriile lui de la distanţă puteau lucra şi singure, fără supravegherea lui.

– Te tot uiţi la filmele de pe lista cu cele mai bune o mie de producţii cinematografice din toate timpurile. Încă n-ai ajuns la *Vrăjitorul din Oz*?

– L-am văzut mai demult. Nu le-am urmărit în ordinea de pe listă.

– Deci ai văzut o tornadă şi familia fetiţei coborând în adăpost, ca să scape cu viaţă. Furtunile ciclonice sunt devastatoare.

– Dar la noi nu se stârnesc asemenea furtuni.

– Aşa-i. Sunt foarte rare pe-aici, spune Holley. Nu există condiţii propice ca să se formeze. Dar eu nu despre asta vorbesc, ci despre adăpostul în caz de furtună. Ai observat cumva că pesharilor le e o frică teribilă de spaţiile închise?

– Păi, toate clădirile lor sunt fără acoperiş.

Cerna se încruntă. Şi ce dacă reptilele erau claustrofobe? Nu părea să le deranjeze. Îşi construiau toate aparatele ca să reziste la intemperii şi asta reprezenta un avantaj când decideau să treacă la atac. Nu ar construi niciodată un computer superficial; toate mecanismele, uneltele şi jucăriile lor erau colţuroase şi aspre. Tot aşa erau şi ele.

– Şi toate clădirile lor au un singur etaj, adăugă Keller. Noi ne-am închipuit că e doar un moft cu care au venit de-acasă – la urma urmei, le plac locurile temperate, ca nouă, aşa că ar trebui să investească mult în arhitectură de rezistenţă, dacă s-ar îndepărta mult de casă. Dar aici au venit cu nave spaţiale, nu? Acelea sigur aveau acoperiş. Ţi-a spus vreodată Tsao ce-a văzut în interiorul lor la ceremonia de capitulare? Zice că arhitectura navelor lor se concentrează pe un singur aspect: proiectare cât se poate de complicată şi detaliată, de o forţă zdrobitoare.

– Unde vrei să ajungi?

– Ai observat că-şi construiesc utilităţile deasupra solului de câte ori e posibil? Nu sapă niciun şanţ mai adânc de un metru, pe urmă îl lărgesc cât o rigolă sau construiesc chesoane de protecţie mai solide decât am construi noi. Şi urăsc mina. Dacă nu am fi început-o noi, înainte să vină şopârlele aici sau dacă zona asta ar fi mai activă seismic – cred că pur şi simplu ar reteza vârful muntelui şi ar scormoni printre resturile de rocă după ce au nevoie. Ştii că nu le place să coborâm singuri în mină, da? Cea mai bună tehnologie pe care ne dau voie s-o folosim e maşina aia teleghidată, care monitorizează interiorul minei şi-i conduce pe muncitorii din tuneluri şi excavatoarele. Odată i-am spus şefului de echipă că ar trebui să coboare cu mine şi să fotografieze un camion cu arborele rupt. Am crezut că o să-i explodeze capul.

– Nu poţi face fotografii cu un arbore rupt, Phil, dar nu contează. Te rog să pui lucrurile cap la cap pentru mine.

– Fainâ gluma. Bine, uite cum stă treaba: o să mor, probabil foarte curând...

– Încă o dată, mersi că mi-ai zis când am fost în oraş... Autumn s-a mirat că ai fost în stare să ajungi până acolo pe propriile picioare.

– Cu cât ştie mai puţine, cu atât mă lasă mai mult în pace.

Keller tăcu preţ de câteva secunde. Când vorbi din nou, Cerna trebui să facă eforturi ca să-l audă:

– Vreau să opun rezistenţă sistemului, Toro. Nu vreau să fiu incinerat ca toţi ceilalţi, mai ales nu ca şopârlele. Doresc să fiu îngropat. Acum ar trebui să ai deja patru gropi dintre care să-mi alegi mormântul.

– Foarte inteligent. Dar de ce? Tu nu vei mai şti ce se întâmplă cu tine.

– Eu, nu, dar vor şti pesharii.

Cerna se abţinu să clatine din cap.

– Eşti bolnav, peshari sunt duşi cu pluta şi nu o lasă pe Autumn să te

îngrijească, nu avem tornade, dar dacă te îngropăm, pesharii îşi vor da seama?

Keller ţuguie buzele, înălţă privirea şi scutură din cap de câteva ori la stânga şi la dreapta.

– Ar fi interesant, dar nu, nu cred că ar observa, dacă nu li s-ar spune. Aşa că va trebui să le spună cineva.

– Şi o să le pese?

– Sper că da. De fapt, pe asta mă şi bazez. Dar, uite, gândeşte-te la asta: crezi că pesharii îi consideră pe oameni înzestraţi cu înţelepciune sau doar cu receptivitate?

– Credeam că e unul şi acelaşi lucru.

– Nu, receptivitate înseamnă doar conştientizare prin intermediul simţurilor. Înţelepciune înseamnă inteligenţă, sapienţă, ca în *homo sapiens*. Evident, noi aşa ne vedem, dar oare pesharii ne văd la fel? Dacă Ettinger are dreptate – şi ea a aflat despre ei mai multe decât oricine altcineva – atunci, da, ne văd la fel. Ne consideră aproape egalii lor...

– Ăsta fiind, bineînţeles, şi motivul pentru care ne-au atacat...

– Întocmai! Ai încercat să faci o glumă, dar nu e deloc o glumă! Când au ajuns aici şi au dat peste colonia noastră mică, stabilită exact acolo unde voiau ei să locuiască, nu ne-au atacat imediat. Nu ştiau ce-i de capul nostru. Şi nici noi nu ştiam nimic despre ei. Erau, evident, o civilizaţie mai avansată din punctul nostru de vedere, aşa că am acceptat bucuroşi să cădem la pace cu ei, dar numai zborul oamenilor prin spaţiu nu i-a impresionat. Mai ţii minte ce s-a întâmplat la o săptămână după ce au aterizat?

Cerna încercă să-şi aducă aminte.

– Isaac Burriss a fost ucis cam pe atunci. A căzut în râu şi s-a lovit cu capul de-o piatră.

– Da, şi Jean i-a invitat pe extratereştri pe Culmea Eyrie, ca să ia parte la funeralii. A venit aproape toată lumea, lucru care a părut să-i impresioneze pe peshari. Şi, cu toate că nu învăţaserăm prea multe

cuvinte unii de la alții, au știut când fratele lui Isaac i-a împrăștiat cenușa în vânt. În momentul acela, am devenit aproape inteligenți în ochii lor.

– Aproape inteligenți?

– Exact. Nu atât de inteligenți ca ei, din trei motive. Primul: nu am afișat rămășițele lui Isaac. Al doilea: trăim în spații închise, ceea ce ei nu ar face niciodată. Al treilea: i-au văzut pe unii dintre noi intrând în mine, ceea ce ei iarăși nu ar face nici în ruptul capului. De-asta nu ne-au considerat destul de „înțelepți".

– De unde ai scos toate astea?

– *Citesc*. Rapoartele lui Suzanne Ettinger se găsesc în baza de date. Și *gândesc*. Ar trebui să încerci și tu chestia asta din când în când.

– Termină cu înțepăturile.[1]

– „Dacă mă înțepi, nu sângerez?"[2]

Cerna se frecă pe obraji.

– Deci pesharii au hotărât că suntem oameni, și nu animale.

– Da, pentru că ne-am tratat morții cel puțin cu respect și într-un mod asemănător cu al lor. Dacă am fi ridicat un rug funerar, cum făceau grecii și alții, cred că i-am fi mulțumit pe deplin. La dracu, atunci chiar că i-am fi impresionat. Oricum, tot în favoarea noastră a fost. Dacă ne-ar considera animale, ne-ar trata mult mai rău. Ca oameni, sau aproape oameni, au decis că trebuie să se ocupe de noi. Nu cred că s-au așteptat să opunem atâta rezistență la primul lor atac...

Keller tăcu și întoarse privirea.

– Au crezut că e suficient s-o omoare pe comandantă, nu? Ca pe gladiatori sau pe susținătorii unei cauze?

Keller se șterse la ochi și încuviință din cap.

– Așa cred. Au fost surprinși că nu am cedat imediat și că le-a trebuit foarte mult să ne oblige să ne predăm. În viziunea lor, condițiile pe care ni le-au impus sunt foarte îngăduitoare. Tehnologie destulă ca să trăim bine, deși ne iau înapoi tot mai mult din ceea ce ne-au lăsat să păstrăm. O economie funcțională și multă autodeterminare, chiar și multă libertate de mișcare, deși ne-au confiscat toate mijloacele de transport și de comunicare pe distanță lungă. În viziunea noastră – cel puțin a unora dintre noi – termenii aceștia sunt de-a dreptul scandaloși. Porțile ne sunt deschise, dar o închisoare, fie ea prietenoasă, tot închisoare rămâne.

Cerna îl urmări pe Keller cum reacționează la o alarmă de pe consolă. Lipseau câteva piese din jocul de puzzle, dar parcă începea să se contureze imaginea de ansamblu.

– Așadar, crezi că a fi îngropat, în loc de incinerat, va fi... ce anume? Un fel de insultă la adresa șopârlelor?

– Sper că va fi mai mult decât atât. Ai auzit de incinerare sau regenerare numai în viața asta de aici, și nici aici prea des, din moment ce nano-urile tuturor funcționau. Pe Pământ, aveam cimitire pline de morți îngropați. Multe povești interesante, dar și amuzante, s-au țesut pe seama lor – probabil că le-ai văzut reluate în filmele tale. Cred că de aceea colonia noastră nu s-a prea agitat de Halloween. E greu să te sperii, dacă nu au de unde să vină stafiile și morții. Ca să revin: Suzanne a reușit să citească fragmente din istoria pesharilor și câteva din miturile lor. Cele mai multe sunt stranii și amuzante, intrigi neverosimile și eroi teribili, dar un mit se tot repetă. Ca povestea cu potopul: multe culturi pământene au câte un

[1] În original, *prick*, cuvânt care înseamnă și „șmecher" (în textul de față), și „a înțepa" (n. tr.).

[2] Citat din *Negustorul din Veneția*, din W. Shakespeare, Opere, vol. II, Editura de stat pentru literatură și artă, București, 1955, p. 189 (n. tr.)

Utnapiştim sau Noe care salvează o parte din civilizaţie de la un potop catastrofal. E vorba de memoria culturală. Se pare că pesharii au mai multe versiuni ale aceleiaşi istorii care e la fel de cunoscută – numai că e una care sperie pe toată lumea. La această populaţie de peshari, Suzanne a descoperit cinci sau şase versiuni diferite ale aceleiaşi idei principale: un sat sau orăşel e îngropat în urma unei alunecări de teren sau avalanşe. Într-o versiune, a erupt un vulcan, ca la Pompei. E foarte posibil ca evenimentul să se fi întâmplat cu adevărat la începuturile istoriei şopârlelor, dar, dintr-un motiv anume – poate pentru că au braţe fragile şi nu pot săpa prea bine cu picioarele din spate, cine ştie? – a devenit un adevăr înrădăcinat, care se poate rezuma astfel: „E o greşeală să îngropi pe cineva." Nu, nu e doar o „greşeală" în sensul propriu al cuvântului – una condamnabilă, de neiertat. Pentru peshari, e un blestem care trece dincolo de persoana implicată. Au istorisiri şi mai recente, despre sate abandonate după ce, la un cutremur, s-a prăbuşit o casă peste doi dintre locuitori. Ei nu spun „blestemat fie cel îngropat în pământ", ci „blestemat fie pământul în care e îngropat cineva" şi chiar „blestemată fie clădirea care cade şi îngroapă pe cineva".

Cerna se răsuci cu scaunul spre fereastră, cu faţa la intrarea în mină. Un camion care funcţiona fără om sau extraterestru la bord, ieşi din mină şi porni spre sectorul de prelucrare.

– Dacă e adevărat ce spui, şopârlele nu-ţi vor permite să faci ce vrei să faci, ştii şi tu asta.

Keller chicoti.

– E distractiv să priveşti lucrurile aşa.

– De ce?

Phil lăsă capul pe-o parte.

– Pentru că voi fi mort. Nu voi mai „face" nimic.

Cerna îşi ridică umerii şi vorbi cu voce îngroşată de frustrare:

– Bine, reformulez atunci: nu vor permite să fii îngropat, aşa cum vrei tu.

– Tocmai de-asta vreau să mă îngropi tu, replică Phil Keller.

■

A doua zi, Cerna transmise comanda de fabricare a unui monument comemorativ. Porni de mai multe ori spre clinică, intenţionând să discute cu Autumn, dar Keller îl rugă să nu meargă. Apoi, peste două zile, Keller muri.

Cerna primi vestea prin telefon de la Autumn şi se duse imediat la biroul ei. Ea îi dădu o hârtie împăturită şi lipită, pe care Keller îi scrisese numele cu litere lunguieţe şi subţiri.

– Am găsit-o la el în buzunar, îi explică Autumn, apoi îl conduse în sala de autopsie, unde bătrânul Phil zăcea pe o targă, acoperit până la piept cu un cearşaf verde-deschis. Culoarea făcea ca pielea lui palidă să capete o nuanţă bolnăvicioasă.

Cerna îi luă mâna.

– S-a răcit deja, spuse, cu glas înecat.

Autumn îl atinse pe umăr; el lăsă capul pe-o parte şi o lacrimă îi alunecă pe obraz, apoi pe mâna ei. Cerna o îndepărtă cu o sărutare.

– Ce trebuie să faci mai departe? o întrebă.

Autumn oftă.

– Să-l examinez, ca să văd cât de mult i-a avansat boala. Probabil că voi face măcar o autopsie parţială, ca să recoltez tumori şi să le analizez. Îmi pare rău, Toro.

– Să nu-ţi fie. Sunt convins că Phil ar vrea să afli mai multe despre boala lui,

ca să-i poţi ajuta pe alţii... Îşi reţinu lacrimile. Cât va dura?

– Dacă nu-şi rupe nimeni vreun picior, ar trebui să termin până la lăsarea întunericului.

– E bine dacă mă întorc atunci? Aş vrea să stau cu el.

– Sigur că da.

Cerna rătăci o vreme, evitând să citească scrisoarea pe care i-o lăsase Keller. Fără îndoială că Miscente le anunţase deja pe şopârle despre moartea unui om din lagăr. Va ajunge vestea şi la artistul morţii? Îi va păsa oare? Lespedea comandată de Cerna cu numele lui Keller pe ea urma să fie gata după-masă. Dar îi vor da voie s-o ridice?

Cerna se pomeni pe Drumul Şerpuit şi merse până la locul unde se oprise cu Keller ca să admire apusul – şi stelele – doar cu câteva zile înainte. Se aşeză şi dezlipi cu grijă hârtia.

Tânărul meu prieten,

Sunt cu sufletul împăcat, pentru că ai fost de acord să te îngrijeşti tu de amintirea mea, şi nu a trebuit să-l rog pe tephrist să o facă. Îţi mulţumesc că îmi faci pe plac, pentru ca autodeterminarea mea să supravieţuiască şi după ce voi muri. Nu că ne-am putea demonstra autodeterminarea sub stăpânirea neprimejdioasă a P'Shari, dar ei nu ne pot stăpâni dorinţele şi visurile.

Ne luptăm cu entropia şi, dacă nu vom scăpa din ghearele şopârlelor, mă tem că entropia va învinge mai devreme decât ar trebui. Trăim pe un pământ binecuvântat şi nu e de mirare că îl vor ambele rase. Noi suntem cei care au dreptul la el, măcar pentru că am ajuns aici cei dintâi, însă nu avem o instanţă supremă care să ne facă dreptate. Putem doar să cerem ceea ce putem, când putem.

Dacă întreabă cineva de ce doresc să fiu îngropat, spune-i ce vrei. Spune-le că vreau să-mi revendic pentru totdeauna o bucată de pământ de dimensiunile unui om sau să blestem pământul pe care calcă P'Shari, cred în reînvierea trupului sau sunt un bătrân nebun. Promit să nu mă supăr, indiferent ce alegi să spui.

Am sperat cândva că tu, copiii tăi sau copiii copiilor tăi vor putea vizita Pământul într-o bună zi, dar mi-am pierdut nădejdea. Totul ţine de loc, numai locul contează cu adevărat. Sper că vei ajunge să iubeşti acest nou Pământ tot atât cât l-am iubit şi eu. Şi că te vei bucura de el fără constrângeri, în libertate.

Mai am o dorinţă, dacă nu te superi, una mai greu de îndeplinit: aş vrea să iei blocul cu cenuşa lui Jean de la şopârle şi să-l îngropi lângă mine. Ţărână sunt şi în ţărână mă voi întoarce, pământean îngropat în pământ alluvian.

Îţi mulţumesc încă o dată că mi-ai arătat mai multă prietenie şi îngăduinţă decât oricine altcineva. Îţi doresc numai bine.

B.P. Keller

Cerna zâmbi la post-scriptum: „Citeşte mai mult". Dar râse în hohote când văzu ce scrisese Keller dedesubt: codurile de deblocare a bibliotecii sale electronice personale şi a retroexcavatorului de care se folosise în planul său.

■

Mirosului obişnuit de antiseptic i se suprapunea altul, amărui-greţos, pe care Cerna nu reuşi să-l identifice. Poate că nu voia să ştie de unde provenea.

Autumn plecase, dar îi deschise asistenta Callura.

– Te descurci singur, Toro? Aş vrea să-mi iau pauza de cină acum.

O asigură că nu avea nevoie de ea şi merse la sala de autopsie. Îi fu recunoscător lui Autumn că nu doar îl

acoperise pe Keller, ci îl învelise din cap până-n picioare.

Se aşeză pe micul taburet de aluminiu cu roţi şi se deplasă lângă masă.

– Ce ne facem, bătrâne?

Aşteptă, punând mâna mai întâi pe masă, apoi pe umărul învelit al lui Keller. În jurul lor, clădirea se aşeză, cu icnete şi pocnete. Cerna se întrebă dacă şi clădirile pesharilor scoteau aceleaşi zgomote şi dacă speriau şopârlele, făcându-le să creadă că s-ar putea prăbuşi peste ele.

Aruncă o privire instrumentelor simple din sală şi se gândi la laboratorul de chimie medicală al lui Autumn – se puteau amesteca în el şi altceva decât medicamente? Dacă reuşea să planteze exploziv la baza pereţilor câtorva case de peshari şi să le dărâme peste locatari, oare ceilalţi s-ar răzbuna? Ar pleca? În decursul anilor, niciuna din loviturile, revoltele sau atacurile celor din lagăr nu înlăturase stăpânirea pesharilor asupra populaţiei umane. Era imposibil să fie atât de simplu... Sau nu?

Cerna zâmbi.

– Îmi place ideea, bătrâne, mersi că mi-ai dat-o. Uite, pentru asta, să ştii că o să-ţi îndeplinesc dorinţa.

■

Miscente apăru la uşa camerei lui Cerna a doua zi, la începutul după-amiezii.

– Ce dracu' ai făcut, Tauran?

Cerna dormise puţin, dar adânc. Anticipând vizita şefului de lagăr, făcuse duş după ce îl îngropase pe Keller, îl acoperise cu ajutorul excavatorului şi puse peste el lespedea cea grea. Începu să se îmbrace în haine curate şi zâmbi.

– Am îndeplinit ultima dorinţă a unui prieten.

Miscente se apropie de el şi îi vorbi cu glas scăzut:

– Comandantul pesharilor aşteaptă afară, împreună cu artistul morţii. Îmi cer rămăşiţele lui Keller.

– Serios? Tephrist-ul e aici?

– Da. Mă rog, dacă aşa zici că-i spune.

– E o... surpriză.

– Uite ce e, doctoriţa spune că a lăsat cadavrul lui Keller în clinică, dar, când s-a întors azi-dimineaţă, nu mai era. Chantal susţine că ţi-a dat drumul în clinică înainte de a merge la masă, dar, cum luminile erau stinse când s-a întors, nu s-a mai deranjat să te verifice.

– Un adevărat mister.

– Nu începe cu de-astea. Ce-ai făcut?

Cerna merse la uşă şi i-o deschise.

– Ce-a dorit el. L-am îngropat.

Miscente se opri în loc, cu gura întredeschisă. Cerna scutură din umeri şi merse la cei doi peshari. Amândoi erau în stadiul al patrulea. Comandantul îmbrăcase o robă de un albastru foarte închis, aproape negru, cu inele de culoarea şofranului la gât şi la tiv, iar tephrist-ul, într-una mai de lucru, din pânză maronie aspră.

– Aşadar, blânde şopârle, cu ce vă pot fi de folos astăzi?

În spatele lui Cerna, Miscente, auzind insulta, rămase cu răsuflarea întretăiată, dar peshari o ignorară. Tephrist-ul făcu un pas înainte.

– Perechea lui Jean-El. Vrut onorat cu piatră memorială. Rămăşiţe?

– Prea târziu, spuse Cerna. Monumentul a fost aşezat la locul lui.

Artistul-morţii şi comandantul avură un schimb scurt de replici şi gesturi în limba lor. Cerna înţelese foarte puţin din cuvintele şi semnele lor. Cel mai des spuneau că e imposibil.

– Veniţi să vă arăt.

Porni spre falsa capelă, fără să-i pese prea mult dacă îl urmau sau nu.

Trei din cele patru tranşee din „subsol" erau încă deschise; a doua era acoperită cu un bloc solid de ceramică lucrată ca să semene cu granitul. Numele lui Keller stătea scris pe ea cu litere mari şi groase. Niciunul dintre cei doi peshari nu scoase o vorbă. Miscente merse la Cerna, vorbindu-i *sotto voce*:

– Poate n-ar strica să te arunci singur într-una din celelalte gropi, în caz că au ceva de obiectat.

– La asta nu m-am gândit, rosti Cerna. Bună idee. Dar, mai întâi, poate n-ar strica să-ţi verifici minicomputerul. S-a mai dat o dispoziţie de schimbare a proiectului.

– Nu face pe deşteptul. Spune-mi despre ce-i vorba.

– Am reproiectat zona. Acum e cimitir, nu capelă.

Miscente nu apucă să răspundă. Comandantul pesharilor i-o luă înainte:

– Tephrist-ul nostru nu vă înţelege limba la fel de bine ca mine. În acest bloc de piatră lipsit de simţ artistic se află rămăşiţele tovarăşului lui Jean-El?

– Nu, răspunse Cerna. E doar un monument. Un semn. Atât a dorit el, o piatră care să arate unde este locul său de odihnă veşnică.

– Nu cunosc această expresie. Loc de odihnă veşnică? Doarme?

– Corpul său e la doi metri sub lespedea aceasta. Uitaţi, cam pe-aici, spuse Cerna şi sări în a treia tranşee, unde se întinse pe spate, fără a-i păsa de hainele curate de pe el.

Bocetul pesharilor suna mult mai urât decât râsul lor.

■

– De ce? întrebă comandantul şopârlelor, după ce Miscente îl trase pe Cerna afară din mormânt.

Pesharii se retraseră la mai bine de cincizeci de metri şi se vedea că nu se simt în largul lor nici la distanţa aceea de mormânt.

– De ce acest tratament... *inuman*?

Cerna zâmbi larg când auzi cuvântul final. Îşi scutură praful din păr, iar şopârlele mai făcură trei paşi iuţi înapoi.

– Phil mi-a spus că vrea să-şi revendice o bucată de pământ, ca să fie numai a sa. Şi credea în învierea din morţi. Eu am înţeles din asta că vrea ca trupul lui să stea pe bucata aceea de pământ.

Pesharii dădeau atât de iute din mâini, încât Cerna nu-şi mai dădu seama dacă vorbesc prin semne sau pur şi simplu flutură din membre fără niciun înţeles. Vorbeau strident, dar şi prea repede ca să-i urmărească. După câteva minute, comandantul lor întrebă mai mult în şoaptă:

– Aşadar, el va veni iar, şi după moartea corpului?

– Aşa se pare. Nu se ştie când.

– Mulţi dintre ai voştri vor tot aşa?

Cerna se uită la Miscente, dar şeful lagărului habar n-avea ce să răspundă.

– Nu foarte mulţi, zise Cerna, dar destui.

■

Peste două zile, pesharii încă dezbăteau cum să procedeze cu fapta abominabilă petrecută în lagărul oamenilor. Conform spuselor lui Miscente, o minoritate foarte redusă solicita să se pretindă că nici nu avusese loc, o facţiune condusă de tephrist cerea zgomotos să abandoneze colonia, iar alţii insistau ca lagărul să fie distrus, iar locuitorii lui, exterminaţi.

Cerna de-abia începuse să citească despre strategie în vechea bibliotecă electronică a lui Keller şi să studieze

materialele explozive pe care le-ar putea produce oamenii. Încă nu încercase să-şi refacă fostul pluton; se gândea prea mult la abordări directe şi indirecte, la idei pe care trebuia să le coreleze şi să le macine. Dar venea şi ziua aceea. Avea să fie război. Numai că, de data asta, oamenii urmau să aibă o tactică nouă, dacă reuşea el să producă armele necesare ca s-o pună în practică.

Opri concasorul şi-şi suflă praful de pe obiectul la care lucra.

– Mi-am zis eu că te găsesc aici.

În lumina scăzută a sfârşitului de după-amiază, o văzu pe Autumn dincolo de gardul pe care Miscente îl obligase să-l înalţe în jurul cimitirului. Cerna rânji – linia gardului marca exact conturul original al aşa-zisei capele. Îi făcu semn să intre şi se ridică în picioare la apropierea ei.

– Ce părere ai? o întrebă.

Literele nu aveau toate aceeaşi înălţime, îşi zise el, dar erau drepte şi nu fuseseră scrise de o maşinărie. Autumn citi versurile cu glas limpede şi ferm:

– „Bucuros şi-a dus traiul, bucuros s-a stins/Cu bună ştiinţă în mormânt s-a întins[1]". Îl luă de mână. Aşadar, ştiai?

– Le-am adaptat după poezia lui preferată. O s-o scriu pe toată, până la urmă, cu litere mai mici... Stai puţin, ce anume să ştiu?

Autumn clătină tristă din cap.

– Avea dureri foarte mari, Toro, mai mari decât arăta. La sfârşit, i-am dat ce medicamente am putut, tot ce am avut, dar l-am lăsat pe el să decidă cât să ia din ele. L-am lăsat pe el să aleagă... când să se stingă.

Cerna simţi cum i se strânge stomacul, de parcă ar fi fost împuşcat în măruntaie. Ar fi căzut în genunchi, dacă nu l-ar fi ţinut Autumn de mână.

– „Cu bună ştiinţă în mormânt s-a întins", repetă el.

Planeta Alluvium se învârti, iar soarele ei apuse în spatele munţilor îndepărtaţi. Cerna o cuprinse pe Autumn cu braţul pe după talie şi rămaseră amândoi acolo multă vreme, privind cerul care se umplea de stele. ■

Ashes to Ashes, Dust to Dust, Earth to Alluvium – Gray Rinehart
Orson Scott Card's InterGalactic Medicine Show, 05–2014
Nominalizare Hugo 2015 – Best Novelette
Traducere de Antuza Genescu

[1] Personajul adaptează două versuri din poezia *Recviem*, de R.L. Stevenson: „Glad did I live and gladly die/And I laid me down with a will!" (n. tr.).

PRECARITATEA NIVELEI CU BULĂ DE AER

Viorel Pîrligras

Managerul navei acționă de câteva ori tasta de avertizare. În zadar – ușa pasagerului rămase închisă. O iritare crescândă îi sugera să-și lase libere instinctele și să lovească cu pumnii blestemata de ușă, când pasagerul îi deschise într-un târziu.

Ce s-a întâmplat? îl luă la rost managerul. De ce v-aţi scos bulina roşie? spuse mustrător, uitându-se la mâna ce nu mai purta preţiosul contactor. Medicul de bord e foarte îngrijorat de acest lucru.

Pasagerul părea confuz, pupilele îi erau mărite şi din colţul gurii i se prelingea un firişor de salivă. Petele umede care îi împodobeau tricoul sugerau o recentă vomă, iar un miros înţepător îl făcu pe manager să se cutremure. Alcool? Aici?

– Groaznică... trecerea..., reuşi să răspundă.

– Trecerea centurii Melaos produce întotdeauna efecte nedorite asupra organismului, dar monitorizarea lor ne permite să le neutralizăm. Ăsta e rostul bulinei roşii. Al cărei port este o-bli-ga-toriu, accentuă managerul.

– Mă fut, i-o tăie pasagerul. Ce-o să-mi faceţi? Mă arestaţi?

Managerul pufni, dar îşi reprimă reacţia. Îl măsură câteva clipe, atât cât să-şi redobândească tactul, apoi spuse:

– Pregătiţi-vă pentru asolizare. Am ajuns.

Îi întoarse spatele şi se depărtă. La ecluza 3, îl întâmpină agitat medicul de bord.

– Ce face domnul comisar? E bine?

■

Când coborî din grontavarul de distanţă, Vo-L fu mai curând dezamăgit: nimic din ce vedea pe micul aerodrom nu sugera că Soveea e un astru special. Câteva nave mici şi vechi prin diverse colţuri ale platoului, câteva clădiri ale administraţiei şi mai vechi, şi mai neîntreţinute decât navele. Doi indivizi cu aer stânjenit care se aflau nu departe de rampa de debarcare păreau să fie comitetul de primire. Cel mai grăsuţ, cu haine fistichii, se apropie şi se prezentă:

– Domnule comisar, bine aţi venit! Eu sunt secretarul 7 al Cancelariei Delegaţiei şi mă voi ocupa de dumneavoastră pe perioada şederii aici.

Se întoarse către însoţitorul său mai sfrijit:

– Japp, te rog, ia bagajul dumnealui!

Sfrijitul făcu doi paşi înspre Vo-L, dar, cum privirea rece pe care i-o aruncă comisarul sugera că n-avea de gând să-şi abandoneze sacul de umăr, renunţă şi se îndreptă spre ieşire.

– Pe aici, domnule comisar, se temeni secretarul, maşina ne aşteaptă afară. Mergem să vă cazez, apoi, peste două ceasuri, domnul Consul vă aşteaptă în biroul dumnealui.

Aflat la câţiva paşi în spatele comisarului, managerul de navă tuşi mulţumit: „coletul" fusese predat. Zâmbi secretarului, dând uşor din cap, şi se îndreptă degajat spre clădirea administraţiei aeroportuare.

În stradă, Vo-L îl află pe sfrijit deja la volanul unui vehicul mai curând rudimentar, cu totul diferit de cele de acasă care viermuiau prin megapolis. Nu mergea mai încet decât cele cu care era obişnuit, dar i se păru lent pentru străzile aproape pustii ale oraşului. De altfel, nu doar arterele de circulaţie erau golaşe – terenuri întinse, patrulatere limitate de benzi de plastic alb, împodobeau mai toate marginile părţii circulabile.

– Cum ai spus că te cheamă? îl întrebă Vo-L pe grăsuţul însoţitor. Nu spusese, evident, dar era un mijloc de intimidare.

Din faţă, de lângă şofer, secretarul se întoarse spre el.

– Îmi cer scuze, am uitat s-o fac. CeMba. CeMba Saraliemo.

– Ei bine, CeMba, ce reprezintă delimitările acestea geometrice de pe sol?

Secretarul păru mirat.

– Marchează clădirile *celorlalţi*.

Vo-L îşi ţuguie buzele, ridică din sprâncene şi clătină din cap.

– Aşa, deci...

La hotel – o clădire prea arhaică pentru gusturile lui – Vo-L suportă un bombardament cu abur, curăţitor, apoi îşi schimbă salopeta verde de călătorie cu rasa gri de comisar. Nu-şi uită, şapca specifică, ce-i marca gradul. Cum cele două ore trecuseră, coborî spre stradă. Maşina cu sfrijitul şi secretarul îl aştepta la ieşire şi Vo-L gândi că probabil nu se mişcaseră de acolo.

Clădirea Delegaţiei nu excela nici ea în raport cu celelalte – acelaşi aer de vechi şi neîntreţinut. Atâta doar că era parcă mai mare, adăpostind multe birouri, o administraţie stufoasă, discordantă şi ea cu efectivul sărac al locuitorilor Soveeii. Străbătând, alături de secretar, lungile coridoare, avu ocazia să vadă, prin uşile transparente, multe persoane care păreau că dorm aşezate pe scaune. Secţiunea consulatului era marcată de culoarea ruginie a pereţilor şi părea mai întreţinută. Intrară într-un birou larg, cu uşi opace. Un bărbat impozant, într-o cochetă robă de funcţionar public, le ieşi în întâmpinare.

– Domnul consul Remodus, comisarul Vo-L, făcu secretarul prezentările.

Cei doi se salutară printr-o mişcare uşoară din cap.

– Cred că şeful dumneavoastră v-a pus deja în temă cu misiunea, începu consulul, îndemnându-l printr-un gest scurt să ia loc. Inutil să vă spun că tot ceea ce se întâmplă aici are caracter strict confidenţial şi orice informaţie, cât de măruntă, care ar răsufla în exterior ar putea avea consecinţe dramatice pentru tot sistemul, incluzându-ne şi pe noi.

Vo-L aprobă tacit.

– Aşadar, ce aşteptaţi de la mine?

Consulul avu un mic schimb de priviri cu secretarul din care deduse că nu-l informase pe musafir.

– Rolul dumneavoastră este să avizaţi raportul decesului ambasadorului Chartis.

– Nu sunt medic legist.

– Nici nu trebuie, punctă consulul. Raportul a fost întocmit de medicul nostru. Dumneavoastră trebuie doar să confirmaţi că ancheta nu a găsit nimic în neregulă şi că a fost un deces obişnuit. O veţi face mâine seară sau poimâine dimineaţă, înainte de plecarea grontavarului cu care vă veţi înapoia, momentul trebuie să marcheze timpul necesar presupusei anchete.

Vo-L îşi încrucişă degetele şi îşi drese uşor glasul.

– Mi-ar plăcea să ştiu totuşi ce s-a întâmplat. Ba chiar condiţionez avizarea de această explicaţie.

Consulul schimbă iar priviri nedumerite cu secretarul.

– Ce se întâmplă? exclamă diplomatul. Ne faceţi probleme?

– Nu, dar mi se pare onest să ştiu în ce m-am băgat. Cu atât mai mult, cu cât zarurile au fost deja aruncate.

Gazda îşi muşcă buza de jos.

– Ar fi fost mult mai liniştitor pentru mine şi pentru toată lumea dacă nu aţi cunoaşte detaliile problemei, dar, pentru că suntem cu toţii în aceeaşi găleată, o să vă fac pe plac.

Făcu un semn, iar secretarul se grăbi să obtureze ferestrele cu jaluzele speciale, apoi acţionă un dispozitiv de bruiaj. Glasul consulului răsună în semiobscuritatea care invadase camera:

– Ce veţi vedea acum veţi uita în secundele următoare, da?

– Desigur, încuviinţă Vo-L.

Un ecran luminâ peretele din faţa lor. Câţiva paraziţi umplură imaginea, apoi o figură exaltată, pictată cu stranii modele pe faţă, behăia ceva despre victoria Frăţiei şi profera ameninţări la adresa sistemului care, afirma, n-ar mai avea multe zile. Agita un obiect ascuţit şi însângerat. În spatele său, într-o baltă de sânge, corpul unui personaj cu robă specială, o îmbrăcăminte cum Vo-L văzuse doar în manifestările diplomatice oficiale. Nu-i putu distinge trăsăturile feţei, ora 21,21 era afişată chiar peste faţa cadavrului.

– Ambasadorul?

Consulul încuviinţă.

– Nimeni nu trebuie să afle vreodată de acest incident.

– Şi anarhistul? întrebă comisarul.

– Fiţi liniştit, a dispărut. Nu numai că n-a fost niciodată aici, dar nu mai există în nicio bază de date din universul cunoscut.

– Dar relaţiile cu *ceilalţi*?

– Asta vrem să preîntâmpinăm. Lucrăm la o explicaţie decentă ce le va fi prezentată. Sperăm ca relaţia diplomatică să nu fie afectată. Şi, din acest moment, subiectul s-a terminat.

Ecranul se stinse, se făcu iar lumină.

– Aveţi în faţă o zi pe care vă sfătuiesc s-o petreceţi cât mai relaxant. Puteţi vizita împrejurimile, deşi mare lucru nu e de văzut, sau să profitaţi de distracţiile pe care vi le oferă hotelul. CeMba vă va sta la dispoziţie cu informaţii sau consiliere pe toată durata sejurului. Ne vom revedea la autentificare. Cu riscul de a deveni pisălog, vă amintesc din nou importanţa acestui raport şi atenţia specială pe care trebuie s-o acordaţi cazului.

Se salutară din nou, plecând puţin capetele, apoi Vo-L, însoţit de secretar, părăsi biroul. Pe coridoare, îndrăzni să întrebe:

– Ce se întâmplă cu persoanele din birouri?

CeMba zâmbi.

– Sunt în comunicare cu *ceilalţi*.

– Ce-ar fi dacă mi-ai povesti mai pe larg despre *ceilalţi*, în drum spre hotel? Nu ştiu prea multe despre acest subiect.

■

– Ca parametri, Soveea este un astru confortabil pentru terrieni. În ciuda acestui fapt, n-ar fi fost băgat în seamă prea mult de primii colonişti din cauza groaznicelor efecte ale centurii Melaos. În perioada escalelor, unul din astronauţi, care avea proprietăţi psi, a intrat în contact cu locuitorii unei lumi paralele, un alt univers care coexistă cu cel cunoscut. S-a dovedit că legăturile cu Celonii nu pot avea loc decât aici, pe Soveea, unde membrana psi dintre cele două universuri pare mai subţire, dacă mă pot exprima aşa, dar şi contactorii trebuie să aibă proprietăţi speciale. S-a hotărât, de comun acord al părţilor, înfiinţarea unor Delegaţii pe acest astru şi s-a pus la punct celebrul acord „Gemini". Deşi am avut mult de profitat de pe urma relaţiilor cu ei – bulina roşie, ca sistem de monitorizare medical, este cea mai cunoscută din aplicaţiile lor, de exemplu – noi le-am furnizat informaţii militare şi ne străduim să menţinem, cu oarecare teamă, buna legătură.

Vehiculul trecu iar prin dreptul dreptunghiurilor marcate cu alb pe sol.

– Putem opri puţin? se interesă Vo-L.

– Desigur, încuviinţă secretarul, iar şoferul se execută.

Comisarul ieşi şi făcu câţiva paşi în interiorul dreptunghiurilor.

– Nu e nimic aici, îşi exprimă nedumerirea.

– Evident, interveni CeMba, clădirile *celorlalţi* există doar în universul lor. Noi sugerăm numai, pentru o impresie mai puternică, locul în care s-ar afla.

■

Vo-L îl pofti pe secretar în camera sa de hotel.

– Crezi că *ceilalţi* au aflat ce s-a întâmplat cu ambasadorul? îl întrebă în timp ce-l invită din bărbie să stea pe singurul scaun din încăperea modestă.

– Probabil au sesizat întreruperea legăturii, îndrăzni CeMba. Excelenţa-sa, un bun medium, dialoga cu omologul său *de dincolo*. Cei din aparatul consular au fiecare câte un corespondent *dincolo*.

Comisarul îşi făcea de lucru în dulap, de unde scoase, spre mirarea secretarului, câteva felii de pâine acoperite cu o pastă groasă.

– Deci, şi tu?

CeMba tuşi încurcat.

– Şi eu, evident.

– Cum îl cheamă pe omul tău de legătură *de dincolo*?

Vo-L se aşezase pe pat, luase o racletă de plastic şi răzuia pasta întărită de pe feliile de pâine.

– Corespondentul numelui său ar fi Hay-Des.

– Şi n-ai dialogat cu el pe marginea subiectului ambasadorului? Ce se spune *dincolo* despre această poveste?

CeMba păru din ce în ce mai încurcat.

– Sincer, n-am discutat despre acest subiect.

– Poate-l întrebi acum.

Secretarul dădea semne de sufocare.

– Acum... doarme.

Comisarul clătină înţelegător din cap şi îi întinse o felie proaspăt curăţată de pastă. CeMba o luă cu prudenţă şi nu muşcă din ea până ce Vo-L nu făcu la fel cu felia lui. Un gust dulceag, plăcut. Mestecau în tăcere, timp în care comisarul mai pregătea un rând.

– Ce este aceasta? Ce este pasta aia? întrebă CeMba când i se întinse o nouă felie.

Comisarul chicoti.

– O ordinară pastă de dinţi. În lipsa noastră, s-a uscat, în timp ce felia a absorbit alcoolul din ea. Noi consumăm acum esenţa.

CeMba făcu ochii mari.

– Alcool? Dar e prohibit! De unde... ai pasta aceasta? Cine mai foloseşte pastă de dinţi?

– Eu.

Vo-L îi arătă sacul de umăr.

– E plin de tuburi.

Dar lui CeMba i se împăienjenise deja privirea şi un zâmbet larg i se lăţi pe figură.

■

O girafă îi trecu prin faţă. Cerul (era un cer?) se coloră din verde într-un roz-bombon şi câteva pete violete explodară murdărind culoarea imaculată. Un fel de paiete căzeau acum de sus şi, printre ele, Vo-L simţi privirea unui hamster care îl fixa nemişcat. Întinse mâna spre el şi acesta îşi mişcă fălcile în încercarea, i se păru lui, de a-i spune ceva. Apoi nu mai era hamster, ci o pisică fudulă. Ceva îl lovi violent peste figură şi totul deveni negru.

Când deschise ochii, văzu, ca prin ceaţă, câţiva inşi care scoteau pe uşa camerei corpul fără viaţă al secretarului. Mai simţi doar o durere scurtă în braţ şi o compresă umedă pe frunte.

Se scufundă din nou în întuneric.

■

Când auzi avertizorul, făcuse deja o cură de abur şi nu mai simţea decât o vagă durere de cap. Deschise uşa. În prag, foarte palid, CeMba îl privea crispat. Vo-L zâmbi.

– Ai apărut, în sfârşit. Cam târziu.

– Am fost inconştient toată dimineaţa. N-am mai păţit niciodată aşa ceva. Dacă bulina roşie nu semnala dezechilibrul organismului meu probabil că nici nu mă mai aflam în viaţă la ora asta.

Îngrijorarea din glasul secretarului era sinceră. Se aruncă pe scaun neinvitat.

– Practicaţi des acest... ritual?

Comisarul râse cu poftă.

– Lucrez la sectorul decese de 14 ani. Cum crezi că aş fi rezistat? Probabil că acest caz mă va propulsa la birouri. Cel puţin, aşa sper... Se lăsă o tăcere pe care CeMba se simţi dator s-o alunge.

– Ce spuneţi despre o vizită a împrejurimilor? Poate avem norocul ca de sus, din deal, să vedem jocul spiralelor energetice ale centurii Melaos...

– Aş putea vedea cadavrul ambasadorului? i-o tăie Vo-L.

– Parcă a fost vorba că nu este necesar să faceţi într-adevăr o anchetă. Şi, de altfel, corpul cred că e deja incinerat la ora asta.

– Dar o vizită la locul... „accidentului" se poate?

CeMba se strâmbă.

– Nu cred că s-ar opune cineva, dar la ce bun?

– Pentru credibilitate, punctă comisarul.

– Sigur, putem să mergem până acolo, zise secretarul şi se ridică.

– O felie înainte de plecare? îl îmbie Vo-L.

– Nu, nu! făcu speriat secretarul.

■

Locuinţa ambasadorului – o casă înaltă, cu ziduri opace şi luminatoare doar pe acoperiş – nu era prea diferită de restul

clădirilor. Doar zona era mai retrasă, câmp cât vedeai cu ochii de jur împrejur şi boschete jilave şi răzleţe. În ciuda unui paznic care se dezmorţea prin faţa intrării, era foarte expusă unui eventual atacator, constată comisarul. CeMba se salută cu omul şi intrară nestingheriţi.

– Era de pază când s-a petrecut? întrebă Vo-L.

– Nu era nimeni de pază când s-a petrecut, răspunse secretarul. Paza s-a iniţiat după... accident.

– Nu beneficia de pază? se miră comisarul.

– Cine credeţi că i-ar fi dorit răul? se miră la rândul său CeMba.

– Eu nu cred nimic, concluzionă sarcastic Vo-L.

Camerele erau mobilate cu puţine elemente şi, în mod ciudat, casa părea mult mai spaţioasă în interior decât văzută dinafară.

– Aici a fost găsit, indică secretarul.

Comisarul privi micuţele videocamere din colţurile de sus ale camerei.

– Sunt şi în exterior din astea? întrebă.

– Desigur.

– Şi n-au semnalat... accidentul, înainte de a se produce?

CeMba gândi puţin un răspuns ambiguu.

– Ăăăă, cineva se pare că ar fi tăiat alimentarea înainte şi a restabilit-o după doar ca să...

– Am înţeles.

Pe birou găsi mai multe însemnări făcute pe foi de plastic – ambasadorul era de modă veche, nu folosea anexele informatizate. Nu pricepu nimic. Desluşi în mai multe rânduri numele O-ava şi fraze care păreau că-i sunt adresate. Ba chiar mici desene gen ying-yang.

Îşi vârî nasul prin dulapuri şi noptiere şi adulmecă lung un pahar, situat lângă un mic cilindru metalic gol. Tresări.

– Unde e bucătăria? îl întrebă pe secretar.

– Acolo.

O incursiune în acel spaţiu nu-i oferi nicio satisfacţie. Reflectă puţin.

– Şi dormitorul?

O luă pe urma indicaţiei şi răscoli cu sârg spaţiile de depozitare. Dezamăgire: în afară de perne, cearşafuri şi garderobă de noapte, nu află nimic. Se aşeză pe pat şi reflectă. Mâna îi alunecă încet de-a lungul tăbliei laterale şi ciocăni uşor. O simplă apăsare acţionă un capac cu resort. În laterală, patul oferea un mic bar cu pahare şi cilindri metalici. Vo-L deşurubă capacul unui cilindru şi mirosi. Un zâmbet i se lăţi pe toată faţa. Îşi împinse şapca spre spate şi strase un gât zdravăn din cilindru.

Din uşă, CeMba făcu ochii mari.

– Etanol, băiete, etanol de cea mai bună calitate! zâmbi comisarul.

■

La întoarcere, rămase surd la toate protestele secretarului.

– Cine o să remarce absenţa unor cilindre pe care le folosea doar ambasadorul? îl curmă el vociferările, mângâind pachetul voluminos pe care îl păstra în braţe. Decât să-ţi răceşti gura de pomană, mai bine mi-ai spune de unde se aproviziona ambasadorul.

CeMba păru ofensat.

– Excelenţa-sa beneficia de servicii de gradul zero, adică de sintetizare a hranei la comandă.

– Ai putea, te rog, să-mi afli ce a comandat în ultimele sale zile?

– La ce vă foloseşte acest lucru? întrebă circumspect secretarul.

– La anchetă, ai uitat?

Câteva minute mai târziu, pe monitorul din spatele scaunului şoferului se derulau comenzile făcute către sintetizor. Mai fură un gât din cilindrul pe care şi-l oprise la îndemână.

– Ce interesant. Aş putea vorbi şi cu operatorul aparatului de sinteză?

CeMba aprobă morocănos. Monitorul afişă un chip uscăţiv echipat într-o salopetă galbenă.

– Ce aţi dori să ştiţi? întrebă.

– Comanda $C_2H_6O_2$ din ultima zi aţi livrat-o?

– Desigur, încuviinţă operatorul.

– În acest recipient? spuse Vo-L arătând cilindrul cel mic pe care îl găsise pe noptieră.

– Chiar el pare să fie.

Comisarul mulţumi din cap.

– Ce vreţi să demonstraţi? întrebă sceptic CeMba.

– Nimic altceva decât ceea ce s-a demonstrat deja, spuse coborând din vehicul, în faţa hotelului. CeMba rămase lângă maşină.

– A, şi aş mai dori ceva. Aş vrea să ştiu la ce oră a înregistrat bulina roşie decesul ambasadorului.

Dădu să intre, apoi se întoarse:

– Şi, desigur, dacă doreşti să petrecem o seară magică eşti invitatul meu.

Secretarul infirmă cu putere din cap.

– Prostule, zise comisarul mai mult pentru sine, intrând în clădire. Asta e marfă de prima mână, nu porcăria de pastă pe care o folosesc de obicei.

■

Formalităţile de a doua zi, înainte de plecare, fură scurte. Consulul îl primi şi comisarul confirmă raportul pe bază de amprentă. Primi asigurări că raportul va fi însoţit, la rândul său, de un alt raport care va confirma comportamentul exemplar şi profesionist de care dăduse dovadă comisarul, fapt care avea să-l propulseze, fără îndoială, într-un post superior. Cu condiţia să păstreze discreţie totală asupra întregii poveşti. O despărţire seacă şi sfrijitul şofer îl conduse cu vehiculul său, alături de secretar, la aerodrom. Grontavarul se profila măreţ la orizont, gata de plecare. Pe pistă, Vo-L îl trase într-o parte pe CeMba.

– Cred că aici nu ne aude nimeni. Îmi pari un om de treabă şi am să-ţi mărturisesc sincer că nu dau două parale pe ce faceţi voi aici. Case care nu există şi vorbitori cu lumea cealaltă mi se par mari aiureli. Nimic concret, nimic palpabil. O escrocherie mare care suge nişte sume uriaşe.

Secretarul dădu să protesteze, dar comisarul îl opri cu un gest al mâinii.

– Desigur, nu-i treaba mea. Treaba mea mi-am făcut-o cu profesionalism, în ciuda accesului limitat la investigaţie. Ambasadorul, mare consumator de alcool, a comandat şi a decedat din cauza consumului de etilen-glicol, o formă mortală de alcool, pe care el l-a comandat special. Bulina roşie a înregistrat decesul său cu o oră înainte ca nebunul să pătrundă în imobil. Exaltatul a ucis, fără să ştie, un corp deja decedat. Desigur, rămân multe semne de întrebare care vizează motivul sinuciderii sau cum a procedat ca bulina roşie, înregistrând decesul, să nu alerteze pe nimeni, dar, cum ţi-am spus, aceste lucruri nu mai ţin de mine care am autentificat deja un raport bine întocmit.

Făcu o pauză privind figura uimită a secretarului.

– Probabil că nu ne vom mai vedea în lumea asta, aşa că îţi doresc o viaţă frumoasă în continuare. Sigur nu doreşti un cilindru? întrebă mângâindu-şi sacul de călătorie.

CeMba clătină virulent din cap.

– Cu bine, CeMba Saraliemo! Fraiere! spuse îndreptându-se spre uriaşa navă.

■

La rampă fu întâmpinat de manager, însoţit de medicul de bord.

– Acum, că v-aţi terminat misiunea, sunt autorizat să vă montez la loc bulina roşie. Medic, fă-ţi datoria!

Nu-i păsă. Suportă cu stoicism operaţia fără anestezie, apoi, în mai puţin de-un ceas, până ca nava să decoleze, era deja „hidratat" şi intrase în braţele lui Morfeu, în bezna inconştientului.

■

Buline verzi înfloriră ca palmierii, linia orizontului deveni concavă şi un stol de... hipopotami (!?) îi trecu prin faţă. Pe fundal, hamsterul-pisică îl privea ca data trecută.

– Salut, comisare!

Eeeee, vorbeşte! Chicoti în sine. Aici se vede calitatea alcoolului bun.

– Baţi câmpii cu alcoolul tău. Precis l-ai luat de la Migel.

– Migel?

– Ambasadorul Chartis...

– Şi tu eşti...?

– Omologul său, ambasadoarea O-ava.

Nu-şi putu stăpâni un hohot de râs. O ambasadoare hamster sau pisică!

– N-ai vrea să ştii cum te văd eu.

– Chiar eşti unul din Celoni?

– Da.

– De pe lumea *cealaltă*?

– Exact.

– Ce chestie! Aş fi jurat că e o escrocherie.

– Te-aş fi lămurit mai devreme, dar ai fost atât de isteţ încât ţi-ai scos bulina roşie!

– Eu nu contez. Ar fi trebuit să-l convingi pe ambasador. Şi-a pus capăt zilelor!

– Ştiu. Face parte din plan.

– Plan? Ce plan?

– Să zicem că nu-mi era indiferent şi nici eu lui. Însă ne aflam în lumi diferite.

– Oooo, o poveste de iubire. Doar că s-a terminat tragic!

– Nicidecum. Unde crezi că migrează sufletele voastre?

– M-ai făcut praf! Deci a dezertat la voi?

– E un fel de a spune.

– Se pune de-un război între lumi?

– Nici gând. Universul bioenergetic este ca o nivelă cu bulă de aer. Războaiele voastre o dezechilibrează atunci când primim prea multe suflete şi trebuie să vă livrăm, la rândul nostru, altele. Multe suflete pereche nu se întâlnesc niciodată într-o lume din cauza rocadei nebune.

– Nivelă cu bulă de aer? Aveţi aşa ceva?

– Nu vorbi prostii. Nu ştiu gradul tău de reprezentare. Ne înţelegem prin simboluri specifice fiecăruia.

O balenă roşie pluti printre ei. Gâtul pisicii se lungi în chip ciudat.

– Ne-ar fi plăcut să rămâi în Delegaţia de legătură. Eşti un medium perfect, spre deosebire de actualul personal.

Vo-L îşi zâmbi.

– Trăiesc în altă lume. Nu cred că mi-ar plăcea să visez balene roşii în fiecare noapte. Aş înnebuni înainte de termen.

– Păcat. Erau multe de perfectat între lumile noastre. Un echilibru optim ar mări speranţa de viaţă. Nemurirea se poate negocia.

– Transmite-i salutările mele ambasadorului Chartis. A avut un alcool excelent!

Formele pisicii explodară, culorile se întrepătrunseră într-un carusel nebun.

Grontavarul depăşi centura Melaos.

Bezna reveni. ■

Ursula Vernon

BLANA DE IEPURE

A răsărit luna și a apus soarele. Razele lunii s-au risipit pe pământ, iar iepuroaicele cornute și-au lepădat blana și au dansat.

Au dansat precum ciutele tinere, scormonind ţărâna cu labele, au dansat ca diavoliţele scăpate din iad pe înserat. Şi-au legănat şoldurile, au jucat şi au băut vin din fructe de cactus.

Erau creaturi ruşinoase iepuroaicele cornute, deşi nu s-ar fi zis, după cum dansau. Puteai să umbli o viaţă întreagă, că tot n-ai fi zărit vreuna, poate doar umbra unei cozi pitindu-se pe după un bolovan. Dacă aveai noroc, vedeai un ciopor pe un mal abrupt, proiectându-şi conturul siluetelor pe cer şi înălţându-şi umbrele coarnelor de pe frunte.

Iar când astrul nopţii intra în primul pătrar, când luna plină şi cea nouă îşi aşteptau rândul în repaus, deasupra ţepilor de cactus uriaş, iepuroaicele coborau în deşert şi dansau.

Atunci, tinerii se adunau şi sporovăiau în şoaptă, zicând că-şi vor prinde o iepuriţă cornută. Se culcau pe burtă, aplecaţi peste ţărmul înalt, şi admirau focul şi siluetele care dănţuiau. Într-un sfârşit, n-aveau ce face, îşi puneau pofta-n cui şi plecau acasă cu buzele umflate.

Asta fiindcă iepuroaicele cornute se fereau de oameni. Iubiţii lor erau bărbăţuşi de iepuri şi de antilope, nu bărbaţi. Nici măcar nu te puteai apropia de ele, se speriau şi o luau imediat la fugă. În clipa asta le auzeai pocnind din călcâie şi râzând, pentru ca, dintr-odată, muzica să se oprească, iar ele să te fixeze cu ochi mari şi să ciulească urechile. În secunda următoare, îşi îmbrăcau iute blana de iepure şi nu mai vedeai decât douăsprezece iepuroaice sfrijite cum aleargă în toate direcţiile şi lasă în urmă focul care nu voia să se stingă până în zori.

Sigur că asta era o întâmplare nefirească, dar iepuroaicele nu făceau rău nimănui. Bunica Harken, care locuia dincolo de fântână, spunea că iepuroaicele cornute erau fiicele ploii, să le alungi însemna să atragi seceta. Lumea zicea că nu crede asemenea născociri, dar, când trăieşti în deşert, mai bine nu rişti.

Când muzica nefirească răzbătea până în oraş, de la primele acorduri care răzleţeau nisipul, oamenii ştiau că au ieşit iepuroaicele cornute la dans. Îşi legau câinii şi le găseau de lucru flăcăilor năbădăioşi. De obicei, organizau o petrecere în oraş chiar în seara aceea, pentru ca băieţii lor să stea cu ochii pe fete şi să nu alunece în mrejele muzicii iepureşti dezmăţate.

■

Se zice că în oraş trăia un tânăr care avea un dram de putere magică în el. O moştenise de la maică-sa, cum se mai întâmplă câteodată, însă nu-i era de niciun folos.

Un dram de magie e mai rău decât nimic, pentru că atrage atenţia cui nu trebuie. Din cauza ei, tânărului nostru îi luceau ochii şi îi ningea şi-i ploua întruna. Bunică-sa îi tot spunea că era o minune că nu l-a înecat cineva în copilărie şi atunci el râdea pentru ea. Dar pentru altcineva n-ar fi râs niciodată.

Era înalt şi zvelt, cu păr negru, iar fetele nu mai puteau de dragul lui.

Aşa se întâmplă mereu, chiar şi băieţilor muritori ca firele de praf în vânt. Întotdeauna se găseşte câte unul care află cum e cu împreunatul de timpuriu şi cât mai des, dar şi fete care cred că i-au găsit leacul.

Până la urmă, fetele îşi învaţă lecţia. Fie că nenorocirea lui e o nimica toată, iar ele se plictisesc de smiorcăieli, fie că e atât de grea şi necuprinsă, încât

se scufundă în ea. Cele mai deştepte deschid ochii la timp şi dau din braţe până ies la mal, cele mai încete la minte se pomenesc măritate cu un bărbat care trândăveşte ziua întreagă şi apoi suferă din orice. E un dans de când lumea, vechi precum iepuroaicele cornute.

Dar în vremurile acelea şi în oraşul acela, fetele încă nu-şi învăţaseră lecţia, iar tânărul nostru încă le stârnea interesul. La petreceri, stătea proptit de ziduri cu mâinile vârâte în buzunare şi cu ochii lucioşi. Alţi tineri îi aruncau căutături urâte. Atunci se făcea nevăzut devreme, înainte ca petrecerea să se sfârşească, şi nu lua niciodată în seamă ochii care se uitau galeş după el, parcă rugându-l să rămână.

El avea un gând şi numai unul: să prindă o iepuriţă cornută.

Iepuriţele erau fiinţe minunate, cu picioare maronii, lungi şi trupuri scăldate în nuanţele portocalii împrăştiate de lumina focului. Nicio muritoare nu se asemăna la chip cu ele. Erau iuţi ca argintul viu, iar muzica lor te pătrundea până în măduva oaselor şi te rodea temeinic, ca o boală.

Tânărul pusese ochii pe o iepuroaică anume. Dansa mai departe de celelalte şi avea coarne scurte şi ascuţite, ca secera. Întotdeauna se îmbrăca ultima în veşmântul iepuresc când răsărea soarele şi dansa multă vreme după ce muzica tăcea, unduindu-se după un ritm numai al ei, pe care îl bătea pe nisip cu picioarele ei lungi.

(Acum mă veţi întreba cine erau muzicanţii care cântau pentru iepuriţe. Dacă veţi găsi vreodată locul unde dansează ele, se prea poate să vedeţi nişte urme care seamănă cu cele lăsate de crotali în praf. Mai multe nu pot să vă spun. Deşertul îşi mestecă tainele până la os.)

Aşa că tânărul înzestrat cu un bob de magie o urmărea pe iepuroaică dansând. Ştiţi la fel de bine ca mine la ce visează tinerii. Ne vom dovedi îngăduitori. Ea dansa la distanţă de suratele ei, aşa cum şi el se ţinea departe de semenii lui.

Poate s-a gândit că iepuriţa l-ar înţelege. Poate o considera interesantă, aşa cum îl credeau fetele pe el.

Poate că nu ar trebui să primim întotdeauna ceea ce ne dorim.

Şi iepuriţa dansa mai departe, ieşind din cercul muzicii şi al focului, păşind în lumina stelelor sălbatice ale deşertului.

■

Se însera şi bunica Harken se aşezase deja comod, cu un şal pe umeri şi o pisică în poală, când cineva îi bătu cu pumnii în uşă.

– Bunico! Bunico! Vino repede, deschide uşa! Vai, Doamne, bunico, trebuie să mă ajuţi...

Bunica ştia foarte bine a cui e vocea. A propriului ei nepot, băiatul Evei, fiica ei. Frumuşel, dar cam netrebnic. Dulce ca mierea, dar numai când voia el să fie.

Aruncă pisica din poală şi merse la uşă cu paşi greoi. În ce belea se mai vârâse oare prostuţul?

– Sfinte Antoane, murmură bătrâna, sper că n-a lăsat vreo toantă cu burta la gură. Asta ne-ar mai lipsi.

Deschise larg uşa şi-l zări pe fiul Evei cu o fată. În prima clipă, crezu că i se adeveresc presimţirile sumbre. Pe urmă văzu ce anume se cuibărea în braţele nepotului său şi presimţirile îi păliră brusc, înlocuite de altele, şi mai sumbre.

– O, sfântă Marie! O, Dumnezeule, Marie şi Iosife! O, sfinte Antoane! Ce-ai făcut, nepoate? Ai prins o iepuriţă cornută!

În prima clipă, bătrâna vru să trântească uşa şi să alunge privelişte din faţa ochilor. Nepotul ei însă prinse marginea uşii şi o deschise la loc. Era tot julit şi plin de băşici pe degete.

– Lasă-mă să intru.

Plânsese şi lacrimile îi brăzdaseră stratul de praf de pe obraji.

– Lasă-mă să intru, lasă-mă să intru, o, Doamne, bunico, trebuie să mă ajuţi, am stricat tot...

Bunica făcu doi paşi înapoi, în timp ce el intră cu iepuroaica, mai mult târând-o în casă. O lăsă în faţa căminului, apoi luă mâinile bătrânei într-ale lui.

– Bunico...

Femeia îl ignoră şi căzu în genunchi. Creatura din faţa căminului nu avea nimic omenesc în ea.

– Ce-ai făcut? Ce i-ai făcut? îl întrebă.

– Nimic! se apără tânărul, retrăgându-se.

– Nu te uita la ea, zicând că n-ai făcut „nimic"! În numele Domnului, ce i-ai făcut fetei ăsteia?

Tânărul privi în jos, la mâinile sale băşicate.

– Blana, şopti el. Blana de iepure. Ştii tu.

– Sigur că ştiu, spuse bunica, serioasă. Da, da, ştiu foarte bine încă. Ce-ai făcut, afurisitule? I-ai luat blana şi i-ai ascuns-o, ca să nu se mai poată preschimba?

Iepuriţa cornută se foi în faţa focului şi scoase un sunet între scâncet şi suspin.

– Mă aştepta! strigă tânărul. Ştia că stau acolo! O urmăream... amândoi ne-am... am urmărit-o, ştia că sunt acolo şi m-a lăsat să mă apropii... am crezut că putem sta de vorbă...

Bunica Harken strânse degetele în pumn şi-şi propti fruntea de el.

– Am înşfăcat blana... adică... era acolo, chiar în faţa mea... ea se uita la mine... am crezut că *vrea* să i-o iau...

Bunica se răsuci şi-l privi. Nepotul se trânti pe scaunul ei, vlăguit.

– Trebuie s-o arzi, se bâlbâi el, lăsându-se mai adânc în scaun. Aşa trebuie. Ştie toată lumea. Ca să nu se mai preschimbe.

– Da, rosti bunica, strâmbând din buze. Aşa se face, bineînţeles.

O prinse pe iepuroaică de umeri şi o răsuci spre lumina lămpii.

Arăta înfiorător. Avea mâini de om, dar labe şi ochi de iepure, ochi prea depărtaţi pentru un chip de om, buza de sus, crăpată, iar urechile, lungi, de iepure. Coarnele i se iţeau pe frunte ca nişte ţepi scurţi şi ascuţiţi.

Iepuroaica mai scoase un suspin şi încercă să se facă ghem. Avea arsuri pe braţe şi pe picioare şi o dâră lungă şi roşie pe faţă. Pielea de pe sâni şi de pe burtă era pârlită. Mirosea a urină şi blană arsă.

– *Ce-ai făcut?* repetă bunica.

– Am aruncat blana în foc. Aşa trebuie. Dar ea a ţipat... N-ar fi trebuit să ţipe... nimeni nu mi-a zis că iepuroaicele ţipă... am crezut că moare, n-am vrut să-i fac *rău*... am scos blana din foc...

Se uită la bătrână cu ochii lui pătimaşi – ce băiat nătărău şi frumos! - şi spuse:

– N-am *vrut* să-i fac rău. Am crezut că fac ce trebuie. I-am dat blana înapoi şi a îmbrăcat-o, dar a căzut... Nu aşa trebuia să se întâmple!

Bunica Harken se lăsă pe spate şi expiră foarte încet. Era calmă. Trebuia să se stăpânească, pentru că îi venea

să pună mâna pe vătrai și să-i tragă cu el în cap băiatului ăstuia, sânge din sângele ei.

„Și nici așa nu i-ar veni mintea la cap. Of, of, Eva, draga mea, ce copil netrebnic ai crescut... Cine ar fi zis că e atât de ambițios, încât să prindă o iepuriță cornută?"

– Nerodule ce ești, vorbi ea. Cuvintele izbeau aerul, trosnind ca obloanele trântite de vânt. Neghiobule. Dacă vrei să prinzi o iepuriță, îi arzi blana până se face scrum, fără să-i iei țipetele în seamă.

– Dar mi s-a părut că o doare! protestă nepotul. Tu n-ai fost acolo! Țipa ca un iepure pe moarte!

– Bineînțeles că o durea! strigă bunica. Crezi că poți să vezi cum îți ard blana și libertatea și să nu țipi? Sfântă fecioară! Băiete, gândește-te la ce faci! Fii crud sau blând, dar nu amândouă deodată. Ai făcut o ispravă de toată frumusețea, pe care nu știu cum ai s-o dregi.

Se sculă în picioare cu răsuflarea întretăiată și privi la nenorocita din fața căminului. Vedea acum clar ce se întâmplase, ca și când ar fi fost de față: nesăbuitul de băiat a fost atât de speriat, că a smuls blana din foc. Iar iepurița n-a avut decât un singur gând și a îmbrăcat-o...

O, da, așa se întâmplase.

Blana era arsă aproape toată, după părerea ei. Nu mai rămăseseră decât niște smocuri. Băiatul a așteptat până când a auzit-o pe iepuroaică țipând măcar o dată... nu, ar fi fost prea crud.

Mai degrabă a șovăit și a căutat un băț, ca să nu scoată blana din foc cu mâna lui. Deși, după cum îi arătau degetele, până la urmă exact asta a făcut.

Iar celelalte iepuroaice fugiseră cu mult timp înainte și n-au mai putut s-o oprească pe surata lor. Trebuie să fi fost printre ele măcar una întreagă la minte, care să știe că nu îmbraci o blană aproape arsă.

– De ce arată așa? întrebă nepotul în șoaptă, ghemuit în scaun.

– Pentru că nu-i nici om, nici iepure. Tu i-ai făcut asta, tu, cu mila ta. Ar fi trebuit să lași blana să ardă. Sau, și mai bine, ar fi trebuit s-o lași în pace de la bun început și să nu mergi în deșert niciodată.

– Era tare frumoasă, se justifică tânărul, de parcă frumusețea ar fi fost o scuză.

De parcă ar fi contat.

De parcă contase vreodată.

– Du-te de-aici, îi porunci bunica, sătulă de el. Spune-i mamei tale să-ți pregătească o cataplasmă pentru mâini. Până la urmă, n-ai greșit că ai adus-o aici, chiar dacă până atunci te-ai purtat ca un neghiob.

Nepotul se ridică anevoie de pe scaun și fugi la ușă. În prag, se opri și privi înapoi:

– Poți... poți s-o dregi, așa-i?

Bunica scoase un fel de lătrat de vulpe, nici pe departe un hohot de râs.

– Nu. Nu o mai poate drege nimeni, prostovanule. E imposibil. Nu pot decât s-o lecuiesc pe bucăți.

Tânărul fugi, trântind ușa. Bunica rămase singură, cu iepurița vrednică de plâns.

■

Bunica îi trată rănile, care se vindecară. Dar nu mai era nimic de făcut pentru fața iepuriței, nici pentru ochii ei cei depărtați, nici pentru coarnele în formă de semilună.

La început, bunica se temu că o vor vedea orășenii. Numai Domnul știa ce s-ar fi întâmplat dacă ar fi văzut-o. Însă iepurița cornută avea culoarea

nisipului şi ştia încă să stea nemişcată, precum un animal al deşertului. Când venea cineva în vizită, se culca pe burtă în grădină, printre vrejurile de fasole, şi devenea invizibilă.

Singura persoană de care nu se ascundea era Eva, fata bunicii. Nu le confunda niciodată pe cele două: Eva era rotunjoară, îndesată şi cumpătată, după cum şi al doilea soţ al bunicii, tatăl Evei, fusese tot rotunjor, îndesat şi cumpătat.

„Poate că mirosim la fel", îşi zicea bunica. „Asta trebuie să fie explicaţia."

Băiatul Evei nu mai trecuse deloc pe la ea.

– Crede că eşti supărată pe el, îi spuse Eva, calmă.

– Şi nu se înşală.

Şedeau amândouă pe terasă, scoţând fasolea din teacă, în vreme ce iepuroaica ţopăia prin grădină. Locurile rămase fără păr de pe corpul său nu mai ieşeau în evidenţă, iar dungile discrete de pe picioare aduceau cu praful. Dacă nu te uitai bine la ea, n-ai fi zis că nu-i om.

– S-a învăţat cu cârja, constată Eva. Nu poate să meargă, nu?

– Nu prea. Picioarele ei nu-s făcute să calce aşa cu ele. Poate păşi, dar e un chin.

– Dar de vorbit poate?

– Nu, veni răspunsul ferm al bunicii.

Iepuriţa cornută încercase o dată să vorbească, dar scosese nişte sunete atât de urâte, încât se puseseră amândouă pe plâns. A doua oară nu mai încercase.

– Dar cred că înţelege destul de bine.

Iepuriţa se aşează încet la umbra vrejurilor de fasole căţărătoare. Un colibri îi ciripi la câţiva centimetri de cap, afundându-şi ciocul în flori. Iepuriţa întoarse capul, urmărind pasărea fără să zâmbească.

– Nu-i băiat rău, să ştii, spuse Eva, fără să se uite la mama ei. N-a vrut să-i facă rău.

Bunica pufni.

– Dumnezeule, Marie şi Iosife! Nu contează ce a *vrut* să facă. Ar fi trebuit s-o lase în pace, iar dacă n-a fost în stare, ar fi trebuit să ducă la capăt ce-a început.

Se uită încruntată la boabele de fasole. Erau roşii cu alb, iar păstăile se desfăceau uşor în mâinile ei noduroase.

– Mai bine om, decât aşa, ca acum. Mai bine i-ar fi crăpat capul cu piatra decât să rămână *aşa*.

– Mai bine pentru ea sau pentru tine? întrebă Eva, care făcea pe proasta numai când venea vorba de fiul ei, iar pe mama sa o cunoştea foarte bine.

Bunica pufni a doua oară. Pasărea se îndepărtă cu un zumzăit. Iepuriţa stătea nemişcată printre umbre. Numai coastele i se mişcau când respira.

– Ai fi putut să duci tu treaba la capăt, rosti Eva, calmă. Am văzut cum omori găinile. Dacă i-ai zice să pună capul pe butuc, te-ar asculta.

– Poate, replică bunica, întorcând capul de la fiica ei, care se uita la ea cu ochi blânzi, înţelepţi. Dar şi eu sunt tot o proastă, ca el.

Eva zâmbi.

– O fi moştenire de familie.

■

Bunica Harken se sculă înainte să se crape de ziuă şi începu să scotocească prin lucrurile din casă.

– Aşa, zise ea, scoţând un şoarece mort dintr-o capcană şi luând şase ţigări din spatele ceasornicului.

Umplu trei sticle cu apă şi şi le prinse în jurul taliei.

– Aşa, spuse din nou, cred că am făcut tot ce e omeneşte posibil. Mai mult, să facă altcineva.

Merse în grădină şi găsi iepuriţa cornută dormind sub trepte.

– Hai, trezeşte-te.

Era o dimineaţă cenuşie şi rece. Iepuriţa o privi cu ochi de animal şi nu mişcă. Dacă ar fi fost om, bunica Harken ar fi avut poftă s-o plesnească.

„Fii atentă! Supără-te! Fă ceva!"

Dar nu era om, iar iepurii împietresc când li se face frică şi nu mai pot fugi. Aşa că bunica scrâşni din dinţi, întinse mâna şi o ridică pe iepuriţă în bezna dinaintea zorilor.

Înaintau anevoie, şi una, şi cealaltă. Bunica era bătrână şi căra apă pentru amândouă, iar fata ţopăia într-o cârjă. Răsări soarele şi cicadele crestau aerul cu aripile.

Un coiot le pândea de sus, de pe panta dealului. Iepuriţa îl văzu, se dădu înapoi, dar bunica îi puse o mână pe braţ.

– Nu te speria. N-am răbdare cu coioţii. Ar putea să te repare, dar am rămâne amândouă prizoniere într-o poveste imposibil de spus, iar eu sunt

prea bătrână pentru asta. Hai să ne vedem de drum.

Mai merseră puţin, pe lângă o albie şi o adăpătoare. Copaci cu ramuri şi trunchiuri verzi aruncau umbre subţiri pe apă. Un porc sălbatic se uită la ele de pe mal şi bătu din copite. Purceluşii îşi ciocniră colţii şi grohăiră.

Bunica Harken coborî panta mai mult alunecând, ca să reumple sticlele dintr-un loc îndepărtat de vizuina porcilor sălbatici.

– Nici de ei n-am timp, îi spuse iepuriţei. Prea stau mult pe tânjală. Murim amândouă de bătrâneţe până se hotărăsc ei să înceapă.

Porcii îşi plecară toţi râturile şi le ignorară când trecură pe lângă albie. Soarele, urcat de-o suliţă pe cer, devenise de un albastru-verzui atât de aspru, că ţi-ai fi julit încheieturile degetelor dacă l-ai fi atins. Un corb croncăni deasupra capetelor lor, iar altul cârâi undeva către răsărit.

Iepuriţa se opri şi, proptindu-se în cârjă, îi urmări plină de dor cum flutură din aripi.

– A, nu, spuse bunica. N-am răbdare cu ghicitorile şi, oricum, la sfârşit, corbii întotdeauna mănâncă ochii cuiva. Linişteşte-te, copilă. Mai e puţin şi ajungem.

Ultima bucată de drum, urcuşul unui mal abrupt, se dovedi foarte istovitoare. Nisipul se simţea moale sub tălpi, dar incredibil de tare pentru o fată care merge cu cârja. Pe ultimii metri, bunica trebui s-o care şi pe ea. Nu cântărea mai mult decât un copil, însă copiii atârnă greu şi le trebui o grămadă de vreme ca să ajungă sus.

În vârf, o stâncă înaltă şi crăpată arunca o umbră subţire, cât o porţiune de cadran solar. Nisip, cer, umbre şi pietre. Bunica Harken dădu din cap, mulţumită.

– Merge, spuse ea. Merge.

O lăsă pe iepuriţă jos, la umbră, şi-şi întinse uneltele pe pietre. Ţigările, şoarecele mort şi un smoc de blană pârlită de pe pieptul iepuriţei.

– Merge, mai zise o dată, apoi se aşeză şi ea la umbră şi-şi aranjă poala fustei.

Aşteptă.

Soarele ajunse deasupra capului, iar apa din sticlă se împuţinase. Astrul zilei se pregătea să coboare, vântul şuiera şi iepuriţa dormea sau murise.

Cei doi corbi croncăneau între ei de pe crengile unui copac. Orice spunea unul, celălalt izbucnea în râs.

– E-he-he, zise un glas în spatele urechii drepte a bunicii, ia uite peste cine dăm noi...

– Dumnezeule, Marie şi Iosife!

– Pe ăştia nu-i văd prea des pe-aici. Nu le place locul ăsta. Dar pe Sfântul Anton al tău, adăugă vocea după o mică pauză, pe el cred că l-am văzut. Ştie cum stă treaba prin deşert.

Bunica îşi răsuci gura într-o strâmbătură.

– Tatăl Iepurilor, rosti ea cu amărăciune. Nu pe *tine* încercam să te chem.

– Mi-am dat seama, rânji nou-venitul. Doar ştii că dintotdeauna am avut o slăbiciune pentru tine, Maggie Harken.

Se aşeză lângă ea, pe călcâie. Arăta ca un mexican bătrân, într-o cămaşă rămasă fără nasturi. Avea părul gri-argintiu, ca blana de iepure. Bunica nu se lăsă păcălită nicio clipă.

– Te-ai simţit singură în oraş, Maggie? Ţi s-a făcut dor de o tovărăşie sălbatică?

Bunica Harken se aplecă spre iepuriţa cornută şi-i dădu la o parte o ureche lungă de pe faţă. Iepuriţa îi cercetă pe amândoi cu ochi cuprinşi de uimire.

– Drace, spuse Tatăl Iepurilor. N-am mai văzut aşa ceva.

Aprinse o ţigară şi suflă fumul în aer.

– Ce i-ai făcut, Maggie?

– Eu nu i-am făcut nimic, atâta că n-am lăsat-o să moară când ar fi trebuit.

– După unii, şi atât e mai mult decât destul.

Risipi din nou fumul de ţigară în jur.

– A îmbrăcat o blană aproape arsă. Crezi că ai putea s-o dregi?

Bunica îşi călcase pe mândrie ca să rostească vorbele acelea, iar Tatăl Iepurilor se bătu cu degetul în bărbie în semn că-i dă dreptate.

– A, nu! Dacă ar fi numai blana, poate aş reuşi, dar nu pot s-o jupoi de pe ea cu cuţitul. Mai trase un fum. Acum înţeleg de ce voiai să-l chemi pe unul dintre Cei Pictaţi.

Bunica încuviinţă bătoasă. Tatăl Iepurilor clătină din cap.

– S-ar putea să-ţi ceară o viaţă în schimb, să ştii. Nu cred că se va mulţumi cu şoricelul ăla nenorocit.

– Atunci n-are decât s-o ia pe-a mea.

– Of, Maggie, Maggie... Cândva, ai fi fost o iepuroaică pe cinste. Acum ai prea multe pietre în burtă. Scutură din cap cu părere de rău. Pe lângă asta, nu viaţa *ta* i-o datorezi.

– Dar pe a mea o s-o primească. O rudă de-a mea a nenorocit-o pe fată, aşa că eu sunt cea care trebuie s-o dreagă.

Bunica îşi zise atunci că ar fi trebuit să-i lase un bilet Evei, să-i spună să-l trimită pe prostănacul ei undeva în Est, departe de deşert. Dar era prea târziu. Fie că a crescut o toantă, fie că nu, mai târziu ea oricum nu avea să mai fie prin preajmă, ca să-şi dea seama.

– O să vedem noi, spuse Tatăl Iepurilor, încuviinţând din cap.

De după stâncă apăru un bărbat. Se mişca ba repede, ba încet şi nu clipea. Era gol, cu pielea acoperită de romburi pictate.

Bunica Harken se închină în faţa lui, pentru că Cei Pictaţi nu auzeau cuvintele rostite. Bărbatul se uită pe rând la ea, la Tatăl Iepurilor şi la iepuriţa cornută. Pe urmă, coborî privirea la stânca din faţa lui.

Ţigările nu-l interesară, dar şoarecele îl luă cu două degete şi-l înghiţi. După aceea, se lăsă pe vine şi rămase aşa mult timp. Bunica începu să lăcrimeze când îl văzu că stă complet nemişcat şi fu nevoită să întoarcă privirea.

– Să zicem că o drege. Să zicem că o scapă de blana aia. Dar pe urmă? O să rămâi cu un om nenorocit, în loc de o iepuriţă cornută.

Bunica îşi privi mâinile cioturoase.

– Nu-i aşa de rău să fii om, îi spuse. De bine, de rău, te descurci. Şi sigur e mai bine decât *aşa*.

Arătă cu bărbia spre iepuriţă.

– Tot îţi mai vâri nasul în ciorba altora? stărui Tatăl Iepurilor.

– Dar ce faci tu cum se cheamă?

El zâmbi larg.

Cel Pictat se sculă în picioare şi arătă din cap către iepuriţă. Ea se uită la bunica Harken, care îi văzu ochii mari deschişi.

– O să te omoare, îi spuse bătrâna. Sau o să te vindece. Sau amândouă. Nu trebuie să treci prin asta. Ţi-a venit şi ţie rândul să alegi. Dar, la sfârşit, sigur vei fi altfel, chiar dacă asta înseamnă că poţi să şi mori.

Iepuriţa mişcă din cap a încuviinţare. Lăsă cârja pe pietre şi se ridică. Picioarele de iepure nu erau menite să meargă, însă ea reuşi

să facă trei paşi. Cel Pictat desfăcu braţele şi o prinse.

O muşcă de antebraţ, acolo unde curg venele mai groase, şi-şi vârî dinţii în carne până la gingii. Bunica trase o înjurătură.

– Uşurel, o calmă Tatăl Iepurilor, punându-i mâna pe umăr. E unul dintre Cei Pictaţi şi numai ei ştiu ce-i de făcut pentru ea.

Iepuriţa îşi dădu ochii peste cap şi se prăbuşi. Cel Pictat o aşeză uşor pe piatră şi luă o ţigară.

Bunica Harken făcu un pas în faţă. Îşi suflecă ambele mâneci până la cot şi îi oferi încheieturile.

Cel Pictat o privi lung, fără să clipească. Corbii hohotiră pentru ei pe fundul albiei. Atunci, el lăsă capul jos, se închină în faţa bunicii Harken şi un şarpe cu clopoţei lung cât un om dispăru alunecând în amurg.

Bunica răsuflă prelung. Uitase să respire.

– Nu mi-a cerut altă viaţă în schimb.

Tatăl Iepurelui zâmbi larg.

– Păi, poate nu era flămând. Sau i-a fost destul că te-ai oferit.

– Ori sunt prea bătrână şi aţoasă.

– Şi asta se poate.

Iepuriţa cornută respira. Inima îi bătu mai întâi repede, apoi încet. Bunica se aşeză lângă ea şi îi prinse încheietura în palmele bătătorite.

– Cât ai de gând să aştepţi? vru să ştie Tatăl Iepurilor.

– Cât e nevoie, i-o reteză bătrâna.

Soarele apuse cât aşteptară ei. Coioţii urlară la lună. Era jumătate plină, jumătate nouă, nici una, nici alta, şi una, şi alta.

– Nu trebuie să rămână om, să ştii, zise Tatăl Iepurilor.

Luă ţigările lăsate de Cel Pictat şi îi oferi una bunicii.

– Dar nu mai are blană de iepuriţă.

El zâmbi din nou. Dinţii îi sclipiră albi pe întuneric.

– Dă-i blana ta, îi propuse.

– Am ars-o, mărturisi bunica Harken, şezând cu spatele drept, de parcă ar fi înghiţit un lemn. Am găsit unde a ascuns-o după ce a murit şi am ars-o cu mâinile mele. Pentru că aveam un soţ nou şi tocmai născusem o fetiţă, iar eu nu mă gândeam decât cum să-i părăsesc mai repede şi să mă duc să dansez.

Tatăl Iepurilor suflă încet fumul pe întuneric.

– A fost mai uşor aşa, continuă bunica. Renunţi mai repede la ceea ce *nu poţi* avea decât la ceea ce *ai putea* avea. Şi n-ar trebui să primim întotdeauna ceea ce credem că ne dorim.

Stătură în tăcere pe malul înalt şi abrupt. În palmele bunicii, inima bătea ritmic şi puternic.

– Nu mi-a plăcut niciodată primul tău soţ, recunoscu Tatăl Iepurilor.

Bunica îşi aprinse o ţigară de la a lui.

– M-a învăţat să înjur. Iar al doilea a fost şi mai bun la asta.

Iepuriţa se foi şi se întinse. Fâşii lungi se desprinseră de pe ea ca pielea lepădată de un şarpe, resturile de hârtie arsă. Vântul se jucă cu ele şi le trimise în vârtejuri peste mal.

Din deşert răsunară dintr-odată acorduri de muzică sălbatică.

– Întâmplarea face că am o blană de rezervă, rosti Tatăl Iepurilor.

Căută în sacul său, scoase un sul lung şi cenuşiu de blană de iepure. Iepuriţa cornută căscă ochii şi se înfioră de dor, dar dorul era omenesc, iar trupul care tremura, tot omenesc.

– De unde-o ai? întrebă suspicioasă bunica Harken.

– Păi, ştii tu. Scutură din mână. Am scos-o cândva din foc, trebuie să fi

trecut vreo patruzeci de ani de atunci. Mi-a luat ceva s-o repar, dar unii îmi erau datori. Să zicem că poate s-o îmbrace ea... Dacă nu cumva o vrei tu.

I-o întinse bunicii Harken.

Ea o luă şi o mângâie. Era moale, ca acum cincizeci de ani. Corniţele în formă de seceră îi atârnau grele în palme.

– Ai fost o dansatoare neîntrecută, zise Tatăl Iepurilor.

– Şi încă mai sunt, se mândri bunica Harken, aruncând blana pe umerii iepuriţei devenite femeie.

Îi venea mai bine decât ei. Stătea pe ea ca turnată. Pe un picior din faţă se vedea o cicatrice zimţată, acolo unde o muşcase şarpele cu clopoţei. Iepuriţa ţâşni, alergă o dată în cerc şi împinse delicat cu nasul mâna bunicii, apoi o luă la goană în jos de pe malul abrupt.

Tatăl Iepurilor scoase un oftat prelung.

– Şi încă mai eşti...

– E altceva când poţi să alegi, spuse bunica Harken.

Împărţiră amândoi încă o ţigară sub stânca aşezată în picioare.

Jos, în deşert, cânta muzica iar iepuroaicele cornute dansau. O iepuriţă cu cicatrice ţopăi şi ea în cercul de lumină răspândită de foc şi dansă ca o diavoliţă, în vreme ce luna arginta spinii cactuşilor uriaşi.

■

Jackalope Wives – Ursula Vernon
Apex Magazine 2014
Premiul Nebula 2014 – Short Story
Traducere din limba engleză de
Antuza Genescu

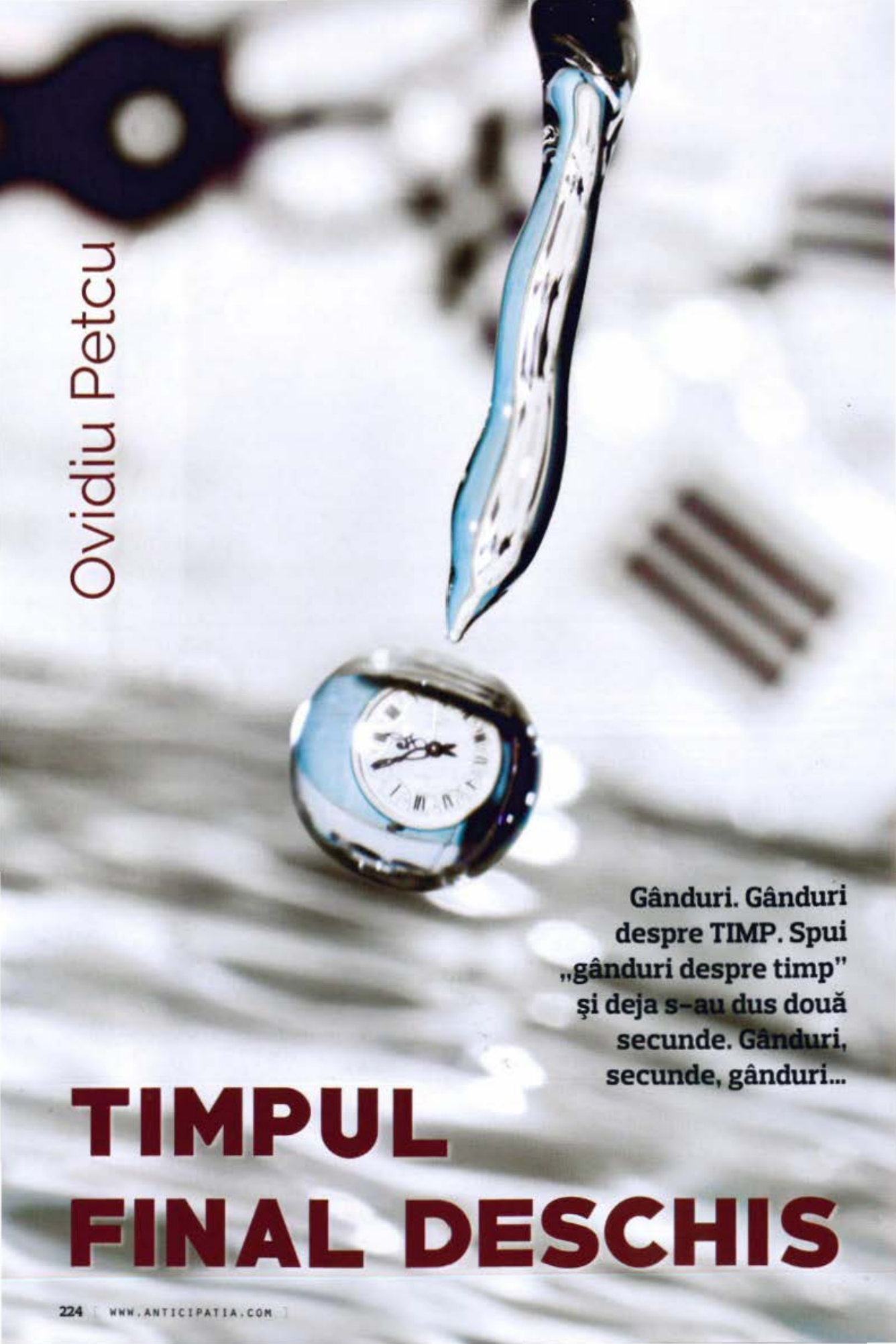

Ovidiu Petcu

Gânduri. Gânduri despre TIMP. Spui „gânduri despre timp" şi deja s-au dus două secunde. Gânduri, secunde, gânduri...

TIMPUL FINAL DESCHIS

Sunt peste treizeci de ani de când ţi-ai impus: nu vei scrie niciodată despre *călătoria în Timp*; însă de-a lungul vremii ai încălcat această interdicţie de trei ori – şi de fiecare dată ţi-ai spus că e ultima oară.

Acum vrei s-o încalci din nou... şi parcă-i vezi: în semiîntunericul dimineţii începutului de lume, aproape goi, patru oameni ghemuiţi lângă un foc. Îi auzi pronunţând sacadat grupuri de silabe, grai simplu, pentru nevoi vitale. Sunt cercetaşii. La o zi în urmă e restul grupului – ceilalţi bărbaţi, copiii, femeile, bătrânii... Când vor ajunge aici, vor vedea semnele: o frunză străpunsă de un beţişor frânt la mijloc – apă, la o jumătate de zi, între apus şi miazănoapte; câteva pietricele în jurul frunzei – păsări, vânat mărunt; cinci rămurele verzi înfipte în sol – rămâneţi cinci zile să strângeţi provizii. Departe, la orizont, s-a iţit o geană de lumină. Lumina creşte încet, erupe: răsare soarele.

Răsare soarele şi nu poţi renunţa să înţelegi.

Timpul: *„procesul indefinit şi continuu al existenţei evenimentelor în trecut, prezent şi viitor, privit ca o unitate"*, sau: *„Un continuum nonspaţial linear în care evenimentele apar într-o ordine aparent ireversibilă"*... „Continuum nonspaţial", „ordine aparent ireversibilă"... Fireşte, sunt definiţii găsite în dicţionare. Greu...

Soarele se revarsă peste savana africană. Cei patru adulmecă aerul, se privesc, se bat prieteneşte pe spate (aproape ca noi), transmiţându-şi reciproc încredere. Nu au dicţionare. Migrează din Africa spre celelalte continente. Au peste optzeci de mii de ani la dispoziţie să se împartă în rase şi să ia în stăpânire Pământul. Acum râd şi habar n-au de Timp – o *„mărime fizică fundamentală"* precum temperatura absolută, intensitatea curentului electric... De ce faci asta? Dorinţă de-a şti sau trufie? Vrei să depăşeşti *Maşina Timpului*?

Singurele „maşini ale timpului" de care dispune astăzi omenirea au rămas tot luneta astronomică şi telescopul. În limita maximei distanţe pe care o acoperă un telescop orbital, ceea ce vezi *acum* s-a întâmplat *cu 13 miliarde de ani în urmă* – deci cu vreo 400-800 milioane de ani după Marea Explozie originară. Frumos, dar nu îţi poţi transporta personajele *acolo* cu telescopul – şi niciunde. La fel de neputincios în materie de „temponautică" este şi ochiul uman, care te ajută să „călătoreşti" în Trecut pe baza aceluiaşi principiu: *„La steaua care-a răsărit / E-o cale-atât de lungă"*...

Ce alt principiu să aibă o Maşină a Timpului? – una cu pretenţii de transport *efectiv*, desigur.

Va trebui să-ţi faci o idee clară despre ce este TIMPUL; însă, precum vezi, nu dicţionarele sunt calea cea mai bună.

Rămâne fizica. Ştii ce te aşteaptă.

Hai, curaj: vrei să-ţi trimiţi personajele în Trecut sau în Viitor; şi vrei să faci verosimilă o asemenea poveste. Atât. Cât de greu să fie? Soarele urcă imperceptibil, personajele tale se hârjonesc fără păs... Acum se întrec în a nimeri cu sulițele ciulanul acela uscat care se rostogoleşte într-un vârtej de vânt...

Fizica, deci. Oare cât de credibilă este ideea că electronul, fotonul şi altele asemenea lor sunt, fiecare, perechi de particule în care

una se învârteşte în sens orar şi cealaltă în sens antiorar? Aha, e doar un model teoretic! Sigur, modelele fizicii... Cât de serioasă poate fi o ştiinţă care admite că toate corpurile materiale au natură *corpusculară* şi, totodată, *ondulatorie*? Nu, dualitatea undă-corpuscul este şi ea un model – omul nu dispune de senzori apţi să-i releve *adevărata natură* a materiei. Şi-atunci? Cum să mai poţi garanta că fizica descrie corect realitatea şi nu bate câmpii cu ficţiuni mai fistichii decât în SF?

De fapt, eşti doar furios pentru că, deşi nu ştii ce este *cu adevărat* Timpul, nu poţi abandona proiectul nuvelei despre călătoria în Timp. Ăsta e adevărul – iar adevărul te face liber, nu-i aşa? Ce liber te simţi!

Încet-încet, cauţi să te aduni spre a face faţă realităţii curente.

Realitatea – adică tot ceea ce există dincoace şi dincolo de simţurile tale. Aşadar, te conectezi la realitate prin simţuri. Înţelepţii spun că nu-i destul: *„Ca să ajungi la realitate, trebuie să treci prin purgatoriul imaginaţiei"*. Într-adevăr: pe baza poziţiei şi dinamicii informaţiilor senzoriale, imaginaţia umple cu dibăcie „golurile" şi extinde sfera cunoaşterii în afara ştiutului, creând *modele* care te ajută să întrevezi realitatea de dincolo de simţuri. Aşa înţelegi că, de fapt, frunzele nu sunt verzi, ele doar reflectă lumina verde; la fel, poţi interpreta fenomenul cuplării cuantice (*„entaglement"*) drept dovadă că o particulă elementară poate fi în două locuri simultan...

Doar „o particulă elementară" e în stare de aşa ceva? Hm! Simultan, succesiv...

Ciulanul a fost în sfârşit „vânat" şi acum înteţeşte focul cu vâlvătăi sprintene. Unul dintre fârtaţi supralicitează cu noi vreascuri. Stau aşezaţi în jurul micului rug şi privesc fascinaţi jocul flăcărilor.

Ştii că *senzaţiile* sunt *modele primare* ale realităţii – modele optice, termice, olfactive, gustative... Şi mai ştii că organele de simţ au cam aceeaşi viteză de reacţie şi astfel pot colabora între ele, copiind cu o precizie mulţumitoare *succesiunea* şi *simultaneitatea* stimulilor. Asta permite ca senzaţiile produse de un obiect sau fenomen să fie „montate" într-o *percepţie* – o „imagine" a obiectului sau a fenomenului ca *întreg*, dar *mai complexă decât suma senzaţiilor care o compun*; iar Aristotel şi Prigogine ştiu de ce: dincolo de „dimensiunea suplimentară" a semnificaţiei, *proprietăţile unui sistem* reprezintă întotdeauna *mai mult decât suma proprietăţilor componentelor sale*.

În sfârşit, percepţiile sunt *memorate* şi, la nevoie, sunt evocate ca *reprezentări*. Reprezentările sunt şi ele nişte modele, dar sub forma unor „imagini" mentale ale obiectelor sau fenomenelor percepute anterior, *esenţializate* prin reţinerea aspectelor caracteristice şi ignorarea amănuntelor nesemnificative. Pe baza reprezentărilor putem identifica în mediu ceea ce *ne este cunoscut*, ori putem să înţelegem şi să încadrăm într-o categorie ceea ce *nu ne este cunoscut*. Pe de altă parte, reprezentările pot fi reorganizate într-o formă cu totul nouă printr-un act de *creaţie*: a imagina... „neimaginatul". Sunt plăsmuirile artei; ori ale ştiinţei aflate la marginea cunoaşterii.

Să plăsmuieşti fantasme pentru a explica *necunoscutul*?

Te gândeşti la două atribute ale speciei tale: *imaginaţia* şi *raţiunea*.

Şi-atunci îi revezi: par să aştepte ceva. Din când în când, vorbe în graiul acela sacadat. Unul dintre ei îşi ia sulița, se ridică, cere sulițele celorlalţi – nişte arme admirabile: suple, uşoare, dar evident rezistente, cu vârfuri tăioase de silex. Omul alege două sulițe aproape egale ca lungime; apoi face câțiva paşi, se opreşte; înfige în pământ (perfect vertical!) sulița care e puţin mai lungă, iar pe cealaltă o aşază jos, cu capătul cozii lipit de vârful celeilalte. Un triunghi isoscel dreptunghic! Ce naiba vrea să facă?

Abordarea necunoscutului presupune acea creativitate în care imaginaţia şi raţiunea au contribuţii sensibil egale: din reprezentările şi interpretările percepţiilor concretului, imaginaţia poate compune „ficţiuni raţionale" uimitoare.

Ficţiunile fizicii sunt notorii: un experiment imaginar a condus la formularea paradoxului Einstein-Podolsky-Rosen, bază teoretică a experimentelor concrete de teleportare; imaginarea unor particule mai mult sau mai puţin elementare a dus la descoperirea şi studierea

lor – fotonul, electronul, pozitronul, miuonul, quarcul etc.; la fel şi „alchimia" transmutaţiilor nucleare, generarea/anihilarea de particule ş.a.m.d. Poţi afirma că mai toate descoperirile au pornit de la modele imaginare, ulterior fiind alcătuite modelele care reflectă realitatea.

Oare cât de fidel o reflectă?

În principiu, gradul de *fidelitate* al modelelor se verifică prin *măsurare* – proces care viciază legic valoarea mărimii măsurate. Însăşi viteza sistemului în care se face măsurarea afectează valoarea parametrului măsurat. Aşa că nu te miri de ce angoasa pândeşte cercetătorul în această lume a modelelor – imperfecte, sărmanele, prin definiţie. Ficţiunile fizicii. Hm...!

Revezi capitolul de mecanică clasică, unde Spaţiul şi Timpul sunt considerate preexistente, continue, inflexibile şi imuabile, iar fotonul – o „biluţă". Nu poţi ignora nici capitolul de mecanică cuantică, în care dai peste „titirezul" undă-corpuscul cu sarcină negativă – electronul – care de aproape un veac face legea pe Pământ. Să aibă oare electronul un model mai nimerit? Fotoni, pozitroni, miuoni, „particula lui Dumnezeu"...

Cei patru privesc atenţi umbra suliţei verticale; iar umbra aceea cade foarte aproape de suliţa aşezată pe sol, scurtându-se şi apropiindu-se de ea cu fiecare clipă. Nu trebuie să fii Pitagora ca să înţelegi: când umbra suliţei verticale se va scurta până când o să aibă lungimea suliţei culcate, atunci... Atunci, ce?

Nu contează: tocmai ai asistat la improvizarea unui ceas solar şi eşti uimit: cum de ştiu „sălbaticii" ăştia de Timp? ba îl mai şi măsoară! Dar cum de ştiau membrii tribului african Dogon că steaua Sirius are un companion *„infinit de mic şi de greu"*? Tradiţii orale apărute cu secole înaintea observării amintitei „pitice grele", prin anii '70 ai secolului trecut, cu un telescop de mare putere? Erori de comunicare, amatorism antropologic, fantasme?

Într-un astfel de moment recunoşti că *modelele funcţionează numai între limite bine definite*: întrucât sunt realizate pe baza informaţiilor fragmentare date de simţuri şi completate pe ici, pe colo cu „ficţiuni raţionale", modelele reflectă doar „faţetele" accesibile ale necunoscutului. Ce facem însă cu „faţetele" inaccesibile? Or, admiţând că şi acestea vor putea fi abordate, cât de mult vor schimba ele modelele actuale?

E o nesiguranţă care creează nelinişti.

Parte din aceste nelinişti ale ştiinţei se întrupează în *ficţiunile artei SF*, care apoi se întorc să inspire *ficţiunile ştiinţei* ca printr-o buclă de retroaferenţă, *efectul* modificându-şi *cauza*, şi tot aşa. Câte din conceptele fizicii n-au fost mai întâi ficţiuni speculative? Ignorând însă originea şi menirea acestor *entităţi abstracte*, poţi cădea în păcatul omenesc de a le privi ca *entităţi concrete*.

Cazul conceptului TIMP e tipic. Afirmaţii cum că Timpul s-a „născut" odată cu Marea Explozie sunt făcute în mod curent de savanţi renumiţi. Dar, aşa cum stau acum în jurul focului, supraveghind când şi când umbra suliţei, cei patru „savanţi" preistorici nu par să le dea dreptate. Spre satisfacţia ta, fireşte; şi aproape te ruşinezi recunoscând că, în materie de înţelegere a Timpului, gândirea ţi-a cam rămas şi ea în preistorie.

Oare? Să fi existat un *moment* în care să se fi născut... *Timpul*? Contradictorie formulare!

Există modele matematice în care *spaţiului* tridimensional, figurat prin coordonatele *x*, *y* şi *z*, i se asociază *timpul* – ca o a patra coordonată; şi asta doar pentru că fiecare sistem studiat pare să ocupe o poziţie în spaţiu şi în timp.

Însă *relativitatea restrânsă* arată că spaţiul şi timpul nu sunt imuabile. Exemplul clasic: fie Pământul un prim sistem şi, în chip de-al doilea sistem, o astronavă. Din cauza vitezei, ceasul navei rămâne în urmă în raport cu ora Pământului. Este un fenomen pur cinematic, incapabil să-ţi plimbe personajele în Trecut. Fără-ndoială, matematica nu greşeşte, dar cât de fidel realităţii este modelul acestui „continuum cvadridimensional" – „spaţiu-timpul" din relativitatea restrânsă?

Poate vei avea mai mult noroc abordând *relativitate generalizată*. Aici, spaţiu-timpul poate fi modelat fizic: o folie de cauciuc întinsă în plan orizontal. Dacă pe folia asta aşezi o sferă suficient de grea, observi că ea provoacă în jurul ei o depresiune care "imită" deformarea *spaţiu-timpului* generată de masa unui astru şi manifestată ca atracţie gravitaţională: o sferă mică va fi „atrasă" de adâncitura „gravitaţiei" create prin deformarea „spaţiu-timpului" de cauciuc, se va rostogoli în jurul „astrului" pe o spirală tot mai strânsă şi în final va „cădea" pe el. Admiţând în continuare asocierea spaţiului cu timpul sub forma acestei folii, plierea ei ar suprapune într-o clipă două puncte ale „spaţiu-timpului", oricât de îndepărtate.

Chiar şi la *13 miliarde de ani-lumină*?

Uf... Nu prea merge să îndoi spaţiu-timpul cu mijloace oneste, aşa-i? Şi când te gândeşti că nu voiai nimic altceva decât să născoceşti o biată călătorie în Timp...

Hai, mai încearcă.

...Timpul trece şi încă n-ai găsit principiul care ar putea controla convenabil „a patra dimensiune": orice fenomen abordat, susceptibil să-ţi trimită personajele în călătorii temporale dus-întors plauzibile, sfârşeşte prin a te refuza categoric. Pe măsură ce soarele se ridică, vezi umbra suliţei înfipte în pământ scurtându-se treptat... însă mai durează până să aibă lungimea suliţei din iarbă. Vânătorul care a făcut „ceasul solar" observă că umbra suliţei verticale a traversat suliţa orizontală. Mormăie ceva, se ridică şi mişcă vârful armei ceva mai la stânga, făcând-o să depăşească umbra. După cum vezi, „sălbaticul" ăsta ştie bine ce face: reaşezată astfel, suliţa „aşteaptă" iarăşi să cadă umbra pe ea... poate chiar atunci când lungimea umbrei va fi egală cu a suliţei; adică în jurul orei nouă, dacă sunteţi la echinocţiu. „Primăvara omenirii"...

Cei patru nu au alt bagaj decât burdufuri cu apă şi suliţe. Logic: se deplasează înaintea grupului pe distanţe mari, trebuie să alerge. Dar mâncarea?

Imperceptibil, umbra suliţei continuă să se scurteze. *„Procesele fundamentale ale naturii există dincolo de spaţiu-timp, dar generează evenimente care pot fi localizate în spaţiu-timp"* – aşa spunea Frank Powell; iar evenimentele pot fi „localizate" numai de un observator, absenţa lui scufundându-le în anonimat – adică dincolo de conceptele prin care încercăm să „traducem" pe limba noastră universul şi să ne orientăm prin

el. Savana africană pare să n-aibă capăt. Gânduri...

Ştii că *„Orice sistem supus unei constrângeri îşi modifică starea în sensul diminuării constrângerii"*. De-a lungul secolelor acest adevăr simplu a fost afirmat în varii feluri, dar sus-amintita formulare – a lui Le Chatelier (1884) – îţi este cea mai dragă. Ea exprimă, cu eleganţa simplităţii, principiul care guvernează, probabil, nu doar universul nostru, ci toate universurile posibile – trecute, prezente, viitoare... paralele... iar tu eşti convins că apariţia vieţii este tot o aplicaţie a principiului menţionat.

Normal. Dacă ignori faptul că, de la particulele elementare până la galaxii, „totul oscilează" (cum spun hinduşii de vreo cinci mii de ani încoace), ai putea să juri că Timpul s-a născut mai degrabă ca o „invenţie" a biosistemelor: viaţa a apărut într-un mediu cu variaţii ritmice de temperatură, luminozitate etc.; iar în asemenea condiţii, organismele nu se pot forma decât ca sisteme oscilante, adaptarea lor având semnificaţia unor oscilaţii „în fază" cu mediul.

Toate vieţuitoarele terestre dispun de un ritm biologic legat de o seamă de oscilaţii ale mediului: lumină-întuneric, uscat-umed, cald-rece... motiv să se susţină că biosistemele şi-au însuşit „a patra dimensiune", Timpul. Afirmaţia asta ţi se pare, totuşi,

abuzivă: adaptarea la ritmurile naturii nu înseamnă că toate biosistemele au căpătat abilitatea să conceptualizeze această *mărime fizică fundamentală* din categoria masei, lungimii etc. Mai degrabă crezi că adevărata „dimensiune în plus" a biosistemelor constă în aceea că au învăţat să evite şi (sau) să folosească aceste oscilaţii ale parametrilor de mediu în funcţie de propriile necesităţi. Aşadar, pură adaptare.

Omul nu putea face excepţie.

Însă oamenii esenţializează elementele de cunoaştere în concepte; or, conceptual, Timpul chiar e o *măsură a mişcării*, nu mişcarea în sine, oricât ar fi ea de oscilantă; iar „sălbaticii" tăi nu-şi bat capul cu oscilaţiile, ci cu *măsurarea* umbrei – de fapt, a timpului necesar *mişcării* aparente a soarelui pe cer.

La om, după conceptualizarea spaţiului fizic tridimensional, nevoia de raportare *şi* la „spaţiul" unidimensional al „trecerii" evenimentelor a reclamat crearea conceptului *„timp"* – iar ontogeneza repetă cu consecvenţă filogeneza acestei conceptualizări: copiii iau act mai întâi de prezenţa *spaţiului* şi doar ceva mai târziu capătă percepţia *timpului*.

Apariţia omului... Există şi o „copilărie" a speciei umane, nu doar a individului sau a civilizaţiei. Întrucât *„spaţiul are adesea semnificaţia de durată"*, cum observa L. Mariot, e de înţeles că „supraînălţarea" spaţiului în aşa-zisa „a patra dimensiune" a fost o *urgenţă adaptativă* în anii tineri ai devenirii noastre: simţul temporalităţii s-a dezvoltat cam „în grabă", copiind tiparul de percepere a ordinii obiectelor din spaţiu văzute de subiectul aflat în deplasare. Ştii, doar, că informaţia vizuală zi/noapte ajunge şi la glanda pineală; iar acest fost „al treilea ochi" (încă prezent la şopârla australiană hatteria şi la alte fosile vii) îşi ritmează astfel secreţia de melatonină, reglând reacţiile şi secreţiile organismului uman în ritmurile consacrate de evoluţie. De asemenea ştii că „ora oficială" a organismului este dată de neuronii nucleului suprachiasmatic (situat „întâmplător" deasupra încrucişării nervilor optici), nucleu care comunică în mod continuu cu glanda pineală – fostul ochi de care tocmai aminteai. Poate aşa s-ar explica legătura dintre fluctuaţiile impulsurilor nervoase retiniene, secundare observării succesiunii obiectelor din peisaj în timpul mersului, şi perceperea succesiunii evenimentelor. Oare ar putea fi posibil ca anumite modificări induse acestor „orologii" să determine „deplasări" în „susul" şi în „josul" Timpului?

Astfel ajungi la concluzia că există şi o „copilărie" a extrapolărilor.

Treptat, umbra suliţei verticale se suprapune suliţei de pe jos, marcând astfel un sfert din valoarea intervalului diurn. Cercetaşii îşi lungesc gâturile spre vest, scrutând orizontul. Nu se vede nimic, dar ei continuă să privească în direcţia aceea. Umbra continuă să se scurteze milimetru cu milimetru. Minutele trec încet.

Nimic nou: *în sisteme diferite, un acelaşi tip de fenomen se desfăşoară cu viteze diferite*, în funcţie de condiţii: deplasare, nerăbdare, nervi... În concluzie, *Timpul* se încăpăţânează să rămână un *concept* care se referă la *durata* fenomenelor şi la *ordinea* lor – două aspecte cumplit de relative. O călătorie în „aşa ceva" e un non-sens.

Umbra s-a mai scurtat cu vreo trei degete şi cercetaşii par neliniştiţi. Schimbă propoziţii apăsate,

gesticulează, par a se fi angajat într-o dispută. Alte minute. Umbra a trecut peste suliţă şi continuă să se scurteze, îndepărtându-se de reperul mortal. Timpul se scurge mai vâscos ca niciodată...

De fapt, ceea ce numim „călătorie în Timp" se referă la „saltul" pe care observatorul îl face din faza prezentă a unui proces într-o fază anterioară sau ulterioară, mai mult sau mai puţin *îndepărtată*. S-ar putea baza oare un asemenea „salt" pe ceva gen teleportare? Hm! Poate pe schimbarea sensului de desfăşurare a procesului – deci a cauzalităţii lui? Exclus: cel puţin pentru călătoria în Viitor, schimbarea cauzalităţii nu e necesară. Măi, măi...

Dacă te gândeşti bine, Stephen Hawking are dreptate: legile naturii nu fac distincţie între Trecut şi Viitor – deci, călătoria în Timp ar fi posibilă; dar tot el enumeră trei factori care nu permit călătoria spre Trecut: *factorul termodinamic* (entropia creşte legic şi continuu), *factorul psihologic* (ne amintim trecutul, nu viitorul) şi *factorul cosmologic* („deplasarea spre roşu" – mărirea continuă a distanţelor dintre astre).

Cireaşa de pe tort, acest ultim factor bagă în ecuaţie *şi* Spaţiul: unde vei fi alaltăieri? Sigur, poţi să-ţi trimiţi eroii într-o epocă sau alta, dar ce loc în Spaţiu va fi ocupat Pământul atunci? Personaje congelate rătăcind printre stele... sau vaporizându-se în mijlocul unor sori neştiuţi... Dar parcă Spaţiul e cuplat cu Timpul, nu? Imaginea celor două conuri cuplate la vârf, unul figurând evenimentele trecute, altul pe cele viitoare... iar acolo unde vârfurile conurilor se unesc, un autor aşteaptă să-i vină o idee cum n-a mai fost. Aşteaptă şi tot aşteaptă...

Acum îi vezi şi tu: două siluete răsar în zare. Sunt tot cercetaşi. Evident, aleargă. Unul poartă ceva pe umeri, probabil un animal de mărimea unui câine. Au vânat, au adus hrană. Cei patru îi aclamă viguros, şi întârziaţii se tot apropie, străbătând alert câmpia prin valuri de dogoare. Fireşte, hrană...

De ce-ţi mai baţi capul?

Pentru că un subiect verosimil pe tema călătoriei în Timp e aproape de neconceput, dar ţi-e imposibil să eviţi această provocare. Iată de ce ani de-a rândul ţi-ai interzis să abordezi tema asta, iată de ce ai încălcat de trei ori propria-ţi interdicţie şi iată de ce acum vrei s-o încalci din nou.

Hawking, însă, te avertizează iarăşi: natura dispune în mod sigur de legi care împiedică imixtiunile potenţial sinucigaşe ale Viitorului în afacerile Trecutului. Aşa o fi?

Principiul lui Le Chatelier zice că da.

Poate se înşală. Poate că, totuşi, timpul, până la urmă, este *un fel de spaţiu*. Oare câţi ani ţi-ar trebui ca, luând-o la pas, agale, să te întorci măcar până la începutul anilor '90?

Simţi deprimarea. Cei şase „sălbatici" fac sfat gesticulând viu şi sporovăind în limba aceea sacadată. Ştii că vor popula Asia, Europa, Americile... Vor coloniza planete, vor construi Maşina Timpului – doar au peste optzeci de mii de ani la dispoziţie!

Îi vezi cum se ridică în picioare cu sulițele-n mâini şi, fără vorbă, pornesc spre nord-est într-o alergare uşoară.

Te ridici şi tu.

Pentru că eşti unul de-ai lor. Şi te grăbeşti să-i ajungi din urmă. ■

În curând la

NEMIRA

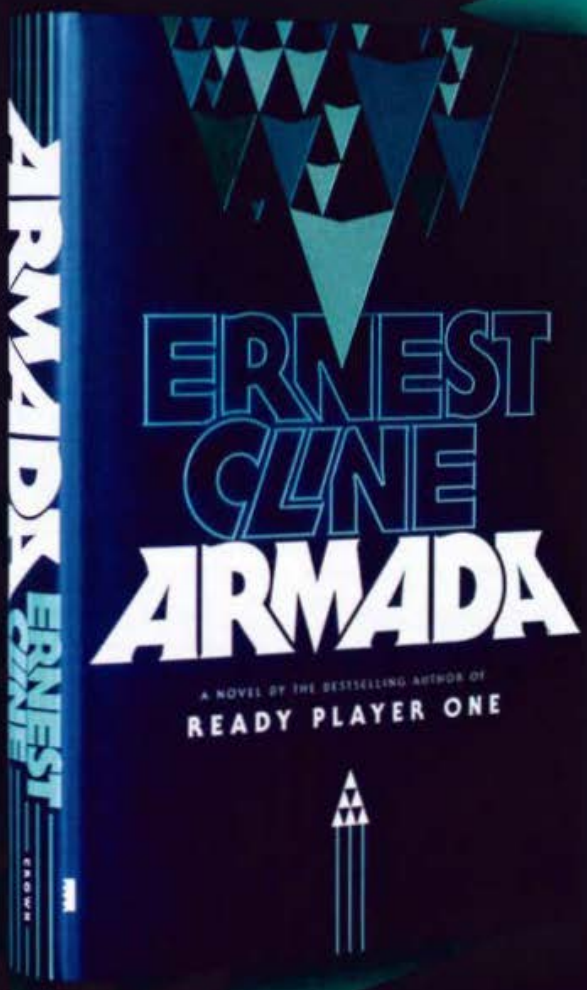

ARMADA

ERNEST CLINE

Eugen Cadaru

LA STATUI

În folclorul orăşenesc, străzii aceleia i se spunea *La Statui*, cu toate că pe toată întinderea ei nu exista nicio statuie. Sau, mai precis, nicio statuie obişnuită, cum sunt acelea construite din piatră sau din oţel. În planul urbanistic iniţial se prevăzuse construcţia uneia, similară cu cea din Bucureşti, din Piaţa Palatului, care să îl reprezinte pe Rege călare, însă ziua de 10 mai venise cumva prea repede şi Primăria nu reuşise să perfecteze lucrarea la timp, astfel că pe locul unde urma să fie aceasta amplasată rămăsese doar soclul: înalt, gol şi oarecum rece. Ambiţia primarului fusese foarte mare cu privire la acea stradă. De cum fusese ales în înalta dregătorie, îşi pusese în cap ca, în cel mai scurt timp, urbea lor – nici mică, nici mare –, aflată la poalele munţilor, să aibă în zona centrală o replică cât mai fidelă a celebrei străzi Calea Victoriei din centrul capitalei. Nu ştia exact când încolţise în mintea lui gândul acela, dar bănuia că aceasta se întâmplase după ce, într-o vară, cu câţiva ani înainte, făcuse împreună cu un unchi de-al său un drum la Bucureşti. Unchiul său avusese de dus ceva vite şi oi, iar după ce le lăsaseră pe acestea într-un sat de la marginea oraşului, a doua zi purceseră să vadă şi ei cum e prin centru şi, duminică fiind în ziua aceea, se nimeriseră pe la miezul zilei exact în buricul oraşului, pe Calea Victoriei.

Ce văzuseră acolo, într-adevăr, le tăiase răsuflarea. Toată acea revărsare de oameni veseli, îmbrăcaţi frumos, zâmbitori, binedispuşi, cucoanele care-şi scoseseră cele mai bune toalete la plimbare, ca să le admire lumea, domni care mai de care mai ferchezuiţi şi mai şarmanţi, mulţimea de copii care alergau ici şi colo, prăvăliile care gemeau de marfă şi de muşterii, vânzătorii amabili, berăriile care scoseseră mesele în stradă şi unde convivii goleau halbe după halbe discutând politică şi punând la cale mersul lumii, cele câteva maşini care treceau claxonând cu mare mândrie, ca să fie văzute, precum şi soarele blând şi strălucitor care se revărsa din belşug peste întreg acest peisaj, ei bine, da, toate acestea, toată această splendoare care emana bucuria de a trăi a acelor oameni, lăsaseră o impresie de neuitat în inima tânărului care atunci venise pentru prima dată în Bucureşti. Şi, cum ziceam, tânărul de atunci, odată ajuns primar, îşi jurase că în cel de-al doilea an al mandatului său – în 1928, deci –, concetăţenii lui vor sărbători Ziua Naţională aşa cum văzuse el că se face la Bucureşti, pe Calea Victoriei. Pentru asta, se apucase imediat de treabă, angajase arhitecţi şi proiectanţi, câteva exproprieri, plătind cu vârf şi îndesat din bugetul primăriei cu mult peste valoarea reală a acelora, obţinuse aprobarea Consiliului Orăşenesc pentru realizarea investiţiei, dăduse drumul la lucrări şi, în mai puţin de un an, Calea Victoriei din orăşelul lor, aflat în apropierea munţilor, era aproape gata. Doar statuia Regelui mai lipsea. Dar se putea sărbători ziua de 10 mai – ziua Regelui – chiar şi fără ea. Vremea se anunţase frumoasă în acea zi nelucrătoare de joi, astfel că, încă de dimineaţă, oamenii veniră cu mic, cu mare, spre a se bucura de atât de sărbătoarea naţională, cât şi de strada cea nouă din centrul oraşului. Bine, nu veniseră chiar toţi, unii nu se înduraseră să-şi lase deoparte treburile, dar cei care ajunseseră acolo, până la prânz, umplură toată zona aproape până la refuz şi toţi erau aşa cum visase primarul: veseli, aranjaţi, plini de încântare şi emanând bucuria de a trăi...

Păşeam atent, cu grijă, ca într-un templu, deşi ştiam foarte bine că nu aveam cum să stric, în niciun fel, nimic din ceea ce era acolo. Traseul era foarte bine stabilit şi delimitat prin două cordoane paralele, prinse de stâlpişori aşezaţi din loc în loc, astfel că era exclus să ne putem lovi de vreuna din *statui*.

Şi, chiar dacă ne-am atinge de ei, îmi explicase prietenul meu înainte să intrăm pe traseu, *din greşeală, să spunem, ar fi fără niciun efect, căci ne mişcăm de aproximativ două miliarde şase sute optzeci de milioane de ori mai repede decât ei. De aceea, nici nu putem modifica nimic în starea lor fizică şi nici ei nu ne pot percepe pe noi, indiferent ce-am face.*

Două miliarde şase sute optzeci de milioane de ori. Era o cifră pe care cu greu aş fi reuşit s-o scriu corect, darămite s-o mai şi cuprind cu mintea...

Ca să-ţi fie mai limpede, gândeşte-te că, pentru a fi văzut de ei doar pentru o secundă, ar trebui să stai complet nemişcat în faţa lor vreme de 85 de ani.

Iar dacă vrei să te vadă pentru două secunde, ar trebui să nu clipeşti vreme de 170 de ani.

Treceam pe lângă o masă lungă, aflată în faţa unei berării, la care stăteau o mulţime de *statui*. Prietenul meu îmi făcu semn să mă apropii.

– Uite, priveşte aici, pe reperul acesta s-a făcut una dintre determinări.

M-am apropiat de Geo.

– Îl vezi pe bărbosul ăsta cu mustăţi mari, da? Ei bine, o poză făcută chiar atunci, în 1928, în toată tevatura şi nebunia acelor zile când s-a întâmplat *fenomenul*, ni-l arată cu mâna pe halbă şi halba pe masă... Acum vezi că atât halba, cât şi mâna sunt în drumul lor firesc spre gură, cam la treizeci de centimetri deasupra mesei... Ceea ce înseamnă că, în aproximativ 85 de ani de-ai noştri, mâna bărbosului acesta a parcurs mişcarea aferentă unei secunde...

Dacă n-aş fi ştiut foarte bine că sunt treaz, aş fi crezut că visez. Eram conştient că, datorită prieteniei mele cu totul speciale cu Geo, mă aflam printre puţinii privilegiaţi care aveau şansa unică de a se plimba pe, probabil, cea mai puţin accesibilă stradă de pe întreaga planetă, „obiectivul zero absolut", după cum îl numise presa mondială. Mă uitam de jur împrejurul meu şi nu-mi venea să cred că poate exista aşa ceva, acea mulţime de oameni, cu chipurile radiind de bucurie şi veselie, dar care erau total şi pe deplin încremeniţi. O întrebare îmi ţâşni pe buze:

– Dar sunt vii?

Geo zâmbi.

– Cred că asta e întrebarea care s-a pus cel mai des... Serios, uită-te la ei, ţi se pare c-ar fi altfel? Uită-te la feţele lor, la obrajii lor plini de emoţie, la buzele lor...

Prietenul meu avea dreptate. Arareori văzusem chipuri care să radieze atât de multă viaţă.

– Erau fericiţi, probabil mulţi dintre ei se aflau într-una dintre cele mai frumoase clipe ale vieţii lor. Gândeşte-te, vreme de pace, primăvară, oraşul era prosper, oamenii câştigau tot mai bine, zi de sărbătoare, cum să nu fie omul fericit într-o asemenea zi?

Am mai făcut câţiva paşi.

– Plus că se mişcă, adăugă Geo. Aproape imperceptibil pentru noi, dar se mişcă. Tocmai ce ţi-am arătat un exemplu, dar, evident, mai sunt multe altele, s-au făcut determinări pe toţi cei care apar în pozele făcute atunci şi rezultatul este acelaşi: cu toţii se mişcă. Dacă n-ar fi vii, nu s-ar putea mişca, nu?

Ce puteam spune? Avea dreptate...

– Dar ce s-a întâmplat cu ei? Ce li s-a întâmplat?

Prietenul meu zâmbi şi ridică din umeri.

– Nu ştim. Deşi a trecut atâta timp... Habar n-avem... În acea zi de 10 mai, 1928, în jurul prânzului, să fi fost aproape de ora unu, toţi oamenii aflaţi pe această stradă au încremenit. Au încremenit şi aşa au rămas de atunci şi până acum. Ca într-un fel de picnic urban infinit.

– Dar de ce? Ce li s-a întâmplat?

Geo ridică din umeri.

– Nu există nici cel mai mic indiciu cât de cât credibil, doar speculaţii... Că au intrat într-o cută a timpului sau într-o cută gravitaţională, că au rămas prizonieri într-un univers paralel, dar care cumva se intersectează şi cu al nostru. Vorbe... Adevărul este că, deocamdată, ne uităm şi noi, precum te uiţi şi tu. Ne uităm şi nu înţelegem.

M-am încruntat uşor.

– Dar s-au cheltuit ceva bani cu Centrul vostru de cercetări.

Geo zâmbi un pic trist.

– Da, ştiu, şi sincer îţi spun că s-au cheltuit degeaba. Cel puţin până acum. Tot Centrul de cercetări ridicat la marginea acestei străzi, cu zeci de oameni de ştiinţă din toate domeniile şi disciplinele, n-a reuşit să găsească nicio explicaţie cât de cât verosimilă. Cel puţin deocamdată.

Mai înaintarăm câţiva metri de-a lungul traseului marcat.

– Uite, îmi arătă prietenul meu, aici avem un experiment.

M-am apropiat.

Pe un suport de plastic, înalt până la nivelul privirii uneia dintre *statui*, era amplasat un mic panou pe care era scris *Bună ziua, mă vezi?*

– Mesajul a fost amplasat aici în urmă cu treizeci de ani. Asta înseamnă că peste vreo cincizeci şi cinci de ani de-ai noştri, *statuia* aflată în faţa lui îl va percepe. Presupunem că va fi cumva ciudat pentru acest domn cu joben şi monoclu, căci va percepe panoul şi mesajul ca apărându-i în faţă din senin, ca şi cum s-ar fi materializat din neant. Însă putem presupune că în următoarele două-trei secunde de-ale lor, acest domn ar putea avea o reacţie oarecare. O reacţie care ar putea fi observată de către cercetătorii care vor fi aici peste aproximativ... 135 – 220 de ani... Ceea ce înseamnă că, dacă totul se întâmplă ca până acum, în următorii 500 – 1000 de ani am putea avea chiar un început de dialog cu aceşti strămoşi ai noştri.

Totul părea neverosimil.

– Apropo de strămoşi, ţi-am spus vreodată că tatăl meu s-a născut în acest oraş?

M-am uitat atent la el. O idee cât se poate de trăsnită îmi săgetă prin minte.

– Să nu-mi spui că...

Geo zâmbi.

– Ba da, ai ghicit. Vino aici să-l vezi pe bunicul.

Deja mi se părea că totul era prea mult, mult prea mult, dar îmi urmai îndeaproape prietenul. Acesta se opri în faţa a două *statui* reprezentând doi bărbaţi care se plimbau la pas pe mijlocul străzii.

– Uite-l pe bunicu'. Cel din dreapta, al cărui picior drept este în aer şi care presupun că va atinge asfaltul cam peste 50 de ani de-ai noştri.

Am rămas tăcut, eram stupefiat. Geo semăna atât de bine la chip cu bărbatul acela, încât orice dubiu cu privire la relaţia lor de rudenie era inutil.

Văzând privirea mea, Geo îmi aprobă gândul nerostit:

– Da, ştiu că semănăm foarte bine, mi s-a spus de multe ori asta...

Nu mai ştiam ce să zic.

– Cum ţi se pare? râse prietenul meu. Tata este demult în pământ, oale şi ulcele, dar bunicul, uite-l aici, bine mersi, se plimbă pe stradă de 85 de ani... Nu-i tare?

În sinea mea mă gândeam că era dincolo de ceea ce mintea putea concepe.

Pe Geo îl podidiră amintirile:

– Din câte mi s-a spus, bunicul era jupân, avea o brutărie mai pe la marginea oraşului. Aici avea exact 45 de ani. Îşi pusese ţoalele de duminică, deşi era joi, şi venise să dea o tură cu prietenul lui cel mai bun. Iniţial trebuia să vină şi buna, dar, până la urmă, ea n-a mai plecat de acasă, că avea treabă. Aşa s-a făcut că tata, care avea vreo doi ani pe atunci, a rămas cu unul dintre părinţi să-l crească.

Îmi trecu prin minte să-l întreb pe Geo cum reacţionase bunica lui la aflarea veştii că

bărbatul ei a rămas încremenit pe strada centrală a oraşului şi cum a reuşit să treacă peste acel moment. Ştiam, din ceea ce citisem pe net înaintea vizitei mele *La Statui,* că în ziua aceea de 10 mai 1928, după prânz, datorită *evenimentului,* se declanşase o adevărată isterie, mai întâi în oraş, apoi pe măsură ce timpul trecea şi vestea se răspândea, în toată ţara. Oamenii se speriaseră şi intraseră în panică, mulţi au părăsit în grabă urbea şi, dintre aceia, unii nu s-au mai întors niciodată, iar alţii cu greu au avut curajul să facă drumul înapoi, abia la multe săptămâni sau luni după acea dată. Dar n-am mai apucat să-l întreb nimic despre asta, căci atenţia îmi fu atrasă de un detaliu care fusese şi până atunci în faţa mea, dar pe care doar atunci l-am conştientizat: ochii acelor oameni-statui aflaţi acolo, ochii lor păreau că strălucesc într-un mod absolut special. M-am întors spre Geo. Acesta făcuse câţiva paşi mai departe şi studia un alt trecător.

– Tu le-ai observat ochii, ai băgat de seamă cum strălucesc?

Prietenul meu zâmbi.

– Păi, cum să nu strălucească? Cum îţi spuneam mai devreme, probabil că, pentru mulţi dintre ei, momentul acela a fost unul din acele rare clipe din viaţă în care şi-au dorit ca timpul să se oprească. A fost şi o teorie pornită de la ideea asta.

L-am privit curios.

– Ce teorie?

Geo pufni.

– O prostie. Cineva, nu mai ştiu cine, a sugerat că starea lor de bine din acel moment a generat un fel de gând unic, un fel de dorinţă comună a celor aflaţi aici, în acea zi. O dorinţă de a opri clipa. Şi că dorinţa aceasta, chiar şi nerostită, dar aflată în subconştientul fiecăruia dintre ei, ar fi creat un fel de câmp energetic care i-a înconjurat pe toţi şi care a produs o încetinire a funcţiilor lor organice.

Am zâmbit. Ideea expusă de prietenul meu îmi părea şi mie destul de bizară.

– Adică, şi-au eternizat momentul de fericire? Ca în *Tinereţe fără bătrâneţe şi viaţă fără de moarte*?

Geo zâmbi.

– Da, ceva de genul ăsta. O aiureală, cum ziceam...

Geo o luă din nou înaintea mea. Am rămas mai în urmă, ca să admir câteva clipe ţinuta absolut impecabilă a unei doamne, o femeie tânără, de o frumuseţe clasică, din a cărei mână pleca o lesă la capătul căreia se afla un căţel micuţ, un pechinez, încremenit şi el, asemenea stăpânei lui. Uitându-mă la ei, am avut brusc senzaţia că mă aflu într-un muzeu de epocă, într-un muzeu al lumii de la începutul secolului trecut, în care exponatele erau de o acurateţe excepţională.

Dintr-odată, am tresărit şi, pentru o fracţiune de secundă, mi-am ţinut respiraţia.

Fusese doar o alarmă falsă, probabil o percepţie eronată a propriilor mele simţuri care, în mod sigur, deveniseră mult prea încordate. Pentru o clipă avusesem senzaţia că întrezăresc o mişcare în privirea acelei frumoase doamne. Însă fusese doar o impresie. Am privit şi câinele. Şi acesta era în continuare nemişcat, cu o lăbuţă ridicată deasupra asfaltului şi cu botul uşor deschis, lăsând să i se vadă un pic din vârful limbii.

Am încercat să-l ajung din urmă pe Geo.

– Păi, şi dacă îşi revin dintr-odată? Dacă, asemenea prinţului din basm, ies brusc din starea asta? Ce s-ar putea întâmpla cu ei?

Fără să se întoarcă spre mine, prietenul meu îmi răspunse:

– Este singurul scenariu pentru care suntem cu adevărat pregătiţi. Evident, cu toţii ne-am gândit la posibilitatea asta şi, dacă s-ar întâmpla aşa ceva, avem la îndemână un întreg protocol de operaţiuni menite să le atenueze şocul... Asta în cazul că ei s-ar comporta după cum ne-am gândit noi că ar putea să se comporte.

Făcu o scurtă pauză, apoi reluă:

– Dar, sincer vorbind, cine ar putea oare să prezică cum ar putea să evolueze lucrurile într-o asemenea situaţie?

M-am oprit să mă uit la o jupâneasă între două vârste, care avea două copile micuţe lângă ea. Pe una dintre ele o ţinea cu mâna stângă, iar pe cealaltă cu mâna dreaptă. Geo se afla la câţiva metri mai în faţă, cu spatele la mine, şi se uita la doi bătrânei, un cuplu probabil, care păreau că stau de vorbă la marginea trotuarului.

– Şi, ţi-ai dori ca ei să-şi revină?

– Of, dar ştii cât de mult? Cred că tot ce îmi doresc mai mult şi mai mult ar fi să pot vorbi cu bunicul meu. Îţi dai seama cum ar fi...

– Dar nu crezi că ar putea fi periculos pentru el – şi pentru toţi ceilalţi, de fapt – să se pomenească dintr-odată în lumea zilei de azi?

Geo nu-mi răspunse. Probabil că se gândea ce să zică sau, pur şi simplu, prefera să se abţină. Am mai privit câteva momente la jupâneasa cea rotofeie şi zâmbitoare, am admirat încă o dată chipul celor două fetiţe care radiau de fericire şi am trecut mai încolo. Geo se afla tot lângă cei doi bătrânei, părea că-i studiază cu atenţie.

– Şi ce i-ai spune bunicului tău dacă ai avea ocazia să vorbeşti cu el?

Nu ştiu ce-mi venise să-l întreb asta, însă eram tare curios ce-o să-mi răspundă. Doar că răspunsul nu veni, nici de această dată. Mi-am aruncat din nou o privire spre el şi am văzut că era în aceeaşi poziţie. Brusc, am simţit cum mă îmboldeşte curiozitatea. Oare ce găsise acolo aşa de interesant, de nici nu mai era atent la discuţia noastră? Am luat-o într-acolo şi, din doi paşi, am fost lângă el.

– Ce faci, domnule, aici? La ce te tot uiţi? Ce anume...

Dintr-odată, cuvintele îmi îngheţară pe buze. Geo era încremenit, asemenea tuturor celorlalte *statui*. Doar ochii îi erau strălucitori şi păreau că emană bucurie şi lumină.

■

Nu ştiu foarte bine cum am ieşit de acolo. Tot ce-mi mai amintesc, destul de vag de altfel, este că, într-o fracţiune de secundă, m-am smucit şi am alergat fără oprire până la capătul străzii, acolo unde traseul se termina şi începea zona Centrului de cercetare. Apoi, după ce mi-am mai revenit şi am văzut înregistrarea plimbării noastre, a mea şi a lui Geo – aşa cum o prinseseră camerele de filmat aflate deasupra acelui loc –, mi-am dat seama că memoria nu mă înşela, aşa fusese, alergasem ca un nebun spre capătul aleii. Din fericire, în toată acea goană teribilă, pe parcursul celor aproximativ două sute de metri străbătuţi, nu m-am ciocnit de nicio *statuie* şi nici n-am deranjat nimic altceva.

Practic, din câte ştiu acum, am fost ultimul om care a călcat acolo. După ce Geo, care era director adjunct al Centrului de cercetare şi care îşi dedicase întreaga carieră de fizician studierii acelui fenomen, rămăsese prizonier în acea cută gravitaţională – sau orice altceva ar fi putut fi –, nimeni, dar absolut

nimeni nu a mai trecut pragul acelei străzi. De atunci, toate operaţiunile de observare, de măsurare, de plasare a experimentelor şi chiar de curăţenie a ariei respective, sunt realizate de roboţi. Roboţi mai mici sau mai mari, de diferite forme şi cu diferite funcţiuni. Bineînţeles, specialiştii Centrului s-au întrebat dacă ar fi posibil ca, la un moment dat, şi un robot să rămână captiv în acea zonă. Deocamdată însă acest lucru nu s-a întâmplat. Încă... Şi, drept urmare, şi această întrebare a rămas fără răspuns. Ca toate celelalte. Cel puţin, deocamdată.

FERICITUL VIITOR

Balin Feri

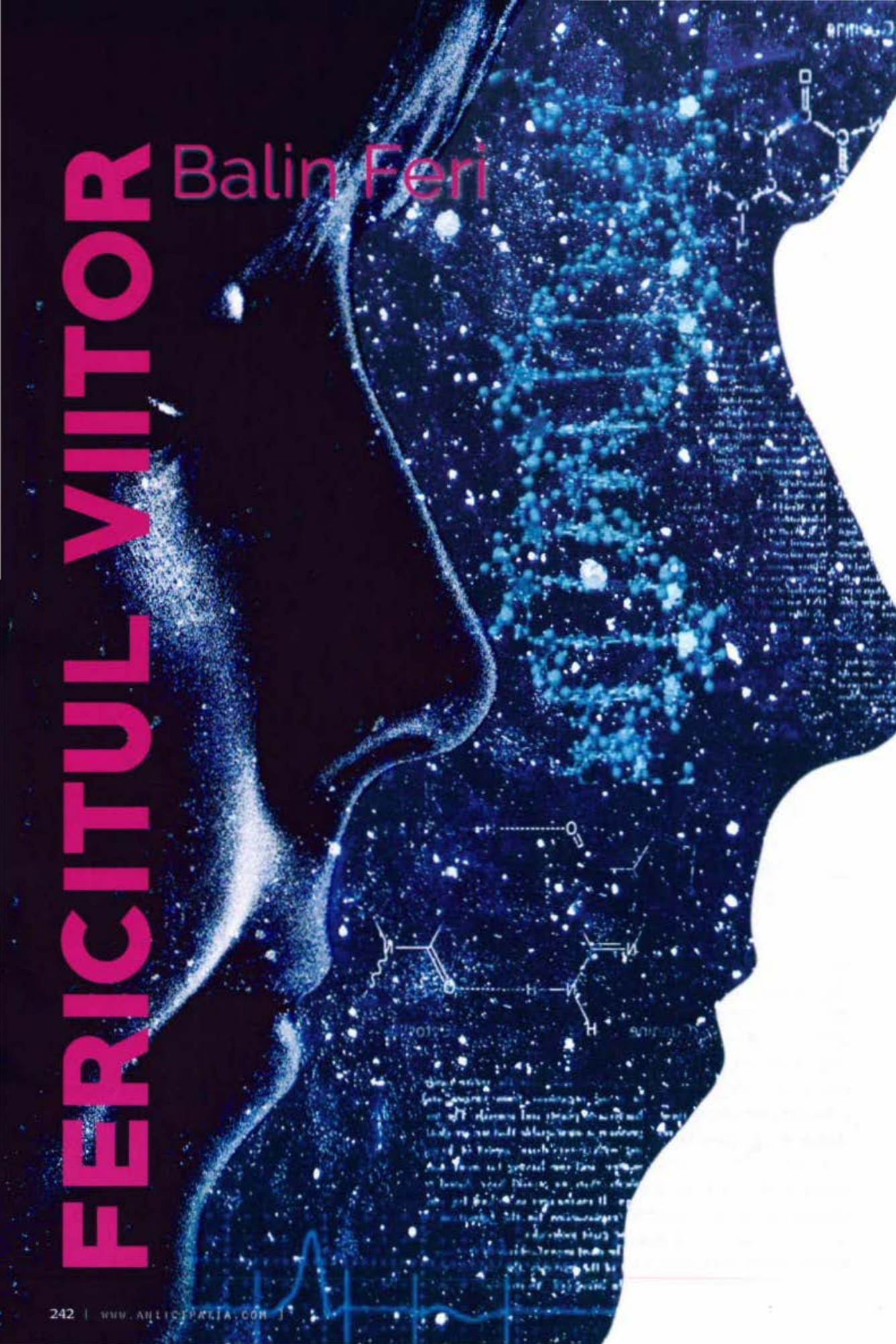

„Ne facem adesea iluzii cu privire
la o fericire din viitor, din cauza căreia
neglijăm realitatea
unui lucru plăcut din prezent."
Oxenstierna

Nu te-am văzut de când am terminat facultatea. Din câte ţin eu minte am fost prieteni, aşa că nu văd nimic deplasat în a te invita la o bere după douăzeci de ani.

Cel care ducea munca asta de lămurire nu era nimeni altul decât Radu, fostul meu coleg de cameră, ajuns între timp o somitate în domeniul geneticii, pe când eu am eşuat într-un spital nesemnificativ de la marginea Bucureştiului şi altă şansă de a ajunge celebru decât aceea de a o face lată cu vreo intervenţie nepotrivită nu prea aveam. Ca obstetrician nu prea se ivesc oportunităţi care să-l facă pe om cunoscut în sensul bun, iar atenţia cu care mă trata Radu putea să-mi determine o oarecare creştere în ochii colegilor, dacă nu chiar în ochii întregii ţări. Sunt convins că toate femeile ar fi vrut să fie asistate de mine la aducerea pe lume a unui copil, dacă ar fi aflat că marele savant David Radu Marian, propus chiar şi pentru Premiul Nobel, a insistat să bem o bere împreună în amintirea anilor de facultate. Problema era că îl cunoşteam prea bine pe Radu, mult prea bine pentru a putea crede că i s-a făcut brusc dor de mine şi s-a decis să mă sune. Nu făcea el nici acum douăzeci de ani gesturi inutile, de aici convingerea mea că invitaţia lui mai ascunde ceva, iar acel posibil ceva mă speria, dar mă făcea şi curios în acelaşi timp.

– Nu e vorba de nimic deplasat aici, Radule, pur şi simplu m-ai surprins, atâta tot. La cât de departe ai ajuns, credeam că nici nu-ţi mai aminteşti de mine...

– Cum aş fi putut să te uit, prietene? De câte ori am împărţit noi ultima felie de pâine, ultima ţigară şi, dacă nu mă înşel, odată am împărţit chiar şi o fată.

Aha, asta era. Încă n-a uitat şi nu se poate împăca defel cu amintirea pierderii probabil a unicului moment în viaţă când cineva, în ceva, l-a înfrânt. Gândindu-mă că va fi plăcut să stau faţă în faţă cu marele genetician David şi el să se oftice când îi povestesc ce şi cum s-a întâmplat între mine şi Ioana, m-am decis să-i accept invitaţia.

Aşa am ajuns pe Terasa Doamnei în acea sâmbătă, care poate fi considerată începutul sfârşitului nostru, a lui Radu şi al meu. Dacă atunci nu m-aş fi dus să-l întâlnesc, probabil şi-ar fi văzut de viaţă în continuare pe un alt drum, nu pe cel care l-a dus la sinucidere, iar pe mine în închisoare, cel puţin pentru moment. Dar despre ce urma să se întâmple nu aveam nici cel mai mic habar şi prefer să cred că nici prietenul meu nu făcuse calcule.

– Nu mă aşteptam, dragul meu, să mă mai cauţi – am început eu de cum m-am aşezat la masă –, dar şi mai mult mă surprinde că n-ai uitat de întâmplarea cu Ioana...

Mă aşteptam să-l văd strâmbându-se, ori măcar dând din mâini a lehamite, dar el a râs, şi a făcut asta sincer, cu aşa o poftă de l-am surprins şi pe chelner râzând, deşi habar n-avea despre ce-i vorba. S-ar părea că am uitat eu multe, printre altele şi râsul lui Radu care era contagios şi în tinereţe. Mi-am amintit de acea oră de chimie

când profesoara a privit şocată cum se tăvăleşte de râs o sală întreagă de studenţi, doar pentru că Radu nu se putea opri din râs. Am zâmbit amintirii.

– Cum să fi uitat, prietene? mi-a răspuns Radu printre suspine. Nu toată ziua se întâmplă cuiva să ajungă acasă cu o oră mai devreme şi să-şi găsească prietena îngenuncheată în faţa celui mai bun prieten...

Hmmm. Asta mi-a picat rău. Niciodată nu m-am gândit că Radu ar putea privi întâmplarea asta ca fiind o trădare a mea, ca prieten a lui, şi nu ca pe o trădare a ei, acum însă aşa aveam impresia şi a trebuit să recunosc în sinea mea că pe undeva avea dreptate.

– Iartă-mă, Radule, pentru chestia aia. Eram tânăr şi ştii cum e, hormonii se zbenguie şi când o blondă bine dotată ca Ioana începe să bată apropouri, omul îşi cam pierde capul, uită că e vorba de prietena prietenului şi-şi face datoria de mascul.

– Stai liniştit Mihai, nu te acuz eu de nimic. Am făcut-o atunci, pe moment, dar ştii bine că a doua zi eram deja prieteni ca întotdeauna. Până atunci a fost prietena mea şi făcea sex în secret cu tine şi cu încă alţi trei, de atunci a devenit prietena ta şi făcea sex în secret cu mine şi cu alţi patru, printre care şi cu două fete. Ea era de vină pentru că nu se putea gândi la altceva decât la orgasm, când rămânea singură cu cineva. De fapt nici măcar ea nu era de vină, că n-a ales ea să fie rea de muscă, pur şi simplu aşa s-a născut şi trebuia să trăiască cu această pornire.

– Asta eu n-am ştiut-o! Tu, ca prieten al meu, trebuia să mă pui în gardă! m-am pomenit eu vorbind înainte să-mi termin gândul de gândit. A făcut-o însă Radu, fără să ezite.

– Nu puteam face asta şi ştii bine. Eu ştiam secretele Ioanei, pentru că vorbeam cu ea, voi doar o foloseaţi. Sau pe voi doar vă folosea, depinde cum privim lucrurile. Dacă veneam să-ţi zic tot ce ştiam de la ea, aş fi fost un trădător şi aş fi făcut asta fără sens, doar te îndepărtam pe tine, care nu m-ai fi crezut şi ai fi pus totul pe seama unei presupuse răzbunări din partea mea pentru că mi-ai furat prietena.

Avea absolută dreptate, aşa că n-am putut face altceva decât să-mi întind mâna peste masă. Radu mi-a strâns-o fără să ezite şi câteva clipe am rămas tăcuţi, pierduţi în amintirea tinereţii noastre.

Ne-a readus în realitate chelnerul care a venit cu berile comandate.

– E curios cum ne afectează specializarea întreaga viaţă, a reluat Radu conversaţia din cu totul alt punct. Dacă eu nu aş fi ales să fiu genetician, probabil că aş fi privit întreaga lume cu alţi ochi, aşa însă nu pot. Cu cât aflăm mai mult despre gene şi la modul general despre corpul uman, cu atât mai mult suntem nevoiţi să recunoaştem că aproape nimeni nu e vinovat de nimic, criminalul nu alege să fie criminal, ci se naşte aşa, nu are nicio vină că este impulsiv şi sub influenţa clipei ucide, nici măcar criminalii în serie care îşi pregătesc minuţios crimele nu sunt vinovaţi pentru că nu au ales ei să deţină un corp ale cărui organe să-i producă senzaţia fericirii doar atunci când omoară pe cineva.

– Acum exagerezi, am dat eu glas scepticismului. Aşa putem găsi scuze oricui, cel care îşi abandonează copiii nu-i vinovat că s-a simţit atras de o viaţă diferită, ori că nu a fost în stare să-şi asume responsabilitatea pentru creşterea propriilor copii, cel care

fură, jefuieşte sau ucide nu e vinovat că doreşte să facă toate astea şi aşa mai departe. Numai că nimeni nu-i condamnă pentru ceea ce doresc, ci pentru ceea ce fac. Într-adevăr, nu ne alegem să dorim ceva, dar alegem dacă să facem ori ba ceva.

– Chiar crezi asta? Totul se reduce la reacţii chimice, la cum funcţionează corpul uman. Dacă în anumite circumstanţe corpul produce o anume enzimă, vei avea o anume reacţie. Iar circumstanţele acelea sunt determinate de ceea ce porţi în gene. Să fii expus la o anume tentaţie nu alegi, pur şi simplu se întâmplă în miezul unei desfăşurări haotice ale vieţii. Ştii cum văd eu lucrurile? Există o predeterminare în ceea ce priveşte felul de a fi, de a reacţiona, de a simţi şi chiar de a gândi al fiecărui om. Nu există predeterminare în ceea ce priveşte viaţa nimănui, e un mare haos în care anumite evenimente se produc, altele sunt evitate absolut aleatoriu. Dacă un om se nimereşte să rămână singur cu un altul, poate sta să se plictisească, poate să poarte o conversaţie interesantă, să încerce să-l seducă pe celălalt, să-l violeze, să-l jefuiască, să-l ucidă, ori să facă cine ştie ce altceva, să le facă pe toate acestea pe rând, ori câteva dintre ele, totul în funcţie de caracterul fiecăruia dintre ei. Evenimentul întâlnirii nu este predeterminat, dar reacţiile fiecăruia dintre ei sunt, în orice situaţie.

– Sunt tentat să-ţi dau dreptate, dar am rezerve. Vezi, de exemplu întâlnirea noastră de acum, potrivit spuselor tale de dinainte, ar fi trebuit să fie una întâmplătoare, dar nu a fost, a fost una programată şi a venit ca urmare a caracterelor noastre predeterminate, dacă e să acceptăm teoria ta. Dar este un amănunt nesemnificativ, Radule. Altceva mă intrigă în toată teoria asta. În condiţiile în care se întâmplă ca tu să ai dreptate, evoluţia este una determinată de caracterele noastre, de influenţele mărunte asupra celorlalţi, influenţe induse de trăsăturile noastre psihice predeterminate? Sau mai degrabă este una haotică, întâmplătoare, datorată evenimentelor care se produc aleator, aşa-numitele întâlniri neprogramate? Altfel spus, de ce a evoluat o anume maimuţă în acea direcţie care să permită într-un anumit timp apariţia omului? La un moment dat a apărut o ruptură în cadrul unei specii de protomaimuţe şi o ramură a născut gorila, alta cimpanzeul şi o a treia omul. Ce a determinat după părerea ta această diversificare? Accidentele, ca lipsa hranei într-o anumită zonă, ori mai degrabă caracterele unor indivizi care au reuşit să-şi transmită acele gene şi implicit acele caracteristici speciale, din generaţie în generaţie, îndeajuns de multă vreme cât să se transforme într-o specie nouă?

Poate dacă aş fi ştiut la ce va duce întrebarea mea, n-aş fi pus-o. Dar nu aveam nici cea mai mică bănuială că o discuţie banală poate determina acţiuni capabile să ne oblige la reinterpretarea tuturor previziunilor noastre în ceea ce priveşte viitorul omenirii. Dar am pus întrebarea, iar Radu mi-a răspuns.

– Ar fi interesant de aflat, nu crezi? Acum avem posibilitatea să primim nişte răspunsuri concrete, cu condiţia să mă ajuţi la desfăşurarea unui experiment.

Ulterior, când am rămas singur şi am reanalizat discuţia noastră, am avut senzaţia că Radu a dirijat voit discuţia în direcţia asta, dar atunci mi s-a părut propunerea lui ca fiind una normală în context.

– Ce experiment?

Prietenul meu a ezitat puţin înainte de a-mi răspunde, probabil pentru că a trebuit să mă reevalueze înainte de a-mi împărtăşi unul dintre cele mai importante secrete.

– Vezi tu, Mihai, meseria mea este una grea în comparaţie cu a ta. Tu te duci zilnic la serviciu, stai opt, zece sau douăsprezece ore acolo, consulţi viitoarele mămici, întocmeşti fişe, ajuţi la venirea pe lume a bebeluşilor, dar nu eşti expus la tentaţii...

Am simţit nevoia să fac o glumă, pentru a mai destinde atmosfera devenită tensionată odată cu abordarea unui subiect mai mult decât serios, după cum bine am ghicit eu din încordarea prietenului meu.

– Nu sunt expus la tentaţii? Cred că nu ai habar cum poate arăta câte o viitoare mămică, mai ales când încă nu ştie dacă e însărcinată ori ba. Sunt ca în bancul acela cu nu contează dacă vrei ceva cât timp nu te uiţi, nu contează dacă te-ai uitat cât timp nu atingi, nu contează dacă ai atins cât timp ai făcut-o cu mâna, iar în final ajungi să spui că nu contează dacă ai atins şi cu altceva, cât timp nu te miri de urmări.

Gluma mea a trecut însă complet neremarcată de Radu, el era deja mult prea prins de gândul experimentului pe care s-a decis să mi-l propună.

– Tentaţia adevărată este cea a cunoaşterii. Cel care a scris Biblia cred că a înţeles asta, mă refer la faza cu mâncatul mărului. Tu ştii cum e să ai toate condiţiile pentru a face nişte determinări relevante, nişte experimente care ar putea spune despre om mai mult decât a aflat cineva vreodată, şi din cauza unor legi stupide să-ţi fie interzisă cunoaşterea? De când clonarea a devenit posibilă, nu mă pot gândi la altceva decât la câtă cunoaştere ne-ar putea furniza un astfel de experiment făcut pe un om. Sau aducerea la viaţă a câtorva dintre strămoşii noştri. Să-i vedem aşa cum erau, nu doar fizic, ci şi psihic, să le vedem comportamentul, raţionamentele, socializarea.

L-am întrerupt pentru că bătea câmpii degeaba. La toate astea m-am gândit şi eu deja de destule ori.

– Zi-mi la modul concret la ce te-ai gândit?

– Exact la ce am spus. Am lucrat acum ceva vreme cu nişte cercetători britanici, japonezi şi americani la un proiect, aşa am obţinut accesul la cele mai importante fosile, şi fără ştirea celorlalţi am reuşit să izolez câteva ADN-uri. De ovule putem face rost uşor, dar avem nevoie neapărat de câteva purtătoare. În mod normal n-ar trebui fi dificil să găseşti femei care contra cost să poarte o sarcină, dar acum nu avem o sarcină normală, femeile respective vor naşte nişte creaturi considerate de ele probabil nişte monştri, şi chiar dacă nu va trebui să se ocupe de alăptarea ori de creşterea lor, trebuie să ne asigurăm că vor păstra secretul. Altfel sfârşim în închisoare...

Ceea ce-mi propunea el era posibil de realizat, dar nu rezolvam nimic trezind la viaţă australopiteci, homo habilis sau câţiva neanderthalieni. I-am şi spus asta.

– Nu merită efortul şi riscurile, Radule. Gândeşte-te că degeaba îi readuci la viaţă dacă nu poţi să le recreezi şi mediul. E ca şi cum ai aduce la suprafaţă o creatură din fundul Gropii Marianelor şi ai încerca s-o studiezi în mediul care e normal pentru noi. Nu ai afla nimic concludent despre acea fiinţă, ai afla doar că nu

poate trăi în mediul nostru, iar asta cred că deja o ştim şi fără să facem închisoare.

– Ce altceva am putea face pentru a revoluţiona cunoaşterea umană? Ai tu vreo idee mai bună?

Cred că întrebarea lui Radu a fost una retorică, dar cum un gând nu-mi dădea pace de ceva vreme, i-am dat glas.

– Ştii ce mi se pare ciudat? Că omul deţine un creier imens, dar foloseşte doar o infimă parte.

– E cam la fel şi în cazul genelor, avem mult mai multe decât sunt absolut necesare. Şi ce-i cu asta?

– Nu se împacă de nicio culoare cu teoria care spune că orice organ nefolosit se atrofiază şi în timp dispare. Aşa se presupune că ne-am pierdut noi coada şi probabil aşa vom scăpa cândva şi de apendice sau de amigdale, dacă nu cumva au un rost, dar nu ştim noi.

– În cazul creierului nu ştiu cum stă treaba, dar cromozomul pare să se tot îmbogăţească pe măsură ce trece timpul. Altfel spus păstrăm cam toate genele strămoşilor, dar în decursul milioanelor de ani specia şi-a îmbogăţit genotipul.

– Cam la fel s-a întâmplat şi în cazul creierului, a devenit tot mai mare. Asta să însemne oare că deţinem şi creierele strămoşilor noştri, eventual chiar şi amintirile lor? Asta ar explica de ce folosim atât de puţin din ce avem, majoritatea cunoştinţelor strămoşilor noştri nu ne-ar fi de niciun folos...

Schimbam replici, dar simţeam deja amândoi că ceva pluteşte în aer, că întreaga noastră discuţie curge spre o revelaţie, spre o idee care să ne pună pe un drum nou.

– Dar chiar deţinem creierele strămoşilor, a ţinut Radu să-mi reamintească. Gândeşte-te că în somn revenim la creierul nostru ancestral, lucrurile se întâmplă şi majoritatea celor visate chiar dacă ar fi evidente şi logice creierului nostru aflat în stare de trezie, sunt misterioase şi lipsite de sens creierului la care avem acces. Ştii că noi, bărbaţii, ne trezim mereu cu o erecţie, deoarece în stadiul REM al somnului folosim creierul reptilian, cel mai instinctual dintre toate, cel responsabil de sexualitate?

– Ştiam. Chiar şi fătul când începe să se dezvolte are mai întâi forma unei reptile.

Am căzut amândoi pe gânduri şi exact în acelaşi moment am tras o concluzie şi Radu a exprimat în cuvinte gândul nostru comun.

– Fătul înainte de a se naşte pare să refacă întreaga evoluţie umană. La început pare o reptilă, apoi devine clar mamifer, după un timp îşi pierde coada şi capătă cu adevărat formă umană.

– Da, dragul meu, în nouă luni noi refacem întreaga evoluţie umană, la fel cum porcul îşi reface întreaga evoluţie în cele 112-114 zile petrecute în pântecele scroafei, cum elefantului îi ia 730 de zile să-şi refacă evoluţia, gorilei cel puţin opt luni, iar cimpanzeului cam opt luni şi jumătate. De fapt asta mă duce cu gândul la altceva. E ca şi cum fiecare nouă viaţă nu s-ar naşte în timpul în care urmează să trăiască, ci ar apărea sub aspectul primei forme de viaţă, un fel de proto-viaţă, apoi devine fiinţă unicelulară, pluricelulară şi evoluează până la forma pe care o au semenii lor la vremea în care trebuie să trăiască.

Din acest punct eu şi Radu ne completam deja gândurile, aşa cum doi oameni fac un puzzle, fiecare aşeza la loc piesa care i se nimerea în mână. Era rândul lui Radu

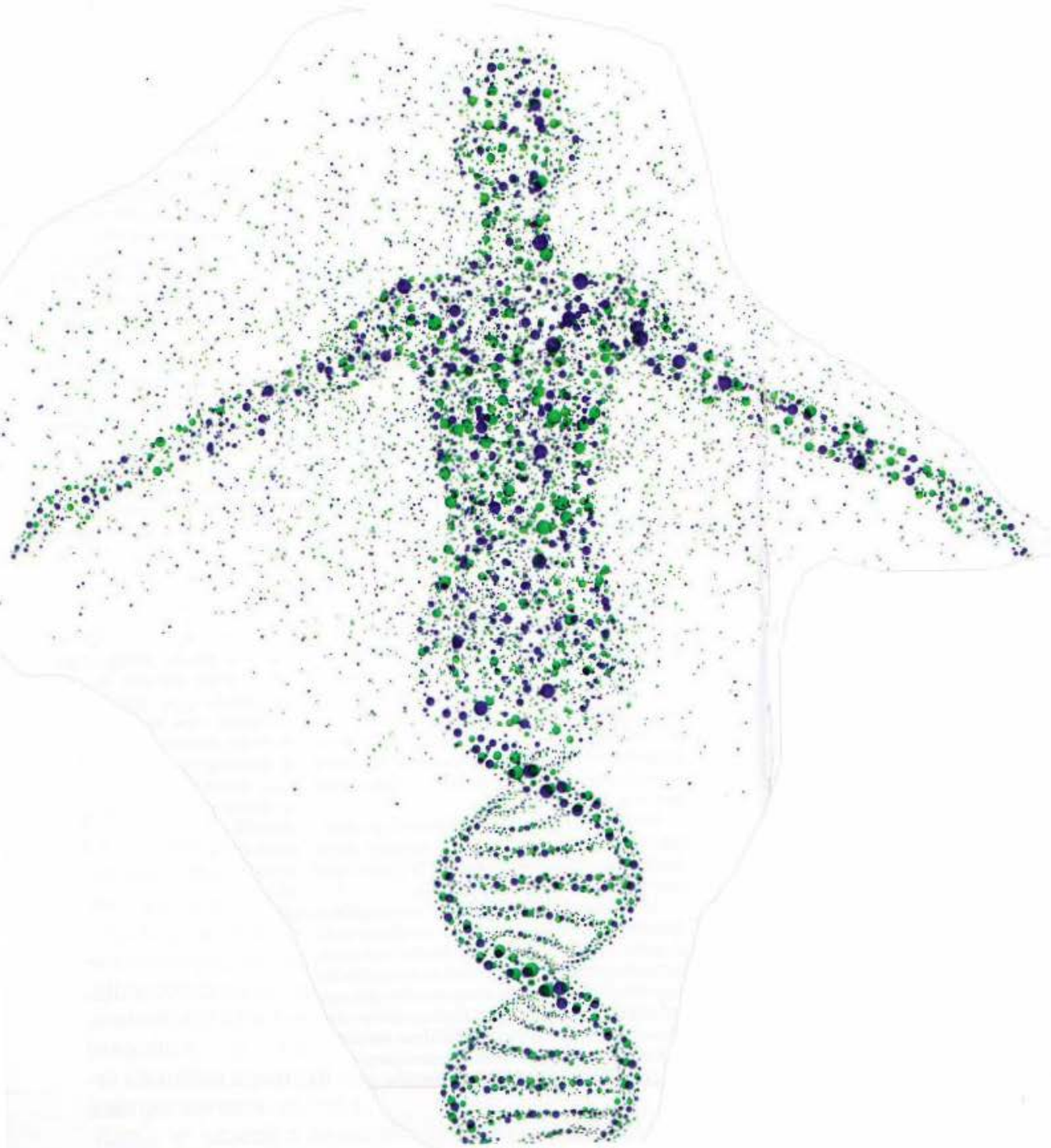

să-şi aşeze gândul în algoritmul raţionamentului nostru.

– E ca şi cum uterul ar fi o maşină a timpului, un aparat capabil să asigure întreaga evoluţie a unei proto-vieţi în mod accelerat. Asta ar explica şi modul în care apar noi gene. Practic este posibil ca în cromozom să existe întreaga istorie a vieţii, de la începuturi şi până la sfârşit, şi să existe şi un cronometru care alege forma creaturii în funcţie de momentul până la care evoluţia a ajuns.

Practic să activeze acel segment din cromozom care răspunde de producerea genelor potrivite momentului. Dacă de la începuturile vieţii au trecut 4,5 miliarde de ani, atunci fătul străbate acest drum în nouă luni. Strămoşul omului, pe vremea dinozaurilor, avea probabil de străbătut un drum mai scurt şi se năştea la 6-7 luni.

Era rândul meu să-mi aduc contribuţia şi trebuie să recunosc că mă minunam chiar şi eu de ceea ce spuneam.

– Tu zici că ar putea exista gene a căror singură responsabilitate să fie producerea altor gene când soseşte vreme lor. Dacă e aşa şi dacă există acel ceas intern care măsoară timpul scurs de la începuturi, atunci... cred că putem încerca un experiment de-a dreptul şocant. Să vedem cum va arăta omul viitorului.

L-am surprins pe Radu suficient cât să mă privească multă vreme cu gura căscată. Dar la un moment dat au început să se aşeze gândurile din capul său în ordinea corectă.

– Practic zici să păcălim un făt să stea mai mult timp în uter, să nu se nască la nouă luni cum ar fi firesc, ci la zece sau chiar la doisprezece luni. Să-l forţăm să călătorească mai mult cu această maşină a timpului şi să vedem cum va arăta omul de peste două, trei sau cinci milioane de ani? Este posibil? Nu ucidem oare atât copilul, cât şi mama?

N-am putut da alt răspuns decât cel evident.

– Asta nu o ştie nimeni şi nu vom şti nici noi, dacă nu suntem dispuşi să încercăm. Dacă vom reuşi, probabil vom fi condamnaţi de o lume întreagă, dar nu va exista om de ştiinţă pe faţa pământului care în secret să nu ne admire şi care în sinea sa să nu fie de acord că experimentul merita făcut.

– Cum procedăm?

Aici eram pe teritoriul meu, poate că despre om ştia Radu mai multe decât voi afla eu vreodată, dar în ceea ce priveşte naşterea eu eram cel capabil să ţină cursuri.

– Practic travaliul este indus de producerea unor hormoni, este suficient să menţinem scăzut nivelul hormonilor respectivi, apoi, când decidem că e timpul, ori lăsăm corpul să-şi facă datoria, ori apelăm la oxitocină şi inducem naşterea. Totul e să reuşim să păcălim natura, practic trebuie cumva să bruiem comunicarea dintre mamă şi făt pentru a ne asigura că ceasul interior al mamei şi al copilului nu se mai corelează.

– Dar dacă facem un experiment singular atunci practic nu vom avea nimic concret, chiar dacă reuşim. De unde vom şti că eventualele diferenţe dintre un copil normal şi cel născut la zece sau doisprezece luni nu se datorează unor accidente?

Aveam soluţie şi la problema asta, de parcă m-aş fi gândit la toate cu mult înainte ca discuţia dintre mine şi Radu să aibă loc.

– Facem experimentul în acelaşi timp pe mai multe subiecte.

– Trei?

– Mai degrabă cinci, pentru a rămâne cu suficient material şi în cazul unor accidente.

În zilele care au urmat am făcut demersurile necesare pentru ducerea la bun sfârşit a planului nostru. Am ales cinci paciente care erau deja în luna a cincea şi le-am convins că sunt de-abia în a treia lună. M-am asigurat că niciuna nu are o situaţie materială excelentă, pentru a putea face un aranjament cu ele dacă lucrurile ieşeau prost. Am urmărit atent evoluţia fiecărei sarcini, şi în clipa în care s-a apropiat termenul la care în mod normal naşterile ar fi trebuit să aibă loc, am anunţat viitoarele mămici că sarcina lor a devenit una problematică şi că recomandarea mea este de a sta internate, pentru a le putea asigura supravegherea continuă. Spre marea mea dezamăgire, două mi-au refuzat cererea şi chiar mai mult, au renunţat la serviciile mele. Şi-au ales alţi doctori şi au născut în alte clinici. A trebuit să ne mulţumim cu celelalte trei. Şi am fost nevoiţi să includem în planurile noastre trei asistente, altfel riscam să fim deconspiraţi de ele, căci aveau suficientă experienţă cât să-şi dea seama imediat că sarcina celor trei paciente speciale şi-a depăşit deja termenul. Ne-au cam jecmănit, dar bani avea Radu destui şi era mai mult decât dornic să-i cheltuiască în acest scop.

La zece luni şi jumătate, în ciuda tuturor eforturilor noastre, una din femei a intrat în travaliu. Nu am putut să mai facem nimic altceva decât s-o asistăm şi s-o ajutăm să nască. A adus pe lume un copil care părea normal la prima vedere, chiar dacă n-a trăit decât două ore după naştere. Spre marele nostru noroc, în aceeaşi zi a născut şi o fată care a rămas însărcinată accidental şi nu voia să păstreze copilul. Am reuşit s-o convingem să accepte să trecem în acte că ea a născut un copil mort şi să dăm copilul ei celeilalte mame. Apoi am analizat bebeluşul mort. Dincolo de aparenţa de normalitate avea o sumedenie de ciudăţenii. În primul rând, dimensiunea capului era ceva mai mare decât ar fi fost normal. La fel şi ochii, parcă s-ar fi adaptat la vederea nocturnă. Dar cea mai bizară chestie erau membrele, mult mai slab dezvoltate decât ar fi trebuit să fie. Ca organe, le avea pe cele ale oricărui om normal, aşa că l-am putut cataloga ca fiind un rezultat al unor anomalii congenitale datorate unor factori teratogeni şi cu asta am închis cazul. Nimeni n-ar fi reuşit să demonstreze contrariul, aşa că nu aveam de ce să ne facem griji şi să stopăm experimentul.

Cele două femei încă însărcinate au avut o perioadă de agitaţie la început şi întrebau alarmate la tot pasul ce substanţe li se administrează în perfuzii, dar de la un timp s-au împăcat cu situaţia şi, convinse că toate se întâmplă în beneficiul copiilor lor, acceptau docil tot ce li se întâmpla. Au devenit apatice, abătute, lipsite de orice vlagă şi zăceau cât era ziua de lungă cu ochii în tavan. Am încercat să le mai îmbunătăţesc starea de spirit şi le-am dotat salonul cu un televizor, dar m-au rugat deja după două ore să-l închid că le oboseşte. Îmi era greu să le privesc cum zi după zi deveneau tot mai palide şi cum până şi cele mai mărunte gesturi le secătuiau de energie. După două linguri de supă nu mai erau în stare să ridice şi a treia lingură până la gură. Să coboare din pat pentru a merge la baie nici

nu mai putea fi vorba, aşa că datoriile asistentelor s-au multiplicat şi am fost nevoiţi să le renegociem contractele de muncă. Mai mult de atât, atenţia cu care tratam cele două paciente speciale nu a trecut neobservată nici de directorul spitalului şi m-am pomenit tras la răspundere. Am reuşit să afişez o atitudine indignată îndeajuns de convingătoare, apoi, după ce Radu a venit să viziteze – vezi Doamne – una din paciente ca fiind bună prietenă a lui, directorul a crezut că înţelege de ce au parte cele două de tratament special.

Partea bună era că pe măsură ce viaţa se scurgea aproape văzând cu ochii din viitoarele mămici, burta le creştea, se rotunjea şi copiii din interiorul lor dădeau tot mai multe semne de viaţă. Într-atât de multe încât una din femei a cedat psihic şi a făcut o criză de isterie, cerându-ne să scoatem din ea monstruozitatea care o consumă din interior. Orice tentativă de a o linişti a eşuat şi când a încercat să se rănească singură cu intenţia uciderii fătului, am fost obligaţi s-o imobilizăm. Poate ar fi reacţionat aşa şi cealaltă, dar era mult prea abătută cât să-i mai pese de ceva. Ori poate urmărea atent ce se întâmplă cu colega ei şi nu reacţiona pentru a nu se trăda? Ne puteam pomeni cu vreo tentativă de suicid din partea ei, aşa că am imobilizat-o şi pe ea. Imediat ce am ieşit din salon, am realizat că mă port ca un paranoic şi că oricine va păşi în acel salon şi va vedea femeile cu burta la gură, legate de mâini şi de picioare, va pune capăt experimentului de îndată. M-am întors, le-am administrat un somnifer slab şi imediat ce s-au scufundat în somn le-am dezlegat. Dar din clipa aia erau continuu supravegheate, ori de mine, ori de o asistentă.

La două luni după trecerea termenului normal de sarcină le-am făcut o primă ecografie. Copii prezentau câteva ciudăţenii care dovedeau deja clar apartenenţa lor la ceva nu tocmai uman sau nu uman în sensul unanim acceptat în zilele noastre. În primul rând, erau mult mai mari decât era normal. Dată fiind însă tendinţa tinerilor de a creşte mai mari decât părinţii lor, cred că dimensiunile exagerate erau urmări fireşti. Concluzia la care am ajuns cu Radu analizând imaginile a fost aceea că oamenii în următoarea perioadă vor continua să-şi mărească dimensiunile. Că li se va modifica şi creierul, din moment ce craniul avea dimensiune mult mai mare. De fapt copiii cu fruntea foarte înaltă, globii oculari imenşi şi membre firave păreau mai degrabă extratereştri decât oameni. Totuşi, am continuat experimentul, în ciuda faptului că de naştere normală nici măcar nu mai putea fi vorba.

Altă ecografie n-am mai făcut pacientelor pentru a nu le alarma, dar mai ales pentru a nu trezi suspiciuni noi directorului, care mai nou îşi făcuse obiceiul de a vizita saloanele cu pacientele mele, uneori chiar şi de două ori pe săptămână. În lipsa unor date concrete, trăgeam concluzii asupra modificărilor care aveau loc în interiorul viitoarelor mame doar pe baza stărilor lor fizice, a modificărilor subtile care apăreau în analiza sangvină şi a dimensiunii sarcinii.

Apoi brusc am fost obligaţi să punem capăt. În decurs de numai o săptămână, în cea de-a treisprezecea lună de sarcină, burta ambelor mame a început să scadă. Starea lor fizică s-a îmbunătăţit, le-a revenit pofta de mâncare, dar comportamentul lor numai normal nu mai putea fi numit. Se ştie că femeile gravide au tot felul

de pofte ciudate, dar niciodată nu mi s-a mai întâmplat ca pacientele mele să li se facă de mâncat pământ. Subiectele experimentului nostru asta mi-au cerut, după ce au împărţit frăţeşte şi au consumat tot ce au găsit în ghivecele cu flori din fereastră. Iar cealaltă pretenţie ciudată a lor a fost să le conectez şi la alte aparate, la cât mai multe posibil, de parcă le-ar fi făcut o plăcere nebună să fie înţepate. Mai mult de atât, amândouă povesteau despre vise ciudate, similare, cum ar fi traiul într-un scaun cu rotile dotat cu toate cele necesare supravieţuirii, un scaun cibernetic inteligent, conectat direct la neuronii lor. Iar asta a fost picătura care a umplut paharul. Le-am introdus în perfuzie pitocin, echivalentul sintetic al oxitocinei, hormonul natural care provoacă contracţiile şi de-abia după asta mi-am făcut timp să-l sun pe Radu. A venit de îndată, cu sufletul la gură de parcă el ar fi fost tatăl. El era extaziat, eu eram reţinut şi speriat, mă temeam că am putea aduce pe lume doi monştri morţi şi poate chiar descompuşi, cu toate că analizele sangvine recoltate de la mame nu erau alarmante, nu prezentau semnele niciunei infecţii. Dar aveam de-a face cu ceva total necunoscut...

A început travaliul. Am fost ajutat de două asistente. N-am putut să apelez şi la ajutorul unui alt doctor, dar nici n-a fost nevoie. Ambele paciente au născut cu o uşurinţă surprinzătoare şi în mod ciudat niciuna nu voia să-şi vadă copilul, de parcă ar fi ştiut cu exactitate ce au adus pe lume, iar noi n-am insistat să-şi vadă odraslele. Nu ar fi fost bine din moment ce nici cu cea mai mare bunăvoinţă nu puteau fi atribuiţi speciei umane trăsăturile lor. În primul rând, oasele păreau să fi dispărut aproape cu desăvârşire odată cu membrele, singurele lor părţi cu adevărat solide păreau capul şi o parte din şira spinării, atrofiată şi asta. Aveau în schimb nişte ochi enormi care ocupau mai mult de jumătate din faţă, gura le era extrem de mică, doar un orificiu care servea mai degrabă ca o rezervă de cale respiratorie, decât ca un posibil prim organ al sistemului digestiv, nu doar pentru că era complet lipsit de dinţi, ci şi pentru că, după cum am constatat de-abia în timp ce se făcea autopsia, sistemul digestiv devenise inexistent. Au dispărut şi coardele vocale, iar în locul urechilor craniul prezenta doar câte o excrescenţă acoperită cu membrană. De fapt întregul corp era plin de aceste umflături care semănau cu nişte tumori. Cel mai surprinzător lucru pentru noi a fost însă lipsa totală a organelor sexuale. Cel puţin la exterior nu era nimic vizibil acolo unde ar fi trebuit să fie, doar piele netedă, puţin lipicioasă, complet lipsită de păr.

Am transportat de urgenţă mamele înapoi în salonul lor, m-am eschivat de orice altă îndatorire şi mi-am dedicat întreaga atenţie celor două creaturi ciudate, moarte amândouă imediat după venirea lor pe lume. Le-am studiat pe îndelete cu Radu, înainte ca directorul spitalului să anunţe poliţia şi să fim căutaţi. Dacă nu ar fi arătat cele două fiinţe absolut identic, am fi ajuns la concluzia că sunt rezultate ale unor accidente, dar în aceste condiţii era exclusă această posibilitate. Erau oamenii viitorului, incontestabil.Nu ştim din care viitor, cel de peste câteva sute, câteva mii sau sute de mii de ani, dar în mod cert oameni din viitor. Nişte fiinţe jalnice, incapabile să trăiască fără

ajutor. După autopsie am reuşit să tragem câteva concluzii, dar din păcate nu am avut timp pentru a face totul sistematic, aşa că probabil foarte multe informaţii s-au pierdut.

Prima noastră concluzie şi probabil cea mai importantă era aceea că monştrii aceştia ciudaţi erau nemuritori în felul lor. Nemuritori în anumite condiţii. Toate acele umflături de pe corpul lor, protejate cu membrană lipicioasă erau de fapt mufe de conexiune biologică, prin acestea comunicau cu maşinăriile organice care i-ar fi ţinut în viaţă, cu aparatele sau dispozitivele care le-ar fi ţinut loc de organe, în locul plămânilor foloseau ceva extern, ceva ce probabil putea fi înlocuit dacă se defecta, de sistem digestiv nu mai aveau nevoie din moment ce toate substanţele nutritive necesare corpului lor erau asigurate intravenos, nu aveau nevoie de mâini şi de picioare pentru că în întreaga lor viaţă, probabil infinită, n-ar fi avut ocazia să facă niciun pas şi nici să apuce ceva, toate astea ar fi fost făcute de maşinării dirijate direct cu mintea. Problema căreia însă nu i-am găsit nicio explicaţie acceptabilă era lipsa unei părţi importante din creier. Lipsea total sistemul nervos vegetativ, precum ceva devenit inutil după externalizarea funcţiilor elementare ale corpului, cum ar fi respiratul, digeratul sau chiar şi activitatea sexuală. Dar lipsea şi acea parte în care ar fi trebuit să fie înmagazinate amintirile, cunoştinţele, de fapt esenţa care defineşte personalitatea, a rămas doar un sâmbure în locul în care cândva oamenii au avut centrul plăcerii şi un nodul responsabil de luarea deciziilor. Însă, pentru a decide, un creier are nevoie de cunoştinţe, de informaţii, de amintiri, şi în ciuda evidenţei, mie cel puţin, mi se pare inacceptabil şi incredibil că omenirea ar putea ajunge să folosească memorii externe pentru stocarea informaţiilor sau memorii colective. Dar vorbesc acum despre viitor, despre viitorul îndepărtat în care orice este posibil. Mai puţin existenţa omului sub forma cunoscută de noi, din păcate. Dacă nu am făcut noi vreo greşeală teribilă, ori dacă n-am interpretat totul eronat, atunci omenirea va renunţa la sentimente, nu va simţi nimic aparte când ochii aceia imenşi se vor deschide către un răsărit de soare, către un copac ale cărui frunze foşnesc tainic în vânt, sau către un pui de pisică ce necăjeşte un câine mare şi blând. Asta dacă vor mai exista răsărituri vizibile oamenilor, dacă vor mai exista copaci care să foşnească în vânt ori pisici şi căţei. Nu vor simţi nimic deosebit când îşi vor privi copiii, pentru simplul fapt că nu vor fi copiii lor, vor fi copii colectivi, ai întregii specii, mai degrabă produşi de maşinării decât fiinţe născute de alte fiinţe cu adevărat vii, chiar dacă la început vor creşte în interiorul cuiva. Nici n-am terminat de analizat toate datele, când Radu a scos de undeva un pistol şi înainte să fi apucat să fac măcar un gest, şi-a tras un glonţ în tâmplă.

Recunosc că am fost tentat să-l urmez folosind aceeaşi armă, dar m-am oprit în ultima clipă. Cineva trebuia să rămână, cineva trebuia să mărturisească omenirii ce grozăvie am făcut şi ce viitor ne aşteaptă. Un viitor fericit pentru toţi, dar unul lipsit de orice am putea numi uman.

Acum pot pleca şi eu. ■

SORA NEMIRA

Bogdan Cismariu

Motto: *Lucrurile nu vor mai fi niciodată la fel.*

Judecătorul lovi cu ciocanul insistent pentru a liniști audiența din sala de judecată.

Frate Fiodor, te rog continuă inchizitoriul.

– Soră Nemira, ne poți explica ce înseamnă un pulsator gravitațional?

– Aș putea încerca, răspunse ea, dar nu cred că veți avea răbdarea de a înțelege, Frate Fiodor.

Într-adevăr, era nevoie de multă răbdare pentru a putea înțelege cărțile Sorei Nemira. Felul ei de a fi împinsese dintotdeauna limitele legii raționale. De fapt, asta a și condus-o către sala de judecată. Legile societății noastre erau făcute tocmai pentru a ne proteja. Nimeni nu înțelegea de ce ea se încăpățâna tot timpul să le provoace. Stilul ei, captivant, era cunoscut de aproape întreaga planetă. Totuși, subiectele abordate îi provocau chiar și pe cei mai indulgenți păstrători ai legii.

– În acest caz, Soră, poate că nu este neapărat nevoie să ne explici ce înseamnă. Ne poți spune, însă, dacă acest lucru există?

– Ar putea exista, Frate Fiodor.

Un murmur cuprinse întreaga sală. Frații și surorile începură să șușotească și pe bună dreptate. Legile raționale interziceau cu desăvârșire discuțiile despre lucruri care nu există. Pe lângă faptul că sunt complet inutile, aceste discuții aveau potențialul de a crea confuzie și tensiuni între oameni. Legile sunt făcute pentru a ne proteja, iar Sora Nemira cunoștea acest lucru. A admite că a scris despre lucruri care nu există era ca și cum și-ar fi semnat condamnarea.

– Soră Nemira, continuă Fiodor, ai scris şi despre alte lucruri care nu există?

– Am scris despre lucruri care ar putea exista, Frate Fiodor.

– Dar ele, în acest moment, nu există, nu-i aşa?

– Nici dumneata nu existai înainte să te conceapă părinţii tăi, Frate Fiodor. Dacă ei n-ar fi discutat despre această posibilitate, înseamnă că ai apărut din simplă întâmplare.

Murmurul învălui din nou auditoriul. Într-adevăr, ştiam cu toţii că legile nu erau perfecte, dar fraţii şi surorile noastre, experţi judiciari, lucrau în permanenţă pentru a le îmbunătăţi. Sora Nemira, însă, avea un fel aparte de a scoate la lumină aceste neajunsuri. Poate de-asta şi era îndrăgită de atât de multă lume.

Fiodor simţise împunsătura, dar fusese învăţat să trăiască după legile raţionale şi să facă faţă acestor situaţii. El, ca procuror, cunoştea cel mai bine necesitatea acestor legi, istoria şi motivaţia din spatele lor.

Cu mult timp în urmă, omenirea atinsese un grad foarte ridicat de dezvoltare. Totuşi, oamenii aveau ceea ce se numea religie. Se închinau şi se rugau unor zeităţi inexistente. Asta n-ar fi fost neapărat o problemă, însă ajunseseră să se certe, ba chiar să poarte războaie însângerate. Pare lipsit de sens ce vă spun acum, dar cărţile de istorie scrise în era Pragmatismului nu mint. Ele, conform legii raţionale, nu pot conţine altceva decât adevărul. Nu pot conţine sau povesti lucruri despre care nu avem certitudinea că s-ar fi întâmplat.

Conform acestor cărţi, conflictele religioase ar fi escaladat până la punctul culminant denumit Apocalipsa. Un cumplit război între toate religiile de-atunci. Fiecare dintre ele spera ca zeitatea lor să îi sprijine în luptă şi să îi scoată învingători. Toată tehnologia dezvoltată şi toată cunoaşterea de până atunci a fost folosită pentru a construi arme în acest război. Rezultatul a fost unul devastator. Aproape întreaga populaţie a Pământului a dispărut. Suprafaţa planetei, cât şi mediul înconjurător au fost cumplit afectate. Tot ceea ce rămăsese era practic o planetă deşertică, în paragină.

A existat, însă, un grup foarte restrâns de supravieţuitori. Aceştia se autointitulau atei şi şi-au propus, atunci, să pună bazele unei societăţi care să nu mai ajungă niciodată în situaţii similare.

Acela a fost momentul de turnură, momentul în care a început era Pragmatismului, bazată pe legile raţionale, a căror încălcare era întotdeauna aspru pedepsită. Practic, ateii au decis să renunţe definitiv la a mai discuta sau a pomeni lucruri care nu există. Li se părea complet lipsit de sens, iar dacă ne uităm unde a ajuns societatea noastră astăzi, pe bazele legilor concepute de ei, putem considera că au avut mare dreptate.

Desigur nu a fost uşor, deoarece, conform societăţii primitive din care proveneau, aveau tot felul de bariere. Însă, cu timpul, şi-au dat seama că majoritatea lucrurilor cu care se confruntau în viaţa de zi cu zi puteau fi explicate logic, pornind de la ceea ce există. Au ajuns la concluzia că până şi sentimentele sunt, de fapt, consecinţe ale unor lucruri perfect explicabile şi raţionale. Practic, urmând legea raţionalului, societatea se putea dezvolta într-un ritm sănătos şi susţinut. Ceea ce s-a şi întâmplat.

După câteva decenii, ateii şi-au dat seama că termenul pe care-l foloseau pentru a face referire la ei înşişi conţinea relatări la lucruri interzise de legea raţionalului. Se pare că ateu însemna „fără Dumnezeu" sau „lipsit de Dumnezeu". Practic singurul mod în care se puteau defini era prin raportare la lucrul pe care îl respingeau. Atunci au luat decizia să renunţe complet la acest termen, deoarece nu mai aveau de cine a se diferenţia. Tot atunci, pentru a păstra o armonie în societate, s-a hotărât că suntem cu toţii fraţi şi surori, indiferent de legăturile de sânge. Cetăţenii urmau să aibă de atunci obligaţia de a se apela reciproc cu indicativul Soră sau Frate, indiferent de context sau de situaţie.

– Soră Nemira, după cum vezi, eu exist, în carne şi oase, iar acest lucru poate fi confirmat de toţi cei prezenţi la acest proces, răspunse Fiodor. Reiau întrebarea şi te voi ruga să răspunzi direct. Ai scris despre lucruri care nu există?

– Frate Fiodor, faptul că niciunul dintre cei prezenţi aici nu a văzut un pulsator gravitaţional, asta nu înseamnă că el nu există sau că n-ar putea exista.

Cărţile Nemirei erau nemaiîntâlnite. Era pasionată de cărţi şi îi plăcea să le publice. Provoca întotdeauna imaginaţia cititorului şi avea un dar aparte de a crea un context în care ideile prezentate să capete sens şi astfel să provoace cititorul. În era Tehnologică, şi poate chiar şi în era Religioasă, aceste cărţi s-ar fi încadrat într-un stil care se numea Science Fiction.

În era Pragmatismului, însă, ficţiunea fusese complet interzisă. Acesta era, de altfel, şi motivul pentru care Sora Nemira era judecată.

– Soră Nemira, ai văzut, cumva, un pulsator gravitaţional?

– Nu am văzut, Frate Fiodor, dar asta nu înseamnă că...

– Ştiu, ştiu, Soră Nemira, asta nu înseamnă că nu există sau că nu ar putea exista. Însă, după cum bine ştii, dacă niciunul din fraţii sau niciuna din surorile noastre nu a văzut un pulsator gravitaţional, atunci, conform legilor raţionale, înseamnă că acest lucru nu există, iar tu, Soră Nemira, ai scris despre el.

Fiodor era din ce în ce mai stăpân pe sine, iar auditoriul, din ce în ce mai încordat. Cu toţii o îndrăgeau pe Nemira. Cu toţii citiseră cărţile ei şi cu siguranţă ar mai fi citit multe alte cărţi de-ale ei dacă instanţa i-ar fi dat dreptul de a continua.

– Soră Nemira, ai văzut cumva vreun lift spaţial, continuă Fiodor, sau ştii despre vreun obiect care să călătorească la viteze hiperluminice?

Nu mai era nevoie ca Nemira să răspundă. Sala simţea că Fiodor începe să câştige teren şi că încă nu-şi prezentase cele mai puternice şi convingătoare argumente. După încă o jumătate de ceas, judecătorul anunţă sentinţa. Urma ca Nemira să fie reţinută, iar toate lucrările şi scrierile ei să fie arse.

Mulţi din cei prezenţi au compătimit-o şi pe obrajii multora se puteau vedea curgând lacrimi. Pe chipul Nemirei, în schimb, se putea citi un zâmbet. Ştia că, de fapt, câştigase un proces mult mai important şi că reuşise să planteze sămânţa speranţei în era Pragmatismului. Lucrurile nu vor mai fi niciodată la fel.

Nemira era cea care adusese speranţă unui popor scufundat în pragmatism. ■

În curând la

NEMIRA

ARKADI ȘI BORIS STRUGAȚKI

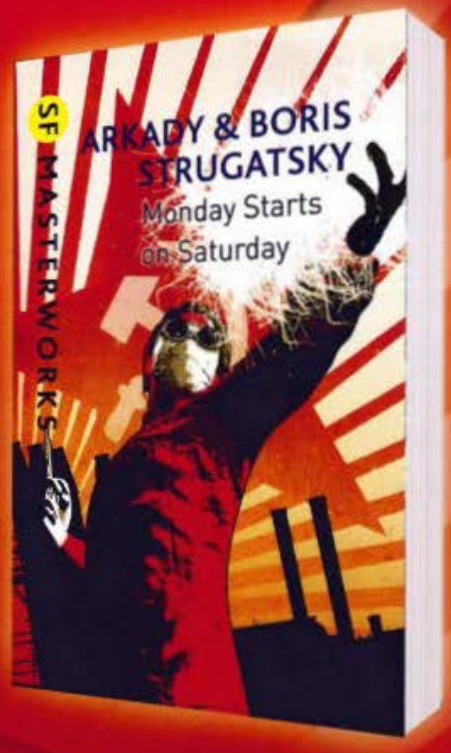

Serie de autor

Picnic la marginea drumului
Lunea începe sâmbăta
E greu să fii zeu